Áldassék végnélkül és dicsőittessék
A legfölségesebb Oltáriszentség!

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLTÓSÁGOSABB OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S A SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A BUDAPESTI KÖZP. OLTÁREGYESÜLET

1900. I. ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IX., Üllői-ut 75.

BUDAPEST

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

Tájékoztatásul az Oltáregyesületről.

Társulatunk, mint anyatársulat, 1882-ik évi január hó 1-én a római törzstársulattal egyesittetett.

Az egy helyben létező tagok fióktársulatot képeznek, mely az anyatársulat vezetése alatt áll. A fióktársulatok főterjesztőjük által *havonkint jelentik az anyatársulatnak az ujonnan bejegyzett tagok neveit* és imádásóráit, hogy igy ezek a bucsu-engedményekben részesülhessenek.

Hol még terjesztők nincsenek, ott a szövetkező tagok neveiket, lakásukat és az imádásnak általuk választott napját és óráját, valamint kegyes adományaikat a társulat igazgatójának vagy tollvivőjének küldik be. Az anyatársulatot egy a fm. Bibornok magyarországi Herczegprimástól *kijelölt áldozár, mint igazgató* vezeti. Az igazgatót, a ki mellett egy áldozár, mint titkár van, egy bizottmány segíti, mely *egy elnök-asszony-*, másodelnök-asszonyból, titkárnő, pénztárnok, könyvtárosból s néhány tanácskozó tagból áll, kik ülnökhölgyeknek hivatnak. A bizottmány *terjesztőnőket* nevez ki, kiknek föladata a társulat terjesztésén munkálkodni és a tagok buzgalmát éleszteni.

1. A társulat föladatául tüzi ki: a) *a legfölségesebb Oltáriszentségben jelenlevő Jézus Krisztus* megismerését, szeretését és *imádását* mindinkább éleszteni s gyarapitani és ezen őszinte szeretet által kipótolni a bántalmakat, melyekkel ezen legfölségesebb Szentségben illetik; és b) *a szegény templomokat,* tehetségéhez képest, fölszerelni és segiteni.

2. Tagokul fölvétetnek mindkét nembeli hivek, kik az Oltáriszentségről szóló tanitásban részesültek. — Hogy a tag az oltáregyesületi bucsukban részesülhessen, *elengedhetlen föltétel,* hogy: 1. *neve* az egyesület törzskönyvébe bevezettessék; 2. hogy *havonta egy órát* töltsön a legföls. Oltáriszentség imádásában; 3. hogy *évenkint* a szegény templomok fölsegitésére *alamizsnát* adjon az egyesületnek. *Ajánljuk,* hogy a fölvételkor a tag egy határozott napot, például a hó első vagy második napját és erre egy határozott órát, éjjelit vagy nappalit válaszszon és jelentsen be; mely napot és órát, *ha csak ebben* valamely fontos ok nem gátolja, a tag lelkiismeretesen betartja.

Az imádás-órát czélszerü valamely templomban, de lehet otthon is megtartani. A tagoknak ajánljuk továbbá, hogy ha a körülményeik megengedik, *éjjeli imádás-órát* válaszszanak. *Ha valaki foglalkozása miatt* nem imádkozhatnék egy egész órán át, annak meg van engedve, hogy az imádást munkaközben vagy az uton is végezhesse, csak igyekezzék dolgai közben a legföls. Oltáriszentséggel lelkileg egyesülve maradni. *Alamizsnául* nálunk a tehetősebb tagok évenkint két koronát, a szegények évenkint 24 fillért adnak. Kik évenkint legalább *4 koronát* adakoznak a szegény templomok számára, de magukat a havonkinti imádás-órára nem kötelezik, *résztvevő tagoknak* neveztetnek; bucsukban nem részesülnek, de a társulat érdemeiben s imádságaiban igen. Azon adakozók, kik rendes évi járulékra nem kötelezik magukat, a társulat *jótevőihez* tartoznak. Ezekért a szegény templomok hivei imádkoznak. *A társulat* szegény templomok számára köszönettel fogad minden használható adományt, vásznat, csipkét, selymet, kelyhet, szentségtartót, szobrot, képet stb. *Budapesten a társulat közös istentiszteletét* az Angolkisasszonyok templomában minden hó második vasárnapján tartja. Reggel 6 órakor a legföls. Oltáriszentség kitétele; 8 órakor szentmise; együttes szentáldozás. A szentmise után a tagok az áldozópap előimádkozása mellett 2 Miatyánk, 2 Üdvözlet és a 129-ik zsoltárt, «A mélységből» mondanak el a meghalt tagokért. Délután 5 órakor szentbeszéd, litánia Jézus szents. nevéről s a legfölségesebb Oltáriszentség visszahelyeztetik. Az istentisztelet közben a templom ajtajánál pénz gyüjtetik a szegény egyházak javára. Oly helyeken, hol fióktársulatok vannak, gondoskodjanak a tagok, hogy *szintén havi szentmiséjük s ha lehet, tanításuk is legyen.*

Az egyesület tagjai *minden kinálkozó alkalmat fölhasználnak,* hogy a legfölségesebb Oltáriszentség iránti tiszteletre és imádásra másokat is buzdítsanak. Gondoskodnak, hogy sulyosabb *beteghez lelkiatya hivattassék;* szivesen látogatják meg a legfölségesebb Oltáriszentséget; *ha bárhol megpillantják, térdhajtással üdvözlik;* a szentségimádásokon részt vesznek; gyakrabban járulnak a szentgyónáshoz és a szentáldozáshoz s erre másokat is buzdítanak. A tagok és résztvevők októberben és novemberben fizetik be évi járulékaikat.

A ft. egyházmegyei megbizott, mint a megyés-püspök ur képviselője, 1. *az illető egyházmegye területén fölmerülő* oltáregyesületi ügyeket önmaga vezeti és azokról a szükségeseket a lelkész urak és az Oltáregyesület budapesti központi vezetősége között közvetiti. 2. Egy egyházmegyei oltáregyesületi *törzskönyvet* vezet, a melybe a jelentkező tagok neveit és imaórájukat bejegyzi. 3. A törzskönyv külön részében följegyzi, hogy mely plébánián és mely napon és órában tartatik közös istentisztelet. 4. Jegyzékbe veszi a templomok részéről beérkezett kérvényeket. 5. *Naplót* vezet a tagsági dijakról, alamizsnákról és a kezelési kiadásokról. 6. *A beérkező kérvényeket* a méltányosság szerint megbirálja és véleményét az egyes kérvényekre följegyzi. 7. *A kérvényeket* évenkint az október, november hónapok folyamán a központba küldi. Később érkezett kérvények figyelmen kivül hagyatnak. 8. A hozzája érkezett *tagsági dijakat* és egyéb alamizsnákat lehetőleg *november hó elsejéig* átszolgáltatja a központnak. 9. Kezelési kiadásait, beszámolás mellett, az egyh.-megyei területéről begyült pénzekből födözi.

A Főtisztelendő Papság szives figyelmébe.

A ft. lelkész urakat kérjük, 1. hogy ezek után az Oltáregyesületet *érdeklő minden ügyben* az egyházi megyéjük területére a főpásztor ur által kegyesen kinevezett *megbizott urhoz* legyenek szivesek fordulni.

2. Náluk jelentsék be az uj tagokat, megjelölve a tagok imádási napját és óráját.

3. Kérjük a ft. lelkész urakat, hogy *a segélyezést kérő folyamodványokat, a tagsági díjakat és egyéb alamizsnákat egyenesen hozzájuk küldjék be.*

4. *A folyamodványokhoz okvetlenül szükséges: a)* a kérvény, az elnökasszonyhoz intézett szövegezéssel; *b)* a kerületi esperes ur által láttamozott leltár és a templomi bevételek és kiadások összeges kimutatása (tehát nem az egyes tételek); *c)* a kérelmezett tárgyak lajstroma egy külön lapra irandó; *d)* a kérvényen vagy a lajstromon az illető község neve, az utolsó posta és a vasuti vagy a gőzhajóállomás, valamint az egyházi és politikai megye neve jól olvashatólag kiteendő; *e)* a kérvények mulhatatlanul idejekorán küldendők az egyházmegyei megbizott urakhoz, hogy ők azokat az október november hónapok folyamán a központba juttathassák; *f)* a későbben érkező kérvények elintézetlenül küldetnek vissza; *g) csakis világiaktól* eredő folyamodványok nem jöhetnek tekintetbe.

5. Az oltárteritők, a tabernakulum, a gyertyatartók méretei pontosan és okvetetlenül megjelölendők.

6. *A kérvények röviden és világosan szerkesztendők.* Miért is a leltárban az egyes tárgyakról kiteendő, hogy jó, közepes vagy rossz állapotban birja-e azokat az illető templom.

7. Az ajándéktárgyak csak a kiállitás után (körülbelül husvét táján) küldetnek meg az illető templomoknak.

8. Miután az Oltáregyesület főczélja, hogy a legföls. Oltáriszentség iránti hitet, áhitatot és szeretetet fölkeltse és terjeszsze, *a budapesti közp. Oltáregyesület csakis oly templomok számára szavaz meg egyházi szerelvényeket, a mely templomokban az oltáregyesületi ájtatosság* a hónaponkinti egy órai szentségkitétellel és imádással *szervezve van,* vagy nyomban szerveztetni fog. Ez az egyetlen kárpótlás, a melyre az egyesület számot tart.

Kérelem a ft. papsághoz. Az Oltáregyesület azon alázatos kérelemmel fordul a ft. papsághoz, hogy az Oltáregyesületnek szent czéljaira, időnkint, teljesen alamizsnakép és tetszés szerint meghatározandó bizonyos számu *szentmiséket vállalni sziveskedjenek.*

Ha minden áldozár évenkint néhány szentmisét vállalna (és ki ne tehetné ezt?!), az Oltáregyesület rövid idő alatt az ország minden szegény templomát fölruházhatná.

Az intentiókat ft. Demény Dezső, kir. palotai káplán ur kezeli. Az intentiók ajánlatát a papság között főleg a kerületi közgyülések alkalmával szétosztandó *intentiókötelező lapra* jegyzi föl, melyet a főpásztori megbizott ur útján juttat a budapesti központi igazgatósághoz, ki az intentiókat egy válaszos levelezőlapon jelöli ki az illető áldozár uraknak. *A szentmisék természetesen csak akkor kezdendők meg, midőn az illető áldozár a kijelölést már kézhez vette.*

Az Oltáregyesület nem intentiók fejében, hanem *ingyen adja az egyházi szereket* s igy ő maga is csakis *alamizsnaképen* fogadja el a stipendiumokat. Intentiókra egyházi szereket *nem közvetít.*

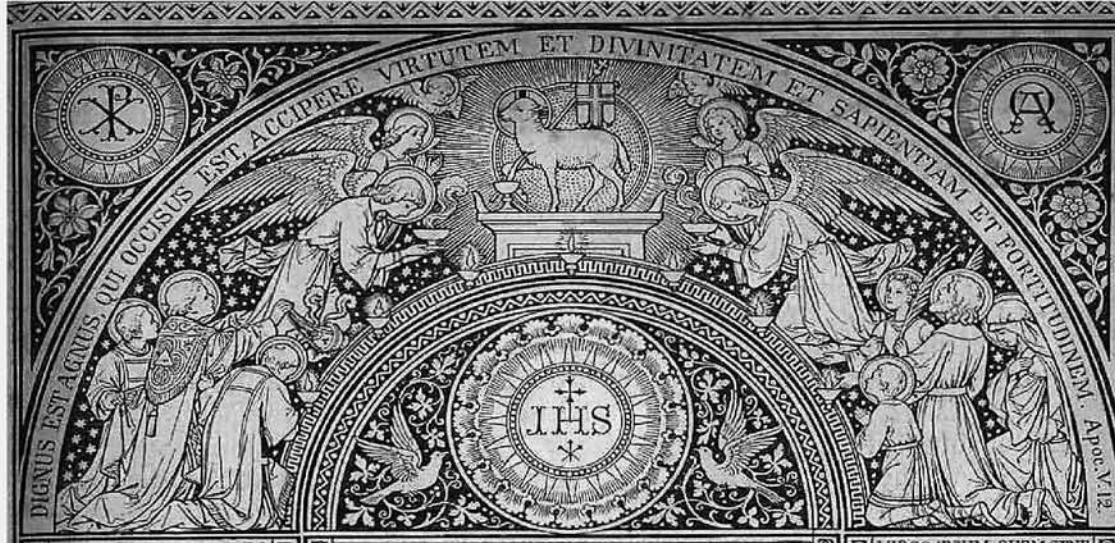

I. ÉVF. 1900 1. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

BUDAPEST, STEPHANEUM NYOMÁSA

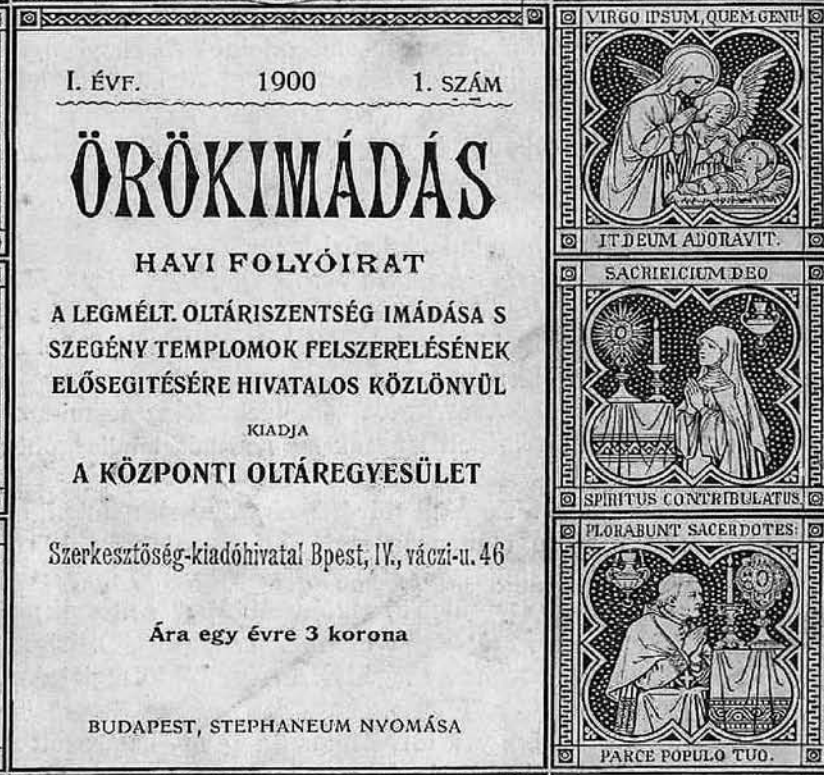

I. ÉVFOLYAM. 1900. MÁRCZIUS 20. 1. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

OLAJ ÉS KENET.

Baer Károly, a jeles szentpétervári természettudós, néhány héttel halála előtt olvasván a fiatalabb Fichtenek gondolatait a halhatatlanságról, kijelentette, hogy ezek után pantheizmusával szakitania kell s el kell fogadnia a személyes Isten s az egyéni halhatatlanság hitét. Az örökkévalóság kapuja előtt megszállta őt a titokzatos, örök élet érzete.

Élet s mégis titok? Ki gondolná ezt? mi van az életnél édesebb, mi van az örök életnél dicsőségesebb s mégis idegenszerű az embernél? Idegenszerű nem azért, mert nincs; nem azért, mert nem volt; nem azért, mert nekünk nem való; hanem azért, mert isteni, — legalább az az örök élet, melynek tényleg eléje megyünk, valóban isteni.

Igy vagyunk minden titokkal, mely üdvösségünkre vonatkozik: idegenszerű az emberi fölfogásnak, mert nem érti s kedves ismerőse a szívnek, mert nyugtatja. Minden titok egy-egy otthon idegen földön. Az Isten érintkezései az emberiséggel e kettős jellegbe öltözködnek: otthoniak s idegenszerűek; közel állnak hozzánk, de nem látjuk őket; ugy vagyunk velük, mint mikor sötétben valaki előtt állunk; érezzük, hogy itt van, de nem látjuk. Ez uton óvja meg utólérhetlen fönségét az Isten: korlátoltságunk sötétségébe áll s nem láthatjuk, de oly közel áll hozzánk, hogy lehelletét érezzük s szive dobbanását halljuk.

Sehol sem valósul meg ez annyira, mint az isteni szeretet müveiben: levén a szeretet a legfönségesebb, tehát isteni s ugyanakkor olyannyira emberi; utólérhetlenül messze tőlünk az ő tökélyében s kimondhatlanul közel hozzánk az ő természetességében; az isteni szeretet müvein tehát az a vonzás, melylyel a szivet vonzza s az a taszitás, melylyel az észt ijeszti, kiváltképen érezhető. Valaki ugy szeret, hogy meghal értem, ki ne lelkesülne ezért, s mégis az Isten szeretett ugy, hogy meghalt értem, ki ne hökkene meg ezen? valaki ugy szeret, hogy mindig velem akar lenni s velem bensőleg egyesülni, ki ne nyugodnék meg ezen; Jézus jelen van az Oltáriszentségben, nálam van, velem van, bennem van; ah Istenem, ez tán sok is az embernek! a szive elbirja, de az esze? annak ez oly merész, oly különös, oly idegenszerű valami! Látni rajta, hogy szeretet, de azt is, hogy nem

emberi szivben nőtt; látni, hogy a szeretet műve, de nem ember koncziplálta, nem emberi géniusz tervezte.

Az Oltáriszentség az isteni szeretet jellemző műve; merész és fönséges, szinte ijesztő egyrészt; vonzó, kedves, biztató másrészt. *E merész, égbemeredő mű előtt áll az ész;* be akar hatolni titkaiba, át akar törni a látszaton, a homályt meg akarja világitani, azaz szét akarja osztatni; mindhiába; nem sikerül neki a homályt, melybe az örök szeretet állt, szétoszlatni; letesz tehát e törekvéseiről s megragadja a hit világosságát, azt a lámpát, melylyel kezében a keresztény lélek a földi élet éjjében a jegyesre vár. Ez a lámpa nem deriti nappallá az éjt, nem szór verőfényt, de azért világosságánál mégis szebbnél-szebb, mély gondolat gyül; fénye hegyeket s mélységeket világit meg; csodálatos vonatkozásokba lépteti az Oltáriszentséget a tudománynyal, természettel, psychologiával, emberi élettel, melyekből a hit örök lámpájának olaja szivárog, hogy szelid fénye annál tisztábban s deritőbben ragyogjon bele a kislelkü észnek homályába.

Olajat az örök lámpába! Ismeretet, tudást, fölvilágositást az észnek az Oltáriszentségből: ime e folyóirat első nemes czélja s a másik mi lesz?

Az Oltáriszentség nemcsak idegenszerü titok, de szerető otthon szeretet, szeretet, ahhoz mi is értünk! A templom nemcsak sötétlő dóm, de a szerető Isten háza; nemcsak köd, de tüzoszlop is; az oltárkő nemcsak sasok, de galambok fészke is; nemcsak doktorok, de Máriák tartózkodási helye. De sőt kiválóan az utóbbiaké. Magdolna kenetének illata az egyházból ki nem veszett soha; az Úr gondoskodott róla, hogy az evangéliummal együtt ez az illat, ez a kenet járja be a földet. Az Urat szeretni kell, ez Magdolnának intuiciója; szeretni kell emberileg, közvetlenül, bizalmasan, természetesen; szeretni kell, mint a hogy szeretni szoktunk valakit itt köztünk, itt minálunk; ez Magdolna természetfölötti szerencsés ösztöne. A szeretet e kenetét önti ki Magdolna az Úr lábaira és fejére; ő nem kér tanácsot sem doktoroktól, sem apostoloktól, sem tanitványoktól; mit is kérjen? tán bizony a szeretetet tanulni kell? azt ugyan nem kell; az a szív virága s ösztöne; azt a kegyelem napsugara fakasztja, az Isten szive melengeti; biztosra megy, nem téved; el nem utasittatik; sőt az Úr Jézus lesz dicsérője, védője s odatüzi evangéliumának homlokára a szeretet e csillagát s azt mondja: ezzel járd be a földet s a hol az evangélium hirdettetni fog, ott ez asszony szeretetét is ajánlani fogják, sőt e kenetet temetésére fogadja már s azt akarja, hogy titokzatos pihenője körül ez a kenet legyen elöntve, hogy oltárai körül ez az illat szálljon.

Olajat az Oltáriszentségben pihenő Úr Jézus lábaira és fejére! szeretetet, bensőséget, bizalmas ragaszkodást a szivekbe az eucharisztikus Úr Jézus iránt; ime a folyóirat másik czélja.

Egyik kezében a szeretet olajának alabástrom edényével, másik kezében a hit s a theologia mécsesével indul meg e folyóirat; fényt és szellemet akar sugározni szerteszéjjel. Karoljuk föl e nemes szándékokat; csatlakozzunk hozzá.

Prohászka Ottokár.

A budapesti közp. Oltáregyesület vezetősége és tisztikara.

Igazgató:

Kánter Károly, kir. palotai apát-plebános, várpalotai plebánia-épület.

Elnöknő:

Örgrófi **Pallavicini Edéné**, I., Országház-utcza 1.

Máso elnöknő:

Almásy Mária, az angolkisasszonyok főnöknője.

Társ-másodelnöknő:

Kiss Aladárné, IV., Régi posta-utcza 5.

Másodigazgató:

Kutschera József, budapesti belvárosi káplán, IV., Váczi-utcza 45.

Könyvtárosnő:

Topics-Felmayer Vilma, VIII., Baross-utcza 44.

Választmány:

Czirákv Luiza grófnő, IV., Ferencziek-tere.
Ellenbacher Adel angolkisasszony.
Fejérváry Coelestin, VIII., Rökk-Szilárd-utcza 22.
Győry Teréz grófnő, IV., Szép-utcza 5.
Ghyczy Ida, V., Sas-utcza 11.
Id. *Heinrich Ferenczné*, VIII., Üllői-út 32.
Özv. gróf *Korniss Miklósné*, VIII., Baross-utcza 10.
Özv. *Kürthy Antalné*, IV., Váczi-utcza 70.
Özv. *Kövér Kálmánné*, IV., Váczi-utcza 42.
Mussard Francziska angolkisasszony.
Orczy Thekla bárónő, VIII., Baross-utcza 10.
Pálffy Anna grófnő, VIII., Eszterházy-utcza 44.
Özv. *Rudnyánszky Ferenczné*, IV., Koronaherczeg-utcza 4.
Seldeneck Fanny bárónő, IV., Szép-utcza 4.
Selmayer Károlyné, VII., Dob-utcza 14.

Gróf *Széchényi Andor Pálné*, IV., Zöldfa-utcza 26.
Török Hermin grófnő, IV., Kigyó-utcza 2.
Özv. *Várady Károlyné* szül. *Török Etelka* grófnő, IV., Kigyó-utcza 2.
Báró *Vécsey Józsefné*, VIII., Rökk-Szilárd-utcza 24.
Vécsey Eszter bárónő, VIII., Rökk-Szilárd-utcza 24.
Zichy-Kray Irma grófnő, VIII., Muzeum-utcza 15.
Zichy Luiza grófnő, VIII., Vas-utcza 10.
Gróf *Zichy Nándorné*, VIII., Mária-utcza 28.

Az eddigelé kinevezett egyházmegyei megbizott urak:

I. Esztergom részére: ft. dr. *Csajka Ernő*, semin. tanár.
II. Nyitra részére: főtiszt. *Franciscy Lajos*.
III. Vácz részére: ft. *Varga Mihály*, csongrád-csanyi plebános.
IV. Veszprém részére: ft. *Hanauer István*, semin. lelkiigazgató.
V. Besztercezebánya részére: ft. dr. *Lányi József*, semin. aligazgató.
VI. Pécs részére: ft. *Virág Ferencz*, karkáplán.
VII. Székesfehérvár részére: ngs. és ft. *Szubories József*, kanonok.
VIII. Szombathely részére: ft. dr. *Tóth József*, semin. elöljáró.
IX. Kalocsa részére: ft. dr. *Povischil Richard*.
X. Csanád részére: ft. *Geiger Alajos*, lelkiigazgató.
XI. Eger részére: ngs. és ft. *Debreczeni János*, kanonok.
XII. Rozsnyó részére: ft. dr. *Göbel Márton*, semin. tanár, lelkiigazg.
XIII. Szatmár részére: ftiszt. *Binder András*, semin. lelkiigazgató.
XIV. Szepes részére: ftiszt. dr. *Rolny Frigyes*, semin. tanár, lelkiigazg.
XV. Kassa részére: nt. *Plent István*, káplán.
XVI. Munkács részére: ngs. és ft. dr. *Mikita Sándor*, t. kanonok.
XVII. Eperjes részére: ngs. és ftiszt. *Répássy György*, t. kanonok.
XVIII. gör. Nagyvárad részére: ftiszt. *Daraban György*, püsp. aktuárius.
XIX. Lugos részére: ftiszt. *Munteanu Miklós*.
XX. Szamosujvár részére: ngs. és ft. *Bene Sándor*, kanonok.

Helyi megbizottak (Budapesten).

N. T. *Bozóky Géza*, káplán, I., Vár.
N. T. *Sagmüller József*, káplán, III., Ó-Buda.
N. T. *Szokol János*, káplán, VIII., Józsefv.
N. T. *Jeszenszky Kálmán*, hitoktató, X., Kőbánya.

Terjesztőnők a központban.

I. kerület:
Zubriczky Józsefné, Naphegy-utcza 1/c.
Farkas Edith, Disztér.

II. kerület:
Gervay Luiza, Donáti-utcza 32.

III. kerület:
Bernáth Ignáczné, Kerék-utcza 41.
Laub Jánosné, Templom-utcza 6.

IV. kerület:
Özv. *Bányai Miklósné*, Zöldfa-utcza 11.

Eberling Józsefné, Zöldfa-utcza 15.
Finta Róza, Zöldfa-utcza 33.
Galli Betti, Rostély-utcza 3.
Özv. *Hergerth Józsefné*, Váczi-utcza 83.
Korompai Mártonné, Molnár-utcza.
Özv. *Ormos Jánosné*, Váczi-utcza 42.
Tausch Hermin, Borz-utcza 1.
Özv. *Zuber Kálmánné*, Molnár-utcza 30.

V. kerület:
Erdélyi Teréz, Béla-utcza 5.
Özv. *Lafrankó Istvánné*, Nádor-utcza 13.
Steinc'l Rudolfné, Erzsébet-tér 7.

VI. kerület:
Billein Sámuelné, Huba-utcza.
Horváth Ferenczné, Izabella-utcza 79.
Lafrankó Károlyné, Damjanich-utcza 7.
Özv. *Lafrankó Jánosné*, Erzsébet-körut 58.
Machnicki Tivadarné, István-ut 7.
Özv. *Roller Mátyásné*, Eötvös-utcza 9.

VII. kerület:
Danczer Aloisia, Dob-utcza 14.
Edvi Illés Gyuláné, Óvoda-utcza 3.
Gerely Józsefné, Kerepesi-ut 15.
Klár Józsefné, Nagydiófa-utcza 10.
Korsis Ferenczné, Nefelejts-utcza 47.
Kraemer Gézáné, Kerepesi-ut 68. I. em.
Özv. *Schwarcz Józsefné*, Verseny-utcza 22.

VIII. kerület:
Aigner Lajosné, Rökk-Szilárd-utcza 32.
Brédl Sándorné, Bérkocsis-utcza 22.
Barkóczy Ilona bárónő, Sándor-utcza 25.
Hermann Lászlóné, Német-utcza 37.
Özv. *Hoffmann Tódorné*, Mária-utcza 22.
Hornyák Istvánné, Illés-utcza 26.
Holéczy Józsefné, József-utcza 81.
Jungmayer Valburga, Futó-utcza 32.
Özv. *Kauser Jakabné*, Baross-utcza 125.
Murmann Alexandra, Zerge-utcza 28.
Özv. *Major Ferenczné*, József-utcza 10.
Rózsay Valéria, Sándor-utcza 30.

IX. kerület:
Sánta Etel, Pipa-utcza 2.
Sánta Irén, Pipa-utcza 2.

JEGYZÉKE

az 1900-ik evben elajándékozott tárgyaknak, melyek az egyesület helyiségeiben márczius 22., 23., 24. és 25. napjain közszemlére lettek kitéve:

80 alba
14 áldozó-kanál
13 áldozó-kés
13 áldozó-csillag
5 antipendium
1 beteglátogató kereszt
15 beteglátog. készülék
21 burza
24 canontábla
20 ciborium
17 ciborium-köpenyke
130 corporale
1 csillár
2 dalmatica
28 Felon a hozzátartozókkal
36 füstölő-edény
16 gyászmisekönyv
2 imatábla (Praeperatio ad missam)
62 karing
21 kehely
13 kehely gör. szertartásu
250 kehelytörlő
4 keresztségi szelencze
4 kétk. gyertyatartó
1 kézmosó-készlet
228 kéztörlő
17 magánstola
10 menyezet
19 miseköny (missale rom.)
97 miseruha a hozzátartozókkal
38 ministránsruha
62 ministránskaring
9 monstrancia
1 monstranciafátyol
70 oltárgyertyatartó
4 oltárpárna
30 oltárterítő
1 oltártakaró

3 ostyasütő késekkel
12 öröklámpa
26 öv
11 pacificale
60 palla
35 patena
11 szenteltvíztartó
11 szenteltvízhintő
8 tabernaculum
16 tabernaculum corporale
3 tok három olajtartóval
3 tálcza ámpolnákkal
36 tömjéntartó
87 vállkendő
22 velum
45 vecsernyepaláststolával.
Több kehely, ciborium, monstrancia, öröklámpa és olajtartó kijavítása és megaranyozása.

Ezen tárgyak a következő templomok között osztattak ki:

I. Az esztergomi egyházi főmegyében:

1. Alsó-Rétsány:
1 kehely patenával
1 ciborium
1 szentségmutató
1 burza
1 alba
1 karing
4 corporale
2 vállkendő.

2. Börzsöny:
1 menyezet 4 ruddal.

3. Endrefalva:
1 kehely patenával
1 fehér vecsernyepalást
1 burza
1 pacificale
1 karing.

4. Piling fióktemploma:
1 karing
2 corporale.

5. Főfalu fióktemploma:
1 karing.

6. Érsekujvári kórház:
1 szentségmutató
2 kétkaru gyertyatartó.

7. Garam-Szőllős:
1 fekete miseruha
1 halotti misekönyv
2 viola ministránsruha.

8. Hrádek:
1 misekönyv
1 kézmosókészlet
1 karing
6 kéztörlő
1 oltárabrosz.

9. Ipoly-Nyék:
1 fekete palást
1 magánstola
1 fekete magánstola
1 alba
1 karing
4 corporale.

10. Balog filia:
1 magánstola
1 fekete magánstola
1 alba
1 karing
2 corporale
6 kehelytörlő
1 öv
2 ministránskaring.

11. Inám filia:
1 színes stola
1 alba.

12. Jókő.
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 misekönyv-állvány
1 alba
6 vállkendő
2 corporale.

13. Lekér, alsóvárádi filia:
1 kehely patenával.

14. Magaslak:
1 fekete miseruha
1 füstölő tömjéntartóval
3 canontábla.

15. Gyekér filia:
1 tabernaculum
2 tabern. gyertyatartó
2 tabern. corporale.

16. Marczal:
1 füstölő tömjéntartóval.

17. Czitári filia:
1 gyászmisekönyv
1 szenteltvíztartó és hintő
2 viola ministránsruha
2 karing
6 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
4 ministránskaring.

18. Nagy-Herestyén:
1 viola miseruha.

19. Pöstyén, nagy-óvistyei filia:
1 monstrancia
1 oltárlámpa
1 velum
1 alba
1 karing.

20. Selmeczbánya, józsefvárosi kórház:
1 kehely patenával
1 ciborium
1 fehér miseruha
3 canontábla.

21. Szénavár, felső-tegéndi filia:
1 ciborium.

22. Szimő:
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
6 oltár-gyertyatartó
1 füstölő tömjéntartóval
3 canontábla
1 gyászmisekönyv
1 antipendium.

23. Vámos-Mikola:
1 menyezet 4 ruddal
1 oltárkereszt
1 missale romanum
1 gyászmisekönyv.

II. A nyitrai egyházmegyében:

1. Mocsonok Szent Kereszt-kápolna részére:
1 kehely patenával
1 fekete miseruha
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 öv.

2. Uj-Kraszno:
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 burza
1 beteglátogatási edény
1 keresztségi szelencze
1 füstölő tömjéntartóval.

III. A váczi egyházmegyében:

1. Csongrád-Csány:
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

2. Dócz:
1 kehely patenával
6 oltár-gyertyatartó
1 missale roman.
1 gyászmisekönyv
1 alba
1 öv.

3. Dunakesz:
1 kehely patenával
1 ciborium.

4. Eser, a mater részére:
1 fehér miseruha
1 sárga vecsernyepalást
6 corporale
12 kéztörlő.

A maglódi kápolna részére:
1 fekete palást.

5. Erzsébetfalva:
1 kehely patenával
1 kehely javitása
1 ünnepi fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 pacificale
1 szenteltvíztartó hintővel
1 gyászmisekönyv
3 alba
3 karing
6 vállkendő
6 corporale
12 kehelytörlő
12 kéztörlő
3 öv.

6. Kosd, a mater részére:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 ciborium-köpenyke
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval
1 karing.

A rádi filia részére:
1 viola miseruha
1 ciborium-köpenyke
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval.

A penczi filia részére:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 ciborium-köpenyke
1 alba
1 karing
1 oltárteritő.

7. Kun-Szent-Miklós:
1 fekete palást
1 viola magánstola
1 viola-fehér magánstola
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltvíztartó hintővel
1 öv.

8. Nógrád-Berczel, Kövesd filia részére:

1 pacificale
1 sárga stola
1 karing.

Ordas filia részére:

1 pacificale
1 vörös stola
1 karing.

9. Nógrád-Kálló, az erdőkürthi filia részére:

1 fehér vecsernyepalást
1 viola-fehér magánstola
1 velum
1 missale rom.
1 füstölő tömjéntartóval.

Az erdő-tarcsai filia részére:

1 viola miseruha
1 burza
1 gyászmisekönyv.

10. Puszta-Péteri:

1 menyezet 2 ruddal
1 viola miseruha
1 karing.

11. Rákos-Palota:

1 románstilü ciborium
1 ciborium-köpenyke.

12. Sári, a felső-dabasi filia részére:

1 fekete palást
1 fehér magánstola
1 alba
1 karing
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

A gyóni filia részére:

1 fekete magánstola
1 fehér magánstola
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel
1 karing.

13. Tö-Almás.

1 menyezet 4 ruddal
1 vörös miseruha
1 missale rom.
1 gyászmisekönyv
4 vörös ministránsruha
1 oltárteritő.

14. Tömörkény.

1 viola vecsernyepalást
1 fekete palást
1 füstölő tömjéntartóval.

IV. A veszprémi egyházmegyében:

1. Bezerád:

1 színes miseruha
1 színes vecsernyepalást
1 füstölő tömjéntartóval.

2. Kereseliget:

2 alba
6 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
2 öv
4 ministránskaring
1 oltárteritő csipke nélkül
2 oltárteritő
1 antipendium.

3. Marczaltő:

1 viola vecsernyepalást
4 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

4. Nágocs, a zichy filia részére:

1 viola miseruha
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér miseruha
1 szenteltviztartó hintővel
1 keresztségi szelencze
1 lavabotálcza 2 ámpolnával
3 canontábla, p.
1 burza
1 alba
2 vállkendő
2 corporale.

5. Orosztorony, Baksaháza filia részére:

1 viola miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 gyászmisekönyv
1 alba
1 karing
2 ministránskaring.

6. Salamon:

1 fehér vecsernyepalást
1 viola vecsernyepalást
1 pacificale
1 gyászmisekönyv.

7. Szőllős-Györök, Balaton-Fonyód uj templom részére:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 vörös miseruha
1 burza
1 beteglátogatási készülék
2 alba
1 karing
6 vállkendő
4 corporale
12 kehelytörlő
12 kéztörlő
2 palla
1 öv.

8. Veszprém, a kórházi kápolna részére:

1 füstölő tömjéntartóval.

V. A beszterczebányai egyházmegyében:

1. Benesháza, a mater részére:

1 kehely megaranyozása
1 viola-fehér magánstola
1 füstölő tömjéntartóval
1 hármas sz. olajtartó
1 alba
2 karing.

A vaczoki filia részére:

1 fehér miseruha
1 fehér vecsernyepalást
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

2. Garam-Szt-Miklós, Rásztó filia részére:

1 viola miseruha
1 fekete miseruha
1 öröklámpa
1 missale rom.
1 alba
6 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

3. Szelese:

1 viola miseruha
1 fekete miseruha
2 kétágu tabern. gyertyatartó
1 ostyasütővas késekkel
1 alba.

4. Turócz-Szt-György:

1 menyezet 4 ruddal.

VI. A székesfehérvári egyházmegyében:

1. Pilis-Szent-László:

2 vörös ministránsruha
1 alba
1 karing
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 oltárteritő.

2. Sziget-Monostor:

1 monstrancia
1 vörös miseruha
4 gyertyatartó
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel
1 misekönyv-állvány
1 ostyasütővas késekkel
3 canontábla.

VII. Pécsi egyházmegyében.

1. Szigetvár, a hórházi kápolna részére:

1 fekete miseruha
1 viola miseruha.

2. Vásáros-Dombó, Kapos-Szekcső filia részére:

1 kehely patenával
1 monstrancia
1 fehér miseruha
1 velum
3 canontábla, p.
2 vörös ministránsruha
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

VIII. A szombathelyi egyházmegyében.

1. Farkasfalva, a mater részére:

1 menyezet 4 ruddal
1 fehér miseruha
1 burza
1 beteglátogatási készülék
2 oltárabrosz
1 öv.

Alhó filia részére:

1 velum
1 füstölő tömjéntartóval
2 vörös ministránsruha.

2. Felső-Szemenye.

1 monstrancia megaranyozása
1 viola magánstola
1 fehér-fekete magánstola
6 oltárgyertyatartó
2 álló tab.-gyertyatartó
1 oltárkereszt
1 misekönyvállvány
1 velum
2 vörös ministránsruha
1 karing
1 oltárteritő.

3. Felső-Szénégető, Alsó-Szénégető filia részére:

1 missale rom.
3 corporale
6 kehelytörlő.

Az üveghutai filia részére:

3 corporale

6 kehelytörlő
2 palla.

4. Kerca, a mater részére:
1 ünnepi fehér miseruha
6 oltárgyertyatartó
1 csillár

Domonkos filia részére:
1 szines miseruha
1 kehely patenával.

Velemér filia részére:
1 szines miseruha
1 missale rom.

5. Kerka-Szent-Miklós:
1 fehér miseruha
1 viola vecsernyepalást
1 velum
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 oltárlámpa
1 imatábla.

6. Kemenes-Hőgyész, a genesi filia részére:
1 menyezet 2 ruddal
1 hétköznapi miseruha
1 viola miseruha
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke
1 könyvállvány
2 vörös ministránsruha
1 alba
1 oltárteritő
1 antipendium.

7. Körmend:
1 monstrancia megaranyozása
1 nagy oltárlámpa megezüstözése.

8. Nagy-Pösc, a mater részére:
1 monstrancia
1 fekete miseruha
1 velum
1 gyászmisekönyv.

A ludadi filia részére:
1 fekete miseruha.

A nagy-csömötei filia részére:
1 fehér vecsernyepalást
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval
1 karing.

9. Sámfalva:
1 ünnepi fehér miseruha
1 viola vecsernyepalást
1 velum.

10. Vas-Nádasd, Halogy filia részére:
1 szines miseruha
1 monstrancia
1 ciborium
1 füstölő tömjéntartóval
1 alba
1 karing
2 corporale
6 kéztörlő
6 kehelytörlő
2 palla.

IX. A kalocsai egyházi főmegyében.

1. Baja:
1 fehér miseruha
2 fehér dalmatica
1 fehér vecsernyepalást.

2. Futtak, a mossorini uj filia részére:
1 ciborium
1 vörös miseruha
1 fehér miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 pacificale
1 missale rom.
2 oltárvánkos
2 alba
2 karing
2 felső oltárteritő
1 alsó oltárteritő.

X. A csanádi egyházmegyében.

1. Daruvár:
1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 ciboriumköpenyke
1 missale rom.
1 alba
2 karing
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 öv.

2. Fehértemplom, a jasszenovai uj filia részére:
1 kehely patenával
1 ciborium
1 szines miseruha
1 füstölő tömjéntartóval
2 vörös ministránsruha
1 alba.

3. Kis-Teremia:
1 ünnepi fehér miseruha
1 fekete palást
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval
4 ministránskaring.

4. Klekk:
1 egyszerü fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 oltárlámpa
1 füstölő tömjéntartóval
1 alba.

5. N.-Becskerek, felsőmuzslai uj plébánia részére:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 ciberium
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 öv.

6. Ó-Bessenyő, a valkányi filia részére:
1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 alba
1 karing
1 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 öv.

7. Szanád:
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 missale rom.
4 ministránskaring.

8. Wolfsberg:
1 fekete miseruha
1 monstrancia-fátyol
1 burza
1 pacificale
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel

XI. Az egri egyházi főmegyében.

1. Gyöngyös, a közhórházi kápolna részére:
1 kis monstrancia
1 oltárlámpa

2. Heves-Bátor, a bocsi filia részére:
1 ünnepi fehér miseruha
1 hétköznapi fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 alba
1 karing
1 oltárteritő.

3. Kün-Hegyes, a p.-gyendai uj templom részére:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 kehely patenával
1 ciborium
1 monstrancia
1 missale rom. (fekete)
1 gyászmisekönyv
1 szenteltviztartó hintővel
1 füstölő tömjéntartóval
1 beteglátogatási készülék
1 burza
1 ostyasütővas késekkel
2 alba
1 karing
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
2 öv
1 tálcza 2 ámpolnával.

4. Szent-Erzsébet, a mater részére:
1 ünnepi fehér vecsernyepalást.

A leleszi filia részére:
1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 alba
1 karing
2 palla.

A szent-domonkosi filia részére:
1 szines magánstola
1 alba
1 karing
2 corporale
2 palla.

5. Tibold-Darócz, a kácsi filia részére:
1 fekete miseruha.

6. Uj-Huta:
1 alba.

XII. A rozsnyói egyházmegyében.

1. Görgő:
1 ünnepi fehér miseruha
1 velum
1 alba
1 karing.

2. *Ipoly-Bolyk*, a mater részére:

1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola vecsernyepalást
1 füstölő tömjéntartóval
2 karing
2 vállkendő
6 kehelytörlő.

Ipoly-Pincz filia részére:

1 kehely megaranyozása
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 alba
1 karing
2 vállkendő
6 kéztörlő
2 palla
2 oltárlepedő.

3. *Jabloncza*:

1 viola vecsernyepalást
1 oltárlámpa
1 missale rom.
1 karing
1 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

4. *Karancskeszi*, a lapujtői filia részére:

1 ünnepi fehér miseruha
1 viola miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 alba
2 vállkendő
12 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 oltárteritő
2 palla.

5. *Remete*:

1 ciboriumköpenyke
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel
1 misekönyvállvány
2 alba
1 karing
6 corporale
2 vállkendő
12 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
2 öv
2 ministránskaring.

6. *Torna-Almás*, a mater részére:

1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 ciboriumköpenyke
1 velum
1 burza
6 oltárgyertyatartó
1 oltárlámpa
1 kis olajtartó
1 alba
1 karing.

A körtvélyesi filia részére:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 velum
3 canontábla
1 alba
1 karing
1 vállkendő
2 ministránskaring

XIII. A szatmári egyházmegyében.

1. *Erdőd*, az uj házikápolna részére:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 oltárlámpa
1 misekönyvállvány.

2. *Jenke*, a székói filia részére:

1 ciborium
1 ciboriumköpenyke
1 velum
1 szenteltviztartó hintővel
1 pacificale
1 misekönyvállvány.

3. *Királyháza*:

1 tabernaculum
2 taber. gyertyatartó
2 taber. corporale
4 corporale
1 oltárteritő.

4. *Laposbánya*, a mater részére:

1 menyezet 4 ruddal
1 viola vecsernyepalást
1 ciboriumköpenyke
1 misekönyvállvány
1 imatábla
2 viola ministránsruha
1 alba
2 kéztörlő
1 öv.

A misztótfalusi filia részére:

1 fekete vecsernyepalást
2 fekete ministránsruha
1 misekönyvállvány
2 karing
3 corporale.

A miszbányai filia részére:

1 fekete miseruha
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

5. *Mármaros-Sziget*, a kápolna részére:

1 kehely patenával.

6. *Nagy-Somkut*:

1 viola vecsernyepalást
1 szenteltviztartó hintővel.

7. *Zajta*:

1 fekete palást
1 fehér-viola magánstola
1 beteglátogatási készülék
1 hármas szentolajtartó.

XIV. A szepesi egyházmegyében.

1. *Bjelipotok*:

1 kehely megaranyozása
1 ciborium megaranyozása
1 olajtartó megaranyozása
1 fehér vecsernyepalást
1 velum
1 missale rom.
2 palla.

2. *Kolacskó*:

1 ünnepi fehér miseruha
1 ünnepi viola miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 burza
1 beteglátogatási szelencze
1 menyezet 4 ruddal
1 alba
2 karing
2 vállkendő
6 corporale
12 kehelytörlő
2 palla
1 öv.

3. *Liptó-Tepla*:

1 menyezet 4 ruddal
1 viola vecsernyepalást
4 ministránskaring

4. *Majerka*, a leibnitzi kénfürdő filia részére:

1 kehely patenával
1 velum
1 oltárlámpa
1 füstölő tömjéntartóval
1 missale rom. (fekete)
1 gyászmisekönyv
1 alba
2 corporale
4 kehelytörlő.

5. *Novotty*:

1 vörös miseruha
1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér miseruha
2 vörös ministránsruha
1 karing
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

6. *Poprád*:

6 oltárgyertyatartó
1 fekete miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 velum.

7. *Proszek*:

1 ciborium-köpenyke
1 burza
1 oltárkereszt
1 gyászmisekönyv
1 misekönyvállvány
1 alba
2 karing
2 ministránskaring
1 oltárteritő (223·51)
1 antipendium (335).

8. *Toporcz*:

1 vörös miseruha
1 alba
3 corporale
3 palla.

XV. A kassai egyházmegyében:

1. *Bárcza*:

1 viola vecsernyepalást
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 beteglátogató kereszt
1 hármas sz. olajtartó
2 viola ministránsruha
4 ministránskaring
1 missale rom.
1 gyászmisekönyv.

2. *Eperjes*, az uj kórházi kápolna részére:

1 kehely patenával
1 fehér miseruha
1 ciborium-köpenyke
1 antipendium
1 alba
2 karing
1 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

3. *Kassa*:

1 beteglátogatási készlet
1 burza.

4. *Lőfalu*, a mater részére:

1 ünnepi fehér miseruha
1 missale rom.
1 alba
1 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

A klyussói filia részére:
1 ünnepi fehér miseruha
1 alba
1 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla
1 karing
1 oltárteritő
2 ministránskaring.

A zabavai kápolna részére:
1 fehér miseruha
1 alba
1 vállkendő
2 corporale.

5. Olaszi-Liszka:
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola vecsernyepalást
2 alba
2 karing
2 vállkendő.

6. Siroka:
1 viola miseruha
1 fehér vecsernyepalást
2 álló tabern. gyertyatartó
1 missale rom.
1 gyászmisekönyv
2 alba
2 karing
4 corporale
2 ministránskaring.

7. Szinye, a mater részére:
1 misekönyvállvány
3 canontábla.

A kajathai filia részére:
1 viola miseruha
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 palla.

XVI. A munkácsi egyházmegyében:

1. Alsó-Szelistye:
2 gyertyatartó
1 pacificale.

2. Biri:
1 ciborium
1 világos felon
1 füstölő tömjéntartóval
1 beteglátogatási készülék
1 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv
1 oltártakaró.

3. Debreczen, az uj plebánia részére:
1 tabernaculum
1 kehely mindennel
1 ciborium
1 sárga felon
1 beteglátogatási készülék
1 füstölő tömjéntartóval
2 alba
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv
2 tabernaculum corporale.

4. Falkusz:
1 kettős sz. olajtartó
2 fekete ministránsruha
2 ministránskaring
1 oltárvánkos.

5. Felső-Opsa:
1 tabernaculum
1 kehely mindennel
1 ciborium
1 vörös miseruha
1 ciborium-köpenyke
1 füstölő tömjéntartóval
2 alba
2 vállkendő
2 corporale
1 oltárteritő
2 tabernaculum corporale.

6. Gombás:
1 sárga felon.

7. Ignécz:
1 kehely mindennel
1 pacificale
1 beteglátogatási szelencze
1 fekete felon
1 alba
1 oltárteritő
1 oltárvánkos.

8. Levelek:
1 szines felon
1 füstölő tömjéntartóval.

9. Nagy-Toronya:
1 kehely mindennel
1 ciborium
1 fekete felon
6 oltárgyertyatartó
1 füstölő tömjéntartóval
1 öv.

10. Szalók:
1 sárga felon
6 oltárgyertyatartó
1 fekete antipendium.

11. Szatmár-Németi:
1 fekete felon
1 oltárlámpa
6 oltárgyertyatartó.

12. Trebana, a mater részére:
1 kehely mindennel
1 ciborium
1 sárga felon
1 alba
1 vállkendő.

A fejérpataki filia részére:
1 kehely mindennel.

13. Vásárhely:
1 felon
1 oltárteritő.

XVII. Az eperjesi egyházmegyében:

1. Abauj-Szántó:
1 kehely megaranyozása
1 fekete felon
1 alba
6 kéztörlő
4 ministránskaring
1 oltárteritő
1 oltárteritő.

2. Kojssó:
1 fekete felon
1 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

3. Kruzslyó:
1 fekete felon.

4. Mlinarócz:
1 vörös felon
1 pacificale.

5. Rafajócz, a giróczi filia részére:
1 kehely mindennel
1 felon
1 alba
1 oltárteritő.

A piskaróczi filia részére:
1 kehely mindennel
1 ciborium
1 alba
2 vállkendő.

6. Ressó:
1 ciborium
1 áldoztató kanál
1 fekete felon
1 füstölő tömjéntartóval
2 alba
4 vállkendő
1 oltárteritő.

7. Szigetka:
1 vörös felon
1 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

XVIII. A nagyváradi egyházmegyében:

1. Genes:
1 világos felon
1 fekete felon
1 burza
1 beteglátogatási szelencze
1 alba
1 oltárteritő
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv.

2. Nagy-Károly:
1 kehely mindennel
1 fekete felon
1 világos felon
1 hármas sz. olajtartó
1 alba
1 öv.

3. Rézteleki, a mater részére:
1 kehely mindennel
1 tabernaculum
1 füstölő tömjéntartóval
1 kettős sz. olajtartó
1 tálcza ámpolnával
2 vörös ministránsruha
2 tabern. corporale.

A szatmárhegyi filia részére:
1 burza
1 beteglátogatási szelencze.

4. Székely-Telek:
1 felon
1 oltárlámpa
1 füstölő tömjéntartóval
6 ministránskaring.

XIX. A szamosujvári egyházmegyében:

1. Bikszád:
1 kehely mindennel
1 ciborium
1 oltárlámpa
1 felon
1 alba.

2. Felső-Szék, a mater részére:
1 tabernaculum
6 oltárgyertyatartó
2 tabern. corporale.

A tuszai filia részére:
1 kehely javitása uj cuppa és paternával.

3. Krácsfalu:
1 fekete felon
2 alba
2 vállkendő
1 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv.

4. Mármaros-Sziget:
1 sárga felon.

5. Perecsen:
1 sárga felon
2 vörös ministránsruha
1 alba.

6. Somlyó-Csehi:
1 tabernaculum
1 kehely mindennel
1 alba
2 tabern. corporale
1 oltárteritő
1 öv.

***Vaszary Kolos** biboros herczegprimás a központi Oltáregyesület alaptőkéjének gyarapitására 1000 koronát adományozott. Ezen nagylelkü jótéteményért az egyesület mély hálájával és buzgó imájával adózik Magyarország főpapjának.*

A rendes tagok fizetései 1899 junius 1-től.

Özv. Baross Istvánné 2 korona, Deák Rozália 1 kor., Szlovicsák István 1 kor., Szabó Mária 1 kor., Pusztay Róza 2 kor., Kanovics Hedvig 2 kor., Nagy Mari 4 kor., özv. Erdősy Lajosné 1 korona, Barabás Atala 40 fillér, özv. Bodrits Mátyásné 1 kor., Molnár Katalin 2 kor., Rázga Emilia 1 korona, özv. Gazder Józsefné 1 kor., Gerr Natália 2 kor., Horváth Irma 2 korona, Bauer Mária 1 kor., Zehrmann Mária 2 kor., ft. Rapp Miklós 2 kor. 60 fil., Kálhoek Gézáné 2 kor., Szigeti Mihályné 60 fil., Borovcsák Mária 24 filér, Stecharnik Anna 24 fillér, Róth Imre 40 fillér, özv. Róth Györgyné 40 fil., Székelyi Pálné 40 fil., Kapovits József 40 fillér, Szloboda Mártonné 24 fillér, Erdélyi Kamilla 2 kor., Papp Teréz 24 fillér, Lisinszky István 40 fil., Koller István 24 fil., Beck Mária 40 fil., Légrády Imréné 24 fil., Kellner Alajos 1 korona, Szomolnok Józsefné 60 fil., Nisztor Mari 1 kor., Noszeda Károly 4 kor., Dvorák Anna 4 korona, özv. Torma Györgyné 1 kor., Scheckl Lujza 10 kor., Butz Ferenczné 2 kor., Dávid Erzsébet 4 korona, Steirer Ilona 2 kor., Mátyási Lujza 1 korona, Dancs Róza 4 korona, Tamaskó Anna 1 kor., Mátyási Francziska 1 korona, Varga Ferenczné 1 kor., Varga Erzsébet 1 kor., Bukovai Mária 2 kor., Szabó Irma 2 kor., Vasvári Ilona 2 kor,, Szenessy Katicza 2 kor., Dancs Anna 1 korona, Zelliger Anna 1 kor., Zelliger Etel 1 kor., Korizmits Kornélia 2 kor., Potyondy Gézáné 4 kor., Ducsai Juliánna 2 kor., Angyal Teréz 2 kor., Szili Viktória 2 kor., Judor Anna 2 kor., dr. Metzker József 4 kor., Bredl Sándorné 2 kor., Proks Leopoldina 2 kor., Kotriba Mária 2 kor., Gróf Istvánné 2 kor., Váczy Ferenczné 2 kor., Keller Erzsébet 10 korona, Keller Janka 10 korona, ft. dr. Tóth József úr által Lődösről 6 kor., Szombathelyről 25 kor. 84 fil., Bándolyról 34 kor. 80 fil., Alsó-Bagodról 10 kor. 90 fil., Szegedy Elza 4 kor., Horváth Róza 1 kor., Ürményi Gyuláné 2 kor., özv. Krammer Ferenczné 4 korona, Moldován Antalné 2 korona, dr. Fuhrmann Ferencz 10 kor., Geramb Alice 6 kor., Lustig Juliánna 40 fillér,

Salvini Teréz 6 korona, ft. Sipos József az alsó-bagodi tagoktól 20 kor., a kisnyárádi tagok Szommer Gyula káplán úr által 6 kor., ft. Klein Emil 14 kor. 40 fil., Halt Mária 6 korona, a dobniczai tagoktól 20 korona, Bozóky Bonaventura 2 korona, Bozókyné Paula 2 kor., egy nevelőnő Luccából 2 kor. 82 fillér, Pammer Julia 2 korona, Holma Mária 2 kor., a budapesti közp. semináriumi növendékpapok névszerint: Fatér, Jakab, Szyllaba, Horváth, Nagyfalusy, Breyer, Tóth Béla, Császik, Wágner és Holma István 20 kor., Stifter János a salamonfalvi hivektől 5 korona 8 fil., Gertner Mária 2 kor., Mikusi János 1 kor., Mikusi Anna 1 kor., Szabó Mária 1 kor., özv. Nagy Józsefné 2 kor., Csapó József 28 fil. Büchler Róza 4 kor., az epöli tagoktól 4 kor., Mujzer Róza 2 kor., Fuchs Mária 1 kor., Hodobai Szidónia 24 fil. Rázga Emilia 2 kor., Nyulasi Magdolna 2 kor., Tulner Katalin 60 fil., Pletschkó Mária 1 kor., Fack Keresztélyné 20 korona, Lutner Jenő 40 fil., Barabás Melánia 28 fil., egy régi tag 1 kor., Biró Julia 48 fillér, Lincz Rezső 4 kor., Lincz Rezsőné 2 kor., özv. Florovits Lászlóné 2 kor., Eisler Mária 2 kor., Vagner Karolin 24 fil. Johancsik Mária 2 kor., ft. dr. Csajka Ernő úr által Esztergomból 113 kor., Kanovics Hedvig 2 kor., Németh Viktória 2 kor., Dela Martina 2 kor., Fazekas Erzsébet 2 kor., Fazekas Pál 2 kor., Wadalma Jusztina 2 kor., Proder Anna 2 korona, Ledniczky Borbála 1 korona, Ócsay Szekeres Róza 2 kor., Kret Marczella 1 kor., Schneidler Anna 1 kor., Mihályi Magdolna 2 kor., Kralovánszky Katalin 2 kor., Szentiványi Mária 1 kor., Oberhauser Eleonora 2 kor., Csölle Katalin 4 kor., Buchwald Magdolna 80 fil., ft. Sipos József pleb. úr által Alsó-Bagodról 14 kor., Hanura Magdolna 60 fil. Vala Katalin 2 kor., Matuska Mária 8 kor., Szauter Anna 2 korona, Szabó Mária 1 kor., Kún Józsefné 2 kor., Márkus János 1 kor., Márkus Jánosné 1 kor., Gergely Gizella 4 kor., Schützenberger Irma 2 kor., Schützenberger Ilona 2 korona, Beretei Márton Ilon 2 kor., özv. Gazder Józsefné 60 fil. Horváth Irma 4 kor., Klein Tamás 80 fil., Dudás Mária 1 kor., Győri Anna 1 kor., Mádeczky Zsuzsanna 2 kor., Udvardy Ferencz 2 kor., Udvardy Ferenczné 1 kor., ft. Kudora János a Hont-viski tagoktól 16 korona, Kertész Róza 1 kor., Wágner Borbála 40 fillér Weingärtner Mária 40 fil. Braun Teréz 40 fillér, Véber 4 kor., Kizsó Józsefné 24fil., ifj. Kizsó Józsefné 24 fil., Szkalicsor Mária 24 fil., Mohácsi Emma 2 korona, Horvát Mária 2 korona, Urbán Ilona 2 kor., Balon Andrásné 4 kor., Besszer Teréz 24 fil., Kertai Jusztin 24 fil., Szigeti Mihályné 24 korona, Tisner Ferencz 24 fillér, Tisner Ferenczné 24 fil., Iván György 30 fil., Kabay György 30 fil., Tóth István 24 fil., Kubek Anna 1 kor., özv. Krepela Károlyné 1 kor. 20 fillér, özv. Kubik Ferenczné 60 fil., Vinkler Mátyás 50 fil., Kondász Anna 60 fillér, Kubik Irma 50 fil., Hermann Julia 34 fil., Szabó Karolin 40 fil., Ádám Borbála 24 fil., Ádám Julia 24 fil., Brehtl Mária 30 fil., Reibel Teréz 40 fil., Malócz Anna 40 fil., Ádám Erzsébet 24 fillér, Takáts Rozália 24 fil., Szemper Gizella 30 fil., Szegedi Anna 24 fil., Kalóz Antónia 40 fil., Böszin Karolina 30 fillér, Kürti Teréz 40 fil., ft. Krompalszky pléb. Ipoly-Bolk 2 kor., ft. Bárány Lukács pléb. úr által tagdíjak Szamosújvárról 35 kor. 70 fil., dr. Tóth József úr által tagdíjak Farkasfalváról 29 kor. 90 fil., Bakos Mária 10 kor., ft. Pusztai Mátyás úr a jenői tagok részéről 9 kor. 80 fillér, Wézinger Ilka 4 kor., Schubert Katalin 1 kor., Kaldrovits Anna 4 kor., a beszterczebányai egyház-

megye területéről ft. Gáspár Ferencz úr 144 kor., Borza Mária 1 kor., Stabentheiner Josefa 1 kor., Pigai Árpád 1 kor., Pigai Katalin 1 kor., Németh Erzsébet 2 kor., Sper Erzsébet 1 kor., Labrentsik Karolina 3 kor., Sümegh Irma 2 kor., Hirsch Matild 4 korona, Hirsch Matild 6 kor., Diósi Mária 2 korona, Podlavits Erzsébet 24 fil., Bodnár Juliánna 24 fil., Bouverd Luiza 24 fillér, ft. Guba Pál kegyesrendi áld. a nagykárolyi tagoktól 24 kor. 4 fillér, ft. Takáts József pleb. Pakodról 4 kor., Koch Hermina 2 kor., Hnaupek Paula 2 kor., Sorg Anna 2 kor., Lengyel Julia 4 korona, Katona József 2 kor., Katona Józsefné 2 kor., Kremmer Antalné 2 kor., Gohl Antalné 2 kor., Rumpler Gézáné 1 korona, Marsofszki Jánosné 2 kor., Szabó Béláné 1 korona, Krapcsovits Ferenczné 2 kor., Handl Mária 2 kor., Demel Antal 4 kor., Balázs Mária 60 fil. Stancsik Rozália 60 fillér, Szabó Mária 1 kor., Schäffer Ádámné 2 kor., Záborszky Antónia 60 fillér, Gyurina Verona 60 fillér, Piller Paula 40 fil., Reisz Klára 24 fil., Gundrum János 1 kor., Gundrum Erzsébet 1 korona, Schwertzig Irma 2 korona, Bekő Mária 1 kor., Nazarcsak Zsuzsanna 2 kor.,Szabó Klára 1 kor., Németh Mária 60 fillér, Kovács Julcsa 40 fil., Tóth Éva 40 fil., Bakonyi Mártha 10 kor., Weich Mária 2 kor., özv. Suján Gusztávné 2 korona, Szücs Zsigmondné 2 kor., Smoling Vilma 2 kor., Galba József 4 kor., Vaverda Katalin 1 kor., Vajger Ilona 1 korona, Loczki Anna 50 fillér, Szlavik Katalin 50 fil., Loczki Katalin 50 fil., Kiss Mihály 4 kor., Hubert Julia 2 kor., Bagadics Katalin 1 kor., Vajger Ilona 50 fillér, Kohut Pál 4 kor., Wirták Kunigunda 2 kor., Spuller Istvánné 2 kor., Mitterdorfer Henrikné 2 korona, Rákos János 1 kor., Fuszkó Magdolna 1 kor., Nicora Szabina 2 kor., Nicora Hermina 2 kor., özv. Eler Ignáczné 1 kor., özv. Tyukos Pálné 2 kor., Roth Endre 3 kor., Kovács Andrásné 1 kor., Linczky Teréz 24 fil., Kurapatka Mária 2 korona, Hartmann Mária 2 korona, báró Vécsey Józsefné 4 kor., Vécsey Eszter bárónő 4 kor., gróf Czebrián Istvánné 4 kor., gróf Sztáray Sándorné 4 korona, ft. Spuller Gyula Garam-Szőllősről 6 kor., Tamás Mária 4 kor., Kharnich Hermina 1 korona, Vavrinecz Mórné 4 korona, Czauberer Terézia 1 kor., Balázs Terézia 2 kor., Palkovits Teréz 2 korona, Lesso Anna 2 kor., Koller Juliánna 2 kor., Barakovits Antónia 2 kor., Baletkay Aranka 2 kor., Rázga Emília 2 kor., özv. Gazder Józsefné 1 kor., Pohl Luczia 2 kor., Preisz Anna 2 kor., Vacarescu János Hisziás 4 kor., Farneck József 2 korona, Árkosy Teréz 4 kor., ft. Csernek Alajos N.-Heresényről 32 kor., Szabó Mária 1 kor., Bekő Mária 2 kor., özv. Rácz Pálné 4 kor., Szabó Erasztné 4 kor., Kochán Anna 2 kor., Szabó Josefa 40 fil.,Gerstenbrein Gertrud 4 kor., Majer Teréz 4 kor., Zalányi Ida 8 kor., a Vámos-mikolai tagoktól 17 kor. 40 fil., Nyárai Anna 4 kor., Kotzó Pálné 6 kor., Molnár Jánosné 10 kor., Szabados Jenő 6 kor., Szebetics István 6 korona, Barát Krisztina 2 kor., Török Árpádné 4 kor., Nagy Emília 2 kor., Kato Margit 2 kor., Katona Apolónia 2 kor., Kováts Mariska 4 kor., Timár Mariska 2 kor., Zúber Gábor 2 korona, Veisz Borbála 40 fil., Mális Mariska 80 fil., Benkofszky Etel 1 korona, báró Orczy Seraphine 4 kor., ft. dr. Tóth József megbizott úr a peczöli tagoktól 6 kor., Szombathelyről 6 kor. 24 fil., Csákányról 2 kor., Alsó-Bagodról 7 korona 50 fil., Strémből 18 kor. 20 fil., Zala-Egerszegről 16 kor., Fehér Antónia 24 fil., Lám Frigyesné 40 fil., özv. Bakay Endréné 2 kor., Rezsó Erzsébet 1 kor., Nagy Hedvig 2 kor., Deák Gáspár 2 korona, Deák Erzsébet 2 kor., Meszner Mária 2 kor., GáborTeréz 2 kor., ft. Fischer Ágoston az ipolyszécsénykei és nagyfalusi tagok részéről 140 kor., Párducz Mária 2 korona, ft. Dolenszky Imre a tószegi tagok részéről 7 kor. 46 fil., Kurék Borbála 24 fillér, Kurék Mária 24 fil., Bedő Mária 24 fil., Szedlák Julia 24 fillér, Bolehlár Mária 24 fillér, Csoli Borbála 24 fillér, Marczinkovics Róza 24 fillér, Ocskár Borbála 24 fil., Földin Anna 24 fillér, Hornyák Mára 24 fillér, özv. Stumpf Jánosné 1 kor., Krikler Józsefné 1 kor., ft. Marczinka Imre úr által tagdíjak Szent-Endréről 100 kor., Róth Helena 2 kor., Pap Mária 6 kor., özv. Baliko Teréz 4 kor., Gábriel Magdolna 40 fil., Faith Josefa 30 fillér, Harsányi János 60 fillér, Hugyecz Mária 60 fil., Tóth Zsuzsanna 2 kor., Németh Vilma 2 kor., Peczkó Josefin 2 kor., Helena v. Leh 4 kor., Krizsol Anna 1 kor., Csiszár Ida 1 kor., Szürgent Luiza 2 kor., Schmittala János 24 fil., Schmittala Jánosné 24 fil., Fábián Jánosné 2 kor., ft. Miok Efrem 4 kor., Melczer Paula 2 korona, ft. dr. Mikita Sándor úr által a munkácsi egyházmegyéből 110 kor. 20 fil., ft. Geiger Alajos csanádegyházmegyei megbizott úr által: Erneszthházáról 9 kor., 12 fil., Kúnágotáról 61 kor. 36 fillér, Gattaja 22 kor. 54 fil., Német-Bogsánról 12 kor. 36 fil., Ó-Bessenyőről 17 kor., N.-Szent-Miklósról 2 kor., Ürményházáról 52 kor. 6 fil. Temes-Szt.-Andrásról 10 kor. 96 fil., Német-Pártdányból 8 kor., N.-Ó-Bessenyőről 16 korona 28 fillér, Horváth Neuzmáról 6 kor. 36 fillér, Temesvár Józsefvárosból 102 kor. 24 fil.

***

A begyült pénzek kimutatását folytatjuk; ugy a tagdíjak, mint a tagsági adományokat s a jótevők áldozatkészségéből juttatott segélyezéseket ez uton nyilvánosan nyugtázzuk.

Oltáregyesületi ügyek.

Majláth Gusztáv Károly, Erdély püspöke, folyó évi IV. körlevelében 961. szám alatt a következő lelkes szavakkal buzditja szeretett népét Oltáregyesületek alkotására:

«Az Oltáriszentségben jelenlévő isteni Üdvözitő imádására Gyulafehérvárt már régebben megalakult az «Oltáregyesület». Most ez anyaegyesülethez való csatlakozásra hivom föl t. papjaim és hiveim figyelmét. Nemcsak a kegyelet és hála kifejezése kivált e szent esztendőben, nemcsak az imádás odaadása és az engesztelés nemes buzdulata a czélja és rendeltetése ez egyesületnek; hanem föladatává tette azt is, hogy oltáraink és templomaink ékessége, e fölséges Szentséget körülvevő ruha tisztasága és izlésessége az ő közreműködése és segitése által olyan legyen, a mely emelni tudja a Szentségben lakozó Úr Jézus iránt táplált áhitatunkat. Mely pap ne érezte volna ugyanis önmagán, hogy szivében az áhitat jobban megfogamzik, a midőn az Oltáriszentség körül mindent tisztának és díszesnek lát? A pap ájtatossága pedig a hiveknek példája.

Ily eredmények reménye által buz-

ditva, kérem, hogy siessenek minden városban és minden községben megalkotni az itteniek mintájára az oltáregyesületet. Igy az az igen csekély tagsági díj, a melynek fizetésére a tagok fölkéretnek és magukat kötelezik, sok helyről gyüjtve, mégis nagy összegre növekedhetik, melylyel sok jót mívelhetünk.

A mely község azonban legalább néhány taggal és ezek adományaival az oltáregyesülethez nem csatlakozik, az természetesen nem is igen remélhet tőle segitséget templomai számára.

A szervezkedésre nézve szivesen ad fölvilágositást Ujfalusi József dr. apátkanonok úr, a ki az itteni egyesületnek igazgatója.»

Károlyfehérvárt, 1900. márcz. 4.

***

Az esztergomi Oltáregyesület tevékenységét föltüntető «Ismertetés» jelent meg, mely gyönyörü beosztással állitja szemeink elé az egyesület minden irányra kiterjedő elevenségét.

Az egyesület 1894. november 21-én alapult. Dr. Rapcsák Imréné szent hévvel látott a szervezés munkájához.

Terjesztőnő társai Bleszl Ferenczné, Frey Ferenczné, özv. Laczkó Ida, Magurányi Józsefné, Mattyasovszky Lajosné, Mészáros Károlyné, Tillmann Fánni, Tónai Pálné, Vaszary Lászlóné úrnők. Az első hónapokban több mint 500 tag iratkozott be. Ájtatosságait a vizivárosi zárda templomában tartja. Kiváló támogatást nyer ugyane zárda s legkivált M. Remigia főnöknő részéről. Templomi ajándék-szerelvényeiből kiállitást rendezett 1895-ben 73 tárgygyal, 1897-ben 130 tárgygyal és 1899-ben 186 tárgygyal.

A központba küldött:

1895-ben 321 frt 58 kr.
1896-ban 259 frt 14 kr.
1897-ben 264 frt 74 kr.
1898-ban 133 frt 29 kr.
1899-ben 246 frt 88 kr.

A lelki élet fejlesztésére M. Remigia főnöknő rendezése alatt lelki gyakorlatokat tart, melyeken átlag 120 tag vesz részt.

A szentségek buzgó és gyakori fölvételéről, a jótétemények sorozatáról az esztergomi hivek, kik megilletődött tisztelettel veszik és követik a jó példát, szolgáltatnak bizonyságot.

Az Örökimádás temploma létrejöttében is buzgón fáradozva magasztos föladatának teljes tudatával végzi lelkesedéssugalta teendőit.

Az egyesület fényét és melegét az egész egyházmegyére is kisugározza, hol egymásután keletkeztek Oltáregyesületek.

Igy Bajana, Epöl, Hegybánya, Uhliszka-Bakabánya, Ebedecz, Vámos-Mikola, Vágkirályfa, Endrefalva, Szalka, Komárom, Moraván, Kápolna, Rattnócz, Ipolyszécsénke, Nagyfalu, Patak-Dejtár, Nógrád-Ludány, Jenő, Ipolyság, Tesmag, Alsó- és Felső-Korompa.

Az Oltáriszentségben Élő ily szépen gondoskodik *lelkes vezetők* útján az ő szent ügyéről.

MŰVÉSZET az Oltáregyesület szolgálatában.

Lapunk czimképe az örökimádás eszméjét mutatja be, melynek gondolata Krisztusunkat jelképező Ábel áldozati bárányától indul ki s mint a kör kiinduló pontjától, a bárányról az égben istenségét elfoglaló apokalyptikus Bárányhoz tér vissza, ebben is kifejezve a végtelenséget, mert a körről is egy bizonyos tekintetben el lehet mondani, hogy sem kezdete, sem vége. A kép alsó része az ószövetségi imádást fejezi ki, a bárányt áldozó Ábel a vizözön előtti pátriárkák imádását jelenti, a kép másik oldalán a frigyszekrény van az Oltáriszentséget jelképező mannával s a fölötte levő felhőoszlopban állandóan jelen volt második isteni Személylyel, ki a népnek hasonlóan vezetője volt az ószövetségben, mint a hogyan vezetője az Oltáriszentséggel az ujban s magát a felhőoszlopban ép ugy imádtatta választott népe által, a mint az ő ujszövetségi választottjai által, kik mi vagyunk, imádtatja magát a legméltóságosabb Oltáriszentségben. A középen az ószövetség két nagy pátriárkája, szent József, a nevelőatya és szent János, az előhirnök, az édes Üdvözitővel s az imádás fogalmát kifejező angyallal láthatók; ezen csoport fölött olvassuk a «Lauda Sion» (Dicsérd, Sion, Megváltódat) czimű énekből idézett szavakat: «Ecce panis Angelorum factus cibus viatorum, vere panis filiorum.» Ime az angyalok kenyere, az emberek étke lett, valóban a gyermekek kenyere. Szent József gondviselő szeretettel őrzi és imádja; jelenti a mi imádásunkat, midőn mi is szeretettel viseljük gondját Jézusunknak a Szentségben; a papok őrzik a szentségházban, kezükben hordják, a szerető lelkeknek birtokul adják: az egyesületi tagok, midőn oltárt ékitenek, szent ruhákat készitnek s adományoznak, az oltár tisztaságáról gondoskodnak. Szent Józsefre vonatkozó fölirás: «Qui frumentum electorum conservasti». «Ki a választottak gabonáját megőrizted.»

Szent János megvallja Krisztust imádásával az emberek előtt, a hitet bevalló imádás kifejezője; jelmondásai már átvezetnek a szentáldozással egybefoglalt imádáshoz: rámutat Krisztusra és mondja: «Ecce Agnus Dei», «Ime az Isten Bárányа», e szavakat használja az Egyház a szentáldozásnál; másik mondása az imádásnál kijelenti saját *méltatlan* voltát: «Kinek nem vagyok méltó...» ugymond «Non sum dignus». Ezt valljuk mi is háromszor, a szentáldozás előtt imádva Jézusunkat. Az édes Jézuska e képen mosolyogva, szeretettel tekint felénk, mint a ki örömmel veszi az imádást és kész velünk egyesülni.

A lap középrészén az ujszövetség folytonos imádását látjuk a jelen életben. Az egyik oldalon mutatja, mint imádja őt lelkünk a szentáldozásban az egész életen, a másik, mint imádjuk őt mindannyian különféle módon a szentséglátogatásban. Az első szentáldozás jelmondása: «Passer invenit sibi domum et turtur nidum: altaria», a 83. zsolt. 4. verse; «a madárka ereszre talált s a gerlicze fészekre, a te oltáraidra, oh erők Istene»; mint gyönge madárkák találtunk védelemre s mint a boldogság gerliczéi enyhe otthonra, lelkünknek imádott Jézusa oltáránál az első szentáldozásban.

A második kép: a szentáldozásban imádjuk Istenünket egész életünkön át, mint *igazult* állapotunknak, tisztaság, becsületesség, józanság, szorgalmunk föntartóját, mint földi boldogságunk bőséges forrását; valóban ez imádó szentáldozásból orietur justitia et abundantia pacis; *kivirágzik az igazság és a béke bősége.* A harmadik jelenet azon imádást mutatja elénk, midőn mint a jövő életre szóló utieledelt veszszük magunkhoz Őt. Aggot tüntet föl a kép, de az elköltöző ifjat is jelenti ez alak, a mely értelemben mondja a bölcs: «A tiszteletreméltó öregség nem a hosszu idővel jár, sem az esztendők számával: hanem az ember *értelme* az ősz haj és az élemedett kor *a hibanélküli élet*». (Bölcs. 4. 8.) Képzeljük magunkat, midőn e képet látjuk, halálos ágyunkra, midőn a boldog halál biztosítékaképen lelkünk egyesül Jézusunkkal s mi egy fáradalmakkal teljes élet után mondva ez igéket: «In pace in idipsum dormiam et requiescam», «*Őbenne békeségben alszom el és megpihenek*» (4. zsolt. 9.), képzelhetünk-e édesebb álmot, békésebb szendergést, mint minő ez a halál?

A szentséglátogatások gondolat- és érzelemvilágát a következő három kép jelzi. A próféta mondá, hogy az oltár előtt sírni fognak a papok (Plorabunt sacerdotes) a nép bűneiért, megengesztelni akarva Istent, könyörögnek: Kegyelmezz népednek (Parce populo tuo) *megengesztelő imádás;* az, ki magát Istennek adta, nemcsak gondolatát és akaratát, hanem szabadságát, életét és személyiségét, mig mások vétkeznek, őt szeretete nem hagyja pihenni, éj idején imában virraszt, mint élő örökfény; szeretete Jézusa elé térdelteti s imádtatja vele az *önfeláldozó imádással.* Fáj lelkének, hogy vannak, kik bántják Istent s azért áldozat Istennek ő, a kesergő lélek. Sacrificium Deo spiritus contribulatus. (Zsolt. 50.) Az imádásban egyesülő szeretetet, a szivek találkozását, ama csöndes egyesülést, a lángok egybeolvadását, azt a repeső örömöt s a kölcsönös birtoklást miben fejezheti ki a művész rajza tökéletesebben, mint a boldogságos Szűzzel, ki isteni gyermekét legtökéletesebb szeretettel imádja. Az imádó szeretet csodája: «Virgo ipsum quem genuit Deum adoravit», «*a Szűz ugyanabban, a kit szült, Istenét imádta*». Boldogságba merült lelkeik arczukon át egymásra ragyognak és szemeiken át egymásba mosolyognak.

Ezek fölött a szent ostya képe galambok, vagyis a tiszta lelkek között; hét lámpa övezi körül, jeléül annak, hogy az Oltáriszentség a hét szentség szerzőjét foglalja magában, melyeknek kegyelme átsegít a jövő életre a hol a földön megkezdett imádásnak örökké tartó folytatása leszen. Ott, hol a megölt Bárány övéivel uralkodik, hol Krisztus békéje (P. X.) örökké tart (A. Ω.), ott imádjuk majd őt mi is, ugy, a mint szent elődeink már most is imádják. «Méltó a Bárány, ki megöletett, hogy erőt és istenséget, tiszteletet és dicsőséget vegyen» (Jel. 5. 12.), igy zeng a szentek éneke. Egyfelől az Egyház papjai a tömjénezéssel kifejezett odaadó imádásban, másfelől a hivek csoportosulnak, a gyermeki ártatlanság a fiuban, a szűzi tisztaság a leányban, a tevékeny, nyilvános élet a férfiban, a csöndes otthon erénye a nőben pálmát és koronát ad az égi örökimádásra megjelenteknek.

Azért «Üdv a mi Istenünknek, a Báránynak. Áldás, dicsőség, hálaadás és tisztelet, hatalom és erősség a mi Istenünknek». (Jel. 7.)

***

A rajzot Schmalzl Miksa, az Üdvözitő congr. testvértagja készitette, ki a benső

áhitat és egyházi fölfogás tekintetében páratlanul áll a jelenkor művészei között.

Egyházi ének és zene. Az Egyház belső életével közelebbről összefüggő két társulat, az Oltáregyesület és a Szent Czeczilia-egyesület gyakran találkoznak czéljaikban az oltár előtt s azért a külső életben is több alkalommal egybeszövődnek érdekeik szálai. A bécsi eucharisticus egyesület a szünidőben tanfolyamot tartott az egyházi ének- és zene-művelő képzésére kántorok és papok számára, a pécsi kongresszus pedig elhatározta, hogy kérni fogja a szentségi egyesületek segitségét ugyanezen czélra. Bécs papi-egyesülete most a szent cseleményhez méltó zeneszerzeményekről jegyzéket adott ki Habel Nándor tollából. Egyházi ének terén egyesületünk sem zárkózhatik el amaz elvek elől, miket az Egyház törvényeiben fölállitott: nyerjen uralmat a szent Gergely-féle karének; műveltessék a többszólamu ének Palestrina nyomán; a solo-éneklés, mint hiu, világias fitogtatás, tiltva van; a hangszeres zene viselje magát illendően, ugy, hogy ne emlékeztessen a világi, de legkevésbé ne a szinházi zenére, forditsunk gondot a népénekre, melynek szépségét nagyban elősegiti, ha a művelt közönség is énekel a templomban.

IRODALOM.

P. Tesnière A.: Az Oltáriszentség imádásának kézikönyve. Kiadja a Társulati Értesitő. Győrött. I. kötet. Kimondhatatlan örömünkre válik, hogy könyvismertetéseink sorozatát ily remekmű bemutatásával nyithatjuk meg. P. Thesnière a legméltóságosabb Oltáriszentségről nevezett atyák generálisa a nagy Szentség igazságainak kincseshházában a legjártasabb, szive is, mondhatjuk, az isteni tüzhöz legközelebben legmelegebb s azért könyvében a bő anyagot jól megválogatva, a közvetetlenség hevével s éles elmével rendezve adja olvasóinak. Az elmélkedések fejezetei, azok részei s a részekben a gondolatok, mint a legbecsesebb igazságok gyöngyszemei egymásból permeteznek elő, mindegyike az isteni gyönyörök üdeségét, mint sokszinü szivárványpompa játékát viseli magán. Szól az imádás tárgyáról, czéljáról, módszeréről, szem előtt tartva az áldozat négyféle jellegét s a nekik megfelelő erénygyakorlatokról. Hittani igazságok rendszeres épületébe illeszti bele az elmélkedő szemlélés virágcsoportjait, melyeknek ihletett kellemével leköti és áhitatba ragadja az olvasva elmélkedő társat. Franczia szellemesség, franczia képzelet és franczia vér az Oltáriszentség tengernyi mélységében: ezt mondhatjuk jellemzésül a könyvről. — Az Oltáriszentség rendelése; remeke; Krisztus benne mint pap és áldozatbárány; kinszenvedés emléke; a test; a vér; a szív; az öt seb; a szentségi állapot; a szentség elterjedettsége, fönmaradása, általánossága képezik az elmélkedések tárgyát. Az igazságokat oly élénken állitja elénk, hogy a belátás és meggyőződés hozzájáruló szálait egymás után szedi ki belőlünk, hogy mikorra a könyv végére érünk, elválaszthatatlanul vagyunk lekötve az Oltáriszentség szeretetéhez.

A jelen kötet, melynek magyar nyelvezete sima és könnyen folyó, csak első része Tesnière munkájának; a többinek

megjelenése attól függ, hogyan fogadják ez elsőt. Mi azt kivánjuk, hogy egy szentségimádó kezéből se hiányozzék.

***

Mutatványul szolgáljon a könyvből a következő részlet:

AZ ÖT SZENT SEB.

I. Imádás.

Az öt szent seb keletkezése és alakja.

«Minő sebek ezek kezeid közepén?» Hiszem, oh Jézus, hogy te mint Megváltónk és Üdvözitőnk, e szentségben igazán és valósággal jelen vagy. Hiszem, hogy kezeid és lábaid, valamint legszentebb kebled a szentségi lepel alatt épugy, mint az égben azon szent sebhelyeket viselik, melyeket rajtad a kinszenvedés alatt a szögek és lándzsa ütöttek. Félve, hittel csókolom azokat lélekben és imádom; szeretettel, hálával és csodálattal szemlélem az üdvösségnek ez áldott jeleit és azok nagy titkait fölfogni igyekszem.

Engedd, Jézus, hogy öt szent sebeidbe hatolhassak, mint azokba mélyedett szűz Mária, a te anyád, szent János, szent Magdolna és minden századok szentjei, kik azokat a leggyöngédebben szerették és róluk a legbuzgóbban elmélkedtek. E végből tisztits meg, világositsmeg és gyulaszsz föl engem!

Mik tehát sebeid? Hogyan támadtak? Az Üdvözitő végre fölvánszorgott a Kálváriahegy tetejére. A kereszt sulya teljesen megtörte őt és esése a fájdalom utján végleg elerőtlenitette. Köntöse a sebekhez tapad, melyeket az ostorcsapások vágtak testén; feje a töviskoronától körüskörül meg van szurdalva; orczái a csapásoktól fölszaggatva, sárral szennyezve és leköpdösve, szemei vértől és könyektől ázottak. Körülbelül dél van. Most fosztják meg ruháitól és szakitják le róla a töviskoronát. A vér nyomban ezer helyen tolul ki, a hol csak a húsrészek a ruhávai föl- vagy elszakittatnak. És most ott áll a fönséges, a legszentebb áldozati bárány a hóhérok szemtelen és gúnyos tigristekintetének kitéve. Ezen szégyenletes bánásmód következtében remeg egész emberi természete; mert most van ő a megszégyenités és méltatlan bántalmazások tetőpontján. Egy edényből eczettel és epével kinálják meg; Jézus megizlelte, hogy a többi kinokkal együtt ezt is elszenvedje; aztán elforditja fejét, hogy lássák, hogy ő észrevette szentségtörő gonoszságukat. A kereszt ott fekszik készen; durván és erőszakosan vetik rá az édes Üdvözitőt. Jézus pedig oly nagy szelidséggel hagyja mindezt magán megtörténni, mint a hogy a gyermek magát anyja által a bölcsőbe fektetni engedi. Hallgatag szelidséggel, szemeit ég felé irányozva fekszik a kereszten, mint egykor Izsák a farakáson és mialatt testét a hóhérok kezeibe adja, teljesen átengedi magát atyja szeretetének, igazságosságának és legfőbb fönségének. A kereszten már előre három mélyedés volt készitve, kettő a kezek számára, egy a lábaknak. Most megragadják Jézus jobb kezét és a kereszt megfelelő karjára fektetik, kinyitják ujjait, tenyerére illesztik a vastag, hosszu háromszögletes szeget és kalapácscsal a húsba, aztán a kereszt fájába verik. Ütés ütés után hallatszik, majd keményen, majd tompán, a mint a kalapács a szöget találja, vagy pedig mellette a Megváltó kezeire esik. Az izmok és idegek szakadnak, a hús szétzuzódik, mig végre a szög a kezén keresztül a kereszt másik felén jön ki; Jézus pedig folytatja hőslelkü hallgatását: semmi nyoma a türelmetlenségnek vagy panasznak; meg-

indító pillantása végtelen jóság és szelidség kifejezésével fordul a hóhérok felé és aztán ujból az ég felé emelkedik.

Most a balkézre kerül a sor. De ez nem ér azon helyig, mely számára előre készitve volt, mert a jobb kéz erőszakos odaszegezése az egész testet ezen oldalra vonta. És most borzalmas látványt következik. Ámbár a hóhérok a jobb kart minden erejük megfeszitésével huzzák, még sem hosszabbodik meg eléggé. Térdeiket a bordáknak vetik, hogy szinte ropogva az erős nyomástól majd betörnek és csak miután Jézus karjait kificzamitják, érik el vele a kijelölt helyet. Ismét hullanak a borzalmas kalapácsütések kezére; visszhangjuk kegyetlenül tör szűz Mária és a jámbor asszonyok szivébe; csak a hóhérok káromlása és a farizeusok sátáni kaczagása harsogja tul időnkint.

Jézus lábai is hasonló durvasággal feszittetnek meg. A kezek barbár megnyujtása által az egész test görcsösen összehuzódott és a térdek meggörbültek. A hóhérok most kötelet erősitettek a lábakra, aztán nehányan a Megváltó mellére térdeltek, nehogy a kezek a feszülésben engedjenek és egészen kiszakadjanak, a többiek pedig erőlködtek, mig csak a lábak a számukra készitett mélyedés fölé nem jutottak. Ám ez valóban a tagoknak rémitő kificzamitása volt; mert az Urnak minden csontjai ropogtak, csuklói és izületei a bőrből kilátszottak. Ekkor teljesült be a próféta fájdalmas jövendölése: «Átlyukgatták kezeimet és lábaimat és megszámlálták minden csontomat». Mihelyt mind a két láb az elkészitett helyhez ért, keresztbe fektették és egyiket a másikra erősen odakötötték; lassan mélyed a szög az izmok vastag tömegébe és leirhatatlan fájdalmat okoz az Urnak, kivált minthogy a lábnak ily helyzetben nem volt odaillő fekvőhelye.

Erre, hogy a szögek kiálló hegyeit visszahajtsák, megforditották a keresztet és Jézus keblével került a föld felé. A kereszt teljes sulya és a szögek hegyeinek visszahajtására tett ütések rettentően kinozták és erősen odaszoritották az érdes sziklához. Keble már alig pihegett, a kezek és lábak a nyomástól mintegy ellapultak és szétszakgatott hústömeget alkottak, melyből a vér patakként ömlött. Azután fölállitották a keresztet és a gödör szélére helyezték, mely e czélra volt készitve. Minden lökés hosszabbra szakitja a sebeket a fönséges áldozat kezein és lábain; mig egy erős zökkenéssel hirtelen a mélyedésbe esik; Jézusnak minden csontja megroppan és a sebek még inkább kitágulnak; és a vér még gazdagabban ömlik.

A négy nagy seb három órán keresztül minden kötés nélkül volt kitéve a forróságnak és a szabadlevegőnek; a test függő helyzete észrevétlenül szünet nélkül tágitotta még azokat; és minden percz megujitotta az első fájdalmat, melyet a sebek keletkezése okozott. Végre utolsót lélegzett Jézus. Egy katona közeledik a kereszthez és keresztül üti lándzsájával a keblet, egyik oldalától a másikig, mélyen be, egész a szivbe. Az éles vas visszahuzására vér- és vizsugár tör ki, mely a katonára ömlik és még a bűnbánó latrot is éri keresztviz gyanánt. Ez az utolsó seb, melyet Jézus kapott. Ennél már nem érzett többé fájdalmat, mert lelke már elszállott testéből: de már előre önkényt elvállalta még ezen méltatlanságot is és ezáltal érdemszerzővé tette azt is.

Miután szűz Mária a szent asszonyokkal és arimatheai Józseffel a sebeket gondosan megtisztitotta, csókjaikkal hal-

mozták el azokat az anya és kisérőtársai; és bár minden sebet drága fűszerekkel gazdagon befödtek, mégis belenyomódott azok jegye a szent test halotti leplébe. Husvét reggel virradtára ismét meggyógyitotta azokat az isteni mindenhatóság; összekötözte a szétszakadt izmokat és idegeket és ujból rendbehozta a húsnak megtépett szövedékét; de a sebek helyei világosan láthatók maradtak csodás szép és kedves nyilásukkal. Ekként eltörülhetlen győzedelmi jelekké lőnek a föltámadott Üdvözitő kezein és lábain és kebelén. «Jer, Tamás, nézd kezeimet és lábaimat és tedd ujjadat a sebek helyére! Nézd oldalamat, tartsd kezedet szivem sebébe és higyjed erősen, hogy én vagyok.»

VEGYESEK.

Lapunk ez első száma *a hivatalos közlemények tömege miatt még nem jelenhetett meg azon tervezet szerint, a melyet az magának kitüzött. Kegyes olvasóink tájékozására megjegyezzük, hogy a következő számok sokoldalu és gazdag tartalommal fognak megjelenni, és pedig a következő beosztással: 1. Hitigazságok a legmélt. Oltáriszentségről. 2. A szentségimádó* a) *belső és* b) *külső élete. 3. Oltáregyesületi ügyek* a) *a központban,* b) *az országban,* c) *a külföldön. 4. Társulatok és intézmények. 5. Szentek példái és jelmondásai az Oltáriszentségről. 6. Az épitendő örökimádás templomának ügyei. 7. Szertartási rovat. 8. Egyházi művészet az Oltáriszentség szolgálatában. 9. Irodalom. 10. Vegyes közlemények. Szivesen nyitjuk meg lapunk hasábjait minden czikk előtt, mely hivatottan és meltón szól tárgyunkhoz.*

* * *

A központi Oltáregyesület lelkigyakorlatokat tart, melyek április hó 7-én kezdődnek az *Angolkisasszonyok* templomában; a megjelenni szándékozók belépti, vagyis résztvevő-jegyeket az Oltáregylet helyiségében szerezhetnek.

Meg kell emlitenünk, hogy a lelkigyakorlatok nem pusztán szentbeszédekből állanak s azért azok eredményes végzése czéljából nem látszik alkalmasnak, hogy egy-két beszédre ellátogatók a komolyan gyakorlatozni akarók helyét elfoglalják; ezzel csak azt kivánjuk elérni, hogy *végezzenek minél többen valóban lelkigyakorlatokat.*

* * *

A legfölségesebb Oltáriszentség és a Szentsir. Az Urmutatóban nagypénteken elhelyezett Oltáriszentséget igen finom fehér vászonlepellel vagy nagyon sürü fehér selyemfátyollal ugy kell letakarni, hogy az látható ne legyen. A Szentsir ékitésénél a valóság és kép, az ünnep és a gyász, az élet és halál jelvényei és kifejezői találkoznak; az előzők az Oltáriszentségben élő Üdvözitőt környezik az oltárasztal fölött, az utóbbiak az ő sirja körül jelennek meg az oltárlap alatt. Méltó, illő, sőt kötelességünk az édes Üdvözitőnek szentséges személyét és sirját ékiteni; de mégis figyelmünk, szeretetünk, gondunk tárgya és áldozatunk főczélja az Oltáriszentség legyen. Ez évben elég késő időre esik e nap, hogy szerte e hazában a szokottnál nagyobb mértékben halmozzuk el virágokkal. Virág illeti őt az Oltáriszentségben; szebb talán lehet, de soha oly gyönyörködtető örömben beszédes a virág, mint a természet Ura közelében; ne féltsük, ne kiméljük az élővirágot, ha hervadásban meghajlik feje, Istennek hal meg: a mint Istennek élt. S ha szeretetteink sirját szivesen boritjuk virággal, Krisztus sirja talán nem érdemli meg? Övezzük a sirt is virággal, illattal, hogy ne csak Ő tudja, de az emberek is lássák, hogy mennyire szeretjük Őt. Hintsünk a Szentsir köré is virágot, mit az Ő közelléte nekünk kedves emlékké avasson és szenteljen. A hol a sirban nyugvó Krisztus-képet vagy szobrot ujonan szerzik be, ajánljuk, hogy az méltó alkotás legyen s megvalljuk, hogy a lepellel bevontan mintázottaknak előnyt kell adnunk.

A Szentség körül ne legyen a gyásznak és halálnak semmi jele, sem fekete kárpitozás, sem ehhez hasonló; leginkább megfelel háttér gyanánt az élő növényzöld vagy a fehérszinü disz, aranyszegélyzettel; de a diszitésnek ugy kell rendezve lenni, hogy a figyelmet ne csak magára ne vonja, hanem inkább az Oltáriszentségre, mint középpontra terelje. Óvakodjunk a szinpadias diszitéstől.

* * *

Kérelem a ft. papsághoz. A szegény templomok szükségleteit megszivlelve és a ft. papság tapasztalt jóindulatára támaszkodva, az Oltáregyesületnek igazgatója azon alázatos kérelemmel fordul a ft. papsághoz, hogy az Oltáregyesületnek kétségkivül szent czéljaira, időnként, teljesen alamizsnakép és tetszés szerint meghatározandó bizonyos számu *szentmiséket vállalni sziveskedjenek.* Hiszen sokan vannak az áldozárok között, kik nagyszámu intenciókkal terhelve nem lévén, a segédkezés ezen nemét ugyszólván meg sem érzik.

Ha minden áldozár évenkint néhány szentmisét vállalna (és ki ne tehetné ezt?!) az Oltáregyesület rövid idő alatt az ország minden szegény templomát fölruházhatná és nem lenne kénytelen, anyagi erő hiányában, egyetlen egy folyamodványt sem visszautasitani. Külföldön ily uton egész intézetek jönnek létre és a szentmisék e jótékonyczélokra javarészben mind hazánkban kéregettetnek össze.

Még csak a legkisebb aggodalom se keletkezhessék, bátrak vagyunk fölemliteni, hogy az egyesület igazgatója a budapesti érsekhelynökség által *már is előlegesen jóváhagyott intentió-kezelési szabályok* szerint kezeli e szent ügyet.

A ki az egylet javára intentiókat vállal, ebbeli szives ajánlatát a papság között főleg a kerületi közgyülések alkalmával szétosztandó *intentiókötelező lapra* jegyzi föl, melyet a főpásztori megbizott ur utján juttat a budapesti központi igazgatósághoz, ki az intentiókat egy válaszos levelezőlapon jelöli ki az illető áldozár uraknak. *A szentmisék természetesen csak akkor kezdendők meg, midőn az illető áldozár a kijelölést már kézhez vette.* Korábban végzett intentiók az egyesületre nézve semmisek.

A mise-stipendium egészen, tehát minden levonás nélkül és tekintet nélkül az egyesülettől esetleg kért egy-

házi tárgyakra, kizárólag az Oltáregyesület javára esik. Az Oltáregyesület ugyanis *ingyen adja az egyházi szereket* a segélyzésért folyamodó egyházaknak, valamint ő maga is egészen és csakis alamizsnaképen fogadja el a stipendiumokat. Intentiókra egyházi szereket, könyveket, lapokat stb. *egyáltalán nem közvetít.*

Egy-egy áldozópap csakis korlátozott számu intentiókat kaphat, hogy azokat a kellő határidőig elvégezhesse.

***

A ft. egyházmegyei megbizott, mint a megyés-püspök ur képviselője, 1. *az illető egyházmegye területén fölmerülő* oltáregyesületi ügyeket önmaga vezeti és azokról a szükségeseket a lelkész urak és az Oltáregyesület budapesti központi vezetősége között közvetiti.

2. Egy egyházmegyei oltáregyesületi *törzskönyvet* vezet, a melybe jelentkező tagok neveit és az általuk elvállalt imaórát bejegyzi.

3. A törzskönyv egyik külön részében följegyzi, hogy mely plébánián és mely napon és órában tartatik közös istentisztelet.

4. Jegyzékbe veszi, hogy mily templomok részéről érkeztek be kérvények.

5. *Naplót* vezet a hozzája érkező tagsági dijakról, alamizsnákról és a kezelési kiadásokról.

6. *A beérkező kérvényeket* a méltányosság szerint megbirálják és véleményüket az egyes kérvényekre följegyzik.

7. *A kérvényeket* évenkint az október, november hónapok folyamán a központba küldik. Később érkezett kérvények figyelmen kivül hagyatnak.

8. A hozzájuk érkezett *tagsági dijakat* és egyéb alamizsnákat lehetőleg *november hó elsejéig* átszolgáltatják a központnak.

9. Az egyházm. megbizott az ő kezelési kiadásait, beszámolás mellett, az egyh.-megyei területéről begyült pénzekből fedezi.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1897—98. évben.

Albert Imre Lukácsháza, Artner Miklós Strém, Aszody Mária Jász-Jákóhalma, Apáti Mártonné Bököny, Bari Katalin, Bárány Apolló Szegvár, Bagdat Pálné szül. Szalma Anna Tamásfalu, Branda Jánosné, Bárdik Mária Licze, Bálint Katalin Ürményháza, Baulasz Katalin Budapest, Balázs Ferencz Török-Szent-Miklós, Bencsik Anna Gyöngyös, Bittner Mária Paár, özv. Bauer Jánosné Budapest, Csapek Emma Budapest, Cséri Juli Csehi-Mindszent, Csanádi Istvánné Szent-Endre, Dósa Apolló, Dóka Erzsébet Jász-Árokszállás, Dünschmiedt Zsuzsánna Budapest, Deutsch Anna Strém, Dubovay Rozália Kassa, Drotár Veronika Aszalón, Ekkert Magdolna Paári, Eckrich Mária szül. Genstaller Csepel, Erney Márta Budapest, dr. Fuhrmann Ferenczné szül. Moldován Margit Budapest, Fülöp Borbála Jász-Mihálytelek, Fekete Urbán Kunágota, Fülesi Magdolna Bártfa, Fejes Rozál, Farkas Rozál Jász-Jákóhalma, Forgó Verona Jászberény, Fazekas Mária, Fürcht Mária szül. Most Csepel, Fodor Mihályné Ungvár, Fekete Anna Csehi-Mindszent, Folk Anna Pécs, S. Fodor Mihály Levelek, Gajda Ágnes Szegvár, Girhiny Mária Szent-Jakab, Gazdig Erzsébet Sály, özv. Greburné Nagy-Peleske, Gasperini Gizella Budapest, Girsik Hermin Parajd, Hary Gézáné Budapest, özv. Hörl Ferenczné Székesfehérvár, Hajdu Apollónia Tisza-Püspöki, Hegedűs Anna Jász-Árokszállás, Herrmann Magdolna, Heinrich Irma Budapest, Horváth Józsefné szül. Haffenscher Teréz Lukácsháza, Heim Anna szül. Brad Csepel, Jaits Amália, Javorska Anna Selmeczbánya, Jager Anna Csehi-Mindszent, Jakab Erzsébet Levelek, Kucsera György Budapest, Kovács József, Koroknai Istvánné Szombathely, Képes Borbála Orosz-Gadna, Kaszás Mihályné Bököny, Kis Anna Szegvár, Kohut János Miglécz, Kern Antal, Kovács Katalin Tamásfalván, Keszler Mária Szent-Iván, Kaszap Angyél, Kasza Margit Jász-Árokszállás, Kiss Margit Jászberény, Kovács János Csehi-Mindszent, Kirilla János Levelek, Klinko Margit Mályi, Komáromy Karolina Tibold-Darócz, Kaiser Nándorné Budapest, Lengyel Erzsébet Orosz-Gadna, Lucz Anna Baranya-Lőcs, Locsmándi József Babot, Legáth Alojzia Strém, Lengyel Julianna, Láng Gyuláné Ujpest, Lerch Teréz Paári, Loitsch Ida Budapest, Mocsári Borbála Orosz-Gadna, Mengyi Borbála Jász-Árokszállás, Molnár Péter Babot, Moczó Anna Jászberény, Madarász Anna Csehi-Mindszent, Mikulits Ferencz Máriafalu, Merva Mária Anna Budapest, özv. Molnár Istvánné szül. Horváth Anna Kis-Csömöte, Nagy Rozália T.-Püspöki, Nagy Mária ászberény, Néger Istvánné Rákos-Palota, Németh Mária Nagy-Csömöte, Neubauer Leó Strém, Nagy Anna Gyöngyös, Nagy Magdolna, Nagy István Csehi-Mindszent, Neubrandt Terézia Szent-Iván, Nagy Mária Kecskemét, Oláh Eszter Jász-Árokszállás, Oravecz Elek Mácsa, Obermeier Anna Budapest, Pomm Klementina Kassa, Pávoliez József Kéthely, Pósta Ferenczné, Pajduch Anna Budapest, Petrovics Mária Bököny, Pölcz Margit Temesvár, Piroska Anna, Pap Rozál Jász-Árokszállás, Plozer Katalin Selmeczbánya, Péntek Tamás Selmecz-Steffoltó, Pintér Rozál Puszta-Földvár, Pintér János Ürményháza, Ritter Teréz Paári, Rigó Magdolna Jászberény, Ringeisz Mária Rákosfalva, Richter Ilona, Roller Mátyás Budapest, Strobl Mária Budapest, Schmidt Marianna Ernesztháza, Szilvási Jánosné, Szabó József, Szoták András Bököny, Sándor Ilona, Szőke Julia Szegvár, Sályi János Sály, Szémann Mária Nagy-Peleske, Szabó Veronika Kunágota, Steindl Teréz Máriafalu, Szabó Julianna Szent-Erzsébet, Szücs Teréz férj. Apáti Mártonné Kisbár, Szmetana Zsuzsánna Krivány, Stromayer József Csepel, Skvarka Anna Selmeczbánya, Takács Mária Orosz-Gadna, Togyer Istvánné szül. Csepácz Mária Nagy-Peleske, Tomor Ferenczné Budapest, Uitz Borbála szül. Knertzer Csepel, Vári Erzsébet Kéthely, Vig Teréz, Varju Rozál Szegvár, Vajvoda Erzsébet Sajó-Vámos, Vajjon Éva Kunágota, Varga Mária Tibold-Darócz, Woppel Mátyás Máriafalu, Wassner Paulin Visegrád, Zuhonyai Anna Bököny, Zerenszky István Boldva, Zvarg Teréz Budapest, Zimányi Anna Gyöngyös.

Szerkesztő: **Kutschera József.**

BLASKOVITS MIHÁLY

templomi műfestő Szabadkán.

Keszít: mindennemű műfestést, Fresco- és oltárképek aranyozását és márványozását, olaj lapidaris, aquarelle, Tempera, grafito, Stuco-gipsz márványozást, Stuco-lostro és képfaragó alakok polichrom színekben való ékítését. Arany- és bronz kirételő, valamint minden e szakmába vágó festési munkálatokat több hírneves művész közreműködésével.

Az egyházi főpapságnak a Nmltóságu bíboros Herczegprimás ő főmagassága által 67/898. a. ajánlva. — Tolnai Festetich Tasziló gróf az ar.-gyapjas r. vit., v. b. t. t. és kir. főpohárnok által az egyh. főméltóságoknak ajánlva. Onagyméltósága Császka György kalocsai érsek — kinek nagytelkü áldozatkészsége folytán nyertem olaszországi műfestők és márványozókról az oktatást — elismerő bizonyitványának tulajdonosa.

40 drb bizonyitványból a következőket emlitem föl:

Bizonyitvány.

Alulirt bizonyitom, hogy Blaskovits Mihály, 29 éves, az 1885. év téli szakában a rajzolást és műfestést, gypsz, márvány, Scrafito fresko-festést, valamint oltárépitéseket és aranyozásokat költségemen tanulván, azokban annyi szakismeretet szerzett, hogy ugyanazon évben a németlipcsei poprádi, 1886. évben pedig az iglói csucs-ivezetü templomoknál Daberta Félix fresco-festő vezetése alatt, ugy az oltárok épitésénél, mint a belső menyezetek festése és aranyozásánál eszközölt szorgalmas munkájával teljes megelégedésemre működött. — Miért is én őt az egyházi épitkezések, valamint azok festési és aranyozási munkálataihoz igen ajánlhatom.

Császka György, szep. püsp., jelenleg kalocsai érsek.

Bizonyitvány.

Alulirt bizonyitom, hogy Blaskovits Mihály, szabadkai lakos templomfestő, az 1886-ban épült és országos műremeket képező keszthelyi róm. kath. góth stilü templomot 1896-ban történt restaurálása alkalmából teljesen ujra festette és aranyozta. A minden művészi tekinteteket és stilkövetelményeket felölelő szakértelemben igazi stil szerint oly sikert ért el, hogy a műemlékek országos bizottsága, mint a renováláa vezetője, teljes megelégedését fejezte ki. A bíboros Herczegprimás Ő főmagassága pedig, mint Keszthely város szülöttje, a restaurált templom jótevője és felszentelője valamint tolnai Festetics Tasziló gróf, aranygyapjas vitéz v. b. t. t. és királyi főpohárnokmester, mint a templom kegyura, a meglevő összhang és művész siker hatása alatt, azzal biztak meg, hogy Blaskovits Mihály festőnek magas elismerésüket és pártfogásukat kijelentsem.

Kelt Keszthelyen, 1897. jánnár 25.

Dr. Dunst Ferenc, apát, keszthelyi plébános.

Oltárak épitése.

Elvállalok szószék faragások aranyozását, továbbá műmárványozásokat, gyps, márvány, u. m. Stuco Lusztro Fresko festését, valamint régi márványok javitását és ujra festését.

Bármily aranyozásokat csakis valódi katarin aranynyal eszközlök, melyeknek tartósságáért 25 évi kezességet vállalok.

Oltárképek festését művészies kivitelben, a következő árak mellett számitom:

Egy drb kép 240 cm. magas 140 cm. sz. 160—240 kor.-ig
" " " 180 " " 120 " " 100—160 "
" " " 83 " " 55 " " 50—116 "

Szegényebb községek 25 százalék engedményben részesülnek.

Templom-zászlókat

diszes feliratokkal és festéssel, továbbá régi zászlók javitását, mint azoknak a helyszinen való elkészitését is elvállalom.

Tervek, rajzok és költségvetéseket ugyszintén utbaigazitásokat a legjutányosabb árban számitom.

Szegényebb egyházaknak és községeknek dijtalanul. A végzett munkákat pedig részlettörlesztésre is elvállalom.

Felhivom egyházak különös figyelmét arra, hogy a templomnényezet és a falak festését egy mű-szerkezetü csigaállvány segélyével végzem, azért az Isten tiszteletét egész háborithatlanul végezni lehet.

Torony-magasitásokat, kereszt-aranyozások, bádoggal fedett tető festése és javitások, valamint azok ujra befedését szintén jutányos áron végzem.

Egyben tudatom, hogy minden toronyfestést és mészelést, a legjobb fresco torony-festékkel végzem ugy, hogy az idő viszontagságainak ellent áll és semmiféle hullás vagy repedés sok időn át munkám után nem tapasztalható.

A torony- és templom-javitásokhoz semmiféle állványt nem igénylek s épen ezért az erre szükségelt nagy összeg megtakaritható, mert én azt egy csiga és kötél segitségével végzem. A festésnél pedig, minthogy az nem minden nap és rövid időre lesz festve, azért mindenkor a legjobb torony-festéket ajánlom.

Felhivom a figyelmét az egyházak, községek, városok és háztulajdonosoknak az általam fölfedezett szikső ellenszere.

A templom-festésekért különösen kezeskedem s az eddig szerzett 42 drb. bizonyitvány bárkinek rendelkezésére áll.

Mindezek alapján felkérem a nagyközönséget, hogy engem, mint szakértő templomi műfestőt, ki több éven át ugy Magyarországon valamint külföldön szerzett tapasztalatom által jó tartós és szép munkát állitok elő — pártolni és becses megrendelésükkel megtisztelni méltóztassanak.

Mély tisztelettel

Blaskovits Mihály.

!

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő, a budapest közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten, VII., Rottenbiller-utcza 6a.

Elvállal magánlakások, egyesületi és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

!

Budapesti Oltáregylet szállitó.

GÉBERTH JÁNOS

aranyozó és templomdiszitő

BUDAPEST,

IV., (Lipót-utcza) Váczi-utcza 53.

Páduai szent Antal-szobrok festve

cm.	12	17	28	40	42	50	60	85	118	160
Kor.	1.80	2.40	4.80	7	8.40	12	16	32	64	100

Zsebben hordozható Szent Antal-szobrocskák érczből tokban 1 tuczat 1 kor. 40 fillér. Nagy választék mindenféle nagyságu szent szobrok, vászonra festett, ugy aquarell, foto, chromo és olajnyomatu képekben. Arany-, ezüst- és fényzkereszek, kézi keresztek, olvasók és szentelviztartók, nemkülönben templom, kápolna s keresztutak átalakitási jutányosan foganatositttatnak, valamint árkoporsók költségvetései vagy rajzok bérmentive megküldetnek.

KEGYTÁRGYAK BESZERZÉSÉRE

ajánljuk jó hirnevü kath. czéget,

WEISZ FRIGYES BUDAPEST,

IV. KERÜLET, KÁLVIN-TÉR 3. SZ.

Legnagyobb választékban rózsafüzérek, érmecskék, keresztek, szentképek, imakönyvek, öröklámpák, szobrok. **Páduai szent Antal** tiszteletére vonatkozó minden czikkek, mint: rózsafüzérek, érmecskék, szobrok minden nagyságban.

Zsebben hordható szobrocskák nickelezve tokban, tuczatja 1 kor. 10 fil., ezüstből csont tokban darabja 1 kor. és 1 kor. 80 fil.

Egyedüli raktára a

„LA TERRE SANITE“ (Ft. Assumptionisták kiadása Párisban)

gyönyörü münek. 3 füzet, összesen 432 képpel 24 korona, ugyanez diszkötés, egybekötve 30 korona, továbbá az ugynevezett «Opales» porczellánra fotographált és festett képek. Részletes árjegyzék kivánatra franco és ingyen.

Első szent áldozási képek már most készletben vannak, darabja 2 fillértől 30 fillérig. Mutatványokat készségesen bérmentve.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Mühimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 25a.

I. ÉVF. 1900 2. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

I. ÉVFOLYAM. 1900. ÁPRILIS 20. 2. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TE VAGY KRISZTUS!

A koromsötétben félénken, tapogatódzva, óvatosan, mintegy tipegve lépünk még a jól ismert uton is: mihelyest fény árad utunkra, bátran járunk a járatlan ösvényen is. A hitnek ösvényeit sötétség lepi el, mihelyest a titkok szentelt mélységeibe jutunk, itt az érzéki tudás göröngy, a melyben megbotlunk. Megbizhatlan csacska vezető ez a titkok országában, mely mindent tudni vél, nem akar elnémulni s tudatlanságával eltérít és visszatart. Ha pedig a bölcsészetet kérjük, hogy jöjjön kalauzoljon ama világba, melynek mérhetetlen volta felől érzett sejtelmünk növeli borzalmunkat, ez mint világtalan nyujtja kezeit, a bizonytalanba vezetőre várva, mely őt azoknál fogva megragadja s vezeti. A hittitkokra nézve magunktól vakok vagyunk, addig haladunk ismeretünkben, a meddig egy jóltevő kéz vezet s mihelyt ez elhagy, veszteglő tehetetlenség dermeszti lényünket

Isten, ki azt akarta, hogy mi, kik egyrészt porból lettünk, tudásunk alapját is a porból, az anyagból s az anyag, az érzékek utján épitsük, midőn képmására teremtett, lelket adott, melyben önmagát tükrözteti vissza, a tudás másik forrását nyujtja nekünk s ez *az ő szava*. Az isteni szó elüzte az anyag fölszinéről a vaksötétet, elüzi a lélek szemeiről az éjjeli vakságot. A mélyebben levő, az érzékek által elszigetelten körülzárt lélekre az érzékelt csodatettekkel beigazolt hit derit szavával világot; a kit azonban mint Énok-ot el-elragad, hogy vele járdaljon, annak szó nélkül szól, mert Lelke lelkünket éri s ezért nem szorul a közvetitő jelre. Fény hatja át bensőnket, fény ömlik utunkra s hiszünk, nem pusztán a csodák miatt, nem egyedül a kinyilatkoztatásért, hanem hiszünk, mert Isten jelenléte érintett. «Boldog ember az, kit te oktatsz, Uram!» (93. Zsolt. 12.)

Krisztus jelenléte az Oltáriszentségben a hitnek igazsága és titka. Az elme világa itt csak ez igazságot veheti alapul: Krisztus mondja, tehát igaz. Krisztus, ki magáról azt vallotta, hogy ő Isten-Fia, Isten; Krisztus, ki csodáival megmutatta a világnak, hogy ő valóban az eszteien természetnek ura, az értelmes lényeknek, az életnek, halálnak ura, Isten igaz küldötte, az Örök Igazság Fénye, ő a teremtés alkotó Igéje, ő mondja: «Ez az én testem», tehát igaznak kell lennie; — ugy van. Nagy igazság ez, fönségesebb,

mint az égboltozat; boltozatos körive ez hitrendszerünknek, mely az igazság két oszlopára, egyrészt az istenség valójára, másrészt Krisztus istenségére támaszkodik. E hit csak abban emelkedhetik, kiben rendithetlen szilárd az istenség és Krisztusban való hit.

«Istent akarom», igy szól az emberiség vágyaiban, reményében és küzdelmeiben. Akarom Istent, e jelszóval megindul a népek és nemzetek története s a szomjuság Isten után ereszti azt a fonalat, mit emberéletnek nevezünk. De hol fogja megtalálni az emberiség az ő Istenét? Az ember hatalma belenyulhat a föld mélyébe s látcsöves szemével beavatkozhatik a csillagvilág rejtekeibe: de Istenét el nem érheti. Ha a mérhetetlen térben látja a Végtelen képét, az idők szakadatlan folyásában az Örökkévaló Lénynek egy sugarát, a nap és csillagok hevében s a repülő és perdülő égi testek erejében a Mindenható erejének egy szikráját: ez nem olthatja, csak égetheti szomját, melylyel akarja Istenét. Vágya élénkül, ha a virágokban szemléli a Teremtő csöndes szeretetét, a föld szinén s a tenger mélyeiben mozgó elevenségben megismeri az Éltetőt, a parányi állatok életében a nagy Gondviselőt s az ember tevékeny szelleme nyomán az örökké boldogan tevékeny Szellemet; nyugtalan vergődve kiált: Akarom Istent. Hall egy korról, az aranykorról, a melyben Isten ember lett, e földön járt s szeretetből meghalt érte, hogy őt az isteni természet részesévé tegye, az istenség égi otthonát neki megnyithassa s most követelve cseng: hova lett tehát az én Istenem, mért hagyott el engem, elfogyatkozott-e szeretete? Nem lehet! Én akarom Istent! Im, igy van az; az emberiség igazai akarják Istent. S mindazok, kik Istent nem ismernek, ismeretlen is akarják Istent.

A népek életén kiolthatatlan vágy uralkodik az igazság és szabadság után s ezért a jogért és az elnyomatás ellen a nemzet harczba viszi erejét, vérét és életét. S midőn ezt teszi, nem véli, hogy áldozatot hoz. Nem! Ugy cselekszik, mint a kit egy láthatatlan szellem ereje, Örök Igazság és Örök Szabadság törvényének uralma erre kényszerit. Nem él s nem cselekszik e törvény nyilt tudatában s mégis szolgál neki; engedelmeskedve vérével teszen tanuságot, hogy ő az Örök Igazság uralma alatt áll. Az Örök Igazság és Szabadság nem más, mint Isten: ime akarja Istent.

S midőn az ember szem elől téveszti Azt, a ki minden tekintetben jó, Istent, midőn javakat keres, a melyek birása csak egy tekintetben jó, midőn a föld muló gazdagsága után szakad: ezt azért teszi, mert természetében van a jónak birtoka után törekedni. Az értelem téved, midőn Istent föl nem ismerve, az igaz jót muló javakban látja. De az akarat a gazdagságban is, bár megcsalatva, azt keresi a mi igazán jó, akarja Istent.

Az ember szereti a fényt s a fényben keresi Istent. A Dicsőség szomja *Örök Dicsőséget* keres. Csalja őt az érzék s az Örök Dicsőség helyett a muló dicsfény megkápráztatja az értelmet. Az akarat nem a mulandóságot keresi

s nem is éri be a mulandóval; nem nyugodhatik benne, magasabbra kivánkozik. Midőn muló dicsőség után szakadt, csak *eltévedt*: ő nem ezt, ő Örök Dicsőséget akart, mert akarja Istent.

Az ember lelke, ha nincs benne szeretet, didereg. Azért szól az elkárhozottaknál, mert nincs szeretetök, az Ur fogak csikorgatásáról. Azért az ember a szeretetért, a szeretetben és a szeretettől él. Ezen vágyban pedig nem éri be akárminő szeretettel, hanem valódi szeretetet és egészen tiszta, minden önzéstől ment szeretetet keres. Ez Isten. A földi szeretet hiuságát, annak szennyét és csorbáit fájva tapasztalja az, kit az értelem homálya törbe csalt és sokszor kénytelen fölkiáltani: nincs a földön igaz szeretet. Azért szélcsap és ingatag ez érzés a földiekben, mert az ember valódi és tiszta szeretetet keres: keres, de nem talál, mert Isten a valódi Szeretet. Lám az ember öntudatlan is akarja Istent.

Az emberben tehát az akaratnak természetes és legmélyebben rejlő mozgató erői, az igaz jó, az örök fény és valódi szeretet vágya, mind együttesen Istent akarják. Itt szökik szemünkbe az igazság, hogy Istenért vagyunk teremtve, ez a czél el nem fojtható tevékenységünkben; még a megtévedt ember is, midőn akar és tesz, ezen titokzatos czél erejét érzi természetén. Mit szóljunk arról a tiszta szivről, az Isten felé igazodott lélekről, melyet az igaz, jó, az örök fény és a valódi szeretet ismeretéből ki nem zökkentett a tévedés? A lélek, midőn Istent keresi, akarja, hozzá közeledik, közeledtében egyre érzi, hogy vágya nő a távolság fogytával, törekvése és ennek energiája mind erősebbé leszen. Mint a vasnak delejessége és ennek alapján vonzó törekvése egyre erősbül, minél közelebb jut ama hatalmas delejhez: ép ugy az istenes lélek vonzalma annál hevesebb, minél inkább közeledik Istenhez.

Kettő szól hozzánk Istenről s juttatja őt közelünkbe, hogy értelmünkkel láthassuk; az egyik a természet, a másik az evangélium. Mindakettő megismertet vele s eszközli, hogy az ösztönszerü igyekezet mind jobban érvényesüljön, hogy akarjuk Istent. A kettő egymást kiegészíti, áthidalja, a hasonlóság és rokonérzet egyikét a másikkal erősiti s a megegyezés törvényével bizonyitja. — Anyát és gyermeket éveken át távol elválasztva tartott az élet. A gyermek még szólni nem tud, csak gagyogva csacsog s szép nagy szemeivel tudja csupán elmondani, gyönge karjainak lágy ölelésével kifejezni, hogy szereti anyját s im, válniok kell. Éveken át mitsem tudnak egymásról. A gyermekből szőkefürtü ifju lesz, arczvonásai elváltoznak, de nem a hasonlatosság anyjához; hangja erőteljesen csengő, beszéde okos, gondolatai komolyak, vágyai és eszméi fenköltek, de emlékezetében az idő fölismerhetetlenül elhalványitotta az anyai arcz képét, füleiből rég kiveszett az édesen altató bölcsődal visszhangzó zenéje; az anya pedig, bár gyakorta látja álmában gyermekét, még mindig csak mosolygó kisdednek ismeri,

olyannak, a minőre bucsucsókjait hintette. Elérkezik a viszontlátás boldog órája. Fognak-e talán tanakodni: te vagy-e anyám? te vagy-e gyermekem? Talán hosszu bizonyitás előzi meg, törvényi per, birói itélet a boldog ölelést? A szerető természet erre nem szorul, megérzi a sziv, megismeri a gyermeki, az anyai lélek a valót a közvetetlen szeretetben; az anya fölismeri gyermeke arczában saját lelke mását s a gyermek az anyai sziv igaz örömében a szerető, természetes anyát. Hasonlóan ismeri föl Istennek a természetben letett vonásaiból az igaz lélek Krisztus Istenvoltát; s a Krisztus személyében megérzett szeretetből megismeri a természetben megnyilatkozó isteni jóság rokonvoltát, közös forrását. Isten a természet által, Isten Krisztus személyében a szeretet melegével ugy meglepi az ember lelkét, hogy midőn Istent akarja, nem keresi, nem kutatja többé, mert mintegy megérzi rajta: «Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia». Ez a szeretet lelkének sugalmazása, Isten lelkének érintése, a melynek fényéből, melegéből, természetéből nem a külső érzékek utján, hanem a lélek legbensejében kigyökerzett szerető egyesülés hajtásaként ébredt a tudat: Ez Ő, mert egészen olyan, mint a hogyan azt a szeretet nekem elbeszélte.

Ilyen volt Péter ismerete, midőn leborult eléje s szeretete nyomán az emberben fölismerte Istent és mondá: «Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia». Szemei embert láttak; szeretete Istent érzett. Fényes szeretet, mely világosságot vet a titkok mélységeibe. A hová a gondolkozás természetes erővel nem hatolhat, oda eljuttatja a szeretet.

Ki ne látná a hasonlatosságot? Péter az emberi természet külseje alatt meglátta Isten személyét: mi az Oltáriszentségben a kenyér és bor szine alatt megismerjük Krisztus személyét. Mint ő, mi is a hivő szeretet uralma alatt leborulva valljuk: Te vagy Krisztus!

A lélek, midőn Krisztust az ő tanitása, sajátságai, gyönyörü jellemc, gondolkozásmódja, eljárása, hatalma, tudása és szeretetének természetével együtt az evangéliumok nyomán elmélkedve megismerte s magát az elmebeli hittel és a szeretet hitével neki adta, ha átgondolja mindazt, a mit az Egyház az Oltáriszentségről tanit, a szeretet sugalmazó okoskodásával rámondja: igen, ez Ő, mert ő egészen ilyen. Én ismerem Őt az evangéliumból, ismerem szeretetét, ismerem gyöngédségét, ellestem cselekvésmódját, ismerem őt látogatásaiból, midőn szivemen kopogtat és bebocsájtást kér, ugyanaz az édes hang, ugyanaz a meleg érzés. Igen, az Oltáriszentségben mindent, a mit róla hallok s mit benne érzek, megegyez azzal, a mit felőle az evangéliumból tudok; s azért leborulva megvallom az Oltáriszentség előtt: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia. Sőt szeretetem a Jézussal való ismeretség czimén vallja, hogy Krisztus Oltáriszentség nélkül az ő jóságában nem egészen befejezett; az evangéliumi Krisztus jóságának folytatását várom, kivánom. Szeretetének leereszkedése csak a kortársakig tart? emberi természetünkben való részesedése a megtestesülésben leli határát? önföláldozása be van fejezve azzal, hogy a kereszten adta értünk testét-vérét? s türelme halálával megszakadt? Hisz, midőn övéit szerette, nemde *mindvégig* szerette őket? Az Isten-ember *földi* élete tartam és módra semmit sem különbözne más halandó földi zarándokságától? Az emberi életet láttuk benne haláláig: hol van a folytatása? Hullámzik feléje évezredeken át a hivők tömege, hogy érinthesse őt, mert erőt áraszt ki magából; de hol fogja találni? Jánosok is lesznek mindig, kik kivánnak keblén pihenni; ha igazán Jánosok, hol van Krisztusuk, ki szivére pihentesse őket? Máriák is lesznek, kik lábaihoz telepedve szomjazzák igéit; de hogy lehetnek Máriák, ha nincs Krisztusuk? De mert van Oltáriszentségünk, a Jánosok is, a Máriák is ki vannak elégitve. S az Oltáriszentség tanában szereplő Krisztus egészen ugyanolyan Krisztus, mint az evangéliumi; azért a szerető lélek ráismer s örömében fölkiált: Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia! — Igen, egészen olyan, megismerem őt, mert a Judásokkal szemben is ugyanolyannak mutatkozik; eléjök megy az árulóknak, a méltatlan áldozóknak s elviseli a szentségtörők csókját.

A hol tehát megáll az érzék, cserben hagy a bölcselet, ott fényt derit a titkokban a szeretet, mert ez maga is rokon a titkokkal, bölcsője ennek is titok s egész mivoltában a titkok nyelvén beszél és csak az érti meg titkait, a kit szeret.

Az éj sötétében Tiberiás tengerén küzdenek a kedvezőtlen szél ellen egy kis hajó evezősei. Hiába! Egy tapodtat sem moczczanhatnak előbbre. A kimerült hajósok elé egy látomány tárul: egy alak járkál a sikos hullámokon. Rémes sikoltásban törnek ki láttára a férfiak s kisértetet kiáltanak; csak egy van, ki nem fél, nem ijed, a ki örömmel mutat a közeledő fehér alakra; a szeretet tanitványa, János apostol ráismer, mert a szeretet szemeivel nézte és mondja: Az Ur az! Szakasztott igy az emberek. Az Oltáriszentség tana nyugtalanságba és rémületbe ejti az embereket, a kikben nincs szeretet, kiáltoznak láttára; de a ki Jézust szereti, mint János, ráismerve vallja: «Az Ur az!»

Kedves olvasóm! szeresd őt és meglátod őt a titkok leple alatt. De minő szeretettel? Tiszta szeretettel! Hogy ez ugy legyen, figyelj! Szivleld meg Krisztus mondását: «Nem a test és vér jelentette ezt ki neked», azaz nem a testies gondolkozás és érzés, nem a vér heves lüktetése, nem. A test és vér uralmától való mentesség, *tisztaság* kell hozzá. A tisztaságos gyermeki ártatlanság mellé *alázat*, gyermeki egyszerüség kell, mert az Ur mondja: «Hálát adok neked, Atyám, hogy *kijelentetted ezt a kisdedeknek.*» (Máté 11—25.)

Aster

A vallási igazságok alapkövei.

Az erkölcsi és vallási züllés főoka nem a gonoszság, sem az elvetemültség, hanem a tudatlanság. A magyart hitetlenségében is jellemzi az ő sajátos természete. Lelkesedik, a meddig lelkesitik s aztán visszahanyatlik a jólét és jómód köznapiasságába. — Jónéven veszi, ha nem kell gondolkoznia, ha elvégzik ezt helyette mások; régente józan, talpraesett észjárása biztositotta őt, ma már ezt is félrevezetik. Csak fáradni ne kelljen, csak meg ne erőltesse magát. Gyakorlati elve a vallási kényelem s ebből az egyből kész elfogadni a legkényelmesebb vallást, a mely az embertől semmi különöset nem kiván — «*magyar*» vallásnak. Mi tehát az a magyar vallás? Minden bizonynyal olyan, a minek nincsenek megfoghatatlan tanai, vagy ha vannak is, higyje, a kinek tetszik; a minek nincs miséje, templomjáró parancsa, gyónása, böjtje, hiszekegyje, a mi nem nyugtalanit Isten félelmével, hanem árasztja fűre-fára Isten ingyenes irgalmának irgalmát. Ám ki ne látná be azt, hogy Isten, ki egyaránt Istene minden nép és nemzetnek, a magyarok kedvéért nem fog számunkra kivételesen magyar vallást csináltatni? Művelt közönségünk legnagyobb része nem vesz elő hittudományi könyvet; van olyan meghibbant előkelőség is, a mely azt vallja, hogy a prédikáczió parasztnak való; vallási ismereteit a nem-szaktekintélyek szerkesztette lapok hasábjai nyomán szerzi. Ez állapotokkal szemben mi egyébre kell törekednünk, mint arra, hogy vallásunk ismereteit terjeszszük, a tudatlanokat fölvilágositsuk, a hetvenkedő támadókat megszégyenitsük. Czélunk ugyan az Oltáriszentség imádásának terjesztése, de ép ez szükséges előkészitésül megköveteli a hit ismereteinek terjesztését. Legyen tehát mindenki akkora apostola hitünknek, a mennyi belőle telik. Élő hitet az emberekbe! Mi szomoru az, hogy az igazság hiveit tudatlanságuk miatt, hiu és hitvány, üres jelszavakkal, mint középkori sötétség, klerikális reakczió, ultramontán meg lehet rémiteni, el lehet némitani, sőt meg lehet tántoritani. Ha tehát a katekizmust forgatni szégyenlik, a komoly könyveket forgatni röstellik, hallják meg társalgás utján tőlünk az igazságot, a melyet kerülnek. Azért adjuk rövid foglalatban a legfontosabb hitigazságokat, és pedig bevehető alakban. A könnyed olvasmányok korát éljük. Hajdan a száraz igazság egymaga gyönyörködtetett. Az idők s az izlés változott. Most, hogy az igazságot bevegyék, föl kell azt cziczomázni. Hajdan a költészet is koturnusban járhatta tánczát, most már a filozófia is balletczipőkben kénytelen megjelenni, ha magára akarja vonni az

érdeklődést. Legyen tehát; az igazság ugyanaz marad; ha a maga természetességében hagyják, ha csillogó képzelet és virágos szavakba foglalják, nem változik. Czélunk az igazságot megkedveltetve ismertetni. A katholikus hit, Krisztus hite a legtisztább észvallás; az észnek soha sem mond ellen, az észre utal mindenütt, az ész utján hóditja meg az ember meggyőződését s ha meghóditotta eszünket, nemcsak meg nem alázza, hanem fölemeli, több ismeretre segiti, mint a mennyire maga erejéből jutni képes.

Hitünknek észszerűnek kell lennie. Kettős megvilágitás fénye töltse be lelkünket: az egyik természetes eszünk világossága, a másik a természetfölötti kegyelem napja, Krisztus tanitása és malasztja.

Van-e az anyagon kivül egyéb is?

A rossz szem keveset és rosszul lát. Vajjon, melyik értelem lesz tehát jobb, talán az, mely csak az anyagot látja, vagy, a mely az anyagon kivül mást is föl tud ismerni? Van-e más is a világon, mint anyag? A ki jól ismeri az anyagot, az fölismeri rajta annak a *más*nak is a létezését. Az anyag magában véve határozatlan, alaktalan czéltalan, rendezetlen, egynemü és holt. Az anyagot *valami* hatalmába keriti és azt kővé, gyémánttá, fémmé teszi, neki alakot és szépséget ad, rendeltetést szab, a különbség alá vontakat egymáshoz viszonyitja, elrendezi, egymáshoz alkalmazza, rája törvényt von, egymással kiegészíti, egymástól függésbe hozza, sőt megeleveniti. Ez a *más valami* a rend, törvény, czél és életnek zománczával az értelmiség nyomát, az anyag fölött uralkodó szépséget, czélszerüséget, mint nem az anyagból eredőt, hanem mint szabadon a fölött rendelkezőt bizonyitja. A rend, törvény, czél és élet tehát az anyag fölött uralkodóra utalnak s azt egyszersmind az értelem, gondolat és akarásból, mely az anyag fölött valóból ered, származtatják. Szóval az anyag fölött van más valami és ez ismét egy más valakitől ered, mert az értelem, gondolat, akarásnak kútfeje szellem és személy. Van tehát az anyagon kivül más is.

Az anyag rávezet minket egy személyes szellemre.

(Folytatjuk.)

Alázatosság az imádásban.

A midőn a herczeg az ő királya elé készül, ünnepi öltözéket, gyémántost, gyöngysorost, aranyékest vesz magára, hogy méltón tisztelhesse nagy urát, a kinek hódolni kiván; a menyasszony, midőn esküvőre készül, ékiti, fátyolozza, koszoruzza magát, hogy az ünnepelni készülő szeretet szent esküje annál méltóbban

legyen kifejezve. Nekünk, kik az ég hivatott fejedelmei vagyunk, királyunk s a mennyiben lelkünk tiszta szeretetben van Istennek eljegyezve, jegyesünk Krisztus s midőn hozzája készülünk, hogy Őt imádjuk a szentségben s elmondjuk szeretetünk szent esküjét, hogy övéi vagyunk s azok maradni akarunk, a vallásos gondolatok szebbnél-szebb gyöngyei és drágaköveivel kell ékiteni megszentelő malaszt ünnepi öltönyünket, az erényes indulatok legszebb virágaival koszoruzni önmagunkat. Tegyük lelkünk homlokára a jócselekedetek aranykoronáját is, mert ezzel is többet rakhatunk majd le szentséges lábaihoz.

Tudom, a vett kegyelmek bőségéből tudom, mennyire kedveli az Ur ezt a meghódolást. Ünnepélyes lelki állapotban megyünk Krisztus elé meghódolni, miután Ő szeretetével meghóditott. Vigyük csak eléje mindenünket, minden jó tulajdonságainkat, hogy az Ő fenségének szent szemléletében mindezt, mint az Ő adományait, eléje letehessük.

Az imádás gyakorlásában leghathatósabb meggondolni ama nagy különbséget, a mely köztünk és Jézus között van. Ha netalán első tekintetre a különbség megmérhetőnek is látszik, ez puszta csalódás. Az esik meg velünk, a mi, ha egy fönséges méretü bazilikába lépünk, az arányos szépség egyező összhangjában első pillanatra a távolság kicsinynek mutatja a nagyságot s a nagyság közelnek a távolságot, de mihelyest egy-két lépést teszünk benne, eloszlik a csalódás és lényünket, mint parányi törpeséget elnyomja a fönség. Az Üdvözitő Istén fönsége is annál inkább növekszik szemeinkben, minél tovább nézzük s minél tovább méregetjük s ezzel egyetemben annál parányibbaknak látszunk magunkban, hogy ezen kicsinység kifejezésére nincs más szavunk, meglepődött öntudatunkban nincs más érzetünk, minthogy megvalljuk: «*Istenem, te vagy minden — én semmi*». Ebben a meggyőződésben áll az *imádás alázata*.

Mi más a mérés, mint a tárgyaknak összehasonlitása közös tulajdonukban? S midőn a tárgyakat méregetni akarjuk, hogy tulajdonságaik nagyságát könnyebben meghatározhassuk, a tulajdonság egy meghatározott mennyiségét veszszük föl, hogy ezzel, mint úgynevezett *egységgel* hasonlitsunk egybe minden egyebet. Minél csekélyebb fokban birja az egységül vett tárgy a mérendő tulajdonságot, annál nagyobb leszen a különbség eredménye. Midőn mi Istent s magunkat ismerni kivánjuk s ebből a különbségre akarunk következtetni, nincs más alkalmasabb egységünk, mint önmagunk s ha most megkezdjük a mérkőzést, az eredmény a mi semmis voltunk beismerése s Isten végtelenségének megvallása, más szóval, az imádó alázat leszen.

Ha ezen gondolatokkal közeledünk a legméltóságosabb Oltáriszentséghez, már eleve megilletődött hódolás vesz rajtunk erőt s egyre közelebb vonzatva hozzája, őt már messzünnen is mind nagyobb és dicsőbbnek látjuk.

Ha azonban Istent, úgynevezett tulajdonaiban, szentséges jelenléte tudatában előtte leborulva, elmélkedő szemlélés alá veszszük, egyre jobban meggyőződünk arról, mily fönséges Ő s mennyire nyomorultak vagyunk mi.

Isten elé borulva nézzük az Oltáriszentségben rejlő istenségnek örökkévaló voltát és saját életünk korát. Mi nekünk az egy napig élő tiszavirág, mi hozzánk képest egy órát, egy perczet élt gyermek élete? Mik vagyunk mi életkorunkra nézve Istenhez képest?

Hova tünik a leghosszabb földi élet, mily szüken szorulnak egymás mellé a születés és halál határkövei, ha ezt egységül véve, Isten létének tartamát készülünk méregetni? Vegyünk csak ezer éves életkort, ilyet Mathuzsálem se ért s szálljunk vele vissza az elmult időkbe méregetni a nagy idők folyamát s ha képzeletünk toldozgatja ez évezredeket tul a milliószerte szorzásokon, ugy, hogy megerőltetve kidől a fárasztó munkában s kérdezzük, mennyivel jutottunk hát közelebb az Isten élete tartamához? a válasz, hogy semmivel; s ha merész vállalkozásban ismét fölkél és szárnyal a képzelet és az előbbinél még tizszer, ezerszer, milliószor oly messze megy vissza a multba s kérdezzük, ez talán már kitesz egy perczet Isten életében? sajnos, azt kell vallanunk, ez még csak nem is egy pillanat Isten életéből — mert Isten örök! Isten! te mindig voltál — igy szól az imádó lélek — az én korom hozzád képest, ha örökké leszek is, még mindig csak annyi, mintha most lettem volna... Oh Uram, mi vagyok én hozzád képest? Beismerem, merő semmiség! Im leteszem lábaidhoz életemet! Leteszem, mert beismerem, hogy ez a még oly rövid élet sem az enyém, nem magamtól vettem és birom; a tied, mert te adtad. A meghódoló imádás alázatában elmeriti lelkünket az a tudat, hogy az az Oltáriszentségben jelenlevő a mi életünk, sőt minden élet forrása, maga az Élet, az igaz, az örök Élet. Ő dobogtatja szivemet, Ő ad erőt csontomnak-izmomnak, érzéket az idegnek, Ő tartja fönn közvetetlen erővel lelkemet, hogy semmivé ne legyen; Ő ad szemeimnek ragyogást, Ő deril neki fényt és világot, Ő az, ki agyamban él, azért minden csöpp véremből dicséretet alkotott magának és testem minden sejtje az Ő éltető erejét hirdeti; minden lélekzetem leheljen imádást neki, mert Tőle vagyok és neki élek. Ime magamtól semmisem vagyok! Életem és halálom Ura vagy te, Oltáriszentségben rejtező! Neked élek, Neked halok!

Most im az Ur reánk tekint, megérezi alázatunk illatát, mely által szeretetünk tüzében, mint tömjén a parázstüzön, az imádat felhőjévé oszlunk szerte s kegye még többet mutat nekünk fönségéből, hogy még mélyebb alázatba merüljön imádásunk. Midőn az Oltáriszentséget tekintjük, szemünkbe ötlik, hol mindenütt van Krisztus egyidőben! Fönt az égben lakik és Ő ott az angyalok és szentek gyönyöre és dicsősége; mi itt a földön élünk, mint földönfutó számüzöttek; Ő itt van közöt-

tünk is, a hány részecskéje van az Oltáriszentségnek, annyi helyen s mégis csak egy Ő, a Krisztus; itt a tudóshódolatát fogadja, ott az együgyű imádó szavait kegygyel hallgatja; itt az ártatlan ifjut bocsátja magához, ott a törékeny aggnak élteti, támogatja reményét, itt a hajadon szivébe száll gyönyörédes szeretettel, ott az eltévedt nőnek ad bánatot s a fájdalom utján erőt; itt az először áldozót tölti be fényével, ott a halállal vivódót segiti csöndes szendergésre; mindenütt ott van s mindenütt tevékeny az Ő szeretete. S minekünk mily körülirt s mily csekély, egy talpalatnyi helyre szorult a jelenlétünk, egyek vagyunk ugyan, mint Ő, de csak egy helyen. Nyomorultak és semmik, egy veszendő pont vagyunk, ha e földi életet tekintjük hozzád képest, ki szétáradva az egész földön, napkelettől napnyugatig egymagad képes vagy személyeddel benépesiteni a magányt, a pusztaságot, a rejteket. — Ezen alázatos meghódolásunk növekszik, ha az Oltáriszentségben jelenlevőnek isteni természetére gondolunk. Mint Isten mindenütt jelen van, minden tért magába foglal s önnön végtelenségét önmagával tölti be. Az ember a föld rögéhez van kötve s testének a föld a bölcsője s egy halmocska föld a siri takarója. Oh ha mi szállhatnánk oda a messzeségbe, hol az esti csillag ragyog; ha bejárhatnók a tejút csillagraját, ha elszállva az utolsó csillagig, oda mereszthetnénk bele tekintetünket, a mit világürnek neveznek; ha ezt a csillagászat nagy semmijét, a nagyvilágnak pusztaságát is bekalandozhatná lelkünk, terveket szőve, uj naprendszernek oda teremtéséről... de ez ábrándos láza csupán a vágyó szivnek, a hová mi kivánkozhatunk ugyan, de mind hiába. Te oh Oltáriszentségben jelenlevő, Te most is ott vagy. Benned ragyog a nap izzó tömege, Benned mosolyg a holdnak szende fénye, Benned rajzanak a csillagok milliárdjai. S ki tudja, merre röpül az egész csillagvilág a messze ürben? Te tudod, Te őrzöd, Te benned keringenek, Benned, oh mindenütt jelenlevő. Kevesebb vagyok, oh Uram, hozzád képest, mint egy parány, mint egy veszendő pont; eltünöm és elveszek Te benned, oh véghetetlen, mindenütt jelenlevő Isten! Oh, de Te még azt is, a hol én vagyok, azt a pontot is elfoglalod, ugy, hogy én bárhol legyek, nem vagyok magamban, Te engem is áthatsz, magadban foglalsz, Benned élek és mozgok, még az a hely sem az enyém, a mit elfoglalok, az is a Tied, az is, én is, Tied, én Istenem! Vedd tehát lényemet, átadom Neked magamat, örvendek, hogy imádott Istenemben vagyok és Te énbennem. Ugy érzem, mintha én nem is volnék, egyedül csak Te, Te vagy igazán teljesen mindenütt... én — semmi! Végy tehát, csak végy birtokodba mindent átható Istenem, Beléd merülök öntudatosan, szabad akaratommal egész létemet Reád hagyom. Elmerülök Beléd létemmel, oh Oltáriszentség, nem mint csöpp a tengerben, nem mint atom a világmindenségbe, de mint egy parányi lény Istenbe!

Isten a tiszta, egyszerű lény a hármas isteni személyben. Benne nincsen összetétel, nincsenek részek, nincsenek árnyalatok; tiszta, mint az örök Igazság, tiszta, mint az örök szeretet; Ő benne ugyanaz, a ki Irgalom, Igazság; a Mindentudó Mindenható; nincsen ő tulajdonságaiban elkülönitve; mint a szivárvány szinei a fehér sugárban egyesülnek s ez tiszta és világos, ment az árnytól és sokféleségtől: ugy az ő lénye mindenestül az egyszerű tisztaság fönségében ragyog. S mégis ez egyszerűség családot rejt osztatlanságában; benne Aya, Fiu és Szentlélek vannak teljes egységben, az egyszerű tisztaság zavara nélkül, ugy, hogy közös minden benső tettük, közös és egy minden külső alkotásuk; a mit az Atya tud, akar, cselekszik, azt a Fiu és Szentlélek is vele együtt tudja, akarja, cselekszi; hárman akarnak és mégis egy az, a mit akarnak. Egyszerűségében a három személy olyannyira egy, hogy a ki látja a Fiut, látja az Atyát is, látja a Szentlelket is. S a három isteni személy egylényegében áll az örök és végtelen szeretet s az ebből forrásozó boldogság. Végtelen boldogság, melyben hárman ugy szeretik egymást, hogy lényegükben teljesen egyek; lehet-e tökéletesebben egységes Szeretet? S ime, az a tiszta egyszerűség itt van előttünk az Oltáriszentségben, a Fiuisten trónol benne Krisztus emberi természetét magába saját isteni személyébe fölvéve. S ha kérdezzük, mi vagyok én hozzája képest? Halálban bomlatag ember, gennyedésbe fölolvadó, porrá szétmálló testtel, együgyű és szegény, nyomorult, magamban elhagyatott; magamtól senkim sincs, egy szál árván vagyok egymagamban; nem forrásozik lelkemből boldogság, nem bir magától szeretetet. Minden szeretetem, minden boldogságom te vagy, én Istenem. Láss tehát engem leborulni előtted, elismerni fönségedet, láss önmagam előtt is megsemmisülni. Semminek sem tartom magamat, magamtól és magamban semmi sem vagyok.

Ha pedig tudásunk hasonlitjuk össze az övével — oh tudni mi szép, mi dicső — s be csekély, parányi, elosztó az egész emberiség tudása az övéhez képest, mily keveset ismer az emberiség a teremtett természetből és erőiből hatezer éves tapasztalat és megfigyelés nyomán s mi bizonytalan, ingatag és homályos tudása. Mit tud azokból, miket érzéki ismerettel elérni nem lehet? Mit ismer magából a Mindentudásból, Istenből? Mily parányit tud felőled, oh Oltáriszentségbe rejtett Mindentudó. Minden! Mi rövid és mi nagy e szó jelentősége; még ezen szó alatt összefoglaltakat sem képes tudásával átkarolni. S most, ha méregetjük, mi csekély egy egyénnek tudása az egész emberiségéhez képest, mint fog ez összehasonlitás után összetöpörödni, elsilányulni minden tudásunk az Oltáriszentségben levő Mindentudóéhoz viszonyitva. Valóban, ha a bölcs azt mondhatta magáról: «Azt az egyet tudom, hogy semmit sem tudok», mi sem szólhatunk egyebet az Ur szent szine előtt. Az oltár előtt leborulva,

meg kell vallanunk: Oly csekély az én tudásom, hogy bátran mondhatom azt semminek. De ha minden ismereteimet is egybefoglalom, megvallom, Uram, mély meghódolásban előtted, hogy egy betüt sem vallhatok belőle magaménak; nem magamtól való az, te adtad, te kölcsönözted, ime, ez is a tied. Imádó érzülettel helyezem le szentséges lábaidhoz összes tudásomat, véges, határos, korlátolt elmémmel együtt, bevallva, hogy ezt is neked köszönöm s kegyelmed, irgalmad műve az. Ime, Uram, elmém és tudása elterülnek lábaidnál. Imádlak, Mindentudó!

Akarta Isten, hogy az ő természetében némikép mások is részesedjenek, ezért adott teremtményeibe *erőt*. Erő és hatalom van az anyagban s az akarattal biró lélekben. Az ember egyesiti magában mind a mekanikai, mind az erkölcsi erőt. Mérjük az emberi erőt Isten mindenhatóságához. A lélek igy szól az Oltáriszentséghez: Uram, én Istenem, mi az én erőm a tiedhez képest? Fáradok és hamar kimerülök a munkában; azért jóltevőmmé rendelted az álom szendergését; látom, hogy az ember a semmittevésben is kifárad s kivánja a nyugalmat: felőled pedig tudom, hogy megszakitás nélkül szünös-szüntelen örökké munkálkodol. Mik az ember alkotásai? Muló alakitások csupán: *teremtő* csak te vagy! Az elemek harczával sem tud megküzdeni az ember, a hullám tajtékja, a tüzláng nyelve elnyeli őt munkájával együtt: te pedig, jelenvaló Istenem, gördited a földet, üzöd a csillagokat, kevered a naprendszereket, kezedben tartod az egész világot. Te, én Istenem, *szavad erejével* teszed mindazt, akaratod egy elhatározásával; mi vagyok én hozzád képest az én töprengő, késlekedő, tántorgó, fogyatékos, csüggeteg akaratommal? Érzem, akaratom inkább gyöngeség, semmint erő hozzád képest, oh Erők Istene. Minden akaratom, erőm és erényemet hódolattal teszem le szentségi trónod zsámolyához s alázattal vallom gyöngeségemet. Még ezt a csekély erőt is neked köszönöm, tied az, te vedd el; nem én cselekszem, hanem te énbennem. Imádságom, jócselekedetem, önmegtagadásom, meg kell vallanom, mind tetőled vannak; leteszem eléd, megvallom, nem az enyéim: a tiéid; nekem semmim sincsen. Tied az én béketűrésem ereje, tied állhatatosságom, jóigyekezetem, buzgalmam, virrasztásom, ellenálló győzelmem ereje; tied az én munkám, tied ennek eredménye, sikere. Ha tieid mindezek, fogadd el őket tőlem a beismerés alázatos imádása utján. Nem áldozatot, nem is ajándékot nyujtok én ezen meghódolásommal neked, csak az igazságnak teszek eleget, csak adósságomat rovom le: átadom, mi téged megillet.

Oh jó nekünk mindenről letenni s teljes függésünket Istentől elismerni. Mi lesz azonban velünk, ha már a természetes jótulajdonságoknál is ily mélyre kell alászállanunk semmis voltunk bevallásában, ha a természetfölötti javakra térünk? Im itt még inkább érezzük Isten teljesen ingyenes irgalmát, a mit velünk gyakorol; érezzük szeretetben gazdag kegyelmének elvesztegető bőségét. A megszentelő malaszt szentségtől ragyogó aranyöltözéke, a szivnek gyermekies tisztasága, az üde imádságok, az istenfiusági jog, azok a fényes érdemek az élet könyvében, az mind az ő műve; mind őt vallja nagyhatalmas Istenül. Azért, ha az Ur elé térdelünk, valljuk és háláljuk, ime ez mind tőled van, mind a te jóvoltodat dicséri, mély imádásban velük együtt terülök el szined előtt, én Uram, én Istenem!

Nézzenek reám az égnek angyalai, lássanak szentjei, győződjenek meg semmis, nyomorult voltomról s te, oh Uram, szánd meg tehetetlen semmiségébe teljesen elmerült teremtményedet.

Megkérlelés azokért, kiket az ördög megkötözött.

Kevés az ördögi gonoszságnak az, hogy a bűnre csábitson, kevés, hogy abba döntsön, az ördögi gonoszság épen abban áll, hogy a bűnökbe, mint a csapdába belekergessen, belezárjon, bennük megkötözzön. Sanda szemekkel kullog közöttünk, lesben az ármányos, a fondorlatok s cselfogások sokféle terveit hányja-veti agyában s fogárdos szerszámokat keres, neki alkalmas viszonyokat, hogy aztán a bűnnek és kárhozatnak lekötözzön. Az ördögi mesterségek fajtái mind hasonlitanak e kettőhöz: az ördög a mézes hajlamuakat édesgetve csábitja, a mérges természetüeket fölbőszitve uszitja; czélját mind a kétfélével eléri. A kiket Isten magának gyermekeiül fogadott, hogy őket a szeretetben megőrizze és nagyra nevelje, azokat kitépi az atyai kebel szeretetéből s igyekszik elvetemültségében magának megkeriteni, behálózni s belőlük a jóság utolsó cseppjét is kisziván, rosszabbakká tenni, mint a minő önmaga. Megfigyeltük-e valaha a pókot, mint szövi hálóját, a finom szálakat szinte észrevétlenül bocsátja magából, kitartó fáradtsággal mászik a magasba, bocsátkozik alá, kötözgeti, illesztgeti; szál után szál; a háló egyre sürübb s miután elkészült vele, beleül a kellő közepébe, egy alig észrevehető fekete ponttá huzza össze testét és — les. A hálót másnak szánva, maga ül belé s várja, mig jön egy áldozat; a mint ez hálóján fönnakadt, mielőtt az kibontakozhatna zavarából és hálójából, ő már ott terem, körülsodorja fonalával s az mindenkorra fogva van.

Szakasztott igy tesz az ördög s jaj annak, a ki hálójába jutott!

Az anyag, a melyből az ördög hálója készül, különféle; van durvább, finomabb, egyszerü, többszörös, olcsó és drága, de abban az egyben mindannyi megegyezik, hogy rendkivül erős; van az ördögnek pénzből, hitetlenségből, bűnös szeretetből, büszkeségből, káromkodásból font hálója. Nincs szabadulás a bűnből megtérés nélkül; de a megtérés magában fog-

lalja az igaztalan vagyon visszatérítését, az eretnek hit elhagyását és hogy el kell szakadni a vétkes társtól, meg kell békülni az ellenséggel, meg kell törni a gőgnek fönhéjázó dölyfét: de ezt tenni nem akarja az, kit a gonosz szellem ezek hálójába befont. Azért mindezek meg nem térnek, hanem tovább vétkeznek; vétkeik lánczolatát a bűnön való szándékos csüggés, a vétkes akarat tartossága teszi szakadatlan, állandó rabsággá. Ime ezek azok, a kiket az ördög megkötözött.

Mennyit sértik, bántják, üldözik ezek Krisztust, a mi szeretett, édes Istenünket!

A mint azt könnyen beláthatjuk, kétféle rosszat foglal e lekötöttség magában: az egyik az állandó vétkes akarat, mely Istentől elfordul s a vétken csügg; a másik ez állapotból következő vétkes cselekedetek rémes sokasága, a mely elboritja életük folyamát.

Ki tudja megszámlálni csak egy napon át is, mennyi bűnnek szülője e vétkes állapot? Vétek után vétek és ismét vétek, zápora a vétkeknek. Ha egy ilyen összeszámlálná egy hét, egy hónap, egy éven át elkövetett bűneit, kényszerülne maga is bevallani: «Gonoszságaim fölülhaladták fejemet és rám sulyos teherként nehezültek». (37. Zsolt. 5.) A legszelidebb isteni szív, melyet ezek a megkötözöttek milliói gonoszságaikkal ostromolnak, még sem hidegül meg irántuk szeretetében, mert az az irgalmas szív törvénye, hogy minél nyomorultabb valaki, annál inkább gerjed fölötte szánalomra. Gyülöletüket szeretettel viszonozza. Ugy látszik, mintha megfeledkeznék mindazon borzasztó vétkekről, mintha figyelembe se venné a gonoszságot, a melybe elmerültek, szeretetének megfoghatatlan irgalmával szereti őket. Várja őket és visszakivánja önfeledetten szerető szivére, hogy megbocsásson nekik. Türelmetlen ez a szent várakozás, azért megindul, hogy megkeresse, föltalálva visszaemelje szivére, a honnan elszakadtak. Mi jól esik neki, ha e keresésben neki segitségére vagyunk és mi is vele együtt keressük a megkötözötteket, hogy a közbenjáró imával föloldozó kegyelmet megszerezzük nekik. Tegyük tehát! Vagy nem testvéreink-e, ha rossz testvérek; nem az ő nyájának a bárányai, ha elveszettek? Lehetetlen, hogy ne érezzünk egyet az Urral, ha szeretjük őt. Azért fájdalma a mienk, a bűn minket is sért; sért pedig az érzéki szenvedéssel is, a mire Krisztus most már nem képes. Ha Krisztus szánalomra gerjed ezen megkötözöttek miatt, e szánalom minket is az ő érzelmeinek körébe von, hogy az ő szivében a mienk is könyörületre ébredjen. Fáj nekünk a vétek, undorodunk a bűntől, fölháborodunk a gonoszság fölött. A jegyesi és testvéri kötelék igazságos; minél jobban gyülölteti a gonosztettet, annál jobban megsiratja a gonosz tettest.

Méltányos azonban az is, hogy az Urat azon vétkekért kárpótoljuk, a melyek őt legnagyobb számban támadják; arról az oldalról védjük, a melyről legsürübben érik őt a vétkek. Ime a vétkek árja, ime a megkötöttek szakadatlan támadásai!

Ha a szeretet versenyre hiv a gonoszsággal szemben, ha a buzgalom heve kényszerit, hogy nagyobb legyen a mi jóságunk gonoszságuknál, számosabbak szeretetünk buzdulatai vétkeiknél, nagyobb édesség legyen Istent dicsérő szavainkban, mint minő nagy gonosztetteik keserüsége, mily lángoló tengerré fog növekedni a jó lelkek megengesztelő szeretete a megkötözöttek bűnáradatával szemben. Hogy a tüzet a viz el ne oltsa, hanem inkább a tűz nyelje el a vizeket, mennyivel nagyobbnak kell lennie annak emennél. Buzgóságunk czélja, hogy a kárpótló szeretet tüze oly csapongó és emésztő legyen, hogy az isteni kegyelem által élesztve elölje, eloszlassa, kiszáritsa a gonoszság tengerét. Képzeljük el tűznek, viznek azt a harczát, ama serczenő forrongást; ha tűz, annyi tűz jönne az égből, hogy a tengerek forrásba jövén, kiszáradnának: hasonló erejü legyen tehát megkérlelő imádásunk szeretetének heve.

Ő pedig reánk tekint, szent arcza kérdőleg veti reánk szendeségének báját, türelmének békés vonásaiból esdeklő tekintet várakozó kérdése szól felénk: Nem látjátok-e, mit tesznek velem az ördög lekötöttjei? E kérdő tekintet szivet szur, lelket rendit. Ő elvárja tőlünk, hogy részt vegyünk a bántalmak miatt. Krisztus elvárja, hogy ne legyünk közömbösek; sőt mintegy azért is türi meg, hogy oly nagy gonoszság lakhassa a földet, hogy ezzel is hathatósabban inditsa és ijessze a jókat megkérlelő szeretetére.

Krisztus elvárja, hogy fényes és ünnepélyes elégtételt szolgáltasson neki a hódoló meghittek serege. Menjünk tehát, vegyük körül őt, fogjuk körül minden oldalról, sürü tömegben szorongjunk körülötte a hittől fényes elmével, szeretettől izzó lélekkel, imádás és megengesztelésben föláldozott akarattal. Hadd pihenjen megbékült tekintetének nyugalma rajtunk s lelje örömét, találja megnyugvását igazán szerető imádásunkban.

Tehetünk-e többet szeretetünk tanuságául ez imádó megkérlelésnél? Ha ez a szeretet kiállja a próbát s a kisérlet azt valódinak, *igaz szeretetnek* s nem pusztán *édes érzetnek* bizonyitja, tehetünk is és teszünk is. Sőt ez épen próbaköve a megengesztelő szeretet *szinaranyának*, hogy mert igazán fájlalja a megkötözöttek számos bűneiből származott bántalmakat, valóban akarja azokat, a mennyiben rajta áll, nem létezőkké tenni; szive nem tudja szánalom nélkül nézni a megkötözöttek jelen sorsát s a pokolban rájuk váró örök kárhozatot: mindent megtesz, a mit a keresztény okosság tanácsol, a mit a szeretet javall, a mire a kegyelem és Isten hivása képesiti, a mit Isten áldása sikerre vezethet, hogy szerte szakadjanak az emlitett kötelékek. Elsőben kegyelmet kérünk számukra, hogy a mint az ördögi fondorlatok behálózták őket: ugy most az isteni Jóság szerető gondviseléssel kezdje oldozgatni s bonto-

gatni kötelékeiket, oly külső eseményeket hozván reájuk, melyek maró, oldó, átalakitó hatásukkal a megtérést külsőleg biztositsák, belsőleg előkészitsék; azután arra kérjük az Oltáriszentségben élő Jézus irgalmát, hogy illesse szemüket, hogy lássanak, szivüket, hogy megdöbbenve, bánkódni tudjanak. Ha már egy ideig imádkoztunk névszerint az ismerős megkötözöttekért, meglelve a kedvező alkalmat, tevékenyen törekszünk őket a jó utra tériteni. Legyünk ebben szolgáik. A mit akár magunktól, akár mások által megtehetünk, tegyük, mert a ki akarja czélját elérni, kell, hogy az eszközöket is használja. Tegyünk mindent, a mit birunk, önmagunk s csak abban, a mire képesek nem vagyunk, forduljunk mások segitségéért. Tegyük, hogy a bűn közel alkalmai szétszakadjanak, a bűnös viszonyok fölbomoljanak, a polgárilag kötött házassági szerződések egyházilag megkötve, *házasság szentségei* legyenek; az eretnekségben élő rokonok és ismerősök az igaz hitet megismerjék, megszeressék és fölvegyék; az ellenséges félreértésekből kibonyolulván, megszünjenek, meghasonlott házasfelek megbéküljenek; a káromkodók észretérjenek; az igaztalan szerzemény visszaszálljon jogos tulajdonosára. Lakozzék békesség, tisztaság és testvéri szeretet a földön s legyen kellemes az édes Jézus maradása körünkben, uralkodjék közöttünk, mint az ő hű népe és nem mint ellenségei közepette s tegye boldoggá az embereket az Örök Szeretet.

Oltáregyesületi ügyek.

A központi Oltáregyesület gyülései.

Választmányi gyülés 1900 február 12-én. Jelenvoltak: Kanter Károly apát-plébános, igazgató; Őrgróf Pallavicini Edéné elnöknő, Kiss Aladárné másodelnöknő; Felmayer Vilma, Cziráky Luiza grófnő, Selmayer Károlyné, Ghyczy Ida, özv. gróf Korniss Miklósné, özv. Várady Károlyné Török Hermin grófné, gróf Zichy Nándorné, báró Vécsey Józsefné, gr. Széchenyi Andor Pálné, Fehérváry Coelestin, özv. Heinrich Ferenczné választmányi tagok.

Az igazgató üdvözli az uj választmányi tagokat; a hamvazó szerda előtti három napon tartandó szentségimádásra nézve emliti a tájékozásul szolgáló főbb intézkedési pontokat. Jelenti, hogy az adományokért beküldött 144 kérvény elbiráltatott; közli a kiállitás megnyitása s az «Örökimádás» hivatalos közlöny ügyében tett intézkedéseket. A pénztári könyv bemutatatott. Ft. *Demény* Dezső kir. várpalotai káplán urnak a választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavaz az intenciók kezeléséért. *Szent István ünnepe táján kongresszus leszen, melyen részt vesznek az Oltáregyesület igazgatói és elnöknői a vidékről is.*

Választmányi gyülés 1900 márczius 12-én. Jelenvoltak: Kánter Károly apát-plébános, igazgató, őrgróf Pallavicini Edéné elnöknő, Kiss Aladárné másodelnöknő; Felmayer Vilma, Selmayer Károlyné, Ghyczy Ida, Cziráky Lujza grófnő, özv. Kürthy Antalné, Török Hermina grófnő, özv. gróf Korniss Miklósné, Zichy Kray Irma grófnő, gróf Zichy Nándorné, Vécsey Eszter bárónő, özv. Heinrich Ferenczné, Orczy Thekla bárónő, báró Vécsey Józsefné választmányi tagok. — A gyülés szokás szerint a legfölségesebb Oltáriszentség látogatásával kezdődött. Igazgató bejelenti, hogy a főegyházmegyei hatóság a lap szerkesztésére jóváhagyólag határozott s egyuttal a lap szerkesztőjét az egyesület másodigazgatójává nevezte ki.

A választmány elhatározza, hogy küldöttség által fogja Ő Eminenciáját, Magyarország bibornok-herczegprimását fölkérni arra, hogy az egyesület kiállitását ünnepélyesen megnyissa. Az igazgató bemutatja és hivatalosan átadja azon értéktárgyakat, melyeket az Örökimádás templomára többek ajándékozásából gyüjtött. A gyülés köszönetet szavaz Kohl Medárd prelátusnak, ki 455 koronát juttatott misestipendium czimen az egyesületnek, Szelnár József műkertésznek ki a Szentségimádás alkalmával az oltárt virágokkal diszitette, Riegler papir- és irószer-gyár részv.-t.-nak a kiállitási nyomtatványok adományozásáért, Kiss Aladárné másodelnöknőnek a kiállitás előkészitésében szerzett érdemeiért. Intézkedik a kiállitásra szóló meghivók szétküldése felől. Igazgató előadja a Szent-Vincze-Egyesület kérelmét, hogy saját czéljaira bőjt V. vasárnapján a székes-főváros templomaiban rendezendő gyüjtést az Oltáregyesület tagjai eszközölni sziveskedjenek; a választmány a balparti templomokban a gyüjtés rendezésére báró Vécsey Eszter választmányi tagot kéri föl, ki a választmány megbizását buzgó készséggel elfogadja. A választmány végül a templomszerelésekhez való vászon, csipke és selyem megrendelésre a fölhatalmazást megadja.

Terjesztőnői gyülés márczius 19. A legméltóságosabb Oltáriszentség látogatása után Kánter Károly apát-plébános igazgató megnyitja a gyülést, melynek elején «Krisztus Követésének» IV. fejezetéből a 3. szakaszt olvassa föl, majd lelkes szavakkal emlékezik meg a nap szentjéről, szent Józsefről, ki az Euch. védők elsői közül való s kinek az egyesület czéljaival rokon volt élethivatása, a mennyiben Krisztust imádva gondozta, ruházta s neki lakást és otthont nyujtott, kinek égi dicsőségben nyert jutalma képezi saját megjutalmazásunk zálogát. — Őrgróf Pallavicini Edéné Ő Nagyméltósága nevében kéri a gyülés tagjait, hogy a kiállitás alkalmával a fölügyeletet elvállalni sziveskedjenek; kéri továbbá a tagokat, hogy az egyesületi lap terjesztését hathatósan eszközöljék, minek megkönnyebbitésére gyüjtő-

ivek bocsájtatnak rendelkezésükre. A kiállítás megnyitása ideje hivatalosan tudtul adatván, a belépti jegyek szétosztásra kerülnek. Végül a szentgyakorlatok alkalmával teendő intézkedésekre hoz a gyülés üdvös határozatokat.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

évi bevételeinek és kiadásainak kivonata 1899. évi junius hó 1-től 1900. évi február hó 28-áig.

Bevétel: Pénztári maradvány az 1898-1899. évről (158 frt 5/10 kr.) = 316 kor. 01 fil. Rendes tagok évi járuléka 10169 kor. 38 fil. Résztvevők járuléka 1151 kor. Jótevők adománya 231 kor. 30 fil. Hagyományok 131 kor. 68 fil. Takarékpénztári kamatok 91 kor. 34 fil. Perselypénz 79 kor. 27 fil. Vezérkönyvekért 511 kor. 78 fil. Bizományi átatossági könyvekért 175 kor. 88 fil. Házbérre adományok 2320 kor. 75 fil. Örökimádás templom alapjából téritmény 1673 kor. 50 fil. Alapitványos szentmisékre 1100 kor. Istenitiszteleti kiadás téritménye 46 kor. 50 fil. Adományok néhai özv. Cziráky Jánosné grófnő ő excája koszorujára 70 kor. Helyi bevételek 183 kor. 63 fillér. Szentmise intentiókra: Mélt. és főtiszt. Meszlényi Gyula püspök urtól 1438 frt 50 kr. + 251 frt 70 kr. = 1690 forint 20 kr. = (3380 kor. 40 fillér) — 1438 kor. 40 fillér = 4818 korona 80 fillér. Mélt. és főtiszt. Dr. Kohl Medárd pápai prelátus urtól 345 korona 80 fil. + 414 kor. = 759 korona 80 fillér. Hattala Ede plébános 10 korona. Dovanszky Ede plébános 40 korona. Varga Mihály plébános 20 korona. Kramps János főesperes 40 korona, Gethl Ottmár segédlelkész 2 kor. Nogáll László plébános 10 kor. = 52 korona. Szentmise intentiókra 48 korona. Főösszeg: 24,000 kor. 62 fillér.

Kiadás: Vászonra 1896 kor. Egyházi öltönyök selyemszöveteire 8408 korona. Egyházi öltönyökért 148 kor. Egyházi öltönyök készitéséért 77 kor. 50 fillér. Egyházi edényekre 966 korona. Nyomdának 671 kor. 30 fil. Könyvkötőnek 57 korona 40 fillér. Személyi kiadásokra 640 korona. Házbérre 2778 kor. 60 fil. Bizományi imakönyvekért 56 kor. 02 fil. Posta és bélyegekre 143 kor. 96 fillér. Istenitisztelet alkalmával assistentiáért 182 kor. Néhai gróf Cziráky Jánosné elnök ő excája végtisztelete alkalmából 328 kor. Szállitási költségekre 31 kor. 76 fil. Ujévi ajándékok 36 kor. Értesitő előfizetése és térképért 16 kor. Különféle kiadásokra 296 kor. 10 fil. Helyi kiadásokra 150 kor. Takarékpénztárban és készpénzben 7117 korona 98 fillér. Főösszeg: 24,000 korona 62 fillér.

Budapesten, 1900. évi február hó 28.

Gábler Lajos Pál.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1899 november első felében befolyt dijak.

Kozma Berta 2 korona, Czih Vilma 2 korona, Kubesch Katalin 2 korona, Szabó Mária 1 korona, két régi tag 2 korona, Kovacsics Teréz 60 fillér, Ellenbacher Adél 4 korona, Rosenbaum Lujza 4 korona, Ballon Erzsébet 4 kor., Ballon Eleonora 1 korona, Bali Istvánné 3 kor., Kirják Lujza 40 fil., Charamza Francziska 2 kor., özv. Palócz Mihályné 2 korona, Niessenberger Irma 4 kor., özv. Matheidesz Istvánné 10 korona, Nepper Paula és Eleonóra 24—24 fillér, özv. Heinrich Ferenczné 40 korona, Tömöry Károlyné 4 korona, Weber Éva 2 korona, Járossy Nagy-Enyedről 2 korona, Belényesy Ágnes 1 korona 8 fillér, Kozma Erzsébet 2 korona, özv. Várady Károlyné 4 kor., Török Hermin grófnő 4 korona, Miczka Jánosné 1 kor., Miczka Mária 1 kor., özv. Obbholczer Györgyné 48 fillér, Unger Berta 4 kor., Uray Irma 2 korona, Uray Sarolta 2 korona, Horváth Istvánné 1 korona, Deák Istvánné 2 korona, özv. Baráth Lajosné 2 korona, Szórád Mária 60 fil., özv. Fleck Károlyné 40 fillér, Mukrauer Anna 2 korona, Merkl Mária 4 korona, Ferencz Teréz 1 korona, Ferencz Ilona 1 korona, Halmai Margit 40 fillér, Dr. Erőss Gyula 4 korona, Hodobay Antónia 24 fillér, Varga Ágoston 2 kor. 20 fillér, Cseplák Amália 2 korona, Wider Erzsébet 2 korona, Csíz Rozália 2 korona, Teleky Tits Lajosné 4 kor., Ádám Katalin 2 korona, Ádám Mária 1 korona, Cserne Janka 2 korona, Novák Terézia 1 korona, Bacher Mária 2 kor., Schmidt Éva 24 fillér, Nothelfer Erzsébet 24 fillér, Ziegler Mária 40 fil., Marlog Julianna 24 fillér, Marlog Anna 24 fillér, Marlog Francziska 1 korona, Marlog Terézia 30 fillér, Haber Terézia 24 fillér, Ostheimer Anna 64 fillér, Pif Teréz 24 fillér, Marlog Anna 30 fillér, Marlog György 24 fillér, Gabeli Teréz 24 fillér, Brandhuber Borbála 24 fillér, Brandhuber Anna 24 fillér, Gabeli Anna 24 fillér, Ostheimer Mária 24 fil., Haber Mária 4 korona, Metzger Teréz 2 korona, Tix Mária 40 fillér, Gábeli Francziska 60 fil., Munz Mátyás 80 fil., Metzger Rozália 24 fillér, Marlog Francziska 24 fillér, Keszler Anna 60 fil., Ostheimer Francziska 2 korona, Keszler Mária 24 fillér, Riholm Mária 40 fillér, Riholm Mária 24 fil., Riholm Anna 24 fillérMetzger Anna 24 fil., Rádler György 24 fillér, Rádler Terézia 24 fillér, Eschler Erzsébet 24 fil., Gutmann Rozália 24 fil., Rusz Borbála 40 fil., Rádler Teréz 40 fil., Rádler Mihály 24 fillér, Marlog Anna 24 fillér, Gődl Erzsébet 24 fillér, Guth Teréz 60 fillér, Bálábán Teréz 30 fil., Herrmann Mária 24 fillér, Puk Erzsébet 24 fillér, Fix Katalin 24 fillér, Neubrand Teréz 24 fillér, Gábeli József 40 fillér, Gábeli Rozália 24 fillér, Brandhuber Teréz 64 fillér, Marlog Teréz 24 fillér, Schuck Rozina 24 fillér, Marlog Gáspár 24 fillér, Radovics Rozália 24 fillér, Stocker Mária 24 fillér, Marlog József 84 fillér, Marlog Mária 24 fillér, Huber Mátyás 60 fillér, Schmidl Márton 30 fil., Turek Borbála 24 fillér, Gábeli Teréz 24 fillér, Horn Teréz 24 fillér, Tuschek Mária 24 fillér, Gábeli Teréz 24 fillér, Rádler Antal 24 fillér, Marlog Éva 24 fillér, Herrmann Mária 24 fillér, Stocker János 24 fillér, Tintenberger Teréz 24 fillér, Engert Anna 24 fillér, Neubrend Sebestyén 24 fillér, Keszler József 24 fillér, Eugert Anna 24 fillér, Gábeli Katalin 24 fillér, Rádler Rozália 24 fill, Schuck Terézia 24 fillér, Keiner Rozina 2 korona, Klinsky Leopoldin 2 korona, Müller Mária 24 fillér, Müller István 24 fillér, Effinger Eleonóra 24 fillér, Kroli Katalin 24 fillér, Schek Mária 24 fillér, Szelmayer Károly 4 korona, Szelmayer Mária 2 korona, Szelmayer Irma 4 korona, Szelmayer Gizella 2 korona, Szelmayer Sarolta 4 korona, Huber Jozefa 2 korona, Gaugusch Anna 2 korona, Frits Etelka 2 korona, Schwindt Fánni 4 korona, Elchinger Jozefa 1 kor., Wirth Anna 2 kor., Rosinger Erzsébet 4 korona, Gutteinsz Anna 6 korona, Karácsonyi Ignáczné 6 kor., Karácsonyi Róza 4 korona, özv. Gubicska Jánosné 60 fillér, Gőz Mária 4 korona, Ihász Dénes 2 korona, Gubicska Róza 60 fillér, Szüki Antalné 60 fillér, Britcska Jánosné 60 fillér, Duschl Vilma 2 kor., Lipták Zsuzsanna 2 korona, Szedlák Anna 4 korona, Kubics Anna 4 kor.,

Ghyczy Ida 10 korona, Hegyessy Flóra 20 korona, Herzer Ilona 4 korona, Herzer Mária 4 kor., Oppenrieder Mária 2 kor., Oppenrieder Henriette 2 korona, Oppenrieder Emilia 2 korona, Gosztony Kálmánné 10 kor., főt. Heisz Mátyás pléb. ur által Felső-Szénégetőről 20 korona, Birkl Róza 2 korona, Wéber Rozália 2 korona, Linzenpoltz Karolin 2 kor., Kaunäter Katalin 2 korona, Matzek Borbála 2 korona, Fallenbüchl Katalin 2 korona, Haszmann Rozália 2 korona, Weiszer Katalin 2 korona, Schill Paula 2 korona, Karkis Istvánné 2 korona, Karkis Malvin 4 korona, Zubriczky Józsefné 4 korona, Pasztirik Mária 2 korona, Radics Erzsébet 2 korona, Rózsay Valéria 2 korona, Kolozsváry Emma 2 korona, Vrábel Mária 1 kor., Kalviny Mária 50 fillér, Jóri Mária 80 fillér, Szméskó Mari 40 fillér, Hajdu Mari 40 fillér, Láng Erzsébet 40 fillér, Szláma Ilona 40 fillér, Kocsis Katalin 40 fillér, Kocsis Mari 40 fillér, Bendék Ilona 40 fillér, Bendék Verona 40 fil., Sztancsik Katalin 40 fillér, Bálsz Katalin 40 fillér, Ripp Teréz 40 fillér, Pázsigyka Erzsébet 40 fillér, Kányik Mária 40 fillér, Kocsis Katalin 40 fillér, Kajdácsi Mari 40 fillér, Ulicska Verona 40 fil., Horvát István 40 fillér, Zsebenka Verona 40 fillér, Ulicska Ilona 40 fillér, Kalvin Ilona 40 fillér, Kalvin Anna 40 fillér, Horvát Anna 40 fillér, Bosnyák Borbála 40 fillér, Pelikány Mari 40 fillér, Gázdik Katalin 40 fillér, Beles Mari 40 fillér, Szabeber Katalin 40 fil., Vrábel Erzsébet 40 fil., Sztaskó Ilona 40 fil., Kalvin Éva 40 fillér, Borbély Károlyné 1 kor., Pozdeg Györgyné 40 fillér, Máder Jánosné 60 fil., Kálmán Istvánné 1 kor., Beliczky Jánosné 80 fillér, Kancsár János 70 fillér, Kohut Ilona 70 fillér, Hornyák Etel 50 fillér, Spónga Anna 24 fillér, Sumájer Karolin 1 korona, Kurimszky Anna 4 korona, Presinszky Erzsébet 1 kor., Presinszky Róza 1 korona, Trapp Teréz 1 korona, Kálmán Györgyné 40 fillér, özv. Tuszovszky Gyuláné 2 kor., özv. Lubinszky Györgyné 2 korona, Melcher Mária 1 korona, Melcher Teréz 1 korona, Martinek Tekla 4 korona, Zöllner Józéfa 24 fillér, Kővári Gizella 24 fillér, Koch Julianna 24 fillér, Marasztoni Mária 24 fillér, Gervay Luiza 2 korona, Z. Anna 24 fillér, Balázs Sándorné 2 korona, Farkas Anna 1 korona, Marinovics Szilárdné 2 korona, Páska Mihályné 5 kor. Páska Mária 5 korona, Katona Anna 1 korona, Dánczer Aloizia 4 korona, Zelliger Etelka 1 korona, Steirer Ilonka 2 korona, Zelliger Anna 2 korona, Dants Anna 4 korona, Kramarik János 2 kor., Kramarik Borbála 2 kor., Sillek Szidónia 4 korona, Lafrankó Károly 4 korona, Lafrankó Károlyné 4 korona, Metz Irma 4 korona, Pimperl Györgyné 2 korona, Pischoff Róbert 2 kor., Bielesch Emma 1 korona, Kaiser Antal 1 korona, Kaiser Antalné 1 korona, Klár Klára 1 korona, Trattner Antalné 1 korona, Hermann Lászlóné 4 korona, Schmalhoffer Ferenczné 2 korona, Bagó Fánni 2 korona, Krátz Anna 2 korona, Lassányi Gyuláné 40 fillér, Getső Ignáczné 2 kor., Getső Irén 2 korona, Bliczner Mari 1 korona, Bintér Emma 2 korona, Jekl Terézia 1 korona, Szabó Mihály 1 kor. 20 fil. Boros Jánosné 1 korona, Bors Terézia 2 korona, Gaube Antalné 1 korona, Garbe Teréz 1 korona, Göbe Krisztina 1 korona, Havranek Albertné 1 korona, Klekner Anna 4 korona, Földi Ádám 2 korona, Berger Gizella 4 korona, Gáspárovszky Augusztina 2 korona, Lukácsi Lajos 4 korona, Somogyi Róza 2 korona 20 fillér, Horváth Ferenczné 2 korona, Horváth Ferencz 1 korona, Száraz Jánosné 2 korona, Cserne Klára 2 korona, Kocsis Katalin 2 korona, Cserne Ede

2 korona, Pintér Anna 1 korona 52 fil. Hacher István 6 korona, özv. Wladik Antalné 2 korona, Egedy Ilona 2 kor., Pick Mariska 2 korona, Éberling József 2 korona, Éberlingné Eugenia 2 korona, Felsmanné 2 korona, Dittrich Károlyné 4 korona, Schvay Böske 2 kor., Forcher Adolf 4 korona, Buch Anna 2 korona, Parizek Teréz 1 korona, Gergely Vilma 2 korona, Szarka Hermin 2 korona, Grosz Erzsébet 2 kor., Tihanyi Laura 2 korona, Batyák Károly 2 korona, Imre Róza 2 korona, Kurma Anna 2 korona, Leinstein Anna 1 korona, Fahrneck József 2 korona, Krajicsek Mária 2 kor., Pientok Anna 2 korona, Ladányi Magdolna 4 korona, Szokol János 2 korona, Bosko Mária 60 fil., Erdélyi Zsuzsánna 1 korona, Vas Julianna 24 fillér, Jungmayer Valburga 1 korona, Mussard Francziska 2 korona, Muha Mária 10 kor., Főtiszt. Bősz Emil tagilletmények fejében Jobbágyiról 4 korona, Sármár Mária Hird 2 korona, Sármár Kornélia 2 kor., Schwarczwälder Terézia 24 fillér, özv. Kürthy Antalné 4 korona, Lizicska Mari 2 korona, Merki Anna 1 korona, özv. Rudnyánszky Ferenczné 20 kor., Schnee Konstanczia 2 korona, Cziráky Luiza grófnő 4 korona, gróf Csekonics Endréné 40 korona, Császár Zsófia 2 korona, Főtiszt. Bányai pléb. úr által a zimányi hívek tagsági díja 6 korona 96 fillér, Igaly Francziska 2 korona, Hufnagel Gizella 1 korona, Schwarcz Józsa 2 kor., Szabó Erzsébet 2 korona, Lukács Anna 24 fillér, Török Kálmánné 2 korona, Török Kálmán 2 korona, Szalay György 1 korona, Szalay Györgyné 1 korona. Raiky Zsuzsánna 2 korona, Kürthy Istvánné Szőke M. 4 korona, Pisztory Viktor 6 korona, Tóth Lajos 2 korona, Tóth Lajosné 2 korona, Radics Ferencz 1 korona, Radics Ferenczné 1 korona, Főtiszt. Kaprinay János pléb. úr által Pólyiból 12 korona, Visnyai Borbála 2 korona, Dauda Mária 2 korona, özv. Méhes Gyuláné 4 korona, Benus István 4 korona, Kozma Teréz 2 korona, Socker Teréz 30 fillér.

(Folytatása következik.)

***

A buzgalomnak, melylyel külföldön a katholikus hívek lelkei az Oltáriszentségért élnek, élénken bizonyító jele azon irodalom, a melyet ez világszerte megteremtett. Mint a vallásos élet és tevékenység egyik kiváló tükrére, ama számos folyóiratra hivatkozunk, melyek az összeköttetés szálait a legkülönbözőbb állapotuak otthonába juttatva, mindannyiukat egy közös érdeklődés és törekvésbe füzik össze, igy alkotva meg ama szervezeti elevenséget, mely az eszmék és tapasztalatok kölcsönös és gyors közlésével sietteti a szent czél általános megvalósulását. A mennyiben kedves olvasóink ezen mozgalmak iránt bővebben érdeklődnek, mint a menynyit azon kivonatos tudositások nyujtanak, miket e helyt közölni fogunk, ajánlhatjuk a következő folyóiratokat:

Altarblumen. Eucharistische Monatsschrift zum Lob u. Preis des allerheil. Altarssakramentes. Herausgegeben v. A. Reiners. Passau. — Ára 1 márka.

Emmanuel. Monatsschrift für das Volk zum Preise des Allerheiligsten Altarsakramentes. Organ der Erzbruderschaft der ewigen Anbetung. Herausgegeben von den Vätern vom allerheil. Sakramente in Bozen. — Ára 1 kor. 40 fill.

Paradiesesfrüchte. Monatsblätter zum Preise des allerheiligsten Altarsakramentes. Herausgegeben von der Benedictiner-Abtei St. Meinrad. St. Meinrad, Indiana, Amerika. — Ára sh. 1·00. — Megrendelhető B. Herder, Wien, I., Wollzeile 33. könyvkereskedés utján.

Pelikan. Monatsschrift für das Volk zum Preise d. allerheil. Altarsakramentes. Herausgegeben von J. Künzle. Lindau. — Ára 1 márka 20 fill.

Tabernakel-Wacht. Monatsblätter zum Preise des allerheil. Altarsakramentes. Herausgegeben von Joseph Blum. Dülmen. — Ára 2 márka 40 fill.

Annales du Tres Saint Sacrement. Bulletin de l'archiassociation de l'adoration perpétuelle. — Ettezbeck-Bruxelles. — Ára 1 frank.

Bulletino de' santi tabernacoli ossia dell' arciassociazione dell' adorazione perpetua e delle chiese povere. Roma Via Nomentana 4. — Ára 1 lira.

Emmanuel. Official monthly of the Priests' Eucharistic league and the Apostolic Union.—V. Vagner O. S. B. St. Meinrad. Indiana. — Ára 50 cents.

Annales of the Association of Perpetual Adoration.— Convent of Notre Dame, West Rittenhouse Square Philadelphia, PA. — Subscription price of Annals — twenty-five cents a year.

Sanct Norbertus-Blatt. Zeitschrift zur Förderung kathol. Lebens, zugleich Organ der euchar.-charitativen Vereine, Bruderschaften und Werke in Österreich. — Ára 3 kor.

Das gute Kommunionkind. Zeitschr. für Erstkommunikanten. Redigiert v. J. Schmitt. Passau. — Ára 50 fill.

Az örökimádás intézményei.

Levonni az eget a földre s a földet ugy rendezni be, mint a mennyországot Isten rendezte, hogy ezen merész, lángelmétől is nagy tervezet, a siralom völgyét a szent béke paradicsomává varázsolja, ez emberi erőt fölülmuló vállalkozás. És mégis megküzd vele az Istent szerető lélek. Mert mi nehéz, mi lehetetlen a szeretetnek?

A szeretet az örökimádást, az égnek emez előjogát igyekszik beleilleszteni a mulandóságba: s kifeszitvén a lelket, versenyre kél az ég lakóival, mert megengesztelő dicséretével azon van, hogy betakarja a bűnök határait, tultegyen a gonoszságon, nagyobb hévvel dicsőitve Istent, mint a hogyan a pokol a bűnökkel bántalmazni tudja.

A merre Krisztus szeretete átvonul, kellemétől elváltoznak a lelkek s karjaiba hullva, egyenkint vallják: «Örökre tied»! A szeretet öröknek igérkező hűségében szívszorongva érzi a bántalmakat, mik a választott isteni Jegyest illetik s áhitatának aczélos kitartásával, mint pajzs terül eléje, hogy őt befedezze, a vétkek nyilzáporát fölfogja. Sirva fakad mások

bűne fölött; esengve tiltakozik: «ne bántsátok őt»; s midőn a vétkeket megakadályozni nem képes, vezeklő szeretetével a megbántott Krisztus szivére önmagát helyezi gyógyitó balzsamul.

Ez mennyország a földön, mert örökimádás az idő mulandóságában és megengesztelő vigasztalás a siralom-völgyében.

***

Az akoimeták.

A folytonos és szakadatlan imádás szinte az ember természetfölötti tulajdonságaiból származik. Krisztus kijelentései, melyeket a folytonos imádságról s az éjjeli virrasztásról tett, nem maradhattak a keresztény életben eredménytelenek, sőt látjuk, hogy mintegy a zsidóknál szokásos és a keresztények életébe is átment többszöri imádkozás a nap és éj folyamán az örökös imádást előkészitette. Mi több, a pogány vallásnak is megvoltak többszörös nappali, sőt éjjeli imaidőjei. Vegyük a régi Egyptom vallásos szokásait és az iráni papokat. A 118 zsoltárnak a babyloni számüzetéskor élt szerzője vallja magáról, hogy nemcsak hétszer napjában, de éjjel is dicséretet mond az Urnak. A megváltás időszakában pedig már egyre fönségesebb példákat látunk szemeink előtt. A szent Szűzanya imában virrasztja az éjszakákat. Jeruzsálemben pedig a Szentirás tanusága szerint «vala egy Anna nevü próféta asszony, Fanuel leánya, Aser nemzetségéből, ki igen előhaladott napjaiban... és *nem távozék a templomból*, böjtölésekkel és *könyörgésekkel szolgálván éjjel-nappal*». (Luk. 2, 36.) Az irás tanubizonysága Krisztus bemutatásakor ezen lelket ért boldogitó jutalomban mintegy odamutat, hogy a Megváltó, a virrasztó imát kedvelő Isten minek fejében adja majd a rendkivüli kegyelmeket. Születése is már az éji virrasztás imájakor ment végbe s az angyali örömhir is a virrasztó pásztoroknak jutott. Az Üdvözitő pedig sokszor emlékezett meg a folytonos imának szükséges voltáról s hogy azt virrasztással kell egybefoglalni. Minden vele rokonszenves szivben zsonganak nyugodni nem engedő szavai: «*Szükség mindenkor imádkozni és meg nem szünni*». (Luk. 18, 1.) «Vajjon Isten nem tesz-e igazságot az ő választottainak, kik *éjjel-nappal kiáltanak hozzája*.» (Luk. 18, 7.)

«Virraszszatok velem.» (Mt. 26, 38.) «Figyeljetek, vigyázzatok és imádkozzatok.» (Márk. 13, 33.) «A mit pedig nektek mondok, mindenkinek mondom: Virrasszatok!» (Márk. 13, 37.) «*Ébren legyetek, minden időben imádkozván.*» (Luk. 21, 36.) És az Üdvözitő örök igazságainak visszhangjai az apostolok ugyanigy intik a keresztényeket a lelkiélet tavaszának zsöngéit: «Minden imádsággal és könyörgéssel esedezzetek mindenkor lélekben, ugyanazért virrasztván minden állhatatossággal és könyörgéssel». (Efez. 6, 18.) «Szüntelen imádkozzatok.» (I. Thes. 5, 17.) Midőn pedig a sasszárnyalásu és sasszemü szent János evangélista tul a felhőkön egészen Isten trónjáig lát, igy ir az imádó négy élőlényről: «*És nem volt nyug-*

tok éjjel és nappal mondván: Szent, szent, szent a mindenható Uristen, a ki volt és vagyon és eljövendő». (Jel. 4, 8.) Tehát a pogányok szokásai az ember természetéből folyónak, az ó-törvény üdvösnek, az uj szükségesnek s az örök boldogság törvénye dicsően megvalósultnak bizonyitja a folytonos éber imádást. Azért már az apostolok első kereszteltjei felől igy szól a bizonyság: «*Állhatatosak* valának az apostolok tanitásában, a kenyérszegés közösségében és az *imádságokban*». (Ap. cs. 2, 42.) Ezen szellemből eredt az egyházi zsolozsma-órák nappali és éjjeli beosztása, melynek betartásában különösen a IV. században keletkezett remeteszerzetesek s ezek nyomán a többi összabályzatu rendek jeleskednek. — A keresztény áhitatának élete soha meg nem szakadt, hanem az imádság ébresztette benső buzgalom továbbra is égve maradt a munka folyamán, sőt a szendergés idején is ugy, hogy mig egyrészt mondhatták magukról: «Én alszom ugyan, de szivem ébren van», addig a munka és álom közeit a tényleges imádság töltötte ki. — A szerzetesrendek azonban a munka és álomnak ezen megszakitását időhöz kötötték és sürübben gyakorolták.

A tökéletesedés ösztöne innen még csak egy lépésre késztette a buzgólkodókat és megszületett az akoimeták, azaz a nem-alvók rendje. E rendet szent Sándor († 430 körül) alapitotta. Az emberiség második bölcsőjének tájain, ott, hol az Eufrát csöndes vizfodrai játszadoznak a meleg verőfényben, ott valósitotta meg azt a szent tervet, hogy ne szakadjon meg Isten dicsérete az emberi ajkakon. Szerzetesrendjét karokba osztotta, melyek három egész hat csoportot alkottak, melyek a nap világánál ép ugy, mint az éj magányában egymást fölváltva és sorrend szerint váltakozva a templomban zsolozsmát énekeltek és imádkoztak. Mennyire kedves és vonzó volt az intézmény hatása az emberekre s mily áldásos siker képében adta meg Isten onnan fölülről szentesitő jóváhagyását, kitünik abból, hogy az eufrátparti zárda benépesitése után csakkamar a császár városában, Konstantinápolyban emelkedtek e szerzet házának fiai, hogy ott, hol az emberi gonoszság a legnagyobb szokott lenni, a fővárosban, Isten méltó kárpótlást nyerjen az örökös dicséretben. Szent Sándor halála után szűk lett a hely az Isten dicséretében versenyző seregnek s mert mind számosabban vágytak ajkaikat s lelkeiket az Ur szüntelen magasztalásával megszentelni, Sándor utóda, János apát az ujabb jelentkezők befogadására Konstantinápolytól félórányira egy sokkal nagyobb zárdát épitett, mely Irenarion név alatt ismeretes. A harmadik apát, szent Marczel († 484 előtt) rendjének gyarapodtán örömmel, teljes megnyugvással gyönyörködhetett. Az örökös imádás eszméje egyre jobban hóditott, annyira, hogy Fl. Studius birodalmi konzul is azok sorába vágyott, kik a világtól elszakadva, Isten dicsőitésének élnek. Ez 463-ban magában Konstantinápolyban egy óriási nagyságu zárdát épitett, melyet később nevéről Studion-nak neveztek el s melyben a szerzetesek száma gyakran az ezret is tulhaladta. Ezen Studion-ház után az akoimetákat studitáknak is szokták nevezni. Az örökös imádás eszméje tehát ugyszólván egy keletü a kereszténységgel s már a régi időben ily elterjedett és nagytekintélyü intézménynek volt megalapitója és föntartója.

Az Oltáriszentség az ő szentjei között.

Nagy az Isten és dicséretes; piczinyke gyermek az Isten és gyönyörédes-kedves. Ne tekintsük most őt, mint hatalmas uralkodót, hanem mint gyermeket az Oltáriszentségben. S ha ő, a picziny, szeretetreméltó gyermek édes szeretetével meghóditotta szivünket, siessünk, versenyt keressük őt. Keressük őt szentjei között. Hol lesz, ki találja meg őt? Az, a ki a gyermek legkedvesebb helyén, az anyai karok közt keresi, az ott őt meg is találja. Bizony ugy van! Az édes Jézus az Oltáriszentségben valóban oly állapotban van, mint a gyermek, engedi magát kézről kézre adatni, néma, mint a gyermek, édes és vonz, mint a gyermek, türelmes, mint a kedves gyermek, nagy Istennek picziny az alakja, őrzik, szeretik, gondozzák, mint a gyermeket, fehér gyolcsra fektetik, mint kincsőket óvják, szivükön ringatják, énekelnek neki édes énekeket... igen, ő olyan, mint a gyermek! Azért, midőn őt szentjei közt keressük, megtaláljuk édes anyja enyhe karjain szunnyadva. Kivel is kezdhetnénk az Oltáriszentség szentjeinek sorozatát, mint az édes Szűzanyával, most, midőn május közeledtekor föl kell ékesiteni azt a Szűzanya képet, melyet szivünk közepében őrizünk. Az Egyház is oly közelinek tanitja az Oltáriszentséget a Szűzanyához, hogy annak zsolozsmáiban himnuszait ezzel a záradékkal fejezi be: «Jesu tibi sit gloria, qui natus es de Virgine; dicsőség Jézusunk neked, ki a Szűztől születtél».

De mégis szomoruság is vegyül ez örömbe! Az a viszony az Oltáriszentség és a Szűzanya közt, egy nagy könyvre való anyagot ad még az együgyü embernek is, hogyan lehessen tehát e felől csak oly rövid megemlékezéssel beérni?...

Krisztusnak az Oltáriszentségben jelenlevő teste és vére a Szűzanya teste és véréből vétetett. A Szűzanya volt Krisztus teste és vérének első és legméltóbb szentségháza, monstranciája és czibóriuma. A Szűzanya volt ez isteni test és vér első ismerője és imádója. A Szűzanya Krisztus után e test és vér első föláldozója és bemutatója. A Szűzanya e megdicsőült test és vér első birtokosa. A Szűzanya az egész örökkévaló-

ságon át Krisztus legtökéletesebb imádója. A mennyiben a gyermek a gyermekiség czimén mindenkor birtoka és tulajdona a szülőnek, ezért az Oltáriszentség a Szűzanya tulajdona és birtoka. Ő általa nyerte az emberiség a test és vérrel egyesült Istent, tehát ő az Oltáriszentséggel az egész emberiség jótevője. Ő ápolta legméltóbban e testet, midőn azt, mint anya, táplálta. Ő legtisztább kezekkel érintette s legszeretőbb szivén melengette annak tagjait. Saját kezével font és szőtt ruhába öltöztette.

Ő volt a légméltóbb áldozó, midőn az Istennek adott testet Istennel együtt magához vevén visszanyerte.

Ő az Egyház papjainak királynője, kit Krisztus testének, vérének kezelői nagyasszonyuk gyanánt tisztelnek és szeretnek. Az ő gondviselése adja az őt tisztelő gyermekeinek a papi hivatást s az ő kegye őrzi meg őket a fölszentelés szellemében.

Ő készíti elő a buzgó áldozókat s az ő közbenjárása édesget a gyakori szentáldozásra. Az Oltáriszentség mellől ő sohasem hiányozhatik. Anyai szemepárja gyönyörrel terül pillantásával az Oltáriszentségre s hozzá kell fordulnunk, ha a szentséget minden tiszteletlenségtől megóvni akarjuk. Ő gondoskodik, hogy a jámbor lelkek utravaló gyanánt nyerjék az Oltáriszentséget, az égi vándorut utolsó fordulójánál. Ő oktat ki leghivebben a szent titkok ismerete felől s az ő szeretete közvetiti a testi-lelki egyesülést az Oltáriszentséggel. Az ő lelke, hű lélek, szerető és odaadó lélek, gondoskodik, hogy az Oltáriszentségnek tiszta legyen otthona, látogatott a tartózkodó helye, a szivekben enyhe és meleg pihenő helye, mert ő vezet hozzá kezünknél fogva imádásra, ő veti meg szivünkben a kis Jézuska pihenő ágyát. Ő jóságos, ő kedves jó anya, az Oltáriszentség anyja. Őt dicsérje mindezekért az imádók serege, tisztelje védasszonyul, mennyei vezetője gyanánt, meg ne feledkezzünk róla soha, se a látogatások, sem a szentmise, sem a szentáldozásnál, vegyük, fogadjuk mintegy az ő karjaiból a hozzánk lebocsátkozó édes Jézuskát; legyenek tiszta ajkaink csókjai ép oly édesek az isteni kisdednek, mint az övéi, szivünk dobogása ép oly közvetetlen és erőteljes érette. Legyen nekünk is igaz anyánk az Oltáriszentség Szűzanyja, Mária!

Jelmondás gyanánt álljanak itt a Szűzanyának az Oltáriszentségre vonatkoztatható szavai:

A *szentáldozás* után mondjuk ő vele: «Magasztalja az én lelkem az Urat és örvendez lelkem az én üdvözitő Istenemben, mert megtekintette az ő szolgálójának alázatosságát, ime, mostantól boldognak hirdet engem minden nemzedék, mert nagy dolgokat cselekedett nekem a Hatalmas, kinek szent az ő neve; és az ő irgalmassága nemzedékről nemzedékre száll az őt félőkön. Hatalmas dolgokat cselekedett, az ő karjával elszélesztette a szivök szándékában kevélykedőket, levetette a hatalmasokat a fejedelmi székből s fölmagasztalta az alázatosokat; az éhezőket betöltötte jókkal és a gazdagokat üresen bocsátá. Oltalmába vette Izraelt, az ő szolgáját, megemlékezvén irgalmasságáról, a mint szólott atyáinknak: Ábrahámnak és az ő ivadékának örökre». (Lukács 1. 46.)

A *szentséglátogatásban* Jézusra vonatkoztatva: «*Ime, mi bánkódva kerestünk téged*». (Lukács 2. 48.)

Intelmül, hogy Krisztus sugalmazó szavát kövessük: «*A mit nektek mond, cselekedjétek!*» (János 2. 4.)

Az Örökimádás temploma.

A midőn a vallásos élet java virágkorát élte, midőn a szivek buzgó sarjadzása annyi és oly szép, erővel teljes intézményben nyert alakot, még azon boldog időben, midőn világszerte uralkodott az áhitat szelleme, még akkor sem ért senkit sem az a páratlan dicsőség, hogy emlékét Örökimádás templomával koronázzák meg. Erzsébet magyar királynőnek tartotta ezt fönn az isteni Gondviselés. Az Örökimádás templomának gondolata mennyei Szeráfként örökké virraszt egy sziven döfött legjobb királyné testi romjai fölött. Bizonyitja, hogy bár a szabadság czimén sokan egyre mélyebben sülyednek a pogányság sötétjébe, a katholikus világ egyre halad, fejlődik, szépül és gazdagodik fényben, gondolatokban, alkotásokban. Az Örökimádás temploma egybeköti, szent frigyre lépteti a katholikust a magyarral, a vallás megdönthetetlen alapkövére emeli és örökiti a magyar «ősi erényt», az uralkodók tiszteletét, a nép és nemzet hűségét. Az Örökimádás temploma legszentebb záloga lesz e szent viszonynak s ebben hazánk fönnállásának. Az Örökimádás temploma az Ur szent békéjének csöndjével örök emléke leszen azon megbékülésnek és egyetértésnek, melyet király és nemzet között Erzsébetünk, engesztelő királynőnk szelleme teremtett. Szent a szobor, melyet a nemzeti kegyelet szent érzelmekkel alkot, szentebb a sir és koporsó, mely porait őrzi, szentebb a templom, a mely lelkének emléke, de legszentebb az által, hogy benne, e békitő szellemhez illően, a legszentebb Szentséget, az örökös szent imával engesztelik meg az országért. Azért tisztán áll előttünk az igazság: az Örökimádás templomának ügye fontosabb, mint az Erzsébet-szoboré, mélyebben ragadja meg lelkünk indulatait s magasabb körbe vonja a nemzetet ideáljaival, közelebb helyezi szent örökéhez: a vallásosság és hazaszeretethez.

Ne lankadjon, éledjen és fokozódjék tehát a buzgalom, mely annak létrejöttét sietteti. Czélunk az legyen, hogy *ugyanakkor, a midőn a lehulló lepel föltárja a magyarok szemének Erzsébet királynőnknek szobrában megörökitett alakját, szólaljon meg az «Örökimádás-templom» harang-*

jának ércz-szava, mely a templom fölszentelésére hivja az ünneplő ország nagyjait.

Az adományok *gyüjtését évi, havi adományokkal könnyitsük. Egyesületek gyülései, társaságok ne oszoljanak szét e czélra való gyüjtés nélkül. Állitsunk perselyeket mindenütt, a hová befolyásunk eljuthat. Rendezzünk ünnepélyeket az «Örökimádás temploma» javára.*

MŰVÉSZET

az Oltáregyesület szolgálatában.

Ércztárgyak ékitése. Kehely, áldoztató kehely, urmutató, mint érczből készült műtárgyak, művészi kidolgozása kiváló figyelmünket érdemli. A müizlés itt is igyekezzék a Szentséghez illőt alkotni, ha készit és választani, ha vásárol. A műtárgy értékét nemcsak a fém nemes voltától, a jelképes ékitéstől beltartalmától, az épités és rajz arányos voltától nyeri, de legfőkép az egyes részek összhangzó ékitésétől. Ezek között nevezetesebb eljárások: az érczfölület finomitása, fényesités, halványitás (mattirozás), karczolás (gravur), edzés, gépkarczolás (guillochirozás) által; az ércz szinezése, páczolás, fehérités, sárgitás, aranyozás, ezüstözés stb. utján; a szinolvasztás email (zománcz) készitésével, a betétmunkák minők a kérgezés, tausch, niello, tula; a fölrakott munkák, ilyen a filigran, az ékszerész munkák, drágakövek és gyöngyök befoglalásával. Ezen különféle munkák adta ékitmények kellő helyen és arányban s mindenekfölött uralkodó egység és összhanggal való alkalmazása adja és növeli a műtárgy művészi értékét és becsét. Ezen munkák ismertetésére ismételve visszatérünk.

IRODALOM.

Dr. Schlőr Alajos: *Elmélkedések az evangélium egész tartalma fölött.* Magyarositotta és kiadta: Nogáll László kétegyházai (Békésmegye) plébános. Három nagy kötet: I. kötet lapszáma: 608 oldal. II. kötet lapszáma: 574 oldal. III. kötet lapszáma: 568 oldal. Elmélkedések száma: 469. A három kötet ára: füzött példány 12 kor. vagy 18 intentio. Remek díszkiadás 30 kor. Másodrendü díszkiadás 21 kor. 60 fill. vagy 32 intentio. Rendes kiadás egész vászonkötés 17 kor. 60 fill. vagy 26 intentio. Rendes kiadás félvászonkötés 14 kor. 60 fill. vagy 21 intentio. — Schlőrnek neve sokkal nagyobb, semmint, hogy müveit ajánlani szükség volna. A vallásos élet föllendülésére kiváló eredménynyel hatnak az elmélkedő könyvek. Schlőr elmélkedései

gyakorlatiak, az igazságok mélyén járók, a gondolatok erőben gazdagok, a lelki élet érzelmeit sokoldalulag ébresztők, keresetlenül egyszerűek és a közönségestől mégis messze járók, változatosak, közvetetlenek, kerekdedek, a terjengősséget kerülők. Ajánljuk mindazoknak, kik az elmélkedésben nem annyira gyakorlottak, hogy kellő anyaggal rendelkezve, azt alkalmasan kezelhetnék.

Mutatványul nyujtjuk az Oltáriszentségről szóló harmadik elmélkedés első pontját:

HARMADIK ELMÉLKEDÉS.

Az Isteni lelkieledel hatásai.

Jézus a legméltóságosabb Oltáriszentséget lelkünknek eledeléül szerzette. Hogy ezen lelkieledelnek jelességét megismerjük és az utána való vágyakozást fölébreszszük magunkban, fontoljuk meg *hatásait* mind *a lélekre*, mind *a testre* nézve.

Első pont. — A zsoltáros (22. 5.) igy imádkozik: «*Megkented olajjal fejemet; és az én kedvet adó poharam mily jeles*». Ily szent elragadtatást eláruló szavakkal csak az örvendezhet, ki a csodálatraméltó Oltáriszentség titkára tekint. Ugyanis ezen szentség a *léleknek* nemcsak kegyelmet ad, melyet az olaj jelent, hanem magát a kegyelem Szerzőjét, ki magát neki ajándékozza. Más jelentősége van annak, midőn a lélek magáról elmondhatja: *Én kegyelmet találtam az Ur előtt.* (I. Móz. 6. 8. 18. 3.) mint az igaz Noéról, Ábrahámról irva van; és ismét más jelentősége van annak, midőn a lélek magát az Urat megtalálta és fölkiálthat: «*Az Ur az én örökségem és kelyhem része*». (Zsolt. 15. 5.) Az Oltáriszentségnek a mi lelkünkben legfőbb hatása az, hogy minket a lehető leggyorsabban egyesit Istennel. Minden természtes egyesülés közt a legszorosabb egyesülés az, mely az ételnek egyesülése a testtel, annak lényegévé változván át, ki az ételt magához veszi. Hasonló módon egyesül Krisztus a mi lelkünkkel ugy, hogy a lélek Ő benne és Ő a lélekben marad! igen, mi is átváltozunk Jézus Krisztussá és bizonyos értelemben vele egy testté, egy vérré leszünk, *concorporei et consanguinei Christi*, mint jeruzsálemi szent Cirill mondja. Ő még többet mond, t. i. hogy mi mintegy második Krisztussá leszünk. *Christi facti sumus.* Oly hatalmas átalakitó hatással bir a mennyei eledel, a melyet eszünk, hogy önmagával hasonlóvá teszi azokat, kik magukhoz veszik. Erre maga Isten tanitotta szent Ágostont, mondván neki: «Én eledele vagyok a nagyoknak; növekedjél és enni fogsz engem; és nem te fogsz engem magaddá átváltoztatni, miként a testi eledelt, hanem te fogsz átváltozni olyanná, mint én». Mily csodálatosak, oh Uram! a te szavaid! Te és én egygyé leszünk; Igazán bámulatraméltó dolog. Ki foghat meg ilyest? Tehát az én Urammal és Istenemmel egyesülök és Ő én bennem marad és én O benne, tehát nem annyira én élek, mint Krisztus én bennem. Nincs mitől félnem, ha a világ ellenem föltámad, ha a pokol ellenem föllázad, ha a természet a szenvedélyek táborával ellenem indul. «*Dominus illuminatio mea, et salus mea, quem timebo? Dominus protector vitae meae, a quo trepidabo? Si consistant adversum me castra, non timebit cor meum, quoniam Tu meccum es*». (Zs. 26.) Meg lévén győződve azon isteni erőről, melyet ezen szentség a lélekbe önt, szent Ciprián a Decius császár alatt történt borzasztó üldözésben, mely oly sok kereszténytt birt hitszakadásra, semmi eszközt sem ajánlott oly

hathatósan, mint az Oltáriszentség vételét. Az Oltáriszentség valóságos fegyver a hitért való harczban. És ezen szentségnek vétele fölébreszti és fölgyulasztja a hivők bátorságát. *Idoneus non potest esse ad martyrium, qui ab Ecclesia non armatur ad proelium, et mens deficit, quam recepta Eucharistia non erigit et accendit.* És szent Ágoston szent Lőrincz levitának legyőzhetetlen lelki bátorságát, kit égő szénre fektettek, az Oltáriszentség gyakori és méltó vételének tulajdonitja, midőn irja: *In illa ergo longa morte, in illis tormentis, quia bene manducaverat et bene biberat, tamquam illa esca saginatus, et illo calice inebriatus, tormenta non sensit.* Ha tehát még mindig oly gyöngék vagyunk az erkölcsben, oly kislelkűek a szenvedésben, oly gyávák a kisértésekben, az onnan van, mert mi amaz isteni eledelt, mely oly sok vértanut szült, nem azon hittel, nem azon szerető vágygyal veszszük magunkhoz, melylyel az első keresztények és minden szentek. Ugyanis az Ur mondá egykor szent Brigittának: Én ugy bánok az emberekkel, a mint ők bánnak velem. A kinek van, adatik és bövelkedik; a kinek pedig nincs, azaz nem használja, attól az is elvétetik, a mije van.

***

A Szent-István-Társulat kiadásában megjelentek:

Örömesztendő, azaz Nagy jubileumi bucsu az 1900. szentévben. Alkalomszerű tanitások és áhitatos könyörgések gyüjteménye. (Az esztergomi egyházi főhatóság engedelmével.) Ára 40 fillér.

Római zarándokkönyv. A magyar ember utmutatója az örökvárosban. Irta: Vetési. Ára 24 fillér.

Jubileumi kalauz, vagyis: Utmutatás az 1900-ik évi jubileumi bucsu el nyerésére. Szerkesztette: Hahnekamp György. Ára 16 fillér.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1899. évben.

Antal Erzsébet, ifj. Barabás József Nagy-Pőse, Bernáth Judith, Butzkó Anna Török-Szt-Miklós, Baranyi Anna Árokszállás, Bakcsi Katalin Jászberény, Bichler Zsófia, Berecz Erzsébet Bocs, Bodó Teréz Budapest, Bozó Rozália Lelesz, Banka Julianna Török-Szent-Miklós, Bencze István Kétegyháza, Csuka Angyél Árokszállás, Csányi Verona Jászberény, Csik János Budapest, Czéh Veron, Gyöngyös-Pata, Csipak Erzsébet Temesvár, Czakó Zsuzsánna Licze, Doross Mária Szalonna, Doroszlói Anna Rum, Frisch Teréz Szent-Elek, özv. Fejedelem Gy.-né szül. Kiss Mária Zalkad, Fidler Magdolna, Fisser Zsuzsánna Selmeczbánya, Fidler Terézia Máriafalva, Fülöp Borbála Jász-Mihálytelek, Farkas Mária Licze, Gojás Anna, Grádl Katalin Budapest, Geeso Borbála Szendrő, Guht Terézia Szent-Iván, Garger Mária Strém, id. Gilicze Anna Temesvár, Görög Katalin Török-Szent-Miklós, Gombár Julianna, özv. Hudak Andrásné, Hirt Anna, Hosszú Zsuzsánna Bököny, Haklik Andrásné Jánk, Harsányi Károly Aszaló, Herczek Ferencz Patta, Herczek Mária Patta, id. Juhász Vera Temesvár, Kátics Tekla Szent-Elek, Kis Margit Árokszállás.

Szerkesztő: **Kutschera József.**

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal

magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Állami ipar- és felsőbb leányiskolák szállitói.

Kezdett és kész női

kézimunkák,

uj eredeti modellek és hozzá minden szükséges anyag nagy választék, kitűnő minőségben és legolcsóbb árakon.

BERGER ÉS FEISZINGER

IV., Korona-utcza 4. sz.

Szervita-palotával szemben.

Saját rajzműterem és előnyomda. Ujdonság, selyemfényű kötő- és hímzőfonalak.

KOROMPAY MÁRTON

bádogos és érczmű vállalata.

Alapittatott 1859. ***Alapittatott 1859.***

Elvállal:

torony- és tető-fedést, épület-csatornázást, fürdőszoba és vizvezeték-berendezést. Minden e szakmába vágó munkálatokat jótállás mellett eszközöl.

Javit és ujonnan készit mindennemű diszműveket.

Budapest, IV. ker., Molnár-utcza 9. szám.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhímzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását civállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

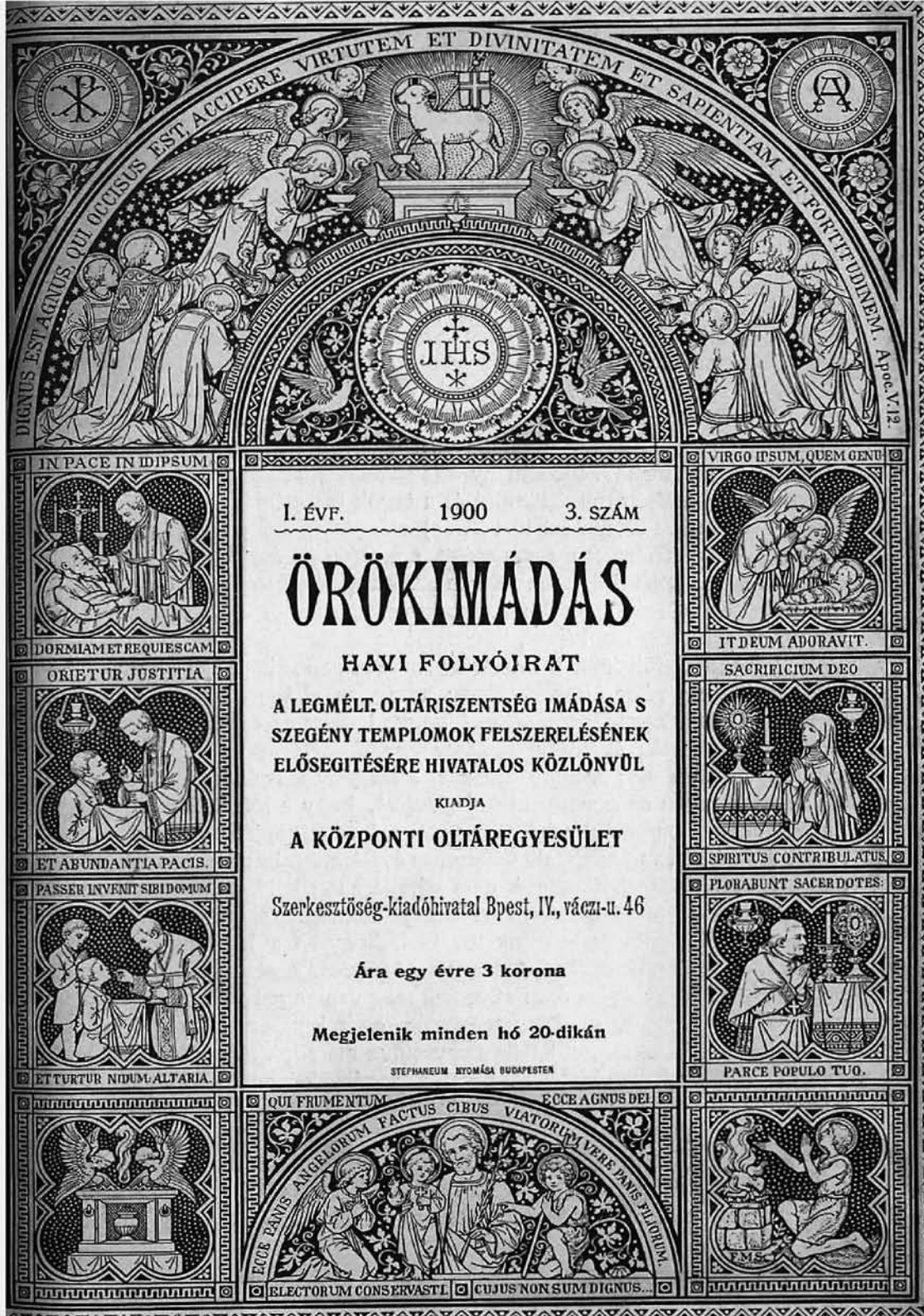

I. ÉVF. 1900 3. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

I. ÉVFOLYAM. 1900. MÁJUS 20. 3. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

URAM! TE TUDOD, HOGY SZERETLEK.

Töltsük meg lámpánkat olajjal, mely a hit szelid fényét áraszsza a minket környező, sötét, hitetlen világra, a mely fényben fölismerhessük az Urat az ő titkaiban, kivált abban a titokban, hol legközelebb áll hozzánk az Oltáriszentségben. Szeretnénk megpihenni e boldog tudatban, hogy itt van jelen az Ur; szeretnénk megnyugodni alázatos, gyöngéd, együgyü hitben, a milyen a gyermek hite s ugyanakkor megerősödni abban az áldozatkész, erős hitben, a milyen a vértanuk hite, mely a katakombákat vájta s kezdetleges művészetének ihletéseit lant, gyürü és pálma alakjában, a lelki béke, a hűség s az áldozatkészség jelvényeiben örökitette meg a nyirkos falakon. Uram! hát adj nekünk hitet! ez a mi forró imánk, melyben nemcsak lelkünk számára megnyugvást esdünk, de szivünknek is mély, háboritlan boldogságot kérünk. Értelmi megnyugvás és szivbeli boldogság, két nagy kincs, melyet, a milyen lehetetlenség elválasztani egymástól, oly nehéz megtalálni; de a ki megtalálta, az biztos uton jár s mécsesének fénye a végleges boldogságnak kapuira is vetődik. Az ilyen lélek szeretné, ha hitének mécse világitó nappá válnék az emberiség egén; szeretné, ha vándorutja a világ országutjává tágulna; szeretné a boldogság utvesztőire, az élvezet sikamlós ösvényeire, a szenvedélyek göröngyös csapásaira kiküldeni a nagy vendéglátó családatyának szolgáit, a lelkek kedvelőit, az Isten angyalait, hogy a törtető sziveket az igaz utra, az oktalan szüzeket a jegyeshez, a sötétben álló, üres mécsekkel várakozó lelkeket a hit fényébe tereljék.

Ennek az értelmi megnyugvásnak és szivbeli bodlogságnak egyetlen egy lelhelye van s ez az Isten, még pedig nem a természetnek gyönyörü, de nehéz fátyolával leborított Istene, hanem a kinyilatkoztatásnak Istene, az emberi szivhez emberi ajkkal szóló, a hozzánk leereszkedő Isten, a ki ember is, a ki köztünk van, kinek mindegyikhez közülünk, a kit csak vékony fátyol borit, mely a dicsőség Urát eltakarja, de a szerető szivet közel hozza, oly közel, a mennyire azt a hit közel hozni képes.

Az egész kereszténység nem egyéb, mint az isten közeledése hozzánk s e közeledésnek szinte érintkező pontja az a kiszögelés, hol a természetfölötti világ szinte érinti e földi lét mulandóság-mosta partjait: az Oltári-

szentség. Hogyne, hisz itt az Ur, a hol én térdelek; azért az értelmi bizonyosságnak rendületlennek s a szivbeli megnyugvásnak teljesnek kell lennie e pont körül. Ezt a hitet akarom én biztos alapokra fektetni, hogy mindenki megnyugodhassék s ne bántsa őt kétely; ezt a hitet szeretném én a bizonyosságot s a megnyugvást szülő érvek és gondolatok keretébe foglalni, hogy zavartalanul s aggodalom nélkül közeledhessünk Jézushoz az Oltáriszentségben.

Hogy e lelkületet megszerezhessük, meg kell értenünk önmagunkat s titokzatos belsőnket; meg kell értenünk Istennek hozzánk való viszonyát s a hitbe belefektetett szándékait, hogy ne akarjunk többet, mint a mennyit elérni lehet s hogy ne emészszük magunkat oly állapotok és tapasztalatok megteremtésével, melyek képtelenségek e földi életben.

Hány kétely, mennyi megháborodás származik e valótlan, tehát hamis és észszerütlen lelkületből; hány kisértés, mennyi zavar támad annak az oktalan eljárásnak nyomában, hogy az istenire, a hitbelire az érzékelhető világ mértékét alkalmazzuk s léte s nem-léte fölött e szerint ítélkezünk. Mily balga, ügyetlen s gyerekes fölfogás ez!

Tartsuk szem előtt, hogy az Ur a szellemi világot számunkra «más világnak» teremtette; lélek, élet, Isten, számunkra valóságok, melyeket önmagunkban nem ismerünk; látjuk, érzékeljük hatásaikat, érezzük az élet melegét, de lényegét nem ismerjük.

Sokan e szellemi világgal szemben ellenszenveskednek. Bosszankodnak titkai fölött s hogy kurtán bánjanak el velük, tagadják azokat. Egyesek és nemzedékek görnyednek e gyerekes, oktalan divat uralma alatt! Saját fölületességük s negélyzett fölülemelkedettségük rovására illusztrálják az emberi korlátoltságot s rossz humort. Érzékelni akarnak; az érzéklés a szemmel való látás, a tapintás az ő valóságos világuk, mint a vakandnak a föld, a denevérnek az éj, a halnak a viz, azontul nem terjeszkednek. Értjük elfogultságukat, de nem kérünk belőle. Hiszen régóta igaz, hogy az ember saját szellemi látókörének központjában áll. A szerint, a mint ez a kör tágas, vagy szük, a szerint alakulnak itéletei világról, emberek és kérdésekről. Nevetik a földmivest, a ki a képtárlatban azokat a képeket tartja legszebbeknek, melyeken legtöbb a rét vagy a szántóföld. De minek nevetik ezt? nevessék ép oly joggal a chemikust, a ki nem érti, hogy mire való a régi kéziratoknak fölkutatása; nevessék azokat a természettudósokat, kik a filozófiát gyerek-játéknak tartják. Ezt az egyoldalúságot és korlátoltságot örökitette meg Göthe Faustjának következő soraiban:

«Was ihr nicht tastet, steht euch meilenfern;
Was ihr nicht fasst, das fehlt euch ganz und gar;
Was ihr nicht rechnet, glaubt ihr, sei nicht wahr;
Was ihr nicht wägt, hat für euch kein Gewicht;
Was ihr nicht münzt, das, meint ihr, gelte nicht.»

Ezzel szemben áll a mély gondolat, mely a látszaton áttör a valósághoz s áll kiváltkép a kereszténység, mely a megváltás igényeivel s igéreteivel lép föl; igéri, hogy megvált a tévely, az egyoldalúság, az érzék, az anyag, a bűn hatalmától. E föladatát teljesiteni kivánván, nem hizeleghet az állati embernek, nem tömjénezhet az érzék uralmának, nem szegélyezheti a látszatok délibábjával a valóságot, hanem mindenét arra fordítja, hogy e hatalmak alól fölszabaditson. Azért alapjellege az áldozat; áldozatot kell hoznunk érzékiségünkben; a gondolat érzékiségét is meg kell törnünk, azt az érzékiséget, mely nem hódol a szelleminek; nem hisz, nem fogad el semmit, csak azt, a mit tapint és szemmel lát.

Ez a hódolat a hit, melynek észszerüségét természetünknek ösztönei, sejtelmeink s az egész emberi élet a maga mélységes psychologiájával s ezredekre terjedő történelmével bizonyitja s melynek tulajdonképeni természetfölötti alapja egy valaki, a ki impozáns egyéniségében, fönségesen finom s kedves jellemében, erkölcsi tisztaságában megnyugtat az iránt, hogy bátran hihetünk neki; ez az Ur Jézus Krisztus.

Az elsőt illetőleg azt mondom: öntudatom s az egész emberi élet a hit utjaira terel, melyek egy «más világba» hajtanak!

Hol van ember, ki nem vágyódott a tökéletes, teljes jó birása után? hol van korszak, mely erről lemondott? Nem ez a vágy görditi-e a történelem hullámait, melyek érthetetlen mélységekből s kifogyhatatlan sürgősséggel végig siklanak az idők tengerén, a vágy az Isten után? Nem rögeszme, de lelkünk természete nyilatkozik meg ebben, melyet fölcserélni, meghamisitani, rosszul irányitani lehet, de megsemmisiteni nem lehet. Ez a természetes vágy mint sejtés, mint forrongás végig megy s nem leli kielégitését sem a világban, még ha azt az Istenséggel azonositjuk is, sem abban az Istenségben, melyet szenvedélyeink eszményeibe öltöztetünk; ezek tévedések; megnyugvást és kielégitést csak abban az Istenségben lel, mely minket magához emel. Értsük meg jól: az az igaz Isten, a ki minket magához emel; az a hamis isten, a kit mi magunkhoz huzunk le. Az Istent nem szabad magunkhoz lehuzni, alacsony szenvedélyeinknek pogány érintései által; ez pogányság; az Istent nem szabad összetéveszteni a világgal, mert ez szintén nem emel, hanem erkölcsileg megsilányit s érthetetlen s öntudatlan ösztönök kezére bizza a világot; ez a modern hitetlenség; ime a hamis istenek! Hol van az igaz Isten? ott, a hol az ember a maga végességének öntudatában a végtelen előtt megalázza magát, meghódol értelmében hit által, akaratában, szeretet és engedelmesség által. A ki Istent érteni akarja, annak hozzá föl kell emelkednie!

Ez a fölemelkedés megváltás az érzékitől; fölszabadulás az anyag nyüge alól; a ki igy van hangolva, az keresi az Istent!

E természetesen jó lelkületet ösztönszerüen enged a hozzá közeledő

Isten benyomásainak, természetes könnyüséggel, a milyen a virágnyilás, nyilik meg az Isten érintésére; nincs semmi, a mi oly jót tesz neki, mint az Isten keze; nincs, a mi oly lágyan, simán, a mi oly telitően s oly nyugtatóan érintené őt.

Reánk nézve e benyomások Jézus Istenemberi egyéniségéből valók.

Az Istentkereső lelkek találkoznak Jézussal; benne az egyéniség a maga páratlan fönségében — az erény impozáns s csalhatatlan fölényével — az egyenességnek és őszinteségnek kételyt kizáró benyomásával, a legnagyobb hűségnek, az áldozatos szeretetnek hóditó erejével lép elénk. A szellem és élet e benyomásai odaadást, bizalmat, szeretetet fakasztanak iránta. Tavaszban, megnyilatkozásban állnak vele szemben a lelkek; a léleknek tavasza a megnyilatkozás bizalomban és szeretetben. Közvetlenség, üdeség, bensőség jellemzi e páratlan istenembert s bizalmat és odaadást ébreszt élete, tana, szava, szeretete. Jézus őszinteségének s lelki nagyságának akcentusa hangzott minden szavában s visszhangzott a lelkekben, az a finoman hangolt akcentus, mely a szerető, őszinte lélek félreismerhetlen hanglejtése, melyben a lélek egész bensősége zenévé lesz s az ösztönszerű kisértés biztonságával eltalálja az utat a szivbe. Kételkedni benne nem lehet; hervadni nem a duzzadó élettől, nem a tavasz olajától s a májusi regg harmatától szokás, hanem természetellenes, ellenséges befolyásoktól. De a szellem és lélek imponáló behatása nem ellenséges; a szeretet, az áldozat tengerén hordja a szivét; a jóindulat varázsa nem tür félreértést; itt egyáltalában nem szokás s nem lehet okoskodni, a hol látunk; nem lehet kételkedni, a hol érzünk s tapasztalunk s ugyanakkor már élvezünk.

Már pedig mi látjuk s érezzük, hogy ez a szép, páratlan, ideális, önzetlen lélek szeret minket; meg is mondja: «ha nem volna igy, megmondtam volna nektek». (Ján. 14, 2.) Hogyne; az egész természetes, hogy a ki szeret, az meg nem csal, ha nem volna igy, megmondta volna nekünk. A ki ezt hallotta, azt a szót az Urtól, az mindent biztosra vett s azt hallották ők mindnyájan s kiiratik, hogy igaz s tovább adták nemzedékről nemzedékre: a szerető Krisztus ezt mondta, elhihetitek. S az argumentum ereje nem veszett el s megtartotta hatásának közvetlenségét, mert a hang vezetése oly finom közegre volt bizva, a milyen a szerető sziv érzése. A tanitványok ugyanis mind égtek a Mesterért, szavát lesték s jól esett nekik, ha nagy gondolatainak öntudatára emelkedhettek s szeretetének érzelmében fürödhettek. Ki fog itt kételkedni, mikor a szerető sziv, a legjobb barát behatásai alatt áll? Azért lesznek ezek a tanitványok mindnyájan vértanuk is; természetes dolog, hogy Krisztusról le nem mondhattak, a kik egyszer megismerték és szavában lelkét kiérezték.

Azért halld, mint beszélnek s mint hisznek mindnyájan, azok is, kik nem szerették előbb, mert nem ismerték; halld a Krisztus üldöző Pált: «Mert én az Urtól vettem, a mit át is adtam nektek: hogy az Ur Jézus, a mely éjjel elárultatik, vevé a kenyeret és hálát adván, megszegé és mondá: vegyétek és egyétek: Ez az én testem, mely tiértetek adatik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre». (I. Kor. 11, 23, 24.) «Mert én az Urtól vettem», gondolhatjátok tehát, hogy ez igy van. Mint az erdő forrása a szikla tövében erőlködés nélkül fakad, ugy fakad a hit a hivő szivekben az Urnak szavára. Ezt ő mondta, ő, a ki szeretett minket. Nézzetek egy anyának szemébe, mikor életre kiható fölvilágositást ad gyermekének oly dolgokról, melyek csakis az ő akaratán fordulnak meg, hallgassátok meg szavát, hangsulyát s én meg vagyok győződve, hogy az a szerető akcentus meggyőz, kételyt fölmerüini nem is enged. Vagy ne lépjetek ki magatokból: bizonyára ti is szerettek valakit nagyon, tegyük föl, hogy boldogságát megalapithatjátok néhány jó szóval; kérlek, mondjátok ki azt a néhány szót s ébredjetek öntudatára annak a mély psychologiának, hogy a ki szeret, az meg nem csal.

S nézzétek e szerető Krisztusnak szava felénk is a szeretetnek azon lágyságával s legyőző erejével hangzik sziveinkben, mert azon idő és századok nem változtatnak s a mint hangzik és hullámzik, hitet fakaszt, azt az őshitet fakasztja, mely a szerető, nagy Ur Jézus személyét köritette. Személyével érintkezésbe lépve, szivünk megnyilik s lelkünk lelkéhez tapad s azt suttogja Máriával: Mester! A hit ez érzelme bájos és üde, mint minden, a mit nem faragnak, nem csinálnak, hanem a mi nő és terem és nyilik Isten kegyelméből — ragyogó és eleven, mint a gyermek szeme, melyben a lélek a maga örömtüzét gyujtja — kedves, mint az arcz, melyet az áhitat pirja fest s nem az ecset, — illatos és szép, mint a virág, mely olajosan és fényesen nyitja meg kelyhét. Ilyen a mi hitünk, melyet az Ur Jézus szerető, lágy, bensőséges szava fakaszt a meggyőzés közvetlen benyomásával.

S ezt a szerető Krisztust az idők járása tőlünk el nem szakitja; mert létezni, létezett oly bizonyosan, mint Augusztus császár, mint Mátyás király, — szeretni, szeretett oly bizonyosan, mint a hogy szent Pál négy első levele a legkritikusabb ember szemében is hiteles, történelmi irat, oly hiteles legalább mint az, hogy mohácsi csata volt, vagy hogy 1867-ben Ausztria-Magyarországgal kiegyezett, — no hát mit akartok még jó lelkek? a szivben bizalmatlankodtok talán? gondoljátok tán, hogy a ki szeret, az megcsal; gondoljátok, hogy a sziv természete 1900. év óta megváltozott? No, azt ne higyjétek; a sziv a régi; az volt a sziv természete régen, a mi most: szeret s a ki szereti, abban bizik, annak hisz.

Mindezek után nem csodálkozhatok, ha én a szerető Ur Jézusnak szavát: «ez az én testem» ugy fogadom, mint édes anyám emlékét, a ki mondotta: ezt neked adom. Kételkedjem-e az utóbbiban? ki vehetné rá magát erre? De hát kételkedhetem-e akkor az előbbiben?

Csak az kételkedhetik ebben, a ki magamagát nem érti.

Prohászka Ottokár.

A vallási igazságok alapkövei.

Van Isten.

Istentagadó világban élünk. Sokkal többen vannak az istentagadók, semmint gondolnók, mert vannak vallásos istentagadók is. «*Vallják, hogy ismerik Istent, cselekedeteikkel pedig tagadják*», mondja ilyenekről szent Pál. (Tit. 1, 16.) Az anyagba temetkezett ember eldurvul s megneheziti magának Isten ismerését. Ne higyje senki, hogy a tudomány, műveltség vagy előkelőség istentagadásra terel; a tudós és tudatlan, művelt és műveletlen, előkelő és közrendben egyaránt vannak istentagadók s közös tulajdonuk az erkölcstelenség, mert az erkölcsös embernek nincs miért kételkednie Isten felől. Az istentagadót nem az esze vezeti, hanem romlott szive kergeti; kergeti és azért az istentagadásban nem leli nyugtát. Miért ne volna Isten? Nem tudja okát adni. Az istentagadás okoskodása nem bizonyiték, hanem inkább kivánság és követelődzés, hogy ne legyen Isten. Az istentagadó a maga eszén erőszakoskodik; körőskörűlötte minden azt mondja, van Isten s ő mindezt tulkiabáló tiltakozásával el akarja fojtani, mondván: Nincs Isten. Dühöng, ha Istenről hall; ha mást imádkozni lát. Minek ez a düh, hisz azt szokás mondani, a ki haragszik, annak nincs igaza? A mint az eladósodott szitkozódik, minek is van pénz: ugy Istennek gonoszságukban eladósodottjai átkozódnak, mondván: Nincs Isten.

Tekintély-e a vak, ha világosságról és szinekről tárgyalunk? Az istentagadó sem az, a midőn Isten létéről van szó.

1. Van Isten! «Az egek beszélik Isten dicsőségét és az ő kezei alkotmányát hirdeti az égboltozat». (18. Zsolt. 2.) A természeti törvények legszárazabb tudománya mondja, hogy a mozgó test nem mozog önmagától, hanem azt valamely erő mozgatja; ezen mozgató erőt valamely «ható» (a mi a testre hat) adja a mozgó testnek; ezen «ható»-k a mozgások szakadatlan sorozatát hozva létre, maguk is sorozatot képeznek. Honnan van ezen hatók és mozgások sorozata? Talán mindig volt és öröktől fogva való? Oh nem! Ezt nem engedi ez a fogalom *sorozat*, mert minden sorozatnak lényegéhez tartozik, hogy egyes tagokból áll, melyek mindegyike bizonyos *hanyadik*, teszem azt számtanilag mondva, «n»-nedik; és pedig annyadik, a hány taggal áll távolabb az első mozgás és hatótól. Van tehát egy első mozgás, mely föltételezi az első hatót. Azon hatót, mely nem származik egy előbbitől, mely erejét nem veszi mástól, hanem önmagában birja, a melytől erednek a többi hatók s köv-

kezéskép ő «*Mindenható*»; nevezzük Istennek.

Tehát van Isten!

2. Érzéki tapasztalatunk bizonyitja, hogy minden, a mi van, nem magától, hanem mástól van. Nem is lehet, hogy valami önmagának adjon létezést, mert akkor cselekednie kellene, mielőtt volna; ez pedig képtelenség. Sőt tudjuk, hogy minden, a mi van, egy előbbenitől lett. Ime, a lények sorozata! Ez a sorozat föltételez és követel egy első lényt, mely minden lénynek oka, a ki senkitől sem lett s ép azért ennek mindig lennie kellett. Ezen első, szükségképen levő, mindenkor létező s mindent létesitő fő okot Istennek nevezzük.

3. A világban létezők bizonyos tulajdonságokat viselnek és pedig nem egyenlő mértékben: van jó, jobb, még jobb, szép, szebb, még szebb; igazságos, igazságosabb stb. Emberi értelmünk még az észlelt legnagyobb foku jóság, szépség, igazság és ilyféléken tul képes mindezt még nagyobb fok és mértékben gondolni. De annyiban mondunk valamit jónak, jobbnak, még jobbnak, a menynyiben megközeliti azt, a mi minden tekintetben jó, vagyis végtelen jóság; szépnek, a mennyiben jobban megközeliti azt, a mi minden tekintetben szép, szentnek, a mi tökéletesebben megközeliti azt, a mi minden tekintetben szent; vagyis értelmünk fölismer minden tekintetben, azaz végtelen szentet, jót, szépet, igazat. De belátja azt is, hogy az, a mi minden tekintetben jó, oka és forrása minden jónak; ha oka, létezik is: tehát van végtelen jóság, igazság, szentség, más szóval: van Isten.

4. Látjuk, hogy természeti testek, holott értelemmel nem birnak, állandóan és következetesen, tehát nem vaktában és véletlenül, czélra törekvően működnek. De az, a minek értelme nincs, csak akkor működhetik czélszerűen, ha azt valamely értelmes lény czélszerűen igazgatja; az összes természeti testeknek ezen czélszerű és értelmes igazgatóját Istennek nevezzük.

Szentségimádás és töredelem.

Nincs fontosabb a megengesztelő imádásban, mint az, hogy midőn azt végezzük, a kegyelem állapotában legyünk, azaz minden sulyos bűntől mentek levén, a megszentelő malaszt birtokában történjék a szentségimádás. Ez az alapja, első előföltétele, legelemibb követelménye a megengesztelésnek. Mert mint akar az megbékiteni, a ki maga is ellenség? világitani, ki maga is sötétség, megkérlelni, kinek személye zord bántalom, eleget tenni, ki életképtelen? Ha a megkérlelő imádás a lelki élet termőfáján legzamatosabb és Jézusunk izlésének legédesebb gyümölcs, legyen lelkünk eleven az isteni kegyelem erejében. Gyümölcstelen száraz

fa a lélek, ha halálos bűnben van, nem hozhat az Urnak kedves gyümölcsöt. Ha tehát a szent oltár felé száll tekintetünk és a benső jóindulat megindit Krisztus felé, főgondunk lelkünk kegyelmi állapota legyen. Legyünk mentek a sulyos bűntől.

Ám lehetséges volna-e az, hogy lélek, mely, mint a galamb, a tiszta örömök forrásához kiván szárnyalni, epedve vágyik az Ur után s még is sulyos bűnnel volna terhelve? Annyira megfeledkezhetik-e az egyébképen jámbor sziv magáról, hogy álmodja csak, hogy szereti Istent, de valójában elfordult tőle? Mint lehetséges ugyannyira csalódni és megcsalatni? Mámorban ringatni önmagát s azt gondolni a felől, hogy az isteni szeretet? És mégis megtörténik! A legtöbbször az édes álom jóhiszeműségének leplét önmaga vonja magára a vétkes. Zsibbadással bénitja meg lelkét. Azt a félszeg gondolkozás és tágra nyujtott lelkiismeret szabadalma alatt, ezt a kötelességbeli mulasztások utján teszi. Vigyázzunk tehát, hogy ne hitegessük magunkat semmiben, midőn a vétkek minőségéről határozunk, ne biztassa magát senki könnyelműséggel, ne tévedjen itéletében, könnyen ne vegyen semmit s álszégyenkép ne rejtegessen szennyet a lelke mélyén. A ferde lelkiismeret olyan, mint a hamis mérleg. Némelyek tevékenységében a látszólagos buzgalom a kötelességteljesités hiányainak, sőt sulyos mulasztásainak fátyola; szép fátyol, finom, ékes, drága; olyan, mint a selyemszemfedő, halottat takar. A mint az a bőkezű könyörületes sziv, mely megesik a nyomor áldozatjain és tele marokkal szóratja az alamizsnát: de az igazságosság erényét elfeledve, nem fizetteti meg az adóságot, nem tériti vissza az idegenbe jutott vagyont, inkább mondható a vétek kelepczéjének, semmint az erény forrásának: ugyszintén az a lélek is, mely az ájtatosság virágaival diszitgeti magát, de sulyos kötelességeit elhanyagolja, mint az erkölcsi világ halottja, művirágokból készült halotti koszoruk alá temetkezik. Im, itt láthatjuk két módját annak, hogy valóban megeshetik ugynevezett jámbor lélekkel, hogy csak neve, hogy él.

Van azonban még más, több izben elnézett halálos baj is; s ez a szándékosan táplált ellenszenv haraggal egybekötve; veszedelmesebb tünete pedig az a hitegetés: «én nem haragszom, csak nem beszélek vele...» s mind effélével egyértelmű biztatások.

A példákból ennyi elég, hogy gondolkozóba essünk és belássuk, van okunk bizalmatlankodni önmagunk iránt s lelkünk állapotát nem venni oly kétségtelen bizonyos szent és rendjénvalónak. «Venite adoremus et procidamus ante Deum»; «Jöjjetek, imádjuk s boruljunk le Isten előtt» után azonnal elsőnek teszi hozzá a zsoltáros: «ploremus coram Domino», *«sirjunk az Ur előtt»*. Sirjunk. Sirassuk a bűnöket. Sirva megtörünk sulyuk alatt. Terhük annál elviselhetetlenebb, minél gyöngédebbé tett minket a szeretet. Ez első ok az imádóban a töredelemre.

Vizsgáljuk meg tehát jól magunkat, aggódó és szivszorongó figyelemmel, nyughatatlan, szorgos éberséggel s ha vettünk észre olyat, mi bennünk talán kiölte volna a szeretetet, a tökéletes isteni szeretet sugallta töredelemben boruljunk bocsánatért sirva az Ur elé.

Azonban, ha lelkiismeretünk semmiről sem vádol, még akkor is üdvös, sőt szükséges a tökéletes szeretetben ébredő töredelmet megteremteni. «Nescit homo utrum amore an odio dignus sit», «Nem tudja az ember, ha szeretetre legyen-e méltó, vagy gyülöletre» (Préd. 9, 1.), mondja az irás; tehát föltétlen és csalhatatlan bizonyossággal senki sem tudja, birja-e a megszentelő malasztot, Isten kegyelmét, vagy se. Ha maga szent Pál, ki már életében a harmadik égig szállott, igy nyilatkozik önmagáról: «Semmiben sem vádol ugyan lelkiismeretem, de még azért nem vagyok igazolva» (I. Kor. 4, 4.) s tartózkodik attól, határozottan állítani, hogy ő megigazult: mi bátrak volnánk megigazult voltunkat vitatni? Ez inkább vakmerőség! Ha tehát csak alázatos bizalommal reményelhetjük és hihetjük, mert lelkiismeretünk nem vádol, hogy az Ur szent malasztja van bennünk, ennek kiegészítő része az, hogy ha netán még is volna a szeretett Üdvözitőnek ellenünk valamije, ezt aggodalmas félelemmel keressük s ha nem találjuk is, készséges töredelemmel sirassuk. A töredelem hiánya veszedelembe dönt, hogy imádságunk olyan lessz, mint a farizeusé, ki nem érzett töredelmet: szemben a vámossal, ki megvallva siratta bűnös voltát. «De a vétkeket ki veszi észre? az én titkos bűneimtől tisztits meg engem és az idegenektől szabadits meg engem» (18. Zsolt. 13.), mondja a szent lantos. Ő is aggódik, hogy vannak vétkei; miket észre nem vett, olyan elrejtezett vagy az idegenből rája tapadt vétkek, idegen bűnök. Látjuk, minél szentebb valaki, annál rémedezőbb, nyughatatlanabb a vétek miatt, még ha nem is tud felőlük s ha nincsenek is. Az, ki mint az édes Jézus jegyese, mint az okos szüzek egyike lép a fölséges Szentség elé, minden eshetőségről gondoskodik; s mert bölcs és előrelátó, töredelmet ébreszt magában, midőn a Szenthez közeledik.

A töredelem fölinditását nemcsak az elősoroltak parancsolják, de javalják a következők:

A halálos bűn ellenségeskedés Istennel, a bocsánatos bűn idegenkedés Istentől. A töredelem mind a kettőt megszünteti. Helyén való a töredelem a bocsánatos bűnök miatt is, midőn szentségimádáshoz látunk. Mózesnek az égő csipkebokorból ugyanaz az Ur, kit mi az Oltáriszentségben imádunk, parancsolja saruinak megoldását, hogy ezzel jelentse ki szolga voltát s meghódolását az Urral szemben. Mi a bocsánatos bűnök letevésével fejezzük ki azt, mit Mózes a saruk letevésével. A szentségimádás a kegyelmek ideje és alkalma, de a bocsánatos bűn gátol a malasztok teljes mértékű befogadásában; el tehát vele, törülje

el azt a töredelem. Könnyebben gyulad a száraz fa, mert a nedvesség megemésztése nagy munkát ad a tűznek; Jézus tüzet, szeretetbeli lángot hozott a világra, gyujtogatni akar vele akkor, midőn hozzá közeledünk, megkönnyitjük ezt a gyúlasztó munkát, ha a gyuladás akadékát, a bocsánatos vétket eltávolitjuk; a bocsánatos bűn nélkül való lélek alkalmas égő anyaga az isteni szeretetnek. Az idegenkedést tegyük le tehát mindjárt eleve, mihelyest közeledünk Krisztushoz. A szentségimádás találkozás, szerető szivek együttes időzése, el minden idegenkedéssel. Szeliden, minden ellenzékeskedést letéve, teljesen egyetértve illeszkedjék a sziv a szivhez, az emberi az istenihez. Ha a bocsánatos bűn az Istentől idegen törekvés zászlaja, hulljon az ki azonnal kezeinkből, mihelyt az Ur gondolata megvillan lelkünkben; mint a hogy a gyermek eldobja veszedelmes játékszerét, midőn a szerető anyát feléje közeledni látja: ugy ejtsük el a bocsánatos bűnt, szünjék meg a hozzávaló ragaszkodás, midőn az Urat, szivünk szeretetét megpillantjuk. Töredelem kell nekünk, a tökéletes szeretet töredelme, mert ez eltörli a bocsánatos bűnt. S mert senki sincs, ki a bocsánatos bűntől magát mentnek mondhatná, minden szentségimádó töredelemmel járuljon az Urhoz.

Ha pedig igazán akarjuk lelkünket az isteni befolyás gátolatlan érvényesülésére segiteni, jó a töredelem, a már megbocsájtott, a talán már nagyon sokszor elsiratott bűnök fölött is. Az istenes, buzgó lelkek tulajdonsága, hogy a töredelem erényét nemcsak azért gyakorolják, hogy bocsánatot nyerjenek bűneikért, hanem hogy azzal bűneiket sokszorosan eltöröljék, Istennek bővebb mértékű elégtételt nyujtsanak, az alázatosságra ismételt alkalmat nyerjenek s szeretetükről fájdalomban igazabb és biztosabb tanuságot tegyenek. Ez okból nemcsak hogy nem tekintik a szigoru valóság mérlegét, a mely azt mutatja, hogy a bűn már meg van bocsájtva, nemcsak, nem számlálják a bűnbánat könycseppjeit, hanem a szeretet hevében keveslik, a bűn gyülöletében kicsinylik mindazt a nagy bánatot, a mit eddig tápláltak s nem nyugszanak a bűnbánat érzelmeinek gyakori fölinditásában a régmult s rég megbocsátott bűnök fölött. Ezzel a bánattal, a töredelem ilyen megnyilatkozásával szemben Isten nem lehet közönyös. Mi történik tehát? A lélek egyre jobban és jobban tisztul. Tisztogatja Isten az ő kegyelmével. Szépül a lélek Isten szépségével. De hogyan? A bűnbánat szentségében nyert összes malasztok fölelevenednek, megujulnak, hatásukban megerősödnek, mert a bűnbocsánat vétele után megujult töredelem fölélénkiti a szentségi malasztokat. A mint az egyházi rend szentségének malasztját föl lehet ujitani az irás szavai értelmében: «gerjeszd föl az Isten malasztját, mely benned vagyon az én kezeimnek rád tétele által» (II. Tim. 1, 6.), ugy a bűnbánat szentségét is és pedig a töredelem utólagos megujitásával. Ez a megszentelő malasztot nagyon is erősbiti, a lelket Isten akaratával mindjobban megegyezteti, Isten szeretetébe mind mélyebben belevonja, Isten kegyelmeinek vételére nagyon előkészíti; a barátságos szeretetet Istennel mind meghittebbé tökélesiti.

Valóban alig gondolható szentségimádás és legkivált a' megkérlelő szentségimádás előkészületéhez szükségesebb és üdvösebb erénygyakorlat, mint a töredelem fölinditása. Gerjedjen tehát bennünk a fájó érzés, szakadozzék lelkünk a bánat tépő kínjaitól, hasogassa szivünket az a vágy: *oh bár sohase vétkeztem volna.*

Magyarország szentségimádó társulatainak zarándoklata Rómába.

Látni és hallani azt, ki által szól az Ur a földön, hő vágyuk volt mindenkor, a mióta Egyház áll, a keresztényeknek. Isten földi országának uralkodóját bátran vallhatjuk közvetitőnek és kapocsnak a föld és az ég, az emberiség és Isten között. Székvárosa és az apostolfejedelmek sirhelyén emelkedő trónja az Ur lelki erőssége a föld nemzetségei között. Személye birja az ég kulcsait, hite és szeretete Krisztus főapostolának, Péternek öröksége, annak szent, kincses hagyatéka, kiért Isten Fia könyörgött, hogy hite meg ne fogyatkozzék s kiről a jó Pásztor, mert ismerte, tudta, hogy jobban szereti őt, mint a többi apostolok. A zarándokut, mely Rómába visz a szent városba és a Szentatyához, szent ut; a legszentebb, mely a földön van; erős ut, mert hős lelkek járják; kedves ut, mert halálig felejthetetlen s emléke még a halált is megkönnyiteni képes. A keresztény világ e szent helyen a szent városban találkozik, hol testvérnek érzi magát a föld két sarka közt élő minden nemzetü; s mikép a ragyogónapnak el nem fogy sugára Románnak sem fogy el katholikus zarándok-népe, mely, miként a napnak sugara az egész világba széthordja a napnak fényét és melegét, a képen ő is Románnak hitét és szeretetét. S ha egybegyülne az a könyáradat, mely a bűnbánók szeméből fakadva, a kegyelem helyeit öntözé, folyammá dagadna; s ha egybefolyna az a boldogság, mit onnan a szent szivek meritettek paradicsom volna belőle; s a tömegek pápát üdvözlő kiáltása tulharsogná a mennydörgést.

Föl Rómába! E jelszó bejárja száz évenként az egész földet, hogy a jubileumi szentév egybegyüjtse Krisztusnyájának szine-javát a legfőbb pásztor köré, ki hitben és szeretetben a jó Isten kövér mezején legelteti bárányait. Menjünk tehát, hogy a teljes bucsut, a szentév bucsujának áldását nyerjük, menjünk tömegesen Rómába.

Ha mindenkor szent ez a zarándokut, legszentebb ezen szentévben, midőn a szentév jubileumi bucsuja vezérel oda.

A magyarországi papok szentségimádó társulata és a magyarországi oltáregyesületek Rómába zarándoklatot rendeznek, mely augusztus hó vége felé indul.

Ezennel csak annyit jegyzünk meg, hogy a lelki vezetést a papok társulata végzi a legteljesebben gondoskodva arról, hogy a zarándoklat az ő vallásos jellegének a legtökéletesebben megfeleljen.

Mindazok, kik tehetik, csatlakozzanak ezen zarándoklathoz; azok kik igaz áhitattal s egymást buzditó szent lelkesedéssel óhajtják megjárni a szent várost, kedvezőbb és alkalmasabb viszonyok közt alig fogják tehetni, mint a minőket ezen zarándoklat alkalma kinál.

Oltáregyesületi ügyek.

Kegyes adomány.

Orczy Tekla bárónő *a kiadásra átengedett művészi kiállitásu hirneves imakönyvből a kiadótól befolyt tiszteletdijat jótékony czélra juttatván, százötven koronát utalványozott egyesületünknek: ehhez csatolva 60 korona ugyanazon czélra,* ***Vaszary Kolos*** *biboros herczegprimás adománya, melyet bárónő ő Méltósága szintén egyesületünknek engedett át; a kétszáztiz korona adományért ez uton is nyilvános köszönetet mondunk.*

***

Az egyházmegyei megbizottak *sorában változás állott be; az eperjesi egyházmegyében e tisztet, Répássy György t. kanonok lemondása folytán, Repák Jenő theologiai tanár tölti be.*

***

A központi Oltáregyesület gyülései.

Választmányi gyülés 1900 április 23-án. Jelenvoltak: Kánter Károly apát-igazgató, Topics Felmayer Vilma, Selmayer Károlyné, Ghyczy Ida, Báró Vécsey Józsefné, Vécsey Esther bárónő, Török Hermin grófnő mint választmányi tagok.

Igazgató következőkben terjeszti elő jelentését. Visszapillantva a rendezett kiállitásra, lehetetlen a legnagyobb örömet nem érezni azon siker fölött, melylyel a szentséges Üdvözitő az ő szent ügyét s egyesületünk tagjainak tevékenységét megáldotta s melyet a kiállitás tüntet legélénkebben szemeink elé. A kiállitás tárgyakban oly gazdag, izlésben oly előkelő, elrendezésében oly fényes volt, hogy külföldön is ritkitja párját s azért hálás szivvel kell megemlékeznünk azokról, kik adományaikkal annak

létrejöttét elősegitették s azokról, kik a kiállitás rendezésében oly fáradhatatlan tevékenységet fejtettek ki.

A választmány ezért köszönetet szavaz *Kiss Aladárné* másodelnöknőnek, *Cziráky Lujza grófné, Ghyczy Ida, Topics-Felmayer Vilma* és *Selmayer Károlyné* választmányi tagoknak a kiállitás rendezése körül tanusitott önfeláldozó fáradozásukért.

A kiállitás megnyitását Ő Eminenciája *Vaszary Kolos* bibornok herczegprimás, kegyes főpásztorunk végezte, mi által nemcsak egyesületünk szent czélja iránt fejezte ki méltánylását: de ezen tettével mint az egyesület fővédnöke arra lelkesiti az egyesület minden tagját, hogy annak szent czéljait teljes odaadással elősegitse.

Kivált Ő Eminenciájának gazdag tartalmu remek megnyitó-beszéde, melylyel boldog emlékü gr. *Cziráky Jánosné* elnöknő érdemeit méltatta, állit elénk lelkesitő példát a tevékenységre.

Hálával emlékezik meg a választmány Ft. *P. Riesz Ferencz* Jézus-társasági atyáról, ki az egyesület tagjai számára tartott lelki gyakorlatokat vezette, elmélkedéseivel a tagok lelki megujulását eszközölte, bennök a vallásos buzgalmat élesztve őket a szent szellemben való megmaradásra képesitette; miért is neki és a lelkigyakorlatok gyóntató atyáinak köszönetet mond.

Határozattá teszi a választmány, hogy a szent-év alkalmából a papok szentségimádó társulatával egyetemben az oltáregyesület szeptember utolsó napjaiban Rómába jubileumi zarándoklatot rendez.

Végül megállapitásokat hoz a jövőben tartandó lelkigyakorlatok, kiállitás és közgyülések rendezésének formaságai körül.

Választmányi gyülés 1900 május 14-én Kiss Aladárné elnöklete alatt. Jelenvoltak: Kánter Károly apát-igazgató, Kiss Aladárné másodelnök, özv. Rudnyánsky Ferenczné, Pálffy Anna grófnő, Ghyczy Ida, özv. Heinrich Ferenczné, Felmayer Vilma, özv. Várady Károlyné, Orczy Thekla bárónő választm. tagok.

Az egyesület igazgatója a választmány nevében üdvözli Kiss Aladárné másodelnöknőt névünnepe alkalmából és tolmácsolja az egyesület jókivánatait.

Jelenti, hogy Kohl Medárd pápai praelátus 265, majd ismét 700 koronát küldött az egyesületnek misestipendiumok fejében. A választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a kegyes jótevőnek.

Az igazgató jelentésében örömmel közli, hogy München Örökimádási egyesülete ismét meginditotta néhány év előtt megszünt közlönyét «Annalen der Erzbruderschaft zur ewigen Anbetung» czimen.

Amerikában az ottani Örökimádási egyesület egy alapitó jótékonyságából házat, templomot és félmillió alapitványi tőkét nyert. Buzditó példa nekünk!

Minthogy a betegek ellátásakor többször előfordul, hogy nem történik méltó előkészület az Oltáriszentség illő elhelyezésére, Münchenből

egy szekrénykét rendelt, melyben minden szükséges készlet megvan s melyet a betegek áldoztatása alkalmából az egyesület majdan kiköl-csönöz.

Junius 22-én Paray le Monial-ban kezdődnek a szent Sziv ünnepségei s az oda való zarándoklásra fölhivja a figyelmet.

Az augusztus hóban tartandó Szentségi kongresszusra, melynek napjai 16. és 17-én lesznek, a választmány elhatározza, hogy oltáregyesületi kiállitást rendez.

A kongresszus nagyobb sikeréért az ország oltáregyesületeinek elnöknői és választmányai is meghivandók.

Jövő hó 6-án mint özv. Cziráky Jánosné elnöknő halálának évfordulóján az egyesület az *Angolkisasszonyok* templomában ünnepélyes requiem-et tartat.

***

A kalocsai Oltáregyesület kiállitása.

A kalocsai Oltáregyesületnek kiállitását Császka György kalocsai érsek ur ő exczellencziája nyitotta meg.

Április 7-én délután három órakor hajtatott a főpásztor a Miasszonyunkról nevezett iskolanénék zárdája elé. A bejáratnál az Oltáregylet választmánya fogadta a főpásztort. Az óvoda tágas termében az oltáregylet igazgatója dr. Povischil Richárd t. b. kanonok üdvözölte ő exczellencziáját s fölkérte, hogy a kiállitott egyházi szereket megáldani és a kiállitást megnyitni kegyeskedjék.

Az előirt szertartások szerint történt megáldás után, érsek urunk a következő beszéddel nyitotta meg az Oltáregylet diszes kiállitását:

«Midőn az érdemdus kalocsai Oltáregyesület főegyházmegyém szegényebb templomainak fölszerelésére szánt itt kiállitott készleteit megáldottam, ezt annál nagyobb lelki örömmel tettem, minél inkább épülök ezen egyesületnek dicséretes, buzgó, szent működésén.

Szivből óhajtom, hogy ezen áldásos egyesület Isten kegyelmének támogatása mellett minél jobban virágozzék, minél inkább terjedjen és igy Isten házai ékességének és a legszentebb Oltáriszentség iránti leghódolóbb, legmélyebb tiszteletnek, áhitatnak minél hathatósabb eszközévé váljék.

Ezen forró óhajomból kifolyólag, az egyesület tiszteletbeli Elnöknőjének, a Miasszonyunkról nevezett iskolanénék Főnöknőjének, a lángbuzgalmu, általán tisztelt Elnöknőjének, az Alelnöknőnek, a fáradhatlan Igazgatónak, Aligazgatónak, valamint összes tagjainak Isten bőséges áldását, oltalmát kivánom és a kiállitást megnyitottnak nyilvánitom.»

Ezután ő exczellencziája az oltáregyleti tagoktól kisérve, látható érdeklődéssel megtekintette a kiállitott tárgyakat, a melyek összes darabjai, különösen pedig az avétakból sikerülten restaurált miseruhák és az oltáregylet női tagjai által teljesen szabályszerüen és finom izléssel készitett fehérnemük, t. i. albák, karingek, korporálék, kehelykendők és lavabokendők látható megelégedéssel töltötték el. Nem is késett magas megelégedésének s az egylet iránti jóindulatának kifejezést adni, egyuttal 200 koronát adván az Oltáregylet czéljaira.

Szombaton és vasárnap nagyszámu látogató tekintette meg a kiállitást, valamennyit meglepte a kiállitott tárgyak nagy száma és izléses minősége.

A kimutatás szerint ki volt állitva: Palást (fekete) 1, miseruha 17, alba 3, karing 6, vállkendő 16, korporale (miseabrosz) 28, kehelytörlő 38, kéztörlő 36, keresztelő ing 4, keresztségi medencze kannával 1, szentelt olajtartó 1, bursa 3, beteglátogatási készülék 1, antipendium 1, oltárcsipke 8, stola 3, oltárpárna 1, misekönyv 2, könyvtámla 1, kehely 2, czingulum 6, oltárcsöngetyü 2, gyertyatartó 2, proczessziókereszt 1, oltárfeszület 1, oltárszolgai öltöny 2, oltárszolgai karing 2.

Ezen tárgyak a következő templomok között osztattak ki:

1. A mosorini kápolnának: 1 kehely patenával, 1 hordozható feszület, 1 oltárfészület, egy keresztelési és beteglátogatási fölszerelés, 2 gyertyatartó, 2 oltárszolgai öltöny, 2 oltárszolgai karing és egy oltárcsöngetyü (utóbbi ngs. Kajuch Józsefné urnő ajándéka).

2. A zenta-felsőhegyi templomnak: Egy fehér miseruha és 6 drb purificatorium. (Mindkettő mélt. Bovánkovich Józsefné urnő ajándéka.)

3. Gombos (Bogojeva) község templomának: Egy viola és egy fekete miseruha. (Az első mélt. Bovánkovich Józsefné urnő ajándéka.)

4. Dautova község templomának: Egy kehely patenával és egy zöld miseruha. (Mindkettő mélt. Bovánkovich Józsefné urnő ajándéka.)

5. Kis-Körös község templomának: Egy himzett antipendium és 2 fehér oltárterítő. (Az első T. Modor Gizella urhölgy ajándéka.)

6. Ómorovicza község templomának: Egy vörös és egy fekete miseruha. (Az utóbbi mélt. Bovánkovich Józsefné urnő ajándéka.)

7. Csurogh község templomának: 2 stola, 2 karing, 6 korporále, 6 purificatorium és 6 kéztörlő. (A két stólát kivéve mind mélt. Bovánkovichné urnő ajándéka.)

8. Géderlak község templomának: Egy fekete pluviale stólával és egy karing. (Az utóbbi mélt. Bovánkovich Józsefné urnő ajándéka.)

***

A székesfehérvári Oltáregyesület kiállitása.

A finom izléssel s nagy gonddal elrendezett templomi szerek kiállitásának megnyitására április 7-én délután 4 órakor érkezett dr. Steiner Fülöp megyés-püspök Streit Ferencz szentszéki jegyző s dr. Viszota Alajos ceremoniarius kiséretében a «Ferencz József nőnövelde» intézetbe. A kiállitási termekbe belépő főpásztort Szuborits Jenő kanonok, oltáregyesületi igazgató üdvözlő beszéddel fogadta s az egyesület czéljai s történetének rövid vázolása után főpásztort a tárgyak megáldására kérte föl.

«Nagy örömmel jöttem — ugymond a főpásztor — az Oltáregyesület zsenge kiállításának megnyitására, mert mindenkor nagy érdeklődéssel kisértem az egyesület működését, örömmel értesültem annak terjedéséről s magam is több alkalommal láttam s épültem a t. Urhölgyek mély áhitatán, a melylyel a legfölségesebb Oltáriszentség imádásában elmerültek. Köszönöm az Ur Jézus nevében az egyházmegyém szegény templomainak ajándékozott tárgyakat s szivesen teljesitem az egyesület azon kérelmét, hogy a tárgyakat megáldjam». A tárgyak megáldása után a főpásztor Szögyény-Marich Julia elnöknő kalauzolása mellett megtekintette a két szobában elhelyezett tárgyakat s azoknak sokfélesége s mintaszerüsége fölött többször elismerőleg nyilatkozott. Végül az elnöknő a választmány, a terjesztők s nagy számmal egybegyült tagok nevében megköszönte a főpásztor kegyességét, hogy a kiállitást megnyitotta s a tárgyakat megáldotta, majd az egybegyültekre főpásztori áldását kérte, a mit azok térdenállva fogadtak.

A kiállitás igen érdekes s tanulságos. A kézimunka is igen szépen van képviselve. Az ajándékokban sincs hiány. Szögyény-Marich Julia, Nedeczky Ágnes s az árvaházi kedves testvérek oltárteritői, Tóth Béláné s özv. Számmer Imréné által készitett czingulusok, Lichtneckert Antalné ajándéka: kereszteléshez stóla, — Aujedszky Adolfné adománya 2 drb gyertyatartó, ámpolnák, dr. Szabady Józsefné ajándékai: csengetyűhuzó, persely, ámpolnák, ostyatartó-edény, kehelytörlő kendők, áldoztatáshoz teritő, Heckenast Kálmánné ajándéka 6 drb pallára való gyolcskendő, Számmer Rózsika adománya velum korporálék, Hitzelberger Klára ajándéka monstrancziára fátyol, Leéb Mariska misekönyvtartó állványa (pulpitus), Varga Rozália ajándéka minisztráns ing, Muzslay Katalin piros bársony, Bódai Istvánné kék bársony-oltárteritői, mind szép ajándékok, melyek az ajándékozók nemesszivüségéről tanuskodnak.

A székesfejérvári egyházmegye területén a következő templomi szerelvények osztattak ki:

Alsó-Alap: 1 drb vörös és 1 drb fekete misemondóruha (casula), 1 stóla kereszteléshez és egy temetéshez. 1 legujabb kiadásu misemondókönyv (missale), 2 drb vörös minisztráns-ruha 2 inggel, 1 drb kék bársony oltárteritő.

Csoór: 1 oltárteritő, 1 kézi kereszt (pacificale), 1 vörös bársony hordozható persely, 1 csengetyűhuzó, 4 drb vörös és 4 drb fekete minisztránsruha 8 inggel.

Inota: 1 vörös és 1 fekete misemondó-ruha (casula), 1 oltárteritő, 1 halotti misekönyv (missale defunctorum), 6 drb kehelytörlő kendő (purificatorium), 1 áldoztatáshoz való teritő, 1 miseing (alba), 2 ámpolna tálczával, 1 drb ostyatartó üvegből, 1 szentségtartó fátyol.

Sziget-Monostor: 1 fehér misemondó-ruha (causula), 1 miseing (alba), 4 korporále, 2 öv (cingulus), 2 vállkendő (humerale), 6 drb bronzgyertyatartó, 1 piros bársony oltárteritő.

Üröm: 1 mennyezet fehér selyemből (baldahinum).

KÜLFÖLD.

Egyházi szerelvényeket a szentséges Atyának a missziók javára évenkint szoktak nyujtani a külföldi egyesületek. Mult év nyarán ily ünnepélyes átadás ment végbe, a melyben Belgium, Holland, Anglia és Amerika egyesületeinek adományai lőnek a Szentatyának átadva. Ott ugyanis minden egyesület a maga pénztárából 10 vagy 20 frankot ád, hogy azon Rómában egyházi ruhákat és szent edényeket szerezzenek be, miket a pápának szeretet-adomány gyanánt nyujtanak át, ki mindezt szegény, leginkább misszió templomok közt osztja szét.

Évről-évre szállnak az egész földkerekségről a Szentatyához az esdő szavak tőle segélyt kérve a szegény templomok javára. Oh, de nála is megtörténik, mit minden jó sziv oly kerserves nehezen kénytelen tenni, hogy a kérelmet nem teljesitheti, mert anyagi eszköze kifogyott, nem telik. Mi kedves az, ha a gyermekek megértik atyjuk bánatát s gyöngéd szivvel a bajon segiteni igyekszenek. Midőn mult évben ez az átadás történt, a szelidlelkü Szentatya elsőben is az akkor gyöngélkedő Meeus grófné főnöknő felől kérdezősködött. Kijelentette, mily fontosnak tartja az Oltáregyesületek hivatását; majd kedves szavakkal vallá, hogy szive nem öregszik, még mindig ugyanoly melegen dobog minden egyes gyermekéért. «Dolgozzanak — ugymond — dolgozzanak csak tovább is, mindenkor édes Istenért.» A kihallgatás félóráig tartott. Végül kegyesen bocsájtotta el magától mondván: «Megáldalak titeket, titeket és a többit is valamennyit.»

Az átnyujtott adományok a következők: 36 miseruha; 2 dalmatika; 3 keleti ornátus; 8 kehely; 5 olajedény; 2 stóla; 2 humerale; 1 misekönyv,

A Rómában folyó év január 12-én tartott közgyülés fölszólitja az összes társulatokat, hogy ezen szentévben az Üdvözitőnek az imént jelzett módon ünnepi ajándékot nyujtsanak. S ezt a következő körlevélben teszi:

Mélyen tisztelt elnöknő!

A legméltóságosabb Oltáriszentség örök imádásának s a szegény templomokat segélyző törzsegyesületnek Vannutelli Vincze bibornok Ő Eminencziája elnöklete alatt f. év január 12-én tartott közgyülésén az alulirott a következő, Ő Eminencziája s minden jelenlevő által helyeselt inditványt tette, mely kétségtelen, hogy Jézus Krisztus dicsőségére és fenkölt lelkü földi helytartójának vigasztalására fog szolgálni.

Ismeretes, hogy az évszázad lejárta alkalmával a katholikus világot fölszólitották, hogy a letelt század bűneinek megengesztelésére s az ujnak zsönge adománya gyanánt, ünnepélyesen hódoljon a Megváltónak. Vegyen részt a mi kedvelt egyesületünk is ebben a szükséges és ünnepélyes megnyilatkozásban. Azért alkalmas-

nak vélem az összes hozzánk bekebelezett s az egész világon elszórt társulatokhoz fölhivást intézni, hogy mindegyikük a szent titkok ünnepléséhez való tárgyat, miseruhát, kelyhet, ciboriumot, mostranziát vagy más effélét küldjön Rómába, a törzsegyesület székhelyére (Via Nomentana 4), hol a beküldött tárgyak előbb kiállitásra kerülnek, majd a Szentatyának adatnak, hogy ő mindazt tetszése szerint ossza szét a szegény templomoknak. Ezen a módon a nemzetek föl lesznek szólitva arra, hogy a XX. századot Jézus Krisztus, a mi szentségházunk isteni vendégének buzgó imádásával kezdjék.

Legyen az adomány még oly szerény, ne mulaszsza el egy társulat sem azt beküldeni. Annak kezei és magas méltósága, ki azokat a szegény templomoknak szétosztja, ki az imádandó Üdvözitőnek nagy munkáját e földön folytatja, mindezen tárgyak becsét növelni fogja.

Terjeszsze, kérem, ezt saját társulata elé s tudósitson mielőbb hozzájárulásáról, hogy a szent vállalatra mielőbb a Szentatya áldását is kikönyöröghessem.

Kiváló nagyrabecsülésem nyilvánitásával maradok Önnek

legalázatosabb szolgája az Urban

Ms. Radini-Tedeschi,

a római törzstársulat igazgatója.

Örömmel ajánljuk ezt a jámbor fölszólitást.

A törzstársulat védője:

Vannutelli Vincze,

bibornok.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1899. november hó II. felében és deczember hónapban befolyt díjak.

Skajnek Katalin 2 k, Knapp Adolf 2 k, Éberling Jenő 2 k, Éberling Irénke 2 k, Edvi Illés Gyuláné 10 k, Greft Matild 2 k, Berger Andrásné 1 k, Purgesz Imre 2 k, Kiráj Julia 8 k, Cséki Rozália 2 k, Varga Rozália 2 k, Láng Anna 2 k, Fok Albertné 2 k, Lázár Jánosné 2 k, Hokfelner Imréné 2 k, Hideg Jánosné 3 k, Brand Teréz 4 k, Szongod Gyuláné 6 k, Lengyel Lászlóné 8 k, özv. Hamvasi Istvánné 2 k, özv. Pál Joachimné 4 k, Nagy Julia 4 k, Veseli Mátyásné 2 k, Bányai Katalin 2 k, Májer Anna 2 k, Locz Mari 4 k, Finta Róza 20 k, Wimmer Károlyné 2 k, Wimmer Károly 2 k, Erdélyi Rózsa 2 k, Bognár Mari 2 k, Bittermar Katalin 2 k, Szeival Józsa 4 k, Noszek Antalné 2 k, Bencze Teréz 2 k, Bencze Ferenczné 2 k, Frida Rozália 4 k, Hagara Zsuzsánna 2 k, 24 f, Rákos János tagilletmények Nógrád-Busáról 5 k, 34 f, Lukácsi Józsefné 12 k, Mareczky Jozefa 4 k, Herrmann Magdolna 24 f, Lamreth Katalin 24 f, Kester Erzsébet 24 f, Kampf Rozália 24 f, Bertl Erzsébet 24 f, Rüszó Rozália 24 f, Feicht Julianna 24 f, Kouch Erzsébet 24 f, Graff Margit 24 f, Bartlinszky Mari 24 f, Hegedüs Anna 24 f, Schlachter Anna 24 f, Wizen Teréz 24 f, Kaminek Istvánné 1 k, Urs Ferenczné 1 k, Funk Ignáczné 1 k, Murman Alexandra 4 k, Szép Józsefné 24 f, Horváth Mihályné 1 k, Hornyik Anna 50 f, Fok Julianna 1 k, Fok Mariska 1 k, Platon Constantin 1 k, Sziver Lujza 1 k, Schwarcel Jozefin 2 k, Jordán Ferenczné 2 k, Zsiga Istvánné 1 k, Rácz Pálné 1 k, Thorn Margit 1 k, Zollenstein Olga 1 k, Perger Józsefné

1 k, Fok Emma 1 k, Horváth Ferencz 50 f, Horváth Katalin 50 f, Glatz Nándorné 2 k, Fixli Borbála 24 f, Probst Norbert 2 k. 40 f, Probst Teréz 2 k. 40 f, Karnics Hermina 1 k, Horváth Ferencz 50 f, Horváth Katalin 50 f, Bona Rozália 50 f, Korbély Róza 24 f, Pfeifer család 6 k, Géczy Károlyné 2 k, Mészáros Erzsébet 2 kor., Weidinger Erzsébet 40 f, Beniczky Francziska 2 k, Schamnál Ilka 24 f, Máder Mária 24 f, Voigt Hildegard 10 k, Főtiszt. Lovacsek Antal a nagylévárdi megtért anabaptisták részéről 13 k. 44 f, özv. Kocsi Sándorné 1 k, özv. Koch Antalné 4 k, Koch T. 4 k, Handl Mária 2 k, Jónás Mária 24 f, Krajer Rozália 2 k, Fazekas Rozália 1 k, Jónás János 1 k, Kohajda Rozália 24 f, Baburka Borbála 24 f, Fehér Györgyné 4 k, Asbóth Hedvig 20 k, Stephanie von der Ehe 1 k, 20 f, főt. Bányai Gábor pléb. a batéi tagoktól 6 k, 60 f, Basztaróczi Eliz 2 k, Dávid Andrásné 1 k, Molnár Gyuláné 10 k, Heves-Bátorról 13 k, 20 f, Graffiodi Mária 4 k, Pásztory Győzőné 2 k, Tersch Károlyné 4 k, Fromm Julianna 4 k, főt. Kiss Imre a kecskeméti tagok részéről 8 k, Kopácsi Róza 4 k, főt. Dörner József esp. Marcz. Dombegyházáról 6 k. 24 f, özv. Bota Béláné 2 k, özv. Kecskeméthy Istvánné 2 k, Schelly Irma 6 k, ifj. Bánó Józsefné 4 k, Boros Verona 4 k, főt. dr. Rolny Frigyes megbizott úr által a szepesi egyházmegyéből 232 k. 62 f, Hanura Magdolna 1 k, Hanák Kolozsné 4 k, Mihálovits Béláné 4 k, Hergert Szerena 4 k, Bignio Gyuláné 4 k, Zaleszky Anna 4 k, Gorove Árpádné 4 k, Oláh Gáborné 4 k, özv. Hergert Józsefné 4 k, Typolt Margit 2 k, Győrffy Kálmánné 4 k, Póder Mihály 24 f, Porpászy Anna 24 f, Horváth Illésné 2 k, Matyasovszky Johanna 2 k, Stiepek Gizella 6 k, főt. Ehrengruber Viktor Nadlány az egyes. tagjai részéről 10 k, özv. Táborszky Nándorné 2 k, Táborszky Andrea 2 k, Antonia Kosgleba 2 k, Szabó Mária 1 k, özv. Tavaszy Endréné 2 k, Tavaszy Rózsa 2 k, Novák Sándorné 2 k, Várady Katinka 2 k, Szombathelyi Antal 2 k, Marthon Mariska 4 k, Szervinszky Teréz 2 k, Korompay Márton 3 kor., Korompay Emma 4 k, Korompay Teréz 4 k, özv. Barna Jánosné 4 k, Eckhard Károlyné 4 k, Juhász Teréz 1 k, Balogh Ágnes 2 k, Balog János 2 k, Alexy Anna 2 k, főt. Varga Mihály vácz-egyházmegyei megbizott ur 344 k. 48 f. és 3 k. 42 f, főt. Korpás Pál plébános ur a szegvári fiókegyesülettől 20 k, Führer Jenő 1 k, özv. Matkovics Miklósné 2 k, özv. Szacsvay Gézáné 2 k, Schnierer Mária 2 k, Neogrády Josefa 4 k. 24 f, özv. Kériné Tutkovits Erzsébet 60 f, Fischer Matild 40 f, Radován Antal 4 k, Barna Istvánné 60 fillér, Kaczvinszky Zsuzsanna 24 f, Siska Mária 2 k, egy régi tag 2 k, Leichtner Mária 2 kor., Csörgei Julianna 6 k, Szabó János 2 k, Visegrádi Anna 1 k, Blaranik Mária 2 k, Milassin Anna 4 k, Kursz Katalin 2 k, Kégl Gizella 1 k, ifj. Schleisz Mihály 6 k, Kostyál Jánosné 2, Kertész Krisztin 2 k, Virág Lukácsné 4 k, Virág Lukács 4 k, Ludwigh Katicza 1 kor., Szombati Erzsébet 2 k, Rázga Emilia 2 kor., özv. Gazder Józsefné 1 kor., Kirsberger Magdolna 2 korona, Surasy Erzsebet 4 k, özv. Gombos Imréné 24 f, Schmietz Alajosné 24 f, özv. Kurucz Mihályné 1 k, főt. dr. Tóth József megbizott ur Szombathelyről 23 k. 64 f, Máriafalváról 17 k. 84 f, Alsó-Bagodról 4 k, Nagy-Pőséről 42 k. 36 f, Kis-Unyom 57 k, Rohoncz 20 k, Artelt Anna 2 k, Petróczi Andrásné 24 f, özv. Kájlinger Mihályné 2 k, Balogh Johanna, 2 k, Csiz Katalin 4 k, főt. Boda Gábor

plébános ur által az endrefalvi tagok részéről 53 k. 68 f, Kőmives Juliska 2 k, Németh Mária 2 k, Kokol Mária 2 k, Németh Fánny 2 k, Szabó Katalin 2 k, főt. Répássy György megbizott ur által Eperjes egyházmegyéből 400 k. 96 f, főt. Gregorovics Nándor 2 k, Brády Béláné 2 kor., Streysz Béláné 60 fillér, Galambosi Mária 2 k, Kotász Józsefné 40 f, Kövér Kálmánné 10 k, Kövér Mária 2 k, Ormos Jánosné 4 k, Rőser Miklósné 10 k, özv. Takács Endréné 6 k, Kohutyik Mária 2 k, Kiss Aladárné 200 k, Zimányi Károlyné 2 k, Kossela Gizella 2 k, Józsa Márton 2 k, Józsa Anna 2 k, Pribil Katalin 4 k, Holik Mária 24 f, Somoda Paulin 40 f, Olá Erzsébet 2 k, Kappenstein Zsuzsanna 2 k, Novák Mária 2 k, Paksi Katalin 24 f, Pletenik Etel 2 k, Halik Emila 4 k, Berdik Etel 6 k, Dála Mária 2 k, Petru Julia 4 k, Simon Gizella 2 kor., id. Kevitzky Jánosné 40 f, Kevitzky János 40 f, Nocker Andrásné 40 fillér, Laszberger Borbála 1 k. 24 f, Zolnay Paulina 24 f, Erdélyi Borbála 2 kor., Borbély Irma 2 k, Jankovics Jánosné 2 k, Jankovics Mariska 2 k, Fábián Józsefné 2 k, Retter Gyuláné 2 k, Fábry Sarolta 2 k, Lustig Borbála 24 f, Pállfy Árpád 1 k, Walenhazer Józsefné 30 f, Nagy Mari 24 f, Lukács Juli 24 fillér, Dollinger Margit 50 f, Brim Borbála 50 f, Rutkay Julia 2 k, Pap Veronika 1 k, Sinkó János 2 k, Sinkó Erzsébet 2 k, Schmutz Anna 1 k, Mucsek Mari 1 k, Mucsek Jozefa 1 k, Berkes Katalin 2 k, Závorszky Verona 2 k, özv. Zuber Kálmánné 2 k, Romecsek János 1 k, Miháli Rozália 40 f, ifj. Romecsek János 24 f, Romecsek Mari 24 f, Kaménczky József 40 f, Kaménczki Mari 24 fillér, Kaménczki Ilona 24 f, Ordenánczi Mari 40 f, Zaczovics Mari 24 f, Dobroczki Mari 40 f, Zacsovics József 40 f, Molnár Mari 40 f, Bokor Krisztina 60 fillér, Demkovics István 60 fillér, Udvarnoki Zsuzsi 24 f, Tolt János 40 f, Gombai Sándor 24 fillér, Isbirka Katalin 40 f, Stop János 24 f, Romecsek Mari 24 f, Stap Mari 24 f, Miskei Julia 24 f, Gombai István 24 f, Gombai Teréz 24 f, Takács János 24 f, Takács Imre 24 f, Biter Anna 24 f, Erdéli Anna 24 f, Takács Teréz 24 f, Takács Örzsi 24 f, Demka Anna 60 f, Takács Róza 24 f, Gutya Rozália 24 f, Kulcsár Mari 40 f, Miskei István 40 f, Kológráf Jozefa 24 f, Stop Julis 24 f, Folt Mari 90 f, Takács Pálné 2 k, Edvi Illés Károlyné 2 k, özv. Aranyasy Ida 1 k, Schulman Ferenczné 1 k, Bogyó Erzsi 1 k, Noszeda Erzsike 40 f, Sauturner Ignáczné 2 kor., Klär József 2 k, Holéczy Józsefné 4 k, Kiss János 2 kor., Vált er Katalin 2 korona, Borostyán Teréz 2 k, Sztancsik György 40 f, Sztancsik Katalin 60 f, Borbély Mária 4 k, Gebhardt Erzsébet 2 kor., Fölkl Fáni 2 k, Gigler Anna 2 korona, Kauschill Anna 2 k, Birkl Anna 2 kor., Buza Anna 24 f, Gosztony Ilona 4 k, özv. Preisz Antalné 2 k. 24 f, Andrásik Terézia 2 k, özv. Gregor Andrásné 1 k, Szabó Teréz 1 k, Gyurosovitsné Szlávik Antonia 10 k, Gyurosovits Antal 10 k, Elek Rozália 2 k, Brecskó Mária 1 k, főt. Csomák János ur furtai esp. pléb. tagilletm. fejében 10 k, főt. Fedák Alajos ur által a visontai tagoktól 10 k, 22 f, főt. dr. Rovnyán János ur által a kávai tagok 23 k, 14 f, főt. Bernátzky Ferencz ur által Hódmező-Vásárhelyről 20 k, Molnár Jánosné a jobbágyi tagoktól 31 k, 48 f, főt. dr. Mikita Sándor kanonok megbizott ur által Ungvárról 46 k, főt. dr. Tóth József megbizott ur Szombathely és Szolnokról 26 k, 80 f, Lechner Julianna 4 k, Valicsek Regina 2 kor., Thoma Tivadarné 60 f, főt. Répássy György kanonok megbizott ur az eperjesi egyházmegyéből 19 k. 94 f, Urbáni Viktoria 2 k, Grónay Boris 6 korona, Vogel Berta 2 k, Hunyadi Katalin 2 k, Kalker Lajosné urnő által Keszthelyről 40 k, főt. Csirmár Márton pléb. a felsőlegéndi hivektől 7 k, főt. Sandrik József pléb. ur által Selmecz-Steffoltóról 11 k, 94 f, Rákóczy Magdolna 4 k, Stiassniné Kiss Julianna 2 k, özv. Rátz Józsefné 2 k, Diescher Róza 60 f, főt. dr. Mihályfy Ákos 10 k.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

Örökimádás temploma.

Temesmegyében Dessewffy Sándor *megyés püspök ő exczellencziája és Molnár Viktor főispán ő méltósága* inditották meg az Örökimádás temploma bizottságának szervezését.

Dessewffy Sándor megyés püspök meghivásának engedve, a város és megye közönségének szine-java gyült össze délelőtt 11 órára a püspöki székházban.

A gyülést az elnöklő püspök következő fenkölt beszéddel nyitotta meg:

Ha visszatekintünk a nemzet és királya közti teljes egyetértésének helyreállitási törekvéseire, midőn az ország jólétére annyira szükséges béke s együttérzés megteremtésén hiába fáradoztak az ország legjobbjai és bölcsei: megjelenik e borus napok tündéri jelensége, a mi Istenben boldogult királyasszonyunk, Erzsébet királyné, kinek kedves ajkairól mézédesen folyó magyar beszédjével sikerült az ország és királya közti idegenkedést teljesen eltávolitani s a boldogitó egyetértést visszaállitani.

Ettől fogva Magyarország népe a magyar királynői székből először hangzott magyar szózatra királynéjában Magyarország védangyalát ismerte föl és tisztelte egész életén át.

S midőn egy az elméletek terén eltévelyedett, minden emberi érzésből kivetkőzött szerencsétlen egyén e fenkölt lelkü királynét, ki senkinek sem vétett, ki keresztény alázatosságában és igazán emberszerető érzetében leszállott a legalsóbb emberi rétegekbe, hogy jótékony lelkét a legszerényebb körökre is kiáraszsza; kinek anyai szive a legkeserübb csalódásokon átesve és észbontó szenvedésekkel terhelve sehol nyugtot nem talált, ezen annyira megkinzott vérző szivet gyilkos törrel átdöfte: nem csoda, ha az egész ország egy jajkiáltásban tört ki és egetverő keserves hangokkal siratta az érette dobogott áldott sziv kihűltét.

Ezen mély gyász csakhamar rendkivüli részvét-tettekben nyilvánult.

Megnyilatkozott az ország részvéte elsőben is a családi életében mindent vesztett koronás királya iránt, bensőbb szeretetben és alattvalói ragaszkodásban, de azután főleg azon országos törekvésben: a felejthetlen királyné emlékét szobrokban, képekben, különféle alapitványokban a jövő nemzedék előtt is emlékezetessé és felejthetetlenné tenni.

Mivel pedig a felejthetlen királyné életében legdrágább kincsének, egész élete összes eseményeinek és reményeinek, egyetlen fiának, a felejthetlen trónörökös gyászos halála következtében az anya összes fájdalmait szivében hordozta és mivel e fájdalmak mélységét csakis az anyai szivek képesek mérlegelni: Magyarország hölgyei, anyái még másként akarták a nagy szenvedő iránt való szeretetüket, mély részvétüket kimutatni; és mivel továbbá Magyarország lelkes honleányai azon meggyőződésben voltak, hogy a szeretett királyné emlékét néma és hideg szobrok nem képesek megörökiteni és benső fájdalmukat az utókorra átvinni; mivel végre ugy vélekedtek, hogy a kedves elhunyt királyné emléke legbiztosabban átvitetik nemzedékről-nemzedékre, az utókorra és pedig nemcsak egyes tanultabbak, hanem a nagy tömeg közé, a mint azt a tapasztalás is bizonyitja, hogy kedves elhunytaink emlékét legtovább föntartják templomaink egyházi intézmények által: azon gondolatra jöttek, hogy egy templom s ahhoz kapcsolt zárda jámbor lakói imázó ajakkal és érző szivvel hirdessék a megboldogult dicsö nevét és dicséretét a minden utókor előtt.

A szobrok a zajgó élet piaczán a mindennapi élet gondjai s a létföntartás sürgés-forgása közt nem szólnak az emberhez.

Igen gyakran, kivált a létföntartás küzdelmeiben és gondjaiban az ily szobrok előtt figyelem és meghatottság nélkül megy el a tömeg; de a ki Magyarország hölgyei által tervezett Örökimádás templomába majdan be fog lépni, abban minden: az Istenház csöndje, az öt hirdető emléktábla, a jámbor lelkek érző szivének imája az áldott királyné emlékét fogja hirdetni. Ezt mindenki meg fogja érteni, az idegen és a tanulatlan pór is, a földhöz ragadt szegény is. És kivált a kesergő anyai sziv fog érette Istenhez lelke mélyéből fakadó forró fohászt bocsátani.

Ezen ugy fölfogásában nagyszerü, mint kivitelében sok nehézséggel járó eszmét az egész ország fenkölt gondolkozásu hölgyei fölfogva s átérezve, mondható lázas erélylyel fogtak a megvalósitáshoz és már is tetemes összeggel rendelkeznek ezen czélra.

A nagyszerü vállalkozás központja által ő exczellencziája Senyey Pál báróné utján igen tisztelt főispán urunk, dr. Molnár Viktor ő méltósága is megkerestetett az iránt, hogy Temes vármegyében is meginditsa e mozgalmat a kitüzött nagy czél érdekében.

Midőn ennek következtében ő méltósága engem fölkérni szives volt, hogy ez irányban az első lépést és intézkedéseket megtegyem, teljes készséggel meghajoltam kérelme előtt s az első gyülést, mely hivatva lenne az Örökimádás temploma ügyének e vármegyében gondozó állandó bizottságát megválasztani, a mai nagygyülésben összehivni bátorkodtam.

Temesmegye és Temesvár szab. kir. városa lelkes honleányai mindenkor kitüntek ugy a koronás király, mint a haza iránti hüséges szeretetben; s e két érzelemben szép Magyarországunk bármely vidékének lelkes honleányai mögött nem maradtak el sohasem magasztos vállalkozások idején.

Hálás elismeréssel és meghatottsággal köszönöm tehát a diszes közönség ama kegyességét, hogy főpásztora meghivására oly szép számban megjelenni sziveskedtek, mely kiváló jelenség vállalkozásunk szervezése sikerének és óhajtott eredményének már előre veti árnyékát. Fényes tanujele ez, hogy Temes vármegye és Temesvár városának hölgyei szeretett koronás királyunk iránti alattvalói hódolatból és magyar hazánk iránti lángoló szeretetből, melynek javáért Istenben bold. Erzsébet királyné nemes szive oly fennen lángolt, ezen dicső sziv emlékének nemzedékről-nemzedékre való átszállitására és dicső nevének megfelelő nagyobbszerü emlék alkotásához szivvel-lélekkel hozzá kész járulni.

Ezen örvendetes meggyőződésben a mai nagygyülést megnyitom.

Az éljenzéssel fogadott megnyitóbeszéd után Molnár Viktor főispán meleg szavakkal fejezte ki Temesvár város és Temesmegye közönsége háláját és köszönetét Dessewffy Sándor püspöknek fáradozásáért a szervezkedés körül.

E szerint a központi főbizottság minden törvényhatóság székhelyén vidéki központi bizottság szervezkedését hat évi tartamra hozza javaslatba, azok viszont a környékeiken szervezzenek helyi bizottságokat és inditsanak meg a legszélesebb körökben általános gyüjtést a szent czélra. Mint Molnár Viktor főispán bejelentette, az eddigi gyüjtések összege már megközeliti a kétszázezer frtot.

Dr. Telbisz Károly kir. tanácsos, polgármester bemutatja a szervezet tervét, a mely szerint az ügyet a tisztikar, a bizottsági tagok, szükebb választmány és a vidéki választmányok együttesen vezetnék.

Dessewffy Sándor püspök inditványára ezután nagy lelkesedéssel egyhangulag megválasztották a temesvári és temesmegyei bizottság tisztikarát.

Dessewffy Mária grófnő, a bizottság elnöknője elfoglalta az elnöki széket és a következő szép beszédet tartotta:

Nagyméltóságu püspök ur!

Mélyen tisztelt választmány!

Engedjék meg, hogy azon fölötte kitüntető bizalomért, a melylyel engem megtisztelni kegyeskedtek, hogy engem az Örökimádás temploma temesmegyei egyletének elnöknőjévé választottak, szivből fakadó hálás köszönetet mondjak.

Ismervén erőm csekélységét, tudom, hogy a magas czélnak használni én egyedül, az Önök támogatása nélkül képes nem volnék, de bizom ő exczellencziája bölcs és nemes vezetésében, bizom a választmány buzgóságában és hiszem, hogy a czél magasztossága, mely sziveinknek mintegy benső szükségletének megfelel, a midőn a magyar asszonyok kegyelete halhatatlan emléket

óhajt emelni áldott emlékü királynénknak — igen, hiszem, hogy e nemes czél előre vitele a megyében is sikerülni fog. Hogy én egész buzgósággal fogom magamat a magasztos ügynek szentelni, sem fáradtságot, sem munkát kimélni, — ezt igérem és viszont kérem Önöket, biztositsák nekem továbbá is jóakaratukat, hathatós pártfogásukat, támogassanak bölcs tanácsaikkal, hogy azután összetett erőkkel, Isten segitségével sikert arathassunk.

Dessewffy Sándor püspök az alakuló gyülés föladatát bevégzettnek jelentette ki és ismételte köszönetét a meleg érdeklődésért és Isten áldását kéri a jelenvoltakra.

Ezzel az alakuló gyülés tagjai a püspök éltetése mellett 12 órakor szétoszlottak.

A temesmegyei központi bizottság a következőleg alakittatott meg: elnöknő gróf Dessewffy Mária, társelnök dr. Molnár Viktor, titkár Sulyok István, pénztárnok Pacha Ágost. Választmányi tagok: dr. Molnár Viktorné, gróf Woracziczky Jánosné, gróf Serényi Jánosné, Laszy Józsefné, Manaszy Erzsébet, dr. Telbisz Károlyné, Králik Lászlóné, dr. Telbisz Károly, Wittenberger Antal, Kabdebo Gergely és Steiner Ferencz.

Bizottsági tagok: Avarffy Gyuláné, dr. Bersuder Lajosné, Csasznek Józsefné, Cordier Ferenczné, Csurgay Sománé, Danczer Kornélné, dr. Dobrov Edéné, Hain Albertné, Horváth Aurélia, Joanovich Sándorné, Kovácsics Gyuláné, Küchler Gyuláné, id. Králik László, Kümmel Berta, Laszy Józsefné, Mály Istvánné, Marsits Rozina, Molnár Viktorné, Mühle Vilmosné, Plausich Mátyásné, Prepeliczay Ödönné, Prepeliczay Dezsőné, dr. Rótth Lászlóné, Rieger Ferenczné, dr. Róna Ignáczné, gr. Serényi Jánosné, Schlichting Jánosné, dr. Sztura Szilárdné, dr. Tauffer Jenőné, Tedeschi Jánosné, Telbisz Károlyné, Vest Edéné, Várnay Ernőné, gr. Woracziczky Jánosné, Weldin Józsefné; továbbá Németh József fölsz. püspök, Telbisz Károly polgármester, Kabdebo Gergely alispán, dr. Kun László, Szentkláray Jenő, Wittenberger Antal, dr. Kovács Sándor, Kovácsics Gyula, Hain Albert, Vest Ede, Geml József, Danczer Kornél, Mühle Árpád, Bandl Rezső, Steiner Ferencz, Hilt Lajos.

Dettai bizottság: Elnöknő: Jäger Izidorné. Titkár: Feigl Ede.

Dettai járás: Elnöknő: Gubányi Antalné. Titkár: Bogovits Ferencz.

Verseczi járás: Elnöknő: Gémesi Károlyné. Titkár: Smid Lenárt.

Uj-Aradi járás: Elnöknő: dr. Szárnyassy Béláné. Titkár: Metzger Márton.

Csákovai járás: Elnöknő: Ujházy Jánosné. Titkár: Chudy Jenő.

Kubini járás: Elnöknő: Pongrácz Miklósné. Titkár: Molnár László.

Központi járás: Elnöknő: Kalmár Sándorné. Titkár: dr. Cichy Fridolin.

Vingai járás: Elnöknő: gróf Woracziczky Jánosné. Titkár: Hankó György.

Lippai járás: Elnöknő: Baróthy Ferenczné. Titkár: dr. Miarovszky Béla.

Buziási járás: Elnöknő: dr. Vargics Imréné. Titkár: dr. Heinrich Árpád.

Rékási járás: Elnöknő: gr. Serényi Jánosné. Titkár: Koleszár János.

Fehértemplom városi bizottság: Elnöknő: Basel Aurelné. Titkár: dr. Dsida Lajos.

Egyházi öltönyök szinei.

Az Egyház szent szertartásaiban nemcsak az élő szó-beszédet, de mert nagyon sok kifejezni valója van s szive, lelke tele van égi tudás és mennyei érzelmekkel, a jelképes nyelvet is használja. A torony csucsának keresztjétől a templom kövezetéig mindent megszólaltat, szent szellemének ihletében szólnak hozzánk az erőnek oszlopai, a merészen ég felé törő boltivek, a faragott kövek, a falfestmények, a berendezés minden darabja, szól a szent cselekmények jelentményeivel, szól még az egyházi ruhák alakja és színével is. Nem szinpompának kifejtése válogattatja meg az Egyház öltönyeinek szineit. Az Egyház, tudva, hogy már a Teremtő is beszél a természetben: az égbolt, az éj, a hólepel, az erdők, a virágok szineiben az ember szivéhez, ő is fölhasználja a szinek erejét arra, hogy velük a vallásos ember értelmét és szivét hangolja. — Az ószövetség szent cselekményeit is a törvényszabta szinü ruhákban kellett végezni. A ragyogó fehér byssus (gyapot), a biborvörös és carmoisinpiros (a tűz és vér szine) s a sötétkék (a déli ég) szinei voltak használatban: s a főpap és papok öltözékeiben ezek kifejezték, hogy hordozóik, a tisztaságos Szentség (fehér) és a Fönséges (bibor) képviselői, hivatva vannak a bűnt megboszulni és megbocsátani (carmoisin), annak nevében, ki mint a szövetség Istene, égből (sötétkék) szállott alá.

A keresztények szent öltözéke az ősi időben rendesen fehér volt s legfölebb a szegélyző ékitmény volt más szinü. A másszinüekről eléggé elitélőleg nyilatkozik alexandriai szent Kelemen: «A sardicai festésü és az olajzöld, meg a halványzöld, a rózsaszinü és a skarlátpiros és az ezerféle tarkaszinü mesterségesen festett szövetek a tultengő romlottság találmányai és a szemek legeltetésére valók. A tiszták s bensejökben romlatlanokhoz legjobban illik az egyszerü fehér ruházat, s ha valaki más szinüt óhajt, érje be a szövet természetes szinével. Az apostoli konstitucziók az áldozópap ruházatául a fehérszinüt rendelik el. Később az Egyházban a manap is használatban levő szinek különféle jelentmény és magyarázat szerint, nagyon eltérő alkalmazásra találtak. Az ambrozián szertartás szerint, a római szertartástól eltérően, még most is ádvent és nagyböjtben violaszin helyett fekete, nagyhéten, Urnapon s pünkösd utáni vasárnapokon vörös, hitvallók ünnepein zöld szin használható.

A római szertartásban a szent szertartások gyülekezete határozatilag állapitotta meg s rendelte el az egyházi ruhák szineit s használatuk idejét. A szinek: fehér, piros, zöld, viola, fekete. Az arany vagy aranyozott szövetü öltözék a fehér, piros és zöldet helyettesitheti, de nem a violát és feketét; nem helyettesitheti ezeket azonban az aranyszinü sárga szin, a sárga szinü ruha az egyházi öltözékek közül ki van tiltva. Az elősorolt szinek alatt a megfelelő alap- és nem kevert szinek értendők. Ha a szövet szines mintázattal ékes, az ékitő mintázat szinei a szövet anyagszinével egybehangzók, azt mintegy betöltők legyenek.

A szertartási szinek jelképes értelme a következő: A fehér szin a meg nem tört sugár szine, mely tehát minden szint magában foglal, a minden tökéletességet magában foglaló, osztatlan Istennek jelképe. — Krisztus szinváltozásáról irva van: «Szinében elváltozék előttük; fénylék orczája, mint a nap s ruhái fényesek lőnek, mint a hó». (Máté 17, 2.) — Világossággal, mint köntössel körül vagy öltve. (103. Zsolt. 2.) — A világosság atyjától, kinél nincs változás, sem árnyéka e változandóságnak. (Jak. 1, 17.) — A megtestesült Ige «igaz világosság vala», az emberiség világossága. (Ján. 1, 8, 4.) — Azért mindazon ünnepeken és szent cselekményeknél, melyek a Szentháromsággal s a vérontásos áldozat kizárása mellett, a megtestesült Isten-Igével vannak összefüggésben, a fehér szin alkalmasan fejezi ki az istenség titkait. A fehér szin, mint a tökéletes világosság jelképe, az emberekben szétáradott istenséget is jelenti, mely a keresztségben foglalja el az ember lelkét; az ártatlanság utain a mennyei Jeruzsálembe vezeti, s azért az egyház mindazon szentek ünnepein s mindama szent cselekményeknél használja, melyekben a tiszta ártatlanság és mennyei megdicsőülés nyer kifejezést, mint a keresztség szentségének kiszolgálása, az angyalok, a boldogságos Szüz, a hitvallók, szüzek és özvegyek ünnepein, a templomszentelés és a házasság ünnepélyes megáldásánál s a mi az égi fényünnepség és szeplőtlenséget minden tulajdonaival egyesiti magában: az Oltáriszentség ünnepén.

(Folytatjuk.)

Az Oltáriszentség az ő szentjei között.

Az isteni koldus.

Kedves, bájos kis eseményt mondok el páduai szent Antal életéből. Szeretett szentünk még csak alig volt öt éves, midőn a szülői palotában lakva egy szép napon — milyen édes emlék! — kopogást hall az ajtón. Tél volt. Mig künn a hópelyhek sürün és csöndesen omlottak a földre: a kopogás az ajtón egyre szaporábban s hevesebben ismétlődik. A piczinyke Antal fürgén oda siet, érdeklődő figyelemmel ajtót nyit... nagy gömbölyü szemeit ámulva mereszti bámulatba esett meglepetéssel a jövevényre.

Mennyei szépségü kis gyermek áll előtte, szelid kékszemü, szőke bodru, fürtös haju gyermek, kezében pásztorbothoz hasonló vándorbotot tart. Szegény a ruhája, nyakában kuldustarisznya függ, dideregve, mezitláb jár.

Csodadolog!... tarisznyája száraz, fekete kenyér helyett tele volt szivekkel; oh be micsoda szép szivekkel; ugy csillogtak, mint a drágagyöngyök s mint a ragyogó rubinszemek.

— Monddsza, kis gyermek — szólitja a szent — ki vagy te, honnan jösz?

— Én a szeretet koldusa vagyok. Az égből jövök. Atyám ott király; trónja mellett ott áll az enyém. Minden, a mi övé, az enyém is: a nap, a föld, a csillagok, az óczeán. Én táplálom a halakat a tenger örvényeiben, én hintek eledelt a kis madárkáknak, melyek vigan röpdösnek föl ég felé. És ime király létemre mégis koldussá lettem; mert nem érem be azzal, a mit Atyámtól kapok, ha megtagadod azt, a mit tőled kérek. Szivedet akarom! Szived kell nekem!

— Oh édes kis koldusom, már eleve érzem, hogy szeretlek! De mielőtt odaadom szivemet, tudni akarom nevedet. Mondd, mi néven szólitsalak?

— Nevemet minek is mondjam neked; hisz jámbor, jó anyád megtanitott téged az én nevemre. De ha netalán elfeledted, könnyen eszedbe juthat; háromszor irtam azt föl, előbb arany betükkel a betlehemi jászolra, azután véres irással a golgothai keresztre, meg aztán tüzes jegyekkel minden szentségház ajtajára; nevem: Jézus! Én az isteni szeretet koldusa vagyok. Halljad, elmondom az életem sorát. Mióta fölmentem az égbe, angyalok s szenteknek boldogsága lettem odafönn: s mégis minduntalan leszállok a földre sziveket koldulni. Kéregető utamon mindenkihez betérek és kopogtatok; de sajnos, mostanában fagyos a lelkek világa. Mulatoznak, nevetgélnek, enyelegnek, virágokon lejtve tánczolnak; engem meg hagynak kopogni, hagynak dideregni, sirni. Kopogok, zörgetek; hiába; nem tárnak ajtót jöttemre. Te bebocsájtottál! Áldjon meg ezért Atyám s békém legyen veled! És még sem érem be azzal, hogy nekem ajtót nyitottál. Én a szeretet koldusa vagyok!... Add nekem szereteted... add ide szivedet.

— Szivemet akarod?

— Igen szivedet, egész szivedet, osztatlanul, az egészet akarom!

— S viszont mit adsz nekem érte, ha azt megkapod.

— Odaadom az enyémet!... oh ne félj; ez igen szerencsés csere; mindazok, kik nekem ajándékozták szivöket, semmit sem vesztettek!... Kérdezd meg csak Pált, az én hatalmas apostolomat... kérdezd vértanuimat s a szenteket mind! Ujra

mondom, ne félj! Mihelyt valaki nekem adja szivét, az enyémet kapja cserébe s ezen pillanattól fogva én élek őbenne; általa én szólok s beszélek, szenvedek és győzök; a világ, ördög s pokol fölött diadalt ülök. Boldog, ki engem szeret! Boldog, ki szivét nekem adja. Akarsz-e ugy szeretni, mint szent Pál szeretett? akarsz-e ugy szeretni, mint az apostolok mind, meg az angyalok, vértanuk, meg az összes szentek szerettek? akarsz-e engem ugy szeretni, mint Mária, az én édes jó anyám szeret? Ide adod-e nekem, mint az én szenteim adták, szivedet?

A kis Antalka pedig örömében kigyuladt arczczal mosolygott s lelkesedve szólott az isteni koldusnak:

— Igen, Jézus, neked adom!

S a boldog csere megtörtént. Oda adta szivét osztatlanul, egészen, minden föntartás nélkül, oda adta örökre!

Igy szeretnek a szentek.

Ugyanazt kéri tőletek is Jézus, összes kegyelmeit és szeretetét kinálva helyette. Halljátok, mint panaszkodik a világ közönyössége miatt, ép ugy, mint szent Antalnak gyermekkorában. Halljátok ezt az isteni koldust, mint kinálja szivét, csakhogy a tieteket megkaphassa. Feleljetek ez édesen panaszoló fölhivásra; adjátok neki sziveiteket: látogassátok őt az Oltáriszentségben; s főkép keressétek föl a szentáldozás, a buzgó, gyakori szentáldozás által. Jézus majd hatalmába veszi sziveiteket, átalakitja s megisteniti. Egyesülve Jézussal, birva őt, ez lesz mennyországtok a földön, miglen oda juttok az igazi mennyországba, melynek biztos záloga az Oltáriszentség.

Xolin Julia.

MÜVÉSZET az Oltáregyesület szolgálatában.

Egyházi ruhák diszitése.

A képek.

Az előkelő bizancziak diszruháikat vallásos képekkel ékesitették és ezekben nyilvánosan az utczákon és világias helyeken is megjelentek. Szintigy helytelenül tettek némely papok is, miáltal tiszteletlenséggel illették a szent ruhákat. Azért aranyszáju szent János és az egyházi felsőbb hatóság kénytelen volt ezen rossz szokás ellen teljes erélylyel föllépni.

Ha már most a jelenkor egyes puritánjai ama törvényeket és a szentatyák itéleteit még ma is alkalmazni akarnák az egyházban és azokból nézetük védelmére azt a következtetést vonnák le, hogy illetlen, helytelen az egyházi ruhákat képekkel disziteni: ez eljárás csak azt igazolná be, a mit a közmondás e szavakkal fejez ki: «Extrema se tangunt». Az igazság ama fölösleg és eme hiány közt a középen van.

Sőt ellenkezőleg; ugyanis a diszités

kép, rajz, jelvény nélkül: hiu, világi disz. Mi a zene az egyházban szavak nélkül? Mik a szertartások, értelem nélkül? Mi a keret, kép nélkül? Mi a héj, mag nélkül?

A mint a hatholikus vallási cselekményekben nincs szertartás jelentőség nélkül, a mint az Egyház nem tűr zenét szavak nélkül, szintugy kell minden más műalkotásnak is képes, értelmes nyelven beszélnie az Istenházában. Itt a képek és jelképek hivatvák minden diszitésbe életet és értelmet lehelni. A külső alak által a tárgy az ő czéljának megfelelővé válik ugyan; de e czélt a képek és jelképek által még jobban föl kell tüntetni és az istentisztelet természetfölötti czélját kifejezni.

Ez alapelvnek kell az épitő a kőfaragó, a festő és himző előtt lebegnie, mint vezető csillagnak, ha katholikus istentisztelet számára akarnak valamit alkotni. Azért látjuk, hogy az egyházi művészet, fejlődésének legfőbb fokán, mi pompásan tudta az alak választékosságát az isteni tisztelet czéljának ugy alárendelni, hogy a templomi tárgy más használatra alkalmatlanná lett. Ezt csak a képek és jelképek által érték el. Ezzel azonban az Istenházában mindenütt a legfőbb Urat dicsőitették és a keresztény népnek épülésére szolgáltak. Ezek pedig a főczélok, a melyeknek az egyházi művészetet éltetniök kell.

A régi keresztény művészet egészen a renaissanceig e magasztos föladatot megértette és fölségesen teljesitette is. Szemléltetett. A mit hiszünk, a mit remélünk és szeretünk, azt képekben állitotta a lélek elé. Erényre és jócselekedetre inditja a szemlélőt, a rossztól és az erkölcstelenségtől pedig óvja. Minden tárgyra, mely istentiszteletre használtatott és fölszenteltetett, a fölavatás pecsétjét nyomta.

A pap az istenszolgálatnál Jézus Krisztus helytartója. A fölszentelés által a néptől elkülönözve, imádságaival az áldozattal és a prédikációkkal mint közbenjáró lép föl Isten és a nép között. Ez az oka, hogy a papi ruhák a mindennapi élet ruhái között a legrégibb időktől kezdve kitüntek, azok közül kiemelkedtek.

A szövészet és a himzés művészete a papnak egyházi ténykedéseknél használatos öltözeténél és az oltár földiszitésében szép teret választott tevékenysége számára, az Egyház pedig e nemes mű tevékenységét mindenkor védelmébe vette, számára törvényeket, itéleteket, rendeleteket és határozatokat hozott.

Az első keresztény századokból nincs többé semmi más maradványunk, csak irott jelentéseink és képeink. Ellenben a román korszaktól kezdve egészen az ujkorig különféle mindennemü egyházi himzéseink vannak. A legrégibb egyházi ruhák gazdagok alakokat ábrázoló munkákban, a legszebbek Jézus és Mária életéből nyujtanak folytatólagos ecseteléseket.

A román korban az alkalmaztató munkák rajzai és kivitelei még merevek és tökéletlenek, a késő románok és a korai góth korszakbeliek,

az angol ötésüek lendületesebbek és természetesebbek. A virágzó góth és késő góth minden tekintetben, anyagban, ötésben, varrásban és rajzban a legpompásabb kivitelü müveket hagyta számunkra.

Közli: *Fischer Ágoston.*

IRODALOM.

Örök Imádás, *a legméltóságosabb Oltáriszentség imakönyve. Walser Izsó után irta Varga Mihály, csongrád-csanyi plébános. Engedélyezett forditás. Második kiadás.*

Walser könyve, mint bő tárgyu imádságos és elmélkedő könyv ismeretes mindnyájunk előtt. A szentségimádással lépést terjed; s számos sok nyelven ért kiadásai bizonyitják hasznavehetőségét. Az előttünk fekvő forditás, ha egy-két változtatástól eltekintünk, hiven halad az eredeti nyomán. A könyvet igen sok kép disziti, melyek azonban szinezésük miatt nyugtalanul hatnak. A két hangjegyekkel ellátott énekdallamot kihagyandónak véljük s kérjük is a hiveket, hogy e dallamokat tiszteletből az Oltáriszentség iránt, ne használják. A nyelvezet elég sikerrel küzd a németes szórend és szólásmódok ellen, mi a forditásnak könnyedséget ad. A könyvet tartalma miatt nagyon ajánljuk.

A Walser-Varga-féle «Örök Imádás» imakönyve gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), *Akantisz V.* számos szinezett müvészi rajzaival és képeivel, megjelent és a forditó-kiadónál kapható. És pedig: I. Számos szines rajzokkal: *a)* füzve 1 frt 30 kr., *b)* vászonkötés, vörös vágás 1 frt 50 kr. II. Finomabb papiron, számos szines rajzokkal: *a)* füzve 1 frt 50 kr., *b)* vászonkötés, vörös vágás 1 frf 70 kr., *c)* bőrkötés, vörös vágás 2 frt 50 kr., *d)* bőrkötés, aranyvágás 3 frt. *e)* finomabb borjubőrkötés párnázva, aranyvágás 4 frt. III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal: *a)* finom bőrkötés, aranyvágás 3 frt., *b)* finom borjubőrkötés párnázva, aranyvágás 4 frt 50 kr. IV. Ugyanez a könyv nagyobb szedéssel is készül. V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz. A mennyivel terjedelmesebb ez a teljes kiadás (30 óra van benne), az külön is lesz kapható. Ára a 14 uj órának vászonkötésben 60 kr. Az uj teljes kiadás megrendelhető: Varga Mihály plébánosnál Csongrád-Csanyon.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1899. évben.

Lantos Ágnes Csongrád, Lovas András Bököny, Mogyorósi Erzsébet, Maruzi Márczel Szendrő, Mircsov Anasztazia Ó-Bessenyő, Moczik Teréz Selmeczbánya, Máté János H.-Böszörmény, Molnár Julianna Bocs, Mehlhofer Anna Bpest, Martinecz Katalin Tatár-Szent-György, Máté Erzsébet Mácsa, Makranczi Mária Aszaló, Mikulits Ferencz Máriafalva, özv. Magyar Györgyné sz. Várady Erzsébet Gattája, Mildenberger Miklós Temesvár, Molnár Teréz Licze, özvegy Molnár Jánosné, Zimány Borbála Jobbágyi, Maczák Istvánné sz. Galó Borbála Jobbágyi, Nemoda Márczel, Nagy B. Ferencz Árokszállás, Nagy Teréz, Nessel Géza, Neubrandt Sebastian Szent-Iván, Pintér Mátyásné Budapest, Paszler Ádám, Pfeiffer Illés Strém, Patrovits Ferencz Puszta-Zámor, Rigó Borbála Jászberény, Roth Julia Bpest, Rinyu Julianna Apagy, Szabó Rozál Árokszállás, Siró Mária Szendrő, Szabó Teréz Jászberény, Schuck Rozina Szent-Iván, Szegedy Irma Acsád, Szabó Éva Budapest, Szilágyi Emma Budapest, idősb Seres János Bököny, Szauerczopf Apollónia Strém, Szilák Borbála, Szilák Katalin Szenterzsébet, özvegy Szabó Ferenczné sz Kocsis Erzsébet Gattaja, Szögedi Mária, Szögedi Borbála, Szögedi Julianna Licze, Terem Zsuzsánna Szendrő Tassi Julia Meszes, Tóth Anna, Tersner Aloisia Budapest, Tóth Mária Patta, Turóczy Zsuzsanna Mályi, Tokai Anna özv. Takács Pálné Jobbágyi.

Szerkesztő: **Kutschera József.**

JUSTH BÉLA
kárpitos-mester és diszitő,
a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,
Budapesten,
VII., Rottenbiller-utcza 6a.
★
Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Állami ipar- és felsőbb leányiskolák szállitói.
Kezdett és kész női
kézimunkák,
uj eredeti modellek és hozzá minden szükséges anyag nagy választék, kitünő minőségben és legolcsóbb árakon.
BERGER és FEISZINGER
IV., Korona-utcza 4. sz.
Szervita-palotával szemben.
Saját rajzműterem és előnyomda. Ujdonság, selyemfényü kötő- és hímzőfonalak.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő es. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartókat és oltárlámpákat. Monstranciák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

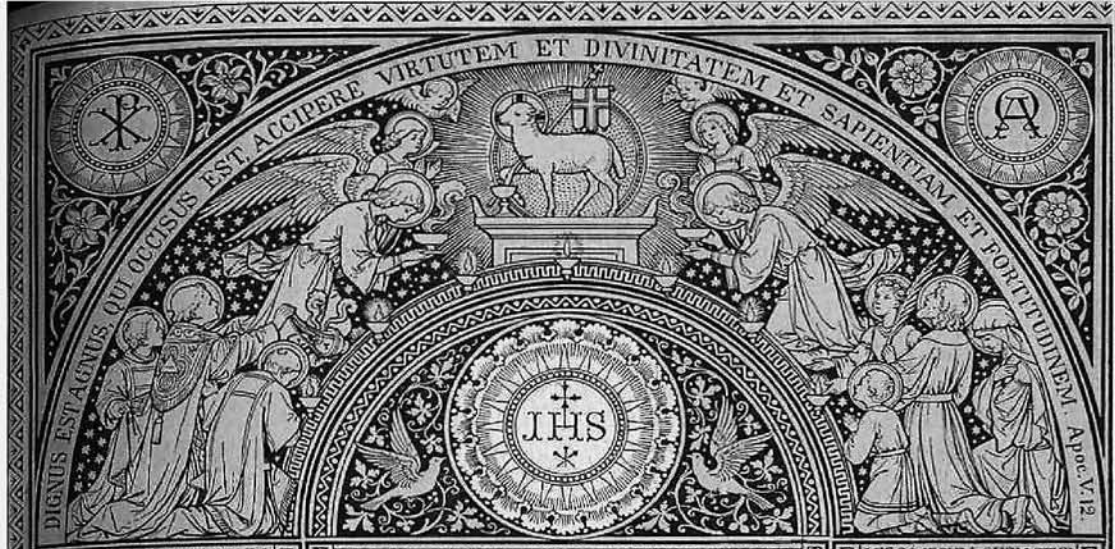

I. ÉVF. 1900 4. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

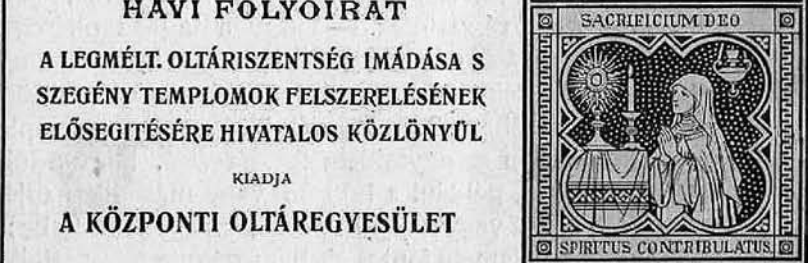

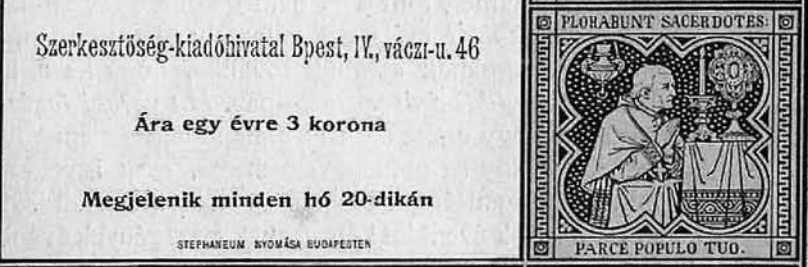

I. ÉVFOLYAM. 1900. JUNIUS 1. 4. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Nagyméltóságu cziráki és dénesfalvi özv. gróf CZIRÁKY JÁNOSNÉ

született petit-verneuille-i DEZASSE LUJZA grófnő

az Erzsébet-rend I. osztályu hölgye, csillagkeresztes és palotahölgy, a pápai hölgyérdemkereszt tulajdonosnője, a budapesti központi oltáregyesület alapitó-elnöknője. † 1899 junius 6-án.

CZIRÁKI ÉS DÉNESFALVI ÖZV. GRÓF CZIRÁKY JÁNOSNÉ szül. PETIT-VERNEUILLEI DEZASSE LUJZA GRÓFNŐ.

Ki tudná megszámlálni amaz emberélet millióit, melyek az Örök Élőnek akaratára fakadnak e föld szinén, s a mulandóságból az örökkévalóságba sietnek? Mint lángnyelvek a lángtengerből lépnek elő az élet fölszinére s tünnek el a láthatatlanságba ez emberek. Nyomot és emléket kevesen hagynak maguk után. De ha az emberiség e fényes tengeréből előtör egy hatalmas láng-lélek, fénye megkápráztat, rendkivülisége ámulatba ejt, heve és ereje soká emlékben marad. Mikép a fény, mely szúrja a szemet, ha eltünik, sötéten hagyja vissza alakját látásunk körében: ez is, ha fényes alakja a halálban letünt, a gyász sötétébe öltözve sokáig ott marad az emlékezetben. Ily fénylő alak, ily lángoló lélek volt elhunyt alapitó-elnöknőnk, boldog emlékü gróf Cziráky Jánosné. Egy éve, hogy nemes lelke megtette a legnagyobb utat, melyen egy pillanat alatt nem a föld túlsarkára, nem: a csillagokon túl a másvilágba jutunk. Élete lángoló fényével, nagy példájával messze kimagaslik és kiválik azon sokak közől, kik nemcsak voltak, de éltek is; nemcsak éltek, de tettek és alkottak is maradandót *Isten dicsőségére s az emberek jólétére.*

Nem adhatunk életrajzot, mert végigkisérni őt az életen, követni lépteit, figyelve méltatni eseményeit, leirni jellemét, kifejteni belvilágának szépségeit, minderre gyöngék vagyunk. Lelkünk csak mint vándor madár száll nyugvó teteméhez, hogy elsirassa a veszteséget, mely halálával Oltáregyesületünket sujtotta, hogy lerója az érdemekkel szemben mély háláját s hogy ottan további vándorutjára, mely a szebb égi hazába, a tökéletes szeretet délszaki országába vezet, irányt és kedvet meritsen.

Szálljanak tehát lelkeink mint gyászoló szellemek porladozó testéhez, hogy e fényes gyülekezetünktől eloszoljon a sirbolt sötétje, s szeretetünk melegétől megszünjék hidegje.

Isten adta őt a magyaroknak! Ezt mondja elsőben is az igazság angyala felőle. Isten küldte; gondviselésével kiszemelte, hozzánk hozta. Reá vetette szemeit s a franczia származásu grófnőt a magyarok egére tüzte csillagul. Isten azt, a kit czéljainak eszközévé akar tenni, bárhol is éljen, ki tudja keresni, s el tudja vezetni oda, a hova ő akarja. A grófnő munkás tevékenysége, melyet hazánkban kifejtett, mint következmény igazolja azt, hogy idejötte az isteni gondviselés műve volt. Isten hozta őt, hogy az ő személyével otthonositsa azon mozgalmat, melyben nemzetének buzgóbbjai a legméltóságosabb Oltáriszentség körül tevékenykedtek. Nagy hivatást foglalt tehát magában az isteni gondviselés hivó szózata. Szerénységében egyszerü jöttébe az Oltáriszentség apostoli tisztét rejtette, hogy aztán személye, szándéka és tetterős keze messze kiterjedő ügyet mozgasson, nagy müvet alapitson.

Midőn tehát őt a rólunk oly kegyesen gondoskodó Isten arra szemelte ki, hogy az Oltáregyesületet hazánkban általa megalapittassa, véljük-e, hogy nem ékitette őt föl mindazon képességekkel, melyek e hivatás munkájának tényezői és a mennyiben ezek egyuttal áldások és kegyelmek, ezen szent vállalkozás jutalmai is egyszersmind? Ha Isten bőséges ajándékai még a bűnösre is kiáradnak; ha az irgalom végtelenje a gonoszokra is oly gazdagon forrásozik; Isten, ki a leghitványabb rovarkát is mindennel fölruházta, hogy az rendeltetésének megfeleljen: ugyan mi fényesen és gazdagon ékithette föl azt a lelket, melyet ő nem kevesebbre hivott, mint az Oltáriszentség, azaz önnön isteni személye gondozására? Isten önmagánál méltóbbat nem találhat tevékenysége czéljául; midőn tehát az Oltáriszentségért tesz, önmaga iránt igazságosan, eszközeivel szemben végtelen irgalmasan, bőkezüen, nagylelküen cselekszik. S ha a mennyei Atya jóságban megindult lelke a tékozló fiut is a kegyelem és szeretet oly szoros öleléssével és a malaszt boldogitó csókjával fogadta, ha az idegenből a nyomorüzte gyermekkel ugy bánt, hogy a szentség legszebb ünnepi öltönyét adta reá: a kegyelmek mennyi gyöngédsége, ihletes bensősége, szeretetének mily rendkivüli jegyeivel, a szentség minő aranyhimes köntösével ékitette azt a szeretett leányát, kit végtelen irgalommal önnön háza gondviselőjévé szemelt ki? Üdvözöljük tehát azt a szép lelket, áldjuk emlékét, magasztaljuk fönséges hivatásának választottságát, pihentessük emlékezetünket kegyelmekben ékes lelkén. Üdvöz légy, te szép lélek, kit Isten ily dicső hivatással szeretett meg!

Minden vallásos tevékenységnek alapja a hit. Van-e nagyobb erő ennél? A mit semmi természeti erő nem tehet, megteszi a hit, mert csodát müvel. De kérdem, mi több: az a hitbeli erő, mely a száraz vesszőből virágot hajtat, a hullámokat a járásra szilárd talapzattá teszi, a vérszomjas tigrist hizelgő, szeliddé változtatja, mely a holt tetembe a lelket visszaparancsolja, — avagy az a hit, mely a száraz akaratból szent elhatározás virágát fakasztja, az érzékeknek megfoghatatlant biztos tudássá teszi, mely a tehetetlen kihalt lélekbe az Isten Szentlelkét idézi belé? Ime a hit ereje. Minden isteni dolgokban nagy léleknek elsőben *nagy a hite.* Nagy volt, eleven volt b. e. elnöknőnk hite! S ezen hit annyival inkább ejt csodálatba, telit el tisztelettel, minél ritkább a mai hitetlen korban ez az erény. Minden gondolatát szent vallásának igazságai világitották meg; szavaiban tetteiben, a hit mint aranyfonál huzódott végig. Hite oly annyira élénk és mindenünnen kisugárzó volt, hogy azt nem volt képes elrejteni, sem közömbös cselekedetekkel fátyolozni; egész élete tevékenységének alapja az ő szent hite volt. Hitből élt és szent

hitét ugy vallotta, hogy e fényes bevallás a gyöngéket megerősitette, a gyávákat megszégyenitette, az ellenségeket lefegyverezte.

Hitének jellemzésére csak egynehány vonást jegyzünk ide, mert ezekből sejthetjük, minő sziklaszilárd volt hite minden irányban.

Vallásos lelkületének főjellemzője az ő *hite az Oltáriszentség iránt.* Ő egészen az Oltáriszentségnek élt. Csak ezen hitben való szilárdság képesithette őt arra, hogy teljes életét az Oltáriszentség ügyének szentelje. Egy emberélet, mely felülemelkedett a női akarat változandóságán, mely elfeledtette vele a földi örömöket, állása és gazdagsága nyujtotta kedvező alkalmakat világot élni, mely szabad akaratból elzárta a közszereplés minden nyitva állt egyéb utjait, egyedül az Oltáriszentségnek élve; egy emberélet, sok éves küzdelmeivel, reményeivel, örömeivel, minden erő, vágy, törekvés, siker és terveivel teljesen az Oltáriszentség szolgálatában, ez volt az ő élete! Minő hitnek kellett abban az elmében ragyognia a szentség iránt, mely a negyven éves hosszu pályát, melyen át az Úr oltárait gondozta, oly fényesen végig bevilágitotta! Hit, mely nem ismerte a fogyatkozást, az akadályok szikláit az utból kiemelte, a közöny zsibbadását távol tartotta; hit, mely mindvégig következetesen vezette, ihlette, sugalmazta, hevitette, hogy semmit el ne mulasszon, sem egy perczre meg ne álljon; hit, mely annyi ezer szivet inditott a megtört uton az Úr oltárának zsámolyához sietni, ott hittel leborulva imádkozni.

Hitének fénye nem lobbant el közöttünk akkor sem, midőn testében kialudt az élet utolsó szikrája; hite erősebb volt mint élete. Nem látjuk-e, hogy az ő hite most is, mint tűzoszlop él közöttünk; tanit és vezet? Megtanit mindannyiunkat arra, hogyan kell a világban élve, a világ szellemével ellentétesen Istennek élni. Minő legyen annak élete, ki nem rejtőzhetik a zárdai élet csöndjébe s habár tökéletességre vágyik, azt kifejezett fogalmak alakjában gyakorolni nincs módjában? Erre megtanit az ő élete. Hitének tiszta világa minden bizonyitgatásnál érthetőbben igazolja, hogy az élet, idő; rang és szabadság csak azzal válnak igaz javakká, ha a hit dicső világában keresnek és találnak tevékeny érvényesülésre. Mindenkit hiv az Isten. Ha az a hit erős és eleven, nemcsak a Madonna-kép és a szentségház előtt hint gyönge mécshez hasonlóan szürődő világot, hanem kilövelő ragyogása utat keres, talál és tör az emberek tömegébe, a társadalmi életbe és ott hinti szerte áldásának bőségét. Példa az ő hite, hogy mi mindannyian hit szerint éljünk, hitünk körében válaszszunk egy ágat, melyben egész hévvel tevékenykedjünk, a hová helyezzük életünk és időnk értékesitett kincseit és rangunk, szabadságunk és tekintélyünk teljes sulyát. Ez az élet hitbeli élet, pályája magasan visz, munkája megmarad. Ime, minderre tanit alapitó-elnöknőnk hitbeli példája.

Az élő hitnek jellemző vonásai között találunk egyre, mely különösen

gyöngéd, gyermeki, titokszerüen Krisztushoz kapcsoló, benső és nagyrabecsülő, mely azonban mindenütt mélyre nyulik s az embert Isten családjának tagjaként bizonyos családi boldogság érzetében tartja édesen fogva s ez *a tisztelet, szeretet és ragaszkodás* a mi édes *Szentatyánk*, a római pápa, Krisztus földi helytartója, a földi szentek családjának feje iránt. A hit, Krisztus igazsága, ezt a földön a Szentatya viseli. Péter trónja a katholikus hitegység középpontja s a ki onnan kormányoz, annak a hitbeli tanitása az igaz hit formája. Oly közel áll tehát minden buzgó hivő lélek a Szentatya elméjéhez, hogy vele hitében egyet képez. Ez az egység nem maradhat öntudatlan. A hivő lélek csakhamar átlátja, mi neki a Szentatya; s azért elméjének ismeretével feléje fordul, örömmel gondol reá, szereti őt, tiszteli és kegyeli, meghódol előtte s ezt a gazdag és gyönyörüen rendezett gyermeki lelkületet kifelé is nyilvánitja. Azért helyesen vallá egy tapasztalt és mély tudományu történettudós, hogy a katholikus meggyőződéses hitnek három jellemző tulajdona és ismertető jele van: mély imádás az Oltáriszentség iránt, gyermeki szeretet a Boldogságos Szűz Mária iránt s tisztelet a szentséges Atya, a római pápa iránt. Növekszik ez a tisztelet azon ragaszkodásban, melyet bennünk a Krisztussal való egység létesit. Szeretünk és ragaszkodva csüggünk mindenen ami Krisztussal egybefügg, tehát legkivált nagyrabecsülve szeretjük a római pápát. S a midőn a buzgó lélek átérzi, hogy a szentséges Atyában egy jó atyát bir, a ki őt szeretve vezeti az égi otthonba, kinek keze áldása Isten kegyelme s főpapi tisztje az Ur békéjének galambja, kitárul feléje a szive; ha róla hall, lelkesül; ha róla szól, lelke a szeretetben nekipirul; ha érte imádkozik, áhitata megszázszorozódik. — Im, ezen sorokban adtuk boldog emlékű elnökasszonyunk gondolkozásának tükrét. Szent és kegyeletes volt hangja, midőn a Szentatyáról szólott s megérzett, hogy ő most olyasmit érez, mit az emberi nyelv kifejezni nem képes: csak szemeinek ragyogása vallhatta, mit tart ő a Szentatyáról. Hite szilárdságának alapját ő öntudatosan birta az Egyház kőszálában. Boldog volt, ha róla szólott s szent volt neve, emléke, szava, alakja, képe előtte. Elragadtatással beszélt körleveleiről, intézkedéseiről, egyéniségéről. Ime, erős hitének egyaránt éles és gyönyörködtető egyik vonása.

Ha ilyen volt hitének megnyilatkozása az Egyház fejéről való gondolkozásában, mit vélünk, milyen gondolatokat ébresztett, minő magatartásra késztette őt élő hite azokkal szemben, kik *Krisztus személyének képviselői az oltárnál*, kik az Oltáriszentség férfiai, kiknek kezei között születik mintegy az Oltáriszentség? Kell-e ezek után emlitenünk, hogy ő bennük mindenkor nem az embert, nem a tudóst, nem a műveltet, nem a rangbelit, nem a hirnevest, nem, mindezt nem kereste, nem kutattta, nem tekintette? Ő bennük mindenkor a «*papot*» Isten férfiát, a szent áldozat bemutatóját, Krisztus helyettesét, Krisztus papi méltóságának részesét, az ő

papi hatalmának örökösét látta, tisztelte s becsülte nagyra. Mint eleven hitű, nem a keretet birálgatta, hanem a képet, Krisztus képét tisztelte személyükben. Ő, kit ugy eltelitett az Oltáriszentség hite, annyira fogva tartott szeretete, olyannyira hatalmában tartott Istennek imádása, a pap közeledtében megérezte Isten helyettesének közeledtét, szentnek tudta hivatalát, boldognak és kivánatosnak becsülte hatalmát. Szent volt előtte a kéz, mely a Szentséget tartotta, szentek az ajkak, melyekben az átváltoztatás szerveit csodálta, szent az egész hivatalt viselő s szent szolgálatot teljesitő egyén. Isten megbizottját látta és tisztelte minden papban. Ezt tüntette föl viselkedése, ez megérzett minden bánásmódjában, de olyképen, hogy Isten szolgája is észrevette, hogy ez a nagy tisztelet nem szólhat természetes egyéniségének, kiérezte, hogy mindez a papi tisztségnek van szánva, mindezt Isten nevére czimezte és az Oltáriszentségre irányitotta a nagyrabecsülő grófnő.

Vegyük szent hitének megnyilatkozását azon körben szemügyre, a melynek titkaiban a leggyöngédebb érzelmek szerető összhangban uralkodnak. Látni fogjuk, hogy hite valóban erős volt; erős és annyira meggyőző, hogy mindent áthatott. Azokat is meggyőzte és áthatotta, kik őt legjobban ismerték, mert hozzája legközelebb voltak s kik legboldogabb tanui lehettek életében annak, hogy mily igaz, mély, minden fölött uralkodó, természetes, közvetlen, minden eljárásával egybehangzó és megegyező az ő hite. *Hite felől bizonyiték családi élete.* Oh boldog otthon, mely az Oltáriszentség ezen választottját vallhatta magáénak. Valóban fényes palota, melyet nem a benne egybehalmozott művészi berendezés, a márványoszlopok, az aranynyal ékes falak, nem a disz, név és korona, hanem ily nagy nő lelkének hite tett ragyogóvá! Férje, kinek nevét és buzgalmát mindenkor magasztalva fogja emliteni hazánk katholikus elvü utókora, örömmel épült ezen hit verőfényében, nézte, szemlélte, csodálta és követte őt ezen szent szellemben. A szeretet egysége közössé tette bennük az eleven hitet s az egyértelmüség egybefonta gondolatköreiket az igazságért és szeretetért tevékeny életre. Támogatta ez egységes hit mindegyikőket, hogy egymásnak a lelki életben is segitségére legyenek. Egy gyakran ismétlődött jelenet meghatottan bizonyitja ezt. Midőn a vasuti kocsiban utaznak, jó alkalom kinálkozik, hogy szent imádással foglalják el lelküket. Elnöknőnk készíti lelkét, hogy kellő hangulattal, összeszedettséggel szállhasson az Ur szentségi hajléka elé, föláldozni önmagát, árasztani az imádásos áhitat illatát. A szótlanságot észreveszi férje s nem kérdi, tudja jól, mire készül szeretett neje lelke: önként ajánlja föl kiséretét a magasztos szárnyalásu buzgalom művében s kéri, hogy együtt végezzék az imádási órát. És ugy is lőn. Versenyt zengtek ajkaik dicséretet az Urnak, lelkeik egymást heviték Jézus szeretetére s egymás buzgalmán épülve, gyorsan emelkedtek fokozódó áhitatukban s rejtőztek elméjükkel az égi titkok aranyfényü felhőibe. Mi megható

látványt nyujtott a hit ezen két harczosának közös imáju jelenete, az őket figyelemmel kisérő égnek.

Az élő hitnek van még egy nagyot mondó vonása, vagy inkább próbája. Az Ur mondja: «Sokan hisznek; de a kisértés idején eltávoznak». (Luk. 8, 13.) *Az eleven hit próbája* a kisértés s ezek közt legerősebb *a szenvedés.* Abban ismerszik meg, hogy minő szilárd a hit, hogy állja a bajt, győzi a szenvedést; s ha mint zápor szakadnak is reá, meg nem változik; nem zugolódik az Ég ellen, nem panaszolja föl baját, hanem törhetetlen vállal emeli keresztjét. Boldogemlékü elnöknőnk, miután végig harczolta a tevékeny élet delét, edzett lélekkel küzdött az életnek szenvedésekkel telitett alkonyán. Az utolsó tüzpróba volt ez életében, talán azért, hogy ne maradjon semmi szenvedni valója odaát, hogy halálában ne késleltesse a lélek Istenhez tartó röptét semmi. Sok és nagy és egyre fokozódó szenvedéseit a legpéldásabb, valóban csodás béketüréssel viselte. A ki tudja azt, mennyire könnyit a szenvedőn, ha fölsziszenhet s följajdulhat bajában, ha elpanaszolhatja részvéttel osztozó lelkeknek szenvedéseit, az előtt nem lehet az sem titok, mennyire fokozza a fájdalmat a türelem minden magába fojtó némasága. Gyöngébb hitü embereknél ilyen Istenért tevékeny élet alkonyán mi könnyen ébredhet föl az a gondolat: «Mivel érdemeltem meg ezt a szenvedést? Ez az én annyi fáradalmamnak jutalma?» Nem, ő erős volt hitében; sem baját, sem jótetteit panaszul nem vette. A hit nyitva tartotta szemeit, hogy megértse Istene szándékát. Megértette, hogy érdemeiből még a testi szenvedés türelme hiányzik s a mit Isten tőle ekép kivánt, örömest adta meg fölös mértékül, annyi jócselekedetek tömegére koronául. Türt, soká türt, egyre nőtt türelme, gyötrelmeinek szaporodtával lépést tartva. Ime, hite erős; meggyőzött mindent.

Ilyen hite bátorrá, hőssé tette; *nem félt a haláltól,* szemébe nézett, készen várta. Mig a lábujjhegyen járó katholikusok, beteg és környezete egyaránt borzongnak a betegek szent kenetjétől s képesek kiméletnek hazudott gyávasággal, a lélek örök üdvét is koczkára dobni, ő ereit fogyni érezvén, az Angolkisasszonyok templomának sekrestyéjébe viteti magát s ott a legnagyobb áhitat, készséges öröm és boldog megnyugvással veszi föl a szent kenetet. Hite azt mondta neki, hogy nincs oka mitől tartania. Ismerte ő Krisztust, ki előtt annyi órát töltött imában, kit oly szorgosan ékitett s gondozott templomaiban. Tudta, hogy Jézus szereti őt, hisz annyiszor megsugta ezt neki az Oltáriszentségből. Legyen meg tehát; oldódjék föl a természet, hogy a földi létet egy tökéletesebb váltsa föl! Ezt gondolá és hite szorongó örömmel leste a halál eljöttét.

Eljött! — és mikor!

Miután a jó Isten megengedte érnie azt a fölötte nagy örömet, hogy kedves unokája, az a ragyogó esthajnali csillag, ki élte napjának alkonyata

fölött oly bolgogitó öröm fényében ragyogott, Antal fia leánya, Margit, galanthai herczeg Eszterházy Miklósnak boldog hitvesi eskütt mondhatott, miután egész családját maga köré gyülve, egyben szemlélhette s a gondos szerető környezetnek végbucsut mondhatott, Urnap nyolczada alatt való kedden, két héttel védőszentje ünnepe előtt lelke elszállott az Urhoz, kit epedve kivánt.

Nem vagyunk hivatva, halála napjának és szendergése idejének jelentőségéről nyilatkozhatni; de el nem mulaszthatjuk, megemliteni, hogy védőszentje, az Oltáriszentség imádásában oly buzgó szent Alajos szintén Urnap nyolczadán, szent István Nagyasszonyunk hűséges gyermeke Nagyboldogasszony ünnepén halt meg s azért alázattal gondolhatjuk, hogy ezen körülmény is Isten kiváló szeretének jele volt.

Alapitó elnöknőnk ájtatos buzgalma.

Mi boldog az, kit teljesen elfoglal az Ur szeretete! Boldog, a ki mondhatja magáról: «Istené vagyok!» Ő elmondhatta. A mit kötelessége volt gondozni, családját gondozta. Őrködő jó szive azokat, kiket magáénak vallhatott, magába is foglalta. Családi ügyeit a legnagyobb figyelemmel vezette, jól tudva, hogy ez első és legfőbb kötelessége azon állapotban, melybe Isten rendelte, hogy övéinek gondját viselje; mit ha elhanyagol, nem lehet semmi tette, sem áldozata kedves az Ég előtt. Nemcsak hogy soha sem illethette őt szemrehányás, hogy vallásos gyakorlatai miatt elhanyagolja családi kötelmeit, hanem épen jól érezte mindenki, hogy áhitat gyakorlataiból meriti azt a gondos figyelmet, azt a lelkes rátermettséget minden jóra, a melyet családi otthonában tanusitott. Azon időn tul, a mit családi kötelmei lefoglaltak, teljesen és kizárólag a legméltóságosabb Oltáriszentségé volt.

Az Oltáriszentség uralkodott egész személyén. Azzal volt eltelve egész elméje, annak szeretete tulcsordultig töltötte meg szivét, annak gondja foglalkoztatja személyét. Egy járó-kelő örökfény volt az ő személye, mert bárhol volt és akármerre járt, soha el nem bocsájtá lelke karjaiból annak gondolatát, a kinek élt. Azért ebben nyilott meg az ajk, hogy könnyitsen az édes szeretet indulatainak tulfeszültségén. Az Oltáriszentség volt buzgalmának termő talaja, melyből összes erényei fakadtak. Gondolatai az Oltáriszentségből indultak ki és akarata és

tevékenységének végső czélja ugyanoda tért vissza. Nem érte be azzal, hogy ő szerette és imádta; lelkében égett a vágy, bárcsak mindenki szeretné őt és mindenki imádná. Igen, mert megérdemli ezt Jézus; egyedül ő érdemli meg. Az Oltáriszentség szolgálójának tekintette magát. Mint a hűséges szolgálóleányt teljes odaadás jellemezte. Legmélyebb alárendeltség és függésben utolsónak tartotta magát egész a megsemmisülésig. Ha mindenét áldozza is neki, mindezt semminek tartja vala mélységes meghódolásában. Magas méltósága, tevékeny élete daczára ugy elmerült alázatába az Oltáriszentség előtt, hogy egész valójáról leritt meggyőződése, hogy ő a jó Jézus előtt senki és semmi.

Társalgásának ép oly kedves, mint kimerithetetlen tárgya volt a legméltóságosabb Oltáriszentség. Mint madárka kedves fészkének otthonába, mint méhecske a virág kelyhének mélyébe, minduntalan vissza-visszatért gondolata és beszéde megszokott megkedvelt tárgyára. Ha pedig más valaki szólott előtte az ő kedves gyönyöre tárgyáról, azonnal elváltozott külseje a beszéd hallatára, ihletszerű fönség szállta meg, lelke föltüdült s mohón leste a szavakat; mintegy elragadtatásba jött s jól eső megelégedés élve hintett derült fényt arczára, a kigyulasztott öröm szikráit lövelték szemei. Bárki szólt e kedves tárgyról, ő menten az érdeklődés legelevenebb figyelmével csüggött a szavakon s meglátszott rajta, mint dobban föl szive hevesebb szeretetre s mint kiséri a beszédet ujongó helyeslés gyönyörével. Ugyanily öröm és elragadtatás adott lelkének szárnyakat, ha egy jó hirt vett a szentségi ügyekről, ha valami jó könyv került kezeibe, ha valamely szép czikkelyt olvashatott az Oltáriszentségről. Megeredt beszédes ajka s mint a Szentség magasztaló áradata, zengte az Ur dicséretét s vele önnön boldogságát.

Buzgalma a szentségimádásban.

Tudjuk, mennyit áldozott a szegény templomok ékitésére. Ezzel szemben azonban hangsulyoznunk kell, hogy Jézus iránt való szeretete, mely jól rendezett vala, mindenkor az imádást tartotta előbbvalónak; a templomok segélyezése csak alárendelt másodrangu föladat volt előtte. Ne csodáljuk azért, hogy magas rangja, előrehaladott kora, sőt beteges gyöngélkedése sem volt képes megakadályozni őt abban, hogy az Oltáregyesület minden áhitat gyakorlatában részt vegyen. Ott volt ő, a ki első az egyesületben, időre is az elsők közt, de nem mint első a tisztelet elfoglalásában, hanem a nép közé vonulva. Példája lelkesitette a társulati tagokat, nekik kitartásával kitartást adott, áhitatával ájtatosságra buzditott, lelkiismeretes pontossága szorgalmas kötelemteljesitésre intett, mint elnöknő valóban előljárt, nem a fegyelmezés szigorával kormányozva, hanem a fényes példa vonzóan kecsegtető eszményiségével, a szótlanul, de harsányhangon ható példa tanitásával.

Nem volt oly korai óra, mely neki korán lett volna, ha a templomba menetről volt szó; sem az órák tartama nem vala hosszu, ha ott időzhetett az Ur szentségi arcza és szine előtt.

Megható szavakban emlékezett meg ezen erényéről a fölötte tartott emlékbeszédben Székesfejérvár nagytudományu püspöke dr. Steiner Fülöp:

«Az Oltáregyesület közös ájtatosságain a kora órákban is ott volt; ott térdepelt, mint egykoron a legelőkelőbb római családok, a Scipiók, Marcellusok, Flaviusok sarjai a katakombákban a szegények és szolgák között, megható áhitatával a nép között s imádta, magához vette Jézusát az Oltáriszentségben, hirdetvén példájával, hogy a kit imád, a kit magához vesz, az a közös Ur, a közös király, a ki mérhetetlen szeretettel nyujtja jelenlétét gazdagnak, szegénynek, főurnak, szolgának egyaránt; és nyujtja egyaránt gazdagnak, szegénynek, főurnak, szolgának táplálékul önmagát; szegényért, gazdagért, főurért, szolgáért egyaránt áldozza föl magát oltárainkon; de közös a hódolat és imádás, a viszontszeretet kötelme is Jézus iránt gazdagnak, szegénynek, főurnak, szolgának egyaránt. E ragyogó példa hány szivet vezérelt Jézus oltárához.»

Az imaórát pontosan betartotta. S ezen kötelességét oly szentnek és nagynak, fontos és elmellőzhetetlennek tekintette, hogy semmi akadály nem merülhetett föl, mely őt ettől elvonni, vagy ebben késleltetni képes lesz vala. Ha betegség ágyhoz szegezte, ha tagjaiban tombolt a fájdalom, ha szellemi erejét a gyötrődés elcsigázta, ez nem lehetett ok arra, hogy ő Jézusával az érte annyit szenvedettel imádó egyetértésben ne töltse együtt idejét; sőt annál inkább kereste az imádás lelkiáldozatát, minél hevesebben tette testét a fájdalom égőáldozattá. Ha pedig utazott, az ut java részét azzal töttötte el, hogy lelkében a szentségház szent Lakója elé borult s ott a szent igazságok mélyébe bocsájtá gondolatait s azokból az erényes indulatok legragyogóbb gyöngyeit meritette a gyakorlati élet fölszinére.

Ájtatos szive érzékeny voltát minden iránt, a mi szentségi, semmi sem jelzi annyira, mint öröme a fölött, hogy az Oltáriszentséggel egy tető alatt lakott s hogy a mint lelke annyira megszokta a gyakori és gyors átkelést az Ur környezetének paradicsomi otthonába, ugy testileg is gyorsan és szaporán mehessen a Szentség látogatására. Nem is tudta eltitkolni ezek fölött táplált örömét, midőn oly gyakran hangoztatta, mit szeret ő oly nagyon abban, hogy Dénesfán lakhatik; mert ott az ő lakása a templommal összefüggött s bármely pillanatban oda térdelhetett az Oltáriszentség elé; az ajtó soha sem zárta őt el Jézusa elől, az ut éjjel-nappal tárva és szabad volt hozzája.

Ilyenek a szentek örömei.

De minők szenvedései? Nagyok és mélyek, különösen azok, mik nem a testet támadják, hanem a lélekre

nehezednek. Van-e a világon valaki, a kinek lelkét megkimélte volna ez a titkos vivódás? Többet mondok; van-e nő, a kinek nem kétszeres mértékkel, anya, kinek ne még ennél is bővebben ki ne jutna a lelki szenvedések minden árnyalatából? S ha a lélek finomsága annak egyszersmind érzékenysége is, mit tartsunk a vallásos anyák kínjairól? Mit, a mi jó elnöknőnk szenvedéseiről? Oh be nagyok voltak azok! Megadással viselte.

Oda vitte magával, midőn Szentség-látogatásra ment az Ur elé, letette szent lábaihoz; szive megkönnyebült... midőn fölkelt, ismét fölvette azt, vitte tovább, de érezte, hogy már erősebben birja. Ott térdelt Ura előtt, a ki a szenvedés Istene; s lelke, mint szomorufüz hajlik a sirkeresztre, önmegtagadóan hajlott alá az Ur szine előtt saját szenvedéseinek keresztjére. A midőn szent imádásban magát az Ur Jézushoz oly közel tudta, ennek szivdöbbanásán érezte meg önnön szive, hogy szeretett Ura mégis kimondhatatlan többet szenvedett.

A szentmise.

Az eddig emlitettek fölött még inkább ragyogtatja előttünk lelkét az a buzgalom, a melyet a szentmise iránt tanusitott. Tudta, látszott rajta, mennyire méltatta azt, *mi a szentmise.*

Nincs okunk kételkedni a fölött, hogy a vallási tanitás utján nyert ismereteit kikerekitette és sokoldalukká tette az a tapasztalat, hogy a gyakori szentmise-hallgatás minő megfoghatatlan mód gazdaggá teszi lelkünket az erényekben, minő jártassá az isteni tudásban, minő szilárddá a reményben, hogy égbe jut; de még a szentmise-hallgatást ő is olyannak ismerte, hogy minél többször teszszük, annál világosabban megértjük. Mert oh a szentmisében az isteni Mester van jelen, a ki mesterileg tud tanitani.

A szentmisét, történt volna vele bármi, el nem mulasztotta egyetlen egy napon se. Sőt a mennyire tehette, azon volt, hogy naponként több misén is jelen legyen. Az út messzesége és veszedelme, a zord tél fagya, viharja, a templom dermesztő téli hidegje, a tultömött templom tikkasztó melege, a lég, a környezet mind nem jött lelke előtt figyelembe, mert mikép vegyen ilyesmit számba az a lélek, ki ismeri Krisztusnak a szentmisében kifejezett önfeláldozó szeretetét. A Kálvária utja nem a kényelem országutja s a ki oda a szentmisére megy mit akar kényelmet?

Midőn szentmise-hallgatásra került ügyeinek sora, letett minden látszatáról is a kényelemnek. Előrehaladott korában szerető övéitől gyakran hallotta a könyörgés szavát, hogy kimélje magát. S a különben oly szives lélek hajlithatlan maradt, mert a szentmiseáldozat részünkről is áldozatot kiván.

Csak midőn elhagyta teljesen testi ereje, midőn a betegség megvetette a kinoknak ágyát, akkor a lehetetlenség kényszeritette, hogy szobájában

oltárt készittessen s a szentmisét ott hallgassa. De a mint a fejedelmi épület minden részében nagy méretü: ugy az igazán nagy lélek minden vonásában ragyog a lelki nagyság.

Nézzük benne is mikép nyilvánul meg ez? A mint az Úr szolgája az oltárhoz lép, az ő szivében megmozdul a nagy szeretet, a sulyos beteg fölemeli fejét a párnákról, a hősi szeretet fölvillanyozza lelkét, a roskatag testbe visszaszáll az erő, megfeszülnek karjának izmai, fölemelkedik, kikél ágyából, odavonja magát az oltár elé, térdre borul és sulyos betegen is ott hallgatja végig a szentmisét. Oh nézzük e sokszor megujuló képet, mit az Oltáriszentség lángoló szeretete naponként megismétel; nézzük meghatottan a szeretet átszellemült alakját, nézzük öt, ki olyan, mint egy megtestesült imádság.

Nézzük gyönyörrel s szégyenüljünk meg önmagunk lanyhasága fölött. Midőn az ő buzgalma ily nagy volt, fájt neki mások rideg hanyagsága. Egyet érzett Jézus szivével, s e szentséges szív érzelmeit, oh mi gyakran fejezte ki panaszos szava. Minduntalan följajdult az emberek s kivált az ugynevezett katholikusok lanyhasága fölött.

Fájdalommal emlitgette:

«Oh csak jobban ismernék az emberek az Oltáriszentséget!»

Tépte lelkét a kín a fölött, hogy sokan oly könnyen elmulasztják a szentmisét.

Nem tudta megérteni, nem megmagyarázni azt a könyelmüséget, hogy sokaknak van idejök és alkalmuk a szentmise hallgatására s a helyett, hogy sietnének ezt lelkük javára fölhasználni, dib-dáb dolgokat, időtvesztegető haszontalanságokat előbbre valóknak tartanak, mint a nagy Isten nagy szolgálatát. Sport és mulatságokat nem tartanak ártalmasoknak, holott hányan esnek áldozataivá: de a templomban, ugymond, egy félórát töltve szentmisét hallgatni, az az ő szemökben veszedelmes. Mint üldözték e keserű tapasztalatok istenes buzgalommal eltelt lelkét; mint keringtek e gyászoló gondolatok elméje körében, mennyi keserűséget elegyitett ez a tudat érzelmeibe, azok értik legjobban, kiket szintén megszállt a Jézus szeretetéért vele bánatában osztozkodó részvét.

A szentáldozásnál.

Igen gyakran járult a szentáldozáshoz, még betegségében is: mindenkor félelemmel eltelt tisztelettel, a leggondosabb előkészülettel, a legbensőbb imádás és hálaadással. Hitét akarjuk látni? nézzük megfeszült figyelmét; indulatait kivánjuk ismerni? im arcza vallja, hogy gyermeki megilletődés vett erőt rajta, alázatát keressük? a közös áldozásoknál nem elsőnek lép a szent asztalhoz, egyszerüen és észrevétlenül elegyedik az áldozók seregébe. Látni öt ez áldozásnál, lehetetlen volt nem a legnagyobb áhitatra gerjedni. Vallásos buzgalma ebben érte el tetőpontját. Csöndben merült el Istene birtoklásába s ugy látszott, mintha lelke nem volna a földön s nem volna magánál: az égben időzött Istenénél. Szigorusága elzárta a külvilágtól érzékeit s ki mindig fegyelmezetten tartotta magát, a szentáldozásban teljes összeszedettség és magábaszállással adta át személyét az édes Jézus birtokába.

A szent körmenetben.

Az isteni Üdvözitő földi diadalmeneteiben, az Urnapi körmeneten s minden más alkalmún, melyet az Oltáriszentséggel tartottak, oly buzgalommal vett részt, a minő a Szentség iránt viselkedő mély hitéből és tökéletes odaadásából kitellett. Ha nem volt módjában az Úr környezetéhez ama szent nők társaságába tartozhatni, kik a Megváltót földi utjában kisérték, nem rajta mult; kisérni, követni az Üdvözitőt az ő szentségi körutjában, növelni annak pompáját, általánosabbá tenni az örömet, csöndes buzgalom áhitatába vonni a jelenlevőket, ezt lelkesült hévvel tette s azért kimondhatatlan nagy volt megjelenésének hatása. Ott haladt a hivők seregének tömegében, mint a ki Istenét kiséri; mint bárány, ki jó Pásztorát követi; követi nemcsak most, hanem ugy érzi, hogy kész vele és utána a halálba is menni. Az égő gyertyának, mit kezében tartott, fényesen lobogó lángja csak gyönge képe volt hitének és szeretetének, mely ilyenkor benne hatalmas lobbot vetett.

A lelkigyakorlatokban.

A lelki gyakorlatok napjai, miket az Oltáregyesület tartott, az ő ünnepnapjai voltak. Épületes buzgalommal és lelkiismeretességel vett bennök részt.

Intézkedéseiben, miket a látogatottság érdekében s a megjelentek zavartalan megvonultsága tekintetében tett, meglátszott, mit tart ő a lelkigyakorlatok felől. Ha minden áhitatgyakorlat uj tápláló anyagot adott annak a szent hévnek és tűznek, mely lelkében égett: ugy a lelkigyakorlatok legbővebb s legnagyobb mértékben tették azt.

Tudta jól, hogy mennyire szükségesek az Oltáregyesület tagjainak a lelkigyakorlatok, melyekben a lélek a földies csüggéstől megszabadul, salakját leveti, hitbeli látásában megtisztul, elveiben szilárdabb, életében rendezettebbé lesz, szeretete tökéletesbül, érdemszerző képessége növekszik, egyszóval az Úr Jézus kedves lelkéhez, barátságos szivéhez formálódik.

Boldog emlékü elnöknőnk lelki élete mindnyájunkra nézve kedves és üdvös tanulság, gyujtó példája megragad minket s az ily kitartó, haláláig egyre növekvő s mindig tökéletesedésben tartó áhitata nekünk is kivánatossá teszi azt az erényes ihletet, hogy magunkat teljesen Istennek szenteljük, egész egyéniségünket neki adjuk, magunkat semmibe se vegyük, semminek se tekintsük, egyedül öt, az édes Jézust mindennek. Hogy igy mindegyikünk elmondhassa magáról:

«Én Istennek élek.»

***

Alapitó-elnöknőnk és az Örökimádás temploma.

Dr. Steiner Fülöp székesfehérvári püspök emlékbeszédében, melyet kegyelmes asszonyunk fölött tartott, e tárgyról igy szól:

«Bármennyi örömmel és hálával szemlélte az egylet buzgó működését s terjedését, áhitatos szive még többre vágyódott a tabernákulumban lakó édes Üdvözitőnek dicsőségére.»

«1856-ban egy szerény szerzetes jelent meg Párisban, egy nagy, egy kiválóan szent eszmével szivében. Nem hozott magával nagy nevet, de egy érzelmet, a mely Isten szeme előtt nagygyá tevé őt; lángoló szeretetet az Istenember iránt az Oltáriszentségben. E lángoló szeretet ébreszté benne a fönséges eszmét s a forró vágyat, bár létesülne szerzet, a melynek főfeladata lenne őrködni folyton Jézus előtt az Oltáriszentségben, imádni őt folyton, minden megszakitás nélkül, mondjuk a szó tágabb értelmében, végezni *örök* imádást a szentséges titok előtt; s nem nyugodott, mig e forró vágya teljesült.»

«Az Oltáriszentség e nagy tisztelőjének, Eymard atyának, e forró vágya volt áldott emlékű elnöknőnknek is égő vágya: a fővárosban Jézusnak hajlékot emelni örök imádásra, s hűséges őreinek, az örökimádást teljesitő zárdanőknek szent magányt szerezni Jézus hajléka mellé. Éveken át lángoló buzgalommal törekedett e magasztos czél elérésére; folyton érintkezett Jézusnak ily hűséges leányaival. S ime, egy áhitatos lélek, a ki hasonló lángoló szeretettel a legfölségesebb Oltáriszentség iránt, osztá az áldott emlékű elnöknőnek e forró vágyát, még mélységes keresztény fájdalommal szivében áldott emlékű Erzsébet királynénk oly gyászos elhalálozása fölött, szive áhitatában s alázatosságában, hűséges keresztény kegyeletében a jóságos királyné iránt, a szent és üdvösséges gondolatot tárja lángbuzgalmu elnöknőnk ugyanazon keresztény fájdalomtól és kegyelettől áthatott szive elé: helyezzük a forron szeretett királyné lelkét és emlékét az Oltáriszentségben mérhetlen szeretetével jelenlevő Jézusnak oltalma alá, az örökimádás templomában; az áhitatos szivek ezrei és ezrei, a kik ide fognak sietni Jézusukat imádni, rebegjenek imát szentséges Szive előtt a jóságos királyné örök üdvéért is.»

«Áhitatos lelkének egész hevével karolta föl elnöknőnk a mélységes keresztény kegyelet e szent és üdvösséges gondolatát; egyik gyermeke karjára támaszkodva, az erejében megtört agg főúrnő megjelenik a királyi trón előtt s kiesdi szent és kegyeletes művére a fejedelmi pártfogást, áhitatos szive körébe gyüjt rokonérzelmű lelkeket s meginditja a katholikus szivek nagy és szent mozgalmát, a szent magasztos és kegyeletes czél elérésére.»

«Lelke egész szent hevével csüggött e művön, lángoló buzgalommal fáradozott annak létesitésén, mig áldott szive dobogni megszünt.»

«E mű volt elnöki tisztjében Jézusért élő lelkének utolsó nagy föllángolása, e szent és magasztos, századokra szóló művel fejezté be Jézus imádó seregének, a budapesti központi Oltáregyesületnek érdemekben gazdag elnöknője szent és magasztos királyi szolgálatát, a királyok Királya előtt a legfölségesebb Oltáriszentségben; drága örökségül hagyván e szent és magasztos egylet tagjainak *példájának utánzását.*»

Ezen törekvése, hogy a magyarországi Oltáregyesületek középpontja Örökimádás templomával és zárdájával függjön össze, a legfönségesebb Szentség érdekében hozott áldozatainak és tevékenységének nemcsak betetőzése, hanem a megindult áhitatbuzgalomnak biztositása, fönnállásának legszilárdabb alapja is leszen. Mert az Oltáregyesületnek legtermészetesebb középpontja, agya és szive csak az Örökimádás temploma és zárdája lehet. Itt gyakorlatban szerzetesi szabályok szentesitése alatt folyik a folytonos imádás és ezzel a templom szellemi képviselője, összefoglalása mindazon törekvéseknek, mik az Oltáriszentség dicsőitése és megkérlelésére irányulnak. Innen áradnak szerte, mint forrásból a szentségi gondolatok, innen születnek az alkalmas tervek, innen folyhat a legszakavatottabb irányitás és kormányzás. Innen a szakadatlan imádás hevével mindig üde és életerős meleg buzgalom árad az egyes egyesületekbe. Ide jöhetnek az egész országból gyakorlatilag tanulni mindazt, mi a szentségimádás köréhez tartozik. Ide ha jönnek, egyesülnek is azok; kik eddig talán kelleténél jobban s nem is a czél előnyére elszigetelték magukat. Az intézet egyszersmind leghivatottabb az egyöntetü tevékenységnek minden ágát vezetni, maga köré gyüjteni az imádás, templomi ellátás és segélyezés, a munkakiosztás, a ruhák készitésének, a Szentség körébe vágó hitbuzgalmi irodalom, a könyvek és lapok szerkesztésének és kiadásának ügyeit. Szóval, nem habozunk kijelenteni, az Örökimádás temploma és zárdája a Szentségi társulatok szakszerű, biztositott vezetésére elengedhetetlen tényező és középpont; minden egyéb nem teljesen kielégitő, s a jövőre nézve minden tekintetben megnyugtató.

Igy érezte ezt az elhunyt alapitónő s azért szivszorongva siettette a zárdának és templomnak minél előbb való megépültét. *Ezt a munkát hagyta reánk, mint örökséget, mint lelki végrendeletét,* melyet *az Úr Jézustól mint rendeletet vett át s melyet nekünk, kik iránta hálával, Jézusunk iránt szeretettel tartozunk, mielőbb meg is kell valósitanunk.* Az ő szelleme és imája velünk, hogy az Oltáriszentség társulatának műve hazánkban bevégzett és teljes legyen.

Oh hányszor szólott ő erről, mily forrón kivánta, mennyit törte magát

miatta; tervet is készitett. Éveken át sürgette. Nyughatatlanul, szinte türelmetlenül siettette, csak hogy meglegyen; a távolabbi eszközöket áldozatok árán biztositotta.

Alapitó-elnöknőnk tevékenysége.

Kincs az élet, mert módot ad a tevékenységre. A halál ad nyugalmat. «Munkálkodjatok, mig világosságtok vagyon, jön az éjszaka, midőn senki sem munkálkodhat», e szavakat mondta az Ur az apostoloknak, ezeket hangoztatja felénk a szentséghází ból is minduntalan, ha előtte térdelünk. Az élet világa munkálkodásra való. Tenni, sokat, minél többet tenni, mindig munkában lenni s az életet valóban életté, a mi a tevékenység, tenni, ez tulajdonságuk azoknak, kik az Oltáriszentséggel meghitt viszonyban élnek. Jézus a szőlőtő; a ki benne marad, ő állitja és igéri, sok gyümölcsöt terem. Kinek elméje Jézus hitében pihen, annak akarata az ő szeretetében fárad. Boldog az ember, ki Istenért tehet valamit. «Istenért»; ugy-e, mi édesség van e tudatban, mi erő az elhatározásban, mi lelkesedés a fáradozásban, mi kitartás az erőfeszitésben, mi öröm a sikerben, ha a szív átérzi azt, hogy «Istenért teszem». Mindez fokozódik ebben: «Jézusért», mert ez közelebb hozza hozzánk az Istent jóságával s szeretetreméltósága benne érzékelhetőbb nekünk embereknek; s még jobban emelkedik, ha az Oltáriszentségben jelenlevő Jézusra gondolunk. «Érte!» Ez boldoggá tesz a tevékenységben. Azért a Szentség szeretetében élő lélek nem ismeri az unalmat; hanem becsüli az időt.

Boldogult elnöknőnk tevékenységét visszatükrözteti az is, hogy imádási órájátéjjel tizenegytől tizenkettőig tartotta; szent leleményességgel rendezte igy, hogy a napnak munkára alkalmas idejét egy perczczel se röviditse. Tevékenysége bámulatba ejt. Oh mi nagy lehetett szeretete Jézus iránt, hogy oly megfeszült erejü tevékenységet birt meg élete! Ha egyebet nem tesz, mint, hogy megalapitja az Oltáregyesületet, ezzel egymagával is megérdemli csodálkozó hálánkat: de az ő tevékenysége nemcsak alapitotta; terjesztette is azt, föntartotta, elevenen éltette, s tökéletes virágzásra, bőséges gyümölcsözésre juttatta.

Az Oltáregyesületet alapitja.

Az Oltáregyesület mintegy első, próbaévét Lovas-Berényben töltötte. Elnöknőnk ott alapitotta azt, szerényen kezdve. De már 1859-ben Pestre szállott át; fölvette a központi jelleget s áldásos munkakörét az egész országra kiterjesztette. Mennyi fáradságot foglal azonban magába ez az

egynehány adat; mennyi gond, terv, rábeszélés, hány út, látogatás, kérelem; mennyi levélirás, tanakodás; hányszor ismétlődő kisérlet; mily sok csalódás keserüsége; mennyi kitartás a közöny és tudatlanság meggyőzésében; hány megalázódás és kellemetlenség: mindezt csak a jó Isten tartotta számon, a ki egymaga tudja és az alapitónő, ki mindezt érezte.

Az Oltáregyesület első évéről szóló törzskönyve mutatja, mint vezette a szentséges Üdvözitő őt ezen tevékenységében azon hatalmas támaszhoz, melyet az ügy az Angolkisasszonyok budapesti intézetében nyert. Az első lapokon bejegyzett nevek föltüntetik, mint terjedtek országszerte a szálak, melyek a személyes ismeretség és összeköttetés nyomán az egyesület tagjai sorába fűzték ezen nagy tevékenység kifejtésével a legnemesebb lelkeket.

A szervezés munkájával járó fáradságról szólnak amaz iratok s a vezetett könyvek nagy halmaza, mik az Oltáregyesület irattárában találhatók. A sokoldaluan fontolgató tanakodások, az éleslátásu vállalkozások, az ügyek energikus és önfeláldozó vezetése hihetetlen gyorsasággal terjesztette az egyesületet s tagjainak nemcsak száma, hanem buzgalma és áldozatkészsége is egyre gyarapodott azon vezérlet és kormányzás alatt, mely az ifju egyesületre a saját erényeinek jegyét és képét véste. Az elnőknő fiatal hévvel, fölvillanyozott elevenséggel, az elért siker örömeitől mindjobban feltüzelve, mint az egyesület lelke, tett, fáradott és buzditott.

A külföldnek testvéri jellegü mozgalmait a legnagyobb érdeklődéssel kisérte. Lelkesülten szólott az ott elért sikerekről. Példakép állitotta elő a társalgásban. Eseményeit számon tartva, azokat az egyesületiek körében közölte. Érdeklődést keltett mindenkiben ez elbeszélésekkel. Lelke megérzett minden társadalmi hullámverést, bármily messziről jött legyen az, a mi az Oltáriszentséget illette. A mi intézmény a külföldön keletkezett, sóvár vágyat keltett benne, vajha hazánk is örvendhetne ilyesminek.

A kiállitásokat rendezi.

Az egyesület beléletének körében legcsodásabb volt azon önfeláldozó tevékenysége, melyet az egyesület ajándékozta templomi fölszerelések *kiállitása* körül kifejtett. Ő volt ennek is igazán a lelke. Nemcsak a tárgyak beszerzése azok czéljából való levelezések vallották kezei fáradhatatlanságát, nemcsak a tárgyak elhelyezése, berendezése, a termek diszitése, az izlés, összhang és a szentet megillető méltóság bizonyitotta lankadhatatlan, mindenre kiterjedő figyelmét: a technikai elrendezésben is ő maga járt el, ő rendelt iparosokat, asztalost és kárpitost és minden egyebet, a kik az ő személyes szorgos felügyelete alatt és utasitásai szerint dolgoztak. Ha egyébre is hosszu időket és gyakran töltött az egyesületi helyiségben, ilyenkor egész idejét odaáldozta. A kiállitás körül végzett teendők ki nem fárasztották: sőt hi-

hetetlen nagy boldogságot szereztek neki. Gyönyörrel telt el azon szemlélő tudatban, hogy mindezt a szeretet szerető Istenének teszi.

Gondoskodik az egyházi szerelvényekről.

A kiállitás körül kifejtett buzgalom csak koronája volt az egész év hihetetlen fáradságu tevékenységének. A készülő szerelvények beszerzését ő eszközölte. Oh csodás önfeláldozás! Beszerezte a szövet- és paszomántmintákat, levelezésben állott a gyárakkal, a külföld legnevezetesebb egyházi szövetgyárait személyesen fölkereste, tárgyalt a gyárosokkal és megbizottaikkal, hogy egyrészt a legjobb anyagot, másrészt a legolcsóbban vásárolhassa. Selyemszövet, kereszt, betétek, vászon, csipke, mind értékes és tartós, az ő gondos rendelése szerint került az egyesület birtokába. Midőn ez megvolt, lakásán megindult az anyag felosztása, szabása s a munka kiosztása. Ha meggondoljuk, hogy évenkint 1200—1500 egyházi ruhadarab jutott ajándékozásra, bámulatba ejt az a tudat, hogy minden darab a jó kegyelmes asszony fáradhatatlan kezein ment át. A mit fáradozva az öltönyök és ruhákkal tett, ugyanazt a figyelmet forditotta az egyéb fölszerelésekre. Érczművesek, asztalosok, könyvkereskedők és könyvkötőkkel mind ő maga levelezett s tette meg náluk a rendeléseket.

A templomi virágdisz.

Buzgó fáradhatatlansága más teret is talált. S ez az oltárok, templomok virágos diszitése volt a szentség-imádás és az urnapi ünnepségek, valamint egyéb szentségi körmenetek alkalmaira. Sok utánjárás, kérés és buzditással járt el ez ügyben; mert nagyon jól tudta, hogy mindazokra, kiket ezen diszitésnek megnyer, az édes Jézus bőséges áldását vonja le, mert Isten semmi jót sem hagy jutalmazatlanul. Fölösleges megemliteni, hogy ő maga ebben is a legfényesebb példával szolgált, virágok, délszaki növények, zöld lombozatok egész halmaza vándorolt ilyenkor az ő intézkedése folytán a templomba.

Egyesületi zászló.

Tevékenységének nem csekély jelentőségü eredménye volt az egyesület zászlaja. Gondja volt reá, hogy az is megfelelő legyen az Oltáregyesület szent czéljának s ünnepélyes kifejezője az Oltáriszentség iránt viseltető érzelmeknek. A mit az áldozatkészség anyagi eszközül egybehordott, azt ő a tőle telhető teljes odaadással úgy értékesitette, hogy terv és kivitel egy remek műdarabot alkosson. Utánjárásával festőművészt keresett és nyert meg, a ki az eszmét méltón fejezze ki; szorgoskodása ügyes kezeket szemelt ki, melyek a kidolgozást hűen idomitsák a művész terveihez. Igy sikerült neki hosszú fáradozás és szorgoskodással elérnie azt, hogy a zászló a tagok öröme és az egyesület minden időre szolgáló disze lett.

Keveset mondhatunk, azt is csak néhány szemelvényben mutathatjuk be abból a tevékeny életből, mely negyvennégy éven át szorgoskodott az Urért, mert gyönge az emberi tudás mindazt összegezni és följegyezni, a mit ő fáradott. A mit mi elmondtunk, az csak kivonatos vázlat. Az élet fáradalmai és tevékenységének érdemei az örök élet könyvében mind hűen vannak beigtatva s ünnepélyes alakban lesznek kihirdetve az egész világ előtt a fáradhatlan hős léleknek dicsőségére és a mi örömünkre, kik őt csodálhatjuk ugyan, de tevékenységét leirni képtelen vagyunk, még kevésbbé követni.

Alapitó-elnöknőnk jótékonysága.

Midőn jótékonyságáról megemlékezünk, tárgyunknál fogva csupán azon áldozatkészségére irányitjuk figyelmünket, melylyel a szentségi ügyeket támogatta. Adományainak osztogatását elsőben is a titoktartás jellemezte. Vannak lelkek, a kiknek nagyon fáj, ha dicsérik őket, épen ellentétesen a világ gyermekeinek tulajdonságaival, kik kapva-kapnak a dicséret csillogó szavaiban lerótt elismerésen s kiknek az esik zokon, hogy másokat s nem őket éri a dicséret. A jó lélek legtöbbje ugy van az isteni kegyelem által előkészitve, hogy nemcsak a dicserettől irtózik, de még a hála és köszönet nyilatkozatai elől is kitér. Ilyen volt ő is és mert mindent Istenért tett, mindig titokban tette a jót. Mondhatjuk, hogy nagyon ügyes volt abban, mint kell saját jócselekedetét a titok leple alá rejteni s a jó Isten is kedvezett ezen igyekezetének, mert nagyon kedveli ez eljárást. Jótéteményeinek nagyságát csak sejteni lehet; de ha hozzávető számitást is teszünk, nagy az a végösszeg, a melyet eredményül nyerünk. Adományainak sokfélesége leginkább csak halála után tünt ki. Az egyesületnek sok kiadásai vannak, mikre azelőtt senki sem gondolt. Az áldott lelkü kegyelmes asszony elhunytával tünt csak föl, hogy a kiadások rovatában mindezen költségek egy fillérrel sem szerepelnek — a jó elnök-asszony évek hosszú során a sajátjából fizette. Tisztelnünk kell ezen óhajtását, melylyel adományainak titokban maradását kivánta. Azért csak annyit emlitünk, hogy kiállitási, házbér, lelki gyakorlati és sok más czélokra sokat áldozott. Jellemzésére azonban dicsérőleg kell még kiemelnünk azon okosságot, melylyel a czélt élestekintetü figyelme kiszemelte. Soha fölöslegesre. Mindenkor úgy, a mit a buzgalom sugott és a hideg czéltudatosság jóváhagyott. Élte vége felé, de már nagynevü férje halála óta igényeit nagyon alászállitotta, hogy ezzel is hősi erénygyakorlatot végezhessen az Oltáriszentség javára. Ha szentségi czél lebegett szemei előtt, semmit sem

tekintett, csak a czélt, a melyért áldoz. Talentumait a legjobb kezekbe tette le kölcsön; a jó Jézus mindazt nagyszeretettel gyüjtötte egybe s százszorosan megtoldotta s jól eltette, megóvta a számadás napjára, hogy hűséges lelkét meglepje vele az első égi találkozónál, s még az örök élettel betetőzze.

Kövessük őt e jótékonyságban. Ha pénzünket szórakozásra és fölös táplálkozásra adjuk ki, az a pénz soha vissza nem tér, — örökre elveszett; a mit szentségi czélokra áldozunk, az jó helyen van, sokat jövedelmez, soha el nem vész, örökéletet szerez. Gazdagoknál pedig ez az égbe jutás egyetlen, legkönnyebb és legbiztosabb eszköze.

Alapitó-elnöknőnk védőszentje szent Alajos.

Ama jóságos és fenkölt szellem, kinek erényeit szemlélve méltattuk, boldog volt annak nevét viselni, a ki az Oltáriszentség imádásában és a vele való egyesülésben mindenkor legkedvesebb s legeszményibb példányképünk és pártfogónk egyike marad. Ezen hó 21-én ünnepeli az Egyház emléknapját és halálának évfordulóját. Kedvező alkalom ez nekünk, hogy mintegy ezen szent tiszteletében is követhessük boldogult elnöknőnket, az ő életéből különösen azon adatokat megszivlelni, melyek alkalmasak arra, hogy bennünk az imádás lelkületét és a szeretet érzékenységét a szentségi Jézus iránt növeljék. Ha a család tagjai megülik a családanya védőszentjének ünnepét s ezzel vallják tiszteletüket nemcsak az anya, de legkivált a szent iránt, kinek égi oltalma és pártfogása számukra a jó anya áldást-osztó erényeit megszerezte: ugy illik nekünk is tisztelettel lenni a jó elnökasszony miatt szent Alajos iránt, kinek égi közbenjárása nem az utolsó tényező azon erényekben, miket elnöknőnk az Oltáriszentség körül ragyogtatott. — Elválasztható-e a név az egyéntől? A névben, a szent nevében szent elvek vannak egybefoglalva, elvek, miket a szent jelleme és élete fejeznek ki.

Pazzi-i szent Magdolna egykor Florenzben elragadtatva nézett az égre, vonásain mennyei sugarak játszadoztak s boldog lelkülettel csengtek szavai: «Oh mi nagy szent Alajosnak, szent Ignácz rendtagjának dicsősége a mennyekben. Ha Jézusom ki nem nyilatkoztatja, sohase hittem volna. Alajos nagy szent. Bárcsak bejárhatnám az egész világot harsány szóval hangoztatva: Alajos nagy szent. Alajos titkos vértanu. Oh mily hatalmasan szerette Istent; most tökéletes szeretettel élvezi őt egekben!» Nagy szent és titkos vértanu; miben szenvedett és mi ölte meg őt? szenvedett és belehalt Jézus szeretetébe, ennek lángjában égett el és hamvadott porrá. Nem sejtjük-e, hol gyuladt benne ez a halálos szeretet, mely neki jobb, örök életet szerzett? Hol találkozott, hol társalgott a Szeretettel?

Ott az Oltáriszentség előtt, ott olvadtak egybe a lelkek; a szentáldozásban, ott egyesültek a szivek, hogy Alajos a szeretet vértanuja lett.

Szent Alajos védőszentje az Oltáriszentségimádási zsöngéjének, a szórakozás nélkül való imádságnak. Fönséges ima, mely soha sem lohasztja szárnyát, mely nem ütődik rögbe, mely nem küzköd, hanem elragadtatva könnyedén lebeg? Hogyan is kezdte, mikor kezdte ezt az imát? Mihelyt gagyogni tudott. Piczinyke gyermekre mutat képzeletünk, járni tudna ugyan, de ha siet, inkább gördül, kedves eleven lihegő-pihegő kis gyermek; kacsói enyhébbek, mint a szellő érintése, szemei mosolygóbbak, mint az aranyfoglalatból sugárzó gyöngyszemek, arcza pirja mintha az angyalok csókja volna; tünékeny, mint a nap, ha a felhők s a tavaszi szellő ingerkednek vele; keresik, hol van? eltünt, elrejtőzött... végül nagy keresés után meglelik a kis Alajost a piczinyke zugban, hova elbujt, hogy zavartalanul imádkozhassék. — Ilyen volt a kezdet.

Halálos ágyán pihen, a mennyire pihenni engedi őt a szeretet. Szivén egy kis feszület nyugszik s a Megfeszitett alakja a sziv minden dobbanását megérzi, minden szivverés megemeli kissé.

Szunnyadni már rég nem képes, fél tőle az álom, mert a buzgó imától talán elvesztené maga is nyugalmát. Ajkai rebegnek, mint mikor a suttogó szellő az erdő sürüjéből a lenyugvó nap után száll; imáját oh hány napja már, hogy meg nem szakitja; nem tud meglenni nélküle; lelke nyughatatlan; az Isten szeretete mint a tüzes nap heve a harmat páráját, szivja fölfelé, mig végül a lélek kiimádkozza magát a test börtönéből s azt ott hagyja, mint egy nyitva maradt imádságos könyvet, hogy mások térdeljenek eléje s ártatlan tiszta elváltozottságából tanuljanak meg imádkozni. Ilyen volt a vég.

S a kettő között az egész élet ugyanilyen, hogy nem lehet megtalálni, hol végződik a kezdet s hol kezdődik a vég. Egy hosszu, hosszu ájtatos imádság s az egész élet az imádságnak egyetlen egy meg nem szakitott nagy lélekzetvétele.

S ezen nagy ájtatosság középpontja a legméltóságosabb Oltáriszentség volt.

Naponta négyszer látogatta meg Jézusunkat a legnagyobb szeretet titkaiban, a szentségben; ugy térdelt mindig előtte, mint a ki nem tud és nem érez semmit a körülötte levőkből, szeme, szive, ajka, egész teste, lelke az Ur Jézusé; azért teste merev és mozdulatlanná lett, mint a márványszobor, lelke az istenséghez hajlékony és simulékony, mint a minő a gyermek az anyai karok közt; olvatag és boldogságában olvadozó,

mint a viasz a tűz közelében. Mielőtt a tanterembe megy, előbb az Oltáriszentséghez vezeti őt utja; s mielőtt hazatérne, ismét egy látogatás és önfeledett időzés az Ur Jézus lábainál. Mig másoknak a játék szerez szórakozást, neki a szentséglátogatásban telt üdülése.

Tizenkét éves korában volt első áldozása. Itt is az isteni gondviselés kiváló szeretettel szorgoskodott róla. Szent nyujtja a szentnek először a Szentséget. Isten, mint egykor szent Ágostont és szent Ambrust vezette boldog találkozásra: ugy küldi most borromaei szent Károlyt szent Alajoshoz.

A szent bibornok Kastiglione zárdáját jön meglátogatni. Szent Alajos isteniek iránt érzékeny lelke kiolvasta belőle fönséges erényeit s kimondhatatlan vonzalmat és megható tiszteletet érezett iránta. A főpap pedig szivörömest társalkodott az angyali ifjuval s midőn megtudta, hogy még nem járult a szentáldozáshoz, ő maga készitette őt elő Ki ne tudná elképzelni, mennyi boldogságot nyujtott mindkettejöknek e szent foglalkozás? a főpap lebocsájtkozik a szent tudományok ormairól, hogy meleg szavakkal mondja el az ártatlan ifjunak, milyen az isteni szeretet verőfényes tüze akkor, a midőn a lélek és test szeretettel önmagába fölcsókolja az édes Jézus isteni testét, lelkét; s a szent ifju a korához való egyszerü, tiszta, hamisitatlan csüggő szeretettel itta lelkébe a szent szavakat; fönséges és kedves társultak ezen jelenetekben, miket édesekké tettek azok az örömkönyek, mik sem a tanitó, sem a tanitvány szemeiből sohasem hiányoztak; szép jelenetek, minőkben az angyalok is ritkán gyönyörködhetnek itt a földön. Az utolsó éjjelt szent Alajos csaknem teljesen imával töltötte. Az isteni szeretet édes láza kigyulasztotta szemeit, arczát, szivét, midőn az oltárhoz térdelt. Mit mondjunk a szentáldozásról jellemzőbbet, mint hogy mind a ketten, az édes Jézus és szent Alajos is egészen boldogok voltak, hogy birhatták egymást, kik oly forrón szerettek.

E naptól kezdve szent Alajos nagyon gyakran áldozott és pedig fokozottan emelkedő buzgalommal.

Életének lelke volt az Oltáriszentség és lehetetlen szentünket jobban tisztelni és követni, mint az Oltáriszentség imádása és vételével. Azon tiszteletmódok között, melyek a szent emlékét ünneplik, legfontosabb a szent Alajos-ájtatosság, mely csakhamar a szent halála után Rómában keletkezett s mely már az egész világon el van terjedve. Ez abban áll, hogy azon hat év emlékére, melyet szent Alajos Jézus társaságának rendjében töltött, az évnek bármely hat egymást követő vasárnapján, tehát meg nem szakitott egymásutánban a következőket végezzük:

1. jó szándékot keltünk, hogy szent Alajost életének erényeiben követni akarjuk, legkivált tisztaságát állapotszerü tisztaságunk gondozásával;

2. mind a hat vasárnapon a szentgyónás és szentáldozáshoz járulunk;

3. minden vasárnap szent Alajos valamely erényéről megemlékezünk

(isteni szeretete, tisztasága, alázata, áhitata, önmegtagadása, engedelmessége, hite és szeretete az Oltáriszentség iránt, vezeklése, felebaráti szeretete, béketürése, stb.), melynek művelését mi is elhatározzuk;

4. az Egyház szándékára minden vasárnap hat Miatyánkot és Üdvözlégyet imádkozunk.

XII. Kelemen minden vasárnapra teljes bucsut engedett ezen ájtatosság végzőinek.

***

Ajánljuk szülők és nevelőknek, hogy a gyermekek és ifjak között szent Alajos társulatát terjeszszék. Ez szinte természetes előkészület és nevelés arra, hogy ha felnőnek, az Oltáregyesület buzgó tagjaivá legyenek.

Következőkben adjuk tervezetét:

Szent Alajos társulata.

I. A társulat czélja:

Szent Alajos követése az áhitatban és az erényekben.

II. A társulat áhitata:

1. *az Oltáriszentségre*, — 2. Jézus szent Szivére, — 3. a bold. Szűz Máriára, — 4. szent Alajosra irányul.

III. A tagok főbb erényei:

1. a tisztaság, — 2. az alázatosság (szerénység), — 3. az önmérséklet, — 4. a felebaráti szeretet.

IV. A tagok kötelességei:

1. az Ur Jézus, a bold. Szűz Máriának, vagy szent Alajosnak valamely *érmét* folytonosan viselni; 2. a bűnre vezető alkalmakat szorgosan kerülni: 3. naponkint a következő fohászokat elimádkozni: a) *Imádtassék és végnélkül áldassék a legméltóságosabb Oltáriszentség* (100 n. b.); b) *Szelid és alázatos szivü Jézus, tedd, hogy szivem a tiedhez hasonlóvá legyen* (300 n. b.); c) *Szűz Máriának édes Szive, légy az én menedékem* (300 n. b.); d) *Szent Alajos, az ifjuság pártfogója, könyörögj érettünk!*

V. A tagoknak ajánltatik:

1. az Oltáregyesületbe, vagy Jézus szent Szive, — vagy a bold. Szűz Mária valamely társulatába való belépés; 2. a karácsonyi és a husvéti időn kivül a gyakrabbi, de legalább szent Alajos napján, vagy az e naphoz legközelebb eső két vasárnap valamelyikén szentgyónás és szent áldozás; 3. az Oltáriszentség buzgó látogatása; 4. a szentmisének, a mennyire lehet, hétköznapokon is hallgatása.

VI. a társulat tagjai:

1. katholikus fiu-gyermekek; 2. katholikus *ifjak*; 3. katholikus férfiak lehetnek, a kik ebbeli szándékukat lelkiatyjoknak bejelentik.

Ima szent Alajoshoz.

«Oh mely szép a tiszta nemzetség fényességben, mert halhatatlan annak emlékezete, mivel mind az Istennél, mind az embereknél ismeretes. Mikor jelen vagyon, követik őt; és kivánják, mikor eltávozik és koronázottan örökké diadalmaskodik, a fer-

tőzetlen viadalok jutalmát megnyervén».

Kevéssel tetted őt kisebbé az angyaloknál.

Dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg őt.

Könyörögjünk!

Mennyei adományokat kiosztogató Ur Isten! ki Alajosban, ez angyali ifjuban, az életnek csodás ártatlanságát hasonló bűnbánattal egyesitetted: az ő érdeme és esedezései által engedd, hogy kik őt az ártatlanságban nem követtük, a bűnbánatban utánozzuk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Az esztergom főegyházmegyei főhatóság helybenhagyásával. (3524/1894.)

Alapitó-elnöknőnk a szegény templomok érdekében.

Isten, a gazdag, szeretetében szegénynyé alázta magát, midőn született; s midőn oltárainkon a kenyér és bor szine alatt megjelenik, szintén szegénynek látjuk őt a szentségi állapotban. Mi a szegénység más, mint egyszerüség, mely az anyagi diszt és pompát nélkülözi? mi egyéb az, mint megfosztott állapot, mely elkülöniti az anyagiak birtoklásától? a szegénység szüken körülirt határok közé szoritja az embert; lehet-e egyszerübb, mint a kenyér és bor igénytelen alakja, a melyben köztünk van az Ur? mi anyagit látszik birni az Ur Jézus az Oltáriszentségben, midőn épen ő lesz benne birtokká és tulajdonná s lehet-e az isteni dicsőséget és hatalmat szükebben elrejteni, mint a hogy a Szentségben rejtőznek. Szegény az Ur s mégis gazdag. Szegény a testi szemeknek, gazdag a hivő léleknek. Midőn szeretete elszegényiti őt, elvárja, hogy mi hitünkkel fölismerjük méltóságát, gazdagságát. Midőn őt Istennek valljuk és imádjuk, szeretetünk siet őt minden jó adománynyal körülvenni, a mit szegénységével szembe helyezhetünk, vallva: «Ismerünk téged, ki vagy; te vagy Isten!» Az imádás mélysége kivánja, hogy Istennek adjuk azt, a mi becses, a szeretet enyhesége, hogy azzal vegyük körül, a mi szép. Ruházzuk őt templomainkban. A jutalomnak, az örökké boldogitó itéletnek indokolása az: jöjjetek, mert ruhátlan voltam és ruháztatok engem.

Minden jó lelket, ki szereti és imádja őt, megfájdit ez a kifejezés: szegény a templom. Oh mert a szegény templomban kétszeresen szegény az Ur Jézus. És hány elszomoritó jelenséget okol meg ez: szegény a templom. Az elcsorbult, kopott rézkelyhek, a rongyos miseruhák, a szakgatott oltárteritők, az összevissza repedezett szentségház, a szánalmas velum és sok egyéb mind ebben nyer magyarázatot: szegény a templom. Szegény-e az Ur is, ki a templomban lakik? Nem az, ha vannak

neki jó lelkei, kik az ő templomainak szegénységét el nem viselhetik, a kiknek szive után megindul pénzök is és lesz, a mi nem volt, a szegény templomnak szép öltözéke, aranyos ezüstkelyhe, tiszta oltára, lesz neki fényes ünnepi ruhája és a szentet megilletö disze, a templomlakó Istennek meg nagy öröme és vigaszulása mind e jó fölött. Igazán gazdag az Isten, de nem annyira az arany, ezüst és selyem az ő gazdagsága; gazdag ő a jó, nemes lelkekben, kik minderről gondoskodnak. De bármi gazdag is ő a jó lelkekben, az olyan jóságos, szorgos lélek, a minő a kegyelmes elnöknő volt, a ritkaságok közé tartozik. Mert az ő szorgoskodása alatt, melylyel a szegény templomok gondját viselte, negyvennégy év folyamán sok százezer forintot érő egyházi szereket vittek szerteszét az országba a szegény templomoknak s a szeretett Jézusnak ajándékul. Elnöknőnk lelke pedig megvigaszult azon szegény templomokat látogató szegény nép buzgalmán, a kiket ez ajándékok gyakrabb templomlátogatásra s buzgóbb imára lelkesitettek.

Oh csak ne volna sehol disztelen és éktelen az Üdvözitő oltára és fölszerelése. Ez volt tevékenységében az a legmélyebb vágy, melyből aztán a kiapadhatatlan munkásság fakadt. Azért, hogy a szegény templomoknak minél több jusson, résen volt, hogy fölösleges adományozással semmit el ne vonjon tőlük. Olyan kérelmet, mely nem az igazán szegény könyörgése volt, az Urért lelkesedő szive meg nem hallgathatott. Soha sem akarhatta, hogy az Oltáregyesület a tehetős templomoknak legyen gyámja, azért, midőn ilyenek kopogtattak, ezek érdekében az illetékes helyen ő lépett föl közbenjárónak. Szorgoskodása a szegény templomok érdekében. magasztos és méltóságos itéletét soha meg nem vesztegethette. Azért, a mily szivesen vette az ajándékokat szegény templomok számára, a mily hévvel buzditott sokakat, hogy ajándékokkal segitsenek: ép oly határozottan irtózott valamit átvenni, a mi a szent hely méltóságának teljesen meg nem felelt, mert: «ha szegény is — ugymond — a templom, ott is az Ur Isten lakik».

Valóban méltán háborodott föl gondolkozása, ha az emberek félszegségén akadt meg szeme. Mert oh mint irtózik a társadalom s mint elitéli azt, a ki rongyosan vagy csak egy kissé feslett ruhával mer megjelenni az utczán, oh mennyire tetszeleg fényes öltözékekben, ünnepi fölvonulásokban, virág-korzó, rózsaestély, szinházi látványosságokon s teljes közönnyel el tudja nézni az Ur szent környezetében azt a sok nyomort, melyek foszlányaikban is szentek maradnak ugyan, de nem öltönyök többé. Ha a vallásos embernek Ábel áldozatától kezdve évezredeken át mindenkor természetszerü ösztöne volt, hogy a legjobbat, a mivel bir, adja Istennek: ő sem tehetett másképp, mint hogy kivánja és akarja, hogy a mi az Oltáriszentséget környezi és befoglalja, mind

becses, szép, izléses, az adott viszonyokhoz képest a legjobb legyen. S ha az átkos Kaintól kezdve mindig a gonoszság jellege volt a kufárkodás Istennel szemben: megborzad és visszariad a jó lélek még ennek puszta látszatától is.

Az ezen irányban kifejtett fáradozás, adakozás, gyüjtés és áldozatoknak határt nem engedhetett annak tudása, a mit Emmerich Anna Katalin elbeszéléséből ismer a vallásos elme; annyira, hogy elnöknönk is fáradhatatlan, kitartó volt mindhalálig. Ez az ájtatos lélek leirja, mi mindent látott a getszemáni kertben vivódó édes Jézusunk körül; mi okozta az ő vért izzasztó szenvedéseit. Előbb a bünök, utálatos vétkek rémes seregének teljes tömegét üzte eléje a sátán, hogy elijeszsze attól, hogy azokat mind magára vegye; aztán megtámadta hazugságaival az ő életét; majd meg keseritette azzal, mily sokan fognak mégis elkárhozni az ő végtelen szeretetü áldozata daczára; meg ismét az Egyház üldözött sorsát és szenvedéseit forgatta előtte; azután azon fenevadak rohantak reája, kik az Oltáriszentséggel visszaélve, mintegy az ő szent testét szétmarczangolják. «Megtudtam azt is, hogy az a nagy tömeg a Jézust széttépő seregek, azok a beláthatatlan számu gonoszok, kik őt, mint a ki istensége és emberségével, teste vérével az Oltáriszentségben lényegesen jelen van a kenyér és bor szine alatt, ezen szent titokban a legkülönfélébb módon bántalmazzák... Rémülve láttam a bántalmakat mind: kezdve a hanyagság, nemtörődömség, nembecsülés és elhagyástól egész a visszaélés, megvetés és legborzasztóbb szentségtörésig».

«Láttam közöttük nagyon sokakat, a kik hitték az élő Istennek szentségi jelenlétét, azt imádták és tanitották is, de mégsem viselték valami különösen gondját; mert azt a palotát, a trónt, a föld és ég Királyának sátrát, trónját és királyi fényét, vagyis a templomot, az oltárt, a szentséghází, az élő Isten kelyhét, urmutatóját s a szent edényeket, szereket, ékességeket, az ünnepi öltönyöket s az ő házának diszét és szolgálatát nem gondozták, nem ápolták... Ennek oka azonban soha sem volt valóban a szegénység, hanem mindig az érzéketlenség, lomhaság, felületesség s a jelentéktelen hiu világi dolgok keresése; sokszor meg az önzés és a lelki halál».

«Láttam, mint szaporitják ezeket a bántalmakat azok is, kik habár Jézus egészen átadja és rájok bizza magát, nem akarják vele javaikat megosztani... Még a legszegényebbnél is különben áll a világ, mint az ég és föld Urának némely templomában...»

«Ezek a tiszteletlenségek megbotránkoztatták a gyöngéket, megszentségtelenitették a szentélyt, elhagyatottá tették a templomot s a tisztátlanság és hanyagság a községbeli lelkekre is átragadt, szivöket sem tartották az élő Isten befogadására tisztábban, mint a szentséghází az oltáron...»

«Az ég és föld királya ugy feküdt ott, mint egy nyomorult Lázár az ajtó előtt s hiába éhezett a szeretet morzsáira, mert nem adtak neki. Nem volt egyebe, mint sebei, melyeket saját házában vertek rajta, a miket az ebek nyaldostak, azaz a bűneikbe minduntalan visszaeső vétkesek.»

«Ha egy évig folyton beszélnék, nem érnék végére, hogy elmondjam mindazt, a mit megtudtam, Jézus Krisztust a legméltóságosabb Oltáriszentségben mi sokféleképp bántalmazzák... Láttam minden évszázadnak tiszteletlen templomszolgáit és a tiszteletlenül és vétkesen áldozók seregeit. Mindezeket a bántalmazókat az ő vétköknek megfelelő fegyverekkel láttam az Urra rontani.»

Oh mennyit szenvedett Jézus mindezek miatt!

Mily jótéteményt gyakorolt elnöknönk a szegény templomokban vele!

Alapitó-elnöknönk emlékeiből.

Alapitó-elnöknönk buzgalmát nem kevéssé tükrözteti vissza az, hogy betegsége alatt, még halála előtt közvetlenül is, kimondhatatlan nagy érdeklődéssel volt eltelve az Oltáregyesület ügyei iránt, minthogy ő maga nem mehetett az egyesületi helyiségbe, a buzgó titkárnőt kérette magához, ki naponkint fáradt hozzája az ügyekről jelentést tenni s a midőn egy izben egyéb hivatalos ügy az elmenetelben megakadályozta, nyughatatlanságában nem volt képes csillapulni mindaddig, mig a jelentést át nem vette.

Más egyesületekkel szemben szinte féltékenynyé tette őt az aggodalom, hogy a jó lelkek áldozatkészsége ép ugy, mint a buzgók tevékenysége sok oldalra igénybe vétetve, meggyöngithetné az Oltáregyesület erejét; s akkor a legfontosabb, a miért nem csak élt, a minek sikerét féltve, remegve szerette, az emberek ellanyhulása folytán kárt szenvedhetne. *Istent, a legfőbb Urat mindenkor elsőnek kell tekinteni s az ő templomainak, oltárainak és személyének ügyei minden egyébnél fontosabbak és előbbre valók.* Ez a gondolkozása mutatja, mennyire áthatotta őt az egyesület szeretete az Ur szentségi élete körül való buzgalom, mennyire tudatában volt az Oltáregyesület legfönségesebb, legnélkülözhetetlenebb hivatásának. Csak ennek, élt s szerette volna mint szent Pál, hogy mindenki legalább is olyan legyen, mint ő.

Szivós munkakedvét és fáradhatatlan kitartását bizonyitja kimerithetetlen türelme, a melylyel a kérvények elintézését vezette. Az ajándék-tárgyakért beküldött folyamodványok elbirálásánál a fárasztó tanakodás és tanácskozás a résztvevők szellemi erejét nem csekély módon elcsigázta. Midőn már az ismételt pihenés daczára is a többiek már-már egészen kimerültek; ő tovább vezette, fürge-

ségével fölvillanyozta, lelkes szavaival további munkára buzditotta a tanácskozmány tagjait, mig csak a kérvények kijelölt halmazát le nem tárgyalták.

Szeretete és tisztelete boldogult férje iránt oly gyöngédséget, oly tökéletes keresztény gondolkozást, oly kegyeletes nagyrabecsülést foglalt magában, hogy másokban is a tisztelet és kegyelet mély érzelmeit keltette az elhunyt emléke iránt. Ő a szent gondolkozásu neje sokszor, minduntalan emlitve boldogult férjét, legszebb bizonyságot tett felőle, midőn dicsérte, mily szent volt az életmódja, mily élő hite, mint pártfogolta a szegényeket, a védtelen sanyargatottat, mily ájtatos volt buzgalma, mily benső vallásossága. Mint szerette Jézust, mily meghatottan zarándokolt a Szentföldön. A szent helyekről hozott emléktárgyakat, mint szent ereklyéket őrizte s a hozzájok füződő vonatkozásokat mély érzelem hangján mondotta el, meg-megtoldva a kijelentéssel: az egy szent volt. Oh valóban megható egység, mely mindkettőjüket az isteni kegyelem utján a szentség állapotában megőrizte s mely a vallás szeretet példányképeiben kölcsönösen egymást állitotta az istenesség eszméjéül mindkettőjük szemei elé!

Irgalmas szivét mi jellemezheti jobban annál, hogy a kolera-járvány idején nemcsak el nem menekült a járvány öldöklő ereje elől, hanem azzal szembeszállva, gondoskodott a szegény betegekről, legkivált az elhagyatottakról, nemcsak orvost küldött és gyógyszereket rendelt számukra, de meg is látogatta őket, sőt személyesen saját kezeivel ápolta a járványos betegeket. Nemde kedves olvasó, a szentek cselekvésmódja ez; a szentek életében szoktunk ilyet találni.

Mindezt pedig nem mint valami rendkivüli, nagylelkü erénygyakorlatot végezte, hanem mint egyszerüen keresztény kötelességet teljesitette, nem gondolva nagyot e miatt magágáról:

«Mert a hol — ugymond — a szenvedők gyötrődnek s a hol a nyomor tanyát üt, ott van a mi helyünk s vigasztalás a mi kötelességünk.»

Mi szép szavak, irja ezt minden tag szivébe s őrizze meg ott, mint áldott emlékü Kegyelmes Asszonyunk örökségét és menjen, cselekedjék e szerint.

Szigoru és vidám volt egyképen. Szigorusága önmaga iránt igényeiben szerénynyé tette. Szigoruságát önuralmában fejtette ki legteljesebben. Érzelmein és indulatain franczia vérmérsékletével szemben legteljesebben tudott uralkodni s azt szinte hideg és merevvé tette. Ép ezért a legnagyobb szenvedés sem csüggesztette, nem szomoritotta el. Mosolyogva szokta mondani: ma nagyon rosszul érzem magam; s nevetve panaszolta el fájdalmait.

Vidámsága tiszta tükörré tette lelkét, a ki ebbe bele nézett észrevehette magán, mily csüggeteg és kishitü jómaga, hogy sokkal kevesebb szenvedés elcsigázza.

Oltáregyesületi ügyek.

A kongresszus.

Az eucharisztikus kongresszus rendezését előkészitő bizottság május hó 31-én gyülést tartott. A gyülésen Kánter Károly apátplébános elnökölt. A bizottság elhatározta, hogy a kongresszust a katholikus nagygyüléssel párhuzamban, sőt egyetemben tartja. Ugy az ismerkedő estélyt, mint az alakuló gyülést egyetemben rendezi. A szakosztályok ülései külön-külön tartatnak, a nyilvános gyülések azonban együttesen. Az Egyházi ünnepségek rendezését a szentségi társulatok végzik. Az ünnepségnek kiemelkedőbb részei lesznek: az ünnepélyes szentmisék, melyek naponként a belvárosi plébánia-templomban tartatnak; a körmenet a legméltóságosabb Oltáriszentséggel augusztus 18-án szombat este 6 órakor, melyen részt vesznek az összes egyesületek zászlóik alatt; a vasárnapi ünnepélyesen megkérlelő közös szentáldozás a belvárosi templomban.

A kongresszus előadóinak felkérése is határozattá vált a tárgy és anyag fölosztásával együtt.

A Szent-István-ünnepi körmenet.

A katholikus nagygyülésnek mintegy ez leszen legméltóbb és legfényesebb befejezése. Illik, hogy szent István koronázásának 900-ik évfordulója alkalmából ez az ünnepély is a szokottnál fényesebb, tömeges fölvonulás által a kereszténység mellett kifejezett ünnepélyes tüntetés legyen. Méltányos, hogy ezen hevesen megnyilatkozó tisztelet rendkivüli módja a mi első szent királyunk elvei és intézményei iránt bennünk a kegyeletet és hálát megerősiteni képes legyen. Meg kell mutatnunk, hogy habár sok idegen és betolakodott befolyás vallásilag szomoruan elváltoztatott sok mindent e hazában, mi, a magyar nép zöme, hitben és lelkesedésben Krisztusért és Egyházáért még mindig az ősi hitü régi vallásos katholikus magyar nép vagyunk. Kivánjuk is, hogy megint minden jóra változzék. Ezen ünnep a katholikus érzületnek megujulása, keresztény vallásos és hazafias eskünk megerősitése legyen. Illő, hogy e körmeneten mindannyian megjelenjünk, kik a szent István korszakának jellegét hazánkra visszakivánjuk.

A szentségimádó-társulatok római zarándokutja.

A zarándoklás idejének megváltoztatása sokaknak kivánsága, mondhatnók általános óhajtás volt. Habár sokban alkalmasabb idő lesz vala augusztus hó vége, a római hőség és más fontos körülmények kivánták, hogy a zarándoklat indulásának ideje szeptember hó 13-ika legyen. A zarándoklatnak tetszés szerint választható két utiránya leszen; egyik Fiume Anconán át, olcsóbb; a másik szárazföldi ut, kevéssé drágább; mindkettő

Loretoban találkozik, hol a zarándoklat megállapodva, egy napi pihenőt tart, mintegy a szent Szűz hajlékánál készíti lelkét elő, hogy a szent városba lépjen.

Az uton a lelkivezetést az eucharistikus egyesületek papjai végzik.

A zarándoklat közelebbi adatairól, azok megállapitása után, a következő, e hó 20-án megjelenendő számban részletesen szólunk.

Ismételten buzditjuk az Oltáregyesület tagjait, hogy a mennyiben Rómába menni szándékoznak, ezen zarándoklathoz csatlakozzanak. A zarándoklatban részt vehetnek olyanok is, kik az egyesületnek nem tagjai.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1900. január hóban befolyt dijak.

Patrovits Ferencz 1 kor., Patrovits Borbála 1 k, Gajars ky Teréz 2 k, Pohl Borbála 24 f, Kunzli Er sébet 24 f, Kunzli Janka 24 f, Kunzli Irma 24 f, Kunzli Erzsébet 24 f, Krsák Gizi 2 k, Freiler Katalin 10 k, Pacsay Mihály 2 k, Grob Lujza 2 k, Pacsay Róza 2 k, Kánter Ernőné 4 k, Takácsy Jozefa 2 k, Szabó Mária 1 k, Csizmadia Anna 4 k, Pesendorfer Mária 10 k, Krávecz Mari 10 k, Hunkár Ilona 11 k. 44 f, Feicht Mária 4 kor., Pinczehelyi Vinczenczia 30 f, Weigensteiner Stefánia 30 f, özv. Polóka Józsefné 2 k, Fondala Zsófia 2 k, Molnár Mária 2 k, Ecker Zsófia 2 k, Paur Olga 24 f, Krčzmarž Irma 4 k, Staffenberger Mária 4 kor., Papp Lajosné 4 k, Planer Antalné 4 k, özv. Vrasich Jenőné 4 k, Baranyay Mária 4 k, Jendrassik Julia 2 k, Klier Mihályné 40 f, Pohl Julianna 30 f, Pohl Anna 30 f, Tolt József 1 k, Tolt János 1 k, Tolt Mária 1 k, Tolt Éva 1 k, Tolt Ignácz 2 k, Tolt Angela 2 k, Rossmann János 1 k, Rossmanné Erzsébet 2 k, özv. Petrovay Jánosné 1 k, Hercz Anna 1 k, Marits Ágostonné 4 k, Balogh Zsófia 1 k, Gyurkóczy Éva 2 k, Büchler Róza 2 k, Pekárovits Anna 4 k, Tóth István 6 k, Stitz Francziska 2 k, Kis Julianne 2 k, Szüts Julianna 2 k, Staly Ignáczné 4 k, Zsivánovits Jozefin 4 k, Végh Rozália 4 k, Rehák Mihályné 2 k, Gábler Lajos Pál 2 k, Rigler József Edéné 4 k, Magyar Karolin 2 k, Hurián Julcsa 2 k, Tapert Emilia 2 k, Kreicse Ágnes 1 k, Felmayer Vilma 10 k, Jávor Zsuzsanna 2 k, Sima Lőrincz plébános 4 k, főt. Sagmüller József tagilletmények fejében Ó-Budáról 145 kor., ft. dr. Szentgyörgyi Jordán Károly plébános tagilletm. a szaniszlói plébánián lévő tagoktól 28 k. 40 f, Kozák Mária 2 k, Schnierer Józsefné 2 k, Szabó István 4 korona, Szabó Istvánné 12 k, Zeisl Magdolna 2 k, ft. dr. Tóth József tagilletmények fejében Szombathely, Kupfalva, Város-Hódász, Hosszúszeg, Bándoly, Tárnok, Szarvaskend, Vizlendva és Rumból 354 k. 72 f, ft. dr. Göbl Márton megbizott ur Rozsnyóról 588 k, ft. Plent István megbizott ur Kassáról 292 k, kegy. elnök-asszony által több tagtól 60 k, Marzsó Elvira 2 k, Tauffer Ilonka 2 k, Wallenhauser Józsefné 40 f, Horváth Julianna 40 f, Lipinszky Károly 2 k, Frank Mariska 2 k, Aigner Lajosné urnő tagilletm. fejében 61 k, Turtsányi Gyuláné 4 k, Tóth Istvánné 4 korona, Grentzner Antalné 4 k, Galli Vilma 2 k, Galli Betti 4 k, Pauli Magdolna 1 k, Szecsko Julianna 1 k, Stifter Mária 4 k, Török József 1 k, Török Anna 1 kor., Balog Erzsébet 2 k, Balog János 2 k, Dobos Anna 2 k, Kindl Mária 1 kor., Kanicsár Mária 2 k, Pap Terézia 1 k,

Cserey Terézia 2 k, Szalóky Erzsébet 1 k, Bauer Mária 1 k, Meisner Mária 24 f, Stefanek Mária 24 f, Hnaupek Paula 2 k, Volf Anna 4 k, Lotz Anna 2 kor., Sirchich Hermin 2 kor., Petőfi Károlyné 2 k, Horváth Katalin 10 k, Agrikola Mária 4 k, Cseh Béláné 4 k, Ritzinger Mária 4 k, Spicz Teréz 2 k, Minich Katalin 2 k, Nagl Eugenia 2 k, Roller Irma 2 kor., Roller Róza 1 k, Kellner Alajos 1 k, Kellner Alajosné 1 k, Veilnberger Amália 2 kor., Boros Jánosné 1 k, Boros Miklós 40 f, Sreiner Judith 40 f, Huber Gizella 44 f, Dinger Julia 1 k, Vagács Mária 1 k, Bauer Katalin 72 f, Michelbach Jánosné 4 k, Tyukos Józsefné 2 k, Fungyik Erzsébet 60 f, Dániel Mártonné 6 kor., Gedra Anna 1 k, Zisko Jenő 50 f, Ruzsinszky Vilma 24 f, Szőllősi Ilonka 24 f, Szőllősi Janka 24 f, Szőllősi Mariska 24 fillér, Szőllősi Erzsike 24 fillér, Suhajda Róza 24 f, Serits Borbála 24 f, Szebehelyi Gyuláné 24 f, Thán Lászlóné 1 kor., Thán László 1 k, Dants Julianna 24 f, Godhárdi Károlyné 24 f, Roswurm Paulin 30 f, Roswurm Vilmosné 30 f, Roswurm Vilmos 30 f, Roswurm Károly 40 f, Roswurm Mari 30 f, Roswurm Ilona 30 f, Roswurm Rezső 30 fillér, Román Borbála 30 fillér, Barai Juliska 30 f, Miller Angela 30 f, Klauz Mári 30 f, Varga Rozália 24 f, Wavrinecz Nándorné 2 k, Klug Ferenczné 2 k, özv. Pottyondy Gézáné 4 kor., Schüh Ferenczné 2 k, Koppházi György 40 f, Koppházi Mári 40 f, Koppházi Rozália 40 f, Koppházi Julia 40 f, Koppházi Katalin 40 f, Juhász Mária 4 k, Nedelko Éva 2 k, a csik-mindszenti tagok 6 k.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

Szerkesztő: **Kutschera József.**

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Állami ipar- és felsőbb leányiskolák szállitói.

Kezdett és kész női

kézimunkák,

uj eredeti modellek és hozzá minden szükséges anyag nagy választék, kitünő minőségben és legolcsóbb árakon.

BERGER és FEISZINGER

IV., Korona-utcza 4. sz.

Szervita-palotával szemben.

Saját rajzműterem és előnyomda. Ujdonság, selyemfényű kötő- és hímzőfonalak.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

I. ÉVF. 1900 5. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

I. ÉVFOLYAM. 1900. JUNIUS 20. 5. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

A SZERETET ISTENE.

Nem tudom megérteni, mikép merészelhet az ember kételkedni Istennek iránta tanusitott szeretetében. A Golgotháról felénk szálló szózat oly ékesen figyelmeztet minket erre az isteni szeretetre. Ez élénken bizonyitja, mennyire kedvelte a mi jó Istenünk az emberiséget. Azért mindenütt, a hol a kereszt megjelenik, a világ megáll, imádásra borul, hálálkodik... szeret! Ez a Kálvária Istenének titokszerü hatása a lelkekre.

Mennyivel hathatósabban működik a szivekben az Oltárok Istene; oly édesen vonzza őket és mintegy rabjaivá teszi. És miért? Mert az Oltáriszentség révén Isten megosztja velünk az élet fáradalmait és szenvedéseit; itt marad e siralom völgyében, hogy minket megvigasztaljon; itt bizonyitja be legjobban szeretetét az emberek iránt és ez által örökre biztositja magának, sok keresztény elpártolása daczára is, az emberiség háláját és szeretetét.

Jézus az Oltáriszentségben nem más, mint az élő Szeretet, ki szeretetet kér.

Erről a szeretetről elmélkedve, a bámulat elragadtatásában egy szent igy kiáltott föl: «A mi engem illet, oh Jézusom, nem is csodálom, hogy egy Isten, a ki szeret, eképen nyilvánitotta szeretetét az emberek iránt. Ezzel a gyönge szivvel, mely keblemben dobog nagyokat tudok művelni, képes vagyok szenvedni, képes vagyok meghalni azért, a kit szeretek! Söt nemcsak képes erre az emberi szív, hanem ez az élénk vágya minden valóban nemes, eleven és tiszta szívnek.»

«Élni a szenvedésekben, meghalni a kinok között, de életben és halálban nyilván vallani, bebizonyitani, hogy szeretünk, ez a szeretet eszménye, tökéletessége. Ezt mindig sejtette, néha meg is valósitotta az emberi szív, mert megmaradt még bennünk a szépnek és tökéletességnek ösztöne, él még bennünk a nemes hév és halhatatlan nagyság.»

«Minden szerető szív vágyik arra, hogy önmagát föláldozza. Azért megértjük a lemondás örömeit s a keresztnek édességeit. Ezekre a varázsló szavakra, a természet ellenállása daczára is, megrezdülnek lelkünkben mind a hősiség és a mennyei vágyak, miket beléje a kegyelem ültetett.

«Szeretni mind halálig!» Szenvedni azért, a kit szeretek, ez egyedüli vágyam, oh Jézusom, az élet megpróbáltatásai, a szív gyötrelmei, a legkeservesebb szenvedések között is. Ez jelszavam mindenkorra. Ezt ismételném a kinpadon, a vadállatok karmai között, szemben a kinzó eszközökkel, a szivemet átjárni készülő török láttára. Akkor is ez volna vágyam, ha nem létezném számomra mennyország. Kész vagyok szenvedni és meghalni, oh imádandó Jézus, szemed egy tekintetéért, szived egy lüktetéséért, pillanatnyi egyesülésért veled, a szent Ostyának legparányibb részéért!»

Igy szól a tiszta szeretet, jobban mondva a szeretet éneke tizenkilencz századon át, ezt ismétli szünet nélkül a szentségi Jézust szerető lélek.

Ha már az ember is képes ily lelkesedésre, ha képes ily nagy szeretet tüzhelyévé változni, ha elérheti az önfeláldozás, lemondás és odaadás hősiségét, mit mondhatunk, gondolhatunk Jézus szentséges szivéről, az örök szeretet ezen tüzhelyéről, mely végtelen, mint az isteni lényeg, a melylyel egygyé van forrva! Hogyan? Én, ki ismerem az édes Mestert, csodálkoznám azon, hogy ő elfogadta a szenvedéseket, elviselte a legborzasztóbb meggyaláztatást s végre meghalt bűneinkért az isteni, igazság sulya alatt? Pedig mi egyébb kellett Jézusnak ahhoz, hogy derült homlokkal üritse ki a keserü kelyhet, hogy fölmenjen Golgothára, hogy magát átadja az Oltáriszentségben, mi kellett más, mint hallgatni szivének titkos lüktetésére, ezen végtelenül gyöngéd, végtelenül önföláldozó, végtelenül szerető szivnek dobbanására. Fönt látja a megsértett Atyaistent és leszáll az égből, hogy helyreállitsa Atyja dicsőségét. Lehetett volna-e másképen tennie? Nemde végtelen szeretet füzi őt az Atyához?! Látja az embert örök kinokra itélve és sietve jön feléje, mint jó pásztor, megmenteni elveszett bárányát. Mondjátok ti, kik ismeritek szivét, szeretetét, tehette volna-e ezt másképen? Nincs kétség: az Atya és az emberek iránt viseltető szeretete kellett, hogy oda kényszeritse átkarolni a keresztet összes kinjaival együtt. Ez a kettős szeretet, mely megosztotta és lángra gyullasztotta isteni lelkét, valódi elégtételt nyujtott a Kálvárián, a megadott szenvedés és véres önföláldozás hősiségében.

Ennél még édesebben esett Jézus szent Szivének az emberek között maradnia az Oltáriszentségben. Melyik az a szeretet, mely szabadon alávetné magát az elválásnak? Sőt ellenkezőleg a szív, mely eltávozni kényszerül, csak irtóztató fájdalommal fogadja azt s a távollét mindenkorra kegyetlen mártiromság marad. Ám ha az ember, ki mint mindenben, óhajaiban is véges, oly élénken tudja érezni a jelenlét szükségét, Isten, a végtelen szeretet eltávozna attól, a kit szeret? S a szerető Istenre az emberiséggel való együttmaradás nem elkerülhetetlen szükség? Oh be mennyire! Ezért lett az Oltáriszentség. A szeretet törvénye megkövetelte! Ezen imádandó Szentség által bizonyos módon mindennap megujul a megtestesülés titka. Általa Jézus egyesül velünk, nem egyszer, hanem ezermeg ezerszer, a hány oltár van a földön és a hány vendég az isteni lakomán.

Ime, ezért találta föl Jézus a legeslegédesebb titkot, mert egyedül az Oltáriszentség nyujtott neki eszközt arra, hogy magát érettünk mindig föláldozhassa, mindig velünk maradjon, szóval, hogy kielégithesse végtelen szeretetét, mely szivét lepesztette. Jézus Krisztus tehát az odaadás királya, a vértanuság fejedelme és az Eucharistia Istene, mert egyszersmind a szeretet Istene.

Az Atyaisten kebléről egész le a mi emberi természetünkig s ezután Betlehemtől Golgotháig, Golgotháról oltárainkra Jézusnak nem kellett más, mint szivének vonzalmát követnie.

Megtudjuk-e mindezek után érteni, hogy a világ oly gonoszul fizet meg ennyi szeretetet? Fölfoghatjuk-e azt, hogyan lehet a földön ember olyan gonosz, olyan vak, olyan háladatlan, hogy megveti ezt a kimondhatatlan szeretetet, megsérti ezt a fölbecsülhetetlen jóságot — mit mondjunk? — a ki képes ezen szerető Istennek oltárait rombadönteni, a szentélyt, megrabolni, sőt — a mi a legborzasztóbb — nem átalkodik gonosz és tisztátalan szivébe fogadni a szentek Szentjét.

Nemde ugy látszik, mintha a megvetett és lenézett Isten kényszeritve volna a szeretet emez esküjét: «Ime, veletek vagyok a világ végezetéig», visszavonni.

Nem érdemeltük-e meg, hogy távozzék körünkből Isten, magával vivén a szeretet kincsét?

De nem! Ha az emberek hálátlanok is iránta, ha el is hagyják, el is feledik őt, ha közönyösek is, ha bántalmazzák is: ő csak tovább adja magát nekünk, továbbra is velünk marad, igy állandósitja meg szeretetének ezen remekművét, továbbra is megérdemelve azt az édes czimet, hogy ő a *szeretet Istene.*

Oh szeretet Istene, ha az egész világ elhagyna téged, ha tőled a lelkek mind elpártolnának, én mindig örökre szeretlek téged. Szeretetből akarok élni és meghalni azért, ki minket annyira szeretett. Szeretetből élek és meghalok lelkem Istenéért, az élő, elrejtett Istenért, a szentségház Istenéért, teéretted, oh Jézusom!

Szeretetből akarok élni, önmagamat elfeledve, mindig lankadozva, mindig szenvedve, epedve a szeretett Krisztusért; szeretetből akarok meghalni azon szeretet lángjai között, mely téged is emészt, oh Jézusom s melyet te magad gyujtottál szivemben.

Ez égi vágyam, álmom az ég arany felhőiben, egyetlen várakozásom, fönséges és utolsó reményem.

Közli: *Spes.*

ELSŐ LELKIGYAKORLATOM.

Soká tévelygtem e világon, volt örömöm — bánatom, reményem — csalódásom, kicsiny s nagy: oly szerencsésen váltakoztak, hogy emberi gyarló szivem épen elviselhette. Lelkesitő, fölemelő gondolatok, hirtelen váratlan csüggedések, majd föl, majd lehangolták kedély világomat: egy játékszer voltam a napsugaras és felleges ég kezében! Éltem egy kis időt, láttam jót és rosszat, mindig változott a magam és környezetem hangulata, állandó nem maradt bennem semmi érzés, csupán egy véghetetlen *vágyakozás*... Mi után? Nem tudtam. Hiába kerestem, mit óhajt a lelkem és hiába próbáltam kielégiteni e nagy vágyakodást! Szerettem, gondoztam családomat, dolgoztam és szórakoztam, néha igen jól eltöltöttem időmet, de az a vágyakodás, az *meg nem szünt soha!*

Szerettem volna karjaimat kitárni és ölelni az egész mindenséget; szerettem volna minden egyes gondolatomat, minden tévedésemet, minden jó cselekedetemet: lélkem őszinte, keresetlen szavát kikiáltani; valakivel minden tekintet és tétovázás nélkül közölni; szerettem volna valakit magamhoz lánczolni, ki mint árnyékom követ, ki velem van folyton, szüntelen, ki gondját viseli testemnek, lelkemnek, ki soha tőle el nem fordul, ki megérti minden gondolatomat, ki mindent jobban tud, mint én, kibe feltétlenül bizhatok és a kibe megnyugodhatik háborgó, tusakodó és bizonytalan gondolatom. De lehet e emberi lényt igy magának lefoglalni?

Kerestem, soká kerestem és az a vágyakodás folyton nőtt bennem. Hagytam nőni — néha elhallgatattam — de annál hatalmasabban törtetett magának utat egészen váratlan momentumokba. Azt gondoltam magamban, egykor csak megtudom, mi után vágyakodott oly szertelenül?

***

Tavaszodott, megujult a természet, megujult a lélek és erősebben megszólalt belsőmben ama vágyakodás hangja!

A fővárosban jártam... örültem a napnak, mert véletlenül a szokottnál melegebben sütött... Utam egy templom előtt vezetett el. *Egy zárt templom ajtaja előtt.* Virágvasárnap volt, még nem harangoztak delet és mégis zárva volt az az ajtó. Vajjon miért? Olyan kedvetlen lettem, mintha számadásom nem volna rendbe. Voltam a misén, de megkésve érkeztem és alig tudtam imádkozni. Egyáltalában, rég idő óta nem voltam oly szórakozott, oly rest az imára; hozzá ültem a könyvek olvasásához, de gondolataim hamar elkalandoztak, sokszor megzavartak és a jó hangulat állhatatossággal került.

Szerettem volna ezt a langymeleg hangulatot lerázni, de hogyan?

Tekintetem unalmasan meredt rá, a csukott ajtón levő irásra:

«Az Oltáregyesület lelkigyakorlatokat tart», következett a sorrend. Mi az az Oltáregyesület? mi az a lelkigyakorlat?

Retraitekről hallottam, de nem tetszett nekem az, a ki emlegette és *a hogy* emlegette. Szájában ugy hangzott, mint egy divattá alacsonyult szokás, mely hiján volt minden komolyság és minden ájtatosságnak, ugy, hogy fennen hirdettem három nap előtt egy társaságba, *hogy én retraitebe nem megyek soha.*

«Lelkigyakorlat», ez a szó, jobban szivemhez férkőzhetett és tétovázva néztem a zárt templomajtón függő irást.

De nem, vállat vontam, tovább mentem, de csak két lépést. Lelkemben megmozdult valami, kiváncsiság volt-e pusztán, vagy annak a kielégitetlen vágynak intő és biztató szava?

Nem tudom, de visszasompolyogtam ujra, megnéztem a sorrendet, ismét elmentem, meg visszajöttem...

— Szép, nagyon szép, tessék elmenni — szólit meg egy eddig észre nem vett, igen nyomorult külsejü öreg koldusasszony!

— Nem vagyok az Oltáregyesületben — gondoltam; — tudnám legalább mi voltaképen az az Oltáregyesület.

— Mindegy, azért befogadják. — De én nem lépek be.

— Azért be lehet menni, amott a tulsó ajtón kell csöngetni — mondotta szegény öreg koldusasszony, kinek napjai meg valának számlálva, mert még e tavaszon meghalt és ki tudja, nem volt-e utolsó jó cselekedete: *mert jó cselekedete volt* és sokszor elgondolom, vajjon hány bűnét bocsájta meg neki ég és föld Ura ezért a pár szóért?

Az én első lelkigyakorlatom! Ez emelkedik ki egész életemből, mint világitó, tündöklő *Vezércsillag;* az én lelkem erőssége, az én vigasztalóm, gondterhes órákban az én hűséges barátom és tanácsadóm! A nehéz órákban, a megpróbáltatásokban e napok emlékéből meritek erőt és megnyugvásul szolgál mindenkoron a tudat, hogy minden emberi iparkodás, minden emberi számitás, minden tünődés fölött ott áll az Isten megmásithatlan akarata, Ő és nem én, intézi sorsomat és mikor az aggályok, kételyek és habozások megtévesztik földhöz tapadt gondolkodásomat, édesdeden pihenek *meg* abban a *biztonságban*, hogy *egy Isten* intézi életutaimat!

Hálaérzettel gondolok e négy napra és mindazokra, kik megnyitották nekem a zárt templom ajtaját; kegyelem, az Isten legszebb kegyelmének tartom, hogy engem oda hivott, mert Ő hivott!

És mi lett ama nagy vágyakodásból?

Ott a lelkigyakorlatokon nyertem meg a választ az én sürgős kérdésemre.

Én szegény lelkem, te valami *nagy*, mérhetlen nagy után vágyodtál: *az Isten után!*

Azt mondják: «*E földön boldog nem lehetsz*, mégis én *az voltam*, de csak e négy napon!

Semmi sem zavarta meg e nyugodt, ritka boldogságot. Oly jól éreztem magam, oly biztonságban. Ment minden világi, kicsinyes gondtól, minden aggodalomtól: ezek voltak éltemnek legszebb és *legjobb* napjai!

A világi örömökbe, a *legjobbakba* is vegyül mindig egy csöpp keserűség, mely megrontja az egész kehely ízét, de ehhez az örömhöz nem férkőzhetett semmi silányság azért, mert oly közel volt hozzá az isteni méltóság!

Egész közel éreztem magamhoz az Istent és emberi gyarlóságom, minden önhitségem, egész hiuságom, kicsinységem szinte *megbénult* bennem!

Istent, Istent óhajtott bennem minden, azt a kegyes Istent, ki nem a bűnre, nem a tévedésekre, de a jóra, a nemesre teremtett engem!

Ha nem is lettem azóta jobb, legalább alázatosabb vagyok és alázattal hullok most a porba a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt — hol nem azért, mert *mondták*, tudom, hogy jelen van az Isten, de mert *érzem!*

Van-e boldogitóbb, mint az Isten jelenlétét érezni? Őt azután csakugyan magunkkal vihetjük mindenüvé, olyan nagy és mégis oly kis helyen megfér: a mi *szivünkbe!* Csak arra vigyázzunk, hogy tetszen neki az a kis szerény hely.

Alkossunk neki egy oly jó kis otthont, a melyből soha el ne kivánkozzék!

Az én lelkigyakorlatom: Minden embernek van egy lelkesitő gondolata, a mi fölemeli, megnemesiti és tán megjavitja, hát ez az enyém!

És azóta szeretem a zárt templomajtókat, a hol én minden esztendőben csöngethetek és a hol megnyiltatik nekem! Keresem azt az aranyfonalat, melyet maga az Isten nyujtott nekem és melyet ugy őrzök, mint a legdrágább kincsemet és ha letérdelek az Oltáriszentség előtt, azt kérem először: Uram, ne vedd el, a mit adtál, hagy járjak én a te utadon mindvégig! Ezzel az aranyfonállal birtokomban mehetek én előre, közelebb az Istenhez, ha még visszafelé haladok, elérkezem első lelkigyakorlatom emlékéhez, tehát *el nem tévedhetek!* Első lelkigyakorlatom emlékét pedig oda helyezem megholt édes Anyám emlékéhez, szent nekem egyaránt mind a kettő, mind a kettő közelebb hoz az Istenhez!!

És most, kedves olvasó, egy bucsuszó: kérlek, ne feledd ama zárt templomajtót, mely előtted is szivesen megnyilik, bátran előre és kopogtass, csak az öreg koldusasszony szavát ismételhetem: «Szép, nagyon szép!» Tudom már azt is, mi azaz Oltáregyesület és mondom neked legszebb napom a hónapban az, a melybe az Oltáriszentség imádási órája foglaltatik! Az az óra lelki szükségem és lelki erősségem egyaránt. *O. C.*

A haldoklók boldogitása.

A katholikus vallásnak legfőbb hatása az, hogy az embert boldoggá teszi azokban az órákban, midőn a természetes gondolkozás szerint, csak keserű kétségbeesés volna az osztályrésze.

A halál teljesen megalázó, testet és szellemet összetipró esemény arra, ki nem hisz az Istenben, nem remél a halhatatlanságban.

De a vallásos lélekre nézve is borzalmas pillanat az, midőn az örökkévalóság ajtajának kilincsére teszi kezét, mely ajtón tul itélő Birájának szine előtt fog állani, hogy számot adjon egy egész élet hibáiról, mulasztásairól, bűneiről.

A lélek megrendül ettől a gondolattól és kínos félelem fogja el. Honnét meritse az erőt, hogy a mindenttudó, hatalmas Isten szemei előtt megállhasson nyugodt bizalommal?

Ott vár reá az itélet, mely örök időkre kimondja a boldogságot vagy a kárhozatot.

A bűnösség érzete föltámad a lélek öntudatában és a szív idegei sorvasztó vonaglásba csnek. Sötétedik, sötétedik és ki gyujt világosságot?

E szomoru órában jön ismét segitségünkre a katholikus Egyház és eloszlatja a félelmet, éltető reményt kelt a lélekben, édes nyugalmat a szivben.

Az «utolsó szentségek» hatása ebben áll.

Azért a *képzelhető legnagyobb kegyetlenség* az a «gyöngédség», melylyel a beteget elzárják ezen szentségek fölvételétől.

A szegény haldoklónak legirmatlanabb ellenségei ilyenkor: atyja, anyja, gyermekei és általában azok, kik tudatlanságból vagy egy istentelen orvos tanácsából abban a véleményben vannak, hogy «*a beteg megijed.*»

Lelkünk gyülölőjének, a sátánnak ezt az undok működését meg kell akadályozni és e czélból vessünk néhány pillantást az utolsó szentségek mibenlétére, hogy igy megismerve azok páratlan becsét, ugy a magunk, mint embertársaink hasznára meleg meggyőződéssel érvényesitsük.

Az «utolsó szentségek», «haldoklók szentségei» stb. elnevezés alatt tulajdonképen három szentség fölvételét értjük: gyónás, áldozás, utolsó kenet. Nálunk divó, igen helyes szokás szerint, ugyanis e hármat egyszerre adja a lelkipásztor, midőn sulyos beteghez hivják.

Hogy e szentségek előidézzék azt a hatást, malasztot, melyért az Üdvözitő alapitotta ezeket, nagyon fontos föltétel az, hogy a beteg éber gondolkodással, *öntudatosan* vegye azokat.

Az ekkori gyónás czélja az, hogy

az egész életről leszámoljunk az Istennel. Őszinte bánattal bocsánatot kérjünk Teremtőnktől, a miért annyiszor megbántottuk Őt és azután egész szivünkből hozzáforduljunk. A szentségi föloldozás ekkor eltörli bűneinket úgy, hogy az Isten előtt tiszta lélekkel jelenhetünk meg.

Mint látjuk, ehhez okvetlenül szükséges az illető beteg öntudatos működése, mely a lelkész segitő szavaival a megtérést eszközli.

A második szentséghez, a szent áldozáshoz, hasonlóképen szükséges a lélek öntudata. Ez a nagy «utra való eledel» a lelket táplálja; az Ur Jézus jön a szivébe, hogy szeretetre keltse, hogy az Istennel teljesen egyesüljön.

A harmadik szentség, az utolsó kenet, a haldoklás félelmetes küzdelmére ad erőt. Ebben az órában a sátán minden erejét megfesziti, hogy a lelket az Isten ellen hangolja, elkeseredést, gyülöletet keltsen iránta az által, hogy szeme elé állitja lefolyt életének számtalan csalódásait, keserü fájdalmait, melyek az Isten jóságának tagadására vihetnek.

Főleg ezekre a borzasztó pillanatokra adja az utolsó kenet szentsége azt a fölvilágositó és erősitő malasztot, melynek segitségével a haldokló legyőzi azokat az eltántoritó gondolatokat és érzelmeket.

Világosan láthatjuk ezekből, hogy mily kimondhatlanul nagy jótétemény a haldoklóra, ha azokat a szentségeket fölvette. Egészséges napjainkban sokszor kell ezért a kegyelemért imádkoznunk, hogy megérdemeljük.

De a felebaráti szeretet kötelességünkké teszi, hogy gondunk legyen e tekintetben azokra, kik segitségünkre szorulnak. A szabadkőművesek szabályai között erősen szerepel az az utasitás, hogy az utolsó szentségek fölvételét akadályozzák.

Tehát ezzel ellenkezőleg, a vallásos lelkek nagy buzgalommal törekedjenek arra, hogy a haldoklók abban részesülhessenek.

Főleg az *Oltáregyesület tagjainak kiváló kötelessége* erre gondolni.

Az igazi vallásos szetetet mindig megtalálja a módját, miként lehet a lélekhez férni. Figyelmeztetéssel, oktatással, rábeszéléssel inditsák meg a beteg szivét. Oh! mily sok jót eredményezett már ilyenkor egy jólelkü beszélgetés!

Világositsák föl a beteget, annak hozzátartozóit az utolsó szentségek nagy értékéről, boldogitó hatásáról és lehetetlen, hogy valaki elutasitsa magától azt a kezet, mely őt a boldogság utjára vezeti.

Végül a külsőségekre vonatkozólag, néhány figyelmeztető szót fűzünk ide.

Az Oltáriszentséget hozza a lelkész a beteg szobájába. Tehát az illendőség követeli, hogy az Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézus iránti hitünket külsőleg is nyilvánitsuk:

1. *térdelve* fogadjuk a szobában megjelenő Üdvözitőt és folyton térdelve legyünk ott jelen;

2. *fehér lepellel bevont asztal* legyen ott, hová a lelkész a szentséget letehesse.

A hol élő hit van, ezt az asztalt

földiszitik gyertyákkal, virágokkal. Ha szegény a család, szivük hódoló imádása pótolja a külső diszt;

3. *szentelt viz* legyen egy pohárban, melylyel a lelkész a szobát meghinti;

4. ivóviz egy *másik* pohárban, mely a beteg áldoztatásánál esetleg szükséges, hogy a szent ostyát lenyelhesse;

5. egy tányérkán *kevés só* a lelkésznek kézmosáshoz;

6. *törülő kendő* a lelkész számára.

A szentség kiszolgáltatása alatt a jelenlevők buzgón imádkozzanak a betegért, de tartózkodjanak attól, hogy fájdalmukat *hangosan* nyilvánitsák, mert ez a betegre zavaró és kínos hatással van.

A lelkész távozása után *a beteget szerető szivvel vigasztalják, benne a jó Isten iránti teljes bizalmat és szeretetet ápolják és semmi ijesztőt neki ne beszéljenek.*

A ki itt a földön kibékült Istenével, az csak jót várhat a másik világon.

A haldoklás közeledtével adjanak kezébe *szentelt gyertyát* és térdelve imádkozzák a haldoklók körüli imát, de ne *nagyon hangosan*, hanem szivből jövő szavakkal. Ezekhez az imákhoz *igazi, jó imakönyveket használjanak*, nem holmi üres és érzelgős tákolmányokat, melyekben nincs az imádkozás szelleme.

Igy segitjük embertársunkat az örök boldogságba és megmentjük a legnagyobb veszedelemtől. De egyszersmind megérdemeljük, hogy a mi haldoklásunk is szerencsés és boldogitó lesz.

Ismételten fölszólitjuk főleg az Oltáregyesület tagjait, hogy ezt a fönséges kötelességet egész lélekkel teljesitsék, másokat is buzditsanak arra és az ezzel járó esetleges kellemetlenségeket türjék el Jézus és a lelkek szereteteért. *Dr. Csajka Ernő.*

Oltáregyesületi ügyek.

Özvegy gróf Cziráky Jánosnénak hálála évfordulóján lelke üdveért az Oltáregyesület az Angolkisasszonyok templomában ünnepélyes szentmisét szolgáltatott. A szentmisét Várossy Gyula pápai praelatus a központi szeminárium kormányzója végezte. A nagyszámu ájtatos hivek s társulati tagok élén jelenvoltak: Pallavicini Edéné őrgrófné, Wenckheim Frigyesné grófné, Csekonics Jánosné grófné, Cziráky Jánosné grófné és leánya Jeanette grófnő, Károlyi Istvánné grófné, Károlyi Gyuláné grófné, Hunyadi Imréné grófné, Pállfy Anna grófnő, Blaskovich Miklósné, Csekonics Pál gróf, Almássy Mária az Angolkisasszonyok főnöknője, Rudnyánszky Ferenczné, Felmayer Vilma, Chyczy Ida, Kürthy Antalné. Szentmise alatt az Angol-kisasszonyok növendékei éne-

keltek Szautner Zsigmond karnagy vezetése alatt.

Az eucharisztikus római zarándoklat. Az eucharisztikus római zarándoklat előkészitő bizottsága folyó hó 15-én ülést tartott ft. Kanter Károly apát-plébános elnöklete alatt s a következőket határozta el: Az eucharisztikus római zarándoklat vezetésével ft. Varga Mihály csongrád-csanyi plébános lesz megbizva, a ki már két év előtt s a mult évben is vezette a zarándokokat Lorettóba és az idén is szives volt elvállalni a vezetést. A zarándokok két csoportban fognak indulni Budapestről. Az első csoport a budai déli vasut pályaházából indul szeptember 19-én s mindenütt vasuton utazik; az utirány a következő: Budapest—N.-Kanizsa—Pragerhof—Udine—Cormons—Bologna-Ancona, itt találkozik össze a második csoporttal, mely a keleti pályaudvartól indul ugyancsak szeptember 19-én Kaposvár—Zágráb—Fiuménak s innét hajóval Anconába. Innét a két zarándoklat együttesen utazik tovább Lorettóba, honnét egy napi pihenő után tovább megy Rómába, a hol hat napot töltenek s mindegyik csoport az eredeti utiránynyal megegyezőleg tér vissza. A részvételi árak, daczára annak, hogy Rómában egy nappal tovább időznek, még sem lesznek nagyobbak a nemzeti zarándoklaténál, sőt a hajóval való menetnél sokkal mérsékeltebb lesz. Az eddigi terv szerint az árak következőkép alakulnának: az *A)* csoport tagjai, vagyis a szárazföldi utirányban menők az I. osztályon 284 koronát, a II. osztályon 210 koronát, a III. osztályon 128 koronát fizetnek; a *B)* csoport, vagyis a tengeren át vezető utirány utasai az I. osztályon 214 koronát, a II. osztályon 184 koronát, a III. osztályon 100 koronát fizetnek. Az árakban az oda-visszautazáson kivül be van foglalva a római hat napi tartózkodás alatt a lakás és étkezés (italok nélkül) költségei. Az I. osztályu utasok szállodában külön szobát, a II. osztályuak kettenként egy szobában nyernek szállást, a III. osztályuaknak lakásuk és ellátásuk a S. Pierre zarándokházban lesz. Az utazás alatt való étkezésről a vezetőség előzetes megrendelés és szelvények utján külön árakon gondoskodik. Mind a két csoport zarándokai bizonyos számu csoportokra lesznek osztva, kik különkülön az eucharisztikus papok vezetése alatt utaznak, kik lelki fölügyeletet is gyakorolnak s kiknek a csoport tagjai engedelmességgel tartoznak, kik tehát lelkivezetőkül is tekinthetők; a csoportok jelvénynyel lesznek ellátva a zarándokjegy-igazolvány mellett; az egyes csoportok mindenütt együtt tartanak s a központból kiadott napirend szerint járnak el. Az eucharisztikus zarándoklatra való jelentkezés utolsó határnapja szept. 5, az ezen a határidőn tul jelentkezők, csak sulyosabb föltételek mellett fognak figyelembe vétetni. Az eucharisztikus római zarándoklatra a jelentkezés ft. Varga Mihály csongrád-csanyi plébánosnál történik, a ki részletesebb utiprogrammal fog a jelentkezőknek szolgálni. Adja Isten, hogy az eucharisztikus római zarándoklatban résztvevőknek lelki előmenetelükre szolgáljon az örök városba való zarándoklás s a XIII. Leó pápa által engedélyezett jubileumi bucsut minél teljesebben elnyerhessék.

***

A központi Oltáregyesület gyülései.

Választmányi gyülés junis hó 13-án Nagyméltóságu Pallavicini Edéné őrgrófné elnöklete alatt. Jelen voltak Kánter Károly apátigazgató, Fellmayer Vilma, özv. Rudnyánszky Ferenczné, Várady Károlyné, Selmayer Károlyné, választmányi tagok.

Elnöknő Ő Nagyméltósága megnyitván a gyülést, igazgató jelentést tesz az elhunyt alapitóelnöknő lelki üdvéért bemutatott szentmiseáldozat ügyében végzett intézkedéseiről, minek kapcsán a választmány hálás köszönetét fejezi ki *Várossy Gyula* Őméltóságának fáradozásáért, hogy az ünnepélyes istentiszteletet megtartani szives volt. Előadja a kongresszus és zarándoklat lapunk más helyén közölt terveit és az előmunkálatok eddigi lefolyását.

A választmány ezek után az urnapi körmenet rendjét beszéli meg.

Végül elnöknő Ő Nagyméltósága ama kivánságát jelenti ki, hogy a választmány, tekintettel a két nagyjelentőségü vállalkozás, a kongresszus és zarándoklat előkészitésére, az előző szokástól eltérően, julius havában is tartson gyülést.

Ezután a *terjesztőnői* gyülés következett, mely a szokásos tárgy- és ügyrendben folyt le.

***

Köszönő iratok az Oltáregyesület ajándékaiért tanui ama nagy jónak, mit az egyesület tagjai pénzadományaikkal müvelnek. Lássák az öröm nyugodtan ragyogó szemeivel a jó tetteket megháláló beérkezett nyilatkozatokat s buzduljanak a szavakon, mik habár a vezetőséghez vannak intézve az egész egyesületnek szólnak. A leveleket a czimek elhagyásával közöljük:

Az Oltáregylet kegyes adományát úgy az ipolynyéki anyaegyház, valamint a két filialis egyház: Balog és Iván részére mai napon, a közölt mennyiségben, köszönettel megkaptam. Rajta leszek, hogy némikép visszapótoljam.

Tihanyi Endre, alesp.-plébános.

A központi Oltáregyesület folyó évben kiosztott ajándéktárgyaiból az én fiók-egyházamnak, a kácsi templomnak is juttatott egy fekete misemondó ruhát. Mulaszthatatlan kötelességemnek ismerem, ezen kegyes adományért hálás köszönetemet az Oltáregyesület mélyen tisztelt igazgatóságának nyilvánitani. Részemről azzal is igyekszem megháláni ez ajándékot, hogy hiveim szivében mindinkább fejlesztem az Oltáriszentség iránti tiszteletet s hogy, a mennyire módomban lesz, készséggel vállalok az egyesület javára végzendő intenciókat.

Mátyus István, lelkész.

A fehértemplomi róm. kath. plébániának Jassenován keletkezet tuj fiókegyháza számára kegyesen adományozott egyházi szerekért, melyeket f. évi április hó 2-ikán részint vasuton, részint pedig postán vettem, szegény hiveim nevében legmélyebben átérzett köszönetemet azon igérettel bátorkodom tiszteletteljesen kife-

jezni: hogy tőlem telhetőleg a legnagasztosabb Oltáriszentség imádását s az egyesület legjobb szándéku czéljainak előmozditását plébániám keretén belül forrón ajánlani meg nem szünöm.

Horváth József, plebános.

Isten dicsőségének s a lelkek üdvének előmozditására szánt azon gazdag ajándékért, melyben a Vas vármegyébe kebelezett kemenes-hőgyészi szerény hitközségem kisded temploma részesült, fogadja Nagyméltóságu Elnöknő kegyesen hálás köszönetünket, azon biztositással, hogy a kegyes adakozók neveit imáinkba foglalni mindig kedves kötelességünknek ismerjük.

Hánni János, plebános.

A fidő Eperjes egyházmegyei kormánynak ez évi április hó 10-én 1020. szám alatt kelt megkeresése folytán értesitem, hogy az egyházmegyénkhez tartozó mlinaróczi anyaegyház részére ez évben kegyesen ajándékozott templomi szerelvények rendeltetési helyükre pontosan megérkeztek. A nevezett egyház lelkésze nemes kötelességének ismerte, hogy ezuton is az Oltáregyesületnek a szép adományáért ugy maga, mint földhöz ragadt hivei nevében hálás köszönetét nyilvánitja.

Dr. Repák Jenő,
theol. tanár és Eperjes egyházmegyei Oltáregyesületi megbizott.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1900. február hóban befolyt dijak.

Simon Vera 40 f, Kis Liza 40 f, a salamonfalvi tagok ft. Peham Vincze pléb. ur által 5 k, ft. Hankó H. ur által a liszói tagoktól 10 k, 42 f, ft. Barcsák Mihály pléb. ur által a domaházi és sikátori tagoktól 12 k. 50 f, Beranka Albina 4 kor., Steiner Otilia 4 kor., a hrádeki tagok ft. Fehérváry Kálmán pléb. ur által 4 k, ft. Ádám Iván pléb. ur által Pápa-Kovácsiról 27 k. 38 f, az egri egyházmegyéből nsgos és ft. Debreczeni János apát-kanonok ur által 1670 k, Fáber Anna 2 korona, Farkas Rozália 60 f, Reizinger Mari 2 korona, Krusché Ignácz 2 k, Krusché Ignáczné 2 k, ft. dr. Rétay Gyula pléb. ur által Török-Szent-Miklósról 70 k, Truzsits Erzsébet 2 k, Kraiz Rozália 2 k, Viga Istvánné 2 k, Mráz Franczisska 24 f, Kuderna Ilona 40 f, Faragó Borbála 40 f, Kuderna Anna 40 f, Kuderna Póli 40 f, Lukács Anna 40 f, Karnisch Anna 4 k, Eibner Vilma 2 kor., Turai Julis 24 f, Kiss Józsefné 2 kor., Janik Mária 2 kor., Olinszki Borbála 2 kor., Schauschek Matild 4 k, Schidek Tivadarné 4 kor, Ferenczi Gábor 1 kor., Ferenczi József 1 k, Majtényi Ilona 6 k, Riedel Karolin 6 k, Kozák Viktor 60 f, Minich József 60 f, Salamon Malvin 2 k, ft. dr. Hanauer István püsp. megbizott ur által Veszprém, Öreglak 8 kor., Rád 5 k 68 f, Lengyeltótiról 25 k 82 f, Zich 10 k 04 f, Tóthgyugy 3 k 90 f, Tüskevár 26 k, Alsó-Pahók 5 k 50 f, Tóth-Szt-Pál 10 k 80 f, Nemesvid 21 k 84 f, Nemesdéd 10 k 24 f, Sámson 26 k 64 f, Tapolcza 31 k 20 f, Vörösberény 18 k 88 f, Akáról 70 kor., összesen 274 kor. 68 fill., Szeőke Veronika 2 k, Simotics Teréz 1 k, Horváth Teréz 1 k, Henézi Katalin 1 k, Koskány Mária 1 k, Orgován Katalin 1 kor., Hirs Teréz 1 kor., Koskány Teréz 1 k, Varga Anna 1 k, Pandur Éva 1 k, Henézi Mária 1 k, Homan Erzsébet 1 k, Volf Katalin 1 k, Lämpeli Teréz 60 f, Otartics Anna 1 k, Magyar Erzsébet 40 f, Becsey Istvánné 2 k, özv. Preller Andrásné 3 k, Szabó Mária 1 k, özv. Brüdlné 1 k, Maller

Mária 2 k, Balcsó Mária 2 k, Fonderschmied Károly 4 k, Schwarcz Erzsébet 2 kor., Popelka Anna 4 kor., Englender Erzsébet 4 k, Magdolna Mihály 2 kor., Barkovics Mária 2 k, Nikora Józsefné 2 kor., Perger Stefánia 24 fill., Pummer Johanna 4 kor., Geberle Edéné 4 kor., Baráth Józsefné 4 k, Boromisza Zoltánné 2 k, Paul Péterné 3 k, Saxl Viktorné 2 kor., Baross Istvánné 2 k, Borsiczky Sándor 24 f, Szerviczky Margit 2 kor., Paulina Valentin 5 k, Tisner Ferencz 50 f, Tisner Ferenczné 50 f, Novák Éva 4 kor., özv. Novák Tamásné 2 k, Csik Istvánné 1 k, Merkl Anna 2 k, Balázs Katalin 2 k, özv. Gazder Józsefné 1 k, ft. Kulcsár János esp.-pleb. ur által a Tybold-daróczi tagoktól 11 kor. 30 fill., ft. Kelemen István esp.-pleb. ur által a Csehi-mindszenti tagok fillérei 20 kor. 88 f, Varga Istvánné 1 k, Pavel Gi ella 2 kor., Gundart Augusta 4 kor., gróf Széchényi Pálné 4 k, Korinszky grófnő 8 k, gróf Zichy Nándorné 20 k, Fehérváry Coelestin 10 k, Barna Mária 2 k, Bubrek Károlyné 6 k, Rózsavölgyi N. 2 k, Hoszpodarcsik Ágnes 8 k, Cziráky Erzsébet grófnő és a kétegyházi tagoktól 60 kor. 04 fill., ft. dr. Tóth József ur által Szombathely, Kupfalva, Város-Hódász, Hosszuszeg, Bándoly, Tárnok, Szarvaskend, Vizlendva és Rumról összesen 143 kor., Fábry Julia 2 kor., ft. Grócz az endrődi tagoktól 80 kor., Ferenczy Alajosné 2 k, Tihanyi Ilona 24 f, Tihanyi Vilma 2 k, Bellaágh Kálmán 4 kor., Bellaágh Kálmánné 4 kor., Sümegh Irma 4 k, Béni Antalné 2 k, Gyurosovits Szlavek Antónia 10 kor., Gyurosovits Antal 10 k, Elek Rozália 2 k, Bancsek Mari 2 k, Brauch János 10 k, Nusser Franczisska 2 k, Nusser Gizella 4 k, Nusser Vilma 4 k, Nusser Mária 4 k, Parofsky Mária 2 k, Fekete Ádám 2 k, ft. Metzker József 4 k, Feith Józsefné 4 kor., Oláh István 1 k, Studniczky Irma 1 k, Klär Józsefné 6 kor., Szigl Ferenczné 4 k, Hummer Nándorné 2 k, Tóth Mária 2 k, Kvassay Jenőné 4 k, Bessenyey Ferenczné 4 kor., özv. Frey Lajosné 2 k, Negyedi dr. Szabó Alajosné 4 kor., Patzner Margit Dangl Jánosné 2 kor., Kőházi Irma 2 kor., Chriastely Lajosné 1 kor., özv. Pölczl Géza 2 kor., Ürge Angela 2 kor., Ürge Dávidné 2 kor., Ürge Magdolna 2 kor., Katona Margit 2 k, özv. Erdélyi Teréz 4 k, Kovács Amália 2 k, Erdélyi Józsa 2 k, Adametz Anna 2 k, Kovács Anna 40 f, Peluh Jozefin 1 kor., egy régi tag 1 k, Tót Anna 1 k, Papp János 1 kor., Strba Franczisska 2 k, Strba Ilona 2 k, Rejch Magdolna 1 kor., Hermann Julia 2 k, Dózsa Borbála 24 f, Jambrikovics Rozália 24 fill., Kollár Veronika 24 fill., Kantár Emilia 24 f, Jedlicska Mária 1 k 20 fill., Jantzky Lujza 1 kor., Hefinger Katalin 1 kor., Vozazek Alojzia 1 kor., Klement János 1 k, Klement Ilona 1 k, Baum Zsuzsánna 1 k, Stancsik Erzsébet 24 f, Suhajda Mihály 2 k, Deák Mária 2 kor., Szabó Miczi 2 k, Schlosser Eliz 2 k, Geötze Borbála 2 k, Schmidt Ilona 2 k, Szenessy Kató 2 kor., Szabó Irma 2 k, Korizmits K. 2 kor., Gyulai Etelka 2 kor., ft. dr. Mikita Sándor ur által a Mária-pócsi tagoktól 44 k 94 f, a szent Bazil-rendi templomoktól 42 k, a szolyvai kerület templomaitól 22 k, Udvardy Janka 4 k, Pruder Erzsébet 24 f, Felbert Katalin 24 f, Remport Mária 24 f, Urbán Tera 24 fill., ft. Sándory Gyula esp.-pleb. ur által a zólyom-lipcsei és huczatói hivektől 18 kor., ft. Binder András ur által Szatmáron 126 k 54 f, Handl Mária 2 k, Schleisz Katalin 2 k, Pölczl Jánosné 2 k.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

Az Oltáriszentségben jelenlevő Jézus alamizsnát kér egyesülete számára, mert az Oltáregyesület nélkülözéseit az oltár és annak Ura sinyli meg!

***

A székesfehérvári Oltáregyesület az ő folyó évi május 15-én tartott választmányi ülésének határozata alapján lapunkat hivatalos közlönyéül fogadta.

A székesfehérvári Oltáregyesület 1897 november 15-én alakult meg, mint a budapestinek fiók-egyesülete; 1898 deczember 9-én dr. Steiner Fülöp megyés-püspöktől jóváhagyást nyert; végül 1898 deczember 13-án a római főtársulathoz csatlakozott. Elnöknő: *Szögyény-Marich Julia.* Igazgató: *Szuborics Jenő apátkanonok.* Alelnöknő: *Lichtenecker Antalné.* — Választm. tagok: *Anjedszky Adolfné, Moenich Károlyné,* dr. *Szabady Józsefné.* Titkár: *Kéry Ferencz karkáplán.* — Közös istentiszteleteit minden hó első vasárnapján a szemináriumi templomban tartja, választmányi gyüléseit minden hó első keddjén a «Ferencz-József» nőnevelő-intézetben. — A tagok száma a székhelyen 1064, vidéken 940. — (1899 deczember 27-iki értesítés alapján.)

***

A komáromi Oltáregyesület pünkösd ünnepének másodnapján tartotta egyesületi zászlójának szentelését. A szentelési szertartást Molnár János praelátus végezte. Az ünnepélyről a következő értesítést vettük. A szép, derült Pünkösd reggelén fél 9 órára gyülekeztek össze az oltáregyesületi férfi és női tagok a Majláth-iskolába. Ide sereglettek a fehérbe öltözött koszorus leányok és más érdeklődők óriási néptömegben. Háromnegyed kilencz órára a Majláth-iskola tágas udvarán fölállott a menet. Az oltáregyleti férfiak tömör sorfala közt, fölállott zászlaja alatt a helybeli kath. legényegylet teljes számban és diszben, utána a katk. énekkar zászlajával, majd a koszorus leányok szintén lobogó alatt nagyság és párok szerint egy hosszu sorban, — ezután ragyogtatta fényét az uj lobogó, a mint a nap sugarai megtörtek gyönyörü aranyhimzésén. Valóságos remekmunka ez az uj lobogó. Tiszta kézimunka arany és itt-ott selyemmel. Ez a selyem oly kitünő árnyalatokban van a dus aranymunkába behimezve, hogy a műértő hölgyközönség bámulatát és teljes elismerését vivta ki. Az egész munka a bpesti «Jó pásztor»-intézeti apáczák készitménye. Minden készen volt háromnegyed kilenczre, a menet indulásra készen állott, a mikor pontban erre az időre megérkezett a zászlóanya, Ghyczy Dénesné alispánné őnagysága szép fogata s kiszállván kocsijából, a készen álló menet a legszebb rendben vonult a Nádor-utczán végig a szent András-templomba. A mint ide a templom előcsarnokába lépett a menet, a hatalmas orgona 52 változata teljes erővel megszólalt s a legünnepélyesebb hangok zengése közben ért be az egész menet. Erre rögtön megkezdődött a szent mise, melyet Böschatt Ferencz plébánoshelyettes végzett. A mise végeztével föllépett

a szószékre Molnár János praelátus s gyönyörü alkalmi beszédben méltatta a nap és a lobogó-szentelés jelentőségét. A nagy népsokaság, mely az óriási templomot egészen megtöltötte, — még a karzatokat is — meghatva hallgatta a szép szónoklatot. A beszéd befejeztével következett a lobogó fölszentelése fényes segédlettel. A lobogó-szentelésen közéletünk számos előkelőségét ott láttuk, köztük Sárközy Aurél cs. és kir. kamarás, főispánt. A szentelés 11 órakor véget ért, mire az egyletek, koszorus leányok és a hivők sokasága oszladozni kezdett. Délután 4 órakor a Majláth-iskola disztermében közgyülése volt az oltáregyletnek, a melyen az igazgató Böschatt Ferencz emelkedett hangu bevezető beszédet mondván, a közgyülést megnyitotta; utána a titkár megtette évi jelentését s beszámolt az egész lobogó-ügyről is és adományokról. Ezt Uhlárik István fölolvasása követte, majd egy szavalat következett, melyet Végh Sándor adott elő. Mire az igazgató záró szavai után a gyülés emelkedett és ünnepi hangulatban oszlott szét.

KÜLFÖLD.

Kimutatás a Belgiumi Oltáregyesület működéséről 1899-ben.

A brüsszeli egyházmegyében: Bevétel: 24.463 frank 25 cent. Kiadás: 23.590 fr. 96 cent. — Férfitagok száma: 9637. Nőtagok száma: 30.178.

A genti egyházmegyében: Bevétel: 19.149 frank 02 cent. Kiadás: 19.267 fr. 32 cent. — Férfitagok száma: 5653. Nőtagok száma: 17.649.

Antwerpeni egyházmegyében: Bevétel: 31.937 frank 98 cent. Kiadás: 27.857 fr. 92 cent. — Férfitagok száma: 1035. Nőtagok száma: 6818

A brügesi egyházmegyében: Bevétel: 15.421 frank 43 cent. Kiadás: 16.063 fr. 93 cent. — Férfitagok száma: 2137. Nőtagok száma: 8343.

A tournai egyházmegyében: Bevétel: 15.692 frank 78 cent. Kiadás: 14.690 fr. 06 cent. — Férfitagok száma: 946. Nőtagok száma: 4960.

A lüttichi egyházmegyében: Bevétel: 19.047 frank 68 cent. Kiadás: 19.205 fr. 13 cent. — Férfitagok száma: 13.710. Nőtagok száma: 27.617.

A namuri egyházmegyében: Bevétel: 11.354 frank 28 cent. Kiadás: 11.582 fr. 18 cent. — Férfitagok száma: 28.455. Nőtagok száma: 45.701.

Vagyis összesen: Bevétel: 137.328 fr. 42 cent. Kiadás: 132.258 fr. 08 cent. — Férfitag: 62.173. Nőtag: 141.766. Ezekhez sorakozik még 5590 jótevő.

Az Oltáregyesület által ugyanazon évben kiosztott tárgyak: 1325 miseruha, 143 dalmatica, 232 vecsernye-palást, 1708 stola, 509 burza, 1514 corporale, 2429 kehelytörlő, 636 alba, 1352 vállkendő, 2119 kéztörlő, 692 ministránsing, 563 ministránsruha, 645 karing, 1364 palla, 887 oltárteritő, 178 alsóoltárteritő, 178 áldozási abrosz, 20 oltártakaró, 460 nagy kéztörlő, 50 tabernaculum helseje, 11 keresztut, 76 uj kehely, 36 javitott kehely, 71 ciborium, 17 javitott ciborium, 17 szentségmutató, 14 javitott szentségmutató, 48 custode, 147 humerale, 139 misekönyv, 37 gyászmisekönyv, 30 keresztségi szelencze, 74 Boités pour le Saint Viatique, 68 beteglátogató, 583 canontábla, 68 ravatal takaró, 170 pár burettes, 77 füstölő, 724 gyertyatartó, 47 örökláma, 61 oltárfeszület, 27 körmeneti feszület, 102 körmeneti lámpa,

17 lámpás d'administration, 170 nagy zászló, 744 kis zászló, 7 velum (a kitett Oltáriszentség elé), 58 ciboriumköpenyke, 2 mennyezet, 6 oltárszőnyeg, 244 oltárpárna, 34 oltárkő, 30 utitáska, 96 skapuláré, 1039 olvasó, 3 tabernaculum.

Az Oltáregyesület Münchenben.

Münchenben az Oltáregyesületnek a mienkhez hasonló volt élete lefolyása: ugyanazon szent czél, mienkkel egyenlő küzdelmek, óhajok, törekvések és remények alkották meg azon, Jézusunkhoz tevékenységben és szenvedésben hasonló képet, melyet eseményeinek vonásai nyujtanak. Csak egyben, a legfőbben előztek meg bennünket, mert immár van templomuk, házuk, zárdájuk. Már nem kell bolyonganiok gyülekezéseikkel, menedéket keresni lelki gyakorlataikra. Otthonuk van. Még az évtized elején a gyüléseket a Karlstrasse-ban tartották; szentbeszédek, közös szentáldozásra és lelki gyakorlatokra részint a Bürgersaale-ban, részint a Bazilikában gyültek össze. Majd a Sendlingerstrasse-ra vándorolt át az egyesület s mert a helyiség nepomuki szent János templomával tőszomszédos volt, 1895 április 25-től kezdve a hó minden második és negyedik vasárnapján reggel 9-től este 6-ig a közös imádások ezen templomban folytak. Ebbe az otthonba vonultak be 1896-ban az Örökimádás apáczái Belgiumból és ebben kezdették meg hivatásos teendőiket, imádták az Oltáriszentséget, dolgoztak szegény templomok számára, végeztek vallásos oktatást és innen készitették elő a sulyos betegeket. A szűk lakás a zajos város közepén sokban megkétszerezte fáradságos szenvedéseiket s mig szótlan türelemmel kapcsolták ezeket is a testi-lelki áldozatokhoz, mikkel Jézusnak naponként kedveskedtek, az Ur könyörült rajtok s könyörülő érzelmét az egyesület választmánya tagjainak szivébe helyezte, kik ennél fogva azon igyekeztek, hogy az Oltáriszentség szorgos jegyeseinek megfelelő otthont nyujtsanak.

Isten csodálatos módon járt kezök ügyére s meghallgatta csengő kéréseket. Jótevő lelkeket nagylelkűekké tett s nemes sziveket nagy áldozatokra képesitett. Ime igy történt. A Türkenstrasse 2. szám alatt levő szép háznak lakóit Isten gyors egymásutánban a szebb életre hivta. Báró Ow-Felldorf Miksa gyalogsági tábornok, királyi főudvarmester ő Excellenczia és neje szül. Berchem Ludovika grófnő elhunyta után hagyatékuk nemesszivü nagylelkü örökösök: főt. báró Ow-Felldorf Zsigmond szentszéki ülnök és ennek nagynénje báró Handel Klotild született Berchem grófnő birtokába jutott, kik az örökséget gyors elhatározással az

Oltáriszentségnek ajándékozva, azt az egyesület czéljaira engedték át. A főváros és az országon át végig hatott az örömfakasztotta visszhang, mely a vallásos lelkek magasztaló megnyilatkozása volt.

A gazdag adomány átvétele után hozzáláttak az épités és átalakitáshoz. Semmit sem kiméltek, csakhogy az Urnak, ki e házban lakozva, szünet nélkül fogadja az előtte szeretetben imádkozók hódolatát s szakadatlanul fakasztja a kitett Szentségből áradó kegyelmek folyamát, minél megfelelőbb és méltóbb környezetben legyen maradása. A kápolna ragyog az áhitatot árasztó fényben s mint messze-ható varázserő vonja magához és zárja magába a Jézushoz pihenni térő szivcket; ide zarándokol München azon népe, melynek tömege az Isten Szentlelkétől hullámzik: herczegnő és szegény, előkelő és lenézett, gazdag és nyomorgó, szent és vezeklő e helyen találkoznak, mint fejedelmi folyamok és küzködő hegyi patakok a tengerben, ők is az örök Irgalom tengerében.

Mig igy a kápolna teljesen megfelel föladatának, e helyütt a szerzetesnők is szabályaiknak megfelelően elrejtett és zavartalan életet élhetnek. A földszinti helyiségeket lakják; az első emelet az egyházi szerelvények czéljait szolgálja, oratorium, tágas terem, doldozó-, iró- és könyvtárszobából állva; a második és a félemeletet hölgyek lakásai foglalják el, kik boldogságukat abban birják, hogy az édes Jézus közelében, vele egy tető alatt lakhatnak; a kerti házban a papnak van lakása, kinek hivatala az Oltáriszentség ki- és behelyezéséről, szentmiséről, a rózsafüzér előimádkozásáról gondoskodni s a bűnbánat szentségét kiszolgáltatni.

A mily örömükre szolgált a tagoknak az egyesület gyors és általános megszilárdulását láthatni, ép oly szomoruság árnya boritott gyászt szivükre, hogy azt, ki az egyesület ezen fejlődésén éles elméjével, tevékeny akaratával legtöbbet fáradott, a halál elragadta körükből. Alig egy évig örvendhetett a földön az egyesület uj otthonának. Isten 1899 január 31-én küldte érte a halált; talán azért, hogy fáradozásáért minél előbb megjutalmazza. Miután az első elnöknő, Gravenreuth grófnő, betegeskedése miatt az egyesület ügyeit tovább nem vezethette, kényszeritve érezte magát arra, hogy lemondjon. Fájdalommal vettek tudomást az elnöknő távozásáról s miután hálájukat, szeretetüket s ragaszkodásukat neki ismételten kifejezték, uj elnöknő megválasztásába kezdtek, mely egyhangu lelkesedéssel történt. Ow-Felldorf Laura bárónő ő Excellenczia az egyhangu bizalom és általános öröm nyujtotta elnöki tisztséget elfogadván, Branca Anna bárónő másodelnöknővel egyetértve, az Örökimádás szerzetének hatalmas támogatásával kormányozza most az egyesületet, melynek virágzása az Oltáriszentség ügyeit hatalmasan segiti előbbre.

Az egyesület évenkint kétszer tart lelkigyakorlatokat. Temploma mindig telve van imádókkal. Az évenkint kétszer rendezett kiállitásuk, miket

az elajándékozott szerelvényekből rendeznek, gazdagok. A dolgozóhelyek telve vannak fáradatlan fáradozókkal. Áldást hint az egész országra ez a középpont, hol az Ur lakik, az Ur szeretete igazgat s az Ur figyelme mindenről gondoskodik.

Vajha mi is mielőbb ily boldog helyzetbe juthatnánk.

Örökimádás temploma.

Sujánszky Antal, az esztergomi káptalan nagyprépostja az egyetem épületében a kereszten és a magyar szent koronán ejtett sérelem kiengesztelésére 2000 koronát adott át *Molnár* János praelátus orsz. képviselőnek a boldodult *Erzsébet* királyné emlékére emelendő *Örökimádás* templomának költségeihez.

Az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás-templom épitő-bizottsága junius 6-án délután 3 órakor népes értekezletet tartott a Budapesti Katholikus Kör helyiségében *Pallavicini* Edéné őrgrófné elnöklete alatt. Az értekezletre a bizottság tagjai nagy számmal jelentek meg s a vidéki bizottságok tagjai közül is többen megjelentek. *Pallavicini* Edéné őrgrófné üdvözölvén a megjelenteket, a templomra vonatkozólag két uj tervet mutat be, melyek egyikét *Alpár* Ignácz épitész, a másikat *Hofhauser* Ede készitett. A bizottság mind a két tervet beható megfontolás alá fogja venni. *Gyürky* Ödön titkár bemutatja a vidéki bizottságoktól beérkezett jelentéseket, melyek közül sok lelkes működésről tesz tanuságot. Az összes jelentések beérkezése után egy összefüggő kimutatás fog ezekről készittetni. Jelenti továbbá, hogy a vidéki bizottságoknál kintlévő összegekkel együtt *400,000 korona áll a bizottság rendelkezésére.* A bizottság ezután elhatározta, hogy a püspöki kar engedelmével a megboldogult királyné halála évfordulóján ujból gyüjtést rendez az ország templomaiban a nagyobb városokban és a fővárosban pedig november 19-én rendez gyüjtést s ugyanekkor egy nagyobbszabásu emlékünnepet rendez Erzsébet királynénk emlékezetére.

***

A megboldogult Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás-templom ügyében kiküldött kisebb bizottság f. évi május hó 25-én délután 3 órakor a Budapesti Katholikus Kör helyiségében *őrgróf Pallavicini Edéné* ő Nagyméltósága elnöklete alatt ülést tartott.

Kimutatás

az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás-templomra a M. A. Hitelbankhoz beérkezett adományokról:

Schlauch Lőrincz dr. nagyváradi bibornok-püspök: a nagyváradi egyházmegye területén gyüjtött összeg 760 korona és 1 darab 10 koronás arany = 770 korona. *Firczák Gyula munkácsi püspök* a munkácsi egyházmegye területén gyüjtött adományok 1438 korona 18 fillér, Barmos György a szolnokmegyei gyüjtőbizottság részéről 158 korona 6 fillér, Juhász József a hardicskai görög-katholikus hivek adományaként 9 korona 68 fillér, Vojnits István báró főispán Zomborban 80 korona 74 fillér, Dénes Béláné Nagy-Bakónak 10 korona, Clair Józsefné urnő gyüjtése Budapesten 52 korona 60 fillér. (Hozzájárultak: Clair Józsefné 2 korona, Kaiser Nándor 2 korona, özvegy Ballay Imréné 50 fillér, Kaiser Jenőné 50 fillér, G. L. 1 korona, Ötvös József dr.-né 1 korona. Grimm Gusztávné 2 korona, König Henrik dr.-né 1 korona, Makszincsák Olga 50 fillér, Makszincsák Tivadar 30 fillér, Noseda Tivadar 1 korona, Hilser Ágnes 50 fillér, Clair József 1 korona, N. N. 30 fillér, N. N. 2 korona, A. 50 fillér, X. V. 1 korona, R. M. 1 korona, Richter Józsefné 50 fillér, Turner István 30 fillér, Dvorák Anna 1 korona 50 fillér, Szikszay Ilona dr.-né 1 korona, Bleiner Mari 50 fillér, Pintér Emma 1 korona, Bonn Károlyné 50 fillér, Aranyossy Ida és Ella 2 kor. 90 filér.) Edvi Illés Gyuláné úrnő gyüjtése Budapesten 40 korona, 2 darab arany 19 korona 20 fillér, összesen 59 korona 20 fillért. (Hozzájárultak: özvegy Illés Gyuláné 2 darab arany, egy darab aranykarperecz, Lillek Istvánné 2 korona, özvegy Kürthy Gézáné 2 korona, Edvi Illés Aladár 2 korona, Hoffmann Józsefné 6 korona, Molnár Jánosné 2 korona, Meixner Emilné 10 korona, E. J. S. 1 korona, özv. Adda Istvánné 2 korona, id. Dietrich Emilné 4 korona, Milhoffer Anna 1 korona, özvegy Mutnyászky Istvánné 4 korona, özv. báró Mandorff Károlyné 5 korona). Dr. Schöber László ügyvéd Dunaföldvár 2 korona.

Az eddig kimutatott gyüjtés összege 271.278 korona — fillér. Értékpapirokban 1200 korona. Takarékpénztári könyvekben: 3326 korona 86 fillér.

Évi részletekben fizetendő adományok 11.564 korona.

Összesen: 287,368 korona 86 fillér.

***

Rónay Olga, a torontálmegyei bizottság elnöknője a torontálmegyei gyüjtés eredményeként 4000 korona, F. N. jegy alatt 2035 korona 61 fill., Horváth Béláné főispánné, a hontmegyei bizottság elnöknője Hontmegyéből 1421 kor. 32 fillér, Riegler József Edéné Budapest aláirt adományából II. részlet 200 kor. Matlekovits Sándorné Budapest 100 kor. Jálics Ferencz 201 korona 30 fillér. Cziráky Almásy Erzsébet grófné gyüjtése Sarkadon 200 kor. *Nogáll László plébános Kétegyháza. A Gyulán tartott hangverssny jövedelme 864 kor. 62 fillér.* Nogáll László Kétegyháza, ifj. Vásárhelyi Lászlóné gyüjtése Mező-Kovácsháza 23 korona. Nogáll László Kétegyháza, Békésmegyéből Spitz Rudolf és Széchenyi Lajos uraktól 8 kor. Nogáll László Kétegyháza, Ürmössy Boldizsár Ferencz

mezőhegyesi lelkész részéről 60 kor. Nogáll László Kétegyháza, Kövér Béláné urnő gyűjtése 24 kor. Illés Ferencz szombathelyi kanonok, mint a vasmegyei bizottság pénztárosa a Vasmegyében gyűjtött összeghez 59 kor. 4 fill., Haupt Gábor és neje Szegzárdon 4 korona, Bihary Emil paolnai gör.-katholikus esperes gyűjtése 6 korona 20 fillér, báró Rosner Ervinné mármarosmegyei gyűjtéséből 97 kor. 50 fillér, Kauther Károly 12 kor. 40 fillér, Szelmayer Károlyné urnő gyűjtése Budapesten 100 kor., Jehn Ferenczné tanítónő Dunaföldvár 2 kor. 50 fillér, Kelemen László dr. kurdi lelkész 2 kor., Holéczy Józsefné 21 kor., Örffy Lajos ügyvéd Szegzárd 8 kor., Baranya vármegye főpénztára 4 kor., Czigler Győző műegyetemi tanár Budapesten 10 korona, Mayer János kereskedő Szegzárdon 2 kor., Heves vármegye főpénztári hivatala Eger 3 kor. 90 fillér, Tomor Ferencz tanár 4 korona, Csillag Gyula dr. egyetemi tanár ujabb adománya 12 kor. A bátorkeszii polgár olvasókör az «Esztergom és Vidéke» kiadóhivatala utján 10 korona. Bekényi Imréné Vidornya-Szőllős 8 korona, Bösz Emil jobbágyii plébános második gyűjtése 2 korona.

Az eddig kimutatott gyűjtés összege 280.789 kor. 39 fillér. Értékpapirokban 1200 korona. Takarékpénztári könyvekben: 3326 korona 86 fillér.

Évi részletekben fizetendő adományok 11.364 korona.

Összesen: 296.675 korona 25 fillér.

Herczeg Pálffy Miklósné gyűjtése 2631 korona 20 fillér. (Hozzájárultak: Wimpffen Sigfrid báró Ercsi 1200 korona, Pálffy Miklós Herczeg 600 korona, herczeg Pálffy Miklósné 100 korona, Pálffy Sándor gról 100 korona, gyűjtés 631 korona 20 fillér.) *Báró Rosner Ervinné sz. gróf Forgách Klotild, a máramarosi bizottság elnöknőjétől 1543 korona 89 fillér,* takarékpénztári könyvben, *Lollok Lénárd budapest-lipótvárosi prépost-plébános gyűjtése 2119 korona 52 fillér.* (Hozzájárultak: *özvegy Wodianer Albertné* 1000 korona, Lollok Lénárd 100 korona, özvegy Jálics Kálmánné 400 korona, Geist Gyuláné 100 korona, Seitz Ferencz 50 korona, Lafrankó István és neje 60 korona, Schlögl Gusztáv 100 korona, Névtelen 50 korona, Légrády Károlyné 100 korona, Hüttl József 20 korona, özvegy Jordán Károlyné 20 korona, Mareoski Jozefa 12 korona. Időközi kamatok 107 korona 52 fillér.) Kánter Károly ivén 40 korona. (Hozzájárultak: Sirdich Hermin 10 korona, Feicht Mária 30 korona.) Scheiderbauer József Szegzárd 2 korona, Király János lelkész Lenkácz 13 korona 78 fillér, Nogáll László Kétegyháza, Péchy Helén adománya Gerláról 6 korona, Nogáll László Kétegyháza a csabai hangversenye jövedelme 60 korona, Kniczkey Arnold felülfizetése a csabai hangversenyen 10 korona 60 fillér, Purgly Lajosné gyűjtése Battonya 86 korona 60 fillér, Lukács György békésmegyei főispán küldeménye 84 korona 82 fillér, Nogáll László Kétegyháza Békésmegyéből egy tányér kisorsolásából 100 korona. Hahnekamp György győri kanonok ujabb gyűjtése 12 korona. (Hozzájárultak: Schwarcz Gusztáv 6 korona, Csaplár Antal 2 korona, Lovacsek Antal 4 korona.) Báró Vojnits István főispán ujabb küldeménye Zombor 68 korona 30 fillér.

Összesen: 304,003 korona 91 fillér.

Egyházi öltönyök szinei.

A *piros* szin, mig az ószövetségben a vérontásos és az égőáldozattal kiengesztelendő vétek jelképe volt, az ujszövetségben a megtestesült Igének és a reánk áradó Szentléleknek szeretetét jelenti, mert a szeretet tüz, mely heviti a vért s lobbot vet a lélekben. A megtestesült Igének szeretetére emlékezteti a piros szin, nemcsak azért, mert az édes Jézus szerető szivének és az abból kitörő szeretet lángjának szine, de főkép jelenti szeretetét, melytől vére annyira hevült és forott, hogy ki is ömlött, mint áldozati vér, kitört annyi patakzó seb forrásából, és kiömlött átvert szivéből. Erről a szeretetről szól nekünk jó anyánk, az Egyház, a piros szinnel magyarázva gyermekeinek Jézus szeretete tüzét és vérét, szeretetben égő lelkének melegét; ezt látjuk mi a szent öltöny piros szinében, ha a pap, mint Krisztus képviselője, vele az oltárhoz lép, midőn a szent keresztnek, a szent vérnek s a szenvedésnek emlékét üljük. Szemünk piros szint lát, lelkünk szeretetet érez, érzi a piros szinben Krisztus vérének és szivének melegségét. A Szentlélek ünnepein is piros szint rendel az Egyház, mert a Szentlélek szeretet. Szeretet önmagában, szeretet mibennünk, mert a megszentelő malaszt szeretet. A Szentlélek bennünk lakozva, föltüzesít a jóra s e tüzes szeretetben a lélek olvataggá leszen. Tüzes lángnyelv alakjában szállott alá pünkösd ünnepén; ezért piros a pünkösd; a piros szin a Szentlélek szeretetének szine. S mert a Szeretet Lelke olvaszt és forraszt minket egybe Krisztussal, mint a ki a szőlőtő és mi a szőlővesszők, a kiknek természete egy a szeretetben; mert a szeretet legnagyobb a vértanuban, ki mindenét föláldozza szeretetében s mert a vértanuban, mint szőlővesszőben Krisztusnak, mint szőlőtőnek szeretete gyöngyözik és ontja a vért: azért az Egyház a vértanuk tanuzási ünnepein is piros szint használ.

A piros szinről meg kell jegyeznünk, hogy a római misekönyv *rubeus* szót használ, mi pirost jelent. A régiek a görögeredetü coccus-szal jelzik ezt a szint s a festésben ugy állitották elő, hogy egy tölgy-iaj quercus coccifera levélterményét, melyet velenczei vagy franczia skarlátnak neveznek s mely szemese vagy bogyós képződményt a coccus ilicis nevű rovarka okozza, használták föl festőanyagul. Az egyházi szokásszerüség a

festés e módjával nyert szint inkább ajánlja, mint a modern festésűt, mely czinoldatos pácz és cochenil fürdő utján készül. Piros, vérpiros és skarlátpiros nevekkel jelezhető szint ir az Egyház elő. Ilyet használjunk, a többi szabályellenes.

A midőn az Egyház oly fönséges és magasztos hitigazságok és isteni titkok tartalmas gondolatait akarja a szinekben kifejezni, ugyan mit szóljunk ahhoz, ha az egyéni izlést akarná valaki az Egyházban az Egyház igazságai ellenében előtérbe helyezni azzal, hogy nem az Egyház titkos jelképeinek megfelelő, hanem azt a szint választja, a mi neki jobban tetszik.

Arimateai szent József és szent Nikodemus.

A Szentségben rejlő Jézus személyének szeretete, melylyel testén, vérén imádva csüggünk, éber érdeklődésre lelkesit mindaz iránt, mi a Szentséggel összefügg s a mi a szentséges tagokat érintette vagy épen gondozta. Ez az érdeklődés elvezet szent helyekre, bemutat és megismertet szent személyekkel s az édes ismeretség érzéki hatása visszaered lelkünkbe s a szent hely kegyeletének ereje és a nagyobb bensőség és szolgálatok példája az Oltáriszentség tisztább és teljesebb szeretetének mélyébe vonz.

Ha gondolatunk a szentmise alatt az oltár kövére száll s szivünk édes boldogságban odapihen a jó Jézus teste mellé a korporáléra, pusztán ez érzés és tudat állapotában mennyegszerű nyugalommal mulnak el perczeink: s ha az emlékezet keres a multban hozzánk hasonlóan boldog, vagy még boldogabb lelkeket, kik a szentséges test és vérből vették dicsőség és boldogságukat, azok emlékein legeltetett gyönyörünk még szorosabban lekőt az Ur szeretetéhez. Éleszszük föl az Oltáriszentséggel szorosabb viszonyban levő két szent hősnek emlékét, azokét, kikről kevésbbé szokott megemlékezni az utókor s kik mégis fölötte sokat tettek Krisztusért s kiknek cselekvéseik erősen vonzó például, közbenjárásuk nagy segitségül fog szolgálni az Oltáriszentség boldogitó imádása s gondozásában.

Mindkettő az Üdvözitő kortársa, tanitványa, készséges szolgája és barátja; gazdagságuk és előkelőségüknél többre becsülik Krisztus hitét és szeretetét, mely miatt örömest szenvedik el a megvetést és vagyonvesztést. Régóta ismerjük őket; de kérdés, vajjon elég közelről és méltányolva-e? Még mint gyermekek a bibliában tanultunk róluk, de vajjon vonzott-e hozzájuk az érdeklődés és nagyrabecsülő szeretet?

Nikodémusról a szeretet apostola, szent János emlékezik meg, ki valószinüleg fültanuja volt a beszélgetés-

nek, mely Jézus és közte folyt: «Vala pedig — ugymond — a farizeusok között egy Nikodémus nevü s a zsidóknál *főrendü* ember. Ez Jézushoz jöve éjjel és mondá neki: Rabbi, tudjuk, hogy Istentől jöttél...» (3, 1.) János bizonysága szerint Nikodémus védelmébe veszi a farizeusok ítéletével szemben az Üdvözitőt, midőn azok halálra keresik. «Mondá nekik Nikodémus, az, ki éjjel jött hozzájok, ki egyik vala közülük: Vajjon a mi törvényünk elitéli-e az embert, mielőtt nem hallja tőle és nem érti meg, mit cselekedett?» (7, 50.) Végül ott látjuk őt a szentséges Test sirbatételénél az édes Üdvözitő temetésénél. Ugyancsak János irja róla: «Eljöve pedig Nikodémus is, ki Jézushoz először jött vala mirrha és áloe vegyitéket hozván mintegy száz fontot». (19, 39.)

Arimateai Józsefről, ki ugy lép föl előttünk, mintha Krisztus teste gondozásának hivatását névelődjétől, szent József nevelőatyjától örökölte volna, mind a négy evangélista egyöntetüen tesz bizonyságot. Máté ezeket mondja: «Mikor pedig már beesteledett, jöve egy arimateai József nevü *gazdag* ember, ki szintén Jézus tanitványa vala. Ez elméne Pilátushoz és elkéré Jézus testét. Pilátus legott meghagyá, hogy átadják a testet. És elvévén a testet, József betakará azt tiszta gyolcsba és saját uj sirjába tevé, melyet a kősziklában vágott vala. És nagy követ hengerite a sir ajtajára és elméne». (27, 57—60.) — Márk szavai: «És mikor már esteledett, eljöve arimateai József, egy nemes tanácsos, ki maga is várja vala Isten országát és bátran beméne Pilátushoz és elkéré Jézus testét. Pilátus pedig csodálá, hogy immár meghalt. És hiván a századost, megkérdezé, vajjon meghalt-e már? És midőn értesült a századostól, Józsefnek ajándékozá a testet. József pedig gyolcsot vásárolván és levévén őt, gyolcsba takará és betevé őt a sirba, mely a kősziklába volt kivágva és követ hengerite a sir ajtajára». (15, 43—46.) Lukács pedig: «És ime egy József nevü tanácsos, *jó és igaz* férfiu, ki nem egyezett vala az ő tanácsukba és cselekedeteikbe, Arimatea-ból Judea városából való, «Pilátushoz méne és elkéré Jézus testét. És levévén, gyolcsba takará és egy kivágott sirba tevé, melybe még senki sem tétetett vala», (23, 50—53.); végül János (19, 38.): «Ezek után pedig kéré Pilátust az arimateai József, hogy Jézus testét levehesse. És megengedé Pilátus. Eljöve tehát és levevé Jézus testét... Vevék tehát Jézus testét és azt lepedőkbe takarák füszerekkel, a mint szokás a zsidóknál temetni. Vala pedig azon helyen, hol ő fölfeszittetett egy kert és a kertben egy uj sirbolt, melybe még senki sem tétetett vala. Azért a zsidók készületnapja miatt, mivel, hogy a sir közel vala, oda tevék Jézust».

Emmerich elbeszélései kiegészitik azon képet, melyet az evangélisták az Oltáriszentség e két nagy szentjéről elénkbe állitanak. Nemcsak tanitványai, de barátjai is voltak Jézusnak, ép ugy, mint a föltámasztott Lázár. A coenaculum vagyis az ebédlő épülete, melyben az Ur az utolsó vacsorát

tartván, az Oltáriszentséget rendelte, az ő közös házuk és tulajdonuk volt. Ők őrzik az utolsó vacsoráról fönmaradt Oltáriszentséget az ebédlőben.

Nemde boldognak kell magasztalnunk József és Nikodémust a miatt, hogy az ujszövetség első temploma, a ház, a melyben Isten az ujszövetség örök áldozatát elrendelte, az ő birtokuk volt; oh mi szerencsés vendégség, oh gazdag előkelőség, a melynek asztalán Isten szent teste, az igaz manna jelenik meg először, mint táplálék! Boldog gazdagság, a melynek aranykelyhében és serlegeiben Isten vérét nyujtják italul, az igaz husvéti Bárány vérét. Oh mi teljes erővel zenghetjük felőlök igaznak és teljesültnek azt, mit a zsoltáros a boldog férfiuról mond, ki az Urat féli, hogy «*dicsőség és gazdagság lesz házában* és az ő igazsága mindörökön örökké megmarad». (111, 3.)

El ne mulaszszuk ebből magunknak kiszivni az ájtatos tanulság mézét: ők lesznek pártfogói az egyesületi tagoknak, hogy midőn valamely hajlékban az Oltáriszentséget a beteg ellátására méltó előkészülettel fogadni kivánják, ezt nagy kegyelettel, éber gonddal, sok áhitattal, elbüvölt szivvel, szinig csordult boldogsággal tegyék.

Az utolsó vacsoráról föntartott Oltáriszentséget őrizték. A csodálatos vendégség elmult, a hálaadó ének hangjai elzengtek, a boldog sereg mesterével együtt elvonult, de az étkező-terem nem üres, egy titkos szent lakója van a háznak. József és Nikodémus Istent birják maradó vendégül az Oltáriszentségben. A szent ujdonság csodája ezen jelenléttel készíti mintegy elő mindakettőt arra a föladatra, mely reájuk az Ur szent testének gondozásában vár. Nem tudják feledni azt a csodás kenyérszint, oda tapadt emlékezetük és gondolatuk, a szeretet hozzája foglalta sziveiket s mig elméjök nem tudja megérteni a titok módját, hitök meggyőződése elragadtatással szemléli az igazságot. Mig az Oltáriszentséget őrzik: hősi bátorság, áldozatkész hűség és gyöngéd szeretet ragadja meg bensőjüket, hogy midőn az apostolok elszéledve menekülnek, most majd ők védjék és gondozzák Krisztust.

Bocsátkozzunk ezen igazság virágkelyhébe is; lássa be lelkünk, hogy a szentségimádás, az Ur ilyen őrzése és tisztelete nagy dolgokra képesit, az isteni ügyekben fontos szerepre szólit.

Jézus holtan függ a kereszten. Ki gondoskodik majd róla? Az apostolok, Jánost kivéve, elrejtőztek; övéit szélnorzsolta a fájdalom; a Szűzanya maga is a fájdalmak tengerébe merült, egyebet gondolni is képtelen; idegen kezekre jusson a szent test, vagy ellenségeinek martaléka legyen?

Im Krisztusnak két hű barátja, a baráti sziv kötelességtudásával és gyöngédségével gondoskodik róla. Szerepük egyben megoszlik. József, az előkelő és dusgazdag, a tekintélyes hős Pilátus elé lép, bátor megjelenése és szavainak ereje zavarba hozza Pilátust, a ki kérelmére *neki ajándékozza* Krisztus testét. Kié lett tehát ez

a szent test? Józsefé, az ő tulajdona, birtoka, vagyona és kincse. Valóban a szent családon kivül nem volt s nem lesz soha ily gazdag ember a világon; jog és törvény szerint övé volt Krisztus teste. Vajjon az isteni Gondviselés nélkül szerezte-e meg azt? Sőt inkább az adta neki. Isten tehát azt akarta, hogy ő Józsefé legyen.

Nem védőnk-e tehát ez a József akkor, midőn mi is magunkkoz veszszük s birjuk ugyanazt a testet, mert Isten azt némiképen nekünk is adja. Oh, ugy látszik tehát, mintha ez a szent egyetlenegy szentáldozásnál sem hiányzana; képe mintegy ott leng Krisztusnak szent teste körül, a melynek ő is tulajdonosa. Tulajdonosa mi czimen? mert Krisztus barátja. Ilyen jó barát az édes Jézus!

Nikodémus ezalatt füszereket vásárol, mig azután József gyolcsot vesz s most megindulnak ketten a Kálvária felé, hogy szeretett barátjuk és Istenök temetéséről gondoskodjanak. Hitünk elevensége sejteti az érzelmeket, mik sziveiket átjárták, midőn Krisztus testét a keresztről levették, látták a meggyötört, összevissza tépett szent Testet: de könnyen elképzelhetjük azt a kegyeletet is, a melylyel munkájokat végezték, midőn a tövis-koszorut levették, a szögeket kivonták, a szent Testet a gyolcsban lassan lebocsájtották, a nélkül, hogy érintették volna. Nehéz munka volt; nem a kezeknek, hanem a szerető baráti szíveknek. Mi jó volna itt soká időznünk s kimeritenünk sziveikből az érzelmeket, miket e szent munka közben tápláltak, hogy soha többé ne vétkezzünk!

Ime, a gyolcs az első corporale, testkendő. József és Nikodémus pártfogása éleszsze föl bennünk a megholt Krisztus sebekkel boritott merev testének emlékét és képét, valahányszor corporálét látunk, készitünk, mosunk, összehajtunk.

A mint a szent Test gondozását bevégezték, a gyolcsba takarva, a füszerek közé kötözve, viszik a sir felé. Az emelőrudakat elöl József és Nikodém, mögöttük szent János és még egy ifju tanitvány viszik s velük együtt az édes Test mennyei terhét. A sirbolt József kertjében van. Uj egészen. József magának készittette kőfaragóival. Birtokán ugyanis becses kőbányája volt, melynek köveit bérelt kőfaragókkal dolgoztatta föl; ezek rendelkezésére álltak. Lehet, hogy, mint istenes és erős lélek, maga is véste a sirbolt ékitményeit s a koporsó üregét, hogy halálának gondolata hatásosabban foglalkoztassa. Milyen is lehetett egy dusgazdag ember sirboltja diszes kertjének közepében? A kert tavaszi pompában viritott, tele a virágok mosolyával, szines játékával s bódító illatuk kellemével. Mily ellentét a természet ifjukori ébredése és Istenének hült teteme között. József és Nikodém, kik meghitten annyiszor jártatok együtt e kertnek pálmái alatt, a nap fáradalmai után megpihentetni lelketeket, mit éreztetek, midőn megölt Jézustok testével léptetek e kertbe? Tudom, a virágok a föltámadásról szólottak hozzátok, föltámadásról, a melyben az

Ő szavára hittetek. Harmadnapra! Az örömöt hirdető virágok közé tettétek őt le nyugodni, miként a kertész a magot a földbe rejti, bizton tudva, hogy kikél: zártátok le kővel a sirt s a boltot, tudva, hogy föltámad, mert Isten.

A test József sirjában és kertjében pihent. Boldog az, ki az élet Ura testének adhatott enyhe, kedves és dicső pihenőhelyet. Ám boldogok vagyunk mi is, midőn a szent Testet magunkba temethetjük a szentáldozással; ha a mi szivünk is az erények virágos kertje; lelkünk pedig erős és jól elzárt sziklasir. De boldogok vagyunk akkor is, ha élővirágokkal vehetjük körül a szent Testet, az oltárt körülövezve velük, hogy az Oltáriszentség kertben legyen, virágos disz és illat közepében, a szeretetnek kedvtelése ez; szent József pártfogása segitsen hozzá!

Az Üdvözitő mennybemenetele után mindketten papokká lettek. Nikodémust — a hagyomány beszéli — kirekesztették a tanácsból és halálát kivánták. Gamaliel mentette meg s magánál rejtegetve, haláláig tartotta. Szent István vértanuval egy sirba tették. A Martyrologium Romanum ereklyéinek föltalálását szent Istvánéival egy napon, augusztus 3-án üli meg szent emlékkel, másutt december 25-ét szentelik neki. Józsefet 63 körül Fülöp apostol Nagybrittániába küldi, hol a hagyomány szerint Gladstonbury-t alapitja. (A középkor őt a Grál-mondában szerepelteti.) A Martyrologium Romanum márczius 17-ét tartja emléknapjául. A római szent Péter bazilikájának káptalanja ereklyéül egyik karját birja.

Tiszteljük, szeressük és kövessük mindkettőt, mint az Eucharistia ősi szentjeit. *Aster.*

Casula. Miseruha.*

1. Jelentősége.

Casula, latin szó; magyarul annyit jelent, mint házacska.

Hajdanta ugyanis, mint egy kis ház, az egész testet befödte, a nyaktól le, egészen a lábig.

Jelenti azt a katonai vörös köpenyeget, a melyet a katonák Jézusra teritettek, miután őt megostorozták.

Jelenti az Ur Jézus varratlan köntösét is, a melyre a katonák, Krisztus Urunk megfeszitése után, sorsot vetettek.

Jelenti továbbá a menyegzői ruhát, a szeretetet is. A mint ugyanis a casula a többi ruha fölé helyeztetik: ugy a szeretet is a többi erények fölött áll és szent Péter szavai szerint «befödi a bünök sokaságát.» Azért is a püspök a papszentelés alkalmával, midőn a casulát a fölszentelendőre adja, ezeket mondja: «Vedd a papi ruhát, mely a szeretetet jelenti, mert hatalmas az Isten, hogy növelje benned a szeretetet és a tökéletes jót.»

Jelenti még Krisztus szelid igáját is. Azért imádkozik a pap, a casula föföltésekor ekkép: «Uram, ki mondád: az én igám kedves és az én terhem könnyü, add, hogy azt hordozhassam, hogy malasztodban részesüljek».

2. A casula alakja.

A casula az első keresztény századokban lábig lenyuló kerekded — vagy harang alaku — minden oldalmetszést nélkülöző s csupán közepén, a fej átbocsájthatása miatt kissé fölhasitott felső köntös volt.

E casulát, minthogy a karokat és a kezeket egészen elfödte, a papnak a szentmise alatt két oldalról föl kellett emelnie és egybegyürve, karjain, vagy vállain tartania, miáltal rajta, a casulán ugy elől, mint hátul redők képződtek.

Idővel e casulát két oldalon bemetszették; még pedig előbb csak annyira, hogy az két oldalon a kéztőig; utóbb pedig annyira, hogy csak a könyökig ért le. Ilyenek voltak a XII. századbeli szent Bernárd casulák.

E casulák lassan-lassan elől is, hátul is megrövidültek.

A XVI. századból valók az u. n. borromei casulák, a melyek borromei szent Károly, milánói biborosérsek előirása szerint készültek .... 130 cm. szélességben.

A XVII. században e borromei casulák hosszuságban is, szélességben is vesztettek. Szélességök 88 cm. lett. Ezek a római casulák.

Ezzel a módositással se érték még be az egyes országokban, ugy mint Németországban, Franeziaországban, Schweiczban sőt magában Olaszországban sem. Addig röviditették, addig szabdalták, mig végre a karokat teljesen szabadokká tették, nemcsak két oldalt, hanem elől is; a hol a casulát a karok kényelmére szépen kiczirkalmazva, bőgő alakra kivágták, hogy az kényelmesen, szépen, simán, feszesen a mellre illjék.

Még ez se volt elég.

A casula redői, ránczai is sértették a szemet. Ezen is segiteni kellett.

Segitettek is.

A casulát keményitett vászon-papiros, pép-enyv és halesont segitségével oly feszessé tették, hogy az valóságos deszka módra ékeskedett a misézőn.

Sajnos, azok a bőgő formára kiszabott, feszes, kemény deszka alakok még ma is ruháknak, mi több, egyházi ruháknak neveztetnek; sőt állitólag annál jobban remekel (?) a mester, minél inkább megközeliti e két fölséges egyházi ideált, «a bőgőt» és a «deszkát.» (?)

Persze, hát persze, nem is szép az az egyházi ruha, a casula, ha ruha módra ömlik alá a vállról és hozzá, ha még ránczot is mer vetni!

3. A casula képei.

A casulák hátulján kereszt, vagy oszlop alakot látunk.

A kereszt nem mindegyik casulán egyenlő alaku.

* *De Herdt:* Sacrae litorgiae Praxis Tom. I. P. 1. N. 51. 6. *Lonovits József.* Népszerü egyh. archeol. II. k. A mise ruházatok. *Satzungen* der Erzbruderschaft zur Ev. Anbet. des Allerh. Altarsakramente 126—134. lap. *Knoblauch:* Das nothwendigste über die Paramaitenstickerei 64, 90. lap.

A szent Bernárd-féle casulán a keresztalakja: ... ...
a borromei casulán: ... ...
a római casulán: ... ...
a német casulán: ... ...
az olasz casulán kereszt helyett oszlop van: ... ... |

Casuláinkon a kereszt közepén legtöbbnyire a feszületet láthatjuk. Láthatni azonban az Ur Jézust mint kisdedet is, szüz Anyja ölében, mintegy trónon ülve.

Helyesen is van ez igy.

A keresztnek e középső részébe nem illik máskép, hanem csak az Ur Jézusé; akár mint Megfeszitetté; akár mint kisdedé; akár mint tanitóé; akár mint papé; akár mint pásztoré; akár mint király és akár az ő szent szive képe.

Nem illik a középső részbe, semmiféle szentnek a képe; angyalé se, még a boldogságos szüzé se, az Ur Jézus nélkül.

A szentek képei a keresztnek más helyeit foglalhatják el; de a közép az Ur Jézusé maradjon.

Ez által jeleztetik, hogy a miséző pap az áldozat bemutatásánál Krisztus helyettese.

Fekete casulán semmiféleképp se alkalmazható.

A renaisance lassan-lassan eltért e hagyománytól és a casula egész hátulját valóságos kirakattá tette; elhagyva még a keresztalakot is a casuláról és egymás után gyártva a czopfos deszka bőgőket.

Hogy helyesen-e? az megint más kérdés.

Fischer Ágoston.

MŰVÉSZET az Oltáregyesület szolgálatában.

Egyházi ének- és zene-tanfolyam.

A bécsi egyházmegyének papi örökimádó egyesülete a regensburgi egyházi zeneiskola hirneves igazgatója, Dr. Haberl Xavér vezetése alatt Bécsben a katholikus tanitók szemináriumában (XVIII. Michaelerstrasse 18.) folyó év julius 16—21-ig papok, orgonálók és karvezetők számára a bécsi érseki hatóság 2783 sz. a. kelt engedelmével, egyházzenei oktató tanfolyamot rendez. Az előadások és gyakorlatok tárgyai: a gregorián karének, hangnemei előadása, áthelyezése összhangositása; a templomi müének; a templomi népének; az orgonálás; az istentiszteleti ének; egyházi szabályai az egyház nyelve; az orgona és hangszerek használata.

A tanfolyamon nők is részt vehetnek.

A tanfolyam hallgatásáért dij nem jár; de lehet a költségek fedezésére szolgáló bármily adományt nyujtani. A hallgatók a *Graduale Romanumot Magister choralis-t, Vesperale Romanumot s Psalterium Vespertinumot* (kaphatók H. Kirschnél I. Singerstrasse 7.) hozzák magukkal. Jelentkezési illetményül 2 kor. beküldendő a Deinzendorf-i (Alsó-Ausztria) plébánia-hivatalba. Lakás és élelmezésről a kath. tanitó szemináriumban olcsó árakért gondoskodik *Rössler Lipót* deinzendorfi plébános.

IRODALOM.

Goyau-Kubinyi: A pápaság egyetemes története. *Budapest 1900. Stephaneum.* Midőn e könyvből a pápák fáradhatatlan, egész világra kiható, mindenkor vezérlő, jótékony és áldásos szereplését olvassuk, midőn a szerző a katholikus egyház főhivatalának történetén végig vezetve sorra mutatja ama nagyokat, kik az isteni gondviselő kézben első rangu eszközök valának az emberiség legfőbb ügyeinek intézésében, midőn a kor hűséges képeinek háttere elé állitja azokat az uralkodó jellemeket, kik mig korukéi voltak, arra lelkeik és gondolkozásuk jegyét uralkodó csillagúl helyezték: egyrészt növekszik bennünk a tisztelet és csodálkozás a pápák iránt s müveik fölött, másrészt a hála Isten iránt, ki egyházát s népeit velük ellátta; de a katholikus önérzet és öntudat is megszilárdul boldognak érezvén magunkat, hogy azon testület tagjai vagyunk, melynek ilyenek fejei; s megértjük miért is szórnak szitkot s miért rágalmazzák a nem katholikusok a pápákat: mert nekik nincsenek pápáik s ha minden erejőket megfeszitik sem tudnak ily intézménytteremteni. Nagyfontosságu és gyakorlati a könyv megjelenése a szent-évben, mely nemcsak Krisztus születésének százados évfordulója, hanem Rómának s a pápai széknek is ünnepe.

A mű szükséges olvasmány minden müvelt katholikusnak, mert megerősiti hitében az egyház ellenes sajtó elferditései és rosszakaratu rágalmaival szemben. Ajánljuk a munkát különösen azoknak, kik Rómába zarándokolnak.

Oltáregyesületi tagok és az euch. papi társulatbeliek a müvet kedvezményes áron füzve 2 kor., kötve 3 koronáért kaphatják a forditónál, Kubinyi Viktor áldozópapnál Karavukován. (Bács. vm.)

Aster: Castitas, a legszebb erény. Aszketikus munka 3 kötetben. Megjelent az első kettő. Egy kötet ára postai küldéssel 1 kor. 40 fill. Kapható az «Egyh. Zeneközlöny» szerkesztőségében. Budapest, IV., Váczi-utcza 45. II. 12.

VEGYESEK.

Templomszentelés. Török-Sz.-Miklóson junius 10-én áldotta meg ünnepélyesen Debreczeni János apát, egri kanonok az ujonnan épitett templomot. A fölszentelési szertartás kilencz órakor vette kezdetét, utána át-

vitték körmenetileg az Oltáriszentséget az ideiglenes templomból. Tiz óra tájban volt az ünnepi szent beszéd, melyet dr. Demkó György, egyetemi tanár tartott, utána a szertartásos nagymise, melyet Debreczeni János apát, egri kanonok végzett.

New-York-ban nagycsütörtök és nagypéntek közötti éjjelen a székesegyházban, szent István és szent Xavér templomaiban szentségimádást tartottak. Körülbelül 2000 férfi, egymagában 500 ur vett részt a székesegyházban. Washington szent Patrick templomában tartott éjjeli szentségimádáson, szintugy óránkint fölváltva, 10—10 ur vett részt.

Amerikai Indiana St. Meinrad apátságából, az ottani papi szentségimádó-egyesület igazgatóságától vettük a következő érdekes levelet, melyet magyar nyelven közlünk: «Az Oltáriszentség örökös imádásának papi egyesülete. S. Meinrád apátságából, 1900 május 19-én. A magyarországi Oltáregyesület tisztelendő igazgatóságának üdvöt a szentségi Urban! Vettük Budapest május 5-éről kelt leveleteket és szentségi folyóiratotok első füzetét. — Legnagyobb örömmel küldjük mindkét folyóiratunkat, az «Emmanuel»-t és «Paradieses Früchte»-t az «Örökimádás»-ért cserébe, habár, sajnos, magyarul nem értünk. Mégis a kölcsönös megküldés *egységünknek és szeretetünknek* mindenkor kiváló záloga leszen s reményeljük, hogy az egység nyilvánulása tartós és szakadatlan leszen. Mindenek fölött tetszett nekünk czimképetek művészi és magasztos rajza, mely ájtatos, elmélkedő gondolatokat kelt; német lapunk juliusi számában erről a képről bővebben szólunk. — Magamat, St. Meinrad apátságunkat, szentségi ügyeinket alázattal ajánlom imáitokba s tisztelettel számtalanszor üdvözöl P. Wagner Vincze O. S. B., a papok szentségimádó társulatának főigazgatója.

***

Fölhivás Magyarország katholikusaihoz!

Szent és emlékezetes ez az esztendő, melyet az isteni Gondviselés kegyelme megérnünk engedett. Határköve egy eseményekben, tanulságokban gazdag évszázadnak, pirkadása egy szebb s boldogabb jövendőnek, melynek küszöbén Anyaszentegyházunk Jézus Szent Szive elé hivja hódolatra a világegyház fiait s megnyitva az égi kegyelmek forrását, szent-évnek jelenti ki ezt az esztendőt.

De kétszeresen szent és emlékezetes az mi reánk magyarokra nézve, hiszen kilenczszázadik évfordulója van annak, hogy katholikussá lett nemzetünk, kilenczszáz éve annak, hogy a katholiczizmus védi, oltalmazza a magyarok hazáját, hogy István első szentünk és apostoli királyunk a római pápától koronát kapott s hogy ezzel a szent koronával — mely azóta államiságunk legfőbb palládiuma lett — megkoronáztatta magát.

Illő és szükséges tehát, hogy mi magyar katholikusok kétszeres lelkesedéssel üljük meg ezt a szent-évet, hogy hálákat adva az isteni Gondviselésnek a multért, áldó kegyelmét esdjük le a jövőre nézve, hogy kifejezést adjunk törhetlen hűségünknek, forró szeretetünknek egyházunk és hazánk iránt s fogadást tegyünk: a jövőben is egyforma hűséggel szeretni egyházat és hazát.

A Magyarországi Kath. Körök Országos Szövetsége e czélból Országos Katholikus Nagygyülésre hivja össze Magyarország katholikusait, a mely katholikus nagygyülés nyilvános hitvallása lesz a magyar katholiczizmusnak a kilenczszázados évfordulón s a mely nagygyülésen meg fogjuk beszélni föladatainkat, teendőinket a jövőre nézve, hogy a katholiczizmus a jövő századokban is éljen és virágozzék Mária országában.

Az Országos Kath. Nagygyülés augusztus 17—20. napján fog megtartatni Budapesten az ország fő- és székvárosában.

Az országos kath. nagygyülés rendes tagja lehet minden katholikus férfi, ki ezen szándékát folyó évi julius hó 15-ig a nagygyülést előkészitő bizottság irodájában (Budapest, Molnár-utcza 11., Kath. Kör) bejelenti s tagsági dij fejében 4 koronát fizet. A rendes tagok résztvehetnek a szakosztályi üléseken, a nyilvános üléseken, a nagygyüléssel kapcsolatos ünnepségeken s a szakosztályi üléseken szólási és szavazási joggal birnak. A hölgyek pártoló tagjai lehetnek nagygyülésünknek s tagsági dij fejében két koronát fizetnek. A pártoló tagok a nyilvános üléseken s a nagygyüléssel kapcsolatos ünnepélyeken is vehetnek részt.

Kedvezményes utazásról, olcsó élelmezésről, lakásról stb. gondoskodva leend. Mindezekről, valamint a részletes programmról is idejekorán fognak a jelentkező tagok értesittetni.

A jelentkezéseket, hogy mindennel idejében készen legyünk, kérjük julius 15-ig beküldeni.

Magyarország katholikusai! A kinek szivében él a hit, a lelkesedés, a hazaszeretet, jöjjön el a mi katholikus nagygyülésünkre Papok és világiak, szegények és gazdagok, egyesületeink, falvaink, városaink képviselői jöjjenek mennél nagyobb számmal, mennél tömegesebben, hogy nagygyülésünkön képviselve legyen az egész magyar nemzet, hogy a magyar katholiczizmus kilenczszázados évfordulóján, a nemzetalkotó szent Jobb előtt az egész magyar nemzet nevében rebegjük el hálaimánkat a multért, fogadalmunkat a jövőre nézve: hogy a jövőben is katholikus magyarok akarunk lenni az idők végezetéig.

Budapest, 1900. junius hó 1-én.

A Magyarországi Katholikus Körök Országos Szövetsége nevében:

Ifjabb gróf Zichy János,
elnök,
Pintér Kálmán,
elnökök,
gróf Apponyi Géza,
Beiál Alajos,
dr. Boromisza Tibor,
br. Gerliczy Ferenc,
alelnökök,
Gyürky Ödön,
titkár.

Szerkesztő: **Kutschera József.**

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal

magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstrancziák, stáczló-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

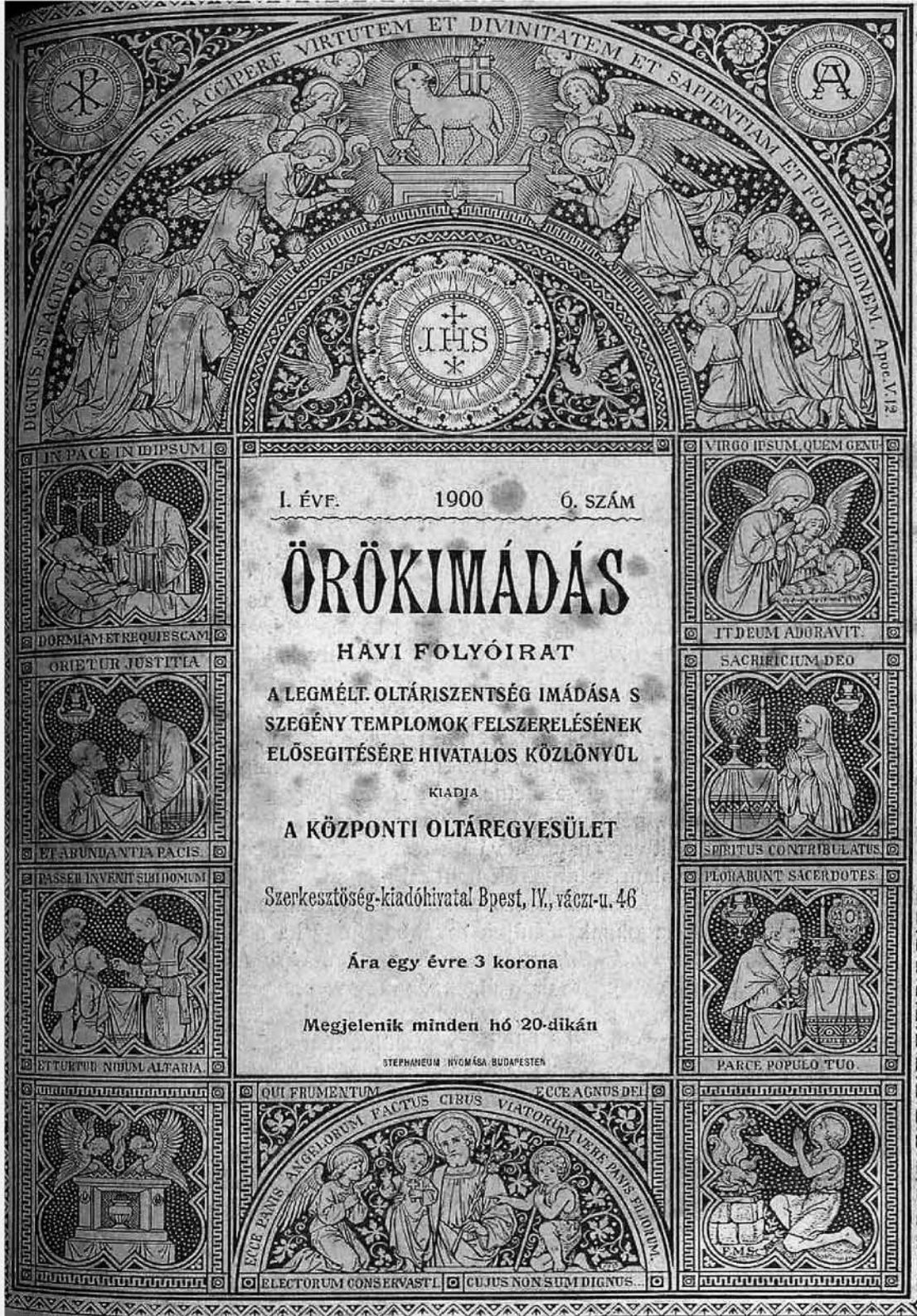

I. ÉVF. 1900 6. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

I. ÉVFOLYAM. 1900. JULIUS 20. 6. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

MELKIZEDEK.

Krisztust ismerni, Krisztust szeretni: ez a mi lelkünk gyönyörüsége. Csöndes és békés, tiszta és higgadt, nyugodt és komoly gyönyör; ment a zavartól, a sziv erőszakos lüktetésétől. Ha azonban az Oltáriszentség előtt megjelenünk, minden jó növekedvén bennünk, midőn őt ott a szeretet szemeivel szemléljük s boldogságban ragyogó tekintetünket rája szegezzük s rajta feledjük, akkor *sokat* akarunk róla tudni, akkor *nagyon, de nagyon* akarjuk őt szeretni. Mert az a szerető sziv törvénye, hogy minden egyebet un, minden közönyösen hagyja, csak az iránt érdeklődik, a kit szeret; ha Jézust szeretjük, ez a szeretet neki köti figyelmünket. Jézus a mi érdeklődésünk. Kivánjuk, hogy róla szóljanak nekünk az emberek s örömmel lessük a beszéd folyamát, ha ez róla emlékezik meg; repes keblünk bensejében a sziv dicséretének hallatára. Az elragadtatott szeretet Jézusról beszél a virágokkal, felőle kérdi a csillagokat; eléje siet minden alkalomnak, mely Jézus ismeretével közelit feléje.

Jézus szeretetének ez éber érdeklődésével ismerjük meg őt egyik előképében Melkizedekben.

Távol világba, messze multba kell elszállanunk. Abba a korba, mely szomoru homályban élt mindarra nézve, a mit mi most, boldog utókor, tudunk. Ezen kor elől a jövő titkos leple eltakarta az idők teljének, Krisztus jöttének eseményeit, tanitásait, igazságait; Isten nagy szentségei még akkor az égi kincses házban elzártan őriztettek. Mig minket a világos multban, a megtörtént eseményekben való hit üdvözit: ők a jövő homályos ismeretének hitével hunytak el a halálban üdvösségre. Oh, kedves olvasóm, mondd, mi szomoru lett volna reád abban a korban élni, a melyben Jézust nem ismerhetted, nem szerethetted, vele nem egyesülhetsz vala! A melynek nincs Krisztusi tanitása, vigasztalása! A hol a merev törvény uralkodik és nem a szeretet. A melyben a szenvedő nem vigasztalódhatik Krisztus halálosan fájó sebeinek csókjaival... Ott az ősi hajdanban, az ó-szövetség kezdetén leng a szent történelemben egy szent alak, Jézusnak előképe; áll, mint eleven jövendölés, mint szózat a jövőnek. Hasonlit Krisztushoz, előre jelenti jöttét, hirmondója, vázlatos alakja. Homályos ugyan még a kép; de nekünk mégis

sokat mond Jézusról; alkalmas arra, hogy belőle Jézust jobban megismerjük, becsüljük, szeressük.

Dávid király az Üdvözítőről szólva, zsoltárában igy jövendöl: «Megesküdött az Úr és nem bánja meg: Te pap vagy mindörökké Melkizedek rende szerint». (109. Zs. 4.) E nyilatkozatban összefoglalja a szent lantos a multat, Melkizedeket a jövővel, Krisztussal. Mi pedig ez emlékeztetőben, mint tükörben látjuk Krisztus főpapi szerepét. A szent jövendölés teljesedését látva, megerősödünk az Oltáriszentség hitében s boldogabbak leszünk, hogy az ősök titkát megfejtve szemeinkkel láthatjuk.

Nézzük a multat! Mózes első könyvének lapjain ezeket irja: «Melkizedek pedig Salem királya, kenyeret és bort hozván elé, mert a fölséges Isten papja vala, megáldá őt és mondá: «Áldott legyen Ábrahám a fölséges Istentől, ki az eget és földet teremtette. És áldott a fölséges Isten, kinek oltalma által az ellenségek kezeidben vannak.» És tizedet ada neki mindenből». (14, 18—20.)

Ábrahám, a választott nép törzsatyja, a győzelem fegyvereit hordozva, zsákmánynyal gazdagon vonul el a harctérről. Királytársai, kik szövetségesei voltak, a győzelemben és örömben osztozva kisérték utján. S ime előttük áll a fölséges Isten papja Salem, azaz Jeruzsálem királya, az Ur ügyéért buzogva, hogy a győzelem ajándékáért lerójja nevükben a hála szent áldozatát. Megállitja utjában a győzelmes sereget; oltárt emel Istennek. És mit áldoz? Ő, a béke királya; áldozata tehát nem a vérontás áldozata. A boldog béke tápláléka, *kenyér és bor* az ő áldozata. Áldozatát nem a zsákmányból veszi: ő önmagával hozza a szent ajándékokat. Nézzünk végig a szent történeten; sem előbb, sem utóbb nem találjuk sehol se nyomát annak, hogy más valaki kenyeret és bort áldozott volna — föl egész Krisztusig. Ő és Krisztus! Az áldozati ünnephez füződik a szeretet lakomája, a béke vigalma, a melyben Melkizedek a *kehelyhez füzi az áldást*, mondván: «Áldott legyen Ábrahám a fölséges Istentől, ki az eget és földet teremtette.» S a fölséges Isten papja a hála magasztaló szavaival tekint föl az égre: «És áldott a fölséges Isten, kinek oltalma által az ellenségek kezeidben vannak.» — Miután elfogadta Ábrahámtól a papokat megilletö tizedet, elvonul.

Melkizedek neve annyit jelent, mint az igazság királya. Az igazság az Ur előtt való megigazultságot fejez ki, vagyis a szentség állapotát. Istennek ez a papja tehát nem egyszerüen szent, hanem a szentség királya nevet viseli; mely teljes értelemben egyedül Istenre illik, a ki valóban Melkizedek, azaz az igazság, a Szentség Királya: ez Krisztus. Melkizedek papi neve Krisztusnak, mint főpapnak neve. Ki a Szentség Uralkodója, a megszentelő malaszt Királya, ki szentségével mint főpap megengesztel, megszentel, igazzá tesz. Ez a kifejezés: «Pap vagy te mindörökké Melkizedek rendje szerint» az Oltáriszentség fölé jegyezve, egészen oda illik; ott trónol az

Igazság, a Szentség Királya, a népe között lakó főpap, ki az igazságot megteremti az emberekben, a kiről a káté oly jellemzően mondja: «minden szentség szerzője», Melkizedek. Légy üdvözölt te uralkodó Szentség, Fönséges Király, szentségi Isten, országod, a szentek országa, mi pedig imádó néped! — Melkizedek, Salem királya. Salem békét jelent. Salem neve kibővülten: Jerusalem (a béke látása). Jeruzsálem, az uj, a béke városa, jelenti az anyaszentegyházat, valamint Isten égi városát is, a mennyországot, a melyre valóban a legteljesebben illik a jelentmény: béke látása.

Valóban béke fejedelme volt Melkizedek, ki a győzelemmel kivivott békének ünnepét jön áldozatával megszentelni. Mint ilyen is előképe Jézusunknak, a ki a béke fejedelme, az örök Béke Királya, ki mint főpap megbékit az Atyával s Isten családjában a gyermekekkel békét szerez; ki megadja a szív békéjét, hogy az megcsitulva, csöndesen őt szeresse; ki békét ad egekben, midőn a lélek javára meghallgatja az egyház imáját a benne elhunytak fölött: Nyugodjék békében. Béke királya, Isten. Krisztus adja nekünk Istent önmaga személyében, a Szentségben és az örök boldogságban, mi nem egyéb, mint Istennek, az Örök Békének birtoklása. Oh, mi nyugalmas, csöndes és békés is az ő uralkodása az oltáron közöttünk, mily békés az ő megérkezte szivünkbe, mily békés az ő pihenő maradása, lelkünk mintegy vele szunnyad és virraszt egyszerre és ez egyesülésben ébren alusszuk már mintegy itt a földön a mennyei boldogság álmait.

Mózes könyveiben föltünő lelkiismeretességgel közli a leszármazás családfáit. Ezzel a szokásával szemben Melkizedeket ugy vezeti elénk, hogy sem származáról, sem egyéb viszonyairól semmit sem emlit. Mint az igaz fölkentnek, kinek jötte mennyei, előképeül szerepelteti őt ezzel is. Sem ősei, sem utódai a szent lapokon. Mintegy égi jelenség, mint Isten küldötte ragyog elé alakja; jöttén és távoztán a titok homálya ül. Jelenti ezzel is azt, kinek földre jöttét a megtestesülés titka födi el értelmünk szemei előtt, távoztát pedig az ég felhője fogja föl. Kinek megjelentét az Oltáriszentségben a hitnek titka boritja s kinek fölvételét lelkünk bensejébe a szeretet fényes felhőjének föltoghatatlansága leplezi. Mint Melkizedek az igaz Ábrahám előtt, egyszerre, szinte észrevétlenül jelenik meg a szentségi Jézus is előttünk. Ki látta őt kilépni az egek kapuján? ki látta alászállani a kenyérszinekbe? Jötte halkabb a szellemek suhogásánál és a lelkek tovalebbenésénél. Mint szivünk szeretete, titokban jö; nem veszi észre senki, csak a szerető lélek; ez érzi, hogy megérkezett, itt van. Azután, ha a szentségi jelenet bensőnkben megszünik, a midőn ő test szerint távozik, olyan, mint Melkizedek távozása. Ki mehet utána? Hova, merre venné utját, hogy elérje őt? Ime Melkizedek jötte, távozta Krisztus le- és fölszállását jelenti az Oltáriszentségben.

Melkizedek a fölséges Isten papja volt. Isten ügyének szentelte

személyét; Istenért buzgott; az emberiséget képviselte Isten előtt; s az Istentől nyert áldást az emberek közt kiosztotta. Személye utalás Krisztusra, kit az Istenért buzgó szeretet, mint láng emésztett, mig csak magát teljesen föl nem áldozta a kereszten, mig csak az emberi lelket az Istenért élő szeretet ki nem szakitotta a testből, hogy teljes legyen az Atya dicsősége s hogy a kielégitett istenség oly bőven önthette javait az emberiségre, a mint az szeretetének végtelensége óhajtja. Ez a fölséges főpapi tisztség folytatást nyer az Oltáriszentségben; a benne trónoló Jézus itt végzi továbbra is munkáját; Isten dicsőségét keresve, föláldozza magát, maga köré gyűjti az Istent imádókat, közé ékeli magát a bűnös gonoszsága és az isteni igazság közé, hogy annak irgalmat, ennek elégtételt adjon, az áldás teljét a szentmise és szentáldozás kegyelmeiben önti ki az emberekre.

Melkizedek kenyeret és bort áldoz. Ime a szentmisének fölajánlási szertartása az ó-szövetségben. A kenyér és bor szinei az Oltáriszentségben mintegy az istenségnek leple, öltönye, a mely azt érzéki szemek elől elfödi, az istenség háza, palotája, a mely alatt lakik és rejtőzik; a kenyér és bor szinei mintegy kötelékek, melyek az édes Jézust velünk egybe bilincselik. Melkizedek ott áll a messze multban, kezében van az Oltáriszentség leple, palotája, köteléke, de a fő hiányzik belőle. De előképnek elég ennyi; több nem is lehet, mert akkor valóság volna és nem kép. Melkizedek azonban csak hirnök, a kenyér- és boráldozattal megjelenik és eltűnik. Krisztus, a hirdetett, megmarad: «*Pap mindörökké* Melkizedek rendje szerint».

Melkizedek több, nagyobb mint Ábrahám: megáldja Ábrahámot, ez pedig tizedet ad neki. A fölöttes szokott áldást adni arra, ki alárendeltje, ezért Ábrahámot fölülmulja Melkizedek. A fölsőbbséget elismeri Ábrahám, mert adót, szent tartozást, tizedet fizet neki. Ebben is ragyog az Üdvözitő vonása, kit többnek és nagyobbnak hirdet Melkizedek, mint a minő Mózes, mint a minő Ábrahám. S a jelkép teljesülésében megszólal az Ur: «Ábrahám örömmel kivánta látni az én napomat; látta és örvendett». (Ján. 8, 56.)

A három pátriárkai legfőbb áldozat mint jelkép találkozik a teljesülésben, Krisztusban. Ábel áldozatának tisztasága, Ábrahám frigyszerző áldozata és a legfőbb, a vérontás nélkül való áldozat, melyet Melkizedek mutatott be. Szeretett Jézusunkat jelentette mind a három, mint a ki az ártatlan Ábel, örök szövetséget szerző Ábrahám s a királyi pap, Melkizedek.

Szálljunk tehát örök főpapunk oltalma alá. Királyi fönségét az irgalom szendeségével elegyiti. A jelkép homályos vonásai nyomán elemezgessük szent szine előtt a dicső valónak gazdag csodáit. A szent ősökénél gazdagabb levén ismeretünk, legyen azoknál mélyebb imádásunk és forróbb szeretetünk.

Hogyan készitsük elő a beteget a szent gyónásra és áldozásra?

Feleletül erre a kérdésre csak néhány gondolatot akarunk közölni, melyek útbaigazitásul szolgáljanak azoknak a jó lelkeknek, ki a beteg üdvére gondolnak és őt a szentségek fölvételére akarják hangolni.

A szeretet találékony és a kellő szavakat csakis ő ismeri, melyek a szivhez szólanak.

Itt csak az *indokok* tartalmát soroljuk föl, melyek a lelket a szükséges hangulatba hozzák.

Első dolog a beteg *idegenkedését eloszlatni* (ha ez megvolna) és hajlandóságot kelteni a szent gyónás iránt.

Erre inditják őt a következő igazságok:

1. A gyónástól még senki sem halt meg.

Azt sok esetben okvetlenül kell hangsulyozni, mert sokan azt gondolják, hogy a beteg gyóntatása után a halál már bizonyos. «Végsőt járja, már meg is gyóntatták» — szokták hiresztelni.

2. A jó gyónás békeséget hoz a lélekbe és a szenvedéseit könnyebben fogja viselni, lesz ereje a békeséges türésre.

Ez vonzó gondolat.

3. A gyónás után eloszlik a jövőtől való félelem és nyugodtan néz az Isten akarata elé.

4. Emlegessük, hogy az okosság, a józan ész parancsolja a szentségek fölvételét, mert ha életünkben igyekeztünk keresztény módon élni, sokszor fáradságos önmegtagadások árán is, akkor nem okos dolog azokat a keresztény kötelességeket elhanyagolni, melyek megkoronázzák vallásos életünket.

Erősebb inditó ok:

5. Az örök kárhozat szem elé állitása, melyet csak a szent gyónás által kerülünk el.

6. A gyöngéden vallásos lelkeknél az *Isten iránti szeretet* kivánja, hogy a legkisebb vétektől is tisztitsák meg szivüket. Különben mindenkit *ebbe* az irányba igyekezzünk vezetni. A pokoltól való félelem üdvösen ráz föl, de csak akkor szentel meg, ha az Isten iránti szeretet következik utána.

Sokszor akadály a gyónásra való elhatározásnál a beteg azon ellenvetése, hogy ő valakivel *haragban van*, ki nem akar *neki* (a betegnek) megbocsátani. Ebben az esetben igy kell gondolkozni: 1. ha valaki nem akar nekem megbocsátani, az az ő bűne, nem az enyém. Tehát én akadály nélkül gyónhatok; 2. ha nekem fáj az, hogy embertársam kiforgatott a vagyonomból, rontotta a becsületemet; ha fáj nekem az, hogy hitvestársam rosszul viselte magát velem szemben; ha keserüen érzem, hogy gyermekem szivtelen volt velem, szégyent hozott rám; ez mind fájdalom és keserüség, *de nem bűn.* Tehát a gyónásban ez sem akadályoz,

csak arra *kérjem az Istent*, hogy szivemből távoztassa *a gyülöletet megbántóim iránt.*

Bizzam minden ügyemet az igazságos Istenre, ki a jóknak jutalmazója és a gonoszok büntetője. Önmagam számára pedig kérjem az ő irgalmasságát: «Bocsásd meg a bűneinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétőknek».

Ezek voltak az előzmények.

Most jön, a mi a legfontosabb, a mire a legnagyobb gonddal kell törekedni és ez a *bánat.*

Erre vonatkozólag jól jegyezzük meg, hogy a saját erejéből senki sem képes bűneit megbánni, hanem az tisztán és kizárólag az Isten malasztja, mely szivünket bánkódásra inditja. Ezért imádkozni, imádkozni és harmadszor is mondjuk: imádkozni kell. Különösen a boldogságos Szűzhöz esedezzünk, hogy a Szentlélek malasztját kérje számunkra.

Azután egy jó imakönyvből olvassuk szivvel és lélekkel a bánat fölkeltésére szolgáló imákat.

A mi magát a gyónást illeti, ez a sulyos betegeknél, kik a halálra készülnek, *általános* legyen, vagyis az *egész életről* gyónjanak. Tehát ebben az irányban vizsgálják lelkiismeretüket.

Nagy hasznára válik a szegény szenvedőnek, *ha mi is imádkozunk, miséztetünk érette.*

Ez az igazi felebaráti szeretet.

Vigasztalására, bátoritására szolgál a betegnek, ha eszébe hozzuk azt a sok *bucsut*, melyet az egyház ád a haldoklóknak. Nagyon fél ugyanis a büntetéstől, mely reá vár. De a bucsu ezeknek az elengedése. Tehát ha egy imatársulat, pl. az Oltáregyesület tagja volt, ilyenkor gazdagon aratja jócselekedeteinek jutalmát. Tartsuk számon azokat a bucsukat, melyeket halálos ágyunkon nyerhetünk és a haldoklót vigasztaljuk azokkal.

***

A ki jól gyónt, annak könnyü a *szentáldozást* ájtatosan végezni. Az áldozik jól, ki élénken hiszi, hogy az Oltáriszentségben az Ur Jézus *igazán és valóságosan jelen van.*

Ebből a hitből származnak azok az érzelmek, melyek képessé teszik lelkünket arra, hogy az Ur Jézus örömmel jöjjön oda. Tehát 1. *az alázatosság* a nagy Istennel szemben, ki szivünkbe jő, bár nem vagyunk arra méltók;

2. *a szeretet* a végtelen jóságu Jézus iránt, ki minket ennyire szeret;

3. *a nagy vágyakodás* egyesülni, összeolvadni azzal az Istennel, ki egyedüli és örök boldogságunk.

Ezekről beszéljünk az áldozóval, ezekre buzditsuk őt. Minél jobban érti valaki az Oltáriszentséget, annál inkább fog az Ur Jézus szent Szivében elmerülni. Ne mulaszszunk el életünkben semmi alkalmat, olvasmányt, prédikációt, melyből az Oltáriszentséget megismerhetjük!

***

Végül még egy megjegyzést szükséges tennünk: *ne erőszakoskodjunk* a beteggel!

A megtérés csak szabadakaratból lehetséges, a külsőségek nem érnek semmit.

Az Isten malasztja az, a mi a szivet az Istenhez inditja és ezt csak az kapja meg, ki azt megérdemelte életében.

Ezért imádkozni kell sokszor és az egyház minden vasárnap imádkoztatja a hivekkel a prédikáczió után: «kivált ajánlom halálom óráját... ime! ezen szent indulatokat most a végre intézem, hogy a végső szentségekben méltóképen részesülhessek, a mint részes lenni kivánok és add Uram! hogy valóban is részes legyek a halálra vált Ur Jézusnak érdemeiért».

A legnagyobb kegyelem a végső kitartás, a halálos perczig való vallásosság kegyelme.

Az ember megtérése kizárólag az isteni malaszt műve. Ezt tartsuk szem előtt és ne akarjuk erőszakolni arra, kinek az Isten azt meg nem adja. Ez ízetlen dolog és a szentségek méltóságát sérti.

Ha minden rábeszélésünk hiábavaló, ha a beteg visszautasit minden inditó okot; akkor számunkra nincs más hátra, mint a buzgó imádság és az Isten akaratában való megnyugvás.

Dr. Csajka Ernő.

A lélek kincse.

«A hol kincsed vagyon, ott vagyon szived is.» (Máté 6, 21.)

Az isteni Mester azt mondotta egykor, hogy a szivet kincse mellett találjuk.

Szeretném tudni, hol van az Ur Jézusnak a kincse! Csak megmondaná, hol van a szive! Mondd Jézusom hol van a szived? Merre keressem, holt találom azt meg?... Oh, de mi boldog vagyok! Oh mi váratlan meglepetés! mily édes fölfedezés! mi nagy az én dicsőségem!... Alig merek reá gondolni, annyira fölülmulja várakozásomat! Az ő szive itt van az Oltáriszentségben; itt az én közelemben és Jézus az, ki ide helyezte!... És én kincs volnék?... Én?... és pedig Jézusnak a kincse... Igen, ilyen a mi Jézusunk szeretete.

A kincs... be kedves annak a kié. Neki szenteli minden gondját, minden fáradságát; rája irányul minden egyes gondolatja, minden reménye; de különösen azé az ő szeretete.

A sziv ott őrködik kincse mellett Azt nézi, azt szereti!... És én a te kincsed vagyok, Jézusom!

Jézus kincsét én az Atya dicsőségében kerestem volna; vagy a szentek társaságában; az angyalok seregei közepette; a szent Szűz szivében; mert ez némileg mind méltó Jézushoz. — De nálam?! — Pedig ugy van, mert ő mondotta: «Ott van szived, a hol kincsed».

A sziv meg a kincs egymás mellett találhatók. Mesteremnek kincsét már megtaláltam. De hadd lássam, hol van az enyém? Nos szivem, felelj, hol van a kincsed? Rettentő vizsgálat!

Mit is szeretek?... Ah, szeretem a világot, örömeit, mulatságait, tiszteletét; szeretem a teremtményeket, mik nem egyebek, mint hervadó, hullatag virágok, ingó-bingó nád-

szálak; szépség, mely elmulik; illat, a mely megmérgez és megfojt! Szeretem énemet és pedig mennyire; én — én — mindig csak én. Szeretem kényelmemet, szeszélyeimet, saját akaratomat, természetes képességeimet, önállóságomat és — bevallJam-e — szenvedélyeimet, hibáimat!

Ime, ezt szeretem! Istenem, tehát ezek közt kell keresnem szivemet? ezek alkotnák kincsemet?

Jézus, mint kell pirulnom előtted!

Szegény szivem, hogyan tudtál annyira eltévedni? A világ az ő balgatagságaival a te kincsed? a mulandó és megvetendő teremtmények a te kincsed? annak élvezete, mi benned rossz és megvetendő, ez a te kincsed? Kincsed a hiuság, az ábránd! Tehát nem Jézus a te kincsed?

Pedig oda lett eltéve számonra egy kincs a szentségházba; Jézus maga helyezte oda és ez a kincs nem más, mint Ő maga. Vele és benne birhattam volna jósága és hatalma teljességét, az ő szeretetét, az ő kegyelmét. Ily gyönyörédes és fönséges kincset kinált ő nekem s szivemnek ott mellette kellett volna maradnia, mindig őrködve, mindig szeretve. De én Jézus szándékát, óhaját meg nem értettem; eltévedtem messze e drága szent kincstől. A por, a mit a világ szemembe hintett, aranyosnak látszott s azért jobban szerettem a port, mint Jézust. Tele szedtem vele szivemet azok módjára, kik a földhöz ragaszkodva, Istentől távol maradnak.

De mostantól fogva félre ezekkel a romlott kincsekkel, félre a hiságokkal, félre az énemmel. Nem keresem többé, nem kell sohasem a világ, sem az a büszke *Én!* Föl a szivvel, hadd szabaduljak, mint a kalitkából kibocsájtott madár, hadd repüljek elvégre valódi kincsemhez. Jézus mutatja, felém tartja: ez a kincs az Oltáriszentség.

Váljék ezentul mindaz, miben eddig örömöm telt, undorrá és szomorusággá. E perctől fogva ne szeressek, ne szerethessek mást, mint a szentségi Jézust; legyen ő mindenkorra egyetlen, valódi, forrón szeretett és féltett kincsem, ki mellett szivem pihen, a mint Jézus szive örökké mellettem nyugoszik. *Spes.*

Országos zarándoklat Rómába.

Mivel jelen zarándoklásunknak kimagasló czélja kimutatni Isten és ember előtt a szentségi Jézus iránti tiszteletet és hódolatot, alkalmat nyujtunk ugy a zarándokoknak, mint mindazoknak, a kik bármely oknál fogva akadályozva vannak a zarándoklásban személyesen részt venni, hogy legalább adományaikkal hozzájárulhassanak a Péter-fillérekhez, a melyeket Ő szentségének, a szegény, főleg a missiókbeli szegény templomok részére beszerzendő templomi fölszerelésekre fölajánlani akarunk. Minden

adományt legczélszerűbb a budapesti közp. Oltáregyesület czimére (IV., Váczi-utcza 46. sz.) küldeni.

A zarándoklat kisebb csoportokra osztva, egy-egy lelkiatya vezetése alatt indul az örök városba: utközben Loretóban egy napra megállapodik, itt a B. Szűz Mária oltalma alatt lelki előkészületet tart, hogy igy a megkivántató ájtatos hangulatban érkezzék az örök városba.

A zarándoklatban bárki is részt vehet, ki kész magát a vezetőség intézkedéseinek alávetni.

A zarándoklat részletes programmja a következő:

A zarándoklás ideje és iránya.

Az első csoport a tengeri utat is igénybe veszi és szeptember 19-én este kel utra a M. Á. V. budapesti keleti pályaudvarából.

Ezen csoport részvételi díjai a következők: az I. osztályban 215 kor.
a II. « 182 «
a III. « 98 «

A második csoport csakis vasuton teszi az utat és szeptember 20-án reggel indul a déli vasut budapesti pályaudvarából.

Ezen csoport részvételi díjai a következők: az I. osztályban 282 kor.
a II. « 212 «
a III. « 130 «

Ezen összegben a vasuti díjon kivül az *A)* és *B)* csoportnál a podgyász elszállitása a vasuttól Loretóba, innen vissza a vasuthoz; Loretóban egy éjjeli szállás (ellátás nélkül); továbbá 6 napi ellátás Rómában, valamint a kocsibér a római vasuti indóháztól a szállodáig van beleértve.

Az első csoport utiránya: Budapest, Dombovár, Fiume, Ancona, Loretó, Ancona, Róma, Ancona, Fiume, Dombovár, Budapest.

A második csoport utiránya: Budapest, Székesfejérvár, Kanizsa, Pragerhof, Szent-Péter, Cormons, Mestre, Bologna, Ancona, Loretó, Ancona, Róma, Florenc, Bologna, Velence, Cormons, Szent-Péter, Pragerhof, Kanizsa, Székesfejérvár, Budapest.

A két irányból jövő zarándoklat egyesülése.

Bárha a két zarándokcsoport nem egy időben indul és más utirányban halad, Anconába egy időben érkezik meg, hol egyesülve, közösen folytatja utját Loretó és innen Róma felé.

Szállodai ellátás.

Az I. és II. oszt. zarándokok Rómában szállodai ellátást nyernek, mig a III-ad osztályuak a római Cercle de S. Pierre által kijelölt zarándokházakban helyeztetnek el. Az I-ső osztályuak egyenként, a II-od osztályuak kettesével kapnak egy szobát; az étkezés e két osztályra nézve teljesen egyöntetü s áll: reggel kávé vagy thea vagy csokoládéból vajaskenyérrel, délben 4 fogásból, este 6 fogásból, italokért külön kell fizetni. A III-ad osztályu utasokra nézve Rómában a zarándokházakban divó étkezési rend lesz irányadó.

Az odautazás. Utközben való fölszállás.

Az odautazás mindkét csoport tagjaira nézve együtt történik. Kik a zarándokvonat menetirányában laknak, azok utközben is fölszállhatnak a vonatra; oly állomásokon azonban, hol a rendes gyorsvonat nem szokott megállani, a zarándokvonat sem állitható meg.

Visszautazás. A jegy érvényessége.

Az *A)* és *B)* csoportra nézve szeptember 29-én reggel végződik az ellátás. A zarándokok azon része, mely vezetés

mellett óhajt hazatérni a kijelölt irányban, csoportosan indul vissza, a kik Rómában még időzni kivánnak, ez jogukban áll, mert a részvételi jegyek 30 napig érvényesek. A jegyek Olaszországban mindig azon állomásig lebélyegeztetendők, a hol az utazás félbeszakitása czéloztatik, mert ennek elmulasztása esetében a jegy érvénytelen. A déli vasuton csak kétszer szabad az utazást megszakitani, a M. Á. V. fiume-budapesti vonalán egyetlen egyszer sem.

Megérkezés Loretóba.

A zarándoklat két csoportja szeptember hó 21-én délelőtt ér Loretóba, hol egy délutánt, egy éjt és egy délelőttöt tölt, aztán külön vonattal folytatja utját Róma felé. Loretóban a zarándokok önmaguk költségén étkeznek, mert társas étkesést szervezni az ottani kisszerű viszonyok miatt nem lehet, hanem a lakás a részvételi dijakba bele van értve.

Megérkezés Rómába. Tartózkodás.

A két csoport szeptember 22-én este érkezik Rómába és ott hat napig tartózkodik.

Csoportba rendezés.

Minthogy előre láthatólag sokan fognak az őszi országos loretó-római zarándoklatban részt venni, az ebből eredő rendezői nehézségek lekűzdése és a zarándoklat egyetemes ügyeinek szabatosabb lebonyolitása szempontjából a zarándokok kisebb csoportokra osztatnak föl s ezek élére a rendezőség saját kebeléből csoportvezetőket rendel ki. A csoportvezető megkapja csoportja tagjainak névsorát s azok fölött bizonyos fokig, a meddig ezt a rend és a zarándokok általános érdeke megkivánja, fegyelmi jogokat gyakorol. A csoportvezető a központi rendezőség közege, ki emennek intézkedéseit csoportjánál végrehajtja, az ájtatosságok sorrendjét vett meghagyáshoz képest közhirré teszi, viszont csoportjához tartozó tagok panaszait vagy esetleges kivánságait elintézés végett a központi rendezőségnél bejelenti. Ugy Loretóban, mint Rómában a kiszállásnál a zarándokok sorakozása a csoportvezetők fölügyelete alatt történik, kik az elszállásolás iránt a rendező-bizottságtól nyert utasitás értelmében járnak el. Az ily intézkedések szigoru megtartása utján a rendezőség reményli, hogy a zarándoklatoknál gyakran fölhangzó panaszok ez alkalommal nem fognak ismétlődni.

Étkezés utközben.

A részvételi árakban az étkezés utközben hines beleértve, mindamellett a rendezőség intézkedik ez iránt is, hogy egyesek előre váltott étkezési jelvények alapján előre megrendelt étkezéshez jussanak. Erre vonatkozólag az egyes jelentkezőkhöz annak idejében külön fölhivás fog intéztetni. Olaszországban utlevél nem szükséges: mindenki kap a maga igazolására egy zarándokjegyet a rendezőségtől.

Podgyász. A jelentkezés határideje.

Csak kézi podgyász szabad, nagyobb bőrönd mellőzendő. Jelentkezni lehet az országos loretó-római zarándoklathoz Varga Mihály plébánosnál Csongrád-Csanyon folyó évi szeptember hó 5-ig, azon tul csakis rendkivüli esetekben és a jelentkezőre nézve terhesebb föltételek mellett, mert a késedelemből származó több-kiadást a késedelmes jelentkező tartozik viselni. A jelentkezéssel egyidejüleg beküldendő: az I. és II-od oszt. résztvevők részéről személyenkint 100 korona, a III. oszt. résztvevők részéről személyenkint 50 korona.

Menetrend.

A fönmaradó összeg a jegy átvételekor lesz fizetendő. A zarándoklat részletes menetrendjéről a résztvevők kellő időben irásbeli értesitést kapnak.

Oltáregyesületi ügyek.

Egyesületeink szervi egysége.

Hazánk Oltáregyesületeinek egyöntetü működése megkétszerezné az egyesületi életerőt. Világszerte a társadalmi, igazgatási, kezelési szervet rendezésében a centralizáló és deczentralizáló törekvés alkotja meg azt a hullámzást, mely az elmélet alapján nemcsak két ellentétes pártot teremt, hanem a vitázás és kisérletezés legkülönfélébb alakjain kényszeriti és gyurja át a társadalom és osztályok külsejét. A mint az országok szervezetében minden alaknak, az abszolutizmusnak s a korlátolt egyeduralomnak, köztársaságnak meg vannak jó és rossz tulajdonságai, ugy a központositás és fölosztásnak is meg vannak előnyei és bajai. Vannak dolgok, a mikben a központositás előnyösebb és ismét, a miknél a deczentralizált állapot áldásosabb. Hazánkban az Oltáregyesület alapitásától kezdve a közel mult évekig egy Oltáregyesület volt a Királyhágón innen, egy azon tul. Az azon kori Magyarországban tehát a pesti, azaz később budapesti központi Oltáregyesület volt az egyetlen. Midőn az egyesületi élet elevenebb pezsgésnek indult, a tagok száma vidéken rohamosan gyarapodott az egyházmegyei megbizottak kinevezésével mintegy legtermészetesebben készült elő az ut az egyházmegyei egyesületek szervezésére és a központi egyesülettől való elszakadásra.

Az egyházmegyei egyesületek megalapitása sokban fölötte áldásos gyümölcsöket termett. A lelki életet az áhitatgyakorlatokat megsokszorositotta, az egyesületnek a vidéken való terjedését gyorsitotta; az egyes főpásztorok figyelmét és áldozatkészségét a megyei Oltáregyesülethez jobban lekötötte, miáltal az egyesületiek buzgalma és kedve fokozódott. Az egyházmegyei egyesületek legigazságosabban tudják szétosztani a templomi szerelvényeket, mert a hiányt szenvedőkről legközvetetlenebbül tudnak meggyőződni. Ezeken felül az igazgatása is könnyebb egy kisebb testületnek, mint egy nagy kiterjedésünek. Az igazgatás fölosztása által pedig a szentségi Jézus annyi hűséges és buzgó apostolt nyert, a hány elnöknő, igazgató, választmányi tag, tisztviselő és terjesztőnővel gyarapodott az Oltáregyesület. A tagokra nézve is nagyobb hatással van, ha alamizsnáik és munkájuk eredményét maguk előtt szemlélhetik s a templomok ékitésén szemeikkel gyönyörködhetnek.

Másrészt azonban az Oltáregyesületek közös czélja, a szentségimádásban s a vallásos gyakorlatokban fejlődő testvéri szeretet az egység és testvériség tudatát és meleg érzését annyira erősítik, hogy szinte lehetetlen egy ország, egy nemzet, egy nyelv híveinek e szentséges czél szolgálatában elkülönítve élni, midőn a külföld testvéregyesületeitől sem tarthat elszigetelten az érdeklődés és egyöntetü működés. S ha az édes Jézus a getszemáni kertbe vezető utolsó utján érettünk imádkozva kérte az Atyát: «hogy mindnyájan *egyek* legyenek», most sem könyörőghet oltáraink ról másképen az Atyához, minthogy mindnyájan egyek legyünk.

Ez egységet sürgeti az, hogy míg az emlitettekben meg van a deczentralizálás sok haszna, másrészt a teljes elkülönitésnek beláthatatlan rossz következményei is volnának. Ezek elseje, hogy az egyesületek központi egyesités nélkül elgyöngülnek; idő folytán működésükben megbénulnak. Az Oltáregyesületeknek vannak oly igényei, melyeket egyenkint nem, csakis társulva elégithetnek ki. Ilyen elsőben a könyvek, lapok és egyéb nyomtatványok kiadása. A nagyobb mennyiségben beszerzett áruk: selyem, vászon stb., megrendelt szerek, kehely, monstranczia stb. tetemesen olcsóbban kaphatók, mi által az egyesületek több jót gyakorolhatnak.

Igen fontos a segélyezés ügyében is az, hogy ne legyünk teljesen elkülönitve. Némely egyházmegyék lakossága jobb módu; itt egyrészt a templomok kevésbé nélkülöznek, másrészt a tagok adakozása nagyobb összeget tud egybeteremteni. Más egyházmegyékben szegényebbek a hivek, hiányosabb a templom fölszerelése, jelentéktelenebb az egybegyült összeg. Az egyesületi tagoknak pedig épen az áll érdekükben, hogy a szeretett Üdvözitőnek ott kedveskedjenek ajándékokkal, a hol legszomoritóbb viszonyok közt kell élnie. Ha a segélyezést az egyházmegye határaihoz kötnénk, ezen viszonyok között a gazdagabb egyházmegyékben inkább *önmagunknak, semmint kedves Jézusunknak ügyét szolgálnánk.* Az egyesület pedig nem érné el czélját.

Bizonyos dolgokban tehát maradjon meg az elkülönités; másokban üdvös, ha megleszen az egység. A módját megoldani a kongresszusnak leszen egykoron föladata.

Mintát vehetünk esetleg Németország Czeczilia-egyesületéről. Itt a szervezeti egység kapcsát az képezi, hogy az egyházmegyei elnökök a központi választmány tagjai. Vagy vegyünk példát Belgium Oltáregyesületeitől. — De bármint is alakuljon a kérdés kibonyolitása, kétséget nem szenved, hogy ez egyesületünk jólétének kérdése. Hogy ezt előkészitsük közlünk egy beküldött tervezetet s azon leszünk, hogy a belgiumi és egyéb mintákat is megismertessük.

Inditvány.

1. Az Oltáregyesületek országos szövetsége.

Kéressenek föl a külön és önállóan működő Oltáregyesületek egy Országos Szövetség megalakitására.

E végből az *Értekezlet* az oltáregyesületi országos szövetség szabályzatának kidolgozására *küldjön ki* egy *bizottságot.*

A *bizottság* az általa kidolgozott szabályzatot hozzászólás, megvitatás végett *küldje meg* minden önállóan működő *Oltáregyesületnek.*

Az *Oltáregyesületek* a maguk körében *vitassák meg* a szabályzatot, aztán pedig értesitsék a bizottságot:

a) elfogadják-e az Országos Szövetség eszméjét?

b) elfogadják-e és mily esetleges módositásokkal — a bizottság szabályzatát.

A *bizottság* az Oltáregyesületek által megvitatott *szabályzatot* a megfelelő módositásokkal a *jövő évi kongresszus elé* terjeszti.

A *kongresszuson* a szabályzat ismét megvitattatik, végleg megállapittatik és annak alapján az *Országos Szövetség megalakittatik.*

Az oltáregyesületi országos szövetség *nyilvántartaná* az Oltáregyesületek országos elterjedését és segélynyujtását.

E végből a már fönnálló, valamint a jövőben megalakuló *Oltáregyesületek az Országos Szövetséget* fönnállásukról, illetőleg megalakulásukról *értesitenék.*

A nálunk jelentkezett *tagok számát,* valamint *számadásukat* — a segélyezett templomok és a kiosztott szerek fölemlitésével — az országos szövetségnek, nem fölülvizsgálat, hanem egyszerü tudomásul vétel végett minden évben *megküldenék.*

Az önállóan megalakult Oltáregyesületek *önállóan működnének.* A hozzájok beérkezett *kérvények elintézése előtt* mindazáltal tanácsos lenne, ha a szövetséges Oltáregyesületek *közös értekezletet* tartanának és azon a kérvények sorsa felett határoznának. Ily módon az Oltáregyesületek egymást a segélynyujtásban kölcsönösen kisegithetnék, másrészt pedig eleje vetethetnék annak, hogy pl. egyik templom 3 Oltáregyesülettől is kéri és meg is nyeri ugyanazon tárgyakat, más templom ellenben mit se kap. Alius esurit, alius autem obrius est.

Vagy, ha az értekezletezés bajos, akkor az egyes önálló Oltáregyesületek a *kérvényeket küldjék* be az *Országos Szövetségbe,* véleményezés végett. Igy is kiderül, a mi kideritendő.

2. Az Oltáregyesületek szervezése.

Az esperesi kerületekben.

A mint vannak az Oltáregyesületnek egyházmegyei megbizottjai: szintugy legyenek *egyházkerületi megbizottak* is, mely tisztségre legalkalmasabbak a kerületi *spiritualisok.*

E kerületi megbizottak évenkint, akár a templomszámadásokkor a kerületi esperessel együtt, akár más alkalommal nézzék át a kerületükbeli templomok egyházi ruháit és szereit; az észlelt hiányokról értesitsék az egyházmegyei igazgatót és a szükséges tárgyakat ők kérvényezzék.

Viszont pedig rajta legyenek, hogy az Oltáregyesület minden plébánián megalakittassék.

Ily módon az Oltáregyesület ama czélja, hogy az Ur Jézus tiszteségesen legyen fölruházva, hamarább éretik el; másrészt pedig az Oltáregyesület is biztosabban elterjesztetik.

A községekben.

A tagok, annak alapján, hogy havi szentségimádásukat, egymást naponkint fölváltva végzik; a hónapnak 31 napja szerint, *31-enkint csoportositatnak,* a férfiak külön, a nők külön.

Egy-egy ilyen 31-es csoport neve: Oltáregyesületi *hónap.*

Minden 31-es csoport, azaz hónap, *4 hétre* osztatik.

Minden hónapnak van egy *«hónapos»* vezetője, minden hétnek egy *«hetese»*.

Az I-ső hetes a hónap első hét napjára beosztott tagokat gondozza, a II. hetes a II. hét tagjait, a III. hetes a III. hétbelieket, a IV. hetes a IV. hetieket. A hónapnak 29., 30., 31. napjaira eső tagok a «hónapos»-nak közvetlen gondozása alatt állanak.

Több — 12 — hónapnak egy *közvetítője* van a helyi igazgató és hónaposok között.

A *hetesek* ősszel *összegyűjtik a tagdíjakat*, ki-ki a saját hetétől, a fölvételi könyvekkel együtt és átadják akár az igazgatónak, akár a hónaposnak. Az igazgató a fölvételi könyvek hátulsó lapján egyenkint nyugtázza az átvett tagdíjakat. A hetesek ezután az igazgatótól nyugtázva visszaadott fölvételi könyveket a tagoknak kezeihez szolgáltatják.

A *hetesek vasárnapokon a szentmise előtt*, havonkint és hetenkint váltakozva, a *rózsafüzért* előimádkozzák, az I. hetes az I. vasárnapon stb. az V. vasárnapon, a mikor 5 vasárnap van a hónapban, a hónapos.

Szentségimádásokkor az egyes «hónapok» vagy «hetek» az Oltáriszentség előtt egymást óránkint fölváltják. A hónaposok vagy hetesek előimádkoznak, vagy előénekelhetnek.

Körmeneteken és más ünnepélyeken a hónaposok a hetesekkel együtt, vagy ezek nélkül is az Oltáregyesületet képviselik.

A *tagdíjakat az igazgató* a gyűjtőktől (hetesektől, hónaposoktól) átveszi és az egyházmegyei megbizotthoz továbbítja.

Az Oltáregyesületnek *külön perselye* is legyen, a házi szükségletek fedezésére. E persely pénzét a fiók-egyesületek nem küldik be az anyaegyesületnek; saját helyi czéljaikra használják föl.

***

Szeretet-adományokat az Oltáriszentségnek.

Korunk nagy igényeket nevel a hiuság, kényelem élvezetvágy iskoláiban. Mindezt kielégiteni, sőt csak csillapitani is nagy összegü áldozatokat kiván. S mi látszata marad annyi kidobott pénznek?

A könyörületes szivnek is megvannak a hibái. A jó szív legnagyobb baja, hogy azt gyöngeségében az érzelem megfontolás nélkül vezeti. Oh, mennyit osztanak szét jótékony kezek csalóknak, tettetőknek, hizelgőknek; hányszor támogatják a könnyelmüséget, a tétlenséget; adnak tápot a szenvedélyeknek — csak azért, mert nemes szivük a nyomorult külsőn, a panaszos szón, a kierőszakolt könnyeken, a szinészies sóhajtás és zokogáson s kétségbeesésre valló föllépésen nagyhamar megesik. Az eredmény nem egyezik a czéllal!

S a hála...? A nemes lélek, az igazi inség s a háladatos szív ritkán van másnak terhére, nem megy koldulni, inkább szenved és elpusztul. Talán ez lehet leginkább magyarázata annak, hogy a könyöradományoknál nem találunk hálára.

Vonjunk el az édes Jézus kedvéért némi élvezetet, egy-más kedvtelést magunktól s a mit igy megtakaritunk adjuk a szentségi Jézusnak az Oltáregyesület czéljaira. Nem adhatjuk jobbra! Itt nem csalódunk. Isten lesz adósunk.

Hazánk szegény templomaiban szivünk Választottja sokat nélkülöz. Elégitsük ki a szerető Isten igényeit.

Egyesületünk széleskörü föladatának csak ugy felelhet meg, ha tagjai a gazdag Istennek bő és gyakori alamizsnával hiteleznek.

***

A budapesti Oltáregyesület ajándékát: egy megaranyozott kelyhet patenával, egy füstölőt, 4 miseruhát, 1 palástot és többnemü fehérruhát örömmel kézhez vettem folyó hó 6-án. Szent kötelességem ezen bőkezü ajándékért a magam és híveim nevében mély hálaköszönetet mondani. Fizesse meg érte az Isten, kitől azt is kérjük, hogy áraszsza áldásának teljét az Oltáregyesület virágzása és áldásdus működésére.

Ipoly-Bolyk, 1900. ápr. 8.

Krompaszky István, plébános.

A mult héten kezeimhez kaptam a sámfalvi plébánia-templom számára küldött 1 drb fehér miseruhát, 1 drb viola palást, 1 drb velumot.

Kérem alázattal, fogadja legmélyebb köszönetemet a szép tárgyakért. Iparkodni fogok papi életem és tevékenységem által is méltó viselője lenni e díszes egyházszereknek.

A jó Isten fizesse meg!

Sámfalva, 1900. ápr. 10.

Szilágyi József, plébánoshelyettes.

Kedves kötelességemnek tartom, hogy a Szepes-egyházmegyéhez tartozó Bjelipotok község plébániai templomának ajándékozott egyházi tárgyakért ugy saját, mint szegény híveim nevében forró és alázatos hálaköszönetet mondjak a nagyérdemü Oltáregyesületnek.

A szentségi Jézus bő áldása legyen ugy az Egylet buzgó vezetőin, mint annak nagylelkü pártolóin!

Dorinszky Endre, plébános.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1900. márcz. hóban befolyt díjak.

Ft. Dörner József plébános ur által Marcz.-Dombegyházáról 19 k. 60 fillér, Mariel Lajosné 1 k, Kocsi Sándorné 1 k, Holin Julia 2 k, Baracska Verona 2 k, nagys. dr. Mikita S. kanonok ur a vécsei tagoktól 16 k, a bőkonyi tagok 17 k, a szárazbereki t. 15 k. 60 f, a nagypeleskei tagok 10 k, a dumóczi tagok 30 k, a gálszécsi tagoktól 22 k, összesen 110 k. 60 f, ft. Tellyesinszky Simeon Szepesváralja 2 k. 20 f, Rubel Mária 1 k, Sasi Mária 2 k, Stiaszny Józsefné 24 f, Hökkön Fáni 24 f, Kosztolányi Mari 1 k, Antalovics Mária 24 fillér, Schwarcz Józsefné bpesti terjesztőnő által 21 k, Szabó Mária 1 k, Zemplényi Gizella 1 k, Krolopp Evelin 2 korona, Köporossy Szeréna 2 k, Horvát Katalin 60 f, Mathias Transal 60 f, Perczel Crescence 2 k, Anna Pezahlt 1 korona, Paldauf Teréz 1 k, Bónis Lajos 2 k, Horváth Józsefné 4 k. 40 f, Saffer Mária 2 k, Dernel Mária 4 k, Pernel István 6 k, Sárl Aladárné 1 k, Sárl Aladár 1 k, Bánszky Mária 2 k, Sárl Vinczéné 1 k, Mantics Erzsébet 1 k, Simon Erzsébet 2 k, Held Hedvig 2 k, gróf Zichy Livia Klára 2 k, Horváth Róza 4 k, Péterfay Róza 4 k, Huber Jozefin 4 k, Sátor Teréz 6 k, Láncz Augusta 10 k, Graf Laura 8 korona, Haidekker Jánosné 2 k, Tradovics Mária 24 f, Eschler Franciska 24 f, Márlog Teréz 24 f, Fix Mária 24 f, Márlog Julianna 24 f, Filh Erzsébet 24 f, Ghyczy Ida önagysága által 28 k, Kolmann Mária 2 k, Katrinyecz Zsuzsánna 1 k, Dudás Mari 10 k, Soós József 2 kor., Szabó János 4 k, Huber Mária 2 k, Sajó Margit 1 k, ft. dr. Mikita ur által a bubuliskai, alsó-archovinai, ruszkovai,

ungvári, vereczkei és vásárhelyi kerületekből összesen 108 k, Kauser Józsefné 2 k, Kauser Vilma 2 k, Forgó Istvánné 4 k, Balás Béláné 4 k, Horvát Julia 24 f, Horvát Istvánné 1 k, Bondor József 1 k, Mátyási Lujza 1 k, Mátyási Franciska 1 k, Orbán Józsefné 1 k, Orosz Mária 2 k, Kopházi Rozália 24 f, Kopházi Mária 24 f, gróf Serényi Istvánné 2 k, Cseh Andrásné 2 k, Édvi Illés Zoltánné 2 k, Fischer Ferenczné 2 k, Pap Béláné 2 k, Halász Sáodorné 2 k, Heuberger Antalné 2 k, Meixner Emilné 2 k, Bodnár Jánosné 80 f, Haimbach Ágosta 1 k, Martin Ferenczné 1 k, Martin Olga 1 k, Dr. Sereghy Zoltánné 1 k, Ürge Katalin 2 k, Kis Magdolna 2 k, Timár Mari 2 k, Lafrankó Istvánné 10 k, Szőke Berta 24 f, Németh Franciska 24 f, Kövesy Teréz 60 f, Kisházy Jánosné 60 f, Schindler Nándorné 60 f, Futás Verona 1 k, Horváth Verona 2 korona, Schneidler Anna 1 k, Geisler Éva 2 k, Kovács Julianna 40 f, Franz Drexler 2 korona, Tóth Rozália 2 k, dr. Hérich Károlyné 10 k, Szántó Jozefa 40 fillér, Fekete Katalin 1 k, Pap Julia 2 k, Bognár Erzsébet 2 k, Krupai Istvánné 2 korona, Horváth Mari 2 k, Götz Katalin 1 k, Sztroka Mária 1 k, Kulus Stefánia 1 k, Sir Józefin 44 f, Gondos Anna 24 f, Takáts Józsefné 30 f, Barányi Adalbertné 2 k, Magyar Viki 40 f, Ősi Anna 1 k, Báró Barkóczy Ilona 4 k, Háber Albinné 1 k, Zakatics Ignáczné 40 f, Gruber Constantin 2 k, Blaskovics Mária 6 k, Stöckinger Borbála 40 f, Vellay Istvánné 4 k, Weidinger Nándorné 6 k, Czier Paulina 1 k, Beck Irma 40 f, Polanetzky Arnoldné 4 k, Polanetzky Arnold 4 k, Horváth Ilona 1 k, Kecskeméti Kormoss Ödönné 30 f, Tóth Anna 40 f, Sántha 48 f, Janovics Ferenczné 4 k, Gyurcsik Katalin 24 f, Kanszky Emilné 24 fillér, Kanszky Erzsébet 48 f, Kanszky Matild 24 f, Nagy László 2 k, Novák András 1 k, Német Lujza 2 k, Bauer Margit 1 k, Vas Etelka 2 k, Márkus Teréz 80 f, Csákvári Teréz 24 f, Eichard Teréz 24 fillér, Simolik Julianna 24 f, Bugyi József 1 k, Szeti Mária 10 k, Pintér Sándorné 4 k, Balogh Janka 24 f, Balogh Katicza 24 f, Balogh Mária 24 f, Balogh Mártha 2 k, Müller Borbála 2 korona, Belenye Piroska 50 f, Lopper Teréz 2 k, Lőczi Borbála 24 f, Dvorschák Mária 40 f, Ribarits Emilia 2 k, Lomzsik Anna 1 k, Kubola Mária 20 f, Nagypál Ilona 24 f, Bugyaklics Anna 2 k, Horváth Veronika 24 f, Heinrik Mária 24 f, Kuzmics Ágnes 1 k, Kuzmics Erzsébet 1 k, Német Julia 40 f, Német Viktoria 30 f, Ecker Jánosné 24 f, Prets Julianna 30 f, Kubanek Károly 2 k, Kubanek Károlyné 2 k, Riborits Mártha 1 k, Hartán Róbertné 2 k, Valach Elek 2 k, Bauer Mária 1 k, Jung Viktoria 2 k, Pomichal Béla 1 k, Pomichal Béláné 1 k, Wambertsky Julianna 24 f, Silliga Erzsébet 1 k, Kardos Mária 2 korona, Schwartz Mária 4 k, Német Margit 24 f, Kisics Janka 40 f, Pülöp Józsefné 30 f, Varga Anna 1 k, Tarrodi Katalin 2 k, Sipócz Mária 1 k, Németh Jakabné 40 fillér, Bóri Jánosné 40 f, Kopaniesak Mária 1 k, Radovics János 1 k, Radovics Emilia 1 k, Balogh Margit 1 k, Horváth Etel 12 k, Ónódy Istvánné 2 k, Auner Róza 2 k, Sebestyén Erzsébet 60 fillér, Kupai Józsefné 1 k, Varga Orbánné 1 k, Tausch Hermin k. a. által 45 k. 90 f, Kurtz Mária 2 k, Juhász Amália 24 f, Török Mária 2 k, Kovács Eszter 24 f, ft. dr. Csajka Ernő ur által Bakabányáról 13 k. 20 f, Nógrád-Ludány 77 k, Bars-Bessenyő 16 k, Vág-Királyfa 26 k. 86 f, Alsó-Szemeréd 103 k. 60 fillér, Napholz Erzsébet 24 f, Foggarasi Ilona 60 f, Balkó Erzsi 2 k, Rózsa Veronika 30 f, Hidegheti Vendel 60 f, Bukofszky

Anna 40 f, Iséphy Mártha 2 k, Simony Hugóné 2 k, Kőműves Imréné 60 fillér, Pfiszter Erzsébet 2 k, Szajkó Juszti 48 fillér, Berkes Kálmánné 10 korona, gróf Hunyady Imréné 4 k, Manherdt Klára 60 fillér, Németh Anna 1 korona, Bán Kálmánné 1 k, Kis Rozália 1 k, Mujzer Róza 2 k, ft. Janovcsik István a likavkai tagoktól 9 k, Sebelka Katalin 2 k.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

***

A nyitrai Oltáregyesület 1900-ik évi kimutatása.

A nyitrai Oltáregyesület, mint egyházmegyei anyaegylet, szabályszerüen egyesitve van a római törzsegylettel, melynek összes kiváltságaiban és lelki kegyelmeiben is részesül.

Az anyaegylet tagjaiért minden hónapban három szentmise mondatik, mindig a közös istentisztelet napján, a hónap második vasárnapján, olyképen, hogy a 7 órai szentmise az egylet elhunyt, a 9 és ½11 órai szentmisék pedig annak élő tagjaiért ajánltatnak föl.

A nyitrai Oltáregyesület védnoke: méltóságos és főtisztelendő *Bende Imre* nyitrai püspök ur, a Ferencz József-rend nagykeresztjének tulajdonosa. Vezetőség. Elnöknő: Dr. Bangha Istvánné urnő. Társelnöknő: Sándor Pálné urnő. Titkárnő: Kubinyi Endréné urnő. Pénztárosnő: Tipula Amália urnő. Választmányi tagok: özv. Braunsteiner Jánosné, Franciscі Jenőné, Horváth Józsefné, Huszár Istvánné, özv. Juhász Gyuláné, Kiss Mihályné, özv. dr. Nagy Józsefné, Névery Ignáczné, Palkó Ernőné és özv. Szaitl Arnoldné urnők. Igazgató: dr. Franciscy Lajos, theol. tanár, a nyitrai nagyobb papnevelőintézet lelki igazgatója.

A nyitrai Oltáregyesület rendes, résztvevő és jótevő tagjainak adományai 1899. junius 1-től 1900. junius 1-ig: Bende Imre püspök 200 k, Venczell Ferencz 24 k, Czeizel Gábor 20 k, Vágner József 20 k, Malatinszky József 10 k, Simkó Antal 10 k, dr. Bobok József 10 k, Jeszenszky Alajos 24 k, † Nécsey Endre 20 k, Zongor József 11 k 30 f, Markovics János 2 évre 8 k, dr. Batthyány Vilmos gróf 4 korona, Kútvaszer István 4 k, dr. Mihalovics Ede 4 k, Belák József 4 k, Skoluda Lajos 2 kor., Hevera János 6 korona, dr. Puchovszky Bálint 2 k, Kondor István 2 k, Hegedüs János 2 korona, Cseffalvay Aladár 2 k, Tichy Coelestin 2 k, gróf Zamoysky Jenőné 30 korona, Lipthay Lászlóné 24 k, Huszár István 10 korona, Huszár Istvánné 6 k, özv. Chrenóczy-Nagy Katalin 4 k, Sándor Pálné 4 k, Trstyánszky Sándor Marianne 2 k, Sándor Szászy Anna 2 k, Thuróczy Vilmosné 4 k, Thuróczy Károlyné 4 k, Latkóczy Imréné 4 k, Majthényi Latkóczy Adél 4 k, Lakits Babóthy Irma 6 k, Balogh Babóthy Ilona 4 k, Bohunka Gézáné 4 k, Lőrencz Róbertné 4 k, Oeskay Lászlóné 4 k, Heil Józsa 4 k, dr. Gyürky Gézáné 4 k, Juhász Vinczéné 4 k, Juhász Gyuláné 2 k, Juhász Márta 2 k, Juhász Sándorné 4 k, Juhász Ilona 2 k, Chrenóczy-Nagy Béláné 4 korona Herverth Antalné 4 k, Babóthy Kállay Emma 4 k, Metzger Edéné 4 k, Metzger Ede 4 k, Metzger Mariska 4 k, Várszeghy Sándorné 4 k, Recska Mihályné 4 k, Jakubovics Sándorné 4 k, Vaczulik Antalné 4 k, Bócz Antalné 4 k, Vutzay Lakner Irma 4 k, Szoretics Amália 4 k, Krausz Vinczéné 4 k, Szécsy Ferenczné 4 k, Maron Irma 4 k, Hulyák Jánosné 4 k, Artmann Teréz 4 k, Barczay Biri

4 k, Vargha Amstetter Ilona 4 k, Markovits Dénesné 4 k, Suchala János 4 k, Rasskó Timót 4 k, Rasskó Irma 2 k, dr. Babó Tivadar 4 k, Chemez Rezsőné 4 k, Popelka Julia 3 évre 12 k, Mayer Lujza 4 k, özv. Strehle Vilma 4 k, Fasehler Ferenczné 4 k, Simonovánszky Györgyné 4 k, dr. Bangha István 4 k, dr. Bangha Istvánné 20 k, ifj. Bangha István 4 k, Bangha Imre 4 k, Bangha Ildi 4 k, Andráska János 4 korona, Polycsvaller Erzsébet 4 k, Daróczyné 4 k, Grósz Magdolna 2 évre 4 k, Bucsányi Etel 4 k, Kovách Ödönné 2 k, Kubinyi Endre 2 k, Kubinyi Endréné 2 k, özv. Miklóssy Józsefné 2 k, Tombor Kornélné 2 k, Horváth Józsefné 2 k, Brezányi János 2 k, özv. Szaitl Arnoldné 2 k, Névery Ignáczné 2 k, Lukács Gyuláné 2 k, özv. Recska Jánosné 2 k, Chemez Antalka 2 k, Kálix Irma 2 k, Ronchetti Erzsébet 2 k, Neugebauer Nándor 2 k, Neugebauer Nándorné 2 k, Neugebauer Pistike 2 k, Braunsteiner Mihály 2 k, Braunsteiner Mihályné 2 k, Braunsteiner Gábriella 2 k, Braunsteiner Margit 2 k, Gáspár Czocher Mariska 2 k, Babóthy Justh Etel 2 k, özv. Hajduné 2 k, Quapil Tivadar 2 k, özv. Kubinyi Sándorné 2 k, Keeskeméthy Béláné 2 k, özv. Névery Antalné 2 k, Bokros Jánosné 2 k, Mazóly Antalné 2 k, Tagányi Irma 2 k, Tagányi Adika 2 k, Kiss Mihály 2 k, Kiss Klemmi 2 k, Freisberger V. 2 k, Freisberger Viktorné 2 k, Széber Vinczéné 2 k, Machovich Jánosné 2 k, Riszner Károlyné 2 k, Riszner Margit 2 k, Riszner Anna 2 korona, Sinkovits Károlyné 2 k, Palásthy Vilmosné 2 k, Recska Mária 2 k, Tipula Amália 2 k, Mechler Antónia 2 k, Szurmay Józsefné 2 k, Berecz Ignáczné 2 k, Francisci Jenőné 2 k, Skvór Irén 2 k, Biringer Ferenczné 2 k, Tocsek Imréné 2 k, Csermák János 2 k, Nemetsek Vilma 2 k, Illyés Emilia 2 k, Hinfner Anna 2 k, ifj. Reymann Veneczelné 2 k, Biffl János 2 k, Merkáder Antalné 2 k, Pécsy János 2 k, Pécsy Adél 2 korona, özv. Csattogányi Jánosné 2 k, özv. Brogyányi Gáborné 2 k, Greinöcker János 2 k, Greinöcker Terézia 2 k, Greinöcker József 2 k, özv. Stigliczy Istvánné 2 k, Krész Emilné 2 k, Sáffár Kornélia 2 k, Bieliczky Elekné 2 k, Exner Lajosné 2 k, Nürnberger Anna 2 k, Nürnberger Teréz 2 k, özv. Vutzay Péterné 2 k, özv. Emanuel Mihályné 2 k, özv. Braunsteiner Jánosné 2 k, Braunsteiner Janka 2 k, Palkó Ernőné 2 k, Palkó Mariska 2 k, Janits Ordódy Kornélia 2 k, Sinkovits Vinczéné 2 k, Körmendi Lajosné 2 k, Rákóczy Julia 2 k, Rákóczy Margit 2 k, Karsay Matild 2 k, Krausz Erzsébet 2 k, Krausz Paula 2 k, Holényi Ferenczné 2 k, Marc Hedvig 2 k, Naranesics Julia 2 k, Csernyánszky Ida 2 k, Gáspárik Fanni 2 k, Horváth Ottilia 2 k, Bezák József 2 k, Hammel Katalin 2 k, özv. Kulm Emilia 2 k, Fáy Apollónia 2 évre 2 k, Prohászka Gusztávné 2 k, Gábel Leopoldina 2 k, Hradil Regina 2 évre 4 k, Bezák János 2 k, Endrődy Györgyné 2 k, Kapitány Gyuláné 2 k, Helfer Teréz 2 k, Mattyasovszky Miczi 2 k, Szmida Gizella 2 k, Somoskeöy Gizella 2 k, özv. Szmutny Lipótné 2 k, Szmutny Emilia 2 k, Kelecsényi Derra Irma 2 k, Matejka Mariska 2 k, Belák Juliska 2 k, Schiller Ágnes 2 k, Sasváry Matild 2 k, Arnold Bálintné 2 k, Arnold Bálint 2 k, özv. Pivinger Mihályné 2 k, Szlávik Janka 2 k, özv. Turzó Józsefné 2 k, Scherk Irma 2 k, Veneczell Mária 2 k, Sztrinszkó Katalin 2 k, Frank Olga 2 évre 4 k, Surda Julia 2 k, Hetzel Eliz 2 k, Gruber Klára 2 k, Gocsal Zsuzsi 2 k, Kabrán Sándor 2 k, Tvrdy Mária 2 k, Szabó Józsefné 2 k, Guderna Béláné 2 k, özv. Köck Károlyné 2 k,

Köck Matild 2 k, Herald Mariska 2 k, özv. Steklács Lidia 2 k, Unzeitig Józsefné 2 k, Krész Petronella 2 k, özv. Humbel Aloisia 2 k, Vitál Anna 2 k, Rozmanith Anna 2 k, Arthold Emilné 2 k, Marossy Jánosné 2 k, Herczeg Istvánné 2 k, Spanyár Antalné 2 k, Bernáth Györgyné 2 k, Bacsa Istvánné 2 k, Králik István 2 k, Weigl Julia 2 k, Wrabel Julia 2 k, Wollek Antónia 2 k, Reindl Aloiza 2 k, Gemmel Józsa 2 k, Hanusz Antalné 2 k, Terginya Mária 2 k, Reisz Józsefné 2 k, Bachó-Duday Angyalka 2 k, Duday-Köck Anna 2 k, Suchala Edéné 2 k, Csernyák Józsefné 2 k, Steffek Jolán 2 k, Uhlárik Gizella 2 k, Hradeczky Anna 2 k, Dezseritzky Vilmos 2 k, Ripa Mária 2 k, Kocsis Anna 2 k, Fasching Mária 2 k, özv. Gyürky Bálintné 2 k, özv. Illés Ferenczné 2 k, Félix Rezsőné 2 k, özv. Jeszenszky Sándorné 2 k, Piros Julianna 2 k, Fiala Anna 2 k, özv. Orgler Anna 2 korona, Karlánek Antalné 2 k, Kaszala Fanni 2 k, Vámosy Teréz 2 k, özv. Fejes Anna 2 k, Marischler Julia 2 k, Rucskay Mária 2 k, Czivány Anna 2 k, Kluka Anna 2 k, Rihák József 2 k, özv. Arnold Edéné 2 k, Sholupa Anna 2 k, Juracska Éva 2 k, Polyényik Mária 2 korona, Missurovszky Mária 2 k, Missurovszky Antónia 2 k, özv. Latkóczy Jánosné 4 k, dr. Franciscy Lajos 400 k, Herverth Jánosné 4 k, Aranyossy Matild 4 kor. A kisebb adományokkal összesen: 1645 korona 90 fillér. Kimutatás a nyitrai anyaegylethez tartozó fiókegyletektől befolyt összegekről 1899. évi junius hó 1-től 1900. junius hó 1-ig. 1. Bossáczai fiókegylettől 36 kor. 16 fill. 2. Rakovai fiókegylettől 57 kor. 50 fill. 3. Rovnei fiókegylettől 280 korona. 4. Vadicsói fiókegylettől 32 kor. 5. Turnai fiókegylettől 26 kor. 6. Kosztolna-Miticzi fiókegylettől 13 kor. 60 fillér. 7. Misseni fiókegylettől 32 88 fill. 8. Neszlusai fiókegylettől 36 kor 56 fill. 9. Zákopcsei fiókegylettől 27 k. 10. Tőkés-Ujfalusi fiókegylettől 32 k. 20 fill. 11. Ó-Beszterczei fiókegylettől 54 kor. 28 fill. 12. Darázsi fiókegylettől 12 kor 9 fill. 13. Dhlepolei fiókegylettől 140 kor. 14. Új-Beszterczei fiókegylettől 51 kor. 14 fill. 15. Új-Krásznói fiókegylettől 34 kor. 40 fill. 16. Laázi fiókegylettől 10 kor. 17. Bellusi fiókegylettől 32 kor. 44 fill. 18. Kisucza-Újhelyi fiókegylettől 26 kor. 19. Nemes-Kottesói fiókegylettől 25 kor. 46 fill. 20. Pruszkai fiókegylettől 34 korona. 21. Ochodniczai fiókegylettől 28 kor. 60 fil. 22. Dubniczi fiókegylettől 57 kor. 58 fill. Az egyházmegyei főhalóság utján 31 kor. 50 fill. Összesen: 1111 kor. 38 fill. Kimutatás az adományozott egyházi ruhákról és szerekről. Az egylet választmánya 1899. évi deczember hó 9-én tartott ülésében a következő tárgyakat adományozta: 1. A nyitrai szent ferenczrendiek templomának: 1 fehér veczernyepalástot, 1 pár ministráns öltözetet karinggel, 2 dupla stólát, 1 ciborium köpenykét, 12 kehelykendőt, 12 törlőkendőt, 6 corporalet, 4 vállkendőt. 2. A nemes-kottesói plébánia-templomnak: 1 fehér misemondó ruhát, 1 szentség-velumot, 2 zászlót. 3. A nyitravármegyei kórház kápolnájának: 1 vörös himzett misemondó ruhát, 1 szekrényt, templomi ruhákra. 4. A nyitrai püspöki menház kápolnájának: 1 fehér himzett misemondó ruhát. 5. A rovnei plébánia-templomnak: 1 ünnepi fehér himzett misemondó ruhát, 2 dupla stólát. 6. A pruszkai plébánia-templomnak: 3 oltárteritőt. 7. A misseni plébánia-templomnak: 1 albát, 4 oltárteritőt, 2 vállkendőt, 1 karinget, 3 corporalet, 6 kehelykendőt, 1 betegláto gatási táskát. 8. A mocsnoki szent kereszt-kápolnának: 1 fekete misemondó ruhát, 1 albát, 1

miseing-övet, 2 vállkendőt, 2 corporalet, 4 kehelykendőt. 9. Az új-krásznói plébánia-templomnak: 1 fekete vecsernye palástot, 1 ciborium köpenykét, 4 vállkendőt, 3 corporalet, 3 kehelykendőt, 2 albát, 1 karinget. 10. A ledniczi plébánia-templomnak: 1 zöld misemondó ruhát, 6 corporalet, 2 oltárpárnát, 1 pár ministráns öltözetet karinggel. 11. A tőkés-újfalusi plébánia-templomnak: 1 vörös ünnepi misemondó ruhát 12. A bossáczai plébánia-templomnak: 1 vörös misemondó ruhát, 2 albát, 4 vállkendőt, 4 kehelykendőt, 1 kettős stólát, 1 ciborium köpenykét, 1 füstölőt. 13. A rakovai plébánia templomnak: 2 oltárteritőt, 2 albát, 1 zöld misemondó ruhát, 2 oltárpárnát, 1 pár ministráns öltözetet karinggel. 14. Az ochodnicai plébánia-templomnak: 1 fehér ünnepi misemondó ruhát, 1 antipendiumot, 2 drb kétkaru gyertyatartót, 1 albát. 15. A felső-vadicsói plébánia templomnak: 1 viola vecsernye-palástot, 1 drb kettős stólát, 1 pár fekete ministráns öltözetet karinggel. 16. Az alsó-köröskényi plébánia-templomnak: 1 sekrestyés öltözetet karinggel, 1 pár ministráns öltözetet karinggel. Összesen 2096 korona értékben. Kimutatás az ajándékozott tárgyakról és ingyen munkákról. 1. Özv. Braunsteiner Jánosné ajándékozott 1 pár himzett oltárpárnát. 2. Seeber Vinczéné 1 antipendiumot. 3. Névery Ignáczné 1 antipendiumot. 4. dr. Gyürky Gézáné 1 antipendiumot. 5. Sáffár Kornélia 1 antipendiumot. 6. Francisci Jenőné horgolt csipkét egy oltárteritőre. 7. Özv. Szaitl Arnoldné és Tvrdy Valéria horgolt csipkét egy oltárteritőre. 8. Recska Mária horgolt csipkét egy oltárteritőre. 9. Spanyár Antalné horgolt csipkét egy oltárteritőre. 10. Pécsy Adél 1 kivarrt corporalet. 11. Polycsvaller Erzsébet vert betétet és kivarrt egy oltárteritőt. 12. Özv. Illyés Ferenczné kivarrt három corporalet. 13. Bangha Ildi 1 himzett ciborium köpenykét. 14. Dr. Francisey Lajos 1 szekrényt templomi ruhákra, 1 sekrestyés öltözetet és 1 pár ministráns öltözetet karinggel. A tagok száma: Az anyaegyletnek van 1066 rendes, 46 résztvevő és 106 jótevő tagja. Fiókegyletek: (A zárjelben levő számok a megalakulás évét és a tagok számát jelentik.) 1. Ó-Beszterczei (1895. 225). 2. Új-Beszterczei (1895. 190). 3. Dhlepolei (1898. 204). 4. Misseni (1898. 26). 5. Bellusi (1898. 99). 6. Zákopcsei (1898. 220). 7. Pruzsinai (1898. 198). 8. Turnai (1898. 52). 9. Gerencséri (1898. 21). 10. Darázsi (1898. 42). 11. Koloni (1898. 128). 12. Pruszkai (1898. 270). 13. Tőkés-Újfalusi (1898. 34). 14. Felső-Vadicsói (1898. 42). 15. Ledniczi (1898. 135). Ohodniczai 1898. 71). 17. Nemes-Kottesói (1899. 76). 18. Dubnici (1899. 608). 19. Bossáczai (1899. 162). 20. Rovnei (1899. 650). 21. Rakovai (1899. 208). 22. Kosztolna-Miticzi (1899. 76). 23. Új-Krásznói (1899. 135). 24. Csaczai (1899. 293). 25. Neszlusai (1899. 100). 26. Nagy-Bittsei (1900. 96). 27. Kisucza-Ujhelyi (1900. 102). 28. Papradnói (1900. 127). 29. Csápori (1900. 250). 30. Nagy-Apponyi (1900. 30). 31. Nagy-Divinai (1900. 48). 32. Podszkali (1900. 37). 33. Viszokai (1900. 95). Pénztári kimutatás. Bevétel: 1. Pénztári készlet 1899. junius hó 1-én, az ezen évi kimutatás szerint 1172 kor. 2. Az egyleti tagok adományaiból 1899. junius hó 1-től 1900. junius hó 1-ig. 1645 kor. 90 fill. 3. Boldogult Durdik Alajos nyitrai apát-kanonok hagyatékából 360 korona. 4. Haydn, Krisztus hét szava a Keresztfán czimű oratoriumának füzeteiből Kutvaszer István ur ajándéka 75 korona 90 fillér. 5. Az 1899-iki kiállítás alkalmával perzselygyüjtésből 147 kor. 6 fillér. 6. A fiókegyletektől 1899. jun. hó 1-től 1900. junius 1-ig. 1111 kor. 38 fillér. Összesen: 4512 kor. 24 fillér. Kiadás: 1. templomi ruhákra és szerekre választmányi határozatból 1785 korona 86 fillér. 2. Forgó tőke gyanánt választmányi határozatból az elnöknek 400 kor. 3. Az 1899-iki kiállítás költsége 48 kor. 40 fill. 4. Számlákra egyleti nyomtatványokért 185 kor. 60 fillér. Összesen: 2419 kor. 86 fill. Levonva az összes bevételből az összes kiadást, marad a pénztárban: 2092 kor. 38 fillér.

***

A pécsi egyházmegyei Oltáregyesület működéséről a következő évi jelentést adta ki:

1899. év folyamán több lelkes nő ama óhajának adott kifejezést, miután az eddigi pécsi fiókoltáregylet annyira megerősödött, hogy önmagában is fönállhat, legyünk önállóak és miután ehhez a megyés püspök Úr Ő Méltósága nemcsak jóakaró beleegyezését vettük, hanem kilátásba helyezte, hogy im a szövetkezés erkölcsi sikere biztositható, megalakult a budapesti Oltáregylettől különválva a «pécsi Oltáregyesület», melyet Ő Méltósága, kegyes főpásztorunk 1899. évi junius 24-iki kelettel kánonilag megalakitottnak és megerősitettnek kijelentett; igazgatójául Virág Ferencz karkáplánt nevezvén ki az egyesület élére.

Hogy mi az egylet czélja, arról az egyleti könyvecskék nyujtanak fölvilágositást, itt csak az legyen fölemlitve, hogy az egylet tagjai ennek megfelelően, az Oltáriszentség imádását, tiszteletét és ezzel kapcsolatosan az imát tartották fő kötelességüknek, miért is az egylet fönnállása óta gyüléseit szent elmélkedésekkel kezdi meg, tagjai vetélkednek a régi keresztények példájaként a kenyérszegésben, havonkint közös imádást tartanak a nyilvános istentiszteleteken, körmeneteken és szentségimádásban részt vesznek.

Ám az egyesület alig 3/4 esztendős léte vajmi kevés idő arra, hogy a város összes társadalmi rétegeit az Oltáregylet szelleme átjárhatta volna, kicsiny és gyönge csemete még, melynek sok esőcsepp és még több meleg napsugárra van szüksége, hogy erőteljes fává nője ki magát, mindazonáltal máris 388 tagot számlál Pécsett és a vidéki fiókegyesületek tagjai meghaladják az 1000-et.

A mit ez aránylag csekély számu oltáregyesületi tag e rövid idő alatt előállithatott az első kiállitás (junius hó 28., 29., 30. napjain a «Notre Dame» zárda emeleti termében) van hivatva bebizonyitani.

E szerint 3/4 évi működéséből az eddig folyamodó 18 plébános kivánsága nagy részben teljesithető volt. Részesülnek:

Pécs-budai külvárosi templom 12 drb. kéztörlő; miszlai pl. t. 1 drb. menyezet; kis-székhelyi pl. t. 1 alba, 1 velum, 3 czingulus, 3 palla, 6 kehelytörlő, 3 corporale, 1 oltárkendő; nagy-mányoki pl. t. 2 alba, 2 karing, 6 kéztörlő, 1 velum, 6 kehelytörlő, 1 oltárteritő, 4 ministerruha; bodonyi pl. t. 1 oltárkép; bonyhádi pl. t. 1 fekete miseruha, 1 alba, 1 pult, 2 fekete, 2 vörös ministerruha és 4 ing; bar.-monostori pl. t. 2 alba, 2 karing, 3 palla, 6 kehely t., 3 corporale,

2 oltárkendő, 1 oltárterítő, 2 czingulus, 1 kehely aranyozás; szálkai pl. t. 2 alba, 3 vállkendő, 2 palla, 2 corporale, 4 kehelytörlő; németi pl. t. 1 fehér miseruha, 6 kéztörlő, 2 corporale, 4 kehelytörlő, 2 vörös ministerruha, 2 ing; bar.-mocsoládi pl. t. 1 fekete pluviale; diósberényi pl. t. 2 alba, 2 karing, 3 palla, 3 corporale, 6 kehelytörlő; harkanovczi fiúktemplom 1 vörös miseruha, 1 oltárkendő, 1 külön kék stóla; kis-dorogh-i pl. t. 1 alba, 1 karing, 2 palla, 2 corporale, 4 kehelytörlő; szalatnaki pl. t. 1 fehér miseruha, 1 alba, 1 karing, 1 velum; lovász-hetényi pl. t. 1 zöld miseruha, 1 karing, 1 velum, 1 fekete misekönyv; bicsérdi pl. t. 6 vállkendő, 2 corporale, 4 kehelytörlő, 1 ezüst capsula, 2 oltárkendő, 2 oltártakaró, 2 fekete ministerruha és ing; bar.-baari pl. t. 1 fehér pluviale, 1 cziborium-köpeny, 1 fehér stóla; szabolcsi pl. t. 1 fehér miseruha, 1 himzett velum.

Az Oltáregyesület a tagok alamizsnáiból, de főképen a pécs-egyházmegyei nagylelkű papság kegyes adományaiból vette e tárgyakat. Ez alamizsnák és kegyes adományok a pénztári kimutatásban részletesen vannak fölsorolva.

Ezek szerint eucharistikus Üdvözítőnk iránt legmélyebb imádással és hálával telt szivvel és nyugodt lélekkel bocsátjuk évi működésünkről szóló jelentésünket az érdeklődő n. é. közönség elé és fölhivjuk arra a ft. papság figyelmét, mint a mely egylet mindenkép az ő körükbe tartozik.

Legyen Isten áldása mindazokon, kik bennünket ez eredmény eléréséhez bármi módon segitettek.

Tájékozásul ideigtatjuk, hogy a jövő évre szóló folyamodványok ideje folyó év szeptember 1-től november 1-ig terjed, mely határidőn tul beérkező folyamodványok tekintetbe nem véteznek.

A pécsi Oltáregyesület választmánya nevében: Virág Ferencz igazgató, Dulánszky Adolfné elnöknő, Cseh Marianna alelnöknő, Hinka Lászlóné pénztáros, özv. dr. Kasza Józsefné könyvtáros, dr. Friedl Károlyné olt. egyl. jegyző.

A pécs-egyházmegyei Oltáregylet bevételei 1899. évben. A pécs-egyházm. ft. papság misék 1126 k, ngs. ft. Spies János kanonok 40 k, Glatt J. 10 k, Igaz Béla dr. 10 k, Gyömörey Zs. 12 k, Virág Ferencz urtól tagdijak 259 k 2 f, Dulánszkyné ivén tagdij 82 k 72 f, Simon nővérek ivén tagdij 49 k 50 f, német-üröghi tagok dijai 7 k 96 f, rácz-töttösi t. d. 1 k 30 f, sásdi t. d. 10 k, cserkuti t. d. 1 k, lovászhetényi t. d. 6 k 70 f, nagy-mányoki t. d. 7, paari 8, apari t. d. 7, Cseh Marianna ivén t. d. 3, Czury Józsefné t. d. 8 k 24 f, özv. Bencze Karolin t. d. 1 k 72 f, Brutsi Rezsőné t. d. 4 k 24 f, perselypénz 4 k 42 f, takarékptári kamat 12 k 56 f, eladott Lavabó kendőkért 4 k 80 f. Összesen 1697 k 42 f. Bevétel 1900. évben: Bonyhádi tagok dijai 170 kor., lovászhetényi t. d. 2 k 80 f, rácz-töttösi t. d. 3 k 40 f, baranya-lőcsi t. d. 9 k 90 f, mocsoládi t. d. 36 k 74 f, kis-székelyi t. d. 8 kor., szabad-szent-királyi t. d. 40 kor., sásdi t. d. 9 kor., ft. egyházm. papság szentmisékért 320 kor., Wurster kanonok urtól 100 k, ft. Hegyessy és Gyömörey adománya 12 k, N. N. ajándéka bursára 12 k, Schulcz Károly N.-Márok 2 k, Benczéné küldeménye 4 k, özv. Haberényi Gusztávné adománya 10 k, főgymnáziumi tanár uraktól 12, Angsterné i. t. 14 kor., ft. Virág Ferencz t. 117 korona 42 fillér, Takács Ferenczné i. t. 15 kor. 46 fil, Brucsiné i. t. 6 kor. 18 fil., Schneiderné i. t. 6 kor. 20 fil., Horváthné i. t. 5 k 72 f, Tóthné i. t. 36 fill., Simon Ilka i. t. 10 kor. 44, Cseh Marianna i. t. 12 kor. 14, perselypénz 39 kor. 08 f. Eladott vezérkönyvekből 35 kor. 14 f, ngs. és ftdő Spies János kanonok ur adománya 40 k. A laskafalusi hívek t. d. 10 kor. 87 f. Eladott vezérkönyvekért 4 kor. 96 f. Tagsági dijak 2 k 72 f. N. N. ajándéka bursára 4 kor. Összesen 1076 korona 53 fillér.

***

Az Oltáregyesület egyházi ruhakiállitását Hettyey Sámuel megyés püspök nyitotta meg a «Notre Dame» zárda iskolaépületének első emeletén.

A püspököt, a ki Troll Ferencz vál. püspök és Hanny Gábor prelátussal érkezett, a bejáratnál az Oltáregylet igazgatója Virág Ferencz, elnöknője Dulánszky Adolfné, alelnöknője Cseh Marianna, pénztárnoknője Hinka Lászlóné és az egylet több tisztviselői fogadták. A megyés püspök emelkedett hangu beszédben ecsetelte az egylet fönséges czélját, mely az eucharisztikus Üdvözitő iránt teljesiti azon szerepet, melyet a boldogságos Szűz teljesitett a kis Jézus körül Nazaretben, a mennyiben az Egyletnek az Oltáriszentség folytonos imádása mellett hivatása a szegény templomokat «templomruhá»-val ellátni. Ezután igazgató kérésére a püspök áldását adta a jelenlevőkre és megszentelte az egyleti tagok által sajátkezüleg elkészitett egyházi fehérnemüket és paramentumokat. Végre a püspök bejárta az egész termet és legnagyobb megelégedését fejezte ki a kiállitott egyházi ruhák kivitele fölött.

A kiállitás junius 28., 29. és 30-án reggel 8 órától esti 6 óráig állt nyitva a közönségnek és szombaton este 6 órakor a «Notre Dame» templomban tartandó ünnepélyes litániával bezárult.

***

Az eucharistikus kongresszus programmját lapunk legközelebb megjelenő rendkivüli számában adjuk.

***

Augusztus 18-án délután a budapest-belvárosi főplébániai templomban körmenettel egybekötött eucharistikus ájtatosság leszen. Kérjük az Oltáregyesületi tagokat, hogy azon minél nagyobb számban megjelenni szivesked jenek.

Örökimádás temploma.

Az Erzsébet királyné emlékére emelendő «Örökimádás temploma» czéljaira Alsó-Kubinban Kubinyi Árpádné elnöklete alatt alakult vidéki gyüjtőbizottsághoz 1899. évi szeptember 20-tól 1900. évi február 23-ig a következő pénzadományok folytak be Vjecha János zázrivai segédlelkész 23. számu gyüjtőivén: 23 k 50 f. Dolyák Pál alsó-kubini plébánoshelyettes által gyüjtőiv nélkül befizettetett 36 k. A nizsnai plébániahivatal által «offera»-adományok czimen beküldve 5 k. Zmeskál Zoltánné által a 38. számu gyüjtőivvel beküldetett 10 k, Radlinsky Ignácz és neje által 10 k, Huros József

kruszetniczai plébános által gyűjtőív nélkül beküldetett 20 k 34 f, Szmetanay János námesztói főszolgabiró utján 5 darab gyűjtőíven összesen 184 k 20 f. Az Alsó-Kubinban 1899. október 22-én rendezett hangverseny tiszta jövedelme a korábbi kimutatás szerint 288 k 50 f, ebből később, a kimutatás közzététele után kifizettetett még 24 k, marad tisztán 264 k 50 f. A zubrohlavai plébániahivatal által gyűjtőív nélkül beküldetett 20 k 80 f, Kubinyi Árpádné perselygyűjteménye gyűjtőív nélkül 6 k, Lahner Ede, oláh-dubovai plébános által gyűjtőív nélkül beküldetett 7 k, Kuchar Pál paraszt-dubovai plébános által gyűjtőív nélkül beküldetett 10 k, Balgha I. Árpád árvaváraljai esperes-plébános által az ottani hívek adománya czimén gyűjtőív nélkül 54 k, Zeman János veszelei plébános által az 50. számu gyűjtőíven beküldve 23 k 40 f, Haluska István vravkai plébános által gyűjtőív nélkül 15 k 64 f, a szepesi püspök ur ő méltóságához az árvamegyei plébániáktól beérkezett és a püspök ur által az alsó-kubini gyűjtőbizottság elnöknőjéhez áttett kimutatás szerint 177 k 22 f, a plébániahivatalok, illetve az adakozók a következők: árvaváraljai plébániától 15 k, a bielepotoki hivektől 6 k 50 f, a bukovinai hivektől 3 k, a felső-zubriczai plébániától 5 k 40 f, a haborkai hivektől 3 k 76 f, a hrustini plébániától 2 k 30 f, a jablonkai plébánitól 12 k 22 f, a malatnai hivektől 2 k 80 f, a vámostói plébániától 31 k 50 f, a nizsnai hivektől 5 k, a novotyi plébániától 6 k, a paraszt-dubovai hivektől 9 k 24 f, a trsztenai hivektől 9 k, Trsztenai Rózsafűzér-Társulattól 6 k, a Brezoviczai Rózsafűzér-Társulattól 2 k, a Zabidói Rózsafűzér Társulattól 2 k, Pironcsák István czimzetes kanonok, alesperes, trsztenai plébánostól 4 k, az usztyei hivektől 13 k 50 f, az usztyei Rózsafűzér-társulattól 16 k, az usztyei Jézus legsz. Szive Egyesülettől 12 k, Andrásy Károly usztyei plébánostól 6 k, a zázrivai plébániától 4 k, összesen 177 k 22 f. Stefanicza József krivai plébános által gyűjtőív nélkül 4 k, Csizsmár András lokczai plébános által gyűjtőív nélkül 8 k, Bonk József alsó-lipniczai plébános által gyűjtőív nélkül 6 k, Závada Ferencz jablonkai apátplébános által gyűjtőív nélkül 37 k 8 f, Szmetanai János námesztói főszolgabiró által *a)* a rabcsai esperes gyűjtése czimén 16 k 34 f, *b)* bobrói plébános gyűjése czimén gyűjtőív nélkül 4 k 90 f, összesen 21 k 24 f, Schelling János podrilki plébános a 7. számu gyűjtőíven 20 k, Kalyavszky János árvabukovinai plébános-helyettes gyűjtőív nélkül 6 k, Bulla György trsztenai főszolgabiró a 11. és 19. számu gyűjtőívek kiséretében beküldve összesen 233 k 68 fil. A 19. számu gyűjtőíven: Pironcsák István 14 k, árvai kőszénbánya részvénytársaság 100 k, Muttnyánszky Jenő 10 k, Honuna József 10 k, Matyuga Dluhovics Anna 6 k, Bulla György 20 k, Kovalik János dr. 20 k, Pekelniki persely 22 k 78 f, Laják István bladovkai plébános gyűjtése 20 k 40 f, Wilesek Jenő 2 k, összesen 225 k 18 f. Összes bevétel 1227 k 29 f, melyből levonva a nyomdai és egyéb apróbb kiadásokat 43 k 63 f, marad tisztán 1183 k 68 f, mely összeg az alsó-kubini takarék és hitelintézetnél van gyümölcsöztetés végett elhelyezve. Az erről szóló betétkönyvecske pedig Izsóf Ferencz dr. bizottsági pénztárosnál őriztetik, a hol az bárki által megtekinthető.

Adományok az Örökimádás budapesti templomára. Somogy-Kiliti-n a következők adakoztak: Hets Miklósné gyűjtőívén: Hets Miklós és családja 10 k, Teleki István és családja 2 k, Börzsönyi Antal plébános 10 k, Megyessy Mária 1 darab 4 koronás tallért és 1 koronát, Lukeszits Ambrus 3 k, Horváth Imre és családja 1 k. és több kisebb adományok. Összesen 42 k 40 f. s egy darab 4 koronás tallér. Somogy-Kiliti, 1900. február 4. *Hets Miklósné.* — Sárkány Ferenczné gyűjtőívén 9 korona 6 fillér.

***

A fejérmegyei gyűjtőbizottság diszgyülése Székesfejérvárott.

Az Örökimádás templomának megépitését nyugtalan szivvel várjuk mindannyian s lesve lessük az eseményeket, melyek szent czélunk megvalósultát közelebb hozzák. Ilyen eseményről számolhatunk be jelen sorainkkal.

A fejérmegyei bizottság lelkes elnöke gróf *Cziráky Antal* és az Oltáregyesület buzgó elnöknője *Szögyény-Marich Julia*, a város és megye katholikusainak legjobbjait junius hó 25-én délután 4 órakor a püspöki palotában tartandó diszgyülésre hivták meg, melyen a bizottság fővédnöke, *Klotild* kir. herczegnő ő fensége is megjelent.

Ő fenségét a püspöki palota főlépcsőzetének legalsó fokán dr. Steiner Fülöp megyés püspök ur üdvözölte. A kir. herczegnő derült mosolylyal jóságos arczán — válaszolt; majd megpillantva a lépcsőzeten álló főrangu hölgyek között özv. Sennyey Pál bárónét és id. gr. Zichy Nándornét, a szeretet egész melegével csókolta meg őket. Ezután a megyés püspök ur kiséretében és főrangu hölgyek udvarától környezve a fenséges asszony fölhaladt a lépcsőzeten, miközben a sorfalat képező urak mély meghajlással fejezték ki hódolatukat. A fenséges főherczegnő ezután özv. Sennyey Pálné bárónő kiséretében visszavonult a számára elkészitett lakosztályba. Közben a meghivott urak és hölgyek a nagyteremben gyülekeztek a diszgyülésre.

A diszgyülésen jelen voltak a megye arisztokrata hölgyei közül: Id. gróf Zichy Nándorné, ifj. gróf Zichy Jánosné, gróf Zichy Jenőné, gróf Cziráky Antalné, báró Trautenberg Frigyesné, báró Fiáth Pálné, Tallián Vilmosné, Zichy Lujza grófnő, özv. báró Sennyey Pálné, Meszlenyi Benczéné, Szögyény-Marich Julia. A főurak sorában: Id. gróf Zichy Nándor, gróf Zichy Jenő, gróf Zichy Aladár, ifj. gróf Zichy János. ifj. gróf Zichy Nándor, gróf Cziráky Antal, báró Trautenberg Frigyes, báró Fiáth Pál, báró Meszlény Bencze, Meszleny Pál, csalai Kégl György, Tallián Vilmos, Moóri König Károly, Hardi Antal, Barcza Kálmán.

Az Örökimádás temploma gyűjtőbizottsága részéről jelen voltak: Szögyény-Marich Julia elnök, Gebhard Bódog titkár, Kéry Ferencz pénztárnok; tagok: Aujedszky Adolfné, Albrecht Józsefné, Dr. Eisenbarth Károlyné, Fittler Béláné, özv. Gebhard Ignáczné, Karl Józsefné, Kováts Ignáczné, Komáromy Emma, Lichtneckert Antalné, Mészáros Ferenczné, Moenich Károlyné, Námessy Mariska, Ónás Anna, Peék Róza, Reé Istvánné, Schlammadinger Alajosné, Dr. Szabady Józsefné, Schnetzer Nándorné, Számmer Róza, Takácsy Nagy József-

né, Tóth Béláné, Tolnay Vilma, Véber Károlyné.

A káptalan és papság részéről: Károly János nagyprépost, Komáromy Károly, Mayer Károly, Szuborics Jenő, Krencz Ignácz, Gremsperger István kanonokok, Tamás Vilmos esperes-plébános, Peék Gyula hittanár.

Pont fél öt órakor megjelent Klotild főherczegnő Ő fensége, özv. Senynyey Pál bárónő főudvarmesternő helyettes kiséretében, a ki széles vállszalagon a szent Erzsébet-rendet viselte. A terem néma csöndjében fölállt most Szögyény-Marich Julia, válán a brünni nemes alapitványi hölgyek széles szalagjával s a következő lelkes hangon előadott beszéddel üdvözölte a fenséges védnöknőt:

Császári és királyi fenséged! Ama mérhetetlen csapás sulya alatt, mely megfosztotta országunkat hőn szeretett királynéjától, hazánk katholikus hölgyei megnyugvást az isteni Gondviselés végzésében, enyhülést a sajgó fájdalomban szent vallásunkban kerestek.

Általános lelkesedést keltett egy nemes lélek eszméje, a legfölségesebb Oltáriszentség imádására Budapesten templomot emelni, a hol addig mig honunk áll, a magyarok ezrei áhitatos imában fognak megemlékezni a poraiban is százszorta áldott felejthetetlen Erzsébet királynéról, kiben a Kárpátoktól az Adriáig mindannyian a haza édesanyját, soha el nem muló kegyelettel, kifogyhatatlan hálával siratjuk. A kitüzött czél elérésére sietett a gazdag fölajánlani bő adományát, készséggel tette le a szegény özvegy megtakaritott fillérét, had érjük meg mielőbb a mű létesülését, melyet egy nemzet gyásza Isten diesőségére emel. A mozgalom egyöntetüségére mindenütt bizottságok alakultak s Fejérmegye és Székesfejévár szab. kir. város katholikus közönsége sem késett sorakozni a kibontott lobogó alá.

Fenséges Asszonyunk! A letünt századokon át él megyénk és városunk jelen nemzedéke lelkületében is szent István első magyar király korának hagyománya, átszivárgott vérünkbe a szent vallásunk, trón és haza iránti tántorithatlan hűség, lángoló lelkesedés!

Mi sem boldogithatott tehát inkább, minthogy császári és királyi Fenséged megyénk büszkesége, a Fenséges uralkodóház kiváló tagja, az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás templom fejérmegyei és székesfejérvári vidéki bizottsága élére állani, annak védnökségét elfogadni, sőt mai, együttes ülésünket is legmagasabb jelenlétével kitüntetni kegyeskedett. Császári és királyi Fenséged legmagasabb vezetése alatt biztos siker fogja igyekezetünket kisérni és koronázni s a midőn nekem jutott, bár teljesen érdemtelenül, azon rendkivüli szerencse, hogy mély alázattal letehessem császári és királyi Fenséged lábai elé megyénk és városunk bizottsága köszönő hódolatát, ennek méltó tolmácsolására hiába keresnék szavakat s csakis alázatosan esedezem, miszerint császári és királyi Fenséged a mindnyájunk szivét eltöltő legbensőbb hála adóját legkegyesebben fogadni méltóztassék.

Az üdvözlő beszéd elhangzása után fölállott Klotild főherczegnő Ő fensége s a következőleg válaszolt:

— Köszönöm. Örömmel jelentem meg gyülésükre és igen szivesen fogadtam el a védnökséget azon szent és oly kegyeletes mű fölött, melyet mindnyájan oly buzgó fáradozással előmozditanak. Működésüket mindenkor nagy érdeklődéssel fogom kisérni és arra Istennek legdusabb szent áldását esdem. A gyülést megnyitom.

Gr. Zichy Rafael, a diszgyülés jegyzője olvasta föl ezután a fejérvármegyei vidéki bizottságnak jelentését. Jelentésében kiemeli *az áldott emlékü gr. Cziráky Jánosnénak érdemeit, kinek az oltár és trónért hevülő nemes lelkében született meg a gondolat, hogy Erzsébet királynénk emlékére az Örökimádás templomának fölépitésével állitunk legméltóbb emlékoszlopot.* Fölemliti jelentésében, hogy ő méltósága a megyés püspök ur kegyesen megengedte, hogy Erzsébet királynénk halálának évfordulóján megyeszerte az összes templomokban az Örökimádás templom céljaira gyüjtés eszközöltessék. A gyüjtést a megye főrangu hölgyei voltak szivesek elvállalni. Eme jelentés után a székesfejérvári bizottság eddigi működésének eredményéről számolt be Gebhardt Bódog titkár. Jelentésében előadja, hogy a bizottság lelkes hölgytagjai eddig 920 korona 37 fillért gyüjtöttek, mely összeg fölküldetett a központi bizottsághoz. Folyó évi szeptember hó 10-én s az azt megelőző vasárnapon ismét fog gyüjtés eszközöltetni az összes helybeli templomokban s igy remény van arra, hogy eme gyüjtés hasonlókép szép sikerel végződik.

Ő fensége Klotild főherczegnő a legnagyobb figyelemmel hallgatta végig a jelentéseket s azoknak befejezte után a fenséges Védnöknő a következőkép válaszolt:

Örömmel veszem tudomásul a jelentéseket, köszönöm e magasztos ügyben tanusitott buzgó eljárásukat. A gyülést bezárom.

A fenséges Védnöknő szavainak elhangzása után gr. Cziráky Antal állott föl s a következő beszéddel köszönte meg ő Fenségének kegyességét, melylyel a védnökséget elfogadni méltóztatott:

Császári és királyi Fenség! Feledhetetlen és áldott emlékü Erzsébet királynénk emlékére emelendő Örökimádás templomának fejérmegyei és székesfejérvári vidéki bizottsága, most diszgyülésünk záradékául legmélyebb hódolatát, lelkünk mélyéből fakadó háláját teszi császári és királyi Fenséged lábaihoz, Fenségednek azon mérhetetlen jóságáért és kegyességéért, hogy e bizottságnak védnökségét elfogadni és mai gyülésünkön meg jelenésével e napot nekünk becsessé tenni kegyeskedett.

Szivünk legnemesebb érzésének adott ezáltal erőt és hatályosságot, a leghathatósabb segélyt és támogatást nyujtva azon törekvésünhhöz és kitüzött kegyeletes czélunkhoz, hogy azért, kit életében a nemzet minden

gyermeke alattvalói, törhetlen rajongó szeretettel vett körül, most a nagy, a kegyes királyné elhunyta után, azzal áldozhasson, mi az emberi szivnek legbecsesebb, leggyümölcsözőbb kincse, az örök imádság áldozatával.

Fenséged nagy kegyessége biztossá tette nekünk, hogy nemcsak mi, de Isten segitségével századok hosszu során át unokáink, maradékaink is a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt esedezhetnek az irgalom Istenéhez azért az elköltözött nemes királyi lényért, ki itt a földön jártában mindnyájunk szerető Anyja, ez országnak köröre feledhetetlen királynéja volt.

Ez érzések adják ajkaimra császári és királyi Fenséged iránt hódolatunkkal párosult legmélyebb köszönetünknek szavait, kérve a mindenható Istent, hogy Fenségedet fenséges családjával együtt áldja meg áldásának bőségével e nemes buzgalmáért és irántunk tanusitott mérhetlen kegyességéért.

Zugó éljen töltötte be a termet a beszéd után. A fenséges védnöknő «Köszönöm, igen szivesen jöttem» szavak után lelépett az emelvényről.

Ő császári és királyi fenségének a megyés püspök ur bemutatta a jelenlévő egyházi férfiakat. A főrangu hölgyeket Sennyei Pál báróné, a főurakat Cziráky Antal gróf mutatta be, mig az Örökimádás templomra gyüjtő bizottság tagjait Szögyény-Marich Julia elnöknő.

A cercle után a gyülésre megjelent hölgyek, főurak bucsut vettek a főherczegasszonytól, ki azután 6 órakor visszautazott Alcsuthra.

Kivánatos, hogy a fényes ünnepségek meghozzák azt az eredményt, hogy a hivek belássák az Örökimádás temploma mielőbbi épülésének fontos voltát; hogy a magukba szitt lelkesedés őket áldozatkészségre szólitsa; hogy végül az ünneplés elmultával el ne muljék az a széleskörü érdeklődés, mely nemes versenynyé, vetekedő buzgalommá nőve a tettekben mindennap meghozza becses gyümölcsét.

***

A békés-csabai hangverseny multkor kimutatott jövedelménél sajtóhiba csuszott a szövegbe, 60 korona helyett *hatszáztiz korona* olvasandó.

Országos kath. nagygyülés.

A katholikus társadalmi életnek egyrészt legfényesebb megnyilatkozásai és ünnepei, másrészt a vallásos elvhűségünket, buzgalmunkat és bátorságunkat leghatásosabban fokozó eszközök, valamint a köztünk, katholikusok között fönnálló testvéri szeretet és egység erősbödésének alkalmai a katholikus nagygyülések. Jöjjön tehát mindenki, a kinek kedves az ő katholikus hite, jöjjön az ország fénye

össze a testvéri egység szent ünnepére vezéreink szavából okulni, tanulni, lelkesedni, a magyarországi katholikusok zászlaja alá esküdni. *Legkivált a világiakat törekedjünk megnyerni.*

Kérelem.

Az országos katholikus nagygyülés előkészitő bizottsága tisztelettel kéri mindazokat, kik a nagygyülésen részt óhajtanak venni, hogy ebbéli szándékukat az előkészitő bizottság irodájánál, (Budapest, IV., Molnár-utcza 11. Katholikus Kör) mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Az ügyek gyors lebonyolitására nézve fontos a mielőbbi tömeges jelentkezés.

Jelentéseket különben julius hó végéig elfogad az előkészitő bizottság.

Jelentkezés.

Az országos katholikus nagygyülés tagja lehet minden katholikus férfi, ki 4 korona tagsági diját befizette. Hölgyek pártoló tagok lehetnek s tagsági dij fejében 2 koronát fizetnek.

Szükebb viszonyok közt élő egyéneknek a plébániai hivatal vagy valamely katholikus egyesület ajánlatára a tagsági dij 2 koronára leszállitható vagy egészen is elengedtetik.

A katholikus legényegyletek ifjusága dijat nem fizet.

Tagsági jegyek.

A nagygyülést előkészitő bizottság irodája most kezdte meg a tagsági jegyek szétküldését.

Tisztelettel kérjük ezen tagsági jegyek megőrzését, mert azok az utazásnál és a gyülés alkalmával igazolványul is szolgálnak.

A nyilvános ülésekre, melyek a székesfővárosi Vigadóban fognak tartani, tagsági jegy nélkül belépni nem lehet.

Utazás.

A nagygyülésre följövő tagok a következő utazási kedvezményekben részesülnek: A Magyar Államvasut vonalain III. osztályu jegygyel a II. osztályon és fél II-od osztályu jegygyel a harmadik osztályon utazhatnak.

A kassa-oderbergi vasut vonalain III. osztályu jegygyel a II. osztályon és fél III. osztályu jegygyel a III. osztályon utazhatnak.

A déli vasuttól és Dunagőzhajózási társaságtól még nem kaptuk meg a kért kedvezményeket, de meg fogjuk kapni.

Elszállásolás.

Kivánatra az előkészitő bizottság irodája a nagygyülésre följövők részére szállásról is gondoskodik.

És pedig: egy személynek külön szoba naponta 1 frt., közös szoba több személynek személyenkint 40—50 kr.

Tömeges jelentkezésnél valószinűleg még olcsóbb elszállásolásról is gondoskodhatunk. A lakás-jegyeket azért csak augusztus első napjaiban fogjuk szétküldeni.

Ellátás.

Azok részére, kik a nagygyülés napjai alatt mérsékelten akarnak költekezni, olcsó élelmezésről gondoskodtunk. Tisztességes ebéd ára 30 kr. vacsora 25 kr. És pedig a nagygyülés egész tartama alatt augusztus 17., 18., 19. és 20-ikán.

Megrendelésnél megjelölendő a nap, melyre az ebéd vagy vacsora kivántatik. Az ebéd- és vacsora-jegyeket a pénz beküldése után mindenkinek még otthonába elküldjük.

Mint a fentebbiekből látható, a nagygyülésen való részvétel senkire nézve sem jár nagyobb anyagi megterheltetéssel. Tehát jöjjünk össze mennél többen!

Az Országos Katholikus Nagygyülés programmja.

Előleges tájékoztatásul, nagy vonásaiban, itt közöljük az Országos Katholikus Nagygyülés programmját a következőkben:

Fővédnök: Vaszary Kolos biboros, Magyarország herczegprimása.

Védnökök: A nagyméltóságu magyar püspöki kar tagjai.

Diszelnökök: A magyar katholiczizmus történetében szerepet játszó Apponyi, Batthyány, Csekonics, Festetich, Cziráky, Esterházy, Hunyady, Károlyi, Majláth, Pálffy, Szápáry, Wenckheim, Zichy családok egy-egy tagja.

Elnökség: A Magyarország Kath. Kör Orsz. Szövetségének elnöksége.

A nagygyülés sorrendje.

Augusztus 16. csütörtök. Este 8 órakor ismerkedési estély a fővárosi Vigadó éttermeiben.

Augusztus 17. péntek. Délelőtt szentmise. Első nyilvános ülés. Délután 2—5. A szakosztályok ülései. 6—8. Második nyilvános nagygyülés.

Augusztus 18. szombat. Délelőtt szentmise. Díszülés. Ő Felségének, apostoli királyunknak 70. születésnapja alkalmából. Szakosztályi értekezletek. Délután hódolati ünnepség a legfölségesebb Oltáriszentség előtt. (Rendezik: Az Eucharisztikus társulatok). Ennek befejezéseül este nagy eucharisztikus körmenet.

Augusztus 19. vasárnap. Délelőtt szentmise. Harmadik nyilvános nagygyülés. Délben diszebéd a fővárosi Vigadó étermében. Délután a katholikus legényegyletek elnökeinek értekezlete. Zenetörténelmi előadás. A központi katholikus legényegylet hódolati ünnepe.

Augusztus 20. hétfő. Részvétel a Szent István-napi körmenetben.

Ugy a templomi ünnepségek, mint különösen az eucharisztikus körmenet fényének emelése érdekében tisztelettel kérjük azon egyesületeket, melyek saját zászlóval birnak, hogy zászlójukat magukkal hozni szivesked jenek.

Az előkészitő bizottság nevében

Gyürky Ödön,
titkár.

IRODALOM.

Abbé Coulin: Eucharistische Blumen. *Regensburg.* Ára 2 M. 50 f. — Alig találhatunk az Oltáriszentségről szóló kedvesebb könyvet, mint a melyet e czim alatt olvasóinknak bemutatunk. A szeretet elmélkedései a gondolatok virágaiból gyüjtögetve. Földolgozza az Oltáriszentség egész tanitását a jelenléttől egész a szentáldozási egyesülés után beálló paradicsomi nyugalomig. De az egész tárgyalás iránya a főczél, a szent áldozás felé mint előkészités törekszik. Elmélkedéseit a következő czimek alá csoportositja, melyek legalkalmasabbak az igazságok gyémántszemeit befoglalni: az ebédlő, uj dolog, Jézus emlékezete, legfőbb adomány, a szentségház, neve, szeme, szive, a szentségi kenyér, a szentségi élet, a szent ostya, az asztal, a kegyelmek vizei, Isten és a test, a két lakás, az isteni élet, egy csöpp viz (a kehelyben), a tömjénezés, a Magnificat, dicsőség Istennek, a nyugalom. Fejezeteinek tárgyát több elmélkedésre osztva sokoldaluan világitja meg. Gondolatai nem hideg fény, teljesek hővel, mit a sziv jóleső gyönyörrel bocsájt magába. Nem nehéz olvasmány, inkább érzelmi okoskodás s azért nagyon alkalmas a szent áldozáshoz mint távolabbi előkészület.

Gräfin O. Seherr-Thoss geb. Gräfin Strachwitz: Beim Tabernakel. *Besuchungen des allerh. Sacramentes. Mayer. u. C. Wien. Ára 1 kor. 50 fil.* Szentséglátogatásra szolgáló könyvecske. Becse különösen abban áll, hogy a mindennapi élet viszonyaihoz alkalmazkodik és gyakorlati irányban vezeti a lelket az életben legszükségesebb erényekre. A minden látogatásnál használható bevezetések után huszonkilencz látogatást nyujt világos, könnyen áttekinthető anyagelrendezéssel. Előbb az erény indulatát önti az imádó szivébe s azután akaratába és ajkaira adja az ebből fakadó szent elhatározásokat és föltételeket; buzgón alkalmazza a zsoltárok idézeteit s minden látogatáshoz egy rövid bucsuimát illeszt, melyet megtanulva egész nap gyakorta ismételünk s vele a nyert szentséglátogatási kegyelmet megujitjuk.

***

Szentségimádó összejövetel. A váczegyházmegyei szentségimádó papitársulat több tagja egyházmegyei igazgatójuk vezetése alatt püspöki engedélylyel egyes plébániákon időközönként összejön, a plébánia épületben rövid lelkigyakorlatot s végül a hivő nép részvételével a templomban kitett Oltáriszentség előtt imádási ünnepélyt tart. E nap sorrendje a következő: Délelőtt 10 órakor elmélkedési pontok, 11 órakor lelkiismeretvizsgálás, 12 órakor ebéd lelkiolvasmánynyal; délután 2 órakor elmélkedési pontok, 1/23 órakor papok gyónása a templomban, 3 órakor csöndben Szentségkitétel; szentbeszéd, ezután minden pap fönhangon rövid imádást végez s közben a nép énekel. Végül a helybeli plébános Jézus nevének litániája, a Tantum ergo és Genitori eléneklése után áldással zárja be az ünnepélyt, mely után a nép gyóntatása következik.

Szerkesztő: **Kutschera József.**

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal

magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhímzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranczlák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint hímzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

I. ÉVF. 1900 7. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMDA BUDAPESTEN

I. ÉVFOLYAM. 1900. AUGUSZTUS 6. 7. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Felhivás az Országos Eucharistikus kongresszusra. — Manna. — Az emberi jóság forrása. — A gyakorlati élet és a szentségimádás. — Oltáregyesületi ügyek: 1. Az Eucharistikus kongresszus programmja. 2. A központi Oltáregyesület kiállitása. 3. Az oltárok ékessége a szentségimádók boldogsága. 4. Pénzek nyugtázása. 5. Tárgyak lajstroma. — Örökimádás temploma: Az örökimádás nyugaton. 2. Az Örökimádás templomának kelyhe. — Egyházi öltönyök: Stola és manipulus. — Művészet az Oltáregyesület szolgálatában: Templomi ércztárgyak aranyozása. — Irodalom. — Vegyes: Terjesztőnők becses figyelmébe. — Megholtak névsora. — Hirdetések.

Felhivás az Országos Eucharistikus kongresszusra.

A magyarországi papi Eucharisztia-társulatoknak és a szövetségbe lépett Oltáregyesületeknek egyházmegyei igazgatói még az 1899. nov. 10-én megtartott értekezletük alkalmával elhatározták, hogy az 1900-ik évnek, mint a keresztény Magyarország kilenczszázados és a katholikus Egyház szent évének folyamán Budapesten országos eucharisztikus kongresszust fognak tartani és e czélból az előmunkálatok végzésére egy bizottságot küldöttek ki.

A kiküldött bizottság föladatának megoldására több értekezletet tartott, melyeken elhatározta, hogy:

1. az országos eucharisztikus kongresszus az országos katholikus nagygyüléssel egyesülve, egy és ugyanazon időben és pedig folyó év augusztus 16—19-ig tartassék meg olyképen, hogy mig a katholikus nagygyülés központi irodája egyuttal az országos eucharisztikus kongresszusra való jelentkezéseket is elfogadja és a kedvezményes utazási, elszállásolási és élelmezési ügyek elintézését egyetemlegesen magára vállalja, addig az országos eucharisztikus kongresszus a maga részéről mindent megtesz, hogy az általa rendezendő eucharisztikus ünnepségek által a katholikus nagygyülés fényét emelje.

A bizottság továbbá elhatározta, hogy:

2. szeptember 19-én és 20-án országos eucharisztikus zarándoklatot rendez Rómába, melynek lelki vezetését a magyarországi szentségi társulatok egyházi tagjai fogják intézni, mig a műszaki vezetésre a bizottság Varga Mihály plébánost, a «Reménységünk» szerkesztőjét kérte föl és nyerte meg.

A római zarándoklatnak részletes programmját már jóval ezelőtt közzétettük, mig az országos eucharisztikus kongresszus tervezetével késnünk kellett. A rendezés elé nagy akadályok gördültek. Már-már azt hittük, hogy tanácsosabb lesz, ha az eucharisztikus kongresszust későbbre halasztjuk.

Ezalatt azonban nagyot fordult az idők kereke! A napi eseményekből mindig világosabban kirí, hogy a keresztény Magyarország kilenczszázados évfordulójának ünneplésében mi katholikusok csaknem teljesen magunkra leszünk hagyatva és hogy a kilenczszázados évforduló csak annyiban lesz emlékezetes, a mennyiben azt mi teszszük emlékezetessé.

Nem habozunk azért tovább egy pillanatra sem! hanem bizva az Ur Jézus szent kegyelmében, odasorakozunk az országos katholikus nagygyülés kibontott zászlója alá! és az előkészitő bizottság határozatához hiven, folyó év augusztus 16—19-ig napjaira országos eucharisztikus kongresszusra kérjük és hivjuk meg minden rendü és rangu katholikus hitfeleinket, jelesen a szentségi társulatoknak, a papi «Eucharisztia-társulatoknak» és az «Oltáregyesületeknek» vezetőségeit és tagjait. Az eucharisztikus kongresszus technikai nehézségeit a katholikus nagygyülés előzékeny központi irodája javarészben elháritotta és az országos eucharisztikus kongresszus különben sem ró külön terhet a résztvevőkre, kiknek legnagyobb része ugy is már magára a katholikus nagygyülésre is eljönne.

Hogy pedig az eucharisztikus kongresszus ügyét lehetőleg még inkább megkönnyitsük, kérve-kérjük az «Eucharisztia-Társulat» egyházmegyei igazgatóit és az «Oltáregyesületek» elnökségeit és intézőit, mentsenek föl minket főleg e jelen alkalomból a hosszadalmas formalitásoktól, a különkülön meghivásoktól, melyek a központi intézkedést szerfölött megnehezitik; hanem egyedül a szent czélt tekintve, legyenek szivesek egyszerűen «A katholikus nagygyülést előkészitő bizottság irodájánál, (Budapest, IV., Molnár-utcza 11. Katholikus Kör) jelentkezni, megjegyezve, hogy az eucharisztikus kongresszuson is résztvenni kivánnak. Az eucharisztikus kongresszusra nem kell külön tagsági dijat fizetni, miután a katholikus nagygyülés és az eucharisztikus kongresszus költségei közös számla utján intéztetnek el.

Egyebekben a tagsági dijra, a tagsági jegyekre, az utazás, elszállásolás és ellátást illetőleg a katholikus nagygyülés által kiadott szabályzat a mérvadó. Azon hölgyek azonban, kik valamely szentségi társulatnak tagjai, az eucharisztikus kongresszuson, az illető szakosztályban, rendes tagokul tekintetnek. (A katholikus kongresszus programmját lapunk 6-ik száma tartalmazza.)

Ugy a templomi ünnepségek, mint különösen az eucharisztikus körmenet fényének emelése érdekében tisztelettel kérjük azon egyesületeket, melyek saját zászlóval birnak, hogy zászlójukat magukkal hozni sziveskedjenek.

***

Az eucharisztikus kongresszussal és az eucharisztikus római zarándoklattal, ezzel a két egyaránt nagyjelentőségü mozgalommal akarják a magyarországi szentségi társulatok a katholikus Egyház szent-évét és a keresztény Magyarország kilenczszázados jubileumának ünnepségeit emelni.

Hogy pedig mind a két mozgalom minél hatalmasabban nyilatkozhassék meg, hogy Budapesten édes magyar hazánk iránt, Rómában pedig a katholikus Egyház iránt róhassuk le egyházi és hazafiui nagy kötelességeinkhez méltóan hálánkat és hódolatunkat, kérve-kérjük magyarországi katholikus testvéreinket, az egyháziakat ugy mint a világiakat, a férfiakat ugy mint a hölgyeket, vegyenek részt minél többen a kongresszusi és a zarándoklati mozgalmakban.

Jöjjön el mindenki, a ki csak teheti, hozzánk Budapestre és szeptemberben velünk Rómába!

Jöjjenek el főleg az «Eucharisztia» és az «Oltáregyesületnek» egyházmegyei igazgatói, elnökei, választmányi és minden egyéb rendes és pártoló tagjai.

Az Oltáregyesületek küldjenek ki ide is, oda is képviselő tagokat! Az urnők toborozzanak, gyüjtsenek minél több résztvevőket!

A lelkipásztorok hozzák föl Budára és azután vezessék velünk hiveiket Rómába, százával, ezrével!

Jöjjenek el jámbor katholikus véreink, hogy az Oltáriszentségben köztünk lakozó Ur Jézus Krisztus előtt leborulva nyilvános hitvallást tegyünk katholikus hitünkről és a legfőls. Oltáriszentségét szent körmenetben körülhordozva mutassuk be a katholikus magyarok hódolatát «Ő Előtte», ki az országok és nemzetek sorsát intézi!

Mutassuk meg az eucharisztikus kongresszus által, hogy főleg a legfőls. Oltáriszentség iránti bizalom és hódolatban «egy sziv és egy lélek» vagyunk és a katholikus nagygyülés által, hogy az igazi katholiczizmus nemcsak társadalmilag ébredt hazánkban, hanem az igazi katholikus hitéletben is, mely gyökerét a szentségekhez való járulásban birja. Szakitsuk meg egyidőre nyári szünidőnket, hozzuk meg ezt az áldozatot legalább a jubileumi szent-évben.

Föl tehát az országos eucharisztikus kongresszusra és az országos katholikus nagygyülésre!

Az eucharisztikus társulatok igazgatóinak értekezlete által kiküldött bizottság nevében

Kánter Károly,
apát, kir. pal. plébános, a bizottság elnöke.

A manna.

Az Oltáriszentségnek előképe az ószövetségben a manna. Az Egyház imádságai, sőt az ujszövetségi szentírás is sokszor hasonlitják egybe a mannát az Oltáriszentséggel.

Arány, rend és törvényszerüség az isteni szépség nyomai. Az Istent kereső lélek kapva kap rajtuk, ha a gondolatok csillagraján keresztül utnak eredve, innen is, onnan is feléje ragyog valamelyikök. A mit megtalál a kicsiny porszemben, azt nagyitva látja az égitestben; a mit gyönyörrel élvez, midőn illatos árnya alatt pihen, a lombos hársfát megleli a hársfamag csirájában; az óriás ragyogó napnak képe benne tündöklik a fűszálon rezgő harmatcsöppben; ime az arány; anyag és szellem egymással egyesülve, egymást áthatva, a mérhető igazság, az anyagba zárt gondolat, világosság, melynek tünete egy, csak alakja más az anyagon s a szellemen, a beszélő kövek s a szellemi életre ható érzések mind, mi szépen szövődnek együvé, megalkotva azt a himes szőnyeget, melyen a jó Isten kedve nyugoszik: ime a rend; s mindez formához kötve áll előttünk, mely uralma alatt tartja, hogy minden igy legyen: ez az isteni akarat, az örök törvény; kötése ez a természet könyvének, mondatfüzése az örök igazságnak, pecsétje a szabadakaratnak, öve a világmindenségnek; Isten keze vele szóritja egygyé a tömecset s az egész világgömböt: ime a törvényszerüség. S mindezekben egyik előkészitője a következőnek: lépcsőzet, mely a világ teremtésétől mindig tovább s tovább vezet.

A mint a természet rendjében mindez gyönyöre a gondolkodó embernek: ép ugy megtaláljuk az arány, rend és törvényszerüséget a kegyelmi, a természetfölötti világban. Itt is a fejlődés és kibontakozás arányosan történik, egybeszövődik a természetes képesség a természetfölötti erővel s megszentesiti mindezt a szentség fényével az isteni akarat. Ez a fejlődéses szépség meglátszik a mannán; ezen a csodás eledelen. Mannája van az ószövetségnek, mannája az Egyháznak, mannája az égi boldogságnak: sokban megegyeznek s ezzel az előző odamutat a következőre; a miben eltérnek, abban fölülmulják egymást. A lélek bármelyikéhez térdel, hogy szüresölje az üditő gondolatok élővizét, mindegyiket bőséges és fölségesnek találja: de hogy rendet tartson, javára lesz, hogy az alsónál kezdje.

Nézzük tehát az ószövetség mannáját.

Isten az ő népét soha el nem hagyja. Isten bele nem fárad a nyomorult ember szeretetébe még akkor sem, midőn ez bizalma fogytában csüggeteg és fáradt, s kishitüségében

nem birja követni Teremtőjének nagyra szólitó hivását. Im, zsidó népét hivja Egyptomból, a nyomoru rabságból a boldogság és uralom igéret-földjére. Mózest küldi neki. A bárány vérének erejével szabaditja meg őt. Átvezeti a vörös tengeren, maga is népe közé bocsátkozik és felhő- és tüzoszlopban jár előtte. És mégis mivel fizette meg ezt a nép? Ime a szentirás szavai:

«És Izrael fiainak egész gyülekezete *zúgolódék* Mózes és Áron ellen a pusztában. És mondták Izrael fiai nekik: Bár inkább az Ur keze által *haltunk volna meg* Egyptom földén, mikor a fazék hús mellett ülvén, elégséges kenyeret ettünk vala; miért hoztatok ki minket a pusztába, hogy az egész sokaságot *éhséggel* öljétek meg?» Ime az éhség szenvedése, melyet a kishitüség és bizalmatlanság növel. Mindig ilyen az ember a szenvedésekben. Az Ur pedig csak azt akarta vele, hogy népét az égi eledel méltóbb vételére szenvedéssel előkészitse.

«Mondá pedig az Ur Mózesnek: *Ime én az égből adok nektek kenyeret;* menjen ki a nép és szedjen a mennyi elég naponkint; hogy kisértsem meg őt, vajjon az én törvényeim szerint jár-e vagy sem? A hatodik napon pedig készitsék el, a mit bevigyenek; és ez kétannyi legyen, mint a mennyit naponkint szedni szoktak». Isten e szavakkal megigéri az égi eledelt, a csodálatos táplálékot. Fog-e azonban a nép hinni ez igéretben? ki fog-e menni a táboron kivül, hogy az égből hullatott csodás eledelt összedje? vagy azt mondja talán: ki látott már az égből kenyeret hullani, s nem megy ki? Ime, Isten hitet kiván tőlük, az égből hulló táplálék lehetőségében előbb megkisérti őket, ha vajjon hisznek-e?

Mózes tehát és Áron buzgalmuk minden hevével s szavuk meggyőző erejének teljével lépnek a nép elé, hogy ezt a csoda elfogadására képesitsék, az Isten igéretét tudtul adják, bennök a hitet fölébreszszék. «Este megtudjátok, hogy az Ur hozott ki titeket Egyptom földéről; és *reggel meglátjátok az ő dicsőségét*», igy szóltak a néphez. «És midőn Áron Izrael fiai egész gyülekezetének szólott, a pusztára tekintének és ime, az Ur dicsősége megjelenék a felhőben.» Mi fönséges előkészület az égi eledelre; a készülő csodára. Ime, látom az éhező, aggódó népnek százezreit, a hős termetü harczosokat a törzsek előkelőitől a nép vitézeiig nejeikkel és gyermekeikkel, a játszadozó kisdedek s a komolyabb tekintetü ifjakkal egymáson szorongva, mint sürü rajt, a hegyekre szállva megtelepedni s feszült figyelemmel csüggeni Áron szavain, melyek ma a szokottnál nagyobb hévvel és tüzzel folynak ajkairól s ragadják meg a szent nép sziveit.

Mint főpap áll ő a nép előtt, Mózesnek jobbján a felhőoszlopnak tövében, a melyben Isten lakik. S a mint a nép a hegyek lejtőiről reá tekint a pusztaság felé, a csoda igéretét az Ur tanuskodása csodával erősiti meg. A felhőoszlop fényt öltt, ragyogni kezd és benne megjelenik

az Ur dicsősége. S a felhőből megszólal isten szava Mózeshez:

«Hallottam Izrael fiainak zúgolódását, mondd nekik: Estve húst esztek és reggel jól laktok *kenyérrel*. És megtudjátok, hogy én vagyok a ti Uratok és Istenetek». Fönséges szózat! Tehát csodák előzik meg az égi eledel csodáját és jövendölés és isteni szó adja tudtul, hogy az, a mit igér, az az Isten csodája, és mint ilyen, több, nagyobb, fontosabb, mint a többi csoda és jövendölés, mely azt előkészíti. A reggel nyujtandó égi kenyér zálogául este csodás mennyiségben húst ad Isten népének; ime: «*Lőn pedig este, hogy fürjek jövén föl, ellepék a tábort*». Isten így bizonyitja, hogy övéi mindenek: az ember és táplálékja, ő teremtette, ő termeszti és adja ezt amannak. Ő ura az életnek és az ételnek. Izrael népe elcsititja éhségét és lenyugszik.

Leszáll az éj. Ünnepélyes, csöndes éj, a minő Isten szeretetének csodáit és titkait foglalja körül. Csodás éj, hasonló az első karácsony éjszakájához, meg ahhoz, a melyen az Oltáriszentség öröksége szállott reánk, vagy a melyen az Ur sirjából fölébredett. «*Reggel* a tábor körül *harmat szállott vala*. S mikor ez befödte a föld szinét, látszék a pusztában valami apró, mintha mozsárban törték volna, hasonló a földre szállt dérhez. Mit meglátván Izrael fiai, mondák egymásnak: *Man hu?* mi azt teszi: *Micsoda ez?* mert nem tudják vala, mi az. Kiknek mondá Mózes: *Ez azon kenyér, melyet az Ur adott nektek eledelül*. S ez azon ige, melyet az Ur parancsolt: Szedjen abból kiki, a mennyi elég eledelére, minden főre egy gomort (= 2·4 liter), a sátorban lakó lelkek száma szerint szedjetek. És Izrael fiai ugy cselekvének és szedének, ki többet, ki kevesebbet. És megmérék a gomormértékkel; *és sem annak, ki többet szedett, nem vala többje; sem a ki kevesebbet szerze, nem találá kevesebbet*; hanem mindenki annyit gyüjte, a mennyit megehetett. És mondá nekik Mózes: senki se hagyjon abból reggelre. Kik nem hallgatták őt, hanem némelyek közülök hagyának reggelre is, és ez elkezde férgesedni és megrothada. Szedék pedig azt *reggel*, kiki a mennyi elég lehetett élelmére; mert mikor a nap fölmelegedett, elolvada. A hatodik napon pedig *kétannyi* eledelt szedének, azaz két gomort minden emberre; eljövének pedig a sokaság minden fejedelmei és elbeszélék Mózesnek. Ki mondá nekik: Ez az, miről az Ur szólott: Holnap a szombat nyugodalma az Urnak van szentelve. Mind, a mit tennetek kell, tegyétek meg és a mit főznötök kell, főzzétek meg; a mi pedig megmarad, hagyjátok reggelig. És ugy cselekvének, a mint Mózes parancsolta vala: és nem rothada meg, féreg sem találtaték benne. És mondá Mózes: Egyétek meg azt ma, mert az Úr szombatja vagyon, azért nem találtatik a mezőn. Hat nap szedjetek a hetedik napon pedig az Ur szombatja vagyon, ma nem találtatik a mezőn. És eljövén a hetedik nap, kimenének némelyek a népből, hogy szedjenek és nem talá-

lának. — És Izrael háza annak nevét *mannának nevezé*, mely olyan vala, mint a koriandrom magva, fehér és ize, mint a mézes pogácsáé. Mondá pedig Mózes: Ez azon ige, melyet az Ur parancsolt: Tölts meg abból egy gomort és tartassék meg az a következő nemzedéknek, hogy ismerjék meg a kenyeret, melylyel titeket a pusztában tápláltalak, midőn kihozattatok Egyptom földéről. És mondá Mózes Áronnak: Végy egy edényt, és töltsd meg annyi mannával, a mennyi egy gomorba fér és tedd az Ur elé, hogy megtartassék nemzedékeiteknek. *És Áron eltevé azt a sátorba, hogy megtartassék*. Izrael fiai pedig negyven esztendeig evének mannát, mig lakásukra szánt földre jutottak; ezen étellel táplálkozának, mig Kánaán földének határait elérték.» (II. Móz. 16.)

Mielőtt a manna adásának jelentőségét kifejtenők, azokkal kell leszámolnunk, kiknek érzékiességök érzékeiket oly durva és daróczszerűvé tette, hogy minden természetfölöttitől, csodától sőt magának a szellem létezésének elfogadásától irtóznak s ideges vergődéssel küzdenek az ezeket támogató bizonyitékok ellen. Az e fajta vakok, habár a szentirás előadott minden mondatából kiragyog az, hogy a mannát Isten csodával adta s az nem volt természetes módon adott eledel, a mannát csak olyan közönséges eledelnek állitják, a mi manap is terem. Hivatkoznak a tamariskus-fára, mely a Sinai-félszigeten nő, ebből olyan szemecsekben, mint a tömjén, kivált, ha apró rovarok megszúrják, nedv fakad; ha fává nő 20 lábnyi magasságot ér el, de mint cserje is gyakori; édes nedvét junius és juliusban fakasztja. Azt állitják, hogy a manna nem volt egyébb, mint a tamariskus-fának a gyantája. Valóban van is sok hasonlóság ezen termény és a manna között, ez is hasonlit a koriandrommaghoz, szine, mint a bdellium, ha sürün hull, mint dér lepi el a fák alját, édeskés izű, ha a nap heve rátűz, elpárolog: mégis nagy merészség volna ezt, bár csak természetes megfigyelés szerint, a mannával azonosnak tartani, mert ha ezen tulajdonságokban némikép meg is egyeznek, a legtöbben eltérnek.

Izrael népe már májusban nyerte a mannát, s a manna hullott julius után is, az egész éven át, még télen is; a manna éjjel hullott s napkeltekor már a földön hevert: ama gyantaféle a fölkelő nap sugaraival fakad; csak nedves években termeli a fa a szemcséket és sokszor évek hosszu során át elmarad a termés; a manna nem hullott a hetedik napon: ez a termény naponként hull, ha a nap süt; hihetetlen, hogy mindenüt, a merre jártak, lett volna tamariskus; még kevésbbé lehetséges, hogy a fa oly bőven adta volna a terményt, mert ehhez *naponként* húszezer mázsa kell vala, holott a mai egész évi termés a legjobb esetben háromszáz kiló; sem Mózest nem hihetik oly vakmerőnek, sem a népet oly együgyűnek, hogy midőn szemeikkel látják, mint hull le a fáról a gyanta, azt az égből hullottnak mondják.

Alig hihető, hogy a zsidók ne ismerték volna a pusztában bolyongtukban a tamariskus-fa ezen tulajdonságát s mint mondhatták volna okos észszel ennek gyantájára: man hu? mi ez? Lehetetlen, hogy valaki a tamariskus-gyantát naponta egye negyven évig, mert az oldó gyógyszer. Kétségtelen, hogy a későbbi zsidók is ismerték azt a fát s mégis a mannát mindenkor égi, csodás eledelnek tartották, épen Mózes ez elbeszélése és atyáik hagyománya alapján. Az elbeszélés a mannáról oly tulajdonságokat mond, melyekkel csak egy csoda-étek birhat: szombaton nem hull, másnapra megférgesedik, de péntekről szombatra vasárnapig, a sátorba, illetve frigyszekrénybe helyezett pedig évszázadokon át eláll, mindenkinek kellemesen izlik, bármennyit szed valaki, ha sok, ha kevés, nem több, sem kevesebb, mint egy gomor és még is épen annyi, a mennyit megehetett. A szentirás szavai egyre emelkedőbben és növekvőben mutatnak a mannára mint *nagy* csodára, a mely, mint Isten nagyra szóló tanusága, a mellett bizonyit, hogy nem Mózes, hanem ő maga vezette ki Izraelt Egyptomból; negyven esztendeig tartó csoda, Isten közvetetlen tanuskodása a felől, hogy ő az, ki vezeti és legelteti, mint báránykáját a nemzetté nőtt Jákobot, vezeti a csodaoszlopban, legelteti az eléje hintett mannával. Isten törvénye nem hullat-e onnan fölülről életet és ételt, mit a termékenyitő zápor s az elevenitő harmat csöppjeibe zárt le, hogy vele kifakaszsza a föld keblébe rejtett természeti erőt? nem teheti ezt Isten rövid uton, hogy az embert tápláló étket és italt nem a föld szinén érleli a titkon termő búzában s az életerőt tüzelő gerezdben, hanem angyali kezek szolgálatával, a szellemi erők alkotó köreiben, fönt az ég magasában termeszti s igy készen juttatja az eső és harmat hazájánál magasabban álló szellemi országból azoknak, a kik az ő népe, nyája, a kiket szeret? Ne nézzük Istent oly kicsinyesnek, a ki a természet rendes utján kimeritette tudását, erejét és szeretetét, mintha a természetnél tökéletesebbet nem adhatna!

(Folytatjuk.)

Gyakorlati élet és a szentségimádás.

A Jézus iránt való szeretet próbája, melyből bebizonyosodik, hogy az való szeretet és nem puszta érzelgés, az a gyümölcs, melyet a szentségkedvelő lélek a gyakorlati életben hoz. Jézus szőlőtőnek vallja magát, mi pedig szőlővesszők vagyunk: kettőnk közt való benső egyesülés adja a szeretet életét. «Én vagyok a szőlőtő», ugymond és ti a szőlővesszők; a ki én bennem marad és én ő benne, *az sok gyümölcsöt terem.*» Mi a gyümölcs? A jócselekedet, melyet az erényes szándék virágzása előz meg. A szeretet nem éri be a virágzással, az áhitatos szándék jó illatával, a szeretet sok gyümölcsöt terem.

Megfelelhetünk arra, vajjon van-e szeretet abban a lélekben, mely igen ájtatos és buzgó az Oltáriszentség előtt, a midőn tömjénillatot szi és az örökfényt látja a templomban, de künn az életben csak olyan, mint a többi. Az ilyen áhitat, a melynek nincs gyümölcse, az nem lehet szeretet. Nagy hatással van reánk a szeretett Jézus imádása, lelkünk fehéredik az ő szent szine előtt, mint a gyolcs a nap tiszta sugaraiban. Végezzük tehát a szentségimádást oly szándékkal, szellemben, tervszerüséggel, hogy aztán megteremje lelkünk a szeretet gyümölcseit. *Ne feledjük el az Oltáriszentség előtt, hogy mi az emberi társadalom tagjai vagyunk: és viszont a társadalmi életben ne feledjük el, hogy mi Jézust az imádásig szeretjük.* Ezen életelv betartása összhangzatba hozza az életet a Szentséggel, röviden mondva, szent életüekké tesz.

Nagyon jók a szentségimádási vezérkönyvek, de az ideális szentségimádó nem vezérkönyvből imádkozik, nem könyv, hanem szive szerint társalog az Urral. Egyik azt kérdi, imakönyv nélkül mit tudjak én mondani Jézusnak egy negyedóra hosszáig, egy fél, vagy épen egy egész óráig? Épen itt rejlik a titok. Ha egy lélek azt kérdi, mit mondjak Jézusnak, van-e abban szeretet? Az igazán szerető szivnek nagyon sok a mondani valója, sőt ugy érzi, sohasem lehet kész azzal, hogy szivét teljesen kitárja.

Mit mondjak Jézusnak?

Mit szokott mondani az ember, ha jó barátját látogatja meg? Társalog vele az ő és a saját ügyeiről, a napi eseményekről, a mennyiben őket illetik. Társalogjunk az édes Üdvözitővel az ő és a magunk ügyeiről, az őt és minket illető eseményekről.

Elsőben is *dicsérjük* őt, ugy, mint a szerető szív szokta szemtől-szembe elragadtatott gyönyörrel dicsérni azt, a kit szeret. Ismerjük őt s azért soha sem fogyunk ki a dicséretből. Mondjunk neki minden szépet és jót, a mit csak mondani lehet az ő örök szeretetéről, irgalmáról, mindentudásáról, hatalma, fönsége, égi-földi dicsősége, jóságáról és igy tovább minden isteni tulajdonságairól; aztán dicsérjük őt emberi jótulajdonságaiért, az ő gyöngédsége, alázata, szenvedése, önfeláldozása, fáradhatatlansága stb. miatt; majd ama tulajdonságaiért, miket az ő szentségei jelenlétében mutat: melyek egyszerüség, állandó jelenlét, nagylelküség és igy tovább; dicsérjük őt, hogy lelkünk lássa az ő gondviselését azon napi eseményekben, melyekben ő azt megnyilatkoztatja, midőn ellenségeit megzavarja és megszégyeniti, az őt szolgáló gyöngéket győzelemre segiti, midőn a bünt bünteti, az erényt jutalmazza. Mindezt tegyük egyedül őt szeretve, az igazakat miatta, a rosszakat szánva, soha senkit el nem itélve, magunkban el nem bizakodva. Ez a dicsérő szent-

ségimádás visszatart a gonoszok gyülekezetétől, bizalomra készt Isten iránt, fölbátorít, hogy Jézus szeretetét megvalljuk az emberek előtt.

Miután dicséretünkkel elmondtuk neki, minő jó ő, miután szivünk szeretetét e dicséretben izzóvá szítottuk s miután meghallgattuk szavait, a melyekkel bátorított, mondjuk el neki, *panaszoljuk el, minők vagyunk mi.* Mi nyomorultak, gyarlók, bűnösök, hűtlenek, gonoszakszemben az ő nagy szeretetével. Részletezzük ezt azzal, a mi az utolsó szentséglátogatás óta velünk történt. Panaszoljuk el, mily hamar, méltánytalanul, rút kitöréssel gerjedtünk haragra, mily szeretetlenek voltunk, szórakozottak az imában, mily engedetlenek, elégedetlenek, zugolódók, csüggetegek, hazugok, csalfák, fondorkodók, megítélők, mulandókat hajszolók, rátartósak, lanyhák és kényelemszeretők, érzékenyek, ingadozók, szerettünk olyast, mi az Ő szeretetével együvé nem fér. Szégyenünkben törjék össze lelkünk; mutassuk meg ijedezve lelkünk fekélyes sebeit. Kérjünk bocsánatot: tegyünk igéretet.

Hogy szégyenünk még nagyobb legyen, ismerjük el szine előtt, *mi jót tett velünk.* Valljuk meg előtte, hogy szivünk minden dobbanását, minden lélegzetünket, szemünk ragyogását, együgyű ajkunk gagyogását, minden csöpp vért, minden falat ételt, minden korty italt neki kell köszönnünk; az időt minden perczével, az életet minden örömével, az álom szendergését, a hajnali ébredést, mind, mindezt köszönjük meg, hálájuk meg neki, mint a gyermek megköszöni szülőjének, ha uj ruhát kap. A mi velünk jó történt legutóbb, mind kutassuk elő s igaz beismeréssel adjunk hálát neki. Az ő sugalmazásait, a jóra ösztönző kisértéseket, a vigasztalást, az imát, a bűnbocsánatot, a munka sikerét, jelenlétét, segitségét; hogy a Szentséghez hivott, hogy ide segitett; az előljárók igazgatását, az őrző angyal vezérletét, a szentek esedezését, az édes Szűzanya szeretetét, a Szentlélek adományait: hogy a midőn elhagytuk, el nem hagyott, midőn vétkeztünk, nem bűntetett.

S miután saját bűneinket az ő szent szivére borulva, elsirattuk s neki a velünk tett jókért hálálkodtunk, ugyancsak a napi események és saját körülményeinkből meritve, megkérleljük őt azon bűnökért, a mikről tudomással birunk; az alattvalók vétkeit, a botrányokat, a családtagok bűneit; mind-mind szeretetünk fájdalmas tüzével szeretnők elemészteni; nemcsak mert Jézust bántják, a kit mi szeretünk, de mert Jézust szeretjük, a ki ezek lelkeinek kárán bánkódik. Ime a beszélgetés, a meghitt társalgás, a szerető bizalmaskodás mily bő anyaga ez! Ha ezt neki mind őszinte szivvel elmondjuk, szivünk közvetlen fájdalmát föltárjuk, mintegy az édes Jézusnak szeme közé nézve: a boldogság és vigasz özöne áraszt el s a szeretet bennünk az isteni jegyesség megszentesitő pecsétjét nyeri. Ugyanigy kell kiterjesztenünk a hálaadást is lehetőleg mindenre, a miről tudomással birunk; mert minden jó, a mi fele-

barátunkra száll, Jézustól jő s azt neki kell megköszönnünk. Mindebben, ha tudjuk, emlitsük meg a neveket, a személyeket, helyeket, körülményeket.

S most jövök a legfontosabbhoz. A mi rossz történt, Jézus szeretete arra ösztönöz, hogy ne történjék többé. S a hála mit parancsol egyebet, mint hogy a jót a rossz elháritásával viszonozzuk? Azért ebből a fájdalom és hálából szött szeretetből önkényt következnek a jó igéretek. Tehát most az édes Jézust fölékesitjük az igéret virágaival; megmondjuk neki, hogy itt, meg ekkor, mit teszünk, szólunk, hogy lesz, mint lesz minden, hogy őt bűn ne sértse, sőt tisztelet, imádás, szeretet környezze mindenfelől. A jó föltételeket a szeretett Jézus szine előtt részletezzük, körülményesen elmondjuk: Édes Istenem, kedves Jézus, ime ezt és igy akarom tenni és mondani... ezt és ezt többé nem teszem, nem gondolom... amazt pedig megakadályozom... megkérem őt, hogy téged ne bántson, mert az neked is, nekem is fáj... oktatni fogom őt szeretetedre... buzditom imára...

Ha pedig a jó és szent elhatározásokat mind elmondtuk Jézusunknak, következnek a könyörgések magunkért és másokért, ugyancsak a napi események, viszonyainkhoz mérten. Kérjük őt isteni szive szeretetére, isteni Anyjára, a Szentháromság dicsősége és boldogságára, hogy a mi jót előbb föltettünk, azt ő teljesiteni segitsen. S ezt ismét részletezve, kifejtve, egyenkint fölemlitve, meghitt és szerető társalgásban mondjuk el. Imádkozzunk végül az egyházért, annak előljáróiért, hazánkért, nemzetünkért s általában mindazokért, kikért az egyház imádkozni szokott, végül a haldoklókért és a megholtakért. Záradékul képzeletben megcsókoljuk az Ur Jézus szentséges lábain, kezein, szivén a szent sebhelyeket s az imádást befejezzük.

Igy rendezve be szentségimádásunkat, aligha fogunk könyvre szorulni. Imádásunk benső, igaz, természetes, közvetetlen gyakorlati leszen; megváltoztatja bensőnket, életünket, környezetünket. A szeretet igaz és bő gyümölcsöt termő leszen.

P. Pannonius.

Oltáregyesületi ügyek.

Az eucharistikus kongresszus.

Minő tüntetéseket tud rendezni a külföld a szentségi Uralkodónak, a lelkek Királyának, arról tanuskodhatnak, a kik néhány év előtt a brüsszeli ünnepélyeken jelen voltak. Az Oltáriszentség megérdemli, hogy mi is a szeretet lelkesülő tüzében az eucharistikus kongresszussal fényesen tüntessünk Krisztusunk mellett.

Jöjjünk egybe minél többen!

Vegyünk részt minél nagyobb lelkesedéssel!

Buzditsuk egymást szóval és példával!

Természetünkben van, hogy az ünnepiség fönsége, fénye és nyilvánossága meghódit, magával ragad és tettekre készt.

Mennyire szüksége van a mai közömbösés meghunyászkodott magyar katholikusnak arra, hogy hitének tűzhelyénél, az oltárnál s annak szent tüzénél, az áldozati szeretetnél gyulaszsza lángra hamvadni indult vallásosságát és eszmékért buzduló akaratát, hogy házáját a kereszt erejével mentse meg!

Vonjuk be különösen a lanyhákat is, hogy a kongresszus legalább arra tanitsa meg őket, hogy hitüket megvallják szóval és katholikus élettel.

Az eucharistikus kongresszusra jelentkezhetni dr. Gyürky Ödönnél, Budapest, IV., Molnár-utcza 11. szám.

A részvételi dij hölgyeknek 2 korona, férfiaknak 4 korona.

Kedvezményes vasuti és hajómenetjegyek igazolványai ugyanonnan szerezhetők.

Olcsó lakást és ellátást ugyancsak a titkári hivatal szerez.

Az eucharistikus kongresszus a *budapesti kath. kör disztermében, IV., Molnár-utcza 11.* alatt tartja üléseit.

Az eucharistikus kongresszus programmja.

A kongresszus augusztus 17-én délután 3—5 óráig és 18-án déli 11—1 óráig tartja üléseit.

1. *Megnyitó beszéd.*

2. *A papok Eucharistia-Társulata és az Oltáregyesületek föladata.*

Előadó *Porubszky József*, tó-almási plébános, pápai kamarás.

3. *A legfölségesebb Oltáriszentség hittani szempontból.*

Előadó *Tomcsányi Lajos*, Jézus társaságának tagja.

4. *A legfölségesebb Oltáriszentség erkölcstani szempontból.*

Előadó *dr. Fischer-Colbrie Ágost*, esztergomi kanonok, udvari káplán, pápai kamarás, bécsi augusztineumi igazgató.

5. *A legfölségesebb Oltáriszentség és a lelkipásztorok.*

Előadó *Hahnekamp György*, győri kanonok, a Társulati Értesitő szerkesztője.

6. *A legfölségesebb Oltáriszentség és a sajtó. — A Róma—Lorettói zarándoklat.*

Előadó *Varga Mihály*, csongrádcsanyi plébános, a «Reménységünk» szerkesztője.

7. *A legfölségesebb Oltáriszentség és a katholikus szertartások és művészetek.*

Előadó *dr. Piszter Imre*, a zirczeiszterczi rend budapesti házának főnöke.

8. *A legfölségesebb Oltáriszentség és az egyházi zene.*

Előadó *Mayer Károly*, székesfehérvári apát-kanonok.

***

A központi Oltáregyesület kiállitása. A katholikus nagygyűlésen megjelenők, de kivált az eucharisztikus kongresszus tagjainak figyelmét eleve fölhivjuk egyesületünk kiállitására, melyet a szétosztandó egyházi szerelvényekből rendez. Ha nem is lesz ezolyan

terjedelmes, mint a tavaszi, mert alig négy hó állott az előkészületek megtevésére rendelkezésül, mégis tekintélyes alakban fog forma és elrendezés dolgában mintául szolgálni az érdeklődőknek. *Kiss Aladárné* buzgó másodelnöknőnk önfeláldozó szorgoskodása és számos elökelő hölgyeink, kik a szent öltönyök készitését elvállalták, fáradhatatlan buzgolkodása e rövid idő alatt csodásat alkot a kiállitással, mely már aug. 12-ére elkészül és két termet fog elfoglalni. Az ünnepélyes megnyitás és a látogatásra nézve a legközelebbi időben végleges intézkedések történnek.

***

Az oltárok ékessége a szentségimádók boldogsága, mert a mint a disztelen és elhanyagolt oltár, a szennyes, kopott templomi ruhák hántják azok szemeit, kik Jézust becsülik, szeretik és imádják: ép ugy megelégedett örömmel pihentetik szemeiket az oltár szépségén s a szent öltönyök diszén azok, kik, mert az Oltáriszentségben rendkivülit, nagyot és kedveset, magát Istent imádják, *tőlük telhető buzgalommal gondoskodnak a világ Gondviselőjéről.*

Az elökelő anyák nagy gonddal, figyelemmel rendezik be és sok drágasággal diszitik serdült leányuk szalonját, hogy a főnemesi korona fénye alatt nevelkedett drága gyöngynek illő keretet nyujtsanak s a családnak viruló kincsét, azt a finom mosolygó kedélyt, azt az okosságot és jóságot lehelő lelket, azt a női erények pompájában gyönyörű jellemet hozzája illő nagyrabecsüléssel környezzék. Méltányos! De ugy vagyunk a mi Jézusunkkal is? Megnyeri-e Isten az ő házában és kegyelmes áldásainak trónján azt a diszt, mely őt megilleti? Vagy minő fogalmakat alkotunk a mi édes Jézusunkról, hogy őt az embereknél kevesebbre méltatjuk? Valóban csak azt mondhatjuk, hogy nem ismerjük őt! Mert, oh! be más volna az ő sora közöttünk, ha őt nem mondom, hogy szeretnők, hanem legalább csak ismernők! Jaj lesz nekünk, ha halálunk után lelkünk a mennyország kapuin kopogtatva siránkozik: «Uram, Uram! nyisd meg nekünk» s hangzik belülről felénk az elutasitó válasz. «Bizony mondom nektek, nem ismerlek titeket.» (Máté 25, 11.)

Tegyük meg tehát, hogy becses, finom és értékes legyen, a mint eddig is az volt, mind az, a mit Oltáregyesületünk a Szeretet Királyának nyujtott. Adjunk bőséges alamizsnát.

Buzditásul lássuk ismét, mily üzenetben küldi a szentséges Jézus hálaköszönetét az ő szolgái, az oltár papjai által. A papi hálairatokban Jézus szavát olvassuk:

Midőn Nyirsid leány-egyházam részére küldött kehelyért a hozzávalókkal együtt a legmélyebben érzett hálámat és köszönetemet fejezem ki, az Oltáregyesületre Isten áldását a legforróbban óhajtom. E tekintetből én öt szentmisét vállalok el.

Rus János, g. szert. kath. áld.-pap.

Hálás szivvel mondok mély köszönetet, ugy az én, mint hivelm nevében a központi Oltáregyesületnek a szép és művészies tárgyakért, melyeket szegény templomunknak ajándékozni méltóztatott.

Holnap, azaz folyó hó 8-án tartjuk

imádási óránkat, a mikor is kedves kötelességünknek tartjuk a legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézus Krisztushoz könyörögni, kérvén Őt, hogy az Isten dicsőségére szolgáló szent működésében végnélküli áldásában és kegyelmében részesiteni kegyeskedjék.

Schaffer Sándor.

Fogadja hálánk legmélyebb kifejezését azon kegyért, melyben bennünket a budapesti központi Oltáregyesület egy ciborium és egy kehely ajándékozásával részesiteni kegyes volt. Hálánkat azzal igyekszünk leróni, hogy imádkozunk örök és földi jóléteért és iparkodunk az édes Jézus dicsőségének előmozditására és keresztény testvéreink segélyére minél virágzóbb Oltáregyesületet alapitani.

Révész István, dunakeszi plebános.

A központi Oltáregyesület által a vasnádasdi plébánia Halogy fiókközsége részére kegyesen küldött nagybecsü egyházi szereket átvettem. Sietek legmélyebb köszönetemet ugy saját, valamint hiveim nevében e nagylelkü adományért kifejezni. Buzgó imánkkal fogjuk első sorban megháláni az Oltáregyesület e nagylelkü ajándékát, melylyel lehetővé tette, hogy nevezett filiában rövid idő mulva istentisztelet lesz tartható.

Németh György, plebános.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1900. április hóban befolyt dijak.

Özv. Nentzli Ferenczné 1 k, Gergelyi Margit 1 k, Justh Béla 2 k, Krauze Ferencz káplán a szentesi tagoktól 10 k, Fodor János 80 f, Fodor Borbála 80 f, Német Ágnes 1 k, Marx Antalné 40 f Kraemer Gézáné 8 k, Messik Gyuláné 2 k, Dióssy Kálmán 2 k, Dióssy Jánosné 2 k, többen Kraemer Gézáné urnő által 8 k, Kovács Mária 1 k, Sárik Julia 1 k, Matlag Istvánné 2 k, Rejtő Sándorné 8 k, Lukács Zsuzsánna 24 f, Paterics Alajosné 2 k, ft. Kristofcsák Gyula ur által Uj-Aradról 10 k, ft. dr. Tóth József megbizott ur által Szombathelyről 66 k. 46 f, Ludányi Magdolna 2 k, Kováts Józsefné 1 k, Kováts Józsa 1 k, Forster Gyuláné 40 k, Kajsza Mária 1 k, Novák Györgyné 2 k, Németh Anna 2 korona, Grubánovics Gézáné 2 k, Vaniss Mária 2 k, Kerek Teréz 56 f, Gross Mária 4 k, Hável Lipótné 4 k, Ostheimer Mari 24 f, Fittenberger Anna 24 f, Rus Teréz 24 f, Muncz Mária 24 f, Ziegler Teréz 24 f, Ziegler Anna 24 f, Rus Katalin 24 f, Puk Mária 24 fillér, Stocker János 24 f, Stocker Róza 24 f, Kesler Teréz 24 f, Ostheimer Katalin 24 f, Engert Anna 24 f, Marlog Borbála 24 f, Rádler Teréz 24 f, Háber Róza 24 f, Balaban Borbála 24 f, Ostheimer Mátyás 24 f, Fittenberger József 24 f, Ostheimer István 24 f, Haber Sebő 24 f, Brandhuber János 24 f, Marlog Ádám 24 f, Rus Anna 24 f, Rus Katalin 24 f, Brandhuber Mária 24 f, Keszler Mária 24 f, Schwarcz Amália 2 korona, Fröhlich Magdolna 2 k, ft. Hegyi Antal plébános ur által Csongrádról 42 kor. 36 f, László Rozália 2 k, Kujszer Györgyné 40 f, Streit Lajosné 2 kor., Bazsó Borbála 1 k, Lászlovszkyné 2 k, Scheider Mária 3 k, Takács Mari 1 k, Hoboth Teréz 3 k, Szkupi Katalin 2 k, Korvász Julia 2 k, Bálint Teréz 2 k, Bálint Ágnes 24 f, Jurán Gizella 4 k, dr. Fuhrmann Ferencz 10 k, Moldován Antalné 2 k, Kramner Ferenczné 2 k, Báró Mandorff Gézáné 20 k, Takács Éda 4 k, Almásy Istvánné 4 k, Almásy Gyürky Lilla 4 k, Keczeri Ödönné 4 k, Szegedy Györgyné és leánya 8 korona, Benyák Mihályné 1 k, Pinkay Erzsébet

2 k, Schlád Róza 2 k, Horváth Emma 4 k, Horváth Irma 3 k, Petrecz Jánosné 6 k, Schmit Mária 2 k, Rieder Józsefné 2 k, Schmit Luiza 2 k, Schmit Róza 2 k, Weyer Lajosné 4 k, Franyó Jánosné 2 k, Prém Irén 2 k, Stocker Mátyás 24 f, Radler Erzsébet 24 f, Turck Anna 24 f, Preis Teréz 24 f, Haber Anna 24 f, Ostheimer Erzsébet 24 fillér, Schrötler Teréz 24 f, Láng Istvánné 2 korona, Hoffmann Mari 1 k, Hajós Béláné 2 k, Zupka Veronika 1 k, Zupka Berta 1 k, Fichter Ilma 2 k, Vollári Józsefné 2 k, Schweiger Mari 2 k, Szalay Juli 1 k, Szalay Malvin 2 k, Valla Mária 40 f, Ötvös József 2 k, Ötvös Józsefné 2 k, Tóth Katalin 3 k, Garlathy Gézáné 2 k, Bárczy Istvánné 2 k, Burchits Ferenczné 2 k, Burchits Józsa 2 k, Heuberger Rezsőné 2 k, Szatmáry Lajosné 2 k, Lehner Mária 2 k, Palugyay Ignáczné 1 k, Krisztinkovich Jenőné 2 k, Szeti Katalin 2 k, Morkó Józsefné 1 k, Vesző Borbála 1 k, Pintér Mária 40 f, Homola Verona 40 f, Hermann Anna 2 korona, Schláger Katalin 32 f, Surczer Emma 2 k, Herolt Mária 2 k, Ritter Eliz 24 f, Simon Mihályné 24 f, Dohnál Klotild 24 f, Hóber Vilma 24 f, Hóber Klotild 24 f, Kripolszky Anna 2 k, Lukács Juliska 1 k, Baumann Etel 1 k, Tóth István 1 k, Tóthné, Holczmann Augusta 1 k, Hoffmann Irma 2 k, Timár Teréz 2 k, Juhász Gábor 2 korona, Schmiedt Jozefa 2 k, Karl Magdolna 2 k, Gáló Mari 24 f, Kovács Anna 40 f, Takács Anna 40 f, Venszky Margit 2 k, Venszky Béla 2 kor., Strup Károlyné 2 korona, Osztheimer Mária 24 f.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1897—1899. években elajándékozott egyházi szerekről.

Ezen tárgyak a következő templomok között osztattak ki:

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. ° Kápolna, zárda vagy kórház.

1897. **I. Az esztergomi főegyházmegyében:**

† 1. Alsó-Palojta:
2 oltárterítő
1 alba
1 karing
3 corporale
2 vállkendő
4 kehelytörlő
2 öv
2 ministránskaring
2 viola ministránsruha.

° 2. Budapesti, Krisztinavárosi fiú-árvaház.
1 kehely
1 ciborium
4 gyertyatartó
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 misekönyv
1 halotti misekönyv
1 kézmosó készülék
3 oltárterítő
2 alba
2 corporale
3 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
5 kehelyfedő
2 öv.

† 3. Drahócz:
1 menyezet 4 ruddal
1 viola palást
2 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő.

† 4. Duna-Szent-Pál:
1 fehér miseruha

1 fehér palást
1 fekete palást
1 magánstola.

† 5. *Endrefalva:*
6 corporale
6 kéztörlő
1 oltárteritő.

* 6. *Endrefalva-Pilling:*
1 viola miseruha
1 oltárteritő
12 kehelytörlő.

* 7. *Endrefalva-Fölfalu:*
1 füstölő tömjéntartóval
1 oltárteritő
2 vállkendő
4 kehelyfedő.

○ 8. *Érsekujvár:*
1 kehely
1 fehér miseruha

† 9. *Garam-Szőllős:*
1 fehér palást
1 velum
1 misekönyv
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő.

† 10. *Hegybánya:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 fekete palást
2 magánstola
1 halotti misekönyv.

† 11. *Hont-Visk:*
1 violaszinü palást
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

† 12. *Jenő:*
1 fekete palást.

* 13. *Jenő-Telki:*
1 vörös miseruha

† 14. *Leányvár:*
1 szentségmutató
1 fekete palást
1 magánstola.

○ 15. *Léva:*
1 kehely
1 zöld miseruha.

† 16. *Loócz:*
2 ünnepi alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 öv.

† 17. *Magaslak:*
1 beteglátogatási készülék
1 burza
1 ciboriumköpenyke
1 ostyasütővas.

* 18. *Magaslak-Gyekés:*
1 viola miseruha
1 fekete miseruha
1 alba
4 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 oltárszőnyeg.

† 19. *Nagy-Herestyén:*
1 fehér miseruha
1 velum.

† 20. *Nagy-Kereskény:*
1 violaszinü palást
2 oltárvánkos
2 alba
2 corporale
3 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő.

† 21. *Sopornya:*
1 fekete miseruha
1 vörös miseruha
1 magánstola
1 füstölő tömjéntartóval.

* 22. *Sós-Hartyán = Kis-Hartyán:*
1 menyezet 2 ruddal
1 magánstola
1 alba
1 karing
2 corporale.
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő.

† 23. *Szent-Endre:*
1 kehely
1 kehely aranyozása
6 gyertyatartó
1 fehér ünnepi miseruha
1 velum
1 misekönyv
1 halotti misekönyv
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
6 kehelyfedő
1 öv
4 ministránskaring.

1898.

† 1. *Alsó-Bottfalu:*
1 fehér ünnepi miseruha
1 ciboriumköpenyke.

† 2. *Ardanócz:*
1 fehér ünnepi miseruha
1 velum
1 oltárteritő.

* 3. *Bakabánya-Uhliszkó:*
1 fehér miseruha
1 alba
2 corporale
1 oltárteritő
2 ministránskaring.

○ 4. *Balassa-Gyarmat:*
1 vörös miseruha

1 alba.
1 karing
1 öv.

* 5. *Garam-Ujfalu = Dobó-Berekalja:*
1 fehér miseruha
1 viola vecsernyepalást
1 burza
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
1 kehelyfedő
1 öv.

† 11. *Lopassó.*
1 fekete palást
1 öv.

○ 12. *Lopassó-Wranovych.*
1 alba.
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
1 kehelyfedő
1 öv.

† 13. *Magaslak:*
1 fehér ünnepi miseruha
1 velum
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 ministránskaring.

† 14. *Moraván:*
1 fekete miseruha
2 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
1 kehelyfedő
1 öv.

○ 15. *Perbete:*
1 fehér miseruha
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
1 kehelyfedő, 1 öv.

† 16. *Sempte:*
1 fehér vecsernyepalást
1 fehér magánstola
1 fehér-fekete stola
1 burza
1 oltárkereszt
1 misekönyv
1 gyászmisekönyv.

† 17. *Szécsény:*
1 fehér miseruha
1 fehér vecsernyepalást
2 fehér dalmatica.

○ 18. *Szent-Endre:*
1 fehér miseruha.

† 19. *Sissó:*
1 fehér vecsernyepalást
1 velum
2 vállkendő.

* 20. *Sissó-Báresány:*
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 corporale
1 alba.

* 21. *Szob-Ipoly-Damád:*
1 kehely
1 füstölő tömjéntartóval.

* 22. *Udvard-Baromlak:*
1 fehér vecsernyepalást
1 alba
1 oltárteritő.

† 23. *Vagyócz:*
1 violaszinü miseruha.

1899.

○ 1. *Budapesti Philippinum* Damjanich-utcza 28.
1 kehely
1 ciborium
1 szentségmutató
1 beteglátogatási készülék
1 pacificale
1 oltárlámpa
1 szenteltviztartó hintővel
1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér miseruha

1 vörös miseruha
1 fehér palást.

* 2. *Bakabánya-Uhliszka:*
1 fekete miseruha
1 fekete palást
1 oltárlámpa.

○ 3. *Balassa-Gyarmat:*
1 fehér miseruha
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 pacificale
1 szenteltviztartó hintővel.

† 4. *Dágh:*
1 menyezet 4 ruddal
1 fehér miseruha
2 ministránskaring.

† 5. *Házasnénye:*
1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 keresztelési szelencze
1 alba
1 karing
1 vállkendő
3 kehelytörlő
3 kéztörlő
1 kehelyfedő.

† 6. *Hegybánya:*
1 violaszinü miseruha
1 fehér vecsernyepalást
2 viola ministránsruha.

○ 7. *Ipolyságh:*
1 kehely
1 ciborium
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 ciborium-köpenyke
1 burza
1 beteglátogatási készülék
2 alba
1 karing
4 vállkendő
3 corporale
10 kehelytörlő, 10 kéztörlő.

* 8. *Kis-Apáthi-Ebedeczki:*
1 ciborium
1 fehér vecsernyepalást
1 alba
2 vállkendő
4 corporale
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
1 oltárteritő
1 fehér miseruha.

○ 9. *Léva:*
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke.

* 10. *Madunicz:*
1 menyezet 4 ruddal
1 violaszinü miseruha
2 oltárteritő.

† 11. *Mohara:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 fekete palást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 beteglátogatási készülék
3 canontábla
1 antipendium.
2 alba
2 karing
4 corporale
4 vállkendő
12 kehelytörlő
12 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 ministránskaring.

○ 12. *Nagy-Tapolcsány:*
1 fehér miseruha
1 fekete palást
1 velum.

* 13. *Sopornya-Patta.*
1 fehér miseruha
1 velum
1 ciborium-köpenyke
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 misekönyv
1 alba
1 karing
2 vállkendő.

† 14. *Szent-Endre:*
1 menyezet 4 ruddal,
1 ünnepi fehér miseruha
1 ünnepi fehér vecsernyepalást

† 15. *Szkicző:*
1 fehér miseruha,
1 fekete miseruha.
1 alba
1 karing.
2 vállkendő
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 kehelyfedő
1 öv.

* 16. *Tornócz-Vecse:*
1 monstrancia
1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 fekete palást
1 velum
1 burza
1 misekönyv
1 halottimisekönyv
1 karing
1 corporale
1 öv.

† 17. *Uj-Bars:*
6 oltárgyertyatartó
1 fehér miseruha
1 fehér vecsernyepalást
1 magánstola.

* 18. *Zeliz-Nyir:*
1 alba
1 karing
1 oltárteritő
2 corporale
2 vállkendő

6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

* 19. *Zeliz-Vezekény:*
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 magánstola
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv.

II. A nyitrai egyházmegyében:

1897.

† 1. *Csorza:*
1 szenteltviztartó hintővel
1 keresztségi szelencze
1 hamutartó
3 canontábla
2 öv.

† 2. *Lulissa:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 ünnepi alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

† 3. *Tőkés-Ujfalu:*
1 misekönyv
1 halotti misekönyv
3 canontábla
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

○ 4. *Tőkés-Ujfalu — Janófalu.*
1 halotti misekönyv
1 alba
1 karing.

○ 5. *Trencsén:*
1 fehér palást
1 velum.

† 6. *Uj-Beszterce:*
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 karing
2 corporale.

† 7. *Viszalaj:*
1 menyezet 4 ruddal
1 fehér palást
1 burza
1 pénzszedőpersely
2 corporale.

1898.

† 1. *Bella:*
1 misekönyv
1 misekönyvállvány.

† 2. *Brodnó:*
1 alba
2 karing
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 ministránskaring.

* 3. *Dezser-Podluzsán:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 alba
3 corporale
6 kehelytörlő.

† 4. *Egyházas-Nádas:*
1 fekete miseruha
1 fekete palást.

† 5. *Felső-Vadicsó:*
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 burza
1 corporale
1 beteglátogatási készülék.

† 6. *Kolont:*
1 fehér palást
1 velum
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

† 7. *Missen:*
1 fehér ünnepi miseruha
1 violaszinü palást
1 misekönyv
1 halotti misekönyv.

† 8. *Nagy-Béllez:*
2 viola ministránsruha
2 ministránskaring.

9. *Nagy-Bittse:*
6 oltárgyertyatartó
6 canontábla
1 misekönyvállvány.

† 10. *Tőkés-Ujfalu:*
1 menyezet 4 ruddal
1 viola palást.

† 11. *Trencsén-Tepla:*
1 fehér miseruha
1 fehér palást.

† 12. *Vág-Ujfalu:*
1 örökláma
1 füstölő tömjéntartóval.
1 hármas sz. olajtartó
1 alba, 1 karing
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 ministránskaring.

† 13. *Zákopcse:*
1 misekönyvállvány
3 oltárteritő.

1899.

† *1. Ó-Beszterce:*
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 magánstola
1 pacificale
1 misekönyv
1 füstölő tömjéntartóval.

† *2. Driethoma:*
1 fehér miseruha
1 velum.

* *3. Driethoma = Nagy-Chocholna:*
1 fehér miseruha
1 magánstola
1 ciborium-köpenyke
1 alba
2 karing
2 corporale
4 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
3 kehelyfedő
1 öv.

III. A váczi egyházmegyében:

1897.

† *1. Dócz:*
1 beteglátogatási készülék
1 fehér palást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 burza
2 corporale.

† *2. Puszta-Péteri:*
1 pacificale
1 szenteltviztartó hintővel
1 keresztségi szelencze
1 fehér palást
1 velum.

1898.

† *1. Dócz:*
1 fekete palást.

* *2. Mindszent-Tömörkény:*
1 kehely
1 ciborium
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke

† *3. Nézsa:*
1 fehér miseruha
1 magánstola
1 füstölő tömjéntartóval
1 burza
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő, 1 öv.

* *4. Nézsa = Keszegh:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 velum
1 alba.

* *5. Nézsa = Alsó-Pelény:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 füstölő tömjéntartóval
1 velum
1 alba.

† *6. Nógrád:*
1 misekönyv.

* *7. Tápió-Bicske = Káva:*
1 kehely
1 oltárkereszt
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 magánstola
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 ministránskaring.

* *8. Veresegyháza = Szuda:*
1 viola miseruha
1 fekete palást
1 szenteltviztartó hintővel
1 halotti könyv
1 rituale.

† *9. Zsámbok:*
1 velum
2 alba
1 karing
6 corporale
6 vállkendő
6 kéztörlő
6 kehelytörlő
2 kehelyfedő
2 öv
4 ministránskaring.

1899.

† *1. Aszód:*
1 menyezet 4 ruddal
1 szentségmutató
1 ciborium
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke
1 beteglátogatási készülék

† *2. Borsós-Berénke:*
1 fekete miseruha
1 vörös miseruha.

* *3. Borsos-Berénke = Horpács:*
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha.

† *4. Csongrád-Csány:*
1 fehér palást
1 viola palást
6 oltárgyertyatartó
1 füstölő tömjéntartóval
1 karing
2 vállkendő

2 kehelytörlő
4 kéztörlő
3 canontábla.

† *5. Kán-Szent-Miklós:*
1 kehely
1 ciborium
1 velum
1 alba, 1 burza
1 beteglátogatási készülék

6. Kán-Szent-Miklós = Tussi:
1 ciborium
1 fehér miseruha.

* *7. Mindszent-Tömörkény:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
6 oltárgyertyatartó.

† *8. Tápió-Ságh:*
1 vörös miseruha
1 fehér palást
1 kehely
1 ostyasütővas
1 beteglátogatási készülék
1 karing, 6 kehelytörlő.

IV. A veszprémi egyházmegyében:

1897.

† *1. Ács-Teszér:*
1 öröklámpa
6 gyertyatartó
1 fekete miseruha
1 fehér palást
1 burza
1 alba
1 karing
4 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

† *2. Aka:*
1 kehely.

3. Kerceligei:
1 füstölő tömjéntartóval
1 misekönyv
2 alba
4 ministránskaring
2 viola mintstránsruha.

○ *4. N.-Kanizsa = Liszó:*
1 viola miseruha
1 ciboriumköpenyke
4 ministránskaring
2 viola ministránsruha.

† *5. Szent-Benedek:*
1 öröklámpa
1 fehér miseruha
1 halotti misekönyv
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 öv.

* *6. Taszár-Zimány:*
1 kehely
1 öröklámpa
6 gyertyatartó
1 fehér miseruha
1 velum
1 misekönyv
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

* *7. Tüskevár = Torna-Pinkócz:*
6 oltárgyertyatartó.

* *8. Tüskevár = Karakó-Szőrcsök:*
1 fehér miseruha
1 fehér palást.

1898.

† *1. Nemes-Vid:*
1 kehely
2 fekete ministránsruha
2 ministránskaring.

* *2. Nemes-Vid = Nemes-Dád:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha.

○ *3. Pápa-Szent-Anna:*
1 szentségmutató
1 ciborium
1 fehér miseruha
1 viola miseruhaj
1 ciboriumköpenyke.

† *4. Szápár:*
1 menyezet 4 ruddal
1 kehely.

† *5. Szent-Gál:*
1 fekete palást
2 alba.

* *6. Szent-Gál = Herend:*
1 fekete palást.

* *7. Tapolcza = Hegymagas:*
1 ciborium
1 alba.

* *8. Tapolcza-Kis-Apáti:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 karing.

* *9. Tapolcza-Raposka*
1 kehely
1 öröklámpa, 1 karing.

* *10. Taszár-Zimány:*
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 beteglátogatási készülék.

† *II. Tétes:*
1 halotti misekönyv
3 canontábla.

1899.

* *1. Pápa-Kovácsi = Tapolczafő:*
1 kehely
6 oltárgyertyatartó.

† *2. Szent-Király-Szabadja:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 halotti misekönyv.

* *3. Tab-Torvaj:*
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 alba.

* *4. Tab = Zala:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 velum
1 magánstola
1 ciboriumköpenyke
1 alba
2 vállkendő
1 oltárterítő.

† *5. Vaszar:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 világos palást.

* *6. Zala-Szent-Balázs = Pölöskefő:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér palást
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő, 6 kéztörlő.

Az emberi jóság forrása.

Az emberi természet nem változik, de jó és rossz tulajdonságainak mértéke igen. Ha ezek akár jóban, akár rosszban fölgyülemlenek vagy a számban vagy a hatalomban uralkodók által fölszinre jutnak, megadják a kornak azt a jelleget, melyet a történelem itélete tart számon. Manap a tömegnek és a hatalomnak jellege a tömöritett gonoszság. A vallásosság fölemeli, megjavitja, tökéletesiti az embert, a vallástalanság a sülyedésnek engedi át, hogy az állati elnyomja a szellemet s a homo sapiens helyett alkalmasabb elnevezés: homo bestia. Ezen állapot annál nyomorultabb minél inkább vetemedik az értelem és szabadság az állatiasnak szolgálatába. Az emberiség fejlődik, de manap nem az ember, hanem az állatiság mutat föl előmenetelt. Néha egy-egy rendkivüli eseményben nyiltan tör elő az ember vad állatisága. A katasztrófa leleplezi az emberiséget: a hajótörött egymás kezéből ragadják ki a roncsokat s az erősebb nem menti meg, hanem a hullámokba taszitja a gyöngéket; a tüzveszedelemből azt mentik, a ki többet fizet; az egyén katasztrófájánál napirenden van, hogy méreg, golyó, sikkasztás, szökés a megoldás. A tétlenség bünnel keresi nemcsak kenyerét, de a fényüzést is s ha erre már alkalmatlanná válik, a bűnben utódja — utódja. Itt az ideje, hogy az emberiség megundorodjék önmagától és belássa, hogy az, a mit fejnek tisztelt, fő nem lehet s józanitsa ki fejét, a mit jólétnek hitt és keresett annak nincs igazi értéke, a miben üdvösségét drágán vásárolta az gyalázata.

Jó emberek kellenek a családnak, a társadalomnak, az államnak, az egész világnak. Mert van okunk belátni, hogy sem a találmányok, sem a gazdagság, sem a tudomány nem használ semmitsem az emberiségnek, ha nincsenek jó emberek. Az emberiség jólétéhez és boldogságához a legfontosabb hiányzik: jó emberek.

Nagyszerü gondolat ez, megujitani az emberiséget! Annyit jelent mint megujitani a családot, a társadalmat, az országokat, az egész világot. Hogyan? Jósággal! Annyit jelent, hogy legyenek jó atyák, jó anyák, jó gyermekek, jó fejedelmek és jó polgárok, legyenek jók a kereskedők, az iparosok, a szolgák és a szolgálók. Nem vesszük-e észre, hogy mindezek a kifejezések szinte idegenszerüen és hihetetlenül hangzanak. Ha pedig könyes szemekkel romlott hazámat nézem és annak megujulását kivánom: legyenek hazánkban jó magyarok és jó katholikusok.

Minderre nézve a szent könyvben Pál irását igy olvasom: «A hol *elárádott a bűn, tuláradóbb lett a kegyelem ... a mi Urunk Jézus Krisztus által.*» (Róm. 5, 20.)

Hittel és tudással vezessük tehát vissza az emberiséget az Oltáriszentség elé, mert Jézus által jő reánk emberiségre az elárádott bűnből minket megjavitó tuláradóbb kegyelem. A ki az emberek gonoszságát látja annak meg kell vallania, itt emberi erő nem, itt csak Isten segithet. Az isteni kegyelem, az isteni irgalom, mely a bűnöst megszánja, kijózanitja, a mely hitet ad a szivbe, erőt a lélekbe, hogy fölkeljen s aztán helyét megállja. Szorongjunk tehát sürü tömegben az Oltáriszentség köré, ebben a szent esztendőben és kilenczszázados katholikus életünk fordulópontján, emeljük felénk kezeinket, siró panaszos szavunkat, hogy Jézus kegyelmet adjon a rossz magyaroknak és a gonosz világnak. Megtérés kegyelmét annyi hitetlennek, annyi bűnösnek. Mert történhetik-e az természetes uton, hogy a ki eddig az élvek mámoros serlegét szerette az az önfeláldozó szenvedés józan kelyhét gyönyörüséggel üritse; hogy a ki azelőtt a pénzes zsákját tömte, most egyszerre azt kiforditva, tartalmát a szenvedőknek szórja; a kinek eddig az esett jól, a mi a vétek szikráit csalta ki szeméből, az a keresztre feszitett édes Jézuson legeltesse szemeit; hogy a gőgöst derékon szegje az alázat; hogy ki féktelen dühét szabadon bocsájtá, az most bárányként ellenségéhez simuljon. Ezt csak Isten teheti meg az emberekkel. S mégis nekünk uj világ kell, uj emberekkel, uj életmóddal, uj örömökkel! Halld, te kiélt világ nem untál még bele egyre a sarat gázolni?

Kegyelmet, Isten, kegyelmet az emberiségnek!

Jó ember! De kitől tanuljanak az emberek jóságot? A legjobb embertől! Hol van az? ki az? hol találjuk? hogyan ismerjük meg? mi módon tanulhatunk tőle? A legjobb ember neve Jézus, ott van az oltáron, elrejtőzött a szent ostya fehér leple alá, megismertet vele az evangéliumos könyv meg a katekizmus, az ő tanitó módszere pedig könnyü és édes,

mert ő ugy tanit, hogy szeret. Szeretni őt ez a jóság iskolája és az emberi jóság forrása.

Térdeljünk csak oda eléje, az Oltáriszentség elé; de ne egyedül; hanem, oh anyák, otthon ne hagyjátok, vigyétek el gyermekeiteket is; mondjátok meg nekik, hogy ott trónól a szeretet, a jóság s hogy legyenek olyan jók mint Jézus; ti hitvesek térdeljetek oda, hogy tanuljatok jóságot, a melyet hűségnek, önfeláldozásnak és megbocsájtásnak is neveznek; de ne egyedül, vigyétek magatokkal hitvestársatokat is; és ti jó barátok, ha igazán jót akartok tenni egymással, karonfogva vezessétek egymást Jézushoz, hogy tanuljatok tőle jóságot. A ki eléje térdelt, a ki hozzá igaz szivvel imádkozott, az mindig megjavulva kél föl, mert ő a legjobb ember s a ki őt szereti, az Oltáriszentségben keresi, az megjavul.

Jézus emberi természete az embereknek javitó tökéletesbitő *példa*: isteni természete jóra változtató *erő*. Ezt vallják a Magdolnák, kortonai Margitok, ezt az Ágostonok életleirásai. Az erő átteremt, elváltoztat; Isten munkája. Az erő el nem ejt, meg nem állunk a fél uton. Az Oltáriszentség nem egyszerűen az emberi jóságnak forrása, nem; itt Jézus a tökéletes jóság forrása. A mire az ember maga erejéből nem képes, azt az Oltáriszentség eléri, tökéletes emberi jóságra viszi vele.

Gyüjtsük csak oda tehát az embereket a szent forráshoz, az Oltáriszentséghez, itt megszállja őket a szeretet, a jóindulat, a türelem, a lemondás, a megelégedés, az irgalom, a megbocsájtás, a szelidség, tisztaság, igazságérzet, munkakedv, egyetértés, alázat, bánat, önfelajánlás. Vigyük lelkünket magunk is oda megjavulni, ha türelme fogytán van, ha elégedetlen, ha pezsgenek a test érzései... Járuljunk az emberi jóság kimerithetetlen forrásához jóságot meriteni.

Gerardus.

Az Örökimádás nyugaton.

A mint keleten az akoimeták földadatokul tüzték ki, hogy Isten dicsérete az emberek ajkairól soha el ne fogyjon: ugy nyugaton is voltak szent buzgalommal Istennek élő hősök, kik az imádásban egymást fölváltva, magukat Isten örökös dicséretének szentelték. A zsoltárok és hymnusok szent éneke betöltve tartotta az apátságok templomait; a halhatatlan lelkek már a földön is halhatatlanná kivánták tenni Isten magasztalását. Az ilyen, nem kevés apátságban meghonositott intézményt hymnodia assidua vagy jugis psalmodia néven emlitik a történeti följegyzések. Tudomással birunk a felől, hogy a Zsigmond király 522. évben alapitotta *agaunumi* kolostorban öt csoportba osztva (quinque normae) váltották föl egymást a szerzetesek éjjel-nappal szakadatlanul zengve éneküket. Az agaunumi kolostorból tovább terjedt a szakadatlan imádás gyakorlata; olvassuk ebben a zárdában nevelkedett Amatus szerzetesről, hogy midőn tanitványával Romarichhal Lotharingiában Habendum-kolostort alapitotta, az örökimádást is meghonositotta, még pedig hét imádó-csoportba osztva a zárda tagjait (per septem turmas). Az idők folyamán az ájtatos szivet oly bensően érintő vallásos gyakorlat egyre jobban terjedt. Határozott adatok a következő zárdákról bizonyitják, hogy örökös imádásra szervezett beosztással birtak: Laudunum (Laon), St.-Denis és St.-Germain Párizsban, Corbie, Dijon, toursi Szt.-Márton, Szt.-Medárd, St.-Maria Soissons-ban, St.-Marcell és Cabillon-ban. Piccardiában Angilbert St.-Riquier-i apát az örökimádásra részletes szabályokat irt.

Mily soká voltak ez örökimádás gyakorlatai szokásban, meddig uralkodtak, merre terjedtek, ez ideig nincsenek alapos forrásaink ezen kérdés kellő megvilágitására.

***

Az örökimádás templomának kelyhe. Gyönyörü kelyhet nyert az épitendő örökimádási templom ajándékba. A kehely csucsives izlésben készült. A talapzata nyolcz gerezdes körivvel bir, melyek mindegyikében ezüstszinben tartott medaillonok találhatók háromlevelü loherelevél-alakban egyenoldalu háromszögekkel társitva. A talapzatot gyönyörüen czizelirozott leveles szegélyzet zárja körül, fényezetten tartott sávval, mig a talapzat egyéb területe halványan van hagyva. Az átmenetet a nodushoz stylizált rózsaszálak csucsivekkel keritve képezik. A noduson vésett és karczmüvek az arányos és csinosan tartott szerkezeti résznek komolyságot kölcsönöznek s a mellett tömören tartják. Itt is a középszegélyzet természetes ezüstszinben marad, csillagokkal és körmezőkbe helyezett keresztecskékkel ékes. A kehely kupája a talapzattal összhangos, egyenlő medaillonokal levél és rózsadiszszel. A medaillonok művészi becsét bevésett rajzok emelik. A tizennégy kép az Üdvözitő szenvedésének tizennégy állomási jelenetét páratlan finomsággal állitja szemeink elé. A kehely nyersanyagában is értékes, művészi tervezetében, arányai és kivitelében pedig kiválóan becses.

Stola és manipulus.

1. Jelentősége.

a) Stola.

Stola latinositott görög szó — στολή — annyit jelent, mint ruha.

A rómaiaknál az előkelő nők hosszu felső öltönye, földig érő palástja volt.

A katholikus Egyház ruhái közt az a hosszu szines szalag a stola, a mely az egyházi szertartások alkalmával a papnak nyakáról két felől a mellén függ alá.

«Eleinte ujjas, hosszu fehér ruha volt, mely elől, hátul a vállakról a földig ért s külseje más szinü szalaggal vagy prémmel volt diszitve. —

A püspökök és miséspapok méltóságuk és hatalmuk jelvényéül használták. Használatba jövén az alba, csak a nyakról lobogó széles szalag tartatott meg a püspökök, áldozópapok és szerpapok díszjeléül». (Bita.)

Orariumnak — arcztörlőnek — is neveztetett, a mennyiben az arcz verejtékének letörlésére szolgált vagy a szónoklatkor használtatott.

Jelenti ama köteleket, a melyeket az Úr Jézus nyakára vetettek, mikor Őt a kálváriára vezették. Jelenti a Krisztus Urunk vállaira helyezett keresztet is. Jelenti az Úr igáját és az engedelmességet, azért mondja a püspök a papszenteléskor, mikor a szentelendőnek a stolát átnyujtja: «Vedd az Úr igáját.»

Jelenti a halhatatlanság ruháját is. Azért imádkozza a pap, midőn a stolát magára ölti: «Add nekem vissza, Uram, a halhatatlanság köntösét, a melyet ősszüleink bűne miatt elvesztettem.»

b) **Manipulus.**

Manipulus, latin szó, közönségesen csomót, kévét, csapatot jelent.

A katholikus egyházi ruhák közt az neveztetik igy, a melyet a szentmise alkalmával az alszerpap, szerpap, miséspap és püspök balkarjára ölt. Magyarul karöltő vagy karkötő a neve.

Hajdan izzadságtörlő-kendő volt — latinul: sudarium. — Fehér vászonból készült. Ma e gyakorlati haszna nincs. Csak képletes értelemben használtatik. Igy pedig:

Jelenti ama köteleket, a melyekkel az Úr Jézus kezeit összekötötték.

Jelenti még a fájdalmat és a bűnbánatot, a munkát és a jócselekedeteket is. Azért mondja a püspök, midőn papszenteléskor a manipulust a fölszentelendőnek átnyujtja: «Vedd a manipulust, a mely által a jócselekedetek gyümölcse jeleztetik»; a pap pedig a manipulus felöltésekor: «Méltó legyek, Uram, viselni a sirás és fájdalom manipulusát, hogy örömmel nyerhessem el a munka jutalmát.»

Balkarra köttetik a manipulus, mert a balkar a jelen életet jelzi, a fájdalom és a munka pedig, a melyet a manipulus jelképez, szintén a jelen életnek felel meg. (De Herdt.)

2. Alakja.

E két ruhadarab alakra nézve egymással megegyez, csak a nagyságra nézve nem. A stola hosszabb, a manipulus rövidebb.

Azonban nem mindegyik stola és nem mindegyik manipulus egyforma, se nagyságra, se alakra nézve.

A szent Bernhárd-féle (góth) casulához tartozó stola és manipulus egész hosszában egyenlő széles, tehát nem szélesebb a két végén, nem keskenyebb a közepén.

A borromei, a római, a német casulák stolái és manipulusai a két végükön szélesebbek, egyébként pedig egyenlő szélesek.

Más casulák — olasz, franczia — stolái és manipulusai a végeiken kiszélesednek, közepükön pedig megszükülnek. Ezen fölül az utóbbi stolák közepükön szög alatt vannak összevarrva, hogy a nyakhoz jobban illeszkedjenek. Igy szokták készíteni manap a többi stolákat is, inkább a kényelmességet, mint a helyességet tekintve. A helyes az, ha a stola kiteritve egyenes vonalat, nem pedig szöget képez.

Abban valamennyi stola és manipulus megegyez, a mint hogy meg is kell egyeznie, hogy három kereszttel van megjelölve; egygyel a középen, egygyel-egygyel pedig a két végén. De a keresztek alakja már eltérő.

A szent Bernhard-félén az alak

A borromein...

A rómain ...

A németen

Ez alakokra azonban nem nagyon szoktak figyelni, de sőt még arra se, hogy a keresztek egyenlő száruak legyenek. Látni olyant is, a melyen az alsó szár hosszabb a többinél: + Manap egyszerűen paszomántból készült keresztek rendes alakja ez:

vagyis négy egyenoldalu háromszög kereszt alakban egybeszögellő csucsokkal.

Méretek.

Szent Bernhard-féle stola hossza 251 cm, a manipulus hossza 125·5 cm, a rojt hossza 17·4 × 2 = 34·8 cm, a stola és manipulus szélessége 9·3 cm.

Borromei stola egy szélességű részének hossza 243 cm, szélesedő végeinek hossza 16 × 2 = 32 cm, a rojt hossza 4 × 2 = 8 cm; a manipulus egy szélességű részének hossza 87 cm, szélesedő végeinek hossza 16 × 2 = 32 cm, a rojt hossza 4 × 2 = 8; a stola és manipulus szélessége középen 7·5 cm, végeken 9 cm.

Római stola egy szélességű részének hossza 160·8 cm, szélesedő végeinek hossza 18·9 × 2 = 37·8 cm, a rojt hossza 2·6 × 2 = 5·2 cm; a manipulus egy szélességű részének hossza 48·9 cm, szélesedő végeinek hossza 19·55 × 2 = 39·1 cm, a rojt hossza 2·6 × 2 = 5·2 cm; a stola és manipulus szélessége középen 10·5—10·1 cm, végeken 21·5 cm.

Német stola egy szélességű részének hossza 152 cm, szélesedő végeinek hossza 35 × 2 = 70 cm, a rojt hossza 7 × 2 = 14 cm; a manipulus egy szélességű részének hossza 47 cm, szélesedő végeinek hossza 35 × 2 = 70 cm, a rojt hossza 7 × 2 = 14 cm; a stola és manipulus szélessége középen 9 cm, végeken 13 cm.

A stolák és manipulusok hosszuságai tehát:

A szent Bernhard-féle stola rojt nélkül 251 cm, a manipulus 125·5 cm; a stola rojttal 285 cm, a manipulus 160·3 cm; szélességük középen 9·3 cm, végeken 9·3 cm.

Borromei stola rojt nélkül 275 cm, a manipulus 119 cm; a stola rojttal 283 cm, a manipulus 127 cm; szélességük középen 7·5 cm, végeken 9 cm.

Római stola rojt nélkül 198·6 cm, a manipulus 88 cm; a stola rojttal 203·8 cm, a manipulus 93·2 cm; szélességük középen 10·5 cm, végeken 21·15 cm.

Német stola rojt nélkül 222 cm, a manipulus 117 cm; a stola rojttal 236 cm, a manipulus 131 cm; szélességük középen 9 cm, végeken 13 cm.

E méretek «Satzungen der Erzbruderschaft zur ewigen Anbetung

des Allerh. Altarsakramentes und zur Unterstützung armer Kirchen» czimü könyvből vannak véve. Havi Közlöny 1899. évfolyam 430. lapján ezektől annyiban eltérö méreteket találunk följegyezve, hogy ott a borromei stolák hossza 260 cm, szélessége pedig 10 cmre van jelezve; a római stolák hossza 260 cm, szélessége pedig 12 cmre van jelezve.

A méretek, ille öleg azok följegyzései felöl vitatkozásba nem bocsátkozunk. Csak annyit jegyzünk meg, hogy a casulák stolái oly hosszuak legyenek, hogy mint a casulák, ugy a stolák is a térden alul érjenek.

De Herdt, — Lonovich, — Knoblauch, — Satzungen id. müveik, — Klinda-Vademecum liturgicum, — Müller: Theol. Moralis, — Havi Közlöny 1899. áprilisi füzete nyomán közli

Fischer Ágoston.

MÜVÉSZET az Oltáregyesület szolgálatában.

Templomi ércztárgyak aranyozása. A mütárgyak becsét, fényét aranyozással szokás növelni. Az aranyozás a fémet megóvja az oxydálástól; a tárgy tisztábban kezelhető és tartható. A kehelynek kupáját és tányérkáját egyházi parancs értelmében be kell aranyozni; e kettö fölszentelésének érvényessége a kupa bensejében és a tányérka felső részén az aranyfelülettől függ; ha ezeken a részeken az aranyfelület lekopik, megszünik a kehely szent lenni s misézéshez többé használni nem szabad; ezen kelyheket tehát ujonnan kell aranyozni és megszentelni. A tárgyak aranybevonata tüzaranyozás és galvánaranyozással történik. Az egyház a kehely öble, a tányérka felső része s az Urmutatóban levő holdacskára, vagyis azon részekre nézve, melyek a legméltóságosabb Oltáriszentséggel közvetetlenül érintkeznek a tüzaranyozást rendeli el.

A tüzaranyozás következőképen megy végbe. A bevonandó érczfelületet hevités és savakkal megtisztitják s azután megnedvesitik; most az aranyfoncsorral, mely nem egyéb, mint higanyban fölolvasztott arany, sodronykefe segitségével bedörzsölik, mig egyenletesen el nem oszlik az egész felületen. A higany elpárologtatása a fának izzó parazsa fölött történik azzal, hogy rajta az aranybevonatu fémet hevitik; ezalatt a foncsor szétdörzsölése azonban tovább folyik. Szükség esetében, ha erősebb aranyozást óhajtunk, ez az eljárás ismételhető.

Az aranyozott tárgynak, mely most igen halványsárga, viaszszal teltebb szint adnak. Ujabb időben üde aranyszinnel ugy látják el a tárgyat, hogy könnyed galvánaranyozást vonnak a tüzaranyozás fölé. A tüzaranyozás nagyon tartós. A kehely bensejének aranyozását azonban a használat nagyon megviseli. Az aranyozásnak leginkább ártanak a borban található maró savak (nem minden borban egyenlő arányuak, a savanyu és fanyar borokban legtöbb van), a durva és kemény szálu kehelytörlők, ha kitörlés helyett, mint az nem ritkán látható, erősen dörzsölik, a por, a nedvesség. Kiméletes bánásmód mellett az aranyozás kétszer annyi ideig tart.

A tüzaranyozás hiányai. Az elpárolgó higany a munkás egészségét veszedelembe hozza (merkurialismust okozhat, mely mérgezés, akut, 30 óra alatt megöli az embert). Azért, a hol sokat aranyoznak, egy munkás csak fél napig foglalkozhatik vele. Drága és nagyon fáradságos. A képek és rajzok müvészi finomsága veszit miatta.

Egyenlőtlen; a mélyedésekben, hol kevésbbé van kitéve a horzsolásnak, erősebb, a hol pedig inkább kopik, vékonyabb a réteg. Idővel foltos lesz a foncsor által az aranyba fölvett idegen alapfém elöléptével. Ujabb aranyozás elött a tárgyat le kell csiszolni s ez tartósságát csökkenti.

A galvánaranyozásnál a tárgyat tisztitás után cyankaliumban készitett aranyfürdőbe teszik. A villamos áram behatása alatt az oldott arany kiválik és apró pikkelyek alakjában, miket csak nagyitó üveggel észlelhetünk, a tárgyra rakódik, mind egész az utolsó tömecsig. Ez az eljárás ismételhető, ha erősebb aranyfelületet kivánunk. A galvánaranyozás nem ártalmas a munkás egészségének; az aranyréteg teljesen egyenletes szép aranyszinü, ment minden idegen anyagtól; tetszés szerint vastagitható sokkal inkább, mint a tüzaranyozás; az ujabb aranyozás elött a tárgyat nem kell lecsiszolni; az eljárás olcsóbb, mint amazé. Csak egy gyökeres hibája van — *nem tartós.* A galvánaranyozás azonban olcsósága miatt alkalmasan használható nagyobb tárgyaknál, érez, oltárkeresztek, gyertyatartók, kánontáblák s legkivált olyan ércztárgyaknál, melyek nem igen forognak kézi használatban.

IRODALOM.

Folyóiratok. Az «*Értesitő*» (Győr) XIV. évf. 5-ik számának tartalma: Fölhivás Eucharistikus kongresszusra. Az eucharistikus mozgalom és a mi korunk. Tiszteletreméltó Tschiderer János életéből. Sentire cum Ecclesia. Pulpitus vagy vánkos. Aptate lampades. Euch. zárda New-Yorkban. A III. parancsolat. Egy órai elmélkedő imádás az Oltáriszentség elött. Társulati ügyek.

Jézus szent Szive Hirnöke 34. évf. 8-ik számának tartalma: A szivek középpontja. Jézus szentséges Szivének ügyei. Croiset elmélkedései Jézus szent Szivéről. A hegyek között. Töredékek boldog Alacoque Mária Margit irataiból. Az életből. Jézus szentséges Szivének áldásai. Az imaapostolkodás havi szándéka augusztusban.

VEGYESEK.

Terjesztőnők becses figyelmébe.

Az Oltáregyesület testületében a fő az elnöknő és a választmány, a lélek az igazgató, a sziv és a vér a terjesztőnők. *A sziv érez és dobog, hevül, lelkesedik és szeret, buzog és sohasem pihen; a vér viszi a táplálékot a tagokba és szedi össze a fáradt anyagot, hogy ismét fölfrissitse.* Az egyesületben is ugyanily föladata van a szivnek, vérnek, a terjesztőnőknek, hogy az egyesület életerős legyen.

Elsőben is a sziv megérzi a lélek és idegrendszer minden változását. Az örömöt, a szomoruságot, az aggódást, a fáradságot, a boldogságot. A hivatásos terjesztőnő az egyesület szellemi életét, czélját feszült figyelmére méltatja; érdeklődése szemmel kiséri az egyesület ügyeit. Ezért el nem marad egy gyülésről sem, ügyel minden hirre, a mi az Oltáregyesületet illeti; a vezetőség szándékait számba veszi; az időről-időre fölmerülő mozgalmak, egyes föladatok megvalósitásáról teljes tudomást szerez; buzgón lapozza az egyesület közlönyét; de mindezt nem mintegy maga erejéből, hanem alázattal kéri a szentséges Jézust, küldje el a Szentlelkét, világositsa meg elméjét, hogy semmit el ne mulaszszon, mi a szentségi élet körébe vág, hogy teljes készséggel adja át gondolkozását annak szolgálatára, mit az Ur szentségi érdekekből, a fő és a lélek által végeztetni akar. Az Urtól a szentségházból sugárzik reá kegyelem, hogy mindenben egyetértő, készséges, önmegadó legyen, nem másért, nem a dolog igazsága, czélszerüsége, kedvessége miatt, nem emberi érdekért, nem, — egyedül az Ur Jézus kedvéért. A sziv érez; a terjesztőnő, az egyesület szive érzékkel teljes minden szentségi tárgy és czél iránt.

A sziv dobog s ez a dobbanás az élet éltető munkája, mely ha megszünik, beáll a halál. A terjesztőnő munkája az egyesületet éltető tevékenység. Meggyőződésének, hitének az Oltáriszentség iránt erősnek kell lennie, hogy azt el ne lehessen leplezni, titkolni; mely kivülről is megérezzék, úgy mint az ütőérnek pedzése, a szivnek dobbanása megérzik. Ha kezemet szivemhez tartom, megüti azt a dobbanás. Bárki társalog az egyesület szivével, kell hogy megérintse valami őt a szentségi élet, vagy igazság a szent példa, a szent szó egy dobbanásával s ezzel lelkének egy lökést adjon.

A sziv hevül, lelkesedik és szeret. Minden buzgalmat a szivben kell keresnünk. Ha a szivben nincs lelkesedés, hol keressük azt? A terjesztőnőt az Oltáriszentség ügyeiben ez a tulajdonság jellemezze. A buzgalom és lelkesedés a szeretet miatt van. Az egyesületi terjesztőnőt Jézus szeretete élteti. Oh mi nagynak kell benne lennie ennek a szeretetnek. Valóban egész lénye csupa szentségi szeretet. A mint a nap fénye és tüze soha ki

nem alszik, soha sem csökken, ugyanugy a terjesztőnő szeretete sem Jézus iránt.

Ha test szerint nem lehet mindig az oltár zsámolyánál, lelke onnan el nem szakadhat. Mindent érette szeretetből, ezt mondja az Oltáregyesület minden buzgó tagja: mit mondjon akkor a terjesztőnő? Oh szent hivatás, mely az egész lényt, az egész személyt egy szivvé teszi, mely buzgó, égő szeretet az Oltáriszentség, a szerető Jézus iránt.

Oh mennyi csodája lehet ezen lénynek, mennyi titka e szerető nagy szivnek.

Mennyi tiszteletet érdemel az ily lény: a hivatásos terjesztőnő.

(Folytatjuk.)

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1899. évben.

Üveges Erzsébet Szendrő, Utassy Teréz Szent-Erzsébet, Unger Rozália Strém, Utassy Borbála Szent-Erzsébet, Vankó Anna Mácsa, Vég Anna, Vaszkó József, Veres Juli Furta, Velcsov Mária Ó-Bessenyő, Veisz Katalin Selmecz-Bánya, Vég Anna Szécsény-Halászi, Vasbarosy Róza, Veichart Julia Budapest, ifj. Végső János Bököny, Vas Julianna Bpest, Vincze Magdolna Lelesz, Voneki Anna Szeged, Vargovits Istvánné.

Szerkesztő: **Kutschera József.**

Walser-Varga-féle

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYV

Teljes kiadás. Akantis V. művészi szines rajzaival, 120 képpel, 863 oldal.

Ára füzve 2 kor. 60 fill., jobb papiron 3 korona, vászonkötésben 2 kor., jobb papiron 3 korona 60 fill. Bőrkötésben, aranymetszés 5, 6, 8, 9, 11 korona.

Ugyanez öreg betükkel.

(Aranykorona nagyságban) 312 képpel.

Vászonkötés 6 korona. — Bőrkötés, aranyvágás 7 korona.

Kapható

Varga Mihály plébánosnál

Csongrád-Csanyon.

Etiam erga sacra á 1 korona.

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Mühimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranczlák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

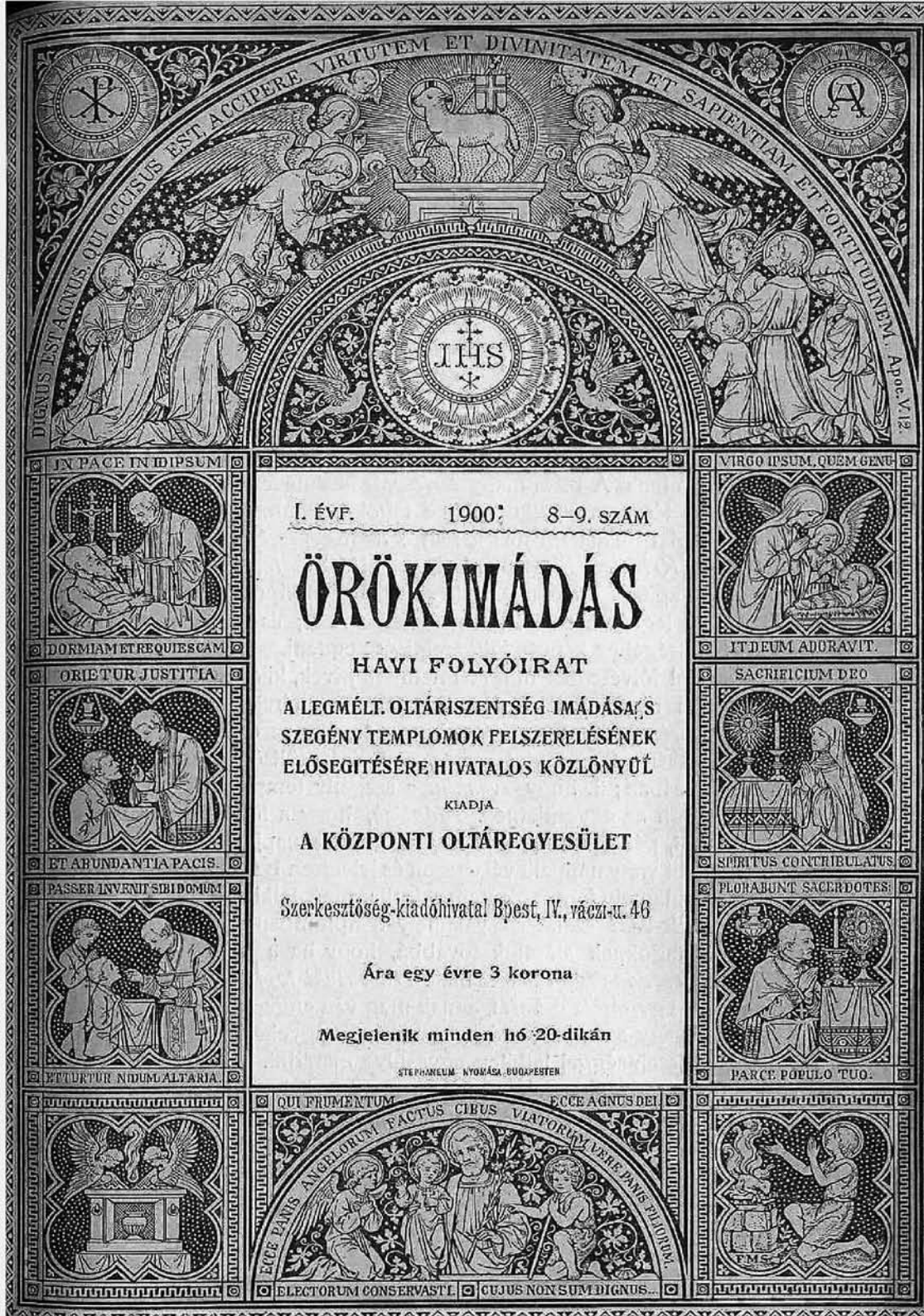

I. ÉVF. 1900. 8–9. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Budapest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

I. ÉVFOLYAM. 1900. SZEPTEMBER 6. 8—9. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Felhivás a magyarországi szentségimádó egyesületek római zarándoklatára. — Jubileumunk az Oltáriszentség fényében. — Az eucharisztikus körmenet. — Az Országos eucharistikus kongresszus: 1. A mintakiállitás. 2. A kongresszus első ülése (augusztus 17-én): *a)* gróf Majláth Gusztáv Károly püspök megnyitó-beszéde. *b)* A legméltóságosabb Oltáriszentség hittani igazsága. P. Tomcsányi Lajos előadása. *c)* A papok Eucharistia-társulatának és az Oltáregyesületnek föladata. Porubszky József előadása. *d)* A szent áldozás után. Fischer-Colbrie Ágost előadása. *e)* A lelkipásztorok és az Oltáriszentség. Hahnekamp György előadása. *f)* A legfölségesebb Oltáriszentség a katholikus szertartásokban és a művészetben. Piszter Imre előadása. 3. A kongresszus második ülése (augusztus 18-ikán): *a)* Az Oltáriszentség irodalma. Varga Mihály előadása. *b)* Minő zene illik az Oltáriszentséghez. Kutschera József előadása. — A legfölségesebb Eucharistia és az egyházi ének. Irta: Mayer Károly. — Manna. — Tárgyak lajstroma. — Irodalom. — Megholtak névsora. — Hirdetések.

Felhivás a magyarországi szentségimádó egyesületek római zarándoklatára.

A szentév és a kilencszázados jubileum egyik nagy ünnepsége: az eucharistikus kongresszus sikerülten végződött. Most a másik ünnep áldozatai és fáradalmai várnak reánk s rajtunk áll, hogy az is méltó megnyilatkozása legyen Krisztusért buzgó lelkesedésünknek. Mig a mult napokban igaz vallomást tettünk hazánkban, annak fővárosában, országunk szivében arról, hogy a valódi magyarok hite és hűsége Jézusban meg nem fogyatkozott; *most ünnepünk szintere Róma, a szent város leszen;* vallomásunkat a keresztény világ fővárosában, az egész világ szine és Isten helytartójának trónja előtt azzal kell megtennünk, hogy Rómába zarándokoljunk hitünket kifejezni, az Urat megengesztelni, vallásos buzgalmunkat elevenebbé tenni s a nagy tömegü zarándoklattal tudtul adni, hogy még vannak, sokan vannak a szent szűz Mária országából s szent István nemzetéből, kik az ősök hitéhez és szentségimádó erényeihez hűek maradtak.

Az eucharistikus kongresszus sikerének biztositása nem engedett időt és alkalmat arra, hogy a zarándoklat közelebbi szervezéséhez foghassunk: most elérkezett az az idő, hogy ne csak mi magunk buzduljunk s készüljünk a szent utra, hanem ismerőseink körében is tevékenykedjünk, minél többeket rábeszélve s lelkesitve.

Utalunk *Majláth Gusztáv Károly* Erdély püspökének ama szavaira, mikkel a kongresszust befejezve, *a római zarándoklatot fenkölt lelkü szorgoskodással szivünkre kötötte.* Jól tudja, át meg átérzi Istennek ez apostoli lelkü főpapja, mily fontos, mily nagy jelentőségü, mily egész életre döntően kiható reánk ez a zarándoklat, hogy mennyi isteni kegyelemnek képezi ez majdan szakadatlan forrását; mily megnyugtató vigaszt meritünk majdan halálunk óráján az egyébként oly kínos vivódás közepette abból a tudatból: *Nem mulasztottam el az Ur engesztelő esztendejében Rómába zarándokolni.*

Ki érezné magát a mai hitellenes korszakban oly erős hitünek, hogy lelkének ne esnék jól az a szellem, a mit Róma szent városának szent templomai lehelnek be lelkébe? Ki volna oly kegyetlen önmaga iránt, hogy míg testi föntartására annyi pénzt fordít, sajnálná lelke üdvétől azt a költséget, mit ez a zarándoklat igényel? Hogyan vallhatná az magát Krisztus igaz imádójának, ki a szent esztendőt hagyja elmulni minden kegyelmével, letünni minden jó alkalmával, holott látjuk, hogy még a mohamedán is elzarándokol az ő Mekkájába, a pogány indus is lelkesedik az ő szent folyójáért. Ki volna oly közömbös ama szent alkalom iránt, mely csak minden századik évben kínálkozik s melyet az emberiség oly nagy része hiába óhajt, hasztalan kivár, meg nem élhet?

A római zarándoklatra jelentkezni lehet szeptember hó 10-ig a zarándoklatot előkészitő *Varga Mihály plébános és szerkesztőnél Csongrád-Csanyon.*

Jubileumunk az Oltáriszentség fényében.

900 éve, hogy Isten országának kapui föltárultak magyar nemzetünk előtt, hogy őseinket bebocsássák imádni az egy igaz Istent. Akkor nagy világosság támadt azoknak, kik Pannoniát lakták; a táltosok elhagyták az állatvér áztatta oltárokat, a garabonczok és javasok a kinyilott jonhókat; megjuhászult a gyilkos pengét villogtató dalia s a féltett leventék pánczélfüzős anyáinak szive nyugodtabban dobogott: mindnyájan odatelepedtek hallani urokat, István fejedelmet, a mint az a békét és szeretetet a keresztről olvasva nékiök hirdette. Akkor lőn, hogy mint a hajnalcsillag fényessége megjelent népe fölött a Nagyboldogasszony, kegyelme sugarát szórta a hazára s a pogány elmék látni kezdették Isten Igazát. Akkor Isten atyai jobbjának Ujja megillette a hősök sziveit s a kiknek illette, meghajolt ellenséggel daczoló kemény nyakszirtjök a kereszt előtt s a becsületes magyar homlokon a keresztség kristályvize csordult. Akkor hazánk földén Isten szeplőtlen oltárai épültek s az ujon emelt templomok ünnepi csarnokaiban lakomát rendezett számukra a mennyország s vendéglátóul leszállt Jézus,

mint az ő országába meghivott ifju népe közé s a mit ők ott a lakomán ettek, Jézus teste volt s a mit gyönyörködő ajkakkal ittak, Jézus vére volt. Akkor az égi seregek Ura Istene hős nemzetét országa védőjévé avatta; hőseit a győzedelmes kereszt lovagjaivá tette. Isten nemzete fölé szent királyt rendelt, a szent király fejére szent koronát helyezett, a szent koronára az ő kedves drágaságát, a szent keresztet tüzte.

Akkoron az Ur Szentlelke kiömlött a magyar nemzet közé s a szentek tudományába avatta a nép szülötteit: s a szent oltárról vett angyali eledel tiszta piros vérrel ékitette a hervadatlan ifjak orczáit s hófehér fénynyel deritette föl Jézus arának szüzi homlokait: attól kezdve megindult a vándorlás Magyarországból a mennyek országába, hol a sok üdvözült magyar rólunk emlékezik égi vigasságban.

Az időben volt az igaz honfoglalás, a midőn az Oltáriszentség a maga otthonául foglalta a magyar hazát, hogy az együttlakozásban ő is, ez is, boldog legyen: az időben volt az Ur Krisztus Jézusnak magyar trónfoglalása, a midőn végtelen szeretettel meghóditván a magyar szivet, onnan uralkodik mint biborpiros, erényekkel drágagyöngyös trónjáról.

Azóta imádott Jézus neve hazánkban, azóta terül fölénk Nagyboldogasszonyunk szinarany palástja, azóta lakik közöttünk Jézus az Oltáriszentségben. S a mint az oltár örökfénye azóta ki nem hunyt a hazában, nem hamvadt el sem szivünk isteni szeretete, sem lelkünk hite ki nem aludott.

A midőn nemzetünknek az örökéletre való szültét s a magyarság keresztelkedésének kilenczszázadik esztendejét ünneppel megültük, az imádandó Oltáriszentség fénye ragyogott fölöttünk, mivelhogy miatta, érette és vele gyülekeztünk. Ez annyit is jelent, reménylenünk kell, hogy hazánkban a jövő század alatt az Ur Jézus kizárólagos uralmat teremt magának, hogy az ezeréves fordulón nemzetünknek egy legyen népe, nyelve, akarata, hite és Istene.

Az eucharistikus körmenet.

A kilenczszázados magyar kereszténység ünnepiségeinek legfényesebbje az a körmenet volt, a melyben az Ur Jézust magát a magyar székesfőváros palotasorai közt a hit diadalmenetében körülhordoztuk, hogy neki kilenczszázadon át adott jótéleményeiért hálát adjunk az egész világ előtt. Szép volt e körmenet; ilyen még nem volt magyar földön; a mennyország is gyönyörködött benne. Az Oltáregyesület pedig, mely azt rendezte, méltón töltötte be vele hivatását.

A belvárosi főplébániatemplom, melyből a körmenet indult, ez alkalomra, gyönyörüen volt földiszitve. Az oltárt és környékét legszebb virágok

borították, a boltívekről sürü lombfüzérek függtek alá, körülfonva az oszlopokat és gazdag hálózatban ékítve a templomot. A főkapuzat fölött virágból font kereszt s a szentségimádó angyalok képe állott.

Már öt órára teljesen betöltötte a hívek tömege a templomot. A templomon kívül gyülekeztek a körmenetben résztvevő egyesületek és testületek. Fényesen ragyogó zászlók alatt a kath. legény- és ifjusági egyesületek, a kath. nagygyülés tagjai, az Oltáregyesület a kalocsai és pécsi küldöttséggel.

A szertartást végző Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök nagy segédlettel hat órakor az oltárhoz vonult s imádásra kitette a Legméltóságosabbat; ezután Porubszky József, pápai kamarás, tóalmási plébános lépett a szószékre s lángoló szivéből fakadt gyujtó beszéddel készitette elő a szent menetre a hiveket. A beszéd befejeztével megindult a menet. A benne résztvevők mind égő gyertyával vagy táklyával kezükben haladtak. A fönséges tömeg, mint ragyogó csillag, vonult végig a sorfalat álló népesség között. A menetben résztvevők száma tizezerre tehető, mig az azt szemlélők vagy százötvenezren lehettek. Ötszáz növendékpap, pap és egyházi méltóság haladt az édes Jézus előtt, kit Majtáth püspök volt oly boldog kezeivel az ünnepi fényben vihetni.

A püspöki karból Hettyey Sámuel pécsi püspök volt jelen.

Az Oltáriszentségben való hitnek ez országos megnyilatkozásában, nem a külső fény és pompa kifejtése volt az, a mi a menetet mintegy tulvilági szellemiséggel lelelte be, hanem az az ünnepi komolyság, a fönséges áhitat nyugalmas szendesége, mely az arczokat ellepte, az imádságnak benső, illetődött szava, az éneknek a szivvel szorosra fűzött lelkesedése. Ott láttuk a menetben hazánk népének szine-javát; minden nyelv, nemzetiség, foglalkozás, állás és rang egyesült Jézusunknak bemutatott hódolatában. Meghatottan ismertük föl a katholikus főnemes világ legjelesbjeit, a katholikus Egyházért küzdő vezérférfiakat levett kalappal, imádságos tekintettel hitvallást tenni a népek százezrei előtt. Lélekemelő volt szemlélni az oltáregyesületi hölgyek élén és soraiban szent Margit és szent Erzsébet nemzetbelieit, a mint nevükhöz méltó magatartással, kezökben égő gyertyával, földre szegzett szemekkel, imádságot suttogó ajakkal, az áhitat boldogságában játszadozó arczvonásokkal, szivükben rejtett imádó érzelmekkel adtak bizonyságot arról, hogy a vallásos magyar nő ma is olyan, mint a kik magyar szenteinket nevelték.

Igy vonult el a menet énekelve, imádkozva a belvárosi templomból át a régi Városház-téren, a Kigyó-utczán a Ferencziek-terére, a hol kitünő benyomást gyakorolt a nyitott ajtón át látható templom belsejc, mely fényárban uszott. Továbbmenet átvonult a hivők sok ezernyi serege az Egyetem-utczán, az Egyetem-téren, a Papnövelde-utczán, a Borz-utcza egy részén, a régi Lipót-, most Váczi-utczán, Irányi-utczán, vissza a templomba. Föltünt

az Egyetemi-Kör és az Angol-kisasszonyok, valamint az Oltáregyesület épületének gyönyörü diszitése és kivilágitása.

Sötét este volt már, midőn a menet a belvárosi templomhoz visszatért. Itt a körmenetben résztvevők két sorba oszlottak s fényes sorfalat alkottak, mely között a papi testület és a szertartást végző papok az Oltáriszentséggel a templomba vonultak.

Itt, midőn az Oltáriszentség a kettős fényáradat között elhaladt, érte el a Jézusnak hódoló sziveknek boldogsága tetőpontját. Mindannyian, szegény és gazdag, az egyszerü és tudós, a szolgáktól a nagyméltóságuakig mind, mind térdre borultak a kemény kövezetre, az utcza porába, vallván Krisztusnak, hogy Ő egyedül a Szent, Ő egyedül az Ur, Ő egymaga a Legfölségesebb, kérve, könyörögve neki, hogy ragyogtassa hazánk fölött ismét szent István és szent László királyok fényét. Mit éreztünk mi mindannyian, ki tudná elmondani? Mit érzett az édes Jézus, ki birná megsejteni? Az ilyen találkozásoknál történnek Lourdesban a csodák. Nálunk is történtek. A szivek titkos rejtekében. Oh hány beteg szív lett akkor egészséges, hány halott jélek nyerte vissza, megtérvén, életét.

A templomban *Majláth* püspök az ő csengő hangján rázenditett a Te Deum-ra, mire, mint a vihar, zugva, örvendve, győzelmesen énekelték el szent Ambrus és Ágoston himnuszát a hivők.

A szokásos «Tantum ergo» és «Genitori, genitoque» éneklése után a püspök áldást adott a térdreborult hivekre s azután bezáródott a feledhetlenül fényes, impozáns, nagyságában megragadó hódolati ünnep.

Az országos eucharistikus kongresszus.

A mintakiállitás.

Az eucharistikus kongresszushoz bevezetésül szolgált a központi Oltáregyesület kiállitásának megnyitó ünnepe. A kitüzött időre az egyesületi helyiségek megteltek érdeklődő ünneplő közönséggel. Mailáth Gusztáv Károly Erdély püspöke az őt fölkérő többtagu küldöttség kiséretében megjelent a kiállitás helyszinén. Kánter Károly egyesületi igazgató, apát. kir. palotai plébános lelkes szavakkal üdvözli a megjelent püspököt és őt fölkéri, hogy a kiállitást megnyitni s a kiállitott egyházi ruhákat megáldani kegyeskedjék.

A püspök ur őméltósága fenkölt beszédében kifejti az oltáregyesület hivatásának, az eucharistikus ünnepiségek és az ezen alkalomra rendezett kiállitásnak nagy jelentőségét; majd megáldja a kiállitott tárgyakat. A szentelés befejeztével Kánter Károly apát az egyesület nevében megköszöni a püspök ur őméltóságának fáradozását és kivált lelkesitő szavait s kéri a jelen-

levőkre főpásztori áldását. A lánglelkű püspök áldó-imáját a jelenlevők térdenállva fogadják.

Az ünnepély befejeztével a püspök ur őméltósága még sokáig időzött a kiállítás helyiségében, leereszkedően társalogva a hozzája járulókkal. Mindenkihez volt oktató és buzditó szava, melyek hatása alatt édes emlék és érzéssel oszlott szét a megjelentek tömege.

A kiállítás két teremre terjedett. Az első terem főhelyén oltár állott, fölötte a Madonna della Sedia képével. A falakat körüskörül egész magasságban miseruhák és palástok borították, az alsó állványokon velumok, kelyhek és keresztek sorakoztak izléses rendben egymás mellé. Az egyhanguságot egyoldalt mennyezet oszlatta el; ez alatt az egyházi ruhák anyaga: selyemszövet, keresztbetét, paszománt, vászon, csipke, bélésanyag és más effelék pihentek.

Ismét egy asztalon volt elhelyezve a beteglátogatási szekrény, teljesen ugy kikészitve, a mint az a beteg ellátására szükséges. A szekrény szentségházalaku, kétszárnyu ajtóval, tetejébe helyezhető keresztel, az ajtókra illeszthető két karos gyertyatartóval; benne kitünő beosztással elhelyezhető minden, a mi a beteg ellátásához szükséges: az öltönyök, burza, corporale, különféle edények stb.

A második teremben a rendezés az elsőéhez hasonló volt; a főhelyet mennyezet foglalta el; ez alatt az egyházi fehérneműeket láthattuk; a falakat részben fekete szinü római, részint egyéb, görög szertartási ruhák fedték; a középütt levő asztalon egyházi ércztárgyak, latin és görög szertartási cziboriumok, keresztek és kelyhek, füstölők és tömjéntartók ragyogtak. Egy más asztalon a szentmiséhez szükséges öltönyök voltak kellő rendben és elhelyezésben előkészitve ugy, a mint az az öltözésre leghelyesebb. A szingazdag pompa egységes összhangba olvadva gyönyörrel illette a szemet: de sokkal inkább boldogitotta lelkünket a gondolat: ime mindezt az önzetlen áldozatkészség gyüjtötte, a szeretet fáradozással készitette, a figyelmes és gondos sziv öröme rendezte a legédesebbnek, a szeretet és boldogság mesterének, az édes Jézusnak, hogy jól érezze magát közöttünk templomaiban.

A kongresszus első ülése.

Augusztus 17-ikén.

A kora délutáni órákban sürü csoportokban gyültek az oltáregyesületi tagok a katholikus kör palotájának disztermébe s azt teljesen megtöltötték. Egymásután jöttek fényes fogataikon a püspöki kar tagjai, a főurak és főnemes hölgyek. Megjelentek Császka György kalocsai érsek, Dessewffy Sándor csanádi, Firczák Gyula munkácsi, Szmrecsányi Pál szepesi püspökök, Zichy Nándor gróf, Majláth Géza gróf, Cziráky Antal gróf, Zichy János gróf, Pallaviczini Edéné őrgrófné, a központi Oltáregyesület elnöknője, gróf Zichy Nándorné született Zichy Livia grófnő, Kiss Aladérné másodelnöknő, Rudnyánszky Ferenczné, Selmayer Károlyné, Ghiczy Ida, id. Heinrich Ferenczné, stb. stb.

Harsányhangu éljenzés közepette lépett Mailáth Gusztáv Károly gróf, Erdély püspöke az emelvényre az elnöki asztalhoz s a jelenlevők feszült figyelme s gyakran kitörő éljenzésétől kisért következő megnyitó beszédet mondotta:

Székhelyi gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspöknek

a magyarországi eucharistikus kongresszust megnyitó-beszéde.

Dicsértessék az Ur Jézus Krisztus! Mélyen t. kongresszus! Az első magyar eucharistikus országos kongresszust van szerencsém ő eminencziájának, a biboros-herczegprimásnak kegyes engedelméből és megbizásából ezennel megnyitni. Eucharistikus kongresszusra gyültünk össze. Mit jelent ez? Eucharistia — jó hálaadás. Jó hálaadást akarunk végezni a napokban, hálaadást mindazokért, a miket az Ur Jézus Krisztus által nyertünk; hálaadást azért, hogy megengedte érnünk nemzeti önállásunknak, fönmaradásunknak 900. évfordulóját; hálaadást azért, hogy megengedte érni a mi szeretett, ősz királyunknak ötvenéves uralkodása után hetvenedik születésnapját; hálaadást azért, hogy nemcsak megtartotta e hazában ősi katholikus szent igaz hitét, hanem — a mint önámitás nélkül mondhatjuk és állithatjuk — napról-napra feléled a hit, a mely talán éveken, évtizedeken át szunnyadni, aludni látszott.

S kinek köszönjük ezt első sorban? A jelen idők egy tévedése az, hogy tulságig viszi, majdnem imádásig viszi a személynek kultuszát. Egy személyi kultusz nem veszedelmes, nem kárhozatos és soha nem jár hibás uton és ez az Ur Jézus Krisztus szent személyének kultusza. Ezt a kultuszt, az Ur Jézus Krisztus kultuszát emelni, lángra lobbantani, fölélesztení, az életbe átvinni van hivatva az eucharistikus kongresszus is. Ha visszapillantunk az anyaszentegyház történetére, azt találjuk, hogy az eucharistia, ez az isteni adomány, az Ur Jézus Krisztus végtelen szeretetének ezen záloga nem minden időben részesült egyforma tiszteletben, nem minden időben járultak a hivek ahhoz egyforma buzgósággal és gyakran.

És miért van ez? Az eucharisztia létele mintegy hőmerője a vallásos életnek. Hogyan értem ezt? Tehát, a midőn gyakran áldoztak, akkor volt a hitélet a legvirágzóbb? Korántsem! Voltak idők — és nem is olyan nagyon régen, a középkorban — a midőn a legnagyobb szentek csak ritkán járultak a legméltóságosabb Oltáriszentséghez. És miért? Oh azért, mivel a hit eleven volt minden szivben, nem volt szükség erre a fölmelegitő, fölbuzditó eszközre. De a midőn a hit kezdett kialudni a szivekből, a midőn az erkölcsök kezdtek meglazulni, a midőn a családi élet szentsége kezdett figyelembe nem vétetni, a midőn az ifjuság erkölcsei kezdettek hanyatlani: oh akkor az egyház mindig sürgette, csak járuljatok minél gyakrabban áldozni, mert ez a ti egyedüli mentőeszközötök! Ha a ti lelketeket meg akarjátok menteni, járuljatok gyakran az Oltáriszentséghez! Ime, ezt látjuk napjainkban. A midőn az egész világ elfordul ugyszólván az Istentől, a midőn az egész világ olyan felületessé lesz, szalad és bomlik a hiu, káprázató külsőségek után, oh akkor az Isten vonzza a lelkeket, a bensőséges, a hivő lelkeket odavonzza magához, az eucharistiához, hogy visszaadja annak az emberi szivnek megint azt az erős, azt az önzetlen, azt az önmegtagadó hitet, a mely képes magát föláldozni másokért, a mely képes nagy lettekre serkenteni és buzditani.

Igy van ez napjainkban és hálát adok az isteni Gondviselésnek, hogy azok az erős hullámok, a melyek az egész keresztény katholikus világon elterjedtek, végre hozzánk is elhatottak. Vége a közönynek, vége a hithidegségnek, mindenki a maga hatáskörében igyekszik az Ur Jézust jobban megbecsülni, az Ur Jézus tiszteletét jobban előmozditani ott, az Oltáriszentségben. És milyen korszerü az épen ma, a midőn azt az emberit keresi mindenki! És mondja meg nekem, t. kongresszus, nem emberi-e az Oltáriszentség is? Hiszen Jézus Krisztus, az Istenember, megközelit minket az Oltáriszentségben, odaadja magát nekünk, ott van köztünk éjjel-nappal, ott van a mi templomainkban, akar velünk közlekedni, akarja magát nekünk általadni.

Azért, t. kongresszus, ennek a kongresszusnak, minden egyes előadásnak, minden egyes áhitatgyakorlatnak, annak a tüntető körmenetnek is nem tüntető a czélja, hanem a mi belső hálaérzetünknek szükségképeni nyilvánulása az. Érezzük, hogy nem tettünk eleget eddig az Ur Jézus nagy szeretetéhez mérten, kell, hogy külsőleg is nyilvánitsuk hálánkat, kell, hogy megkérleljük őt nyilvánosan, ünnepélyesen azon közönyösségért, azon hidegségért, azon tiszteletlenségért, a melylyel őt illettük, az imádandó Szentségben. Ime, mindezeknek csak az a czélja, hogy mi hennünk, minden egyes tagjában e kongresszusnak, az Ur Jézus Krisztus iránti eleven hitet, szeretetet növelje. Hogyha visszatérünk haza, mindenki a maga hatáskörében igyekezzék ezt a tiszteletet, ezt az imádást terjeszteni, az Ur Jézusnak eucharistikus uralmát itt ez országban biztositani.

Azért engedjék meg nekem, mélyen tisztelt kongresszusi tagok, hogy kérve-kérjem különösen az én szeretett paptársaimat, hogy ha hazamegyünk, a mi templomunk, az legyen a mi szemünk fénye, az Ur Jézus lakását diszitsük fel, ha magunknak talán szegényesen, szerényen kell is élnünk. Tartsuk nyitva azt a templomot! Lesznek mindig buzgó lelkek, a kik nem hagyják egyedül az ő Urukat, Üdvözitőjüket, hanem ott fognak őrködni, hogy szentségtelen kezek ne merjenek soha hozzányulni. Hagyjuk nyitva a templomokat a szomorkodó, a bánkódó lelkeknek. Oh Istenem, mily vigaszt, mily erőt meritenek ők csak egy kis szentséglátogatásból is, a melyet élő hittel végeznek! Oh hitoktatók, de szeretném valamennyiüket szivemhez ölelni, a kik azokat a gyermekeket, a kik a mai szemérmetlen és erkölcstelen világban annyi veszélynek vannak kitéve, odavezetik az Ur Jézushoz! Gyakran nem röstelik a fáradságot, ott ülnek órahosszat a gyóntatószékben, csakhogy azokat az ártatlan lelkeket az erősek kenyerével táplálják, megedzék és megtartsák őket szivüknek tisztaságában, meg ártatlanságukban, meg egészségükben, mert nincsen az egészségnek és a földi boldogulásnak nagyobb megrontója az erkölcstelenségnél. Azt a tabernaculumot, az Ur Jézusnak földi lakhelyét, oh, azt szeretetünknek, odaadásunknak, a hivők áldozatkészségének minden eszközével tegyük az Ur Jézus méltó lakhelyévé. Soha ne forduljon az többé elő a mi magyar templomainkban, hogy a mig a lakások szépek, tiszták, kényelmesek, addig az Ur Jézus Krisztusnak lakása telve porral, telve piszokkal, telve

undoksággal, ugy hogy az ember igazán szörnyüködve lép be azokba. Az az idő ne térjen többé vissza hozzánk, hogy az Isten jobban ne sujtson minket, mint eddig is sujtott már.

Mélyen tisztelt kongresszus! Engedjék meg, hogy szivemnek őszinte háláját fejezzem ki a kongresszus nevében a nagyméltóságu püspöki kar jelenlevő tagjainak, a kik idejönni kegyesek voltak, köszönetemet fejezzem ki a vidéki oltáregyesületnek és az Ur Jézus imádására alakult egyesületek küldötteinek, a kik távolról idefáradtak, idesiettek, hogy hitükről, a mely mindnyájunk szivében él, nyilvános vallomást tegyenek. Engedjék meg, hogy ezeknek megköszönve a szives megjelenést, az Ur Jézus Krisztus nevében és szeretetében ezen ülést megnyitottnak nyilvánitsam.

A megnyitó beszéd után az elnöklő püspök ur öméltósága előterjesztésére egyhangu fölkiáltással alelnökökké választották: *Skarda József* sasvári prépostot és *Szuborits Jenő* székesfehérvári kanonokot; jegyzők *Jeszenszky Kálmán* és *Sebők Imre* hitoklatók lettek.

A kongresszus üdvözlő táviratokat küld a szentséges Atyának, ő Felségének és a biboros herczegprimásnak. Elnöklő püspök ur öméltósága olvassa az üdvözletek szövegét.

A Szentatyához:

A magyar katholikus papok és hivek az imádandó Oltáriszentség tiszteletének gyarapitása végett gyűlést tartván, mély alázattal leborulva Szentséged lábaihoz, apostoli áldásért esedeznek, hogy ezen reánk katholikusokra és magyarokra nézve háromszorosan emlékezetes és szent esztendőben a dicső ősök lelkülete szállja meg az utódok szivét is és az uj évszázad Magyarország papjait és hiveit minél közelebb hozza az Oltáriszentségben értünk élő isteni szivhez, lelkünk életének forrásához.

Ő Felségéhez:

A hitélet fejlesztésére és az imádandó Oltáriszentség tiszteletének gyarapitása végett a Budapesten összegyűlt eucharisztikus kongresszus mély tisztelettel üdvözli felségedet és fölajánlja a holnapi hálaadó körmenetet és reá következő közös szentáldozást felséged hosszu életéért és boldogságáért.

A biboros herczegprimáshoz:

Az esztergomi főegyházmegye területén Magyarország fő- és székvárosában összegyűlt eucharisztikus kongresszus hódoló tisztelettel üdvözli

Eminenciádat, Magyarországnak herczegprimását és első főpapját. Az eucharisztikus életben sikeres orvosságát találjuk hitben és szeretetben szegény korunknak, benne ismerjük föl az igaz életnek forrását és erejét a mai világ káprázata és felületessége ellen, innét meritjük majd az önzetlenségnek természetfölötti szellemét az önzés tomboló tényezőivel szemben. Épen ezért a jubiláló keresztény Magyarország jövő boldogságát az eucharisztikus életben látjuk s törekvéseink gyümölcsező vétételére Eminenciád főpásztori áldását kérjük.

Egyszersmind fölolvasva tudtul adja a beérkezett üdvözlő táviratokat:

A Szentséges Atya válasza az Eucharistikus kongresszus üdvözletére:

Petitam a congressu sacerdotum et fidelium cultui eucharistico provehendo collecto apostolicam benedictionem libenti paternoque animo Summus Pontifex impertit. **Cardinalis Rampolla.**

Az Oltáriszentség imádásának terjesztésére papokból és hivekből egybegyült kongresszusnak a kért áldást a Szentséges Atya örömest és atyai jóindulattal adja. **Rampolla biboros.**

Ő Felsége válasza:

Császári és királyi apostoli Felsége a tegnapi távirat tartalmát őszinte megelégedéssel kegyelmesen tudomásul vette s engem megbizott, hogy az eucharistikus kongresszusnak hűsége nyilatkozatáért legmagasb szives köszönetét nyilvánitsam. **Iovag Schiessl,**
a kabinet-iroda főnöke.

«Az Oltáriszentségben rejlő isteni kegyelem áradjon az országos eucharisztikus kongresszus üdvös tevékenységére és azt sikerdus eredménynyel áldja meg. Radu, lugosi püspök.»

«Nomine 5000 sacerdotum adoratorum in Austria salutat fratres Jesum in augustissimo mysterio adorantes hungaricos. Carolus Krasa director generalis».

«Az osztrák tartományok 5000 szentségimádó papja nevében Jézust a legfölségesebb titokban imádó magyar testvéreket üdvözli. Krasa Károly főigazgató».

«A keresztény magyar királyság kilenczszázados emlékünnepe alkalmából egybegyűlt országos eucharisztikus kongresszust szivem mélyéből üdvözlöm. Mohl Adolf, Győregyházm. igazgató».

Ezek után az előadások következtek, miknek sorát P. Tomcsányi Lajos nyitotta meg.

A legméltóságosabb Oltáriszentség hittani igazsága.

P. *Tomcsányi Lajos* Jézus-társasági atya előadása.

Ünnepet ültünk magyar Sionunk ormán, a kereszténység behozatala kilenczszázados évfordulójának ünnepét.

Kilenczszáz éve most, hogy hazánk keresztény ország lett. Azóta ezerféle veszedelem viharzott el fölöttünk: török, tatár dult földünkön, százféle ellenség fenyegetett bennünket. A mikor a durva önkény azt hitte már, hogy végzett velünk; a mikor a fosztogatók már osztozkodni készültek a zsákmányon; a mikor gyászba borult az egész ország, nem vesztünk el, leráztuk bilincseinket, visszavivtuk szabadságunkat; mert volt erőnk, mely nem halt ki belőlünk s e titkos erőt multunk történetéből meritettük. S mi domborodik ki e történetből? Nem egyéb, mint az, hogy a kik első lapjait töltik be e történelemnek: szent István, I. Géza, szent László, IV. Béla, Hunyady János s több mások templomokat emeltek, hogy azokban imádják őseink a szent ostyában jelenlevő Istenembert.

Kilenczszáz éve annak, hogy hazánk keresztény ország lett; kilenczszáz éve, hogy leborul a magyar oltáraink előtt; leborul, hogy imádja Azt, ki a tridenti szent zsinat szavai szerint (sess. XIII. cap. 1. can. 1, 2.) *testestől-lelkestől, istenségével s emberségével, valósággal, igazán és állagilag jelen van a kenyér és a bor szine alatt* az Oltáriszentségben, miután a kenyérnek és a bornak egész állaga átváltozott Krisztus valóságos testévé és valóságos vérévé.

S midőn a magyar ezt teszi, a való igazságnak hódol; azon igazságnak, melyet az ó-szövetségnek épugy, mint az uj-szövetségnek lapjai bizonyságolnak.

Az ó-szövetség, ugymond szent Jeromos, méhében hordozta az uj-szövetséget; az ó-szövetség, ugymond szent Ágoston, előképe volt az ujnak. S mit Krisztus s az apostolok tanára támaszkodva mondtak szent Jeromos és Hippó nagy püspöke, ugyanazt tanitották a többi szentatyák is.

Miben volt hát az ó-szövetség előképe az uj-szövetség Oltáriszentségének?

Suarez szerint abban, hogy *Isten különös módon jelen volt választott népe között* (3. Kir. 9, 3.). Mózes isteni parancsra készittette romlatlan czédrusfából a frigynek szekrényét: e szekrényben volt a törvény két táblája, a manna s Áronnak, a főpapnak vesszeje. A Jordán vize ketté vált csodálatos módon, midőn a rajta átkelők maguk előtt vitték a frigynek szekrényét s Jerikó falai ledőltek, midőn a frigynek szekrényét közelökbe hozták; mert a frigynek szekrényében a Mózesnek adott igéret szerint a jelzett szent tárgyakkal különös módon jelen volt népe között az Ur. Évek multak s a bölcs Salamon fölépitette hires templomát és a templom szentélyébe helyezték el

a frigynek szekrényét s e szent szekrényhez ment a pap, ha *közvetetlen* beszélni óhajtott Istennel.

Mik volnának a mi templomaink a jeruzsálemi templommal egybevetve, ha a bennök őrzött Oltáriszentségben az Istenember nem volna jelen? Ha Isten csak ugy lakoznék templomainkban, miként jelen van az égben és a földön, Krisztus, az egyháznak jegyese, egyházáról kevésbbé gondoskodott volna, mint Isten gondoskodott az ó-szövetségről.

S ezt föltennünk lehetetlen.

Helyesen cselekedett ennélfogva kilencz századon át a magyar, midőn leborult a keresztény oltárok elé s imádta a kenyér és a bor szine alatt az Oltáriszentségben valósággal, igazán és állagilag jelenlevő Istenembert; mert tudta, hogy mig ott a frigynek szekrényében Áronnak, a főpapnak vesszeje volt, itt a mi templomainkban a Melkizedek rendje szerinti főpap maga van; tudta, hogy mig ott a mannát őrizték, mely a pusztában *testi* eledelkép táplálta a választott népet, itt a mennyei manna van, mely a *lelkeket* táplálja az örök életre; tudta, hogy mig ott a törvény táblái voltak, itt a törvényhozó maga van; s hogy mig oda ment a főpap és tanácsot kért az ott népe között lakozó Istentől, ide bennünket az Üdvözitő hivogat, midőn mondja (Máté 11, 18.): «Jöjjetek hozzám, kik fáradtak és terhelve vagytok és én megenyhitlek benneteket».

Miben volt még az ó-szövetség előképe az uj-szövetség Oltáriszentségének?

Suarez azt mondja, hogy *az ó-szövetség megkötése alkalmával bemutatott áldozatban.*

Mózes áldozatot mutatott be az egybegyűlt nép előtt; az áldozatra szánt tulkok vérének részét fölfogta az arra rendelt edénybe s azután fölolvasta a törvényt. S midőn a nép a törvény hallatára igy felelt: «Mindazt, mit az Ur mondott meg akarjuk tenni», meghintette a népet az áldozat fölfogott vérével s igy szólt: «Ez vére a szövetségnek, melyet az Ur veletek kötött».

S hol valósul meg ez előkép?

Nem az Ur kereszthalálában a Golgothán, hanem az Oltáriszentség szerzésében az utolsó vacsorán. Miként ugyanis Mózes a választott népet, ugy gyűjtötte maga köré Krisztus ott apostolait, egyházának kijelölt fejedelmeit; miként Mózes törvényt hirdetett, ugy hirdette ki ő is a szeretet uj törvényét (Ján. 13, 34.); s hol a vér, hogy a párhuzam az ó- és az uj-szövetség megkötésének módja között teljes legyen? Ott van a kehelyben, melyet az Ur tanitványainak nyujtott e szavakkal: «Ez véremnek kelyhe, mely érettetek ontatni fog».

Az Oltáriszentség szerzésében az utolsó vacsorán köttetett meg tehát az uj-szövetség Isten és az emberek között s nem a Kálvárián; mert az Oltári-

szentség szerzésével uj törvényt hirdet ki az Ur, a Golgothán hallgat; ott barátai veszik körül, itt ellenségeinek hatalmában van; ott birja még a szövetség megkötésére szükséges szabadságot, itt nem. Ez az oka, hogy szent Pál szerint is a kereszthalál alkalmával csak *jogérvényre* lépett, de nem létesült az Ur testamentoma (Zsid. 9, 16—17.).

S ezen előképnek — az ó-szövetség megkötése módjának — megfelelőleg tehát kell, hogy az Oltáriszentségben jelen legyen a kenyér és a bor szine alatt az Ur teste és vére; mert különben tökéletesebb volna az előkép, mint az előképnek megfelelő valóság, a test ugyanis és a vér nemesebb állagok, mint a kenyér és a bor.

Helyesen cselekedett ennélfogva kilencz századon át a magyar, midőn leborult a keresztény oltárok elé s imádta a kenyér és a bor szine alatt az Oltáriszentségben valósággal, igazán és állagilag jelenlevő Istenembert.

Az Oltáriszentség előképe volt az ó-szövetségben, hogy rövidség okáért más előképeket mellőzzek, *még a zsidók mannája is.* (Ján. 6, 49—50.)

A manna csodálatos eledel volt, melyet Isten negyven éven át adott a választott népnek a pusztában: csodálatos volt, mert a szentirás szerint oly mennyiségben esett a földre, hogy több százezer ember éhségének csillapitására elég volt; csodálatos volt, mert, szombatot kivéve, mindennap esett s mert a pénteken szedett manna szombatra is elég volt, mig más napokon a fölös mennyiségben szedett manna föntartható nem volt, megromlott; csodálatos volt, mert azok, kik étkeztek belőle, ugy találták, hogy oly eledelt ettek, milyet óhajtottak. Hogyan állaná ki a mannával az összehasonlitást az Oltáriszentség, ha Krisztus a kenyér és a bor szine alatt nem hagyja hátra valósággal saját testét és vérét?

Nem pusztán kenyér és bor tehát az Oltáriszentség, hanem Krisztusnak, az Istenembernek valóságos teste és vére; helyesen cselekedett ennélfogva kilencz századon át a magyar, midőn leborult a keresztény oltárok elé s imádta a kenyér és a bor szine alatt az Oltáriszentségben valósággal, igazán s állagilag jelenlevő Istenembert.

S a mit az ó-szövetség *előképeiben* vonatkozással az uj-szövetségre tanit, ugyanarra oktat nyiltan az uj-szövetség is. Világos ez

a) azon szavakból, melyekkel Krisztus e Szentséget *megigérte.*

Midőn ugyanis a kenyérnek csodálatos megszaporitása után a nép Jézust a pusztában ismét fölkereste, hogy a csodálatos kenyérszaporitás jótéteményének ujra részesévé legyen, az Üdvözitő magasabb érdekekre akarván forditani az őt fölkeresőknek figyelmét, miután a hitről, mely a megigazulásnak alapja, beszélt, a lélek azon mennyei táplálékára utalt, melyet ő adni fog. «Én vagyok — igy szólt — az élő kenyér, ki mennyből szállottam alá. Ha valaki e kenyérből eszik, örökké él; és *a kenyér, melyet én adandó vagyok, az én testem* a világ életéért». Vetekedtek azért a zsidók

egymás között, mondván: «Miképen adhatja ez nekünk az ő testét eledelül?» Mondá tehát nekik *Jézus:* «Bizony, bizony, mondom nektek, *ha nem eszitek az emberfiának testét és nem iszszátok az ő vérét, nem lesz élet bennetek. A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, örök élete vagyon* és én föltámasztom őt az utolsó napon. *Mert az én testem bizonynyal étel és az én vérem bizonynyal ital. A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet, énbennem lakik és én ő benne.* A mint engem küldött az élő Atya és én élek az Atyáért, ugy, *a ki eszik engem, ő is él énérettem.* Ez a kenyér, mely a mennyből szállott alá, nem ugy, mint atyáitok, mannál ettek és meghaltak. *A ki e kenyeret eszi, örökké él».* (Ján. 6, 51 s köv.)

Nos? Mélyen tisztelt kongresszus, ezen szavakat, melyekkel Krisztus testét és vérét táplálékul igérte, betü szerint kell venni.

Világos ez 1. abból, hogy ellenkező esetben *képletileg* kellene e beszédet értelmeznünk; ámde az ily értelmezésnek a mi esetünkben helye nincs, nem is lehet. Ha ugyanis Krisztus szavait szószerint nem vennők, akkor értelmük ez volna: a ki engem megbánt és üldöz, annak örök élete leszen; minthogy ezen kifejezés: «A ki eszi az én testemet és iszsza az én véremet», bibliai nyelvszokás szerint átvitt értelemben annyit tesz, mint valakit megbántani, megsérteni, üldözni (v. ö. 26. Zsolt. 2. Jób 19, 22. Bölcs. 11, 7. Izs. 49, 26. Mikh. 3, 3.).

Világos, hogy Krisztus szavait betü szerint kell venni; mert

2. igy vették azokat a zsidók, igy a tanitványok, kik a zsidókkal együtt a beszédet hallgatták s . . . az Üdvözitő őket ezen fölfogásukban megerősitette. Midőn ugyanis a zsidók azt, hogy Krisztus testével és vérével kell táplálkozniok, betü szerint vették s e miatt lázongtak; midőn a tanitványok, kik a beszédet szintén betü szerint vették, kedvetlenül zugolódtak: Krisztus beszédjét ismételte s hogy szavait betü szerint vegyék, azt határozottan megkövetelte. «Bizony, bizony, mondom nektek — ugymond — ha nem eszitek az emberfiának testét és nem iszszátok az ő vérét, nem lesz élet bennetek.»

Hogy Krisztus szavait betü szerint kell venni, az világos

3. azon magatartásból, melyet az Ur beszédjének hatásával szemben követett. Midőn ugyanis látta, hogy őt a zsidók közül sokan elhagyták; midőn látta, hogy a tanitványok közül is többen meghátráltak; bár ismerte e jelenségnek okát s könnyen segithetett volna a bajon, ha a baj félreértésből származott, megmagyarázván beszédjének értelmét: ő azt nem tette, nem tehette; mert azt akarta, hogy hallgatói ugy értsék szavait, a mint értették, betü szerint; s inkább engedte, hogy a zsidók, kiket hivatásánál fogva megnyerni óhajtott, elhagyják őt; sőt választást engedett tanitványainak is, hogy tőle elpártoljanak, ha szavainak teljes hitelt adni nem akarnak. Kétséget nem szenved tehát, hogy azon szavakból, melyekkel Krisztus az Oltáriszentséget *megigérte,* teljesen világos, hogy nem pusztán kenyér és bor az Oltári-

szentség, hanem Krisztusnak, az Istenembernek valóságos teste és vére; helyesen cselekedett ennélfogva kilenczszázadon át a magyar, midőn leborult a keresztény oltárok elé s imádta a kenyér és a bor szine alatt az Oltáriszentségben valósággal, igazán s állagilag jelenlevő Istenembert.

Hogy Krisztus az Oltáriszentségben valóságosan jelen vagyon, világos

b) e Szentség elrendelésének szavaiból, melyeket az első három evangélista és szent Pál apostol számunkra hátrahagytak (v. ö. Máté 26, 26—28. Márk 14, 22—24. Luk. 22, 19—20. I. Kor. 11, 23—25.).

«Ez az én testem» és «ez az én vérem, az uj-szövetségé». Ezen szavakat betű szerint kell vennünk; mert

1. az apostolok különféle időben s különféle helyen irtak és Krisztus szavaihoz, melyeket egyenlőkép hoznak, egyik sem ad fölvilágositó magyarázatot, mely a mellett tanuskodnék, hogy a Mester szavait *képletileg* kell vennünk, mig más alkalommal a félreértés elkerülése végett a magyarázatot megadni soha el nem mulasztják (v. ö. Ján. 2, 19—21. 3, 3—5. 8, 32—34. Máté 16, 6—12. Luk. 23, 39. Márk 15, 32.).

Betű szerint kell vennünk Krisztus jelzett szavait, mert

2. kényszerit az ily fölfogásra bennünket az a körülmény, hogy Krisztus e szavakat *apostolaihoz*, barátaihoz s küldötteihez intézte, kiknek különben, ha képletileg szólott, a képletet mindég megmagyarázta (v. ö. Ján. 4, 32. 7, 39. 8, 57. stb.) s kiknek ezen beszédét is megmagyarázta volna, ha azt nem betű szerint kellene értenünk.

Krisztus

3. *parancsot* ad (v. ö. Luk. 22, 19.), Krisztus *végrendeletet* készit az utolsó vacsorán (v. ö. Luk. 22, 20.); a parancsoló, a törvényhozó, a végrendeletet készitő képletekben nem beszél, a Mesternek az utolsó vacsorán mondott szavait is tehát betü szerint kell vennünk.

Végre

4. miután tudta Krisztus, hogy ezen szavait: «Ez az én testem... ez az én vérem», betü szerint fogják venni apostolai; tudta, hogy végrendeletét mindig, mint legszentebb intézményét, tiszteletben fogják tartani tanitványai; el fognak vérzeni e szent hitök bevallásában ezek is, azok is; véröket fogják ontani a katholikus egyháznak az Oltáriszentségről vallott tanáért az embereknek százezrei: s az ő *bölcsesége*, *szeretete* mégis eltürte volna, hogy beszéde kétezreden át oly sok millió embert tévedésbe hozzon; elszenvedte volna, hogy hamis tanért, mely az általa terjesztett homály miatt burjánzott föl, oly sok ember vért ontson.

Nem! ezt föltenni nem lehet. Kétséget nem szenved tehát, hogy azon szavakat, melyekkel Krisztus az Oltáriszentséget az utolsó vacsorán elrendelte, betü szerint kell érteni s belölök teljesen világos, hogy nem pusztán kenyér és bor az Oltáriszentség, hanem Krisztusnak, az Istenembernek

valóságos teste és vére; helyesen cselekedett ennélfogva kilenczszázadon át a magyar, midőn leborult a keresztény oltárok elé s imádta a kenyér és a bor szine alatt az Oltáriszentségben valósággal, igazán s állagilag jelenlevő Istenembert.

Hogy Krisztus az Oltáriszentségben jelen vagyon, világos az

c) a nemzetek nagy apostolának szavaiból is. Szent Pál ugyanis nemcsak följegyezte Krisztusnak az utolsó vacsorán elmondott szavait; de levonta egyszersmind azokból az ő következtetéseit. «A ki tehát — ugymond — méltatlanul eszi a kenyeret, vagy iszsza az Ur kelyhét, *vétkezik az Ur teste és vére ellen.* Vizsgálja meg azért magát az ember és ugy egyék e kenyérből s igyék e kehelyből; mert a ki méltatlanul eszik és iszik, az itéletet eszik és iszik magának, *meg nem különböztetvén az Ur testét.*» (I. Kor. 11, 27—29.)

Ha az, mit az Oltáriszentség vételekor magunkhoz veszünk, nem volna egyéb, mint pusztán Krisztus testének és vérének *jele*, akkor a méltatlanul áldozóról, mert erről szól szent Pál, lehetetlen volna azt mondani, hogy vétkezik az Ur teste és vere ellen.

Minthogy tehát az apostol a méltatlanul áldozóról azt mondja, hogy egyrészt *tekintetbe véve azt, a mit magához vesz* (tárgyilag), vétkezik az Ur teste és vére ellen; másrészt tekintetbe véve a cselekvés módját, melylyel azt véghezviszi (alanyilag), nem becsüli meg kellőkép azt, a mit magához vesz, mert *nem becsüli meg ugy, mint az Ur testét meg kell becsülni*: kétséget nem szenved, hogy szent Pál tana szerint nem pusztán kenyér és bor az Oltáriszentség, hanem Krisztusnak valóságos teste és vére; helyesen cselekedett ennélfogva kilenczszázadon át a magyar, midőn leborult a keresztény oltárok elé s imádta a kenyér és a bor szine alatt az Oltáriszentségben valósággal, igazán s állagilag jelenlevő Istenembert.

De nem folytatom tovább s készakarva szoritkozom annak: mit tanit az egyház az Oltáriszentségről, megokolásánál *csak* a szentirásra. Mert, mélyen tisztelt Kongresszus, midőn akarom, hogy egy szivvel s egy lélekkel *öntudatosan* ujitsuk meg hitünket Krisztusnak valóságos jelenlétéről az Oltáriszentségben s erre bőven elegendők fölhozott érveim: óhajtom azt is, hogy saját hitöknek szerintök egyedüli forrásából, a szentirásból ismerjék meg azon keresztény testvéreink, kik a katholikus egyház mesgyéjén tul bolyongnak, hogy helyesen cselekedtek kilenczszázadon át a magyar ősök, midőn leborultak a keresztény oltárok elé s imádták a kenyér és a bor szine alatt az Oltáriszentségben valósággal, igazán s állagilag jelenlevő Krisztust.

Közös hitünk, hogy a szentirás Isten csalatkozhatatlan szava, higyjük azt is *közösen*, mit a szentirásból az Oltáriszentségről megokoltam s őseink jámbor hitében *egyesülve*, együtt üljük meg kilenczszázados multunk keresztény emlékeit.

A papok Eucharistia-társulatának és az Oltáregyesületnek föladata.

Pombszky József pápai kamarás, tóalmási plebános előadása.

A nagynevű püspök, Mermillod, mint genfi apostoli helynök esténként a templom magányába vonult, megujitotta az öröklámpát, azután leborult az oltár zsámolyára és szentségimádást végezett. Egy este, midőn azt gondolta, hogy mint rendesen, most is egyedül van a bezárt templom ivei alatt, ájtatos imádása közben egyszerre neszt hall... Legmélyebb hódolata jeléül gyorsan megcsókolja az oltár talaját, fölemelkedik, de akkor már a félhomályos szentélyben előtte állott egy előkelő uri nő. «Miért van ön itt ezen órában, asszonyom?» kérdi meglepetve a püspök. «Bocsánat, uram, azonnal megmondom. Én protestáns nő vagyok, de hallgattam önnek nagybőjti beszédeit, melyeket Krisztusnak az Oltáriszentségben való jelenlétéről tartott. Engem meggyőzött az igazság, csak kételyem maradt, bocsásson meg, ha megmondom; hogy vajjon ön hiszi-e azt, a miről beszélt? Látni akartam tehát, vajjon titokban ugy viseli-e magát kegyelmességed az Oltáriszentség előtt, mint nyilvánosan? Hallottam, hogy az öröklámpát saját kezével gondozza, azért elrejtőztem az oszlopok között. Jöttem, láttam, győztem; most már katholikus akarok lenni!»

Ez az élő hit, mely e főpapi szivet hevité s ennek révén e világi nő lelkét eucharistikus hitre gyujtotta, hozott össze minket nemzetünk e nagy napjaiban. Az eucharistikus papok és az oltáregyesületi tagok elhozták ide szivük mindazon lángbuzgalmát, melyet a szentségi Jézus lábainál gyűjtöttek. A templomok csöndes falai, az oltárok zsámolyai tanui lehetnének az eucharistikus papok heti s az oltáregyesületi tagok havi óráinak, melyeket édes kötelemben töltöttek el a legméltóságosabb Szentség előtt. Mily könnyü nekem ezen eucharistikus légkörben, az itt levő buzgó papi szivek, az élő hitnek tüzétől lángoló nők és férfiak körében föladatomnak megfelelni, hogy néhány szót mondjak az eucharistikus papi társulat és az Oltáregyesület magasztos intézményeiről.

Oly társulatot szeretnék alapitani — mondotta a szentéletü Eymard, az Oltáriszentség férfi-kongregációjának 1869-ben meghalt alapitója — melyben a lelkipásztorkodással foglalkozó papok az imatársulati szabályok, időnkénti értekezletek révén szövetkezve, a legiőlségesebb Oltáriszentség által megszentelnék magukat!

Ez a gondolat mennyből eredt! — kiáltott föl IX. Pius. XIII. Leó szentséges atyánk pedig külön brevében hagyta helyben e társulatot, melynek tagsági folyószáma 1888-ban csak 3000 volt, de mintegy varázsütésre 1895-ben 41 ezerre emelkedett s ma már 60 ezeren fölül van.

E társulat által az áldozópap bensőbb viszonyba lép a szentségi Jézussal, szentséglátogatásait meghosszabbitva, terhes papi életére természetfölötti erőt merit s az oltár zsámolyán beszivott szentségi szellemtől eltelve, környezetében Jézus szentségi országának különös apostolává lesz. Főkötelme a helenként tetszés szerint választott és változtatható imaóra az Oltáriszentség előtt, melynek megtartása fölött szerető fegyelemmel őrködik a Libellus rendszere, e beszámolási szigoru kötelem. A központba küldött Libellusok, mint egy áldozatszikrák szállnak oda, jelentve az imádások megtörténtét. Ismerjük a szabály szigorát, mely hat hónapi határidőn tul, Libellus hiányában kitörli nevünket a tagok sorából. Ez a tudat még a lelkiszáradtság perczeiben is legyőzi a lélek lanyhaságát. Oda kell térdelnünk ekkor is a szentségi Jézus elé, hol csakhamar fölmelegszik szivünk és fölkiáltunk:

«A lélek boldog rabságod ölében,
Békét talál édes igád alatt;
Szomját enyhiti éltető vizedben,
Melynek forrása sohasem apad».

Lehet-e képzelni magasztosabb cselekvést a szentmisén kivül, mint midőn a pap, ez az eleven szentségtartó, monstranczia, melyből ez Oltáriszentség ugyszólván sohasem fogy ki, a ki e nagy Szentségnek őrzője és bizonyos tekintetben létrehozója, lelkipásztori gondjaiban eltikkadva, teendőiben kifáradva, sikereiben sokszor csalódva s heves kisértéseiben elgyöngülve, hetenként egy órán csöndes elmélkedésben megpihen az Oltáriszentség előtt.

Mennyi közleni valója van a szentségi Jézussal saját személyes lelki ügyeiben és szegény, az édes Jézussal talán megfeledkező hiveinek érdekében! midőn az alázat és bűnbánat erényeivel lelkében lép Mesterének magas szine elé; gyengeségének és adósságának tudatában fölsóhajt: *Patientiam habe in me*, légy türelemmel irántam! de fölbátorodva Magdolna példáján az isteni szeretettel legyőzi a félelmet s az Üdvözitő lábaitól papi méltóságának tudatában szent Jánosként isteni Szivéhez simul e boldog órában. Az a tudat, hogy 60 ezer szentségimádó paptestvérrel van egyesülve imája, rendkivüli hittel, reménynyel és tevékeny szeretettel tölti el szivét s föltámad benne a vágy megengesztelni a világban meghántott szentségi Mestert.

A konszekrált szent ostyát, melynek csöndes, mozdulatlan szine alatt tevékeny és természetfölötti élet rejlik, gyakran szegény, szennyes oltárokra helyezik, sőt szentségtöréssel tetézett tiszteletlenséget kénytelen türni ott, hol az emberek szeretetét várja. Egyesülni óhajt a lelkekkel és ime, sok helyen Golgota épült számára, mert nemcsak méltatlan áldozók, hanem gonosztevők is környezik oltárait, rablók dulják föl szentélyeit s mint hajdan a Kálvárián, most is lábbal tiporják. Sőt sok helyen naponta Judás-csókkal elárulják, ostorozzák és keresztre feszitik. Nem is élettelen keresztfán függ,

hanem megváltott emberek szentségtörő lelkiismeretén élő bűnösökre kifeszítve. Mindezekért meg kell engesztelni az Oltáriszentség Istenét.

Ugyanezen czélokat tűzte ki föladatául az Oltáregyesület is, vagyis azon nagylelkű nők és férfiak, kik arra kötelezik magukat, hogy minden hónapban csak egy meghatározott órát töltenek el a legfelségesebb Oltáriszentség imádásában s pénzadományaikkal hozzájárulnak a szegény szentségi Jézus fölruházásához, vagyis hogy a szegény elhagyatott templomok az Oltáriszentség kultuszához tartozó méltó szerekkel elláttassanak. Mily csodálatos, mily édes, mily angyali tevékenység ez, melyet az Oltáregyesületek véghezvisznek! Imádni havonként egy teljes órában a szentségi Jézus Krisztust és áldozni, fáradozni a szegény templomok, az Ur lakhelyeinek érdekében!

Oh fölséges Oltáriszentség! Te látszatra csak egyszerű ostya vagy, de mi tudjuk, mert szent és élő hitünk minden tudást fölülmul, hogy az átváltozás isteni szavai által az élő Jézus Krisztus isteni és emberi természeteinek lényege, maga az élő Jézus Krisztus vagy te!

A gyöngék, kik téged méltóképen élveznek erősekké, a tisztátlanok szűztisztákká, a bűnösök szentekké lesznek általad.

A mi korunk hitetlenségével és szentségtörésével megtapos, de mi, a szentségimádó papok társulata, az oltáregyesületekkel együtt, imádó lélekkel tekintünk föl hozzád, hogy megengeszteljünk, kárpótoljunk, ruházzunk!

E nagy nemzeti napokban imádni fogunk és körülhordozunk a szabad ég alatt. Lélekben bejárjuk az egész keresztény világ, különösen édes hazánk templomait. Imádunk szent ostya, a római szent Péter-templomban, azon kápolnában, melyben a szentatya, a római pápa leborul előtted, hogy erőt kérjen a világegyház kormányzására. Imádunk a távolban levő hitküldér sárgunyhójában, hol Te vagy az ő egyedüli barátja s előkészítője a vértanui halálnak. Szent örömmel imádunk azon oltárokon, hol az élő hit és gondos kéz méltó fénynyel és ragyogó tisztasággal vesz körül. Lelkünk fájdalmával imádunk azon városi és szegény falusi templomokban, hol csak a pap imád Téged és könyörög az eltévedt juhokért. Lelkünk még nagyobb fájdalmával imádunk Téged azon templomokban, hol senki sem imád Téged, az örökmécs is kialudott. Engesztelő lélekkel nyitjuk föl a cziboriumokat és monstrancziákat azon helyeken, hol bűnös gondatlanság miatt a korrumpált szentségi szinek alól, már-már elvonulni kényszerülsz. Imádunk a titkos társulatok tagjainak undok kezei közt, kik elraboltak, hogy meggyalázzanak és mélyen imádunk a szentségtörő áldozók szivében, hová, midőn betérsz, nem üdvöt, de kárhozatot visz szentséges meggyalázott tested.

Nemsokára ott fogunk feküdni a halálos ágyon. Hideg, kékülő ajkunkra odaszállsz-e, mint uti eledel?.. Boldogok vagyunk mi, a szentségimádó papok társulatának és az Oltáregyesületnek tagjai, kik társulatunk szabályait megtartva, oltárod zsámolyán, imaórák alatt készülhetünk boldog halálra.

A szent áldozás után.

Fischer-Colbrie Ágost, pápai praelátus, esztergomi kanonok, udvari káplán előadása.

Életünk legboldogabb perczei azok, melyeket az Ur Jézus az ő szent testével és vérével a mi szivünkben, lelkünkben tölt a szent áldozás után addig, mig velünk van. Isten, mint mindenütt jelenlevő, elválaszthatatlanul együtt van, egy helyen időz minden teremtményével. Mi boldog tudat ez az Istent kereső, Istennek élő értelmes teremtménynek: én Istenben és Isten énbennem! Én teremtmény az én örökkévaló Teremtőmben, gyönge és gyarló lény végtelen, mindent föntartó Erőben, földönfutó és halálfia a Gondviselő Életben. — Isten ezt az egyesülést a megszentelő malaszt által még bensőbbé teszi, midőn a Szentlélekben minket gyermekeivé szül és az isteni szeretet egységébe ölel, hogy testünk Isten temploma, lelkünk az isteni természet részesévé lesz. Ez az egyesülés is kevés volt Isten szeretetének. Az Oltáriszentségben még bensőbben egyesül velünk kimondhatatlan csodás egybeforradásával, melynek édes boldogságába már belevegyül a vele való égi egyesülés mennyei örömének sejtelme.

Erről az időről, a szentmise, a szent áldozás után való hálaadás idejéről legyen szabad néhány szót szólanom a három kérdés kapcsán:

Végezzünk-e mi papok a szentmise után hálaadást? Hogyan végezzük azt? Hogyan oktassuk a hiveket, hogy ne menjenek el hálaadás nélkül a szent áldozás után a templomból?

I.

Végezzünk-e hálaadást a szentmise után? A kérdés már magában foglalja a választ. Megköszönjük-e a világ legnagyobb kincsét? Imádjuk-e az ég és föld Urát, ki a szent áldozásban a mi lelkünk vendége lett s kinek eucharisztikus jelenléte addig tart, mig a kenyér és bor *szine* el nem enyészett, tehát talán egy negyedóráig a szent áldozás pillanatától? Fölhasználjuk-e a nap azon legdrágább perczeit, midőn a világ Megváltója nemcsak mint mindenütt jelenlevő Isten, hanem mint ember is a mi vendégünk — fölhasználjuk-e eme drága perczeket buzgó könyörgésre saját lelkünk és az egész világ erkölcsi haladásáért?

Elég eme kérdéseket föltenni: a választ magukban foglalják.

Igenis, kötelességünk hálát adni az angyali eledelért, Krisztus Urunk drága szent testeért és véréért; igenis, kötelességünk imádni az Isten Fiát, lelkünk isteni vendégét; igenis, saját üdvünk és a világ üdve parancsolja, hogy buzgó imára használjuk föl azon időt, melyet Jézus szent testével és vérével lelkünkben tölt, midőn a mi lelkünk ugyszólván mindenható, mert nem maga kér és könyörög, hanem Isten Fia vele s midőn az örök Atyának az Ő egyszülött Fiát ajánlhatjuk föl, mint meghallgattatásunk zálogát.

II.

Hogyan végezzük a hálaadást? Maga az Egyház tanít rá; csak ne szárazon pusztán az ajakkal végezzük az Egyház hálaadását, hanem mélyedjünk bele egész lelkünkkel a szent gondolatok ama kimerithetetlen kincsesbányájába, melynek kulcsát találjuk a szent liturgiában.

A szent test vétele után a pap «quiescit paululum in meditatione» — belemerül az isteni jóság oceánjába s annak nyugodt szemléletébe s a csodáló imádás előtörő érzelmeit a szent liturgia következő szavaiba öltözteti: Quid retribuam Domino? Mit adjak vissza az Urnak? Mit adj vissza a mindenség Urának, szegény bűnös ember? Mit adj Neki, a kié minden? Nem kell Neki a te adományod, csak az kell Neki, fogadd el többi jótéteményeit. Csak azt akarja, hogy velünk jót tehessen, csak azt akarja, hogy ezt ne akadályozzuk. «Calicem salutaris accipiam», az üdvnek kelyhét veszem, ez az én hálaadásom: «et nomen Domini invocabo», az Ő nevét segitségül hivom. Többet veszek, többet kérek, ez az én hálaadásom.

S hogy a megmérhetetlen jótéteménynek mindennap egy más sugarát szemléljük, az Egyház a Communio röpimájában uj és uj eszmékkel gazdagitja lelkünket és szivünket. Mily fénysugarat vet a boldogságos Szűz ünnepeinek Communiója a szent áldozás végtelen jótéteményére! «Beata viscera Mariae Virginis, quae portaverunt aeterni Patris Filium.» Boldog a szűz Mária méhe, mely az örök Atya Fiát hordozta. Boldog Mária! Boldog minden áldozó — én is!

Minden áldozó szivében hordozza, mint Mária, az örök Atya egyszülött Fiát.

A mai szentmise Communiója ez volt: Qui vult venire post me, abneget semetipsum... A ki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye magára az ő keresztjét. Eszünkbe juttatja: ugyanazon Ur Jézus, ki ezt szent Lőrincznek mondotta, most az én vendégem.

Nekem is ezt mondja.

Ez az ő tanitása arra nézve, hogy miképen adjak hálát.

Igy tanit a Communio elmélkedni; igy tanit azután a Postcommunio könyörögni, a Dominus vobiscum az isteni és felebaráti szeretetet gyakorolni; az áldás jót tenni, az utolsó evangelium hinni és imádni, a csendes mise után térdenállva mondandó imádság a világegyház sorsa iránt érdeklődni, vele érezni, vele harczolni, vele imádkozni.

S ha a liturgiának magának eme hálaadását jól elvégeztük, akkor nem jut eszünkbe a humerálét levetni és azonnal világi foglalkozásaink után futni. Ha igazán rágondoltunk a Beata viscera Mariae Virginis értelmére, még lesz néhány hálaszavunk az örök Atya egyszülött Fiához, ki még lelkünkben lakozik.

III.

A mi áll a misező papra nézve, hogy a szent áldozást követő perczek az élet legértékesebb perczei, melyekben az imádkozó lélek ereje határos a mindenhatósággal, ez áll az áldozó hivőre is. És minél ritkábban ismétlődnek ezen perczek a laikus hivőnek életében, annál inkább kellene azokat fölhasználni.

Miért is mi papok kötelességünknek ismerjük a hiveket a szent áldozás után való hálaadásban jól kioktatni. S tennünk kell ezt a hitoktatásnál, a hitszónoklatnál és főleg a gyóntatásnál.

A hitoktatásnak egyik leglényegesebb fázisa az első áldozásra való előkészités s alig van ország, melyben erre — átlag szólva — nagyobb sulyt fektetnének, mint Franczia ország. A franczia emberek nagy része, ha száz évig él is, nem felejti el első áldozását, az arra való készületet az ő vizsgáival és jutalmaival, a szent áldozás fényes ünnepélyét, melynek napja még az igen lanyha községeknek is egyik legnagyobb ünnepe.

Innét van, hogy franczia laikusoknál, olyanoknál is, kik hitűket nem épen valami nagy buzgósággal gyakorolják, az Oltáriszentség tanának igen pontos, nálunk majdnem szokatlan ismeretére akadunk.

A hitszónok megtanithatja a felnőtt hiveket a legm. Oltáriszentség tanára épen minálunk az által, hogy megmagyarázza és megfontoltatja ama számtalan, szebbnél-szebb eucharistikus templomi éneket, melyet a nép is ismer. S talán e tekintetben, az eucharistikus énekek szépségét s általános ismeretét illetőleg nincs katholikus nép a világon, mely bennünket megelőzne. Ha tovább épitünk ezen az alapon, melyet őseinknek az Oltáriszentség iránt lángoló szeretete letett, hazánknak csakhamar előkelő helyet vivhatunk ki.

A gyóntatásnál ne sajnáljunk néhány szót a szent áldozásról. Igazán csak néhány szóba kerül eme figyelmeztetés: végezze *nagyon figyelmesen* az imakönyvéből az áldozási imádságokat. Vagy: képzelje a szivét egy hajléknak, melybe az édes Jézus betér önt meglátogatni. Készüljön erre a látogatásra, tisztitsa meg egészen őszinte bánat által; ha az Ur Jézus eljött, akkor tekintse Őt isteni vendégének... ne hagyja Őt magára, legyen vele gondolataival, imádságával ugy egy negyedóráig...

Hazánk körülbelül 10.000 papja évenként legalább 3 millió szentmisét mond. A hivők, keveset mondok, legalább tiz millió szent áldozást végeznek. Tizenhárom millió negyedóra, melyekben az eucharistikus Jézus szivünkön pihen!

Mennyi kegyelmet kérhetünk tőle, mennyi jó szándék fog megérlelődni, mennyi áldás fog ebből háramolni hazánkra, Egyházunkra s az egész világra, ha eme 13 millió szent negyedórát fölhasználjuk!

A lelkipásztorok és az Oltáriszentség.*

Hahnekamp György, győri kanonok, az «Euchar. Értesítő» szerkesztőjének előadása.

A lelkipásztor — mint neve mutatja — fődolga, pascere animas, legeltetni az Ur Jézus juhait. A főlegelő maga az Ur Jézus az Oltáriszentségben. «Én vagyok az élő kenyér», mondja az Üdvözitő; «ha nem eszitek az emberfia testét és nem iszszátok az ő vérét, nem lesz élet tibennetek».

Ez az egynéhány szó mutatja, hogy a lelkipásztornak nincsen nagyobb gondja ennél: hiveit az Oltáriszentséghez vinni, azt nekik kiszolgáltatni és pedig minél gyakrabban. Viszont a hiveknek nincsen szentebb kötelességük, mint az Oltáriszentséghez járulni és azzal lelkeiket táplálni — minél gyakrabban.

Ezek a gondolatok serkentenek arra, hogy ez alkalommal a hivek gyakoribb áldozásáról szóljak.

A történet fonalán könnyü kimutatni, hogy a kath. anyaszentegyház a gyakori szent áldozást — kevés kivétellel — mindig sürgette, hogy a jobb hivek azt szivesen gyakorolták, hogy a szentek utána epedeztek.

1. Bámulatos az első keresztények áhitata az Oltáriszentség iránt. Erant perseverantes in oratione et fractione panis. Valahányszor összejöhettek a szent áldozatra, ugyanannyiszor áldoztak. A katakombák földalatti folyosóit az az egy bizonyos, hogy leginkább azért ásták annyi fáradsággal és áldozattal, hogy az Oltáriszentséget bemutathassák. Mikor nem lehetett a föld szinén ünnepelni a szent titkokat, a föld gyomrába menekültek. Még szent Jeromos szól arról, hogy a kik a szentmisén jelen vannak, azok mind áldoznak. Mennyivel inkább történt ez régebben!

A régiek gyakori szent áldozását mi sem bizonyitja oly frappans módon, mint az a könnyüség, melylyel a kath. egyház az Oltáriszentséget hiveire bizta. Minő rémületet okozhatott egy-egy császári edictum, hogy a keresztényeket ki kell irtani. És ilyenkor mit tett a kath. egyház? — A püspök összegyüjtötte hiveit, serkentette a kitartásra és hogy a veszedelem idején otthon is, titkon, megáldozhassanak, kiosztotta köztük az Oltáriszentséget. Elszéledtek a hivek, de nem árván. Velük volt maga Jézus.

Papok életük koczkáztatásával hatoltak be a börtönökbe, hogy a rab keresztényeknek vigyék a Szentséget, vagy hogy a börtönben misézzenek. E czélból az egyház határtalan szabadságot engedett. Ha volt kenyér és bor, a pap misézhetett bárhol és bármikor. Szent Lucián esete ismeretes. Az Oltáriszentséget a betegeknek, a raboknak üldözés idején bárki is elvihette. Serapion nevü szegény ember üldözéskor elpártolt; halálos ágyán bünbánólag megtért: ekkor egy kis fiu vitte neki az Ur Jézus testét.

Nem ritkán oly házban őrizték a Szentséget, hol majd csupa pogány lakott. Tertullián azért is óv a vegyes házasságtól, mert a pogány fél könnyen fődözhetné föl a Szentséget.

Az Oltáriszentség iránt való e forró áhitat és a gyakori áldozás magyarázza meg a régiek heroizmusát.

Különben a régiek nem épen azért áldoztak gyakran, mintha mind szent lett volna, hanem azért, hogy a förtelmes pogány világ közepette el ne tántorodjanak. Mert hiszen volt elég szünet az üldözésben; de mivel az üldözések elmultával még jórészt megmaradt a klasszikus világ romlottsága, a gyakori áldozás az üldözések után is megmaradt. Még szent Vazul életében az egyptomi hivek magukkal szokták hazavinni a Szentséget. Ekkor azonban a naponkinti áldozás ritka, de Caesareában és Alexandriában még sokan áldoztak 3—4-szer hetenkint.

A régi remetékre nézve nem egy ferde fölfogás uralkodott; igy pl. az is, mintha ritkán áldoztak volna. Azonban tény, hogy lakóhelyeiket templom közelében választották, vagy hogy elszórt czelláik közé maguk állitottak templomot, ugy hogy hetenkint kétszer, de legalább is egyszer áldozhattak. Mennyire becsülték a szent áldozás napját, onnan látszik pl., hogy a Nitriában lakó 5000 remete aznap, mikor áldoztak, fehér ruhát öltött. Szabály szerint a remeték hetenkint 1—2-szer áldoztak; lanyhának tekintették, ki e tekintetben hanyag volt. Volt kivétel is. Hermopolis táján egy hegy alján, hol a szent Család egyptomi utjában állitólag megpihent, lakott szent Apollo számos társával. Mintha a kis Jézus lelke külön lakott volna bennük: naponkint délután 3 óra tájban összejöttek áldozni és azután vettek némi eledelt.

A kik pedig abban az időben a világban éltek, mert könnyebben tehették, gyakrabban áldoztak.

2. Mikor a kath. egyház fénykorát élte, legritkábban áldoztak a hivek. Bajos meghatározni, mikor tünt el a régi szokás. Nagy szent Gergely pápa korában (VI. század végén) Rómában a hivek még minden vasárnap áldoztak. Nagy Károly császár alatt a buzgók még hetenkint, de az agdei zsinat már kénytelen [kánont alkotni, hogy mindenki évenkint legalább egyszer áldozzék.

Ugy látszik, a IX. század közepe óta kezd általánossá lenni a ritka áldozás, a minek oka lehetett Európa politikai fölforgattatása. A tengerparti részeket minduntalan megrohanták a normannok, a középtenger vidékeit a szaraczénok, Felsőolaszországot, Németországot a magyarok. A borzasztó pusztulás nem engedett időt a magábaszállásra.

Azután következett az egyházi hatalom fénykora. VII. Gergelytől VIII. Bonifáczig az emberek legritkábban áldoztak. A IV. lat. zsinat kiközö-

* A történeti adatokra nézve v. ö.: Dalgairus Bern. János angol oratorianus művét: Die heilige Communion, ihre Philosophie, Theologie und Praxis. Aus dem Englischen. Mainz, Kirchheim 1862.

sitéssel sujtja azokat, kik évenkint legalább egyszer nem áldoztak. E korban még a szerzetesek is csak ritkán vették a Szentséget. Az oly lángoló lelkü assisi-i szent Ferencz naponkint csak egy misét engedett meg a szerzet templomaiban. Szent Klára leányai, kik havonkint gyóntak, csak 6-szor áldozhattak évenkint. Szent Domonkos apáczái 12-szer évenkint. Szent Domonkos III. rendjének tagjai csak 4-szer. Szent Lajos franczia király, ki oly gyöngéden szerette Jézust, évenkint csak 6-szor áldozott. Toulousei szent Lajos, mikor még világi volt, csak a főbb ünnepeken.

A buzgó hitü világban akkor kevesebb volt a veszedelem: ritkábban is elég volt az élet kenyere.

Az egyház történetében legborzasztóbb időszak volt a XIV. és XV. század. Róma pápa nélkül; schizma, háboruk, eretnekek dultak. Ekkor a szent áldozás körül szomoru észleletek merültek föl. A benczések, kik régente hetenkint áldoztak, most a viennei zsinattól rendeletet kérnek, hogy évenkint csak egyszer áldozzanak. Bizonyos cziszt.-r. női kolostorban az ujonczok évenkint csak 3-szor áldoznak. És isteni büntetés birta rá az apátnőt, hogy szent Lutgardnak hetenkint engedte meg. A világiak közül épen hogy husvétkor jelentek meg az Ur asztalánál. Egyes kivételeket találunk; szent Ida pápai engedelemmel naponkint áldozik; hasonlókép cortonai szent Margit.

A XV. században egyes szentek követelik a gyakoribb szent áldozást. Ferrerii szent Vincze, kit apostoli vándorlásain ezernyi nép követett, szabályul tüzte ki nekik, hogy hetenkint áldozzanak és még a közbeeső nagy ünnepeken.

Téritett az Isten igéjével, kitartásra birta hiveit az élet kenyerével.

Azonban e korban is a szentek gyakrabban veszik az Ur Jézust. Sienai szent Katalin majd naponkint. «Atyám, éhezem» — szokta mondani gyóntatójának, Capuai Rajmundnak, ki aztán misézett és megáldoztatta. Genuai szent Katalin, rietii szent Columba, b. Emilia, b. Klara, b. Coletta gyakran, időnkint naponkint áldoztak.

Az Ur Jézus mindig ösztönzi választottjait minél gyakortabb áldozásra; a világban pedig mindinkább hanyagabbá lettek.

Mikor a XVI. században loyolai szent Ignácz sürgette társai közt a hetenkinti szent áldozást, majd hogy nem az inquisitio elé került. Egy az első oratorianusok közül azért szenteltette magát áldozárrá, mert a papok közt nem talált, ki neki a szent áldozást többször megengedte volna.

Szent Ignácz után nerii szent Fülöp lett Rómában a gyakori szent áldozás apostola.

Ebben az időben kezdett lábra kapni a nézet, mintha a kath. egyház az egyszerinél több szent áldozást eltiltotta volna a laikusoknak. Tudósok, tanárok ellenezték azt. 1580-ban szinte csodaszámba ment, hogy a San Cosimato-klastromban hetenkint áldoztak. San Girolamoban mintegy 300-an

áldoztak vasárnaponkint és hétköznapokon mintegy hetvenen és e miatt nem kevés zaklatás érte szent Fülöpöt és társait. Innen terjedt lassan az üdvös mozgalom világszerte. Ugy látszik, a reformáczió mérge ellen ezt az orvosságot készitette elő a jó Isten szeretettjeinek.

Manapság örömmel konstatálni, hogy a *szerzetekben* rendes a hetenkint többször való áldozás. (Kivéve talán a nem reformált régieket.) *Szeminariumainkban* törvény a havonkinti szent áldozás; de alig van szeminarium, hol nem volna vasárnaponkint, vagy talán naponkint áldozó. *Kath. nevelőintézeteinkben* a növendékek közt nem ritka a havonkinti áldozás! *Csak volna elég gyóntató*, ki az előkészitésben segédkeznék!

A nagy Görres hetenkint áldozott! Meg is látszott lelkén!

Ma már nincs aszketa, jó nevü kath. theologus, ki a gyakori szent áldozás ellen merne szólni!

És van elég plébánia, hol hetenkint van gyónó!

***

Előadásom rövid tartalma ekkép szövegezhető:

1. A XIX ker. század közül tulajdonkép csak 4 van (a X., XI., XII. XIII.), melyben a ritka áldozás volt tulnyomó, a nélkül, hogy ez ellen a világi elem reagált volna. A miből következtetünk e contrario: a gyakoribb áldozás általában véve a rendes állapot.

2. A történet fonalán látni, hogy a gyakori áldozás egyenes arányban áll ama veszedelmekkel, melyek a hiveket fenyegették. Innen leggyakoribb a régieknél, kiket a pogány undokság környezett; és legritkább a középkor ama korszakában, midőn a ker. hit fénykorát érte.

3. Ebből következik, hogy ma, midőn az uralkodó közömbösség, materializmus és naturalizmus milliók szivében elöli a hitet, reményt és szeretetet, midőn annyiféle módon hirdetik a test emancziپácziőját, hogy most inkább, mint valaha van szükség az élet kenyerére, hogy az erősek megállhassanak, a gyöngék megerősödjenek és hogy a lelkileg holtak, ha életre támadnak, az életet megtartsák.

Ezek alapján bátorkodom az euch. kongresszus elé a következő javaslatokat terjeszteni, kérve azok elfogadását:

1. Miután az Ur Jézus *az út, igazság és élet* és miután Ő mint ilyen van köztünk az Oltáriszentségben: az euch. kongresszus szeretettel fölkéri a ft. papságot, hogy kiki a maga körében, ereje és tehetsége szerint hasson arra, hogy a rábizott hivek buzgón látogassák, imádják az Oltáriszentséget és hogy gyakran járuljanak az Ur asztalához; a módozatokat kiki belátására bizva.

2. Miután sok helyen (eltekintve nagyobb városainktól) a szó legszorosabb értelmében *messis multa, operarii pauci*, annyira, hogy a papság,

ha akarná is, physice képtelen a hivek sokaságát gyakorta meggyóntatni és az Ur asztalához vezetni, sőt a mi még szomoritóbb, hogy a hivek a meglevő templomok szük volta vagy távolsága és kevés száma miatt még a szentmisében sem vehetnek [részt: azért az euch. kongresszus fölkéri az euchar. és egyéb jámbor társulatokat, hogy magán- és közös könyörgéseikben kérjék a Szentlelket, támaszszon gyakoribb hivatásokat a papi- és szerzetes-pályára, bőkezü jótevőket uj lelkészi állomások és zárdák alapitására, hogy ezen az uton a hivek könnyebben férjenek az Ur Jézushoz és sürübben vehessék az élet kenyerét.

3. Az euch. kongresszus a legnagyobb örömmel veszi tudomásul azt, hogy a szeminariumokban a papjelöltek közt sokan fölismervén az Ur Jézus szándokait, sürüen járnak az Ur asztalához és hálát mond mindazoknak, kik e téren fáradoznak.

A legfölségesebb Oltáriszentség a katholikus szertartásokban és a művészetben.

Piszter Imre, a zircz-cziszterczita-rend budapesti házfőnökének előadása.

Az ismeretes kapharnaumi jelenetből, mikor t. i. az Üdvözitő oly világos, oly kézzelfogható, oly reálisan szemléltető szavakkal beszélt az Oltáriszentségről; ezen jelenetből kiragadunk két szót, miket az Ur beszédjének befejezésül s mintegy mindannak összefoglalásaképen mondott, a mit addig az emberek ajkairól hallottak, de megérteni nem tudtak. Mindaz — mondá — a mit én eddig mondtam és szavaimmal kilátásba helyeztem, [mindaz «*spiritus* et *vita*». Vagyis: itt a legigazibb valóságról, a legélettelteljesebb reálitásról van szó; de ugyanakkor ezen teljes valóságnak burka, leple alatt a legtisztább, a legtökéletesebb szellemiség lappang, mely ama valóságot áthatja, élteti, a maga szellemi mivoltának büvös körébe vonja, ezt a legigazibb életvalóságot egészen átszellemiti.]

Mint szokta, ugy itt is az ő átható bölcseségével mintegy a legfőbb jellemvonásait, a karakterisztikonját adta az Üdvözitő ezen két szóval csodás nagy művének, az Oltáriszentségnek. Mi van ugyanis közelebb álló az élethez és az emberi valósághoz, mint az étel és az ital? És magában az evésben és ivásban mi van a mi az élet szokásai és az emberi közfölfogás reálisabb, mert rendes, mindennapi volna, mint a kenyér és a vizzel kevert bor? És az Üdvözitő ezt a két elemet teszi az Oltáriszentségnek mintegy hordozójává, ezekbe burkolja azt, a mit ő adni akar, önmagát. A legelemibb, legértékibb, az emberi élettel legszorosabb kapcsolatban levő valóság ez. De aztán mintegy a háttérbe a legszellemibb módon saját szellemi létezésének titkát rejti, ugy hogy nemcsak gondolatban, hanem valójában, igazán, lényegileg saját önmagát adja a kenyér és bor szine alatt. A két véglet,

a fizikai valóság és a szellemiség, műnyelven szólva: a realizmus és spiritualizmus találkozik itt, nem ugy, hogy azok egymást kizárják, hanem ellenkezőleg, hogy azok egymásba olvadjanak, egymásba forrjanak. Minél nagyobb a reális valóság, annál teljesebb a szellemnek lényeges, igazi és hatásos jelenléte; s ez a szellemi azt az érzéki valót, mialatt érzékeinkre nézve meghagyja valónak, egészen magába olvasztja, átszellemili és saját erejével, hatáskörével fölruházza. Az Oltáriszentség valójában «Spiritus et vita» szellemi és élettelteljes valóság egyszerre.

Krisztus Urunk ezen legfönségesebb és legtitokteljesebb művének tervezete és szervezése egyébként egészen alkalmazott az ember természetéhez, mely szintén két ilyen elemnek, az anyagnak és szellemnek összetételéből áll elő. De ugyancsak hüen tükrözi az vissza magának az Üdvözitőnek mivoltát, mert hisz öbenne szintén két elemnek, az érzéki, valóságos embernek és a legtisztább szellemnek, Istennek hiposztatikai egyesülésével találkozunk. Ezen eszmével azonban mi itt nem foglalkozunk. Hanem a «Spiritus et vita» eszméjének visszatükrözését az egyház életében, a liturgiában és az egyházi művészetekben veszszük szemléletünk elé.

Ha a liturgiát és az egyházi művészeteket külön emlitjük, ezzel nem akarjuk a két dolgot egymástól különbözőknek jelezni. Az egyház szelleme, annak benső élete ép oly természetszerüen nyilatkozik a külső, érzéki jelenségekben, akár szoros értelemben vett isteni tiszteletről, akár művészi alkotásokról van szó; hiszen az igazi, az egyházi művészet nem tehet mást, mint imádkozik.

A mit ezen alkalommal nyomozni, a mire rámutatni akarunk, ez azon jelenség: mint nyomja rá az Oltáriszentség a maga jellegét, a maga bélyegét a liturgiára és a művészetre. Lehet-e ez másképp? Nem képezi-e az Oltáriszentség az egyház életének mintegy éltető napját, annak mintegy élettől és erőtől duzzadó magját, annak éltető, meghatározó princzipiumát?

Első sorban a szentmiseáldozat az, a mi az egyháznak életét, külső jelenségek kapcsolatában, bemutatja: az egész liturgiának központja és a szó legnemesebb érdekében vett művészeti alkotás az. Már innen-onnan 2000 év óta mindennap és minden órában, a világ minden részében, minden városban és faluban ujra és ismételten, mindig egyformán látjuk ezt a szent drámát oltárainkon a papok által eljátszatni és nem tudunk eltelni vele, nem unjuk meg, az mindig vonz, mindig szelid, nyugodt, békés lelki élvezetekre hangol bennünket. Ha Shakespeare, vagy bármely nagy művész leghiresebb színművét minden nap, minden helyen, még a falukban emelt szinházakban is hasonló egyformasággal, bár legnagyobb művészieséggel játszanák el előttünk, minden ember csakhamar megunná azt, utoljára valóságos undorig menne az unalom. Honnét e jelenség? Történik valami különös dolog a szent misénél? De hisz ott minden oly egyszerü. A pap mozdulatai a leg-

elemibb mozzanatokban foglalják magukban: állást, térdelést, meghajlást, egyszerű fordulatokat; a kézmozdulatok is az életnyilvánulások legelemibb, mindennapi jelenségei. Vagyis csupa egyszerű valóság, a való életnek legprimitivebb realizmusa, a mi az oltárnál szemeink előtt eljátszódik. S mégis vonz, mégis meghat, mégis leköti, sajátos varázsnak, egy szellemi, titokteljes hatásnak ereje hat át itt állandóan mindent, mely alól szabadulni nem tudunk. A «Spiritus et vita», az életteljes valóság és a tiszta szellemiség páratlan összeforradása az, mely örökre meghatározza a szentmise mivoltát és ezzel művészi szépségét és fönségét.

Vagy vegyünk egy más jelenséget, például az urnapi körmenetet, vagy a délutáni eucharistikus processziót. A járás-kelés, a sétálás egy egészen köznapi, reális életjelenség. Ezt az egyszerű valóságot hogyan áthatja, hogyan átalakítja az Oltáriszentség! Mint lesz ez az egyszerű mozgás a legszellemibb élettevékenységig fokozva, a mint az Oltáriszentség bűvös körébe jut. A «vita et spiritus» a fizikai valóság és a legtisztább szellemiség, hogyan ölelkezik itt ismét egybe, hogy egy fönséges liturgikus jelenség és egy elragadó művészeti látványosság táruljon szemeink elé.

Ez csak épen egy-két példa! De találna-e valaki olyan emberi erőt, olyan erőnyilvánulást, találna-e valaki Isten teremtett világában olyan valóságot, dolgot, tárgyat, legyen az növény, vagy kő, vagy ércz vagy más termék, a melyet rideg valóságából az Oltáriszentség ne varázsolna át a szellemiség világába? Hiszen ismét a szentmise és a tabernakulumban őrzött Oltáriszentség kimeriti az összes művészeteket és az összes iparágakat, hogy az anyagból valami átszellemitett, a hívő lélekhez szellemi hangon beszélő, szellemi hatásokat eszközlő alkotást hozzon létre. A kéztörlő kendőkön levő himzéstől kezdve a legfönségesebb freskókig, a csengetyűtől kezdve a harangokig és az orgonáig, a viaszgyertyáktól és bábuktól kezdve a szobor-erdőkig, az alacsony lépcsőktől kezdve az egekig magasló gótikus tornyokig, a «mea culpa» tompa hangjától kezdve a legszebb mennyei dallamokig: mindenütt az anyag hódolatát látjuk a szellemi előtt, mindenütt a szelleminek bűvös, éltető, átszellemitő hatását látjuk az anyaggal szemben. Mindenütt a «Spiritus et vita», melylyel az Üdvözítő az Oltáriszentségnek sajátos jellegét kifejezte.

Mikor Ráfáelnek a camera della segnaturában a nehéz eszmét kellett egy képen a hires «disputában» megérzékiteni, hogyan találkozik és egyesül az isteni és az emberi, a mennyei és a földi valóság, hogyan oldotta meg föladatát? A kép felső szinterét a Szentsége háromság foglalja el, körülötte csoportosulnak az angyalok és szentek lengő karai. Az alsó szinteret az emberiségnek és a teremtett valóságnak a föld göröngyéhez tapadó képviselői töltik be. De mi lesz az összekötő kapocs az ég és föld között? Mi fogja egymásba forrasztani a szellemi és anyagi világot? Istent, a legtisztább szellemet összehozni ezzel az érzéki, földhöz tapadt emberrel? Ráfael egyszerűen oldotta meg azt a kérdést: a szintér közepére az Oltáriszentséget festette. Ebben emelkedik a földi reálitás fölfelé egészen a mennyei szellemi világához; ebben ereszkedik le maga a Szellem az érzéki valósághoz, hogy a kettő egybeolvadjon és lássuk az Üdvözítő szavaihoz a legszebb kommentárt, a mit egy festő ecsetjével alkotni képes volt: a «Spiritus et vita» eszméjének megvalósulását.

Nehéz dolog e néhány percz alatt kimeriteni az Oltáriszentségnek éltető, jellegző erejét a liturgiával és az ebből táplálkozó egyházi művészettel. A katakombák homályos fülkéiben lefolyt jelenetek és azoknak megrögzítése egyszerű vonásokkal a falakon az életnek legismertebb jelenségeit varázsolják elénk. Egyszerű szimbolumok ezek, mélységes tartalommal; a hívő lélek előtt kézzelfoghatólag érzékítik meg a láthatatlan szellemnek titokszerű lappangását. Egy hal, melynek hátán kenyér és bor van; egy bárány tejes csöbörrel, kalász- és szőlővessző körülfonva borostyánnal stb. stb. Majd ezen egyszerű jelképek szomszédságában a legismertebb evangeliumi jelenetek: Dániel proféta csodás táplálása az oroszlányveremben, a Genezareth taván történt csodás halfogás az Üdvözítő föltámadása után, a kánai csodás kenyérszaporitás, Lázár föltámasztása stb. stb. lépten-nyomon arról tanuskodnak, hogy már az első keresztények átértették az Üdvözítő szavait és az egyszerű, igénytelen valóságban hitték, sőt hitök elevenségével szemlélték azt a Szellemet, mely a kenyeret és a bort áthatja és átszellemiti, hogy így az eucharistia «mintegy a kereszténységnek szive, az egyház dogmáinak éltető központja, a vallás-erkölcsi életnek magja, a katholikus isteni tiszteletnek napja» legyen.

A pogányok bálványszobraiknak egy kis czellát épitettek és a czellát körülburkolták fölséges köalkotásokkal. Érthető dolog, hisz ők szobraiknak isteni erőt és életet tulajdonitottak. És az a keresztény hit, mely Krisztus Urunk szavaira támaszkodva a kenyér valóságában fölismeri magát a Szellemet, nem lett volna termékenyebb a keresztény kultuszra, a keresztény művészetekre nézve? Hiszen az eucharistia lett az inspiráló, sőt az inspirációnak megvalósitására késztető eszme és erő arra, hogy a keresztények templomai ne legyenek egyszerű gyülekező helyek, hanem hogy azok főképen és első sorban Istennek háza, az Istenembernek lakóhelye legyenek. A mint az ég az a láthatatlan tabernakulum, a melybe szent Pál szerint a jövő javaknak főpapja bevonult, hogy örökké ott lakozzék: hasonlóképen az oltár-tabernakulum az a látható sátor, melybe Ő folyton-folyvást leereszkedik, hogy érzékeltető módon köztünk lakozzék, a meddig mi is itt ez érzéki testben vagyunk.

Innét van, hogy a kereszténység teljes és tiszta szelleme legtökéletesebben az oltár körül él és tevékeny abban az áldozatban, mely által a sötét-

ségből, a bűnből, a lelki nyomoruságból megváltatunk. De épen azért a katholikus egyház és pedig főképen és leginkább az ő legbensőbb élettevékenységében, az ő mintegy legbensőbb, legrejtettebb kincsében, a liturgiában, képes és csakis ő képes nyujtani a művészetnek a legfőbb igazságot, a leggazdagabb tevékenységet, a legbőségesebb termékenységet, a legnagyobb szépséget. A művészet az érzéki valóság és az eszmének, a szellemének egyesitésével alkot. És épen azért az a művészet, mely az egyháznak szolgál, melyet az egyháznak lelke, az Oltáriszentség, ez a csodás vegyüléke az érzékinek és szelleminek éltet, ez az ugynevezett egyházi művészet, a legfönségesebb művészet ez a szó legtisztább értelmében igazi művészet.

A kongresszus második ülése.

Augusztus 18-ikán.

A katholikus nagygyülés diszülésének befejezte után, habár az idő már előrehaladott, az oltáregyesületi tagok kitartó buzgalommal vonultak ismét a katholikus kör disztermébe, hogy ott eucharistikus élet lelkesedő megnyilvánulásán kölcsönösen épüljenek.

A gyülést az elnöklő püspök ur ő méltósága megnyitja.

A Székesfehérvárra hazautazott *Szuhorics* Jenő kanonok alelnök helyébe uj alelnökké a kongresszus *Hahnekamp* György győri kanonokot, uj jegyzővé a tegnapi két jegyzőhöz *Fischer* Gusztávot választotta meg.

Elnök ur ő méltósága jelenti, hogy a kongresszushoz *Vaszary Kolos* bibornok herczegprimás a következő táviratot intézte:

Az eucharistikus kongresszus szives üdvözletét hálás köszönettel vettem. Gyengélkedő állapotom folytán csak lélekben vehetek részt s működésükre Isten bő áldását kérem.

Barkóczy Ilona bárónő Balatonföldvárról ezeket táviratozta:

Szivvel-lélekkel üdvözli működésüket *Barkóczy* bárónő.

Következnek az előadások:

Az Oltáriszentség irodalma.

Varga Mihály, csongrád-csanyi plebános, a «Reménységünk» szerkesztőjének előadása.

Nekem most nem kevesebb a feladatom, mint a számomra kijelölt rövid időn belül beszámolni a legméltóságosabb Oltáriszentség sajtójáról. Csak kevés idő állván rendelkezésemre, senki tőlem rossz néven ne vegye, ha én most külföldre nem megyek, hanem csak idehaza nézek szét és itt is azonnal a dolog érdemére térek.

A midőn manapság nemcsak minden tudományágnak, de minden mesterségnek, sőt még a megvalósulni akaró törekvésnek is megvan a maga

külön *szakirodalma* és nyomtatott szószólója, vagyis *szakközlönye*, nagyon természetes, hogy a szentségi Jézus kultuszának is kell e kettővel birnia.

I. A legméltóságosabb Oltáriszentség magyar irodalma ugy a multban, mint a jelenben általánosan ismert okoknál fogva szegényebb a külföld e nembeli irodalmánál. A multban mig Európa többi nemzetei nyugodtan irtak, rajzoltak, festettek, ipart üztek, földet miveltek, addig a magyar hadakozott a keletről beözönlő vad népáradattal. No de most már megkezdődött a munka az egész vonalon és szép jövővel kecsegtetve folyik mindenütt.

Az idő rövidsége miatt csak néhány közkézen forgó könyv elsorolására szoritkozom. Ligouri szent Alfonz után a boldog emlékű *dr. Nogáll* János *Vezérkönyve;* öt kiadást ért, tehát szépen el van terjedve. Némelyek azt vélik, hogy szép, de sajátságos irálya miatt nem mindenki számára eléggé világos. Ugyancsak Ligouri szent Alfonz után van egy másik rövidebb, harminczegy látogatásra beosztott, németből *Heimlich* Ferdinánd által forditott könyvecske. A Szent-István-Társulat adta ki. A nép között eléggé el van terjedve. Ugyancsak németből ültette át *Bodonyi* János Antal *Chaumont*-nak papok számára irt *A pap és az Oltáriszentség* czimü munkáját. — *Dr. Csajkának* van egy rövid *vezérkönyve;* egy órára való imákat foglal magában. A budapesti Oltáregyesület tagjai között igen el van terjedve. — A legujabban *Z.* franciából forditott és kiadott egy kedves füzetkét e czimen: *A legméltóságosabb Oltáriszentség előtt imádságban eltöltött óra öt perczekre fölosztva.* —Ugyancsak mostanában adta ki a *Társulati Értesitő* P. Tesnière nagybecsü művének, *Az Oltáriszentség imádásának kézikönyve* czim alatt egy kötetét. Ugy tudom, hogy rokonszenvesen fogadták mindenütt. És méltán. Mert nem hiába a legméltóságosabb Oltáriszentségről nevezett atyáknak generálisa irta, de meg is látszik e munkán, hogy szerzőjének mindennapi kenyere volt az elmélkedés és hogy sokat időzött és sokat tanult a szentségház előtt Jézus lábainál. Az egész munkán átlengő üde szellem a franczia nagy nemzet fiát vallja szerzőjének. Teljesülvén a föltételek, reméljük, hogy nemsokára birni fogjuk az egész könyvet.

Néhány év óta van *Walser* (Die ewige Anbetung) után németből forditott és részben átdolgozott imakönyvünk is. Németországban nagy kincsnek tekintik. Vagy husz kiadást ért: a közkézen forgó példányok számát meg sem lehet határozni. Magyarul csekélységem adta ki. Először félve, csak tizenhat órát, pár ezer példányban. Hamarosan elfogyván, nagyobb bátorsággal bár, de ismét csak kétezer példányban. Nem telt bele egy év és ez is elfogyott. A jelen évben — talán kelletténél nagyobb bátorsággal — kiadtam a harminczórás teljes Walsert, eredeti rajzokkal, még pedig hogy az árát mentől kevesebbre szabhassam, sok-sok példányban. E könyv bővebb ismertetésébe itt nem bocsátkozhatom, a mit nem kevéssé sajnálok, hanem azért röviden még visszatérek reá.

II. Most pedig lássuk a szentségi Jézus szent ügyeinek magyar nyelven nyomtatott szószólóit.

Itt első sorban föl kell emlitenem *A Magyarország Papi Imaegyesület és Eucharisztia-Társulat Értesitőjét*, mely már kerek tizennégy év óta működik e téren, még pedig igen szép eredménynyel. A papok számára iródik. Néhány hónap előtt az eucharisztikus papok társulatának *hivatalos közlönye* lett. Mostani érdemdús szerkesztője nagyságos és főtisztelendő *Hahnekamp* György, győri kanonok.

Szorosan véve a négy év előtt megindult *Reménységünk* volt a szentségház dicső Királyának első szerény szószólója. Kezdetben, mélyen tisztelt nagygyülés, kissé nehéz volt az utja, mert járatlan és töretlen volt az. Mint hivatlanul megjelent ismeretlennek, önönmagát kellett bemutatnia, önmagát ismertetnie és magának olvasókat teremtenie. Igen, mélyen tisztelt nagygyülés, olvasókat, mert a mi jó magyar népünk — tisztelet a kivételnek — ismeri a boldogságos Szűz és a szentek képeit, de a szentségházat nem! Keresztet vet magára, fejet, sőt elég hibásan térdet hajt, ha elhalad a szent képek és szobrok előtt, de a főoltárra kevés ügyet vet. Innen van aztán, hogy szivesen áldoz a boldogságos Szűz és szentek képeire és szobraira, de a szentségházra ugyszólván soha; innen van, hogy a magyar nyelven megjelenő sokféle vallásos folyóiratokat szorgalmasan olvassa — de azt kissé különösnek találta, hogy legyen egy szerény füzet, a mely soha másról, mint a legméltóságosabb Oltáriszentségről beszél és minden lapján csak az imádást sürgeti, az mégis csak szokatlan valami volt. Azonban *Reménységünket* lassan megismerték, megszerették. Négy évi pályája alatt az édes Jézus nem kevés lelki örömmel jutalmazta a szerkesztő csekély fáradságát. Most a negyedik évfolyam végén 3000 és néhány száz példányban jelenik meg.

A *Reménységünk*-nek, mélyen tisztelt nagygyülés, a többi között az a nagy hiánya volt, hogy mivel magánlelkesedés szülte és hivatlanul jött, senki tekintélyével nem birt, senki más nevében, mint a maga nevében nem szólhatott, *hivatalos közlöny* nem volt.

Most azonbon, hála Istennek, van már hivatalos közlönyünk. Fél év előtt született; neve *Örökimádás*. Szerkesztője főtisztelendő Kutschera József belvárosi káplán. Várva-vártuk és nem csekély lelkesedéssel fogadtuk. Nagy föladat vár reá: *czélszerü egyöntetüséget teremteni a szentségimádás körül.*

Adná Isten, hogy csukott ajtókra, zárt szivekre sehol e hazában ne találna.

Egy a czélunk mindnyájunknak: szolgálni a szentségi Jézus szent ügyét, tehát *egyféle, egyakaratu* eljárásnak is kellene lenni országszerte. — Én részemről nem kételkedem kijelenteni, hogy Magyarországon tárgyánál fogva első lap az *Örökimádás*, szerkesztője pedig kartársainak elseje.

A *Reménységünk* felől pedig azt határoztam, hogy a mig tud valamit

használni a szentségi Jézus ügyének, addig föntartom, különben ép oly nesztelenül, mint a hogy keletkezett, meg is szünik.

III. Valamint égető szükség volt egy *hivatalos közlönyre*, ép ugy szüksége van a szentségimádóknak — ha szabad magamat igy kifejeznem — *egy alkalmas hivatalos imakönyvre*, hogy az imádásnak, ez angyali foglakozásnak meglegyen a maga illő külső alakja. (Forma dat esse rei.) Már az üdvös egyformaság végett is Oltáregyleteinknek egy meghatározott imakönyvvel kell birniok.

Erre a czélra, mélyen tisztelt nagygyülés, ajánlom a Walser-féle imakönyvnek *Örökimádás* czimü magyar forditását. Nem tagadom, hogy nem minden elfogultság és félelem nélkül teszem meg ezen ajánlatomat, mivel *pro domo mea* látszom beszélni. Igen, mélyen tisztelt nagygyülés! csak a látszat szerint beszélek én most haza, mert ha nekem ezen imakönyvhöz semmi közöm se volna, de ismerném annak jó tulajdonait, mint most, bizonyára még nagyobb buzgalommal és hévvel ajánlanám elfogadásra.

E terjedelmes könyvben találhatók: reggeli és esti imák, miseájtatosságok, melyek mind a legméltóságosabb Oltáriszentségre vonatkoznak. Van benne hét elmélkedés a legméltóságosabb Oltáriszentségről; továbbá hét 1/4 és hét 1/2 órára terjedő ájtatosság a Legszentebb előtt. Van végre benne harmincz egész órára való. Különféle alkalmakra, a legméltóságosabb Oltáriszentség és az egyház főünnepeire szóló ima.

Olyan virágos kert ez a könyv, a mely nemcsak a minden időszaknak illatos és szindús virágait, hanem az emberi lélek mindennapi szükségletét kielégitő hasznos növényeit is magában foglalja.

A dolog természete kivánja, hogy én most e könyvből néhány idézetet hozzak föl mutatónak, de alig tudok választani, mit és mennyit mutassak be a mélyen tisztelt nagygyülésnek? Attól félek, hogy sokat akarván markolni, keveset vagy épen semmit sem fogok. De meg az idő sem engedi, azért mellőzöm az idézeteket.

E könyv szövege nemcsak *lelkesit*, a szivet és elmét Istenhez emeli, hanem *tanit* is és ez utóbbi tulajdonsága megbecsülhetetlen. Tudjuk ugyanis, hogy vallásunk központja a legméltóságosabb Oltáriszentség; innen indul ki és ide tér vissza minden. A ki az Ur Jézusnak a legméltóságosabb Oltáriszentségben való jelenlétét nem tudja, semmit sem tud; a ki ezt nem hiszi, az nem katholikus. Az is bizonyos, hogy csakis azok a hithü katholikusok, a kiknek szivében a legméltóságosabb Oltáriszentség felől valóban élő hit van.

És igy mindenkor megbecsülhetetlen az a könyv, a mely erősiti bennünk a legméltóságosabb Oltáriszentség hitét. Tapasztalásom alapján állitom, hogy a lelkipásztor semmiféle szorgalmas tanitással sem érheti el hiveinél azt az eredményt, a melyet ezen könyv használatával elérni lehet, mert min-

den oldalról, minden vonatkozásában megvilágítja a legméltóságosabb Oltáriszentség tanát.

Tényekre hivatkozhatom. A midőn először adtam könyvemet híveim kezébe, azok néhány nap mulva azzal álltak elő, hogy *szép könyv lehet ez, de — nem értik.* A felelet megdöbbentett és gondolkodóvá tett: mi lehet ennek oka, hogy nem értik? Rájöttem. Nem értik a könyvet, mert nem értik a *tárgyat magát, nem ismerik a legméltóságosabb Oltáriszentséget.*

És m. t. nagygyülés! nagyon sok helyen van ez igy. A hivek csak annyit jegyeznek meg maguknak, hogy van *Szentség*, az a *Szentség* ott van a szentségházban, de hogy az a Szentség Jézus Krisztus, a ki ott él, a ki ott lát, hal, a kinek Szive ott értünk dobog — azt már kevesen tudják, a következményeket még kevesebben vonják le. No és az *Örökimádás* imakönyv megtanit mindezekre. Tényeket igértem. Beváltom szavamat. — Itt-ott előforduló, benső meggyőződésről tanuskodó egy-egy eset még nem elég bizonyiték az általános hit és általános meggyőződés mellett. Én a tények egész láncolatát kivánom, hogy az általános hitre és meggyőződésre következtessek. — Egyszer Csongrád alatt a Tisza partján kocsin haladtam a legméltóságosabb Oltáriszentséggel egy tanyai beteghez. Szemközt, közel a parthoz, jött egy tiszai mérnöki hajó. A derék kapitány, a mint észrevett engem, látván, hogy az Utiteledelt viszem a betegnek, előparancsolta az egész hajószemélyzetet és tisztelgést vezényelt. M. t. nagygyülés! Szép és megható jelenet volt ez, de ez egyes eset volt, mely legfölebb a kapitány hitéről tett bizonyságot. Én azonban a tények láncolatával akarom az Örökimádás imakönyv eredményezte hitet kimutatni. Mikor megtudtam, hogy híveim miért nem értik az imakönyv magasztos szövegét, arra buzditottam őket, hogy legyenek kitartók, folytassák az imádkozást. Megtették. És mi lett az eredménye? Az élő, benső hit, a törhetetlen meggyőződés és az öntudatos imádás. És ki tanitotta őket erre? Nem én; én arra képtelen lettem volna, hanem megtanitotta őket rá az édes Jézus ezen imakönyv által. És hol tetszik föl ez az élő hit? Az egész község hitéletén. Azóta egészen másként viselik magukat a templomban; a legméltóságosabb Oltáriszentségnek megadják az őt megillető imádást, még pedig — a mi a fő — nemcsak a látszat szerint. Nemcsak a községben, hanem künn a mezőn is, hármily messziről is, ha látnak a legméltóságosabb Oltáriszentséggel arra kocsin elhaladni, kivétel nélkül, a kapa, kasza vagy eke mellett levett kalappal, letérdelve imádják a szentségi Jézust. A szemben jövő kocsi letér az utról, a gazda leszáll a kocsiról és a kerék mellett térdelve engedi az Ur Jézust elhaladni. Ritka eset az, hogy a még iskolába sem járó apró gyermekekre is kiterjedjen e tekintetben a szülők figyelme. Csak a legbensőbb hit viheté rá őket, hogy ezekkel az apró emberkékkel is, a kiknek játéknál nincs egyébre gondjuk, megismertessék a szentségi Jézust. Pedig arról tanuskodik a számtalan

jelenet, a midőn az utczán játszadozó apróságok valamelyike megpillant engem egyházi ruhában kocsin ülve, a ministerfiu kezében az égő lámpát, rögtön figyelmezteti kis czimboráit, mire azok, mint a kik egész tisztában vannak a dologgal, egy pillanat alatt abbanhagyják még a legkedvesebb játékot is, leveszik kalapjukat és mint az orgonasipok, egymás mellé sorakozva letérdelnek. Most már értik hiveim az imakönyv szövegét, mert minden vasárnap, a szentbeszéd és a szentmise idejét kivéve, reggeli 6-tól esti 6 óráig karban imádkozva imádják a szentségház Királyát, de sőt ritka az a köznap, hogy néhány imádó ne maradna a templomban egy imaórát elvégezni; hogy értik már a könyvet, látom az áldozásukon, észreveszem, mert munkába menet, munkából jövet be-betérnek a templomba; értik az imakönyv szövegét, észreveszem a hangsulyozáson, a melylyel azt olvassák, értik, mert napirenden van, hogy nem tudják az imaórát végezni, mert omló könyeiktől nem látják a betűt; még a zokogás sem példátlan.

Nagy előnye továbbá e könyvnek még az is, hogy minden imája (a mise-ájtatosságokat sem véve ki) nemcsak csendesen, magányosan végezhető, hanem *közösen* is. Tehát érvényesül az édes Jézus igérete: *Ha ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben... én közöttük vagyok.* Szebb, eszményibb, meghatóbb imádkozási módot nem képzelek, mint az Ur Jézus lábainál ezt a könyvet többeknek *karban, hangosan* imádkozni. A legméltóságosabb Oltáriszentségnek közelsége, a szövegnek sziv és észhez egyaránt szóló értelme mind arra működnek közre, hogy ez legyen az imádkozások imádkozása. Már a mi egyszerü körünkben is mily szép az, hát még milyen lehetne az a zárdákban, fi- és nőneveldékben, a nagy városokban?! Mily szépen érvényesülhet itt az egyenlőség, az összetartozandóság, a midőn a gazdag és szegény, a magasrangu és a föld népe, a pap és hivei egyformán a föld porában, együtt, egy szivvel és lélekkel végzik az angyalok kiváló foglalkozását. Az egyik imádkozó lelkesedése emeli a másik áhitatát. A karban való imádkozás még jobb ellenőr az imádó hivek részére, mint a libellus a papok számára. Ha ilyen imádási mód van gyakorlatban, ugy a lelkipásztor minden alkalommal nyilván láthatja hiveinek buzgalmát, pontosságát. Igy, de csakis igy az imádás meg nem szünhetik. — Egy hatalmas kath. város plébánosát fölkértem, hogy hozza be a szentségimádást. Azt felelte rá, hogy nem szükséges, mert hisz náluk már rég megvan; van vagy 700 tagja az Oltáregyletnek. A plébános valót mondott; a rovatozott iven 700 imádó volt, de valóságban ki tudja, hogy hány. Soha senki sem látta őket ájtatoskodni, szentségimádást végezni. Beiratkoztak Kezdetben valamit tettek, később mindent elhagytak, elfelejtettek és maradt, a mi volt, a pusztaság, a semmi! És talán igy van ez máshol is.

Ha a karban való imádkozás volna szokásban, ugy az előénekesek, társulati elüljárók között duló *egyenetlenség, vetélkedés* javarészben meg-

szünnék. Ide nem kell elüljáró, itt senkinek sem kinálkozik alkalom a többiek fölé emelkedni, itt egyik olyan, mint a másik.

Az imakönyvben vannak közben-közben szebbnél-szebb *énekek*, a melyeknek szabatos, áhitatos eléneklése nem kevéssé emeli ugy az áhitatot, mint az imádkozás ezen módjának kimondhatatlan szépségét.

Az *Örökimádás* imakönyv elősegíti *az ünnepek megülését*. Minden nagy ünnepre van egy külön imaóra; már most, ha ugyanazon imaórát végzik az ünnep nyolczada alatt, az imádkozók apróra megértik az ünnep jelentőségét, annak vonatkozását és viszonyát a szentségi Jézushoz és mihozzánk és igy inkább ünnepelnek, mint mások, a kik az ünnepről csak egyszer hallottak valamit a szentbeszédben.

De lássuk az itt-ott fölhangzó ellenvetéseket.

Nem jó a könyvhöz kötni a szentségimádást, mert nem mindenki tud olvasni, tehát igy *nem mindenki vehet benne részt*. — Ez az ellenvetés könnyen megdönthető. Van-e, kérdem, csak egyetlen egy olyan imádkozási mód, a melyet kivétel nélkül mindenki gyakorolhatna? Aztán tapasztalásból tudom, hogy a jólelkü imádó, ha maga nem is ismeri a betüt, de azért mégis tud az imakönyv szerint imádkozni, mert odafurakodik a könyvből hangosan imádkozó mellé és vele együtt mondja. De ha csak hallgatja és csak az elméjével és szivével követi az ima értelmét, még akkor is nagyon szépen és sikeresen imádkozhatik. Ugy tapasztaltam, hogy ezt is sokan megteszik. De végre is az olvasni nem tudók számára egy külön órát is lehet rendelni, a mikor ezek együtt az olvasó imádkozásával róhatják le imádásukat a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt.

Némelyeknek valami *nehéznek* tetszik az ilyen karban való imádkozás. Ugyan mi volna nehéz benne? Szép csöndesen együtt imádkozni, pontnál, vesszőnél szünetet tartani? Van-e annál egyszerübb valami, hogy az egyik bekezdést, versszakot az egyik oldal, a másikat a másik mondja hangosan? A közönséges szöveget reczitálják, az éneket, de sőt a litániákat is, ha tudják, éneklik. Én m. t. nagygyülés! csak azt vélem, hogy a legelső imádságnak, az ájtatosságok legelsejének és koronájának, ennek az angyali foglalkozásnak természeténél fogva szebbnek, magasztosabbnak kell lenni a külső alakjában is minden más ájtatosságnál.

Hallottam, hogy itt-ott a karban való imádkozás *hosszu*. — M. t. nagygyülés! Nem az imádkozás itt a hosszu, hanem a buzgóság a *rövid*.

Hogy aztán a karban való imádkozás a hónap hány vasárnapján, a vasárnap mely óráján, történjék, azt a helyi körülmények határozzák.

Az anyagi oldaláról tekintik a dolgot azok, a kik azzal állnak elő, hogy *drága* a könyv, *nem mindenki szerezheti meg*. — Épen azert nyomattam a könyvet sok példányban, hogy ámbár közel 900 oldalra terjed, 120-nál több képpel van ékesitve, köztük 60—70 eredeti szines rajz, vászonba kötve mégis

3 koronáért adhassam. És ezt az összeget is hónapokon keresztül akár 20 fillérjével lehet lefizetni. Végre is mindenki rendesen szokott imakönyvet venni. Jó volna, ha senki annál nagyobb pazarlást el nem követne, mint ha megveszi az *Örökimádás* imakönyvet.

És most, m. t. nagygyülés, a midőn megköszönöm a szerény előadásom iránt tanusitott türelmet, legyen szabad egy *kijelentéssel* élnem és egy alázatos *kérelemmel* előállnom.

Kijelentésem ez: Tapasztalaton alapuló meggyőződésemnek adok kifejezést akkor, a midőn kijelentem, hogy a szentségi Jézus ügyét a két Örökimádás van hivatva előre vinni: *Örökimádás*, a hivatalos közlöny és Örökimádás, az imakönyv.

Alázatos kérelmem pedig, hogy a m. t. nagygyülés a *Walser-Varga*-féle *Örökimádást* az oltáregyleti tagok imakönyvéül elfogadni kegyeskedjék

Minő zene illik az Oltáriszentséghez.

Kutschera József, bpest-belv. káplán, a «Kath. E. Zenekőzlöny» szerkesztőjének előadása.

A szent lantos zsoltárkönyvében lapozgatva, ezen ihletes szavakon akadtak meg szemeim:

«Fölment az Isten örvendezéssel, az Ur harsonaszóval; énekeljetek a mi Istenünknek, énekeljetek; énekeljetek a mi királyunknak, énekeljetek.» (46. Zs. 6, 7.) Az Ur, az édes Jézus egekbe szállt s az angyali karok sok millió boldog dalosa örvendező énekkel lebegte őt körül és ünnepi harsonaszó visszhangzott a menny harczos seregeinek szárnyaló rendei között.

Fölment az Isten örvendezéssel és az Ur harsonaszóval.

Jézust egekben az angyalok igy dicsérik!

Jézus nemcsak a szép angyaloknak osztja uralkodói kegygyel szeretetének csodajeleit, az oltár áldozati trónján nekünk is adja az irgalom malasztos drágaságait. Mint a szeretet édes és erős királya lakozik e földön hű népe között; mert annak, ki magát legszivesebben «emberfiának» mondotta, az a gyönyörüsége, hogy az emberek közepette töltheti idejét. S mi midőn őt a nyugalmas, boldogitó szeretetnek hittel szemlélő fényében körülzárva imádjuk s boldogságos jelenlétén feledve tekintetünket a jó akarat karjait tárjuk ki feléje, nem érezzük-e, hogy mivel az angyalok örömében és dicsőségében osztozunk, neki angyali szolgálattal s dicsérettel tartozunk? Méltányos és igazságos tehát, hogy Jézust itt az Oltáriszentségben is édes és ünnepi zene környezze.

Midőn egyházi értelemben szent zenéről szólunk, alatta első sorban nem a hangszeres zenét, hanem az ennél sokkal tökéletesebbet, az emberi éneket értjük. Ez az ének az érzelmek önkénytelen természetes, szükséges és leghivebb kifejezője, mely a kedély hullámzását a föl- és alászálló zenei

hangok hullámaiban önti ki. A könyörgő, bánkodó, örvendő, parancsoló beszéd hanglejtésében is már találunk zeneiséget, egyszerü dallamos kifejezést. Annál inkább tör elő akkor, midőn az emberi szó elégtelen és fukar ahhoz, hogy a tuláradó és hevesen kitörő érzelmeket megközelitően tudtul adja, szükségessége annak, hogy a szavakhoz az érzelem dallamát füzzük.

Ha a vallás a legtisztább, legigazabb, leghatalmasabb és legfönségesebb érzelmeknek kiapadhatatlan forrása, az Oltáriszentség, mint a hit és vallás minden tárgyainak legmagasztosabbja, az érzelmek oly édességét és erejét és fenköltségét adja szivünknek, hogy itt legkivált kevés a szó, fogyatékos a beszéd s ezért kivánjuk az éneket s nem is tudjuk megállni, hogy boldogságunkat ne ilyképen adjuk tudtul a világnak.

Minő legyen az eucharistia zenéje?

Lényegesen különböző a világi zenétől, mert Krisztust Béliál körébe lealacsonyitani szentségtörés. A kinek országa nem e világról való, zenéje sem lehet a világ inye szerint való. Az az ének tehát, a mely elpuhult, mely zsong a füleknek, melynek mámoros az ihlete, mely a világi szeretetre emlékeztet, a magánénekek (szólók), az, a melyben az emberi idegesség hánykolódik, az az ének és zene, a melynek hallatára a világfiak gyönyörittasan vallják: oh be szép, nem lehet az Oltáriszentséghez illő, mert a szinpad és hangversenyterem nem Krisztus temploma.

Az eucharistikus zene legyen *édes*, mint az Örök kiapadhatatlan Szeretet, a melynek mélységes titkai telve vannak a legédesebb gondolatokat tartalmazó igazságokkal. Legyen *fönséges*, a mint az a legfölségesebb Istenhez illik, telve erővel, méltósággal, önérzetes ihlettel. Legyen *tiszta*, mint a megtestesült örök Igazság, a ki az eszmei szépnek zavartalan összhangja s azért messze áll zenéje is a keresett zavaros és erőszakos disharmoniáktól és erőltetett keresett vagy ferdére-visszára csavart dallamoktól. Legyen végül fájdalmas, mint a számüzöttek és bünbánók siralma, mert hisz ha valahol, ugy az Oltáriszentség előtt imádkozva érezzük, hogy a mi hazánk nem a föld, hanem az ég s mi a földön csak számüzöttek vagyunk, kiknek jelenben bánatos epedésünk Jézushoz jutni s elválaszthatatlanul vele maradni; szentségimádás közben a szeretet finom érzékenységével fájlaljuk azt, hogy Jézust, az édes jóságot nem szerettük mindig, hogy iránta valaha meghidegültünk s tőle vétkezve elfordultunk. Ez a két igazság a belőle fakadó bánatos érzéssel mindig helyt követel magának a szentségi énekben, illetve zenében, sőt annak lényeges és azt jellemző elemét alkotja.

Melyik ének az, mely mindezen tulajdonságokkal bir? Ki tanit meg minket ez énekre? Mert azt sugja nekem Jézusomat szerető szivemnek sejtelme, hogy ez az ének az ő kedves éneke: a minthogy mindannyiunknak van kedvelt énekünk, mely keblünk rokonérzelmeit legjobban eltalálja s azokkal legtökéletesebben összhangos: ugy ez az ének Jézus

érzelmeinek, mert hisz ő nemcsak Isten, hanem ember is, leginkább megfelel, ez az ő kedves éneke.

Az egyház ráutal ez énekre, meg is tanit azzal a gonddal és érzéssel, a hogyan a királynő tanitja hozzá méltó gyermekeit a király hőstetteit zengő énekekre.

Ez az ének a szent Gergely-féle, másképen gregoriánnak nevezett ének. Ennek hangjain zengi az egyház a szentmisének azon énekeit, miket a pap az oltárnál mond Istennek. Ezen ének elemei a katakombák vértanuinak ajkán nevelkedtek és mondhatjuk, Jézus isteni szivéből sarjadtak. Azután gondjaiba vették az egyház tűzzel és fénnyel telt atyái és mesterei, szent Ambrus, szent Ágostontól föl egész aquinói szent Tamásig, a ki azt a Lauda Sion és Pange lingvában az Oltáriszentség zsolozsmájába fűzte.

E mellett megengedi az egyház a több szólamu éneket, melyet legmesterihb művelőjéről Palestrina-stylusnak neveznek. Helyt enged a népének szabatos formáinak. A hangszeres zenét is megtűri, ha muzsája nem mint hivalkodó kiöltözött önmagának hóditni akaró jelenik meg, hanem magába szállva, töredelmesen imádkozik.

A mit az egyház kedvel, megenged és tűr, azt ugyanugy a szentségi Jézus is kedveli, megengedi és tűri.

A midőn a templomi népének irodalmának beláthatatlan terein szépet keresünk, a legszebbeket régi magyar szentségi énekeinkben találjuk. Egy nemzetnek irodalma sem tudja azt fölmutatni. Még Oláh Miklós korában mint ősrégi magyar énekeket ismerték és énekelték. Mig szerkezetük a mellett bizonyit, hogy keresztény életünk első századaiból származnak szövegök és dallamukban szentségimádó őseink vallásos lelkeik melege száll felénk s életerős hitük Jézus szeretetétől hevesen dobogó szivük nyilatkozik meg bennük, mely minket egyrészt megszégyenit, másrészt követésre indit. Sajnos, hogy ezeket nagyrészt kiszoritották a kevésbé becses német eredetű s leginkább II. József korából származó szentségi énekek: a «Szent vagy Uram», «Ez nagy szentség», «Üdvözlégy szent ostya» stb.

Bármit énekeljünk, legyen az előadásában is komoly, becses és méltó az édes Jézushoz.

Nem szabad, hogy külsőre a kifejezésben méltatlan legyen. Hiszen ha valakit meg akarunk tisztelni, nem az utolsót választjuk, hanem a legszebbet. Az egyházi zenének dicsőnek, a legfölségesebb titokhoz méltónak kell lennie.

Azért óhajtandó, hogy a templomokban tartott oktatások folyamán a nép megismerje a helyes éneklés szabályait, figyelmezzen arra, hogy a torz és sértő éneklést kerülje.

Hazánkban a tiszta, Istenhez méltó egyházi ének művelésére önálló egyesület, az Országos Magyar Czeczilia-Egyesület alakult, melynek működ-

dése első sorban az Oltáriszentséghez illő ének, illetve zene megteremtését czélozza.

Ezek kapcsán kérem a kongresszust, mondja ki határozatkép: 1. hogy az egyházi éneket és zenét művelő *Czeczilia-egyletet* az oltáriszentségi társulatok mindenütt támogassák és segitsék, ajánlással, buzditással, az egyletbe való belépéssel; 2. hogy pót-tanfolyam nyittassék a papok és kántorok számára az egyházi ének és zene érdekében; 3. a népének fejlesztése czéljából a templomi népének oktatására kiváló gond forditassék.

Elnöklő püspök ur őméltósága határozatkép kijelenti, hogy a kongresszus a javaslatokat elfogadja.

***

Az előadások után az elnöklő püspök ur ő méltósága a kongresszus tagjainak ajánlja a római zarándoklatot. Boldogok vagyunk — ugymond — mi, hogy a szent-évet megérhettük ez életben s hogy áthaladhatunk a kegyelmek és engesztelés ama szent kapuján, melyet csak minden századik évben nyit meg kalapácsütéssel a szentséges Atya, kinél vannak a mennyeknek kulcsai.

El ne mulaszszuk ezt a jó alkalmat, mely nekünk ez életben soha többé nem fog kinálkozni. Vegyünk részt mindannyian, a kik csak tehetjük, mert igy fogjuk a szent-évet igazán megünnepelhetni, ez lesz a legszebb hódolat a szentségi Jézusnak a század alkonyán és legbiztosabb reményre fog jogositani, hogy a jövő században Krisztust szeretettel és imádással az egész föld és rajta minden ember uralkodó Istenének vallja.

Kánter Károly apát, oltáregyleti igazgató az esti körmenet sorrendjét hozza tudomására a kongresszusnak.

Ezt a kongresszus tudomásul veszi.

Elnöklő püspök ur ezek után a kiállitást is figyelmébe ajánlja a kongresszus azon tagjainak, kik azt még meg nem tekintették.

A kongresszus nevében azután kimondja, hogy *évenként össze kivánnak gyülni* — és pedig mindig más és más püspöki székhelyen és terjeszteni akarják az engesztelő áldozásokat, melynek nemcsak az áldozók javára fognak szolgálni, hanem különösen oly emberek lelke hasznára, a kik különben nem járultak az Ur asztalához. Minden családnak vannak oly tagjai, kiknek lelke hitetlen sötét vagy szivük hideg és hanyag az Ur Jézus ügyei iránt, kik Jézust ismerni nem akarják, a szentségeket elhanyagolják. Nem ritka esetben szerezték meg már az ilyeneknek az engesztelő áldozások a megtérés kegyelmét.

Kéri a kongresszust, hogy a mai körmenet ne egyszerü tüntetés, hanem a szivnek igazi hálaadó aktusa legyen. Mi papok kérjük e kegyelmet, hogy

ne uralkodjék más a mi szivünkön, mint csak az Ur Jézus. Ha őt valljuk kizárólagos Urunknak, nem járunk s fáradunk más hiu dolgok után, nem örülünk jobban holmi kicsinyes földi kitüntetéseknek, hanem az a legnagyobb örömünk, ha egy lelket sikerült megmentenünk.

Kérjük továbbá azt is, hogy ma a hivek igazán őszinte szivvel végezzék szent gyónásaikat, legyen az oly gyónás, a mely törődött szivből fakad s akkor mindenesetre az mindnyájunknak rendkivül nagy lelki előmenetelére fog szolgálni.

Végezzük azt mindannyian, alázatos lélekkel vádolva magunkat Isten irgalmas itéletének trónja előtt, hogy vétkeink megbocsáttassanak.

Ezen lelkes, buzditó szavak után, a melyek a kongresszus tagjaira lelket átjáró mély hatással voltak, az országos eucharistikus társulat igazgatója *Kánter* Károly udvari plébános rövid, de lelkes szavakban méltányos dolognak tartotta, hogy a tisztelt kongresszus első sorban mély háláját fejezze ki az Ur Jézusnak, a kinek szent sugallatára összejöttünk, másodsorban pedig a buzgóságból kifogyhatatlan püspök urnak, mélt. és főt. *Mailáth* Gusztáv grófnak. Azt hiszi, hogy mindnyájuk nevében szól és mindnyájuknak őszinte óhaját fejezi ki, midőn most *Mailáth* püspök ur ő méltóságának igen-igen hosszu életet kiván. Végül a kongresszus nevében kéri a püspök urat, hogy adja főpásztori áldását az itt egybegyültekre.

Mély megilletődéssel borultak mind a jelenlevők térdeikre, hogy meghatott szivvel könyes szemekkel fogadják az apostoli lelkü főpap szent áldását, melynek vételével a kongresszus befejezést nyert.

A legfelségesebb Eucharistia és az egyházi ének.*

Irta *Mayer Károly* székesfehérvári apátkanonok.

Szent János apostol «titkos jelenések» könyvének IV. fejezetével — mint tudva van — egy uj részlet veszi kezdetét. Egy magasztos, nagyszerü visio ez, mely a látnokot a földről az égbe ragadja; ott az Ur trónusát és ennek környezetét, valamint az Istennek liturgikus módon való imádtatását szemléli. A látnok szemei előtt, a mint ő Isten országát s ennek berendezését leirja, kétségkivül Isten földi országának az egyháznak képe lebegett, főképen a püspök által czelebrált szentmiseáldozat megható ünnepélyes fénye. A mennyei Jeruzsálem festéséhez a földi Jeruzsálem eszményitett vonásai szolgáltathatták a mintát, a mely mintát szent János, az ő agg korában, kétségkivül már teljes ritualis kifejlődésében, szemlélhetett. Egy pillantás a 2-dik, 4., 5., 6. versre meggyőz bennünket ezen exegesis igazságáról ott lát-

* Steiner Fülöp dr., székesfejérvári püspök közbejött hirtelen halálesete miatt apátkanonok ur ezen előadását meg nem tarthatta.

juk ugyanis a 2-dik versben a püspök trónusát a tágas templom hátsó részében az apsisban, rajta a főpapot pontificalis díszében. Jobbra balra tőle — a régi bazilikák mintájára, a szolgálattevő assistentia üléseit a 4-ik versben; — az 5-ik versben ég a hét gyertya az oltár helyén a tehát, trónussal szemben; a 6-ik vers lefesti a titokteljes, kristályhoz hasonló, üvegtengert a főoltár helyett, mely a mennyben már hiányzik. Az 5-ik fejezetben ennek a központnak, ennek a kristálytengernek helyét a bárány foglalja el már, körülötte a négy élő, a szünet nélkül Istent dicsőítő szerafimok ó-szövetségi jelképei, a földi Jeruzsálem liturgikus énnekkara. A 11-ik versben olvassuk: «Et vidi, et audivi vocem Angelorum multorum in cirmito throni et animalium et seniorum: et erat numerus eorum millia millimus dicentium ect.» «És láttam és hallottam a sok angyal szavát a királyi szék és az élőlények és a vének körül és azoknak száma ezernyi ezer vala s mondák» stb. A mi kétségtelenné teszi, hogy ez képe és szava is, a mennybe áthelyezett és a végtelenségig kibővülő keresztény egyháznak; a megváltott összes emberi nem hálaadó énekének.

E visióban a látnok hangokat hall, mennyei éneket, mely ismét nem lehet más, mint az egyház liturgikus énekének magasztos epichemája; hallja a 4. fej. 8. versében a «sanctus, sanctus, sanctus»-t, mint mi a szent misében, háromszor. (A görög eredeti szövegben 9-szer van sanctus.)

Szent János prófétai lelke a liturgikus istentiszteletet a földről az égbe emeli, Ráfael művészi szelleme a híres «Disputá»-jában az égből a földre hozza le az eucharistiát s központjává helyezi az emberi szellem mindennemü tevékenységének; szent János az egyházi éneket, mint a liturgikus istentiszteletnek lényeges részét lelkileg az égben hallgatja; Ráfael — kinek halálakor Palesztrina még csak gyermek volt — az egyház énekét az angyali karok visszhangjaképen tünteti föl egy másik híres — szent Czeczilia — képén. Az apostol első százada és a renaissence kora, bámulatos összhanggal, a liturgia központját a legméltóságosabb eucharistiába helyezi; és ezzel a liturgikus istentiszteletnek lényeges részét, az egyház énekét, a szent eucharistiával legszorosabb viszonyba hozza. És méltán.

A liturgia szót már az első században közhasználatba vette az egyház. Jelentésében benn van a törvény, a rendelet, a rubrika fogalma; magában foglalja az ünnepélyes isteni szolgálatot a hivekkel együtt és a nép közreműködését, mely csak az egyházi énekben nyilvánulhat. — Az egyházi zene ideálja tehát nem lehet más, mint a Krisztus Urunk által megváltott isteni ideálnak, az Isten képére teremtett embernek hangja, mely az egyházban, Krisztus mystikus testében, Istenhez száll. A megváltott ember Krisztus Jézussal, e legfőbb liturgussal, ki a keresztfán érettünk meghalt, minket megváltott s a szent eucharistiában velünk lakik istenségével s megdicsőült emberiségével, szinte az ő megváltott és egyszer megdicsőülendő testének organumával

egyesülni óhajt s a hang szárnyain is keresik azt a «sacrum conviviumot» vele, melyben az egyház él Krisztussal, szent Pál szavai szerint: «nem én élek, hanem Krisztus él énbennem», mintha mondani szeretné, éneklek, de nem annyira én, mint inkább Krisztus énbennem; s midőn az a legszentebb áldozat megujul az oltáron, az a megváltott lélek oda simul, oda képzeli magát, oda olvadni akar a legelső liturgikus ének dallamához, mely az első eucharistia ünnepénél hangzott el akkor, midőn a coenaculumból «hymno dicto, exierunt ad montem Oliveti», «énekét mondván, kimentek az Olajfák hegyére». — Igen! egy nagy, magasztos eszme rejlik e szóban: liturgikus ének; eszme, melynek — ha egyszer a keresztény népek öntudatába beérnék és mélyen bevésődnék — már magában véve világtérítő hatalma volna s maga képes volna sarkából kiemelni a gonosz szellem káros hatalmát.

Csoda-e, mélyen t. kongreszus, ha az egyház, mely a szépmüvészetek minden ágát gondos ápolás alá vette, csak a liturgikus éneket a gregoriánt tartja sajátjának, csak ennek engedett helyet az ő szent liturgiájában. Az egyház az épitészetben, bár templomai után neveztetnek a különféle épitészeti stilusok, leszámitva az alap architektonikus keresztalakját — a festészetben, eltekintve a katakombákban született symbolikától, nem bir külön stylussal. A gregorián ének egészen az övé, saját édes gyermeke, mely fölött kezdettől fogva nagy gonddal őrködik, érdekében törvényeket alkot, fölötte felügyeletet gyakorol szent Páltól kezdve az utolsó délamerikai zsinatig, melynek aktái csak az idén kerültek ki a polyglotta sajtójából.

Kétségkivül kimondhatatlan befolyással van az istentisztelet fényére — mondja egy jeles püspök — a templom nagyszerü épülete, diszitményeinek gazdagsága, oltárainak pompája és müvészeti izléssel készült öltönyei; de az egyház éneke több ezeknél. Az egyházi szertartás kezdete előtt ezek készen állanak; az ének magánál az istentiszteletnél lép föl együttmüködő tényezőként. Ez már imáinkat, vagy jobban mondva, az egyház imáját, a Szentlélek Ur Isten e remekműveit, juttatja méltó módon az Ur trónusához. A liturgikus ének a papnak és a chorusnak legszentebb cselekvénye s azért fontosabb az épületnél, a márványoltárnál, az aranyedényeknél és a selyemöltözeteknél.

Ki nem látná azt, hogy az egyházi ének — a szépmüvészetek minden ágát megelőzve — legközebb áll a szent eucharistiához, a kiben a «visus gustus, tactus fallitur», «látás, izlés, tapintás téved» s csak auditu solo creditur, csak a hallás alapján hisz benne. Czélja ugyanis az egyház énekének nem más, mint az, hogy Istent dicsőitse és az ő szent szolgálatát ünnepélyessé tegye, a hivők sziveit ájtatosságra gerjeszsze; gondolataikat a menny felé irányozza, szent hangulatot és az örök javak utáni vágyat keltse föl bennük; vagy is, mint aquinói szent Tamás mondja: valami módon a meg-

váltás művében segédkezzék. Ime, mily szoros a viszony a szent eucharistia és az egyházi zene czélja között, mely a hiveket az «auditus» szárnyain az angyalok és szentek társaságába emeli s velük énekel (szent Tamás szerint: «in sanctis vocalis laus Dei» 2. 2. qu. 13. a 4.) s ezzel készitgeti őket azon megfoghatlan boldogság előizleltetésére, melyet emberi fül soha sem hallott szent Pál szerint s melyet Isten készit azoknak kik őt szeretik.

Még intensivebben észlelhetjük e viszonyt, ha röviden bemélyedünk a gregorián ének természetébe, mely az ő komoly ünnepies méltóságával, motivumainak egyszerűségével és szerénységével, dallamának vonzó kedvességével az Isten oltárához összesereglett hivők lelkében nemcsak világi örömökre emlékeztető motivumokat nem ujit föl, hanem az ő ódon, szent zamatjával, mint ha egy más világról szállna hozzánk, minden, a külvilágra vonatkozó emléket mintegy távol ős, csak azért, hogy egyedül az a tiszta, szeplőtelen «auditus» hasson a lélekre; hogy ezen «auditus» más érzékeit az embernek föl se ébreszsze; hogy a nemes, szent dallam egyedül csak a szent, szeplőtelen szöveggel lépjen egységre és ezen igy egyesült «auditus» a megszentelés és az üdv kegyelmével hassa át a lelket, mely keresi a sursum conviviumot ily módon is.

Oh, mily szentnek is kell tehát azon zenének lenni, melynek ily szent, magasztos czélja van! Mig az Isten napja a földet világitani fogja, soha sem lesz itt ezen a földön szentebb és borzasztóbb pillanat, mint az volt, midőn az Isten fia a kereszten függött és meghalt; csalhatatlan szent hitünk tanitja azonban, hogy a szentmisében ugyanaz történik, a mi a kálvária hegyén, a keresztfánál végbement, azért tanitja szent Pál: «valahányszor e kenyérből esztek és e kehelyből isztok, az Urnak halálát hirdetitek». (1. Cor. 11. 26.) Nincs és nem lehet tehát szentebb ténykedés, mint a szentmiseáldozat. Szentül akarja ezt az egyház ünnepelni.

E czélra megszenteli papjait, megszenteli mindazt, mit a pap érint és használ, meg még a ruhát is, melybe öltözik, a templomot, a helyet, melynél bemutatja; csak az az ének tehát, mely a szent liturgiának kiegészitő részét képezi, csak az lehetne-e tehát profán?

Mint az ég a földtől különbözik, oly különbségnek kell tehát lenni az egyház éneke és világ dallamai között, hisz az egyház zenéje mintegy össze van nőve a szentáldozattal. A zene azt énekli itt, a mit a pap imádva mond; a zene, az ének folytatja azt, a mit a pap megkezd; például a Gloria és Credóban, szabad-e tehát csak egy pillanatra is megfeledkezni a zenének, az egyház énekének itt e szent helyen, e legszentebb ténykedéssel szemben az ő magasztos rendeltetéséről és czéljáról? szabad-e neki csak egy pillanatra is világi motivumok ruhájába öltözködni? szabad-e csak egy pillanatra is a szerző subjectivismusának előtérbe lépni és magát, «én»-jét az egyház akaratával és rendeleteivel szembeállitani?

Csodálkozhatunk-e tehát, ha a szent életnek tapasztalt vezérei az egyház e szent énekére is kiterjesztik gondjaikat? Csak például hozom föl Loj. szent Ignáczot, kinek éles szeme behatolt a XVI. század első felében támadt üdvös mozgalom természetébe, mint kortársa Palestrinának, ismerte a fölmerült egyházi zene kérdését alaposan s csodálatraméltó Exercitiá-jának végén, melynek czime: «regulae aliquot servandae ut cum orthodoxa ecclesia sentiamus», 36-ik pontjában, lapidaris, egész értekezéssel föléro szavai között megemliti: «commendare cantus ecclesiasticos».

Tehette volna e nagy lélek, ezen éles elme ezt a commendatiót, ha nem lett volna meggyőződve arról, hogy szent az egyház liturgikus éneke, sőt a lélek sanctificatiójának is egyik eszközévé válhat; tehát — és ebben van a gondolatnak gazdag haszna és nagyszerüen fölemelő magasztossága — ugy tekintette az énekét az egyháznak, mint jelképét a mennyei éneknek, mint előkészületet az örökké tartó liturgiára. — Igen, igaza van! laudare cantum et commendare est: sentire cum ecclesia.

És igaz is. Apoc. 14. 3. 4. «Et cantabant quasi canticum novum ante sedem. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati: virgines enim sunt. Hi sequuntur agnum, quocunque ierit». — Ezt mondja az egyház. — Érezzünk tehát az egyházzal! — Ilyennek kell lenni az egyház énekének már e földön. Uj ének ez, mely csak Istenünk oltáraínál zeng, uj ének, melybe maga a Szentlélek lehelte belé az ő életét és szeretetét, uj ének, mely csak egyedül és kizárólag a liturgiai szent szöveget veszi ajkára; nem dal ez, melyben a világ öröme és kedve zendül meg, nem tisztán emberi mű ez, mely tisztán emberi érzelmeket tolmácsol, mely profán helyeken is otthon érzi magát. A földi liturgia szent énekét csak tiszta, bünmentes énekkar zengje szeplőtelen ajakkal. És igaz is! A hová megy a bárány, utána megy e liturgikus ének is. Követi mindenütt a bárányt, követi őt az áldozati oltárra, követi őt Advent első vasárnapjától kezdve Pünkösd utáni utolsó vasárnapig; oda megy a jászolához s megnyitja előtte az angyalok Gloriáját, ép ugy, mint a keresztjéhez és megzenditi az «ecce quomodo moritur justus»-t, fölkiséri a mennybe, földi vándorlásának minden ösvényén vele van, nem hagyja el őt szenvedésénél és halálánál sem, diadalánál alleluját zengedez neki, dicsőiti, hálát zeng, esedez, könyörög hozzá.

Ime, mélyen tisztelt congressus! Ilyen az egyházi ének, ilyennek kell lenni azon magasztos viszonynál fogva, mely őt a szent Eucharistiához fűzi, ez az unisono az, mely a hiveknek hitben, reményben, szeretetben való egyezségét jelképezi, ezen ének-unisono az, melyet a világ minden népe, apraja-nagyja az egyedeknek megtanulhat, ez zengett az első századbeli pápák és mártyrok ajkairól, ezt visszhangozták a katakombák üregei, mert ezen ének ott volt már a kereszténység bölcsőjénél, századok fensége ragyogott már rajta, midőn szent Gergely collectióját rendezte, sőt mint a szent

Eucharistia az ő ó-szövetségi jelképeivel, ugy ezen gregorián-ének az ő zsoltárdallamaival visszanyul Dávid, Salamon koráig. Bizonyára nincs egy hangjegye az egyház énekének, legyen bár a legapróbb, legjelentéktelenebb, mely tiszteletünket ki nem érdemelné!

Midőn ezen tiszteletreméltó congressus figyelmébe és pártfogásába a gregorián ápolását, fölkarolását ajánlani bátor vagyok, nem óhajom az, hogy magamat exclusivnak tüntessem föl, nem akarok félreértetni, sőt egyenesen kinyilatkoztatom, hogy nem esztozom a genialis Wagner Richard, az instrumentalis zene páratlan ragyogásu kezelőjének nézetében, ki a templomban csak a chorált és az ezen alapuló polyphont szeretné megtürni. Én szivesen járulok egy másik nagy elmének (Suarez S. J.) nézetéhez, ki nyilt, határozott s ha szabad nemes értelemben e szót itt használnom, liberalis fölfogásával még a hangszeres zenének is helyet enged a templomban; «bár az a melegség, melylyel meggyőződését támogatja — mondja Gietman S. J. az ő jeles zene-ästetikájában pag. 318 — sejteti azt, hogy ellentétes nézetekkel kellett küzdenie». Igen, a hangszeres zene is helyet foglalhat a templomban, a polyphon (approbatus), a más egyéb, a capella-stilusban tartott ének (permissus) mellett, csak ne feledkezzék meg arról, hogy ő csak «toleratus» és sohase akarjon a chorál (proprius) fölé helyezkedni, csak a szent szöveget emelje és interpretálja, ennek tiszta érvényesülését ne akadályozza s a chorált, mely alapja minden faju egyházi ének- és zenenemnek, ne veszélyeztesse.

Főképen tehát a chorál kultiválását és pártfogását azért hozom javaslatba az eucharistikus congressus mélyen tisztelt tagjai előtt, mert ez, mint az egyház igazi, saját gyermeke, legközelebbi viszonyban van a szent Eucharistiával s mert, fájdalom, mind a kettőnek közös az ellensége is: az ördög. Nemcsak a pusztában, mig t. i. e szent Eucharistia a földön járt, járult hozzá a sátán s éhségét, szerénységét és alázatosságát fölhasználva, megkisértette öt, de még a coenaculumban is árulót támasztott ellene (Ján. 13. 27.) «et post buccellam introivit in eum satanas». Judás a «hymno dicto»-nál már nem énekelt, ő már más nótát fujt. Hasonló sorsban részesül a szent chorál is, fájdalom!

Egy régi közmondás azt tartja, hogyha valahol a vallásos szellem egy szép templomot emel az Isten dicsőségére, azonnal ott terem a gonosz lélek is és épit magának melléje egy sekrestyét — a hol fényes bucsujárást terveznek, az ördög is oda furakodik jámbor zarándok képében. Nem-e a mindennapi tapasztalás tanit arra, hogy a gonosz lélek e furfangja főkép a szent, szerény, igénytelen, de alázatosságában is magasztos chorál ellen fordul, mivel ez azzal a szent Eucharistiával a leghensőbb, legközelebbi viszonyban van. Ócsárolja ódon illatát, megbotránkozik szerény külsején, ezen az alázatos Krisztus köntösén (melyhez valaki a szent chorált hasonlitotta), majd a tudomány az, mely nagyképüsködéssel reformálni akarja, majd

a művészet, kevélyen magát tulbecsülve, fitymálja és lenézi, majd meg jön a gúny, hogy belőle csufot üzzön, majd a fölfuvalkodottság, mely megbotránkozik szerénységén, majd kényeleuszeretet az, mely nyirbálgatni akarja s megfosztani ódon, de valódi ékességeitől, majd a tudatlanság és a slendrián az, mely tunya és avatatlan kézzel nyulván hozzá, belőle karrikaturát csinál.

Ime, mélyen tisztelt congressus, ezért kérem én önöket összetett kézzel, hogy főkép az egyház chorálját méltassák figyelmükre s azon szent meditatiók kapcsán, mikor a «mens impletur gratia» s midőn a szent Eucharistiával való «sacrum conviviumot» magukban élesztgetik, vonják szent elmélkedésük körébe a gregorián-éneket is; kétségkivül többször beszélni is fognak akkor e tárgyról, a beszédet pedig szent elhatározások és tettek fogják követni. S ha már egyszer a tettek mezejére léptek, ne ijedjenek vissza a kezdet nehézségeitől, ne mondják: az én köröm és körülményeim igen szerények ily nagy dologra. Nem nagy dolognak kell ezt tekinteni; 3—4 jószavu fiugyermek, 2—3 jóhallásu buzgó férfi csodákat tehet. A Sixtina kara sohasem volt népesebb 30—31-nél s a szent Zsófia-templomban az 525 klerikus mellett Jusztinián császár korában csak 25 tagból állott a «Cantores»-ek kara. Macte animo! Először a responsoriumok legyenek szabályosak — ebből itélünk első sorban a chorusról; azután apróbb dolgok jöjjenek: a chorál «Tantum ergo», az «asperges», a «credo», fölváltva férfi- és gyermekhangokkal, ugy aztán lassan-lassan, óvatosan, prudentiával a többi, nem egyszerre, évek lefolyása alatt.

Biztosithatom, hogy végtelen örömmel fog lelkük, szivük eltelni akkor, mikor fáradalmaik kezdetleges, de édes gyümölcseit szemlélve, majd a szent chorál szárnyain is megtalálják a sacrum conviviumot azzal, a kivel, a ki által és a kiben «et futurae gloriae nobis pignus datur».

A manna.

Nem több-e az ember az iszap vergődő férgénél? a hazátlan rovarnál? az esti napsugárban gomolygva rajzó bogaraknál? S az embernek soha semmikor se legyen máskép nyujtva az étel, teritve a Teremtő asztala, mint ezeknek? Miből ismerszik meg e téren, hogy ő Isten gyermeke? Azért mi szánandó az a fonynyadt eszü és taplós agyu hitetlen, ki nem ad Istennek szabadságot a csodákra és saját fejével mérné ki Isten hatalmát! A vallás csodát kíván!

Nem szólunk azért bővebben arról, mint tettek kisérletet a csodaiszonyban szenvedők a manna-adás természetessé csürócsavaró magyarázgatásában, belátván, hogy a tamariskusból semmiféle hitetlen konyha nem képes szentirási mannát kisütni, mikép kerestek egyéb növényeket, valóban fűhöz-fához kapkodva, előbb a Lecanora esculenta néven ismert, majd a Hedysarum alhagi-nak nevezett füveket dolgozva föl képzeletükkel föntről hulló mannának. Ezek a kiserletezések mosolyt ébresztők, annál is inkább, mert mindeme növényeknek ama pusztában hirük-hamvuk se akad.

Nem marad egyéb hátra, minthogy a késő kora mannaszedő néppel, mint e dologban a mai szobatudósoknál összehasonlíthatatlanabbul különb és hivatottabb tanukkal térden csuszva vallja a manna szemléletével Isten erejét, bölcseségét és szeretét. Istennek ez a jósága ejtette elragadtatásba a nagy királyt, Dávidot, hogy tele kézzel ragadta ki lantjából a zengő éneket: «Parancsolt onnan felől a felhőknek és megnyitá az ég ajtait és *mannát hullatott nekik eledelül és mennyei kenyeret adott nekik.* Az angyalok kenyerét ette az *ember,*» (77. Zs. 23—25.) és ismét «*mennyei kenyérrel elégítette meg őket,*» (104. Zs. 40.). S a bölcseség könyve ugyanigy tanuskodik az ősi hit szent vallomásában. «*Angyalok eledelével táplálta népedet* és munka nélkül készitett *kenyeret adtál mennyből nekik,* minden gyönyörüség és minden íz édessége lévén abban.» (Bölcs 16, 20.). A választott nép, mely azzal dicsekedett, hogy ereiben Izrael vére folyik, a szentföld zsinagógáiban s Jeruzsálem világcsodáju templomában magasztalva emlegette Isten szeretetét, hogy mannát adott, az atyák boldogságát, hogy égi kenyeret ettek. Ez tette kincsessé a frigyszekrényt, ez a csodás étel; az egész nemzet kincsévé, mert Áron vesszeje csak inkább Levi törzsének ereklyéje, a tizparancsolat kőtáblái inkább félemletes emlékek voltak, de a manna az egész népé volt, közös kincse minden törzsnek szent bizonysága a népet szerető Isten kegyelmének.

Mennyire belegyökerezett ez a hit,

hogy a manna Isten nagy csodája és bizonyság az Ur mellett, páratlan égi jel, mint volt ez a hit az ószövetség egyik alapigazsága, fényes tanuság Mózes isteni küldetése mellett, a mint Isten maga is mondá: «megtudjátok, hogy az *Ur* hozott ki titeket Egyptom földjéről», kitetszik abból, hogy midőn az Üdvözitő követelte a zsidótól, «higyjetek abban, kit ő küldött ezzel álltak eléje:» «Micsoda jelt cselekszel tehát te, hogy lássuk és higyjünk neked? mit cselekszel? *Atyáink mannát ettek a pusztában, a mint irva vagyon: Az égből adott nekik kenyeret enniök.*» (Ján. 6, 30—31.). Lám a zsidók hite, mely Mózestől Krisztusig változatlan maradt, az, hogy a manna hullása Isten nagy csodája.

De az ószövetség minden sarkalatos igazsága és intézménye ujjmutatás volt a Messiás szövetségére, a melyben tökéletesedést nyert s benne, mint előkép a valóságban teljesedésre vált. Megtaláljuk-e a manna természetében az előképet, hova fog az utalni, miben nyeri megoldását? Épen Krisztus előbb idézett nyilatkozatával, összefüggő beszédében találjuk meg erre a kérdésre a feleletet. Kiigazitván a zsidók mondását, mintha Mózes és nem Isten adta volna a kenyeret: «Bizony, bizony mondom nektek, nem Mózes adott nektek kenyeret az égből», áttér az előkép a manna által előre jelentett kenyérre: «hanem az én Atyám ad nektek igaz kenyeret mennyből» ... s később: «Én vagyok az élő kenyér, ki mennyből szállottam alá» s ezután következnek az Urnak Oltáriszentséget igérő szavai. Tehát a manna az Oltáriszentség előképe.

Gyönyörködjünk a hasonlatosságban!

A mannát Isten szeretete jeléül adta választott népének, miután azt az egyptomi fogságból kiszabaditotta: az Oltáriszentség az Anyaszentegyházban az ujszövetségi választottaknak eledele, melyet Isten szeretettel ad minden gyermekének, kit az ördög fogságából kiszabaditott. A zsidó népnek előbb a vörös tenger vizén kellett átmennie, mielőtt a mannát eledelül nyerhette: nekünk is előbb is Krisztus piros vérének tengernyi kegyelmével megtisztitó vizkeresztségen kell átmennünk, mielőtt az Oltáriszentséget vennők. S ha a pusztában való bolyongás, a keresztény földi életének utjait és küzdelmeit jelenti, melyek őt az igéret földére, a mennyek országába vezetik el: ugy a manna, mint ezen hontalanság vigasza, a szép haza reményének táplálója, mi kedvesen utal az Oltáriszentségre, mint a mely számüzetésünkben édes vigasztalásunk, a földi küzdelmekben erősitő eledelünk s a benne rejlő boldogságnál fogva, melyet kimeritően tapasztalunk a szentáldozásban, az örök üdv biztató és biztositó záloga.

A manna adását Isten előre megigéri, az Oltáriszentségét is. A mannát az Ur ugy az igéret, mint a parancs szavaiban *kenyér*-nek nevezi, holott külalakja, természete, ize épen nem hasonlit a kenyérhez. Kenyérnek nevezi rendelletésénél fogva,

mert nemcsak arra adja, hogy a kenyeret helyettesitve, táplálja övéit, hanem, hogy égből hintve vele ama másik valóban égből szállott kenyeret, Krisztust, az Oltáriszentséget jelezze. Isten az ő népének az igérettel egyidőben megparancsolja, hogy mannával táplálkozzék: ép igy Krisztus is parancsolja, hogy az Oltáriszentséget magunkhoz vegyük. A mannát korán reggel szedték a zsidók, a midőn még éhgyomorral voltak: ugyanigy veszszük a szentáldozásban Krisztust. A mannáról szólva mondja Isten népének: «*Jól laktok kenyérrel*», mily tökéletesen fejezi ki hasonlatban azt a kielégitő, betelitő, megnyugtató táplálkozást, melynek a szentáldozásban részesei vagyunk. «És megtudjátok, kogy én vagyok a ti Uratok és Istenetek» — ugymond. A manna evése a hitbeli tudásra, Isten elismerésére juttatja a népet: az Oltáriszentség tápláléka szintén, sőt még inkább növeli hitünket, imádásunkat, szeretetünket; a jó Jézus mintegy e szavakkal kecseglet: «Izleljetek engem és megtudjátok, hogy én vagyok a ti Uratok és Istenetek». De most nem lep-e meg minket Krisztus gyöngédsége, mely ugy száll reánk, mint az ég harmatja; a próféta, midőn jöttéért eped, fölkiálta mennyországba: «Egek! *harmatozzatok* onnan fölülről». Jézus a menyeknek harmatja, ki üdit és fölujit, a kiben az örök Igazság napjának képe ragyog, ki csöndben és titokban bocsátkozott le a földre; Jézus az ég harmatja, különösen az Oltáriszentségben; nézzetek csak körül világszerte, mint száll alá mindennap reggelente csöndesen, észrevétlenül, kedvesen, gyöngéden, mint sürün hulló harmat s lepi el oltárainkat a szentmisében; ott ragyog Jézus, a mi szivünk szeretete, mint harmat a pap szerencsés kezeiben, ott a mi aranyos kelyheink öblében s az Istenre szomjazó szentek tiszta ajkain; mint harmat száll hozzánk, mint a mennyországnak minden földiestől mentt, legtisztább harmata: ime, ezt jelentette előre a manna, midőn mint harmat szállott alá és ellepte a föld szinét.

Izrael fiai csodálkozva kérdék: man hu? mi ez? mert a csodás eledel tulszárnyalta értelmüket: az Oltáriszentség is tulhaladja fölfogásunkat, csodálatos lelki táplálék, mindenkor a hitnek titka és a szeretet csodája, mert «ez azon kenyér, melyet az Ur adott nektek eledelül». Ezen csodálatosság meglátszik mindkettő tulajdonságaiban: a manna mennyiség és sulybeli természete az Oltáriszentséget közelitette meg azzal, hogy sem annak, ki többet szedett nem vala többje, sem a ki kevesebbet szerze, midőn megnézte, nem találta kevesebbnek: az Oltáriszentségben, a ki egy morzsányit vesz, az egész Krisztust veszi, csakugy, mint a ki a nagy ostya szine alatt veszi őt, ha több részben veszi, csak ugyanazt az egy Krisztust nyeri.

A manna az engedetleneknek, kik azt a tilalom daczára másnapra eltették, megromlott; az Oláriszentség azoknak, kik azt sulyos bűnben veszik magukhoz, vagyis az engedetleneknek (mert minden bűn engedetlenség) romlásukra, vagyis kárhozatukra válik.

A szerető Isten nem érte be azzal, hogy megnyitván az egek kapuit, azokon át mennyei kenyérrel áraszsza el negyven évig vándorló gyermekeit, kevés volt neki ezzel jelképezve szemléltni azt a sürü mannahullást, mely az ő áldott Krisztusa jóvoltából annyi századokon át a szentáldozások millióiban elárasztja a a lelkeket; szeretett népe közepében, a szent sátorban, az ujszövetségi templomokat jelentő szentek-szentjében, a frigynek szekrényében is előre figyelmeztető kedves jelül ott akarta látni az égi kenyeret, aranyedényben, ugy, a mint ott lesz az Oltáriszentség megőrizve az áldoztató kehelyben s az oltár fölött trónoló Urmutatóban. Igy jobb szerette Isten az ő földi lakóhelyét, szivesebben idözött szent sátra alatt, igy telt neki kedve az ő ittmaradásában, mert a megőrzött manna az ő szive gyönyörüségét, az Oltáriszentségben való velünkmaradását jelentette.

Mit szóljunk a manna kedvességéről, zamatjáról? hirdette ez is előre azt az égből szállott kenyeret, mely teljes minden gyönyörüséggel! Mit annak finomságáról, választékosságáról? Valóban jele az angyalok kenyerének, az Oltáriszentségnek, tőle a lélek gyönyörüséggel telik el s a finomult szellem érzékenyebb izléssel azt a mennyei bájt szürcsöli, a melyet az angyalok élveznek.

Ha azonban a mannát az Oltáriszentséghez mérjük, mi fölöttébb fönségesnek és tökéletesnek találjuk emezt, annannál, valóba nolyan a különbség is közöttük, mint a kép és a valóság közt. Minden áldozó igazat ad Jézus szavainak: «Bizony, bizony mondom nektek: nem Mózes adott nektek kenyeret az égből, hanem az én Atyám ad nektek *igazi kenyeret mennyből*». Mert a manna, ha előképe is az Oltáriszentségnek, ha van is benne hasonlóság hozzá, annak, a ki az Oltáriszentséget élvezte, a manna majdnem semmi!

De a mennyországnak is lesz mannája, mert Jézus üzeni nekünk a szeretet Apostola által: «*A győzedelmesnek elrejtett mannát adok*». (Jel. 2, 17.) Minő lehet ez az elrejtett, vagyis titkos manna? Megoldja ezt a kérdést az, a mit Isten munkáiról a czikkely elején mondottunk. Az arány, rend és törvényszerüség szerint, a mily nagy a különbség az Oltáriszentség és manna között, olyan az elrejtett manna és az Oltáriszentség közt; a két aránynak aránymutatója végtelen.

Most hiszszük, mert a hit és elme tanitja: odaát majd megtudjuk, mert Isten birtokul adja.

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1897—1899. években elajándékozott egyházi szerekről.

Ezen tárgyak a következő templomok között osztattak ki:

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. ○ Kápolna, zárda vagy kórház.

1897.

† *1. Dóval:*
1 vörös miseruha
1 viola palást.

† *2. Kaós:*
1 kehely megaranyozása
1 ünnepi fehér miseruha
1 hármas sz. olajtartó
1 alba
1 karing
4 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

○ *3. Korpona:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 ostyasütővas
1 oltárteritő
2 alba
4 ministránskaring.

† *4. Miklósfalva*
1 füstölő tömjéntartóval
1 burza
1 magánstola
1 misekönyv
1 alba.

† *5. Szelese*
1 füstölő tömjéntartóval
1 pacificale
1 viola miseruha
1 velum
1 halotti misekönyv.

V. A beszterczei egyházmegyében:

* *6. Szelese = Sálfalva:*
1 kehely
6 oltárgyertyatartó
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
3 canontábla
1 oltárteritő
2 alba
2 karing
2 corporale.

† *7. Vriczkó:*
6 oltárgyertyatartó
3 canontábla
1 burza
1 oltárteritő
1 karing.

1898.

* *1. Erdőköz = Mihálytelek:*
1 szentségmutató
1 velum
1 halotti misekönyv
2 ministránskaring.

† *2. Felső-Lehota:*
1 tabernaculum
1 szentségmutató
1 oltárkereszt
1 oltárlámpa
1 ciborium
6 oltárgyertyatartó
2 oltárteritő.

* *3. Garam-Kürtös = Majláth:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 pacificale
2 imatábla
1 alba
1 karing
1 öv.

† *4. Kelő:*
1 kehely
1 fekete miseruha
1 antipendium.

† *5. Kis-Garam:*
1 menyezet 4 ruddal
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 corporale.

† *6. Kis-Keresnye:*
1 oltárkereszt
2 vörös ministránsruha
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
6 kehelyfedő
1 öv
4 ministránskaring
1 oltárteritő
1 antipendium.

○ *7. Korpona:*
1 zöld miseruha
1 pacificale
3 corporale
6 kehelytörlő.

† *8. Neczpáll:*
1 kehely
1 viola palást
1 pacificale.

* *9. Turócz-Szt-György = Polik:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha.

† *10. Turócz-Szent-Mária:*
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 velum
1 öröklámpa
1 füstölő tömjéntartóval.

* *11. Turócz-Szent-Mária = Jeszenicze:*
1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 öröklámpa.

† *12. Zólyom-Bücs:*
1 ünnepi fehér miseruha
1 pacificale
1 alba
1 karing.

○ *13. Zólyom-Szent-András = Boroszló:*
1 fehér miseruha
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
1 kehelyfedő
1 öv.

1899.

† *1. Felső-Lehota:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 velum
1 ciboriumköpenyke.

† *2. Garam-Mindszent:*
1 világos palást
1 misekönyv
1 füstölő tömjéntartóval.

○ *3. Gyetva:*
1 ciborium
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 velum
1 magánstola
1 füstölő tömjéntartóval
1 halotti misekönyv
1 burza
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv.

† *4. Mosócz:*
4 oltárteritő
1 alba
1 karing
12 kehelytörlő
12 kéztörlő
4 vállkendő.

† *5. Motyók:*
1 vörös miseruha
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval
1 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

* *6. Turócz-Szent-György = Slován:*
6 oltárgyertyatartó
3 canontábla
1 halotti misekönyv.

† *7. Túrócz-Szent-Mária:*
4 oltárgyertyatartó
1 fehér palást
1 fekete palást
1 misekönyv.

8. Túrócz-Szent-Péter:
1 menyezet 4 ruddal.

† *9. Vriczkó:*
1 öröklámpa
1 pacificale 1 alba
3 corporale 1 öv.

† *10. Znió-Váralja:*
1 vörös miseruha
1 fehér palást 1 velum.

○ *11. Znió-Váralja:*
1 vörös miseruha.

† *12. Zólyom-Lipcse:*
1 viola miseruha
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

VI. A pécsi egyházmegyében:

1897.

† *1. Bikal:*
1 fehér miseruha
1 szenteltviztartó hintővel.

* *2. Bikal-Nagyhajmás:*
1 kehely
1 viola miseruha
1 magánstola.

○ *3. Német-Bóly:*
6 oltárgyertyatartó.

† *4. Német-Ürögh:*
1 menyezet 4 ruddal
1 kehely
1 pacificale
1 kehely megujitása.

○ *5. Paks:*
1 fehér miseruha.

1898.

† *1. Kis-Szekely:*
1 violaszinü palást
1 ciboriumköpenyke
1 alba
1 karing.

○ *2. Német-Márok = Pécsa:*
1 velum
1 alba
1 karing

3 corporale
3 vállkendő
6 kehelytörlő 3 kehelyfedő.

○ *3. Pécs-Szigetkülváros = Szent-Donáth:*

1 fehér miseruha
2 oltárteritő
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő

1899.

† *1. Apaj:*

1 fehér palást
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 füstölő tömjéntartóval.

* *2. Babarcz-Kis-Nyárád:*

1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 velum
2 ministránskaring.

* *3. Babarcz-Láptódi:*

1 fehér miseruha.

† *4. Baranya-jánosi:*

1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 velum
1 burza
1 pacificale
1 misekönyv
1 magánstola.

† *5. Bonyhád:*

1 menyezet 4 ruddal
1 velum
1 karing.

† *6. Lovász-Hetény:*

1 ciborium
1 fehér miseruha
1 viola palást
1 ciboriumköpenyke
1 alba
1 vállkendő.

† *7. Nagy-Mányok:*

1 viola miseruha
1 fehér palást.

VII. A székesfehérvári egyházkerület:

1897.

† *1. Gáath:*

1 kehely megaranyozása
1 ciborium megaranyozása
1 oltárlámpa
1 szenteltviztartó hintővel
1 fekete miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 misekönyv
1 halotti misekönyv
1 alba
1 karing
3 vállkendő.

† *2. Perbál:*

1 misekönyv.

† *3. Pilis-Szent-Kereszt*

1 fehér miseruha
1 velum
2 viola ministránsruha
2 ministránskaring.

† *4. Pilis-Szent-László:*

1 tabernaculum
2 tabernaculum-gyertyatartó
6 oltárgyertyatartó
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 fehér palást
1 velum
3 canontábla
1 alba
1 karing
2 oltárteritő
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv
4 ministránskaring.

* *5. Vörösvár-Szent-Iván:*

1 vörös miseruha
1 velum
1 oltárteritő
1 alba.

1898.

† *1. Bia:*

1 öröklámpa
1 velum.

† *2. Csaór:*

1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
2 kehelyfedő
1 öv.

* *3. Csaór-Inota:*

1 fehér miseruha
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
2 kehelyfedő
1 öv
1 viola miseruha.

○ *4. Hidegkút = Mária-Remete:*

1 fehér miseruha.

† *5. Pázmánd:*

6 corporale
12 kehelytörlő
12 kéztörlő
6 vállkendő

6 kehelyfedő.

* *6. Ráczkeve = Becse:*

1 viola miseruha
1 oltárteritő.

† *7. Sár-Aba:*

1 vörös miseruha
1 fehér palást.

† *8. Tököle:*

1 kehely aranyozása
1 viola miseruha
1 alba
1 karing
2 ministránskaring.

○ *9. Tököle-Szent-Anna:*

1 alba
1 karing.

1899.

† *1. Baluka:*

1 fehér palást
1 fekete palást
1 öröklámpa
1 oltárkereszt
1 szenteltviztartó hintővel
1 keresztelési tálcza
1 kánával
2 karing
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 kehelyfedő.

† *2. Csaór:*

1 fekete palást
1 misekönyv
1 halotti misekönyv.

* *3. Csaór-Inota:*

1 kehely
1 burza
1 alba
1 beteglátogatási készülék
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

† *4. Gáath:*

1 szentségmutató aranyozása
1 pacificale
1 oltárteritő.

* *5. Ráczkeve = Becse:*

1 viola palást
1 fekete palást
2 viola ministránsruha.

† *6. Sár-Aba:*

1 viola miseruha
1 füstölő tömjéntartóval.

† *7. Tótfalu:*

1 fehér miseruha
1 velum
1 öröklámpa
1 pacificale
3 canontábla
1 ostyasütővas
2 ministránskaring.

† *8. Tökölő:*

1 menyezet javítása
1 fehér miseruha
2 alba
2 karing.

○ *9. Tököle-Szent-Anna:*

6 oltárgyertyatartó
1 oltárteritő
1 alba
1 karing.

* *10. Vörösvár-Szent-Iván:*

1 viola palást
1 magánstola
2 alba
2 karing
2 fekete ministránsruha.

VIII. A szombathelyi egyházmegyében:

1897.

† *1. Bándoly:*

1 kehely
1 misekönyv
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 palla
1 öv.

* *2. Egervár-Nagy-Páli:*

1 fehér miseruha
1 magánstola
1 karing.

† *3. Egyházas-Füzes:*

1 ünnepi fehér miseruha
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

† *4. Felső-Paty:*

1 kehely aranyozása
1 szentségmutató aranyozása
1 füstölő tömjéntartóval
1 velum
1 misekönyv
1 halotti misekönyv
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 öv
4 ministránskaring.

† *5. Felső-Szemenye:*

1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 misekönyv
2 oltárteritő.

† *6. Inczéd:*

1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 füstölő tömjéntartóval.

† *7. Tótfalu:*

1 fehér miseruha
1 velum
1 öröklámpa
1 pacificale
3 canontábla
1 ostyasütővas
2 ministránskaring.

† *8. Tökölő:*

1 menyezet javítása
1 fehér miseruha
2 alba
2 karing.

○ *9. Tököle-Szent-Anna:*

6 oltárgyertyatartó
1 oltárteritő
1 alba
1 karing.

* *10. Vörösvár-Szent-Iván:*

1 viola palást
1 magánstola
2 alba
2 karing
2 fekete ministránsruha.

1 velum
1 alba
2 fekete ministránsruha
2 ministránskaring.

† *7. Ivánc:*
1 menyezet 2 ruddal
1 fehér palást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 misekönyv
2 alba
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

† *8. Kuknár:*
1 szenteltviztartó hintővel
1 halotti misekönyv
2 oltárvánkos
1 alba
1 karing
4 corporale
2 fekete ministránsruha
2 ministránskaring.

* *9. Léka — Hosszúszeg:*
6 oltárgyertyatartó
1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér palást.

* *10. Letenye — Beeshely:*
1 menyezet 2 ruddal
1 ciborium
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
2 kehelyfedő.

* *11. Muraszombat—Mura-Csermely:*
1 kehely
4 gyertyatartó
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 misekönyv
3 canontábla
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
4 ministránskaring.

† *12. Nagy-Lengyel:*
1 kehely aranyozása
1 vörös miseruha
1 fehér palást
1 magánstola
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 ministránskaring.

* *13. Nagy-Német-Szent-Mihály = Kis-Szt-Mihály:*
1 öröklámpa
1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
1 kehelyfedő
1 öv.

* *14. Nagy-Német-Szent-Mihály = Mérem:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér palást
1 velum
1 misekönyv
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

† *15. Nagy-Pöse:*
1 kehely aranyozása
1 füstölő javitása
1 öröklámpa
1 pacificale
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 fehér palást
1 fekete palást
1 viola palást
1 velum
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelyt
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

* *16. Ősi-Szent-Péter = Kondorfa:*
1 menyezet 2 ruddal
1 öröklámpa.

† *17. Sámfalva*
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 misekönyv
1 alba
1 karing
6 kéztörlő
1 öv.

† *18. Szent-Benedek:*
1 tabernaculum

2 tabern. gyertyatartó
1 kehely
4 oltárgyertyatartó
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 zöld miseruha
1 misekönyv
3 canontábla
1 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 tab. corporale
4 ministránskaring.

o *19. Szombathely:*
1 ünnepi fehér miseruha
1 köznapi miseruha
1 zöld miseruha
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel
2 alba
2 karing
4 corporale
3 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 vörös ministránsruha
2 fekete ministránsruha.

† *20. Vámos-Család:*
1 oltárkereszt
1 öröklámpa
1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér miseruha
3 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 öv.

1898.

† *1. Alsó-Szölnök:*
1 oltárkereszt
1 oltárlámpa.

† *2. Felső-Szénégető:*
1 karing.

* *3. Felső-Szénégető = Üvöghuta:*
1 kehely megaranyozása
1 öröklámpa
12 kehelytörlő.

* *4. Kertes — Lipócz:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 oltárkereszt
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
1 kehelyfedő
1 ö
2 ministránskaring

† *5. Kethely:*
1 fehér ünnepi miseruha
1 világos palást
1 ciboriumköpenyke
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval
2 alba
2 karing
6 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 oltártakaró.

† *6. Miltei:*
1 kehely aranyozása
1 fekete miseruha
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke
1 burza
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 corporale
2 ministránskaring.

† *7. Nagy-Pöse:*
1 vörös miseruha.

* *8. Nagy-Pöse = Ludad:*
1 fehér miseruha.

* *9. Nagy-Pöse = Nagy-Csömöte:*
1 kehely javitása
1 pacificale javitása
1 öröklámpa javitása
1 alba
6 kéztörlő

† *10. Bédics:*
1 menyezet 4 ruddal
1 fehér palást
1 fekete magánstola
1 velum
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 öröklámpa
3 corporale
3 vállkendő
6 kehelytörlő.

o *11. Szombathely:*
1 világos palást
1 velum
1 burza
1 beteglátogatási készülék
3 corporale
2 öv
2 ministránskaring.

* *12. Vas-Nádasd=Halogy:*
1 kehely
1 beteglátogatási készülék
1 burza
1 ciboriumköpenyke
1 velum
1 szenteltviztartó hintővel
1 halotti misekönyv

2 vörös ministránsruha
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
2 öv
2 ministránskaring

† *13. Város-Szalonak:*
1 vörös miseruha
1 füstölő tömjéntartóval
2 vörös ministránsruha
2 oltárterítő
6 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 ministránskaring

† *14. Zala-Tárnok:*
1 szentségmutató
1 fehér miseruha.

1899.

† *1. Alsó-Bogos:*
1 szentségmutató
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke
1 velum.

† *2. Bellatincz:*
1 szines miseruha
1 fekete miseruha
1 alba
1 vállkendő
6 kehelytörlő.

† *3. Egyházas-Szecsőd:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 füstölő tömjéntartóval
1 misekönyv
1 halotti misekönyv
2 alba
2 karing.

† *4. Felső-Szénégető:*
1 fehér palást
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 szenteltviztartó hintővel.

† *5. Kis-Unyom:*
1 vörös miseruha
1 magánstola
1 halotti misekönyv.

* *6. Kis-Unyom — Nagy-Unyom:*
1 vörös miseruha
1 velum
1 misekönyv
2 alba
1 karing
2 ministránskaring.

* *7. Kis-Unyom — Sorki-Polányi:*
2 alba
1 karing.

† *8. Kápfalva:*
1 velum
4 ministránskaring.

* *9. Kápfalva-Letér:*
1 burza
1 beteglátogatási készülék
2 vörös ministránsruha

† *10. Nagy-Pöse:*
1 fehér miseruha
1 ciborium
1 misekönyv.

* *11. Nagy-Pöse — Ludad:*
1 kehely.

* *12. Nagy-Pöse — Nagy-Csömöte:*
1 fehér palást.

† *13. Német-Szent-Gróti:*
2 alba
1 karing.

† *14. Bédics:*
1 szentségmutató javitása
1 kehely arányozása
1 oltárkereszt
1 füstölő tömjéntartóval
1 misekönyv

† *15. Szarvaskend:*
1 viola miseruha
1 velum
1 pacificale
1 ostyasütővas
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 kehelyfedő
1 öv.

† *16. Strém:*
1 fehér palást.

* *17. Szent-Kút — Német-Bükös:*
1 szentségmutató
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke
1 fehér miseruha
1 velum
1 misekönyv.

° *18. Szombathely:*
1 kehely
1 vörös miseruha.

† *19. Vizlendva:*
1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 beteglátogatási készülék.

° *20. Vizlendva-Máriahavas:*
4 oltárgyertyatartó
1 alba
5 corporale
2 vállkendő
1 antipendium.

IRODALOM.

P. Basilius Balthasar: *Das Geheimniss aller Geheimnisse. Asketische Bibliothek III. 9. Herder, Freiburg.* Ára 3 márka. Midőn a lelki olvasmányainkul szolgáló könyveket, mik bennünk a tudást és lelkesültséget az Oltáriszentség iránt öregbitik, bemutatjuk, elsők közé kell soroznunk Balthasar munkáját, mely, kivált azoknak, kik gyakrabban járulnak a szentáldozáshoz, hasznos könyvül szolgál. Harmincz elmélkedést tartalmaz, melyet 388 oldalon öt csoportba foglal; minden elmélkedésnek négy pontja van s befejezésül buzditó gondolatokat közöl. Az első csoport elmélkedései szólnak az Oltáriszentségről, magában véve kifejtve, ki van jelen, ki számára, mikor és hol; az Istenember mint biránk, orvosunk, atyánk és királyunk; dicsőséggel, hatalommal, nagyságával, szerető egyesülésben; szegényen, mert ő bőkezű, az ember pedig nyomorultul fogadja; engedelmesen a pap és ember iránt; mint eledel és kenyér mindig a mienk; mint a ki nem adhat többet, tovább nem mehet, mert méltatlannak is, hálátlannak is adja magát: a bocsánat, kegyelem, erősség és szeretet emléke; a győzedelmes Egyháznak öröme, öröme és vigasza a küzdő Egyháznak, segitsége a szenvedőnek. A második csoport a szentáldozási előkészületet tartalmazza: legyen tiszta a lelkiismeret az ártatlanságban, bánattal ellenszenvtől, vágyakozásoktól; tiszta a szándék, nem szokásból, hanem mint betegek az orvoshoz, jegyes jegyeséhez, legtisztább szeretetből járulva hozzá; kelletlenség nélkül, égő, benső és szerető vágygyal; élő hittel, erős reménynyel, izző szeretettel, mély alázattal; az evangéliumi százados hitével, a bélpoklos reménnyével, Magdolna szeretetével, Zakeus vágyakozásával. Az elmélkedések következő csoportja az Oltáriszentség gyümölcseiről szól, a mennyiben óvszer a bűn ellen, fékezi a szenvedélyeket, meggyőzi a kisértéseket, elűzi a gonosz szellemet: ad lelki erőt, bátorságot, istenáldást, kegyelmet; kielégitő, édes, szivemelő, erősitő élvezet; a tisztaság kegyelmét adva, a bűnökből kiemel, a vágyakat fékezi, az ördögöt megköti, szűzességet megőrzi: édes vigasz, erősitő utravaló, biztositó és hatásos zálog. A negyedik csoportnak tárgya a szentmise, mint fönséges, csakis Istennek Istentől bemutatott Istenáldozat, szennynélküli, szent és tökéletes; hiány és megosztás nélkül, páratlan; hálaadó, engesztelő: kérő áldozat. Végül az ötödik csoport a szentmise gyümölcseivel foglalkozik s megmutatja, minő segitség az testi-lelki bajainkbn és veszedelmeinkben és pedig bőséges, gyors, szemmel látható, szükséges segitség, a miért is kellően elkészülve, ájtatosan, hallgatagon, figyelmesen legyünk rajta jelen: tiszta szándékkal. Az utolsó két elmélkedés a mise-

hallgatás és szentáldozás körül elkövetett bűnökről szól.

Az elmélkedések gazdagok szentirási példákban; világosan kifejtettek; keresetlenek; a szivet megragadják és átdolgozzák.

A könyvet a hozzája füzött imádságos rész még hasznavehetőbbé teszi.

A papok számára szentmiséhez készitő és hálaadó imákat is foglal magában. Megjegyezzük, hogy a könyv latin eredetiben jelent meg: a német csak forditás.

*

Asler: Castitas, a legszebb erény. Aszketikus munka 3 kötetben. Megjelent az első kettő. Egy kötet ára postai küldéssel 1 kor. 40 fill. Kapható az «Egyh. Zeneközlöny» szerkesztőségében. Budapest, IV., Váczi-utcza 45, II. 12.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1899. évben.

özv. Vlasics Pálné szül. Höffer Anna Lukácsháza, Werb Károlyné Pécs, Wist Aloisia, Zay Ferencz Szent-Erzsébet, Albert György Kis-Csömöte, özv. Ávár Örzse Nagy-Csömöte, Balaton Mihály Seregélyháza, öreg Baloghné Molnár Anna Ludad, Derkits Erzsébet, Dampf Teréz Szent-Elek, Ekkert Magdolna Paári Ekrich szül. Genstaller Mária Csepel, Effinger Eleonora, Fekete Mária Tolcsva, Frisch Teréz Szent-Elek, Fodor György Levelek, Giel Jakab Párdány, özv. Hegedüs Istvánné Nagy-Csömöte, Horváth Katalin Vizlendva, Horn Teréz Sz.-Iván, Kovács Borbála Lelesz, Klinkó Margit Mályi, Kovács Katalin Jászberény, Kecskés Rozália Budapest, Kukov Nédá Ó-Bessenyő, Katona Mihályné Jánk, Konesár Verona Tatár-Szent-György, Kovács Katalin Budapest, Kolyvek Mária Aszalón, Kalmár Katalin K.-K.-Félegyháza, Kődmön Rozália Szent-Erzsébet, Kovács Mária, Kovács Rozália, Kovács Katalin Lelesz, Kortos Erzsébet Török-Szent-Miklós, Kálmán István Kis-Csömöte, Kopházi György Isztimér, Kátics Thekla Szent-Elek, Keller Erzsébet Budapest, Kovács Józsa Budapest,

(Folytatjuk.)

Szerkesztő: **Kutschera József.**

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

★

Elvállal

magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

WALSER-VARGA-féle Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, párnázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocsczal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betükkel (Arany Koruna nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszázalál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. **Félévre csak 1 kor. 40 fill.**

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Mühímzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885. 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhímzésekben, valamint hímzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

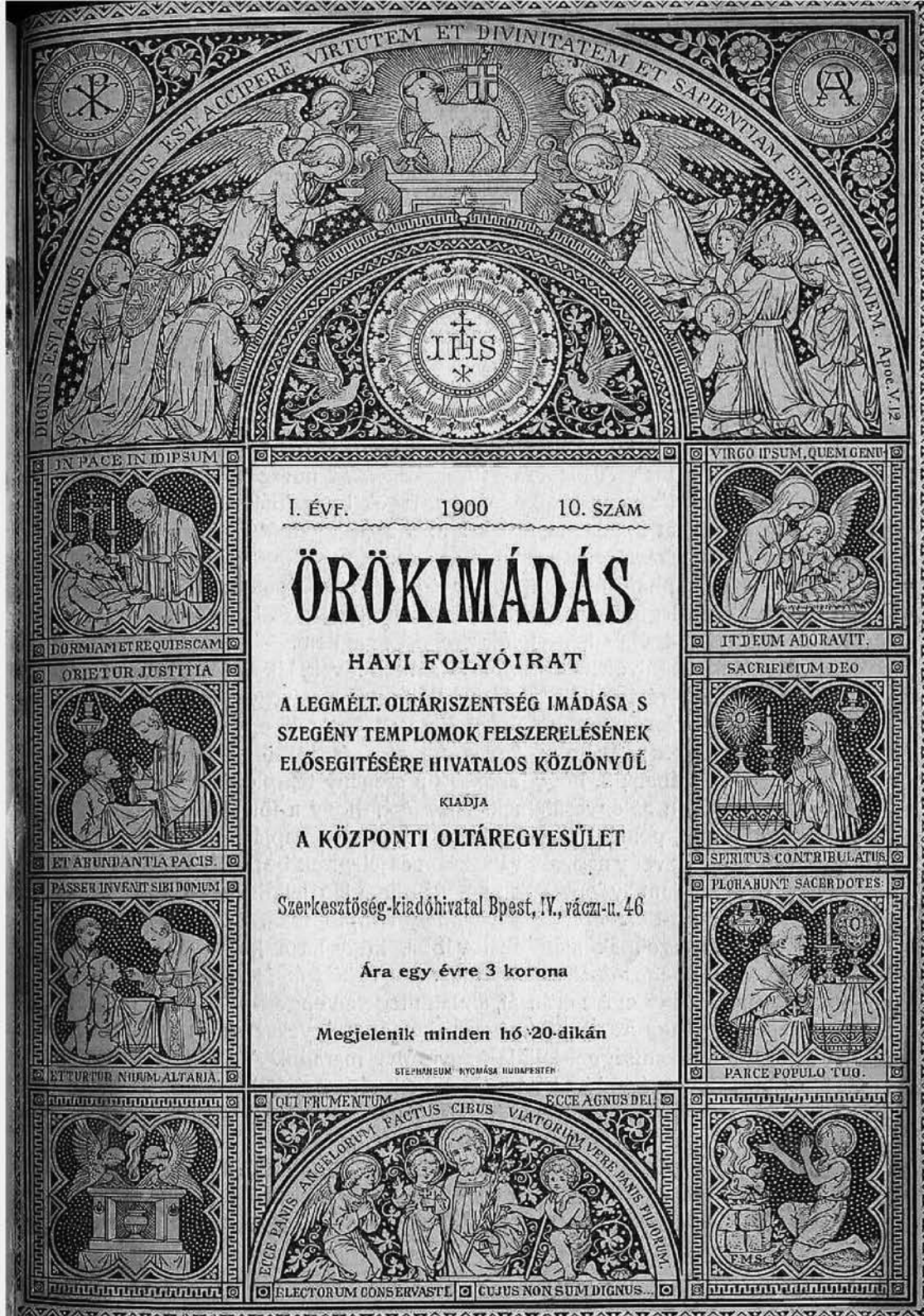

I. ÉVF. 1900 10. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

I. ÉVFOLYAM. 1900. OKTÓBER 20. 10. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Az élet fája. — Szentbeszéd. Mondotta Porubszky József pápai kamarás, tóalmási plebános. — A szentségi társulatok római zarándokutja. — Egyházi öltönyök színei. — Oltáregyesületi ügyek: 1. Nagylelkű adományok. 2. Választmányi gyűlés. 3. Az Oltáriszentség Királya adományt kér. 4. Befolyt pénzek nyugtázása. 5. Tárgyak lajstroma. — Gyémántszemek az Oltáriszentség kincseiből: *a)* Megmérgezett Ostyák. *b)* Édes Atyánkért. *c)* Ego dormio et cor meum vigilat. — Irodalom. — Vegyes. — Elhunytak. — Hirdetések.

AZ ÉLET FÁJA.

Romba dőlt... Isten kezének remek alkotása ott hevert nyomorultan mint eltiprott utszéli virág. A természetrontó nagy bűn napjának alkonyán, számüzetésének első óráiban, gonosz tettének szörnyű sulya alatt görnyedten ült és sirt az ember. A siralom völgyében bucsuzott tőle a lenyugvó nap, mely még reggel boldogságát ragyogta körül, most már hűnének tanuja... Ádám zavart elméjének tekintetét sötét felhő borította. Boldogsága elmult, elveszett, vissza nem idézheti soha... Szép volt az élet, mint bűvös-bájos zenének mennyei érzése... A boldogság káprázat volt-e csak? — Eltünt, mint a varázsok szigetje s a tündérek kertje a tenger hullámaiba sülyedve... Isten barátja volt... most kegyvesztett, kitaszitott. Lelke még tele van az ítélet dörgő szavának rémületével; a szózat még egyre zúg és reng keble mélyében, mint mennydörgés a völgykatlanban. Mi lesz; megbékül-e Isten? Álmodik-e csupán? Mellette a csábító Éva, mögötte a bűn, előtte a halál. Az élet mi szépen indult. Midőn az Ur leheletétől életre ébredett s azután — mindig csupa boldogság; a bűn után szenvedés és halál. Természetében a halhatatlanság ösztöne, a paradicsomban tőle elzártan az örök élet fája: testében a halálnak kitéphetetlen csirája, lelkében a kárhozatnak sötét félelme.

Ha a létnek ellentétes sarkai az élet és halál, a halhatatlanságot elveszteni a létnek bukása. Halhatatlanság! Ennek eszméje vet lobbot a művész agyában, hogy tehetségét megörökítse; ennek vágya ad fegyvert és gyilkot a nemzetek kezébe, hogy magukat föntartsák; ezért haltak meg a hősök, hogy azt nevöknek és czimeröknek megszerezzék, pedig mindez csak a név halhatatlansága. Minő lehet az élet halhatatlansága?! Dicső és

nagy gondolatnak is. Ilyen volt az ember, halhatatlan. A halhatatlanság gyümölcse ott fakadt és érlelődött az *élet fáján*, a paradicsomkert közepében. Beléje szürte a Teremtő, mint a hogyan a mező gyógynövényes terményeibe az orvosló, enyhitő, heggesztő, altató erőt beoltá — a föntartó, megóvó, örök ifjan őrző zamatját az élet titkának. A gondolkozó elme, ha fölületesen eszmél, most, midőn az emberek rendeit sorban látja elhullani a kaszás halál arató dala, — a halálhörgés hangjaiban szinte különösnek véli a halhatatlanságot, holott sokkal rendetlenebb, erőszakosabb és megmagyarázhatatlanabb, hogy mi, midőn táplálék és álommal az elhasznált anyagot és életerőt visszaszerezzük, mégis öregbedünk, fonnyadunk és elfogyunk. Egy fa volt csak a világon, melynek gyümölcse a bomlás menetét megakasztotta, az élet fája. Igy olvasom az irásban: *Nevelé az Ur Isten az élet fáját is a paradicsom közepén.* (I. M. 2, 9.) Ámde a bün megfosztott tőle. A bűnbeesés után az Ur Isten mondá: «Ime Ádám olyan lett, mint egyik közülünk, jót és gonoszt tudó; most tehát netalán kinyujtsa kezét és az *élet fájáról* is vegyen és egyék és örökké éljen... és kiküldé őt az Ur Isten a gyönyörüség paradicsomából. És helyeze a gyönyörüség paradicsoma elé kerubokat, tüzes, kétélü karddal az *élet fája* utjának őrzésére». (J. h.) Mint rab a szabadságot, mint a szomjtól parázsló ajk az enyhitő italt, mint elesigázott, fáradt test kivánja a nyugalmat: ugy epedett Ádám az élet fája után, hogy benne elérje és visszanyerje a halhatatlanságot. Ezt a gyötrelmét a testnek minden szenvedélyével s az élet minden nyomorával örökül hagyta nemére, az egész emberi nemre, hogy a halhatatlanság vágyát a természet halállal fizesse. Lelke előtt ott lebegett ingó bizonytalanságban, válasz nélkül, a függő kérdés: «Lesz-e valaha visszatérés az élet fájához, fog-e szólani halálraitélt utódjainak a szózat: halhatatlanok vagytok!» Ádám megfizette a bűnnek zsoldját, a halált; visszatért a porba, a melyből alkottatott.

A választ e kérdésre megnyerte az emberiség Krisztus szavaiban: «Én vagyok az élet kenyere. Ez a mennyből leszállott kenyér, hogy a ki abból eszik, *meg ne haljon*. A ki eszi az én testemet és issza az én véremet, *örök élete vagyon*». (Ján. 6, 48.) Örök élet szerzője tehát az a szent test és vér, a mely az örökkévaló Isten személyi egységébe olvadt. Krisztus teste és vére halhatatlanságot ad, ezt a halhatatlanságot nyujtó szent eledelt jelentette az élet fájának gyümölcse. Az Oltáriszentség az anyaszentegyházban, Istennek e szebbik földi paradicsomában, az az örökéleterejü gyümölcs, mely visszaadja az embernek azt, a mi elveszett volt, a halhatatlanságot. Fának gyümölcse ez, a keresztfáé, azon piroslott és érett meg nekünk, mert halálával szerzett örök életet. De mennyivel becsesebb, zamatosabb, elevenebb gyümölcs ez, mint amaz élet fájának gyümölcse volt. Abban a halhatatlanító Istennek ereje szunnyadt: ebben maga az Öröklét, Isten van minden

erejével; amannak az emberiség kevés hasznát vette: ebből a népek milliói vesznek örök életet. Ennek élettől pezseg minden parányа, isteni szellemtől eleven minden morzsája, zsong benne a halhatatlanság. Krisztus teste eleven a szeretetben, olvatag az egyesülésben, áthasonitó a táplálkozásban. Kivánatos és kinálkozó gyümölcs. Vesszük őt ajkunkkal és izleljük szivünkkel és szeretetünkkel; tápláljuk vele sóváron szemlélő szemeinket s megelevenitjük vele értelmünket; piczinynek tetszik s eltelünk vele, megdagad benne szellemünk gyönyörédes boldogsága. A szent táplálékkal eltelt lélek igazán vallja: Hála Istennek, hogy *van vége* e földi életnek, mert én hozzája kivánkozom, «kivánok Krisztussal lenni»; a mit mások halálnak neveznek, az nekem élet; számomra nincs halál többé. Krisztus teste megadta nekem a halhatatlanságot. *Az Oltáriszentség az ujszövetségi örökélet fájának gyümölcse a halhatatlanságra.*

A valóságnak többnek kell lennie, mint az előképnek. A lélek több mint a test. Az élet paradicsomi fája a testi életre birt halhatatlanitó erővel: az Oltáriszentség, mint az előkép jelzette valóság, a léleknek adja a halhatatlanságot. Ez Krisztus szavainak értelme: *meg ne haljon* és *örök élete vagyon.*

Lám az életerő legtisztább, legvalódibb közvetetlen forrása. Az elevenitő Isten. A természetfölötti élet titka. Titok a testi élet is szemeink előtt, gyökeréhez nem juthat a boncoló gondolkozás. Itt még mélyebb a titok, az Oltáriszentség életet forrásozó mélysége. Hol találjuk föl? Ez Istenben van. Szent János evangéliuma mondja az *Igéről*, s levele az *életnek Igéjéről* (I. 1, 1.), hogy *őbenne vala az élet.* (1, 4.) Vajjon tudta-e ezt Ádám? Megmutatta-e neki az Ur ezt a dicső jövőt? Ha végigvezette lelkét a nagy jövőn, akkor nincs okunk szólni az ember tragediájáról, hanem egy uj nagy drámáról, mi az előbbivel össze sem hasonlitható; ebben a dicső drámában mi mindannyian szereplők vagyunk és ennek czime: az ember glóriája.

Im itt az Egyház dicső kertjében az igaz, előre jelentett élet fájának gyümölcse az Oltáriszentség. Kivánjuk-e, becsüljük-e azt? Pihenünk-e fájának árnyékában? Ismerjük-e zamatját? Megerősödtünk-e tőle a természetfölötti életben, a szentségben, az igazságban, a szeretetben? Vonunk-e oda másokat is, hogy megsokszorozódjék az Istentől eleven és halhatatlan lelkek száma?

Végül ismét szent János vezet a jövendők titkaihoz. Megismertük a multat, mely elveszett; birjuk a jelen valót, mely többet ad a réginél; mit igér a jövő? A mennyországról, az égi Jeruzsálem városáról irva, ezeket mondja a szeretet apostola: «Az ő utczájának közepén és a folyóviznek mindkét felén az *élet fája* vala, tizenkét gyümölcsöt termő, minden hóban meghozván gyümölcsét». S az üdvözültekről irja: «Boldogok, kik megmossák ruháikat a Bárány vérében, hogy *hatalmuk legyen az élet fáján*», a melyről

Krisztus igéri: «A győzedelmesnek enni adok az élet fájáról, mely az én Istenem paradicsomában vagyon». (Jel. 22, 2, 14—27.)

Ha a pihenés annál édesebb, minél nagyobb fáradalom előzte meg; ha az étek nyujtotta gyönyört az éhség készíti elő: oh, mi nagy lesz nyugodalmunk az élet fája tövében, miután a szenvedések egész a halálra fárasztottak; mily élves annak gyümölcse, miután egy hosszu életen át éheztünk. Boldogok, kik a mennyország életfájáról veszik táplálékukat; mert ha az Oltáriszentség is már oly édes és éltető, minő lesz ott az élet fájának gyümölcse!

Szentbeszéd.

Mondotta *Porubszky József*, pápai kamarás, tó-almási plébános a belvárosi templomban, 1900. augusztus 18-án az eucharisztikus körmenet előtt.

Ki vagy te, te csodás tünemény, te mozdulatlan és mégis élő, te a szivek és lelkek átalakitója? Te látszatra csak egyszerü ostya vagy, de mi tudjuk, mert hitünk bizonyossága minden tudást fölülmul, hogy te Krisztus isteni és emberi természetének lényege, maga az élő Jézus Krisztus vagy. A gyengék, kik téged élveznek, erősekké, a tisztátalanok szüztisztákká, a bünösök szentekké lesznek általad. Te voltál, felséges és tisztelendő Szentség, az egyház ragyogó napja és központja mindenkor!

Az Oltáriszentséget, azt a szent Ostyát, melyet a kath. fölszentelt pap Krisztus szavaival, rendjének hatalmánál fogva a szentmisében az Üdvözitő élő testévé változtat, a mai napon hódolattal veszszük itt körül, a lelkipásztorok a hivő néppel egyesülve borulnak le előtte. Honnét veszi az egyház ezt a szabadalmat, mily czimnél fogva imádja azt a kenyeret, miért rendel neki fényes ünnepet? Miért? Mert nem lehet eltüntetni a szentirás szövegéből az Oltáriszentséget alapitó isteni szavakat, mert nem lehet elmagyarázni, elcsavarni azok értelmét, mert nem lehet megsemmisiteni az egyházban kezdettől fogva létező hitet az Oltáriszentségben. De ne az én igénytelen ajkaim szóljanak, de beszéljen az egyház maga; a tridenti szent zsinat ezt mondja: «A ki tagadná, hogy a legszentebb Oltáriszentségben jelen volna a mi Urunk Jézus Krisztus teste és vére igazán, valósággal és lényegileg az ő lelkével és istenségével együtt: átok alatt legyen!»

Hogy miért hiszszük és imádjuk Jézust e Szentségben, miért valljuk, hogy az az ostya az Urfölmutatáskor a pap kezében, az ostya a monstrantiában és az áldoztató kehelyben nem ostya többé, csak annak látszik, hanem annak egész belső volta, lényege az Ur Jézus Krisztus eleven teste és Urfölmutatáskor és után a bor a szentmise kelyhében csak külsőleg bor, de annak lényege Krisztus eleven vére, tehát mindkét szin alatt az egész Krisztus, a föltámadott Istenember van jelen: halljátok az ő saját szavait: «Én vagyok az élet kenyere, atyáitok mannát ettek a pusztában és meghaltak. Ez a mennyből leszállott kenyér, hogy a ki abból eszik, meg ne haljon. Én vagyok az élő kenyér, ki az égből szállottam alá. Ha valaki e kenyérből eszik, örökké él és a kenyér, melyet én adandó vagyok, az én testem a világ életeért. Vetekedének azért a zsidók egymás között, mondván: Miképen adhatja ez nekünk testét eledelül? Mondá nekik Jézus: Bizony, bizony, mondom nektek, ha nem eszitek az emberfia testét és nem iszszátok az ő vérét, nem lesz élet tibennetek. Mert az én testem valóban étel és az én vérem valóban ital. A mint engem küldött az Atya és én élek az Atyáért; ugy a ki eszik engem, ő is él én érettem. Ez a kenyér, mely az égből szállott alá!» Ezen isteni szavak oly világosak, ezekhez nem kell semmi magyarázat. Az igéret csodálatos szavai ezek.

És hogy hangzanak a szerzés szavai? Az utolsó vacsorát, a bucsuvacsora idejét választotta; azon szomoru estét választotta, mely kínos halálának előestéje volt. A bucsuzás szivrepesztő gyöngédségeinek órája volt ez, mikor szeretteinktől megválván nemcsak szivből, de értelmesebben, világosan beszélünk, mert hiszen elmegyünk, meghalunk s nem leszünk itt többé, hogy szavainkat megmagyarázzuk. De olvassuk a szent szöveget. «Midőn pedig megvacsoráltak, vevé Jézus a kenyeret, megáldá és hálákat adván megtöré, tanitványainak adá, mondván: «Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem, mely értetek adatik, ezt cselekedjétek az én emlékezetemre. És vevé a kelyhet, hálákat adván tanitványainak adá, mondván: Igyatok ebből, mert ez az én vérem, az ujszövetségé, mely sokakért kiontatik a bünök bocsánatára. Valahányszor ezt cselekszitek, az én emlékezetemre cselekedjétek.»

Mily egyszerüség — kiált föl Bougaud — mily tiszta szavak! Mily mellőzése minden czikornyának, minden képnek! És a görög eredeti szöveg még nyomatékosabb: Ez az én testem, az én saját testem, ugyanaz, mely értetek adatik. Ez az én vérem, az én saját vérem, az ujszövetség vére, ugyanaz, mely értetek kiontatik. És a syr forditásban, mely a görögggel egykoru, igy van irva: ez az én tulajdon testem. Ide csatolom szent Pál apostol szavait, ki miután az Oltáriszentség szerzését leirja, igy folytatja a korinthusi levelet: «A ki tehát méltatlanul eszi e kenyeret vagy iszsza az Ur kelyhét, vétkezik az Ur teste és vére ellen. Vizsgálja meg magát azért az ember és ugy egyék azon kenyérből és igyék azon kehelyből, mert a ki méltatlanul eszik és iszik, itéletet eszik és iszik magának, meg nem különböztetvén az Ur tes-

tét!» Mily világos értelmezés ez! E komoly szavakból és hangból kitünik, hogy itt nem képről, jelvényről, puszta emlékről, hanem egy magasztos és félelmes valóságról van szó; isteni hatalomról, mely szakadatlan lánczolatban száll át az egyházirend szentsége által a ker. kath. papságra. E szavak ismétlődnek minden szentmisében és az emberek magukhoz vették e testet, térdre hullottak előtte, hittek ugy mint ma hisznek. Mi győzte meg az embereket, a keresztény századokat? Mert ha rátekintek erre a mozdulatlan ostyára, nagy nehézségek támadnak értelmem előtt. Reátekintek és kenyeret látok, megérintem és kenyeret tapintok és kérdezem, miként van az, hogy Jézus egészen jelen van olyan kis ostya szine alatt, oly sokban, egyszerre annyi helyen? De töprengéseim szenderéből századok élő hite ébreszt föl és látom a dicső multat, melyben nem müveletlen csordanép, hanem müvelt, polgáriasult nemzetek hitték az Oltáriszentség dogmáját; a nemes Franciaország, a ragyogó Olaszország, a mi dicső őseink, a magyarok, élükön szent István királylyal, a büszke spanyolok, a gyöngéd németek, az iparüző Anglia, mely elszakadása után is föltartotta az Oltáriszentség hitét. A müvészek, a tudósok, a költők, a katakombák falai, minden, az egész mult hirdeti ezen csodás hitnek létezését.

Oh, hiszem az Oltáriszentséget, leborulok a szent Ostya előtt, mely bár mozdulatlan, de annak fehérsége alatt, annak belső lényegében egy istenemberi, egy tevékeny természetfölötti élet mozog; élet, melyet az isteni, a végtelen szeretet tart föl! Csodálkoznak sokan azon, hogy Jézus Krisztus valóságosan jelen akart lenni e Szentségben és azt mondják, ez titok. Titok, de csak azok előtt, kik nem szeretnek. Ha szeretsz valakit, mellette maradni boldogság neked. Ha el kell őt hagynod hosszu időre, szenvedsz; ha el kellene hagynod örökre, oh, ki tudja ekkor megmérni fájdalmadat? De Jézus végtelenül jobban tudott szeretni, mint mi, nem akart tehát sem távol lenni, sem elválni emberi természetével az emberektől. Emberi szive segitségül hivta isteni hatalmát és megalkotta az Oltáriszentség csodáját, itt maradt a földön szerettei, az emberek között.

Csodálkoztok azon, hogy Jézus Krisztus e földön akarván a legfölségesebb Oltáriszentségben maradni, nem érte be azzal, hogy egyetlen helyen maradjon, hanem ott akart lenni ezer helyen, számos oltáron, sok helyen egyszerre. Csodálkoztok azért, mert nem értitek, mi az a szeretet. Atyák, anyák vagytok. Isten 4 vagy 5 gyermekkel áldott meg, kik oldalotoknál fölcseperednek, mint a fiatal olajfák, hogy egykor öregségtekben gyámolitóitok legyenek. De képzeljétek azt, mintha mind az öten elszéledn ének öt külön tájékra. Oh, mennyire fájna szülői szivetek! Vajjon nem szeretnétek együtt maradni mindegyikkel és valamennyivel? Szegény jó édes anya, sorba járod őket látogatni. De képzeld azt, hogy e kedves gyermekeid rád szorulnának egyszerre mindnyájan; ha szenvednének, ha haldokolnának egyszerre mind az öten távol egymástól s mind az öt haldokló tekintetével téged keresne, édes anya! hogy utoljára áldásodat, ölelő édes csókodat vegye.

Mondd csak, nem keserü gyötrelem volna az neked, hogy nem szakadhatsz öt felé és nem lehetsz ott egyszerre haldokló gyermekeidnél, hogy bágyadt szemeiket befogd? Csak egy gyermekedre borulhatsz és csókolhatod föl homlokának hideg verejtékét, a többi négy kénytelen utolsó perczeiben nélkülözni édes jelenlétedet, kénytelen anyai áldásod nélkül halni meg. Lám, a mit mi nem tehetünk meg, Jézus megteszi, ő kielégitheti szeretetének vágyál, ott van minden helyen, hol szerető gyermekei laknak. Ott van minden templomban, hogy közel legyen reá szoruló gyermekeihez, magát megsokasitotta, mert mindenható.

Csodálkoztok, hogy bár szenvedett és meghalt értünk a kereszten, a szentmisében megujitja a keresztáldozatot, mintegy ujra meghal nem ugyan természetes, hanem egy titokzatos, természetfölötti ismétlődő halállal. Ezen csak az csodálkozik, ki nem ismeri a szeretet legfőbb fokát, azt a lelket izzitó boldogságot: meghalni azokért, kiket szeretünk, de ne csak egyszer, de meghalni értük sokszor!

Menyhárt László jezsuita atya, a kalocsai főgymnázium volt igazgatója, térdenállva kérte rendi elüljáróit, hogy küldenék öt Afrika belsejébe, a zambezii szegény pogányok közé, kiket ő nagyon szeret és Krisztusnak óhajt megnyerni; tudta jól, hogy öt vagy hat év mulva megöli ott a láz.

És elérte óhaját, most ott nyugszik Afrika fekete földében hitvalló teste boldog halál után. Ő csak egyszer halhatott meg azokért, kiket szeretett, az Üdvözitő ezen különös boldogságot ujra és ujra élvezheti, mert mindenható ereje segiti emberi szivének vágyát, megalkotva a szentmiseáldozatot.

Sokan nem tudják megérteni, hogy miért lett eledellé? Nem értik a szeretetet, mely a legbelsőbb egyesülés után óhajtozik; de emberi erő azt el nem érheti, hogy a legbelsőbben egyesüljön azzal, kit szeret, mert azt meg kellene ennie, hogy mint az étel átmenjen vérébe, vele egy lényeggé váljék. A mit ember nem tehet meg, csak óhajt, megtette Krisztus; a mindenható isteni természet a szerető emberi természet óhaját teljesiti, hiszen egy isteni személyben egyesülnek Jézusban.

Eledellé lett. Eszszük öt!

Mily boldogság ez neki! Mily szerencse reánk nézve! De nem folytatom tovább beszédemet! Itt van előttünk az édes Jézus, boldogan legelteti rajtunk szemeit. Majláth, Erdélynek fölszentelt püspöke felfogja öt kezeibe és kihozza a szabad ég alá, Budapest utczáira, hogy meghódoljunk előtte nemzetünk e nagy napjaiban, hogy dicséretünk, hálaénekünk, engesztelő imádásunk által neki örömet szerezzünk.

Most leborulok, átadom a szót a lánglelkü apostoli utódnak; az ő ajkai rebegik el az engesztelő imát, mi lélekben vele mondjuk azt.

A szentségi társulatok római zarándokutja.

A gyülekezés és indulás olyan volt, mint midőn az őszi dér elől menekvő madársereg csoporttá verődik össze, szokatlan élénk csevegésben zajongnak s azután egyszeriben hirtelen zugással a magasba csapnak s vissza se nézve szállnak a szebb hazába.

Háromszázharminczhatan, közöttük harminczhárom pap, gyültek egybe szeptember 19-ének esti óráiban, a kik a fagyoskodó hitélet hazájából a szent városba vágytak, hogy annak fényes és melengető hitében felüdüljenek, hogy az oly ritkán nyiló szent kapukon átlépve a teljes buesu kegyelmének békéjét hozhassák haza szivökben. Mint jó gyermekei a szent atyának, hozzá vonzotta kegyeletök; látni fönséges alakját, gyönyörrel nézni szende arczát, közelből érezni kegyét, hallani buzditó szavát s venni szent, bőséges áldását. Nem irtózva az ut fáradalmaitól, vidáman szálltak Róma felé, mert ez az ut az Urnak utja s boldogok, kik az Urnak utjain járnak.

Fiuméba érkezve kora reggel a zarándokseregszentmisét hallgatott, azután szerte oszlott. Mert a zarándoklat egyik czélja Loreto volt, a legtöbben a szent háznak első európai helyére Tersatóba mentek, a boldogságos Szűz eme kegyhelyére, a melynek temploma azon helyen épült, a hová az angyali kezek a szent Szűz názárethi lakóházát helyezték.

A muló kegyelemnek fájó emléke ez, az 1291 május 9. és 10-e közti éjjel csodás eseményének. Fiuménak ezen korabeli helytartója a helyet kápolnával jelölte meg, a templom és a zárda utódjainak fáradozásával emelkedett.

A tengeri ut, a mitől mi szárazföldiek némi irtózattal borzongunk, 20-án este kezdődött. A csöndes derült idő bátorságra biztatta a hajóra szállókat, kik eleve sejtették, a kiszálláskor pedig érezték, hogy a tengerek és viharok Ura kezeit áldóan terjeszti ki fölöttük. A «Dániel Ernő» gőzös egyhangu dübörgése mellett kellemesen átaludott éj után reggel 7 órakor a zarándokseregAncona partján kötött ki. Rövid utazással innen Loretóba értek, hol az üdvösség jelvénye alatt föl a magas hegyre a szűzanyai kegyek templomába vonultak.

A szentmisét Kánter Károly apát, királyi palotai plébános mondotta, melynek végeztével az ájtatos nép a szent házat tekintette meg s benső

imában térdre omolva engedte át lelkét az áhitatnak, azon hajlék csöndes szemléletében, a melyet a föld legszentebb teremtménye, legtisztább áhitatu nője lakott, a melyben Isten élő temploma magát Istent fogadta hául magába elragadtató imádsága közben.

Délután a purgatoriumi kápolnába gyülekeztek, hol Révész István dunakeszi plébános mondott tartalmas, fenkölt, ihletes beszédet az angyali üdvözletről; hallgatóit megindító szavai könyekig meghatották; befejező igéit, melyekkel a szent Szűz áldását kérte hazánkra a jelenlevők hangos zokogása kisérte.

Szombaton 22-én reggel sokan meggyóntak és a szent házban boldogak voltak a megtestesült Igét a megtestesülés falai között vehetni.

Délben külön vonat állott készen a szent utasok számára, kik hevesen dobogó szivvel szállottak a kocsikba, hogy még az nap utazásuk czélját, Rómát elérjék. Az est sötét leplének titka alatt fél tiz órakor léptek a szent városba, hol az érdeklődő ismeret szomjátanagy épületek homályos körvonalu alakjai csak még inkább szitották. Látni Róma csodáit, betelni ájtatosságot lehelő műalkotásainak szellemével, ez a vágy aligha engedett volna pihenést, ha a hosszu ut fárasztó zsibbadása nem önt nyugalmas álmot a lankadt tagokba.

Fölvirradt a reggel! Sietve gyültek zarándokaink a kitűzött időre szent Péter bazilikájába. Számukra Kánter Károly apátplébános tartott szentmisét. Alig hogy ájtatosságukat befejezték, örömhir lepte meg őket, mely szerint 10 órakor fog kezdődni Lestonac Janka franczia szerzetesnő boldoggáavatási szertartása, mely alkalomra a belépő-jegyeket is csakhamar szétosztották. Czeich Gilbert magyar gyóntató, ki sokban segitségére volt a zarándoklatrendező Varga Mihály plébános urnak, járt közben a jegyek megszerzésére.

A boldoggáavatás szertartása alkalmával a bazilika fényesen volt kivilágitva, ezer és ezer gyertyaláng ragyogtatta csillogó, rezgő fényét. Jelen voltak a szertartások gyülekezetéhez tartozó összes bibornokok és tanácsosok, a vatikáni templom valamennyi kanonokja és papja. A postulator a boldoggáavatási brevét a szertartások gyülekezete főnökének nyujtja át, ki őt a templom biboros főpapjához utasitja a fölolvasás engedélyeért; most fölolvassa a boldoggáavató brevét, melynek vége felé a boldognak a főoltár fölé helyezett képéről lehull a lepel; a szentmisét végző püspök a Te Deumot kezdi énekelni, mit a sixtini énekkar folytat, ezalatt a jelenlevők a boldoggáavatott képe előtt tisztelegnek; majd azt háromszoros tömjénezéssel illetik; végül ünnepélyes szentmise következik.

Még ezen szertartások alatt hirül jutott a második meglepetés, hogy délután meglátják a Szentatyát, a midőn a boldog képe elé lejön imádkozni. Meg is jelentek fél négyre mindannyian a bazilikában s tanui voltak annak a lelkesedésnek, a mely a népet mindannyiszor elragadja, a

mikor a Szentatya körébe bocsájtkozik. Öt órakor mozgás támadt a tömegben, a melynek hullámai mind tovább terjedtek és egyre erősbödtek és csakhamar kitört az örömrivalgás, mely a Szentatya jöttét jelentette. Mintha már nem is földi látomány volna az a kép, mely elénk tárul. Az óriás méretü boltivek alatt zsongó beláthatatlan tömeg, rajta mintegy megbüvölő igézet vesz erőt a tuláradó lelkesedés, közepén végig vonul a sella gestatorián vitt galambfehér aggastyán fehér ruházatban, majd fölemelkedik sudár alakja, kiterjeszti áldó kezeit, arczáról a szeretet mosolya ömlik, szemeiből a nagy lélek ragyog, a merre elhalad földre omlik az emberserg, java része örömtől könyezik, férfiak a boldogságtól zokognak s a szent épület falai visszadörgik a lelkes kiáltást: Éljen a pápa-király! Ezt a jelenetet, a mit a micink is mindjárt első nap láttak, leirni nem lehet, látása is szinte megszédíti az embert.

A zarándoklat ily nagy sikereit nagyban P. Tomcsányi Lajos jézustársasági atya ajánló levelének köszönhetjük, melyet Vanutelli Vincze bibornokhoz a szentségi egyesületek védőjéhez intézett, kérve jóindulatu pártfogását a zarándoklatra. Azért nevezett biboros páratlan kedvességgel fogadta Kánter Károly apát tisztelgését, melyre vasárnap délben jelentkezett a főpapnál. Ez alkalommal a zarándokoknak reményt nyujtott arra, hogy közbenjárással kieszközli a Szentatyánál a fogadtatást. A zarándoklat vezetői látogatást tettek még Radini Tedeschi praelatusnál, az Oltáregyesületek főigazgatójánál.

Az Üdvözitő bőséges kegyelmeit elnyerendő ájtatosságot, a jubileumi bucsuhoz szükséges templomlátogatásokat 24-én reggel nyolcz órakor kezdették.

A vezeklési fekete kereszt elővitele mellett sorakozott négyes rendben a papok, nők és férfiak tömege; a töredelem jeléül mindannyian térdre borulva imádkoztak, akár mint az ősi egyház vezeklő fegyelme szerint a térdenállók (gonyklynontes), arczukon a bánat esengésével, lekintetükben a fájdalom siralmas vonásaival. Oh, mi szent és megható a bűnbánat ereje, mi édes e fájdalom keserűsége, mi fölemelő ez a porba omló közös megalázkodás. A zarándokok most szent éneket zengve a szentségi kápolnába vonultak s ott szentmisét hallgattak. A délutáni templomlátogatással szentbeszéd volt egybekötve, Porubszky József pápai kamarás tartotta, a bűnről szólott a begyőző meggyőződés hangján, aszkétikus lelkének és elmélkedő bölcseségének legjavát öntve ki beszédében. Következő nap azaz 25-én ismét szent Péter, Maria Maggiore, Laterán bazilikáiban végezték a látogatásokat. Révész István plébános ur a halál, utolsó itélet és föltámadásról szóló elmélkedésekkel készitette elő a gyónáshoz kellő töredelemre az ájtatos vándor népet. Délután Kánter Károly apát a természetében levő szent hévvel és erővel beszélt a töredelem szentségéről. A bűnbánat szentségéhez szerdán, 26-án járultak mindannyian; a nap délutánját pedig szent Pál bazilikájának látogatására fordították. A következő napra, mint az Oltáriszentség napjára, volt tüzve a szentáldozás; helyéül Ő Szentsége védőszentjének, szent Joakimnak templomát választották. Már fél nyolczkor a helyszinén egybegyültek, hogy meghallgassák Varga Mihálynak szent beszédjét a szentáldozásról. Az Ur hűséges nyája, a messze földről idefáradt másai Isten bárányának, bensőjükben elváltozva, az égi Jeruzsálem előképe helyén járult a Bárány menyekzői lakomájához; a megszentelt sereg fénylő raj gyanánt telepedett térdeire, hogy a jubileumi bucsu koronás befejezésében legyen része, gyertyákkal kezökben, könyekkel szemökben, boldogsággal szivökben, békével lelkökben fogadták az égi Jegyest, hogy lelkök legyen lelkében, testök pihenjen testében. Szóljunk-e arról, mi édes volt ez a találkozás a messze idegenben azzal a régi jó ismerőssel, azzal a kedves szeretettel, Jézussal? Nem jó zavarni a sziv legbensőbb titkait...

A délutánt a santa scala látogatása, szentségimádás a Via Nomentanan levő örökimádási templomban töltötte ki. Este azonban leverő hir érkezett, hogy mert a Szentatyát kimélni kell, nem jöhetnek mindannyian a kihallgatásra, csupán négy egyházit és két hölgyet fogad Ő Szentsége.

A zarándokok, bármennyire is elszomorodtak, a jó Isten akaratának tekintvén ezt a fordulatot, megnyugodva beletörödtek. Csupán egy aggasztotta őket: mit tegyenek a megáldandó emléktárgyakkal.

Az ügyet Istenre bizva s a legjobbat reményelve, a zarándokok mégis mindannyian a Vatikán elé gyülekeztek. A kihallgatás fél tizre levén kitüzve, a kijelöltek névszerint Kánter Károly apát, Szuborics Jenő kanonok, Skarda József prépost, Porubszky József pápai kamarás, Varga Mihály szerkesztő. Kiss Aladárné másodelnöknő, özv. Rudnyánszky Ferenczné választmányi tag a Vatikánba, a pápa magánlak osztályába léptek.

Azt a ritka kegyet, melyben oly kevesen részesülhetnek, hogy *magánkihallgatáson* fogadja őket a Szentatya, valóban a szentség Jézus gondviselésének köszönhetik vala.

A feszült várakozás közepette egy intés és belépnek a Szentatya szine elé. Jóságos mosolygó arczczal fogadta őket egy karosszékben ülve, oldalán csak házi főpapja állott; a körülötte levő székekre intett, hogy azokon foglaljanak helyett, de ők a Szentatya lábai elé borultak lábcsókra. Elsőben is Kánter Károly apát kezét ragadta meg Ő Szentsége s szorosan tartotta, mig kérdéseit hozzá intézte:

— Mit tettetek?

— Szentségi zarándoklatot végeztünk s ezzel együtt lelki gyakorlatot is tartottunk.

— Szépen gyümölcsöző sikerrel?

— Bizom benne, Szentséges Atya! mert mindannyian meggyóntak és a szentáldozáshoz járultak.

Most a Szentatya figyelmes érdeklődésével magyarok iránt viseltető

szeretetét adta tudtul, midőn megjegyzé:

— Nektek is volt nemzeti jubileumotok. Nagy örömmel olvastam, mily fényesen és buzgó hittel ünnepelték a magyar katholikusok a jubileumi évet; irtam is levelet Pannonhalma apátjához, melyben kifejeztem atyai szeretetemet magyar fiaim iránt.

— Köszönetet mondunk érte Szentséges Atyánk!

Midőn észrevette, hogy Kánter Károly apát iratokat tart kezében kérdé:

— Mi ezt itt?

— Szivből fakadó szavaink.

— Elolvasom.

Majd átnyujtja kérvényét, a melyben azon kegyelemért esdi a Szentatyát, hogy a zarándoklat papjai apostoli áldást adhassanak.

— Kérem szentséges Atya a kegyelmet, hogy zarándoklatunk papjai ünnepélyesen adhassák az apostoli áldást.

— Megengedem, de nem mindannyinak, csak a plébánosoknak és lelkészeknek.

— S a segédlelkészeknek, kik szintén lelkipásztorkodással foglalkoznak s a szentségi egyesületek igazgatóinak.

Eleinte ugy látszott, mintha nem hallotta volna, végre gondolkozás után mondá:

— Azoknak is.

— Szentséges Atya, 335 magyar van velünk, kik arra várnak, hogy legalább a csarnokokban láthassanak téged.

— Oh jöjjenek csak... jöjjenek; tizenkét és félórakor jönnek a németek kihallgatásra, csatlakozzanak hozzájok. Én *nagyon szeretem a magyarokat* és akarom, hogy mindegyikök lásson.

S azonnal kiadta a parancsot, hogy e czélból intézkedjenek; a jelenlevők e hirre tulboldogak voltak.

Ezután Kiss Aladárné másodelnöknéhez fordult, ki átadta az Oltáregyesület selyemlepellel takart péterfilléreit.

— Ezt mind nekem adjátok? Ti nemes nemzet vagytok. Szükségem van reá szegényeim részére. Köszönöm adományokat. Ti a szegény Jézust gondozzátok; folytassátok buzgón, kitartva bátorsággal.

Majd Kiss Aladárné és özvegy Rudnyánszky Ferenczné hez fordulva mondá:

— Megáldalak titeket és tieiteket is, egész családjaitokat, mind.

Szuborics Jenő kanonok fölhasználva az alkalmas pillanatot, kérte a pápát:

— Szentséges Atyánk, volnának megáldandó tárgyaink. Alázattal kérjük Szentségedet, kegyeskednék ezeket megáldani.

Erre Ő Szentsége szokott kedves leereszkedő modorával azt válaszolta:

— Vannak megáldandó tárgyaitok? Tehát ezekre kezemet fölteszem, érintem, megáldom.

S a mit mondott, azonnal meg is tette.

Ezután Skarda József prépost járult eléje, meghatottságtól s könyes szemekkel tekintve rája, átnyujtotta

jubileumi művét; a Szentatya kitartásra buzditotta, kezeibe zárva kezét, mondván:

— Elolvasom könyvedet; csak bátorság az eucharistikus Jézus dicsőitésében.

Most Porubszky József plébános, karnarásához intézte szavait:

— Maradjatok állhatatosnak a szentségi kultusz ismertetésében és fénylő példával járjatok elő. Korunk rászorult az Oltáriszentségre.

Majd Varga Mihály ajánlotta föl művét:

— Szentséges Atya, alázattal kérlek, fogadd szentségimádási könyvemet és folyóiratomat.

— Örömmel fogadom.

Átveszi a köteteket és kérdi:

— S milyen nyelven irottak?

— Magyar nyelven — felelik mindannyian.

Erre kedvesen elmosolyodik s mondja:

— Magyarul ugyan nem értek, mégis örömest fogadom könyveidet könyvtáram számára. Szépek! — Buzditlak, hogy a szentségi munkálkodásban állhatatos maradj. Csak bátran! Kitartás!

Ugyanezen szavakat intézte özv. Rudnyánszky Ferenczné választmányi taghoz.

— Kitartó buzgalom! Bátorság!

Midőn fölkeltek, hogy távozzanak Kánter apát visszatérdelt s kérte Ő szentsége áldását egy beteg számára.

— Megadom — ugymond ő — s megáldom!

Ezzel a magánkihallgatás véget ért.

A mint a Vatikán előtt várakozó magyarok megtudták az örömhirt kimondhatatlan boldogok voltak. Emléktárgyaikkal vonultak az első emeleti terembe. B. e. Dulánszky püspök rokonai és hat velenczei csatlakoztak a magyar zarándokokhoz.

A Jéruzsálembe zarándokló 500 német férficsoporttal, a konzisztoriális teremben fogadta ő Szentsége hű magyarjait. Itt is kitüntette a magyarokat, mert mikor a német papoknak is át akarta adni a teljhatalmat, hogy apostoli áldását adhassák hiveiknek, igy szólott hozzájuk: «Attendite germani, quia hungari omnes bene intelligunt latine», «Vigyázzatok ti germánok, mert a magyar papok mind jól értenek latinul».

Az audienczia végén a németek intonálták a «Grosser Gott, wir lóben Dich», a magyarok pedig ezek után a «Hol szent Péter»-t énekelték, melyet szentséges Atyánk végig meghallgatott és ismételve áldását osztogatva, távozott a zarándokok köréből.

A fogadtatás után elragadtatásszerü érzésekkel távoztak a buzgó zarándokok.

Délután még egyszer meglátogatták a Via Nomentanán levő örökimádási templomban az édes Jézust s szent szine előtt adtak hálát kegyesen vezető s oltalmazó gondviseléséért.

Másnap isteni kegyelmekkel s édes emlékekkel eltelten mondtak bucsut a szent városnak, sietve hazájukba elmondani örömüket övéiknek.

Egyházi öltönyök szinei.

A szinek között *a zöld*, a mint a remény, a hit és szeretet között a középhelyet foglalja el. III. Ince pápa már ily értelmü szavakkal jellemzi ezt a szint. Ezen természetes tulajdonságu jelentményénél fogva alkalmasan használja tehát az egyház oly napokon, melyeken sem az ünnepi fény, sem a gyász sötétje nem jut kifejezésre.

Ezért a zöld szin az adventi, böjti, husvéti idö kivételével a vasárnapok és köznapok szine.

A zöld a remény szine. A szántóföldek zölden viruló vetése, mely bö termést és gazdag aratást igér a gazdának, adja meg az alapot ehhez a jelentéshez. S miként a zöld a testi szemeknek, ép oly kellemes hatásu a remény a lélek szemeinek, midön a jövőnek néz eléje. A zöld a tavasznak, a föltámadás jelképének szine: a föltámadás a mi reményünk. Krisztusnak föltámadása, a melynek tanuja volt a zöldelö tavasz, biztatóan erösiti szivünket ebben a reményben. Im azért szivesen veszi a közönséges vasárnapokon, mint Krisztus föltámadásának emléknapjain s a vasárnap liturgikus folytatásában vagyis köznapokon az egyház e szint.

Ebben a tudatban nemcsak a pap fogja magára ölteni a remény szinét, a mi lelkünk is a remény szent indulatát ölti magára; remény és bizalom födik be lelkünket az élet harczaiban, remény és bizalom fölemelik maguk után az ég felé vágyainkat és törekvéseinket.

A *fekete* a világosságnak, a fénynek teljes hiánya, a sötétség szine. — Az éjnek szine, s mert a nappali fény az életet jelenti, ez a halált jelképezi. Elsőben a lélek halálát, a mi a hitetlenség és a halálos bün. Zakariás énekében szól ezekről a lelkekről, kik »a sötétségben és a halál árnyékában ülnek«. Ez a legnagyobb szerencsétlenség; ezért a fekete a szerencsétlenséget és a gyászt is jelenti. Acacius konstantinápolyi patriárka szorongatott időkben fekete miseruhákat használt, az oltárt és a püspöki trónt feketével vonta be. A középkor az ő bünbánati vezeklési körmeneteit, vagy a miket valamely csapás elfordításáért rendezett, feketében tartotta.

A Szentirás sokszor szól az erkölcsi halálról, mint sötétségről, a bünökről, mint a sötétség cselekedeteiről, az ördögről, mint a sötétség fejedelméről s maga Krisztus a pokolról, mint külső sötétségről.

A fekete szinnek mai jelentése a liturgiában az ember földi életének kioltását jelképezi Krisztus czen szavai alapján: »eljön az éjszaka, midön senki sem munkálkodhatik«. Ez okból csak nagypénteken és halotti szertartásoknál használja az egyház.

Midön tehát a fekete szint látjuk, hasson lelkünkbe az intelem, mely a halál közeledtével fenyeget, siessünk jót tenni tudásunkkal, szolgálatunkkal, vagyonunkkal, mert az idö nem vár: eljön az éjszaka, midön senki sem munkálkodhatik.

Midön az éj dereng s a közelgö napnak szórványos sugárfénye a sötétséget megtöri, az ég boltja violaszint ölt. A midön a hitetlenség és bünnek állapotából, mint valami sötét éjből, a kezdetleges hit és a bünbánat lelkünket Krisztushoz, az igaz világossághoz közelebb hozza, a lélek fölött is mintegy derengeni kezd az ég az ö kegyelmével. Ezt az állapotot jelképében alkalmasan fejezi ki tehát a violaszin, mely szomszédos a sötétséggel, de már nem sötétség. A hitnek kezdete, a bünbánat gyakorlása még nem maga a megszentelés kegyelmének fénye, de annak hirnöke s azt elökészíti. A hitnek kezdetén a keresztség szentségi szertartása elörészében, a Megváltó közeledtekor, vagyis az adventi idöben, s a kisded vértanuk ünnepén, a kegyelem elökészitésénél, azaz a keresztviz megszentelésénél, exorcismusoknál, a bünbánat és cselekvéseinél, a gyónásnál és böjti idöben, bünbánati és könyörgö körmenetek alkalmával az egyház violaszinü öltönyt használ.

A violaszin a bünbánat és vezeklés szine még egy más körülménynél fogva. Az ütés s némely vezeklés a testet kék, violaszinü foltokkal jelöli. Szeretett Jézusunk teste is, midön a mi bününkért vezekelt és lakolt, midön az ostorcsapások zuhogtak rajta, midön vállát a kereszt terhe nyomta s megtörte, midön oly sokszor a földre rogyott, midön ilyenkor a nehéz kereszt egész terhével rája zuhant, telve volt ezekkel a violaszinü foltokkal. Ugyebár nem fogjuk sohasem ezeket a kékségeket elfeledni, miket miattunk viselt; ezek szemeinkbe fognak ötleni, a hányszor csak violaszint látunk.

Oltáregyesületi ügyek.

Nagylelkü adományok az Oltáregyesület czéljaira.

Özv. gróf Majláth Györgyné hatszáz koronát, gróf Csekonics Endréné kétszáz koronát, gróf Wenckheim Frigyesné negyven koronát, Heinrich Tömöry Eugenia kétszáz koronát, N. N. kétszáz koronát, N. N. husz koronát adományoztak az Oltáregyesület helyiségeinek házbérére.

* * *

Kun-Szent-Mártonról Dosa József plébános utján egy magát megnevezni nem akaró ájtatos hivö négyszáz koronát küldött az Oltáregyesület czéljaira.

A kegyes jótevőknek ez uton is köszönetet mond az Oltáregyesület.

Péterfillérre a szadai és veresegyházi hívek 30 koronát gyüjtöttek s egyesületünkhöz küldötték.

***

Választmányi gyülés. A központi Oltáregyesület választmánya október hó 15-én *Kiss Aladárné* elnökletével gyülést tartott. *Kánter Károly* apát, kir. palotai plébános, igazgató üdvözli a választmányi tagokat, mint szent Terézia ünnepén, annak védelme alatt s szellemében egybegyülteket, kik a női erények gyakorlásával eszményképüknek, szent Teréziának hű követői. Névünnepe alkalmából a választmány nevében üdvözli *Koch Terézia* titkárnőt, ki az egyesület ügyeiben fáradhatatlan buzgalmu tevékenységet tanusit. Előadja a római zarándoklat lefolyását s jelentést tesz az örökimádó apáczák római házának látogatásáról. A választmány azon óhaját és kivánságát fejezi ki, vajha a szerzet fővárosunkban mielőbb megtelepülne s e felől részletesen tanácskozik. Határozatot hoz megboldogult *Trautwein Nep. János* igazgatóért bemutatandó szentmise ügyében. *Gabler Lajos Pál* pénztáros bemutatja az 1899 junius 1-től 1900 május 31-ig terjedő évi számadást, melynek hitelesitésére számvizsgálóbizottság alakul. A tárgysorozat kimerittetvén, másodelnöknő a gyülést bezárja.

Az Oltáriszentség Királya adományt kér. Legszentebb czélunkat folyton szem előtt tartsuk, ennek tudatában imádjuk az Urat szent szine előtt, ennek hevében és uralma alatt buzduljunk jócselekedetre. Öntudatos buzgalmunkat a templomok segélyezésében, az oltár angyali szolgálatában és ékitésében nem engedi lankadni főfeladatunk és czélunk, kivált akkor, ha a jó Isten sikert és áldást ad törekvéseinkre. Hogy ezt az Istenáldást megnyeri egyesületünk, bizonyság a köszönőiratok tömege, melyből alább ismét közlünk néhányat.

Hűséges lélek, ki a világ tobzódásától visszavonulva, Istenre gondolsz, oltárát gondozod megtakaritott pénzeddel; lehet-e nagyobb vigaszod, mint az, hogy ezt *Istenért* teszed? *Istenért!* — Ez a szándék és czél legmagasabbja, legtisztábbja, a tökéletes szeretet jelszava. Az emberek megbizhatatlanok; nem érettük: Istenért! Az emberek oly kicsinyesek és töpörödöttek; nem miattuk: Istenért! De bármi mindent tehetünk Istenért, mindazokra egyre sem illik oly tökéletesen e szó: Istenért, mint arra, a mit az Oltáriszentség érdekében teszünk. Az Oltáriszentség Isten s mindazt, mit érte cselekszünk, a szó legvalódibb és legteljesebb értelmében *Istenért teszszük.* Azért nemde, sohase mondhatjuk azt, hogy ime ez már *sok*, azt sem, hogy ez már *elég*, a mit tettünk. Hogy lehetne az? Megelégelni a boldogságot, megsokalni azt az isteni gyönyört, mely valónkat a szeretet édességével elönti akkor, midőn Jézuson csüggő szemekkel, áldozatkész jobbunkkal nyujtjuk adományainkat *Istennek, Istenért!*

***

Hiveim s magam nevében legmélyebb köszönetet vagyok bátor mondani azon nagybecsü ajándékokért, melyekkel az oly áldásosan működő Oltáregylet a nagykárolyi görög kath. román egyházat fölszerelte. Isten fizesse meg! Mi imáinkkal igyekszünk leróni hálánkat jótevőink iránt s azzal, hogy most abban fáradozunk, miszerint az egylet nálunk is megalakittassék, a miről annak idején jelentést fogok tenni.

Nagykároly, 1900 április 16.

Dr. Brán Felicián, g. kath. lelk., főesperes.

Elmulaszthatlan kedves kötelességet teljesitek, midőn az Oltáregylet oly remek szép ajándékaiért legmélyebb köszönetemnek adok hálás kifejezést.

Hiveimnek, kik nagy részben bekebelezett tagjai az Oltáregyesületnek, nagy lelki épülésére szolgáltak a küldött egyházi tárgyak és sok jámbor imádság szállott föl az egek Urához az egyesület jótevőiért.

Nagypösén (Vasmegye), 1900 május 2.

Vallner József, plébános.

Kedves s örömmel teljesitett kötelességet végzek, midőn a kegyesen ajándékozott sok szép egyházi szerelvényért szegény filiabeli hiveim nevében szivből fakadó hálás köszönetet mondok. Hiveim nagyon boldogok voltak, hogy az ő szegénységüket megszánták s benső imát rebegtek mindazok jóvoltáért, kiknek érdeméből e szép ajándékokban részesültek.

Nágocs (Somogym.), 1900 április 19.

Gorczky Károly, plébános.

Fogadják hiveim és részemről is hálás, szivből jövő köszönetünket a küldött négyrudas menyezetért. Már ez idei föltámadási körmenetünkön fogjuk hirdetni nagylelkűségüket. De husvét napján közös imánkkal fogjuk az ég Urát is kérni, hogy az Oltáregyesületet az ég bő áldása kisérje.

Bőzsöny, 1900 április 11.

Kántor Lajos, r. kath. lelkész.

Megilletődött szivvel mondok köszönetet a kegyességért, melylyel a központi Oltáregyesület oly bőkezűen ajándékozta meg templomunkat.

Daruvár, 1900 április 14.

Holzinger Ádám, s. plébános.

Van szerencsém mély tisztelettel tudomásul hozni, miszerint folyó hó 6-ikán a pilis-szent-lászlói templom részére a budapesti központi Oltáregylettől alamizsnakép küldött 2 vörös ministransruhát, 1 albát, 2 corporálét, 6 kehelytörlőt, 6 kéztörlőt, 2 pallát és 1 oltárteritőt megkaptam.

Hálátlan lennék, ha teljes meghatottsággal meg nem köszönném ama nagy jótéteményt, melyben szegény templomunk részesült. Nagy örömmel ragadom az alkalmat, hogy e nagylelkűségért legmélyebb hálámnak kifejezést adhassak.

Pilis-Szent-László, 1900 április 8.

Mattyasovszky Gergely, h. plébános.

A központi Oltáregyesület e filiális templomot ujból kegyes volt segélyezni. Fogadják a leghálásabb köszönetét e szegény, de jóakaratu népnek. Magam részéről szives örömest végzek néhány szentmisét az Oltáregylet czéljaira.

Tömörkény, 1900 április 16.

Fr. Gentilis, lelkészhelyettes.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület rendes tagjaitól 1900. május hóban befolyt díjak.

Novák Teréz 2 k, Medveczky Anna 4 k, Czentnerné 6 k, Pribék Istvánné 2 k, Klement Jánosné 4 k, Hégda Károly 1 k, Kozel Paulin 4 k, Kreiter Fáni

2 k, Morvay Erzsébet 2 k, Heslein Borbála 1 k, Rizmayer Erzsébet 1 k, Signoly Teréz 1 k, Rencsarevics Mária 1 k, Kret Marczella 1 k, Pfiffer Krisztina 1 k, Laubacher Ernestina 2 k, Gozon Mária 2 k, Buchwardt Magdolna 80 f, Felix Aladár 2 k 40 f, Tóth Terézia 4 k, Ruzsicska Viktória 4 k, Iványics Györgyné 4 k, Háry József és neje 60 k, Szabó Mária 1 k, ft. dr. Tóth József Szombathelyről 61 k 4 f, Orosdy Fülöpné 60 k, Kiss Erzsébet 1 k, Hikkel Emília 4 k, Gazder Józsefné 1 k, Horváth Irma 4 k, Reitinger Pálné 40 f, Zsikla István 40 f, Csapiczki Istvánné 40 f, Bruder Jánosné 40 f, Kléner Jánosné 40 f, Pészabó Andrásné 40 f, Hanzel Mihályné 40 f, Örményi Gyuláné 2 k, Karlyi Mári 24 f, Ziskó Jenőné 24 f, Szár Erzsébet 24 f, Simon Jánosné 24 f, Vizer Lujza 50 f, Tölgyessy Károlyné 4 k, Fábián Józsefné 2 k, Bubovits Erzsi 1 k, Gavora Margit 2 k, Forst Istvánné 2 k 40 f, Kun Lászlóné 2 k, Kükemezei Viktória 2 k, Otte Karola 4 k, Mihok Julia 2 k, Homoki Mária 2 k, Rabbi Katalin 2 k, Takáts Julia 1 k, Florovits Lászlóné 2 k, König Károlyné 1 k, Kahn Gusztávné 4 k, Tauffer Emilné 2 k, Csokonay Zsigmond 2 k, Bőke Zoltánné 4 k, Treiber Katalin 4 k, Győry Ignáczné 4 k, Schneider Erzsébet 2 k, Radineczky Ilona 2 k, Lórenz Adél 2 k, Tauffer Károlyné 2 k, Schurmanné 32 fillér, Ergotič Adél 2 k, Paulicsek Katalin 1 k, Pusztay Róza 2 k, Simonffy Béláné 30 f, Szabó Zsigmond 2 k, ft. dr. Mikita Sándor kanonok úr által a szacsuri tagoktól 10 k 80 f, B.-Szerdahelyről 13 k 12 f, Nagy-Mihályról 7 k 20 f, Szalókról 20 k, Száldobosról 7 k, ft. Geiger Alajos megbízott úr Temesvárról 62 k, Institorész Endréné 2 korona, Droschkovits Mária 1 k, Korsok Mária 24 f, Habel Józefin 1 k, Kralovánszky Katalin 2 k, Novák Mária 2 k, Krizsán István 2 k, Bodó Ferencz 48 f, Füzesséry Zoltán 1 k, Kazay Erazmus plébános 8 k 64 f, Varga Mihály pléb. 10 kor., Ripaczky Mária 2 k, Riener Mária 2 k, Preyer Mária 2 k, Kaill Margit 1 k, Dulovits Katalin 1 k, Mihalovits István 4 k, Fay Malvin 2 korona, Szatorisz Franciska 2 k, Makovszky Alajosné Selmeczbányáról 60 k, Hirsch Matild 4 korona, Harmath Julia 24 f, Sántha Ferenczné 6 k, Tomor Róza 4 korona, Herald Ferenczné 4 k, Berger Hugó Keresztély 2 k, Kösztler Pulcheria 2 k, Tamás Mária 4 k, Hirsch Matild 4 k, Csepreghy Istvánné 2 k, Silinger Teréz 40 f, Silinger Erzsébet 40 f, Heslein Lujza 1 k, Hartmann Irén 3 k, Szoborics Kornélia 4 k.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1897—1899. években elajándékozott egyházi szerekről.

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. ° Kápolna, zárda vagy kórház.

IX. A kalocsai egyházmegyében:

1897.

° *1. Kalocsa:*
1 kehely
1 ciborium
1 oltárlámpa
1 fekete miseruha
1 misekönyv.

° *2. Zenta:*
1 oltárfeszület
2 gyertyatartó
3 canontábla.

1898.

† *1. Dantova:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér palást
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

† *2. Kalocsa:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 vörös miseruha.

1899.

† *1. Ó-Becse:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha.

X. A csanádi egyházmegyében:

1897.

† *1. Gattája:*
1 fekete miseruha
2 vörös ministránsruha
2 fekete ministránsruha
1 oltárteritő
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv
4 ministránskaring.

* *2. Német-Bencsek = Margitfalva:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 misekönyv.

* *3. Német-Écska = Torontál-Erzsébetlak:*
6 oltárgyertyatartó
1 örökláma
1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 fehér palást
3 canontábla
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 öv
4 ministránskaring.

† *4. Székhelyhely:*
1 vörös miseruha
1 viola palást
2 vörös ministránsruha
1 oltárteritő
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő.
2 öv
4 ministránskaring.

† *5. Weidenthal:*
1 vörös miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér palást
1 burza
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel.

1898.

* *1. Boros-Jenő = Rezsőháza:*
1 viola miseruha
2 karing.

† *2. Bozovics:*
1 kehelyjavitás
1 fehér palást
1 halotti misekönyv
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
2 kehelyfedő.

† *3. Dézsánfalva:*
1 kehely
1 ciboriumköpenyke
1 velum
2 vállkendő.

* *Kis-Jenő = Szápárhegy:*
1 fehér miseruha
1 burza
1 beteglátogatási készülék.
1 corporale.

° *5. Gravicsabánya:*
1 fehér miseruha.

* *6. Pardány = Szerbittebe:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér palást
1 kehely
1 alba.

° *7. Temesvár = Erzsébetváros.*
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha.

† *8. Vörös-Egyháza:*
1 fehér miseruha
1 burza
1 szenteltviztartó hintővel
1 alba
1 karing
2 vállkendő
2 ministránskaring.

† 9. *Wolfsberg:*
1 vörös miseruha
1 fehér palást.
○ 10. *Zsombolya:*
1 fehér miseruha
1 beteglátogatási készülék
1 alba
3 corporale
6 kehelytörlő.

1899.

† 1. *Boros-Jenő:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel
4 vállkendő
6 kehelytörlő.
* *Gyarmatha = Kovácsi:*
1 vörös miseruha.
1 fehér palást
1 burza
1 pacificale
1 szenteltviztartó hintővel
1 halotti misekönyv
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
12 kehelytörlő.
1 öv
2 ministránskaring.
† 3. *Horváth-Nenaiua:*
1 kehely
1 pacificale
1 fekete miseruha
1 fekete palást.
† 4. *Mehádia:*
1 fehér miseruha,
1 fehér palást
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 misekönyv
2 alba
2 karing.
* 5. *Oppova = Torontál-Sziget:*
1 tabernaculum
1 kehely
1 ciborium
1 öröklámpa
1 oltárkereszt
4 gyertyatartó
1 fehér miseruha
1 violaszinü miseruha.
1 magánstola
1 ciboriumköpenyke
3 canontábla
1 misekönyv
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
1 öv
2 tab. corporale
2 tab. gyertyatartó.
□ 6. *Oravicza:*
1 fehér ünnepi miseruha.
† 7. *Tóba:*
1 violaszinü miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér palást
1 fekete palást.
□ 8. *Uj-Arad:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 misekönyv.

XI. A nagyváradi egyházmegyében:

1897.

† 1. *Szeghalom:*
1 ciborium
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke
1 misekönyv
1 alba
1 karing
1 öv.

1898.

† 1. *Bodonospatak:*
1 fehér magánstola
1 burza
1 alba
1 karing
1 öv.
† 2. *Csatár:*
1 fehér palást
1 misekönyvállvány
2 ministránskaring.
† 3. *Kondoros:*
1 fehér ünnepi miseruha
1 magánstola
1 füstölő tömjéntartóval.
1 hármas sz. olajtartó
4 vállkendő.
□ 4. *Nagyvárad:*
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke
1 velum
1 misekönyvállvány.

1899.

† 1. *Hosszu-Pályi:*
1 kehely
1 viola miseruha
1 fehér palást.
1 velum.
† 2. *Mező-Telegd:*
1 misekönyv
1 halotti misekönyv.

XII. Az egri egyházmegyében:

1897.

○ 1. *Gyöngyös:*
1 teljes vörös ornatus
3 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 keresztelési szelencze
3 alba
3 karing
12 corporale
12 kehelytörlő
12 kéztörlő.
○ 2. *Jászberény:*
1 kehely
1 ciborium
1 fehér ünnepi miseruha.
† 3. *Jász-Kis-Ér:*
6 oltárgyertyatartó
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel
1 hármas sz. olajtartó
1 magánstola
1 burza
1 oltárteritő
1 antipendium
1 karing
2 ministránskaring.
* 4. *Kereszlespüspöki = Nagy-Mihály:*
1 fehér ünnepi miseruha
1 velum
2 vörös ministránsruha
2 alba
2 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
2 öv
4 ministránskaring.
○ 5. *Miskolcz:*
1 teljes ornatus
4 vörös ministránsruha
8 ministránskaring.
† 6. *Nyir-Bátor:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 fekete palást
3 canontábla
2 vörös ministránsruha
1 fekete ministránsruha
4 ministránskaring.
* 7. *Sajó-Vámos-Boldva:*
1 kehely
1 viola miseruha
1 alba
4 corporale.
† 8. *Sáta:*
1 kehely
1 fehér palást.
† 9. *Tisza-Beö:*
1 menyezet 4 ruddal
1 viola palást
1 misekönyv
4 ministránskaring.
* 10. *Zalkod-Kénezlő:*
1 ciborium.

1898.

† 1. *Detk:*
1 fehér miseruha
1 karing
2 ministránskaring.
* 2. *Detk = Ludas:*
1 fehér miseruha
1 szenteltviztartó hintővel
1 antipendium
2 ministránskaring.
* 3. *Detk = Ugra:*
2 alba
1 karing.
† 4. *Felső-Nyárád:*
2 oltárvánkos
1 antipendium
2 csengetyűhuzó.
□ 5. *Gyöngyös:*
1 szentségmutató
1 ámpolnajavitás.
† 6. *Görömböly:*
1 kehely
1 fehér palást
1 karing.
† 7. *Hangács:*
1 viola palást
1 ciboriumköpenyke.
† 8. *Sajó-Lád:*
1 fehér miseruha
1 velum
3 oltárteritő
2 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
1 kehelyfedő.
* 9. *Sajó-Szent-Péter = Berente:*
1 tabernaculum
1 vörös miseruha
1 karing.
† 10. *Sajó-Vámos:*
1 kehely
1 fehér palást
1 velum
1 pacificale.
† 11. *Szent-Erzsébet:*
1 tabernaculum
2 tab. gyertyatartó
1 kehely javitása
1 ciboriumköpenyke.
† 12. *Szent-Jakab:*
1 fekete miseruha
2 alba
2 karing
4 corporale
6 kehelytörlő

6 vállkendő
6 kéztörlő.

* 13. *Tisza-Eörs = Tisza-Igar:*
1 fehér palást
1 velum
1 karing
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring

† 14. *Tisza-Füred:*
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 fehér palást
2 régi miseruha javítása
pacificale
2 karing.

1899.

* 1. *Hajdu-Böszörmény = Felső-Jósza:*
1 kehely
1 ciborium
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 alba
1 karing
3 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

○ 2. *Jászberény:*
1 vörös ünnepi miseruha.

† 3. *Jász-Szent-András:*
1 kehely
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 misekönyv
1 halotti misekönyv.

† 4. *Szent-Erzsébet:*
1 fekete miseruha
1 viola miseruha
1 stola.

* 5. *Szent-Erzsébet-Fedemes:*
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 karing.

* 6. *Szent-Erzsébet = Szent-Domonkos:*
1 kehely megaranyozása
1 ünnepi miseruha
1 ciboriumköpenyke.

* 7. *Szent-Erzsébet — Lelesz:*
1 vörös miseruha
1 pacificale.

† 8. *Szent-György-Ábrány:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 fehér palást
1 fekete palást
1 fekete miseruha
3 magánstola
2 alba 2 karing.

† 9. *Tibold-Darócz:*
1 fekete miseruha
1 violaszinü palást.

* 10. *Tibold-Darócz — Kács:*
4 corporale.

† 11. *Tisza-Füred:*
1 fekete miseruha
1 vörös miseruha.

XIII. A rozsnyói egyházmegyében:

1897.

† 1. *Felső-Tiszovnik:*
1 öröklámpa
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel
1 beteglátogatási készülék
1 fehér miseruha
1 halotti misekönyv
1 alba.

* 2. *Felső-Tiszovnik = Ó-Hutta:*
1 öröklámpa
1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 velum
1 halotti misekönyv
1 alba.

† 3. *Ipoly-Berzencze:*
1 füstölő tömjéntartóval
1 beteglátogatási készülék
1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 burza.

* 4. *Ipoly-Berzencze = Szinyóbánya:*
1 fehér miseruha
1 velum
1 alba
1 karing
4 ministránskaring.

○ 5. *Péterfalu:*
1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 velum
1 burza
1 magánstola
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

○ 6. *Rozsnyó:*
1 vörös miseruha.

1898.

* 1. *Divény-Badalehota:*
1 fehér palást
1 magánstola
1 burza
1 beteglátogatási készülék

1 corporale
1 karing.

† 2. *Dobsina:*
1 viola miseruha
1 zöld miseruha
1 burza
1 karing.

* 3. *Gácsfalva = Gács:*
1 fekete palást.

* 4. *Gácsfalva = Kis-Tugár:*
1 fekete miseruha.

† 5. *Ipoly-Bolyh:*
1 fehér ünnepi miseruha
1 violaszinü miseruha
1 oltárteritő
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő.

* 6. *Kis-Terenne = Nemti:*
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 corporale.

† 7. *Murány-Hosszurét:*
1 fehér miseruha
1 velum
1 alba
1 karing
1 oltárteritő
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv
2 ministránskaring.

† 8. *Rima-Szécs:*
2 vörös ministránsruha
2 viola ministránsruha
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
4 ministránskaring.

* 9. *Várgede-Balogfalva:*
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 velum
1 alba
1 karing
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

* 10. *Várgede — Kis-Gömör:*
1 fehér miseruha
2 alba
1 karing.

1899.

□ 1. *Fülek:*
2 fehér miseruha
4 vörös miseruha.

† 2. *Kazár:*
1 vörös miseruha
1 velum
1 öröklámpa
1 füstölő tömjéntartóval
1 ciboriumköpenyke.

* 3. *Kazár-Mátra-Szele:*
1 fehér miseruha
1 fehér palást.

* 4. *Kazár-Vizslár:*
1 fehér miseruha
2 corporale
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 kehelyfedő.

† 5. *Kis-Terenne:*
1 kehely aranyozása
1 patena
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 velum
1 beteglátogatási készülék
2 oltárteritő
2 alba
4 vállkendő
12 kehelytörlő
2 öv.

* 6. *Kis-Terenne = Nemti:*
1 fehér miseruha
1 pacificale
1 füstölő tömjéntartóval
1 szenteltviztartó hintővel
1 beteglátogatási készülék
1 alba
2 corporale
1 burza
2 vállkendő
12 kehelytörlő
1 öv.

† 7. *Kokova:*
1 viola palást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
2 magánstola
1 pacificale
1 szenteltviztartó hintővel
2 corporale
6 vállkendő
6 kéztörlő
1 öv.

○ 8. *Merény-Feketehegy:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 vörös miseruha.

† 9. *Pilis:*
1 világos palást
1 burza
1 ciboriumköpenyke
1 pacificale
12 kéztörlő.

† 10. *Rátkó-Lehota:*
1 viola miseruha
1 violaszinü palást

1 oltárteritő
1 antipendium
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő.

† *11. Sloósz:*
1 kehely
1 fehér ünnepi miseruha
1 oltárteritő, 1 alba
2 corporale
2 vállkendő.

† *12. Szögliget:*
1 fekete palást
1 szenteltvíztartó hintővel.

XIV. A szathmári egyházmegyében:

1897.

† *1. Alsó-Homoród:*
1 fehér miseruha
1 viola miseruha
1 vörös miseruha
1 misekönyv
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

† *2. Csaszlócz:*
1 menyezet 4 ruddal
1 velum
1 ostyasütővas.

* *3. Csaszlócz-Homoh:*
1 ciboriumköpenyke
1 misekönyv
1 kis rituale
2 ministránskaring.

† *4. Fehér-Gyarmath:*
1 fehér ünnepi miseruha
1 velum.

† *5. Kis-Ráth:*
1 menyezet 2 ruddal
1 fehér palást
1 magánstola
1 oltárteritő
1 karing.

* *6. Kis-Ráth = Szürthe:*
1 kehely
3 corporale
1 antipendium
2 fekete ministránsruha
2 ministránskaring.

° *7. Mármaros-Sziget:*
1 fehér miseruha.

† *8. Nánttó:*
6 oltárgyertyatartó
1 füstölő tömjéntartóval
1 fehér miseruha
1 halotti misekönyv
2 vörös ministránsruha
4 ministránskaring.

† *9. Ubrezs:*
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke.

* *10. Ubrezs-Fökeshása:*
1 ciborium
1 ciboriumköpenyke
1 oltárteritő
1 antipendium
1 karing
2 ministránskaring
1 kis rituale
2 oltárvánkos.

1898.

° *1. Alsó-Fernezely:*
1 fehér miseruha
1 füstölő tömjéntartóval
1 kézmosókészlet.

2. Bárdháza = Dubi:
1 fehér miseruha
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv
2 ministráns karing.

° *3. Bereszász:*
1 kehely
1 ciborium
1 fehér miseruha.

† *4. Dobó-Ruszka:*
1 kehely
1 fehér palást
1 alba
1 karing
1 antipendium
2 ministránskaring.

† *5. Felső-Domonya:*
1 fehér palást
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 corporale
2 karing
4 ministránskaring, 1 öv.

* *6. Felső-Domonya = Petrócz:*
1 kehely
1 füstölő tömjéntartóval
2 alba
2 karing
2 ministránskaring.

* *7. Jenke = Szekó:*
1 kehely
1 fehér miseruha
2 alba
1 karing
6 kehelytörlő
4 kéztörlő

2 ministránskaring.

† *8. Királyháza:*
1 világos miseruha
1 világos palást
1 magánstola
1 burza
1 ostyasütővas
2 alba
2 karing
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
2 kehelyfedő
1 öv
2 ministránskaring.

° *9. Mármaros-Sziget:*
1 fehér miseruha.

† *10. Nagy-Borskó:*
1 menyezet
1 viola miseruha
1 burza
4 ministránskaring.

* *11. Nagy-Borskó-Trebusa-Fejérpatak:*
1 velum
4 ministránskaring.

° *12. Pálócz:*
1 fehér miseruha
6 kehelytörlő
2 ministránskaring.

1899.

† *1. Dara:*
1 tabernaculum
2 tabern. gyertyatartó
1 viola miseruha
4 magánstola
1 oltárteritő
2 alba
2 karing
2 corporale
4 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 öv 1 imatábla.

† *2. Kabotapatyánu:*
1 kehely
1 fehér palást
1 fekete palást
1 szenteltvíztartó hintővel
1 misekönyv.

Gyémántszemek az Oltáriszentség kincseiből.

I. A megmérgezett Ostyák.

Gyermekkoromban, — így szól P. Dumas, Jézustársasági atya — ismertem Párisban egy jámbor papot, ki később püspök lett és szentség hírében halt meg. Dicső nevét, szép vagyonát, szóval mindenét Istennek ajánlotta volt föl.

Egykor, midőn elvégezte a szentmisét, egy egyszerű asszony lép az oltárhoz; néhány rövid szót vált a tisztelendő urral és nyomban eltávozik.

Az éjjel szentségtörő rablás történt a külváros egyik templomában. Eltűnt a ciborium a szent Ostyákkal együtt.

Az asszony mindezekről tudott; ismerte a házat is, melynek egyik folyosói szekrényébe a rablók a ciboriumot elhelyezték; eljött, hogy a papnak tudtára adja a dolgot.

Az Isten szolgája nem habozik; mert a legfölségesebb Oltáriszentségről van szó. Csakhamar elszánja magát; az édes Jézus nem maradhat esküdt ellenségeinél; elmegy érte. Ha életébe kerül se baj!

Álruhát öltt magára, bátran indul; megtalálja az utczát, a házat; fölmegy a lépcsőn: itt a folyosó, a szekrény; kinyitja és kezébe veszi a ciboriumot...

Hirtelen egy gondolata támad... Mindeddig, különös gondviselés folytán, nem vette őt észre senki. Ha most jönnének, mielőtt elhagyná e pokoli házat, ha őt megölnék, mi lesz az Oltáriszentséggel?

Egy biztos módja van mégis megvédeni drága kincsét: magához ve-

heti a szent Ostyákat, szivéből el nem ragadhatja senki!

Elő akarja venni az Oltáriszentséget, de meglepetve látja, hogy mérges anyaggal vannak behintve a szent Ostyák. A rablók gonosz titkos gyűlésre szánták, melyet későbbre terveztek és igy akarták ezeket a romlás elől megóvni.

Tehát a szent áldozásnak ily körülmények között elkerülhetlen következése a halál lesz.

Mi a halál a szent papnak? lehet-e szebb kimulás, mint meghalni Jézus Krisztusért, az ő szeretetéből!

Magához veszi a szent Ostyákat, azután észrevétlenül, minden remegés nélkül lépi át az átkos küszöböt; hazafelé tart és feszülettel az ajkán a halált várja.

Csodák csodája: legkisebb fájdalmat sem érez, egészséges marad. Élni fog, mintha nem vette volna be a mérget; élni, mint eleven tanubizonysága annak, mit müvelhet az élő hit az Oltáriszentség iránt.

II. Édes Atyánkért.

Ez a fiu fölébresztette kivánesiságomat. Láttam minden délután, midőn kijött az iskolából, a mint megragadja kis testvérét, valami szegény 6—7 éves kis apróságot, a ki alig magasabb és bizonyára nem szilárdabb egy gombánál.

— No Luczika, gyere gyorsan; az atyuskáért, tudod!

S nem tekintve se jobbra, se balra, magával ragadta a kicsikét s szaladva távoztak. Igy ment nap-nap után már két hónap óta.

Nem ismertem ezt a fiut, csak annyit tudtam felőle, hogy Bandi a neve. 10—12 éves lehetett; sápadt arczáról, melyből két gyönyörü okos szem ragyogott elő, lerítt a nélkülözés, a nyomor.

Ugyan hova futhattak el igy ketteckén? Már meg nem állhattam tovább s midőn láttam, mint szaladnak, lihegve utánok mentem.

Nem kellett őket messzire követnem. Egy utcza, aztán a második, jobbra egy forduló és eltüntek egy kapu mögött.

Nagy és egész egyszerü volt e bejárat; felül egy kereszt ragyogott ez egyszerü fölirattal: Venite, adoremus. (Jöjjetek, imádjuk.)

A két kicsiny egy kápolna árnyékába jött imádkozni.

Nagynehezen ráakadtak szemeim Bandikára. A szentély hátterének legsötétebb szegletében térdelt szótlanul, nagy szemei az oltáron csüngtek és egy könycsepp, mely némán, lassan folyt alá, elárulta a jó fiu fájdalmát.

Bátyja kabátjába kapaszkodva, a leányka is imádkozott. Mint édes moraj, ugy zsogott imája. Bizonyára egy-egy Üdvözlégy Mária lehetett, melyre jámbor anyja tanitotta.

Mindezt láttam, de mégsem értettem. Mily fájdalmas titkot rejthetett el magában annyi ártatlanság és annyi szeretet.

Előttük jöttem ki a kápolnából és a mint mellettem elhaladtak, mint jövetkor, futásnak indulva, a fiu ezt mondja nővérkéjének: Siessünk, Luczikám szivem, hátha rosszabbul volna édes apa.

III. Ego dormio sed cor meum vigilat.

Én alszom, de szivem virraszt.

Alszom!... Igy szól Jézus; Jézus, a kihez jövök áldást, vigaszt, tanácsot kérni, kire rábizom lelkem titkait, nyomoruságait, szükségeit. — S őt mély álomnak csendjében találom! «Alszom», szól ő hozzám és ezen szó szomoruságggal töltené szivemet, ha hozzá nem tenné e biztató igéretet: de szivem virraszt.

Oh Jézusom, ha a te Szived figyel, ha az álom meg nem dermesztette azt; ha látni és érezni tud; ha imámat meghallgatja, akkor aludjál tovább Jézusom, csak Szived örködjön, mert ehhez jövök, megemlékezve azon kedves meghatározásról: *Jézus Krisztus!*... ez főkép az ő *Szive.*

Az édes Jézus szinte szunnyadni látszik az Oltáriszentségben: hálószobája a szentségház; fekvőhelye az aranyos ciborium az ő selyemtakarójával. Ott nyugszik a Szentség szine alatt.

Milyen csendes a mi Jézusunk! valóban alszik. De jöjjetek, közeledjetek csak hozzá. Ugy tetszik, mintha hallanám szivének dobbanásait. Az álom csak látszólagos: ez a Sziv folyvást azt ismétli, hogy a szentségi Jézus virraszt, virraszt épen a Szivével.

Virraszt!... ez a szeretettel teljes, végtelenül jó és mindenható szent Sziv.

Akkor nem félek többé a kisértések közepette; nem félek a lelki sötétségtől, gyöngeségeimtől, botlásaimtól; mert e Szivből meritek világosságot, erőt.

Virraszt!... a világ ostromolhatja lelkemet, kinálhatja gyönyöreivel, boldogságával, kigúnyolhat, fenyegethet. Igaz, a Szentségben Jézus alszik, de Szive őrködik fölöttem és hallom bátoritó halk szózatát: Gyermekem, ne félj, legyőztem a világot!

Virraszt!... tanuskodik erről a kegyelem azon árja, mely könyörgésemre felel. Honnan jönne annyi áldás, ha nem Jézustól? és hogyan adhatná ezeket, ha elaludt volna Szive. Oh! nem, ez őrködik. Jól érzem ezt az oltár zsámolyánál. Beszél Jézusnak Szive: tanácsot ad, néha fedd gyengéd és szomoru szelidséggel, de különösen egyet hangoztat: Gyermekem, szeretlek!... e szóban minden benfoglaltatik.

***

Milyen távol vagyok attól, hogy Jézushoz hasonlitsak! Igaz, nem vagyok képes egyszerre aludni és virradni; midőn alszom, egész lényem alszik.

De mért alszom folyvást? Ő mondá: Örködjetek, virraszszatok! és én, a világ zaja mellett, a küzdelem fájdalmai folytán s a szenvedélyek dallamára... elalszom! Álmom a szórakozás, a földi dolgok gondja, a hanyagság és tunyaság a lelki ügyekben szomoritó és fárasztó álom! Szivem nem tud egy óráig virrasztani Jézussal és én is, mint egykor az apostolok, megérdemelném a szemrehányást.

Hogyan, gyáva és hütelen sziv, midőn itt virrasztok és magamat föláldozom *érted*, nem tudsz *egy órát* tölteni mellettem?

Oh szeretett Mesterem, ébreszsz föl engem, miként annyi más alvót is fölébresztettél! Rettentő álom az, mely a lélek szemeit bezárja. Szereteteddel éleszsz föl. Virrasztani akarok, mert közel az ellenség. Nem akarok többé elaludni, csak karjaid közöttSziveden, mert akkor Te őrködsz fölöttem és csak akkor vagyok biztonságban.

Közli: *Spes.*

IRODALOM.

Auguste von Chambaud-Charrier: *Betrachtungen für die Anbetungsstunde der allerheiligsten Eucharistie. Freiburg. Herder. Ára 2 M. 70 Pf.* A könyv, melyet bemutatunk, Herder aszkétai könyvtárának egyik kötete. Kiváló előnye, hogy főképen az éznek juttat az oltár zsámolyánál élvezendő javakból. Válóban *elmélkedések* ezek, melyekben az értelem az igazságokat taglalja s miután elemző fáradozással és összeillesztgető hasonlatokkal azokat szem elé állitja, nyugodt gyönyörrel pihen meg bennök. Az érzelem ébresztését a könyv az elmélkedőre bizza s azért talán többen száraz és hidegnek mondanák: de ha meggondoljuk, hogy az érzelmek mennyire egyéniek, helyeseljük, hogy azok fölkeltésére szabad utat enged. Avagy van-e ott szükség érzelemkeltésre, a hol maguk az igazságok, de főkép az Ur közvetlen jelenléte, az Oltáriszentség heve forralják buzgalomra a szivet?

Az anyagot ugy dolgozza föl, hogy minden pontot két elmélkedésben tárgyal; az elsőben az alapul szolgáló igazságot elemzi, a másodikban ezt az Oltáriszentségre alkalmazva, fejtegeti.

Terjedelme azonban mindegyiknek oly nagy, hogy egyszeri elmélkedésre bőven elég s a kettő egy órára össze nem vonható. Tárgysorozatában az Oltáriszentséget szemlélteti, mint az élet kenyerét, az örök Bölcseséget, megtestesült Igét, mint Isten s mint a szent Szűz gyermekét, mint Dávid fiát, a világ világosságát, ki ut, igazság és élet; főpap, áldozat és vendégség, kenyér és bor szine alatt jelenlevő Isten Bárányа, a szegények atyja, lelkek kedvelője, az erények példaképe, szenvedő, föltámadás és élet, a béke fejedelme, a szentek királya.

Egyéb ájtatossági czélokra hozzáfűz imákat is, a hit, remény és szeretet fölinditását szentségi vonatkozásban; szentségi erénygyakorlatokat és jószándékokat.

Belső tartalmának részeiben sok a bölcselkedő elem. Műveltebb lelkeknek ép azért erős táplálékul szolgál. A franczia szerzőkhöz szokottak azonban ne vegyék kezökbe, ha csak meg nem sokallották a sok édességet.

Fischer Ágostoston: *De la Salle sz. János az Iskolatestvérek alapitója.* Életrajz. Kapható az Iskolatestvéreknél Budapest I. ker., Istenhegyi-ut 32. Ára 1 K.

Szerző vonzó alakban kellemes és épületes olvalmányul nyujtja a szentnek élettörténetét és intézményeit; ismerteti mint pedagogiai ujitót, méltatja tanitási és nevelési elveit és irodalmi tevékenységét; ugyszintén áttekintést ad az alapitott rend gyarapodásáról.

A könyv terjesztése iskolatestvérek java.

Folyóiratok. *Reménységünk* októberi számának tartalma: A legmélt. Oltáriszentség sajtója. Bizalom. Pályázat. Isten negyedik parancsolata. Ima a Legszentebb előtt. A papok Eucharistia-társulatának és az Oltáregyesületnek föladata. Ének Jézus sz. Szivéhez. — *Szent Gellért.* III. évfolyam. 1—3. füzet. Pannonhalma. A 4-ik számtól 20-ig Pralon P. után Acsay Ferencz avatott tollából a gyermek Jézus követéséről szóló buzditásokat tartalmaz. Kimondhatatlan becses sorozat ez. Ifjaknak és felnőtteknek egyaránt ajánljuk. — *Jézus sz. Szive Hirnöke.* Kalocsa. Ára 3 K. A 10-ik füzet tartalma: Éji hangok. Jézus sz. Szive tiszteletének gyakorlata. A hegyek között. Jézus szentséges Szivének ügyei. Paray-le-Monialban. Tiszteld atyádat. Croiset elmélkedései Jézus szent Szivéről. Szent Ignácz lelki gyakorlata az anglikánusoknál. Vásár régi divat szerint. A rokkant honvéd kegyelete. Jézus szentséges Szivének áldásai. Az imaapostolkodás havi szándéka októberben. — *Sz. Mária V. Kertje.* Kalocsa. Ára 2 K. A 10-ik füzet tartalma: Szenvedő imája. Mária szenvedései. Kisebb ájtatossági gyakorlatok szűz Mária tiszteletére. Anya. Egy atya életrajza. A legszentebb Rózsafűzér Királynéjának tisztelete a négereknél. A szent Rózsafűzér vigasztalást nyujt a halál óráján. Palesztina. Rövidebb történetek. A boldogságos Szűz tiszteletének nyilvánulásai Nyitra egyházmegye területén. Krónika.

Megjelent könyvek: *Sermons on the Blessed Sacrament, and especially for the forty Hours' Adoration.* Edited by Rev. F. X. Lasance. Benziger Bros. 1900. — (Uj kiadás.) *Was das ewige Licht erzählt. Gedichte über das Allerheiligste Altarsacrament von Cordula Peregrina.* Innsbruck. Rauch. — *J. B. Giordano: Das eucharistische Leben.* Zweite Auflage. 60 Pf. — *Schott: Das Messbuch der hl. Kirche* (Missale Romanum) lateinisch u. deutsch mit liturgischen Erklärungen. 2 M. 50. — *Dr. A. Naegle: Die Eucharistielehre* des heiligen Johannes Chrysostomus, des Doctor Eucharistiae. 5 M. 40. Mindhárom mű kapható Herdernél Bécs I., Wollzeile 33. — *Jézus Szive, a kegyelmek napja a század fordulóján.* A századforduló és XIII. Leo pápa azon rendeletének alkalmából, hogy az egész emberiséget Jézus szentséges Szivének ajánlják föl — irta *Hagen* Márton, Jézustársasági atya. Magyarra forditotta és kiadja a Szatmári Növendékpapok Sz. Alajos-Társutata. A mű, mely két részből, oktató és imakönyvi részből áll, 21 iv terjedelmü; ára kötve 2 K. A megrendelések Wolkenberg Alajos dr. czimére Szatmárra (Szeminárium) küldendők.

VEGYESEK.

Németh Béla, m. kir. pénzügyi titkár, szombathelyi lakos szóbeli kérelmére *határozat*. A vasvár-szombathelyi székeskáptalan a kérelmező által szüleitől örökölt és eladott zala-egerszegi uri-utczai 6. számu ház vételárát, az 1900. évi julius hó 8-án átadott 8000 koronát, azaz nyolczezer koronát alapitványul elfogadja, annak kamatait mindaddig a tőkéhez csatolja, mig közjótékonysági, kórházi vagy tanintézeti czélra Zala-Egerszegen r. kath. vallásu szerzetbeli apáczák telepednek le. Ezeknek a letelepülés előtt fölvett félévi kamatot a letelepülés után azonnal, a következő félévi kamatokat pedig azok lejárata, illetve fölvétele után 8 nap alatt kiszolgáltatja azon egész idő alatt, mig az apáczák Zala-Egerszegen laknak. Ha az apáczák Zala-Egerszegről elköltöznének, ugy a kamatok ismét tőkésittetnek azon napig, melyen Zala-Egerszegen ismét apáczák telepednek le, kik jogositva lesznek az egész alapitványi összeg kamatait élvezni. Kelt a vasvár-szombathelyi székeskáptalan 1900. évi julius hó 8-ik napján tartott üléséből. Vasvár-szombathelyi székeskáptalan nevében

Puli György, nagyprépost.

***

Kérelem! Az alapitványtevő kéri a nagyon tisztelt olvasót, hogy az alapitványt erkölcsi s anyagi támogatásban részesiteni, az alapitvány czélját, az apáczáknak Zala-Egerszegen való letelepülését imájával, becses pártfogásával és lehetőleg anyagi áldozattal is előmozditani kegyeskedjék.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1900. évben.

Lengyel Borbála Levelek, Mayer Mária, Kovács Katalin Budapest, Kolyvek Mária Aszalón, Kalmár Katalin K.-K.-Félegyháza, Ködmön Rozália Szent-Erzsébet, Murlasits Mária Szent-Elek, Olajos Teréz Aszalón, Posch Anna Szent-Elek, Schmidt Éva Szent-Iván, Stipsits András Szent-Elek, Szokol András Kinel, Schindler Nándorné Budapest.

(Folytatjuk.)

Szerkesztő: **Kutschera József.**

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal

magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

WALSER-VARGA-féle Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) fűzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, pármázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, pármázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb borjubőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapocsczal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv üres betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papiron, háromszáznál több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. **Félévre csak 1 kor. 40 fill.**

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhímzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan felszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, daleglyeti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranczlák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

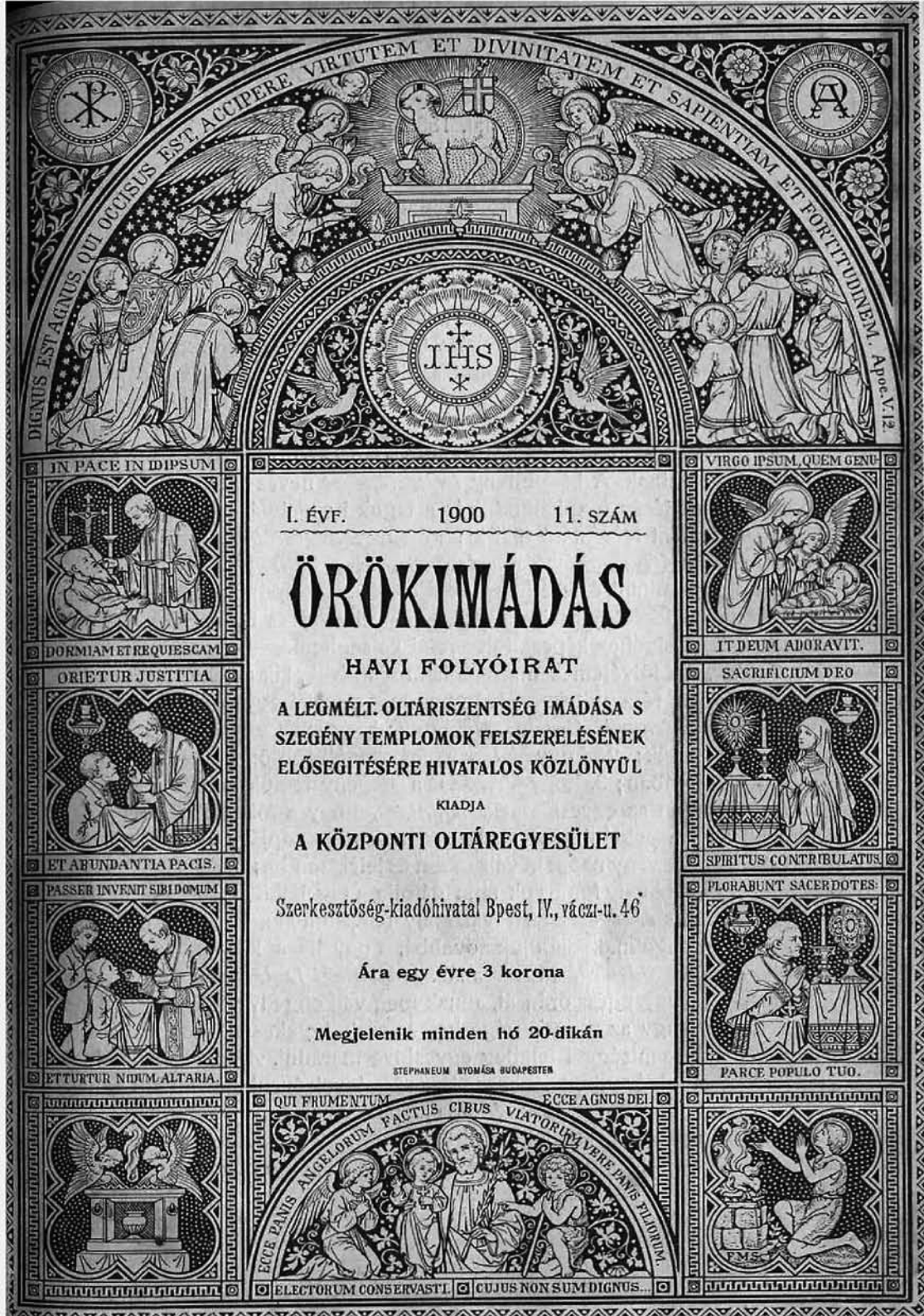

I. ÉVF. 1900 11. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

I. ÉVFOLYAM. 1900. DECZEMBER 8. 11. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Évfordulón. — Áldozáskor. — Napot kérünk a virágokra. — A Boldogságos Szűz Mária tisztelete. — Jelképek. — Az Örökimádás temploma országos bizottságának nagygyűlése. Titkári jelentés. — Oltáregyesületi ügyek: 1. A budapesti Oltáregyesület alapításának 42. évfordulója. 2. Komáromi Oltáregyesület jelentése. 3. Befolyt pénzek nyugtázása. 4. Tárgyak lajstroma. — Az Oltáriszentség hivei: 1. Egy nagy király rendületlen hite. 2. Egy sokat mondó kép. 3. A legfölségesebb Oltáriszentség imádása. — Az ünnepló Szent-Sziv társaság. — Irodalom. — Elhunytak. — Hirdetések.

ÉVFORDULÓN.

Az 1859. év november hava örökké emlékezetes a magyar főváros hitéletének fejlődésére. Egy Isten szive szerinti szerzetes s egy, az Anyaszentegyház legkedvesebb szentjeinek lelkesedését átértő és átérző főurnő ekkor alapitották meg a központi oltáregyesületet s megjelölték ezzel a magyar társadalom előtt is azon erényeket, melyeket a lelkekben meg kell honositani, ha a szíveket az erkölcsi sülyedéstől — melyben tehetetlenül vergődtek az elmult XIX. századon keresztül — kiragadni, a jövő XX. századot ismét kereszténynyé tenni s Magyarországot ujból a keresztény gondolkozás és czivilizáczió előharczosává akarjuk avatni. E két hatalmas erény, melyet I. b. Trautwein Nep. János és gróf Cziráky Jánosné az Oltáregyesület elé czélul kitűzött s melyben a magyar katholikus társadalom bajainak orvosságát keresnünk kell: az *imádságnak* s a *keresztény áldozatkészségnek* szelleme.

A XIX. század elfelejtett imádkozni. Az előbbi század alkonyán az európai társadalom oly oltár körül térdelt, melyen az *ész* tiszteletére gyujtottak tömjént. A XIX. században a nemzetek, melyek detronizálták az Istent, még inkább megfeledkeztek emberi méltóságukról s leborultak az *anyag* előtt. Eltompult az emberek érzékenysége mindazzal szemben, a mi nem látható szemmel, csak hittel, a mi nem elégiti ki a földi javak utáni vágyat, hanem a szív természetfölötti szomját, a mi nem izgatja az érzékeket, hanem megnyugtatja a lelket.

Mohó vágygyal vetette magát a társadalom a földi boldogulás eszközei után. Az anyagi javakért föláldozott mindent, mi századokon keresztül szent volt és értékes. Megváltoztatták a becsület fogalmát, csakhogy annál szaba-

dabban gyűjthessék a földi kincseket. Kigúnyolták s elferditették az erkölcsi törvényeket, hogy mi se zavarja őket, midőn teljesen átengedik magukat az anyag uralmának. Ha szertelen törtetésükben akadályra bukkantak, feldöntötték, félrelökték, lett légyen az oltár, örök eszme vagy isteni tanitás.

S ha közben megszólalt egy hang, mely ez erkölcsi forradalom pusztitásai között a lélek mennyei szárnyalásában keresett vigasztalást; ha a nemesebb szivek le akarták rázni az anyagnak bilincseit s vonzalmukkal, reményükkel, vágyaikkal és fájdalmaikkal oda akartak fordulni, hol meghallgattatást reméltek, ha azt a szivet kitárhatják s imádkozhatnak: akkor megszólalt a kicsinylésnek, gúnynak és haragnak hangja s hirdette, hogy a modern társadalomban annyira szükség van minden *erőre*, hogy *nem ér rá imádkozni*, haladnia kell.

S a modern társadalom haladt imádság nélkül. De e haladás — mig szemre nagyszerü és eredményes volt — a hanyatlásnak, az erkölcsi sülyedésnek volt csak czifra leple. A lelket nem engedték természetes hajlandósága szerint ég felé emelkedni, belemerült tehát a sárba. A szív szükségleteivel és válságaival nem fordulhatott a természetfölötti erő segitségéhez, eltévedt s elbukott az anyagi küzdelem zürzavarában.

Mennyi jeles férfit sodort el a kor szelleme, ki az igaz haladásnak lett volna tevékeny munkása, ha válságok idején az ima erejével indult volna a küzdelembe; de letette a fegyvert, vagy maga ellen forditotta, mert az anyagi erők változhatatlan harczában nem ragadta meg ezt az *erkölcsi* fegyvert, mely a fizikai törvények kérlelhetetlen hatalmával szemben megőrzi az ember bizalmát s az ember nemesebb részének az anyagi törvények fölött való diadalának reményét. Hány gyönge szív nem tört volna meg, ha a szenvedésekkel, kisértésekkel, a bukás lesujtó érzésével szemben az imádságban keresett volna vigasztalást s ennek szárnyain emelkedett volna tisztultabb légkörbe, hol a földi salak lehámlik s az ember boldogabb, mert közelebb érzi magát Istenhez, kivel — mint a gyermek szülőjével — az imádság gyermekileg tiszta és őszinte hangján közlekedik. De a «fölvilágosodás» nevében tiltakoztak, hogy az ember megalázza magát, leboruljon s gyermeki érzelmeket keltsen szivében. Kigúnyolták az imádkozó lélek jámborságát. Nem engedték, hogy kiemelkedjék e földi lét korlátai közül, melyek ólomsulylyal nehezedtek reá, mig végre a leigázott, földhöz láncolt lelkek elfajulása és szörnyü lázadása, mely megremegtette az imádságot megvető társadalmat alapjában, meggyőzte a világot, hogy a léleknek *fönn* a helye, hogy szárnyakra van szüksége, melyeket az ima kölcsönöz neki.

Ezt a meggyőződést kell a nemzetek szivébe jól bele vésni. Az oltár körül kell az *összes* társadalmi osztályoknak találkozniok; az imádságban, az áhitatban kell a lelkeknek összeforrniok, ha nem akarjuk, hogy testvérharczban ellenségek gyanánt találkozzanak egymással az emberek s az imá-

ról leszokott néma ajkak csak a kétségbeesés pillanataiban nyiljanak meg reménytelen sóhajokra, vagy kegyetlen káromlásra.

Ott az oltáron, a hol a tabernákulum áhitatos csöndjében lángol egy isteni Szív a világ üdvéért, a hol az Isten bárányának szüntelen imádsága, imádságos, titkos élete foly az egész emberiségnek példájára, a szomoruak vigasztalására, a bünösök megmentésére, ott kell keresni a társadalmi bajok orvosságát, az imádkozó Üdvözitő szózatában, mely örökké hirdeti: Sursum corda!

A mely lélek e szózatot megérti s kiemelkedik az imádság szárnyain a földi korlátok közül, az nyugalmat lel a végtelen fönség szemléletében s az imádsággyujtotta világosságnál látja, hogy mindaz, a mi bántja és lesujtja, csak muló áramlat, előkészitője a jövendő boldogságnak, megelégedésnek és halhatatlanságnak, melyet imája közben hittel lát s imája erejével remélve vár.

Oda kell tehát tériteni az oltárhoz téves utjáról *minden* társadalmi osztályt. Csak ha imádkozva fognak leborulni az Isten fölsége előtt minden népek; csak ha az Oltáriszentségben rejtőző Üdvözitővel beszélni, gondolatokat és érzelmeket fognak tudni cserélni a férfiak ép ugy, mint a nők, a gazdag ugy, mint a szegény, az ur, mint a szolga: akkor fog helyreállni a lelkek nyugalma, helyre fogja állitani az imádság.

Azért volt áldott gondolat, mely e főváros lelkeit az oltárhoz, az édes Jézushoz utasitotta, ismételve az Ő szavait: «Szünet nélkül imádkozzatok». Ha e szünet nélkül való örökös imádság meggyökerezik társadalmunkban, ha az Oltáregyesület ez első czélja minél szélesebb körökben fog megvalósulni, akkor félelem nélkül tekinthetünk a jövőbe: a szünet nélkül imádkozó lelkek ezreiben nemes törekvéseinknek, szent reményeinknek megvalósitására győzhetetlen hadsereg áll rendelkezésünkre.

Ha az Oltáregyesület első czélját sikerül érvényre emelni, ha az imádság szelleme meghóditja a lelkeket, akkor az Oltáregyesület alapitóinak másik nagy gondolata: a *keresztény áldozatkészségnek* szelleme szükségképen megvalósul.

S ki tagadhatná, hogy ez utóbbira is égető szüksége van társadalmunknak? A nyomornak uton-utfélen elénk táruló szörnyü képe, a statisztikának az elszegényedés szülte sülyedésről és bűntettekről beszámoló megdöbbentő adatai félelmesen hirdetik, hogy kihült a keresztény szivek melege, megcsappant áldozatkészsége.

Az elmult század története azonban arra is megtanit, hogy az emberekkel szemben tanusitott szeretetlenség csak gyászos következménye volt az Isten iránt tanusitott szükkeblüségnek és kapzsiságnak. Az anyagiakért folytatott irgalmatlan verseny ott szedte legtöbb áldozatát, a hol előbb már kifosztották a templomokat, elvitték az oltárok ékességeit, kapzsi szivvel

széthordták az Egyháznak a hívek nagylelkűségéből Isten dicsőségére, a keresztény katholikus gondolkozás terjesztésére fölajánlott kincseit. Csak miután kirabolták a szentélyt, indult meg az általános testvérharcz. Midőn düledező templomokban imádták az Istent, rongyokba takarták az Ur Jézus szent testét, por és piszok borította az oltárt, melylyel a társadalom nem törődött, akkor megjelent az éhező, rongyaiban didergő, kifosztott és tönkretett embereknek serege, kik nyomorúságukkal hirdették és hirdetik, hogy meghűltek a szívek, kifosztották az Istent, de utána rögtön az embert.

Hiába szónokolnak humanizmusról, emberszeretetről, ha nincs meg az Isten szeretete, az Isten iránti nagylelkűség; mert csak ez a nagylelkűség és áldozatkészség szüli a felebaráti szeretet csodáit.

Midőn a keresztény áldozatkészség a fönséges dómokat emelte, ugyanakkor hajlékot nyitott az elhagyatottaknak is. Midőn a szentélyt drága szövetekkel díszítette, számtalan árvát és koldust ruházott föl. Tudott aranyat-ezüstöt az oltárra halmozni, az Ur Jézusnak vagyont áldozni, de sohasem állott elő azzal, hogy nem adhat kenyérre az éhezőnek, hogy mindent oda adott az Istennek; mert az Isten iránt nagylelkű szív sohasem lehet érzéketlen embertársával szemben s csakis ezen a nagylelkűségen, ezen a keresztény, Istennél kezdődő áldozatkészségen emelkedik a társadalomért is nagyra képes keresztény áldozatkészség szelleme.

Nagyra kell tehát nevelni szívünkben e két nagy erőt: az imádságnak s a keresztény áldozatkészségnek szellemét. Főkép azok, kik a szentségi Jézus bensőbb tiszteletére vállalkoztak, kell, hogy táplálják e szent lángot, mely az oltár folyton imádkozó s örökös áldozatot bemutató Királyának szivéből kiáradva, az Oltáriszentség tettre kész tisztelőinek lelkén át van hivatva kiáradni a társadalomra s azt megtisztítva, a kereszténység szent tanai szerint ujjáalakítani.

Áldozáskor.

Égi harmat! oh, jöjj, siess,
Szállj ide a szivembe,
Hisz a bánat igaz könye
Szép virággá nevelte.

Égi manna! lebegj alá,
Keress helyet szivembe',
Hisz a gyónás szent varázsa
Oltárkövé emelte.

Mennyei láng! repülj hozzám,
Gyujts világot szivembe',
Hogy az erény ösvényéről
Többé már ne lépjek le.

Mennyei nap! itt áldozz le,
Széles tenger szivembe',
S lelkemet a szeretetnek
Biborával leheld be!

Őrangyalom, örömsugár
Aranyozzon!... szivembe'
Égnek, földnek dicső Ura
Szerényen most pihen le.

Szent az Isten, szent az Isten!
Ez ének rezg szivembe',
A mindenség is örökké
Egyedül csak ezt zengje!

Szilyi László.

Napot kérünk a virágokra!

Mért nem nyilik a Jegestenger partjain pünkösdi rózsa és illatos liliom? Mért nincs ott eperfa-lomb, szomorufűz és rezgőnyárfa, mely a magyar ajkat annyi hangulatos dalra fakasztja? Mért nincs ott semmi — csak zuzmarás gyökér és fattyu muhar; azok is elbujnak a hóréteg alá, hogy a végleges dermedéstől megmeneküljenek?

Ugy-e, azért, mert ott olyan hideg van, hogy nem élhetnek a szerves testek? A testek beszüntetik a munkát és megáll az élet. Ezt mindenki tudja.

Melegség kell a pünkösdi rózsának, hogy önmagát kifejleszthesse, a liliomnak szintén, az eperfának, a fűznek, a nyárfának nemkülönben.

Ki mondhatná azt okosan, hogy ez nem igy áll a lelkek nagy világában is? Hiszen az Ur Isten a szellemországot ráépitette a természet országára! A kegyelem nem a levegőben lóg; a megváltás nem az angyaloknak szól, hanem röghöz tapadt, husból, vérből való embereknek. A természet csodálatos módon átjátszik a kegyelemvilágba. Azoknak a jelenségeknek tehát, melyeket a nagy természetben megfigyelünk, vetitett képeit megtaláljuk lelki világunkban.

Kell ott is melegség az élethez, hogy be ne álljon a dermedés. Egy boldog szivet, egy eleven lelket hidegen ki tud elképzelni? Ez paradoxon.

És mi az, a mi melegiti a lelkeket? Ezt ugyan mindenki tudja, még az a gügyögő kisded is, ki szivesen tapad az édes anyja kebelére azért, *mert az szereti.*

Szeretet kell a lelkeknek, akkor nyilnak bennük a buzgóság pünkösdi rózsái, a tisztaság illatos liliomai, a jócselekedetek szinpompás szegfűi, szóval a tiszta boldogság egész paradicsoma. Ámde melyik szeretet az, mely ennyire termékenyili azt a sok millió emberi szivet? Annak valami közös nagy forrással kell birnia, melyből az összes szivekel elegendőképen táplálhassa.

Ugy van! Kőszén melegével, villamos világitással senki nem akarná a nagy természetben a napot pótolni. *Igy lesz egy czentrális tüzfókus a lelkek világában is.* Mi egymás szivét boldogithatjuk, ez kétségen fölül áll, de — nem állandóan. Mi egymásnak elegendők vagyunk, de — csak ideig-óráig. Épen ugy, mint az égő cserfa is fölmelegiti üvegházban telelő pálma-

társát, de csak ideig-óráig, míg a tél elmulik. Hanem ha az összes pálmákat cserfa melegével akarná valaki nevelni, már csak nem tartóztathatnánk magunkat attól, hogy ne nevessünk rajta jóízűt.

Eddig tart a kép. Most jön az alkalmazás. Magyarországból kezd Szibéria lenni. Mintha ki akarna hűlni. A lelkek belemerevednek az elkeseredésbe, megfásulnak a durvaságban, összeaszalódnak az önzésben, elfonyadnak az érzékiségben. Az alázat ibolyáját, a tisztaság liliomját, a buzgóság rózsáját, a jócselekedetnek szegfű-illatát nemsokára a régi pergamentekeresekből fogjuk élvezni igazán.

Mi ennek az oka?

Az, hogy elborult az emberi lelkek melengető czentrális fókusa: *az eucharistia*. Gőz és füst — a fölszabaditott szenvedélyek gőze és füstje — szállott föl a szivekből és oda ékelte magát a szivek és a lelki nap közé. Kapkodunk humanizmus után, kapkodunk szépmüvészetek után, kapkodunk nemzeti eszme után, hogy ezek melengessék föl a dermedő magyar szivecket. Menjetek félre, szerencsétlen Sziszifusok!

Napot kérünk! A keresztény magyar szivek napját! Azt az áldott, azt a kedves, azt a drága, szent, éltető napot: az *eucharistiát!* Hogyan is akartok ti tavaszt varázsolni közénk, ha nem ismeritek a napot? Hisz ez dőre dolog!

Ki és miféle erő fogja életre serkenteni azt az emberi szabad akaratot, melynek végső gyökerei a szivek legbelső oszlásaiba ereszkednek? Hogyan akarsz te oda lejutni? Teleskóppal? Villanyfénynyel? Mechanikával? Festékkel? Tollal? Téntával? Ugyan kérlek, ne nevettesd ki magadat. Hiszen az emberi szabad akaratnak kivülről csak egyetlen-egy éltető eleme van: az isteni malászt, vagyis *a kegyelem*. A kegyelemnek pedig egyetlen bő forrása van: a fölfeszitett Jézus szentséges Szive. És az lüktet az *eucharistiában*.

Látod a logikámat! Állitom, hogy Magyarországot egy dolog képes csak regenerálni: az *eucharistia*. Ehhez van kötve üdvösségünk és kárhozatunk már itt a földön is.

Oh, magyar anyák, ha ti ezt csontvelőig átéreznétek, ha ti nem ismernétek szebb missiót, nemesebb ambicziót, minthogy a feslő bimbócskákra, a ti gyermekeitekre, kik a természet mohóságával vágynak a kegyelem harmata és sugara után, rácresztenétek ezen szentséges napnak melegét! menynyire megfelelnétek ti Istentől rendelt hivatástoknak. Mennyire áldana titeket a megujhodott keresztény magyar haza. Akár mit gondoltok, ezzel ti tartoztok, ez elengedhetetlen adósságtok.

Kérjük és várjuk tőletek, hogy saját példátokkal, saját beszédetekkel, érzési és gondolkozási módotokkal, könyveitekkel, pénzetekkel, imáitokkal, egész életetekkel beviszitek gyermekeitek szivébe és ott cselekvési faktorrá nevelitek azt az édes, kedves, imádott hatalmasságot, melynek neve: *eucharistia*.

—f.

A Boldogságos szűz Mária tisztelete.

Minden jámbor lélek Istenhez közeledni óhajt; de mennyit fárad mennyit tévelyeg, hány kerülő utra, hány téves ösvényre lép, míg a helyes irányt megtalálja. Nemesebben érző szív szinte öntudatlanul emelkedni kiván, mert betölti egész valóját a magasabbra törő vágy.

Szellemi és testi erőnket megfeszitve, fáradhatatlanul futunk vagyon, magas méltóság tiszteltetés eléréséért. Az érvényesülés uralkodó gondolata őrült versenyre késztet. Kiragadjuk rokonaink, barátaink kezéből a sikert, hogy előtérbe lépve dicsértessünk és tömjéneztessünk, meg sem gondolva, hogy téves hit vezet; mert lelkünk elnémithatlan kiáltása nem a földi javakért iparkodik, de egy felséges kép, egy elérhetlen *ideál*, az *Isten* képe lebeg lelki szemeink előtt, nem hágy nyugodni és nem hágy megelégedni a földi lét silány sikereivel!

Eltörölhetlen lángbetűkkel van lelkünkbe vésve a végzetteljes szózat: «*Excelsior!*» *Emelkedni!* mindenáron emelkedni! De hová, te boldogtalan ember? Hisz lehetetlen oly magasra fölkuszni, hogy még magasabbra ne kivánkozzunk; a kielégitett vágyak uj vágyakat szülnek, megizlelve egyszer az emelkedés édes mámorát, megállani nem tudunk.

És vajjon mi késztet minket fölülemelkedni az embereken? Honnan jön az a bátoritó, buzditó hang? Aztán, *többek* akarunk-e lenni a tömegnél vagy *jobbak?* Mily különböző két fogalom, melyet oly gyakran összetévesztünk, mert még abba a kis jóba is, a mit teszünk annyi sok rossz vegyül!!

Halhatatlan lelkünk ugy van alkotva, hogy be nem érheti a földi gyönyörökkel. *Szük* neki ez a porhüvely, a mely folytonos szükségleteivel, alacsony kivánságaival szinte lealázza a fölfelé törekvő lelket.

Föl, föl, a magasba kivánkozunk, de fogalmunk sincs, mily iszonyu nagy utat kellene tennünk, hogy vágyainkat kielégitsük.

Annyit fáradunk, annyit törjük magunkat, míg végre ráakadunk az általunk követendő irányra...

Igy egy szegény asszony de sokat vergődött, de sokat szenvedett, a míg megnyugodhatott!!

Boldogitani az embereket volt élete egyetlen czélja és minden gondoskodása, minden fáradságá a föld rögéhez tapadt! Sokat sirt, sokat gondolkodott és *kevés becsületet aratott!!*

Buzgalmát szépen kiaknázták, szivjóságát kimeritették, feledéssel, mellőzéssel fizetve, midőn reá többé szükségük nem volt; még azt a vigasztaló tudatot sem hagyták meg neki, hogy egy kevés jót tett!

Szegény asszony, ki fogja őt megérteni? Annyira vágyódott egy dicsérő, vagy legalább egy elismerő szó után!

Hányszor kulcsolta össze kezeit és fohászkodott Istenhez:

— Uram, hát rossz uton járok-e én, hogy oly nehéz az előrehaladás? Nem jó-e az, a mit tettem? — kérdé és szinte megzavarodott, hogy a mit ő jónak hitt, azt mások rossznak minősitették!

Nagy és igaz hánatjában sokat elment a templomba, ott a megfeszitett Üdvözitő előtt mondta el minden keservét, minden penaszát! Ugy *szerette* azt a keresztet, lett légyen az az idők viszontagsága által megviselt utszéli fakereszt, vagy az imazsámolyán függő remekmű; mindegy, a kereszt övé is volt egy kicsit, legalább egy vékony szilánk belőle, melyet *rejtve* viselt megsebzett keblében.

Mielőtt a templomot elhagyá, vágyólag tekintett föl az Isten, a *Megfeszitett* édes anyjára. Nem, oda Ő hozzá nem tudott fölemelkedni, oly magasan állott fölötte az a szép szűz Mária! Jézus, az a szenvedő, őt nyitott sebével, kit kigúnyoltak, megostoroztak, tövissel koronáztak, az állott hozzá legközelebb!!

Ha nem is tudott Istensége magaslatáig emelkedni, de mint emberré lett Istenhez, ki érettünk földre szállt, ki érettünk szenvedett és a keresztfán meghalt, ahhoz érezte magát oly közel.

Egy ki nem mondott vágya volt azonban: a Boldogságos szűz Máriát megismerni és szeretni! De hogyan férközzön hozzá?

Az idők multak, jó és rossz napok változtak, tulsulyban lévén mindig az utóbbiak. Kinek, oh kinek mondhatná el titkon tűrt, növekedő bánatát? Ki hallgatná meg őt türelmesen? Hisz annyi baj van a világon és ki-kié a legnagyobb! Ugy érezte az a gazdag, de mégis szegény asszony, hogy könnyiteni kell az ő terhén, különben összeroskad. Kihez folyamodjék? Letérdelt a kereszt előtt, összekulcsolá kezeit és értelmetlen szavakat, ilyesfélét rebegett: Uram, Istenem, én nem vagyok csak gyarló ember, távol állok Istenségedhez, ki értünk annyit tudott panasz nélkül szenvedni; én kifáradtam, kimerültem a szenvedésben, küld, oh küld vigasztaló angyalodat!

Történt azután, hogy ájtatossága végeztével visszatért a világ zajába, napi foglalkozását végezni.

A mint a fényesen kivilágitott utczákon, gyors léptekkel haladt egy ablakból jövő fénysugár szokatlanul megvilágitá *őt* magát és . . . a Boldogságos szűz Mária szobrát . . .

— Ez ő — szólt önfeledten azt sem tudva, templomban van-e, avagy zajos utczán. Sohasem emlékezett, hogy történt, de azt a szobrot ő megvette és megáldatta; különben hogy került volna szobájába, ágya mellé a Boldogságos szűz Mária szobra?

Minden szombaton két nagy viaszgyertyát égetett előtte és a virágok, azok folytonosan körülötte illatoztak, ő maga meg alacsony gyermekszéken ült esténként lábainál, elmondva neki egész életét, minden tévedését, nagy küzdelmét, apró sikereit.

Oh! oly hűségesen vallott meg neki mindent, kezébe téve le multat jövőt és a *jelen* megpróbáltatásait.

Ennyi bizalom és vallomás után eloszlottak-e a gondok?

Az asszony alig tudott volna mást mondani, minthogy csodálatosan megnyugodott zaklatott és fölháborított lelke.

Barátnéjává, bizalmas barátnéjává vált az a Mária, ki ily magasan állt fölötte; egész életén át ugy ragaszkodott hozzá. És az a félóra, a mit saját otthonában, saját szobájában a szűz Mária lábainál tölthetett, adott neki erőt a küzdelemre és a szenvedésre.

És midőn meg az Isten magához szólitá, nagy, fekete pecsétes levél állt a szobor alatt. Rövid, de tartalmas irás.

— Gyermekeim, igazságosan és *szeretettel* oszszátok meg hármatok között vagyonomat; a szűz Mária szobromat, miután köztetek el nem osztathatom, a helybeli templomnak ajándékozom. Harangzugással, diszszel és pompával *vállaitokon* vigyétek a Boldogságos szűz Máriát az Isten házába és ha valaha hitben vagy vigaszban megfogyatkoztok, hozzá folyamodjatok; bevallva neki tévedésteiteket, *tőle* kérjetek erőt az élet küzdelmeire. Ő el nem fog taszitani, ő meg fog *hallgatni*, mert ő megigérte nekem és szent az igéret, mit anya anyának tesz, különösen ha az esdeklő egy gyaró emberi lény, a meghallgató meg Isten Anyja, a mennyország királynéja. *G. C.*

Jelképek.

A szentirás az isteni és az emberi tulajdonságokat, nemkülönben az Uristen ellenségének, a gonosz lélcknek gonoszságát is megfelelő állati jelképekkel fejezi ki.

A szentatyák, mint például Aranyszáju szent János, szent Vazul, szent Ágoston, Origenes különösen szerették az állati jelképeket.

A keresztény művészet is mindenkor fölhasználta e jelképeket, hogy általuk érthető nyelven szóljon a katholikus néphez.

Az egyházi ruhák himzésénél minduntalan találunk majd állati, majd növényi, majd pedig jelvényes jelképeket; a melyek vagy személyeket, vagy titkokat jelképeznek.

Sokszor, nemde, ugy vagyunk egyházi ruháinkkal, hogy töviről-hegyire át meg átnézzük azokat, majd kifogásoljuk az alakot, majd pedig csodáljuk a munkát, nem győzzük eléggé dicsérni a himzést.

»Jaj de szép! remek egy kivitel! Mily izléses a szinvegyület, milyen finom az árnyékolás, milyen gazdag az aranyhimzés.»

Ilyen és hasonló fölkiáltások lebbennek el ajkainkról, midőn egy-egy diszesebb egyházi ruha ötlik szemünkbe.

Azonban csodálva a gyönyörü kézi munkát, arról szinte meg is feledkezünk, hogy azt nem pusztán az emberi, testi szemünkkel, hanem a hit szemével is kell néznünk.

Kétségkivül már az is sok, ha az a drága, az a diszes munka azt a gondolatot ébreszti föl elménkben, hogy ime, ez a pompa, ott, az egyház szolgálatában Istennek hódol, hogy Isten a legfőbb Ur, a kit nem bármilyen hitvány, hanem remek munkákkal illik tisztelni.

Ámde még inkább meghat az az egyházi öltözet diszitése, ha az nem csupán a külső fényével és ragyogásával szól hozzánk; hanem belső jelentőségével is.

Ez a belső jelentőség eleveniti meg tulajdonképen azt a pompás himzést, rajzot, festést.

Ez az, a mi nemcsak kápráztat, hanem a mi tanit is, a mi szivünkhöz szól.

Hogy azonban egyházi öltözeteink és szereink diszitései valóban ilyen, szivhez szólók legyenek: ahhoz szükséges egyrészt az, hogy azok ne üres czifraságok, hanem kellő jelképezések legyenek; másrészt pedig, hogy mi, a kik azokat látjuk és szemléljük, a jelképeket is értsük, vagyis hogy tudjuk: mit jelent például abban a diszitésben a bárány, az oroszlán, a hal a szarvas, a sas, a pelikán, a galamb?

Mit jelent a szív, a kereszt, a nap, a hold, a kehely, horgony, kéz? Mit jelent a buzakalász, a szőlőlevél, alma, liliom, rózsa?

Bizonnyal kedvesen veszik azért a t. olvasók, ha a különféle gyakrabban előforduló jelképes diszitések közül néhányat röviden fölsorolunk.

Állati jelképek.

Bárány.

A bárány keresztelő szent Jánosnak eme szavaira tereli emlékezetünket: «*Ime az Isten Báránya*», valamint Izaiás próféta eme jövendölésére is: «Mint a bárány a vágóhidra vitetik és nem nyitja föl száját.» Iz. 53, 7.

Jelenti a bárány Krisztus áldozatkészségét is, valamint a *szelidségét* és a *türelmét* is, melyet a szenvedése idején tanusitott.

Senki sem nyithatja föl a hét pecsétes könyvet, olvassuk a Jelenésekben, hanem csak a bárány. (Jel 5. fej. 6, 8. 14. v. † „ ") Ezt jelképezi az a kép, hogy a bárány a hét pecséttel lepecsételt könyvön fekszik.

A bárány néha a *föltámadást* jelzi, ekkor zászlót tart.

Az oroszlán.

Az oroszlán kiváló jelképe a Messiásnak; a ki ugy igértetett meg, mint Juda nemzetségéből származó oroszlán.

Közönségesen koronával, jogarral és kereszttel ábrázoltatik.

Az oroszlán Jézusban *Istennek amaz erejét* jelenti, a melylyel Jézus a sátánt legyőzte. «*Ime győzött a Juda nemzetségéből való oroszlán.*» (Jel. 5: 5.)

A monda szerint az oroszlán holtat kölykezett és azt a saját leheletével harmadnapra életre keltette. E mondában Krisztus képét találjuk, a

kit Isten harmadnapra halottaiból föltámasztott.

Az oroszlán képe azonban gyakran az ördög jelképezésére is használtatik. Sz. Péter I. lev. 5 fej. 8 versében ugyanis igy int minket:

«*Józanok legyetek és vigyázzatok, mert a ti ellenségtek, az ördög, mint az orditó oroszlán körüljár, keresvén, a kit elnyeljen.*»

Végül az oroszlán még szent *Lukács* evangelistának is jelképe; ekkor azonban szárnyakkal jelenitik meg.

A hal.

A hal harmadik jelképe az isteni Üdvözitőnek; még pedig a legrégibb kortól kezdve.

Görögül Ἰχθύς a hal neve.

A görög szó minden betüje egy-egy külön szót jelent.

ι	= Ἰησοῦς	magyarul:	= Jézus
χ	= Χριστός	«	= Krisztus
θ	= θεοῦ	«	= Istennek
υ	= υἱός	«	= Fia
σ	= σωτήρ	«	= Megváltó.

A hal képét már a katakombákban is föltaláljuk az oltárokon, gyakran pedig nyárson.

Azonban nemcsak az Üdvözitő, hanem a hivek jelképezésére is szolgál a hal.

Tertullián ugyanis igy ir (de Bapt.): «Mi a vizben (keresztségben) világra jöve a mi Urunkhoz, Jézus Krisztushoz a halhoz illő halacskákká leszünk.»

A katakombákban a hal gyakran kenyeret és bort tart kosárban a hátán. Ily módon a szentségekkel ellátott keresztényeket jelzi; ugy, mint a bárány is nemcsak az Ur Jézust, hanem az apostolokat és a hiveket is jelenti. Amazokat ugyanis az isteni Mester, mint bárányokat a farkasok közé küldi; emezeket pedig mint jó Pásztor, szent Péter őrizetére és legeltetésére bizza. (Máté 10. Ján. 21, 15.)

Folytatjuk.

Az Örökimádás temploma orsz. bizottságának nagygyülése.

November 19-én, magyarországi szent Erzsébet ünnepén, gyült össze az ország katholikus társadalmának szine-java, hogy a felejthetetlen Erzsébet királyné emlékének kegyeletes szivvel és szóval áldozzon s előbbre vigye azt a nagy czélt, mely az áldott lelkü királyné emlékét nemcsak mulandó szoborral akarja megörökiteni, hanem a szüntelenül imádkozó s eget ostromló lelkek számára akar fényes hajlékot nyitni, hol nemcsak hideg kő vagy ércz, hanem érző szivek fogják az emlékezést századokon át ébren tartani s az Oltáriszentség szerelmében és imádásában fognak találkozni a lelkek a nagy királyné érzelmeivel, ki mig e földön járt, legdrágább perczeinek tartá azokat, melyek alatt a szentségi Üdvözitővel társalgott.

Az országos bizottság nagygyülését ünnepélyes szentmise előzte meg, — melyet az Angolkisasszonyok tem-

plomában méltóságos és főtisztelendő gróf Mailáth Gusztáv Károly, erdélyi püspök ur tartott dr. Városy Gyula pápai praelátus, Kánter Károly apát stb. asszisztenciájával. — A szentmise fényét nagyban emelte a budapesti közp. papnevelő énekkarának gyönyörü, teljesen egyházias szellemü éneke.

Az istentisztelet után a közönség átvonult a katholikus-kördisztermébe, hol 10 óra után kezdetét vette a nagygyülés, melyen *Császka* György kalocsai érsek uron kivül, ki a kellemetlen időjárás daczára is megjelent kimutatni lelkesedését az Oltáriszentség nagy ügye s a szeretett királyné emléke iránt, megjelentek őrgróf *Pallavicini* Edéné, *Zichy* Nándorné grófné, *Zichy* Livia grófné, *Wenckheim* Frigyesné grófné, *Andrássy* Aladárné grófné, *Barkóczy* báróné, *Zichy* Nándor gróf, *Cziráky* Antal gróf, *Hugonnay* Béla gróf főispán, *Márkus* József Budapest főpolgármestere, *Városy* Gyula dr. praelátus, *Kánter* Károly apát, *Margalits* Ede, *Csillag* Gyula egyetemi tanárok, *Mihályfi* Ákos, *Kürcz* Antal stb. stb.

A nagygyülést Mailáth püspök ur a következő beszéddel nyitotta meg:

«Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Mélyen tisztelt nagygyülés!

Összejöttünk a mai napon, hogy az Örökimádás templomának építésére alakult országos bizottságok kiküldötteiként beszámoljunk két évi működésünkről, megbeszéljük a teendőket, hogy a czélt, melyet magunk elé tüztünk, minél biztosabban elérhessük.

Áldjuk porában is azt a nemes szivet, melyben megfogamzott a gondolat, hogy szegény, jó felejthetetlen királynénk emlékére, ama nagy bűn reparálására, ily megrenditő szerencsétlenség távoltartására templomot emeljünk. Kinek lelkében fogamzott meg e magasztos eszme? Egy szentéletü urnő, özv. Cziráky Jánosné gr.-nő lelkében. Valóban magasztos, nemes gondolat! Mert mit használna, ha egy rövid istentisztelettel akár évenkint leróná hálánkat szeretett, felejthetetlen királynénk iránt? Használna, igaz, ez is az ő lelkének, de nem eleget, nem annyit, mintha állandóvá, folyton tartóvá teszszük kegyeletes megemlékezésünket.

Mily csodálatos az összefüggés ezen rettenetes esemény s az örökimádás között! Mert sülyedhetett volna-e az ember annyira, hogy egy ártatlan anyának, a mi nemzetünk anyjának, gyilkos tőrt döfjön szivébe, a ki mást, mint jót, semmit nem tett, — sülyedhetett volna-e az ember ennyire, ha nem távolodott volna el az egész társadalom az Ur Jézustól? Az isteni Gondviselés figyelmeztetni akart bennünket, hogy nem él bennünk Jézus szelleme, nem táplál a szentségi Jézus imádása. Köztünk sincs, a ki azt mondhatná: én mindent megtettem azért a Jézusért, a ki jelen van a szegényes ostyában. A mi szeretetünk, imádásunk jelének, az Örökimádás templomának nagyon szépnek, nagyon fényesnek kell lenni, hogy méltó legyen Jézushoz, hogy folytonos imádság, kérlelés legyen, melynek ez lenne a refrainje: Vezesd

vissza magadhoz Jézusunk, magyar népedet! Tanácsold e népnek, hogy képes legyen is, akarjon is nagyot művelni. Adj nemzetünknek erős és határozott jellemeket, adj a gazdagoknak, kik e fővárosban vannak, nagy szivet, hogy lemondjanak minden fölösleges kényelemről, fényüzésről, hogy annál többet juttassanak a jótékonyság oltárára, a nyomor enyhitésére.

Én nagyon sokat várok ezen czél megvalósitásától! A főváros ugyis nagyon szegény templomokban. A mi fáradozásunk egy olyan helyet készit, a hol maga az Ur Jézus fogja gondozni a hiveket. Az Ur Jézus egy tekintete magábaszállásra inditotta Pétert; — a bűnös is, ha vétkezik, azért még nem veszitette el hitét, — egy tekintet elég lesz neki az oltárról, hogy a bánat könyeit hullassa. Az Isten utjai nem lármásak, hanem mélyen a szivekben működnek. És itt kell, az ország fővárosában kell fölépitenünk az Ur ezen uj hajlékát, mivel az ország fővárosa mindnyájunké. Ha itt lesz a templom, az egész ország mintegy ide zarándokolhat, hogy az Ur Jézus kegyelmét családjára, mindenére leesdje. És a fővárosnak rendkivüli eszközökre is szüksége van, hiszen hányan dolgoznak a lelkek rontásán! Az a sajtó, a mely az utolsó évtizedekben megerősödött s sajnos, csak számban szaporodott, a tekintélyt teljesen alázta. Nincs ma falu, a hova el nem hat, a hova a rombolást el nem viszi. Aztán az egész ország fiatalsága hol van nagyobb és állandóbb veszélyeknek kitéve, mint főleg itt? Kirakatok, optikusok s egyéb emberek, szinházak együttesen, tervszerüen működnek össze, hogy mindent kitépjenek a szivből, a mi fölemelhetné, a mi nemessé, szentté tehetné.

Égető szükség van tehát arra, hogy néhány ezer lelket legalább megóvjunk a romlástól az Örökimádás templomának fölállitásával. E két év alatt is a gyüjtő-bizottságok nagyon sokat tettek. Azért jöttünk most össze, hogy siettessük, a mennyire tehetjük, előbbre vigyük a szent ügyet, tanácskozzunk a módozatokról. — Miután megköszönöm, hogy oly szép számmal összegyültek s ő nagyméltóságának megjelenéseért hálás köszönetet mondok, a nagygyülést megnyitom!»

A püspök urnak a nagygyülés által kitörő lelkesedéssel fogadott megnyitó beszéde után *Gyürky* Ödön dr. terjesztette be alább olvasható titkári jelentését s a vidéki bizottságok működéséről beérkezett adatokat. Ezeknek örvendetes tudomásul vétele után a nagygyülés az elnöklő püspök ur inditványára köszönetet szavazott Gyürky Ödön dr.-nak, ki fáradságot nem ismerő buzgósággal végezte a titkári teendőket.

Végül nagyméltóságu *Zichy* Nándor gróf fejezte be lelkes szavakkal nagygyülést.

«Én részemről — ugymond — folyton figyelemmel kisérem a mi működésünket.

Ebből azon őszinte óhajom sarjadzik, bár lenne a bizottság működése s azon áldozat, a melyet ho-

zunk, a magyar katholiczizmus hitbuzgalmának statisztikája.

Fölemel a gondolat, hogy felséges királyunkkal fájdalomban, buzgó áhitatban, kegyeletben egyesülhetünk. Nem oly sok polgár van, a ki ezt a mai napon megtehetné.

Reménységünk horgonya a felséges uralkodóház minden egyes tagjának igaz, bensőséges katholikus érzülete.

Láttam, hallottam, hogy egyes bizottságok mulatságok rendezésével is akarják szolgálni ügyünket, de ne feledkezzünk meg arról sohasem, hogy a keresztény érzés mélyitése az egyedüli alap, a melylyel nagyot, anyagilag és szellemileg nagyot művelhetünk.

A mult század elején az Oltáriszentség és az örökimádás kultusza uj lendületet nyert, miután a hivek belátták, mily hasonlithatlanul nagy szeretet és kegyelem az, hogy Üdvözitőnk az Oltáriszentségben folytonos jelenlétével és áldásaival ajándékozta meg Egyházát. Ennek a hitételnek elevenebb tudata és lüktetése vált szükségessé a század minden küzdelmei és az Egyház minden megtámadtatásai között. Az ujabb mozgalomnak az egyházi rendből kell kiindulnia, de szükséges, hogy a hivek ezrei csatlakozzanak hozzá. Adjunk hálát az isteni Gondviselésnek, hogy az Egyház küzdelmei közt e mozgalomhoz egyházunk és nemzetünk javára csatlakoznunk engedett s abban részt vehetünk; ez ugyanaz az isteni Gondviselés, mely nem engedte, hogy a magyar nemzetet a hitélet elzüllése a pusztuló nemzetek sorába sodorja.

Avagy nem észleljük-e e hitélet sülyedésével az erkölcsi és állami lét pusztulásának ijesztő jelenségét a messze Keleten?!

Az Örökimádás nagy eszméjéhez kapcsoljuk a hála és kegyeletes megemlékezés azon adóját, melylyel a boldogult felséges asszony, Erzsébet királyné emléke iránt viseltetünk. Ezért kivánjuk fölépiteni az Örökimádás templomát s a hitélet bensőségének fejlesztése, a katholikus élet eröteljes megnyilvánulása biztositja majd az Örökimádás templomának megfelelő létesitését.

De legyünk meggyőződve arról, hogy működésünk igazi értéke nem az emelendő épület nagyszerüségében, nem a márvány diszében, nem az arany és drágakövek csillogásában rejlik, hanem hitéletünk ujjáéledésében, gyarapodásában és a szív melegében.

Tartsunk csak ki és ne csüggedjünk e mozgalomban s megjön az az idő, midőn az Örökimádás-templomban megtaláljuk hitéletünk külső és belső megnyilvánulását.»

Hosszu és lelkes taps követte *Zichy* Nándor szavait, kinek Mailáth püspök meghatva mondott köszönetet.

Ezután ***Mailáth*** gróf berekesztette a gyülést és fölkérte *Császka* érseket, hogy adja főpásztori áldását a gyülekezetre.

A jelenlevők térden állva fogadták Kalocsa ősz főpásztorának áldását s ezzel a gyülés véget ért.

***

Titkári jelentés.

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Ur!

Nagyméltóságu Elnökség!

Mélyen tisztelt Nagygyülés!

Épen e napokban, november 10-én mult el két éve, hogy ugyanezen teremben megalakult az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás templom országos bizottsága.

A fájdalom és gyász sötét napjai voltak azok, gyász és fájdalom szorította el mindnyájunk szivét, siratván gyászos halálát felejthetetlen Erzsébet királynénknak, nemzetünk anyjának, a magyarok szeretett királynéasszonyának. A nemzeti gyász eme szomoru napjaiban született meg Istenben boldogult, nemes emlékü özv. Cziráky Jánosné grófné szivében az a magasztos eszme, hogy emeljünk templomot Erzsébet királyné emlékének, mely a legfölségesebb Oltáriszentség örökimádásának legyen szentelve, melyben szünetlenül imádtassék a legmagasabb Oltáriszentség, melyben éjente és nappalonta egyképen buzgó fohászok szálljanak az égbe, hogy az Oltáriszentségben jelenlévő édes Üdvözitő védje, oltalmazza drága hazánkat s vezérelje üdvösségre a mi lelkünket.

Nem lehet az én föladatom elmondani, hogy mily apostoli lelkesedéssel fáradozott ezen magasztos czél érdekében boldogult szentéletü elnöknőnk, hogy mily buzgalommal követi nyomdokait az ő utoda a munkában, az erényekben és nemes lelkesedésben, őrgróf *Pallavicini* Edénné, hogy mennyit tettek, fáradoztak e czél elérésén a hölgybizottság tagjai. Mindez a nagy mű elkészültével bizonyára avatottabb méltánylásra találand és meg lesz örökitve az örökélet könyvében is.

Én csak számokban akarom kifejezni e két év munkájának eredményét, számokban akarom összegezni azt az eredményt, melyet két év alatt elérnünk sikerült. Hadd beszéljenek ezek a számok minden szónál világosabban, érthetőbben.

Az Erzsébet királyné emlékére emelendő Örökimádás templom czéljaira a bizottság rendelkezésére állanak jelenleg a következő összegek:

	korona
A Magyar Általános Hitelbanknál kezeltetik készpénzben	331,394·03
Értékpapirokban	1,200·00
Takarékpénztári könyvekben	10,601·10
Összesen	343,196·03
Évi részletekben fizetendő adományok...	10,064·00
Összesen	353,200·03
A vidéki bizottságoknál kezeltetik...	49,875·68
Összesen tehát	403,135·71

Ha pedig ehhez hozzávesszük azon gyüjtéseket, melyek hivatalosan hozzánk még bejelentve nincsenek, de a melyekről más uton tudomásunk van, ugy legalább is 450.000 koronára, *tehát csaknem félmilliá koronára* lehetjük azon összeget, mely jelenleg rendelkezésünkre áll.

Ez eredmény elérésében nagy része van *vidéki gyüjtő bizottságainknak.* A központi bizottság ugyanis a ke-

gyeletes mozgalom kiterjesztése czéljából az 1899. év nyarán különösen özv. báró *Sennyey* Pálné és *Sennyey* Miczi bárónő buzgólkodása folytán számos vármegyében és nagyobb városban vidéki gyüjtőbizottságokat alakitott, melyek nem egyikeaz Oltáriszentségben jelenlévő édes Jézusnak szeretetétől lelkesitett hölgyek vezetése alatt valóban buzgó és lelkes működést fejt ki. E vidéki bizottságok működéséről — a beérkezet jelentések sorrendje szerint — a következőkben tehetek jelentést:

1. *Pozsonymegyei gyüjtő-bizottság.* Kiterjed Pozsony vármegye és Pozsony sz. kir. város területére. A bizottság védnöke *Izabella* főherczegnő ő fensége. Elnök: Báró *Vay* Dénesné. Alelnökök Brolly Tivadarné, Klempa Bertalanné, Palugyay Józsefné, Bacsák Pálné. Pénztárnok: Palugyai József. Ellenőr: Klempa Bertalan alispán. Jegyző: Pápay István. Ezeken kivül ügybuzgó tevékenységet fejt ki a kegyeletes czél érdekében Zandt Ödön kanonok. A bizottságnak mintegy 40 működő tagja van. Gyüjtések főleg a gyászistentiszteletek alkalmával tartattak. Eddig gyüjtött összeg 7500 korona, mely egy ottani takarékpénztárban van elhelyezve.

2. *A zólyommegyei bizottság.* Kiterjed Zólyom vármegye és Beszterczebánya város területére. Elnök nemeskéri *Kiss* Pálné szül. *Szapáry* Vera grófnő. Alelnök: dr. Tiller Béla ügyvéd. Titkár: Balovich Lajos főgimnáziumi tanár, pénztáros: Glatz János. A templomi gyüjtések az egyházmegyei hatósághoz küldettek. — A bizottság gyüjtése 1591 kor. 70 fillér, továbbá Zólyom vármegye adománya 400 korona, mely összeg egy ottani pénzintézetnél van elhelyezve.

3. *Temesmegyei gyüjtő-bizottság* kiterjed Temesvár sz. kir. város és Temesmegye területére. A bizottság 1900 április hó 7-én alakult meg s azóta nagy buzgalommal működik. Elnök *Desseffy* Aladárné grófnő, társelnök Molnár Viktor dr. főispán, jegyző Sulyok István, pénztáros Pacha Ágost. A központon kivül alakitottak 11 járási bizottságot külön elnökségekkel. E szervezetnek köszönhető, hogy a bizottság gyüjtése néhány hónap alatt 5678 K. 20 fillért tesz ki, mely az ottani takarékpénztárban van elhelyezve. A bizottság decz. 2-án tombola-estélyt rendez Temesvárott.

4. *A veszprémmegyei bizottság.* Elnöke Fenyvessy Ferencz főispán. Pénztárnoka Ferényi Antal szentszéki ülnök. Gyüjtésének eredménye 1453 korona 73 fillér, mely az ottani takarékpénztárnál van elhelyezve.

5. *Sopronmegyei bizottság.* Kiterjed Sopron vármegye és Sopron sz. kir. város területére. Diszelnök *Esterházy* Miklósné herczegasszony. — Elnök *Haller* Józsefné. Alelnökök Baán Endréné és Cavallár Vilmosné. Pénztárnok és titkár Horváth Viktor kismartoni esperes. Az első évi gyüjtés eredménye volt 10,034 korona 54 fillér, mely a központhoz beküldetett. A második évi gyüjtés most folyik, részint templomi gyüjtések, részint a hölgybizottság tagjainak gyüjtőivein.

Eddigi eredmény 723 korona, mely a bizottság által kezeltetik.

6. *Győrmegyei bizottság.* Kiterjed Győr vármegye és Győr város területére. Elnöke grófi *Zichy* Ottóné sz. grófi Csáky Gábriela grófné. Pénztárnoka Gieszwein Sándor dr. kanonok. A templomi gyüjtések eredménye az egyházmegyei hatósághoz küldetett. A mult évben a gyüjtést nagyban megnehezitette az a körülmény, hogy a megye legnagyobb részét árviz tette tönkre. Az idén a bizottság ujabb buzgalommal fogott a gyüjtéshez, melynek eredménye eddig 817 korona 85 fillér, mi a központhoz beküldetett.

7. *Bars vármegyei bizottság.* Védnöknő: *Augusztá* kir. herczegnő ő fensége. Elnök: báró *Révay* Simonné. Alelnök: Klobusiczky János. Ügyvivő alelnök: Simonyi Béla alispán. Pénztárnok: dr. Bottka Győző. Jegyző: ifj. Mailáth István. A bizottság nagy lelkesedéssel fáradozik. Eddigi gyüjtése 4517 korona 21 fillér, a mihez járul a Bars vármegye törvényhatósága által adományozott 1000 korona, összesen 5517 korona 21 fillér, mely az ottani bizottság által kezeltetik.

8. *Szabolcsmegyei bizottság.* Elnök *Miklós* Lászlóné. Pénztárnok: dr. Kállay Rudolf. A templomi gyüjtések az egyházmegyei hatósághoz küldettek. «A bizottság — mint a jelentés irja — megalakulása óta folyton oda működött, hogy mennél szélesebb körben terjedjen el a mozgalom. E czélból több izben templomi gyüjtéseket eszközölt, jelenben pedig «Uránia» előadásokat rendez, sikerülvén az Uránia szinházat e czélra megnyernie.» Mult évi gyüjtése 2660 korona a központhoz beküldetett, jelenleg 1600 korona van a bizottság kezelésében.

9. *Heves vármegyei bizottság.* Kiterjed Hevesmegye és Eger város területére. Elnöke: *Kállay* Zoltánné. Titkár Halászy Caesar. A bizottság lelkes és buzgó működéséről következőket irja a jelentés: «A vallásos és hazafias czél érdekében összegyüjtöttük Eger város és Hevesmegye társadalmának szinejavát. Nemcsak a megye székhelyén alakitottunk gyüjtő-bizottságot, hanem a vidéken is. A vidéki bizottságok területükön, a helyi viszonyok természete szerint önállóan végezték ugyan gyüjtéseiket, de állandó összeköttetésben vannak székhelyi bizottságunkkal». Ezen lelkes működés eredménye 4314 korona 98 fillér, mely a bizottság kezelése alatt áll. A templomi gyüjtések az egyházmegyei hatósághoz küldettek. A bizottság deczember 1-én nagyszabásu művészestét rendez Egerben.

10. *Nyitramegyei bizottság.* Kiterjed Nyitra vármegye és Nyitra város területére. A bizottság e hó 6-án alakult meg véglegesen hat évi idő artamra. Elnöke *Thuróczy* Vilmosné. Alelnökök Tombor Cornélné, dr. Bangha Istvánné, Sándor Pálné, herczeg Odescalchy Gézáné, báró Haupt Stummer Lipótné, dr. Thuróczy Károlyné, Pongrácz Kálmánné. Pénztárnok özv. Kopcsányi Nándorné. Titkár Csillaghy Gyula. Az igy megalakult bizottság nagy lelkesedéssel fogott hozzá a munkához, hogy a

jelentés szerint «ezen ép oly annyira hazafias, mint vallásos czél magasztosságától áthatva igyekeznek annak megvalósításához hozzájárulni. A bizottság által gyüjtetett eddig 2218 korona 18 fillér, mely a bizottság kezelése alatt áll.

11. *Komárommegyei bizottság.* Elnöke *Ghyczy* Dénesné. A vármegyét ért eleni csapások és károsodások itt is sokban megnehezitették a gyüjtést. Azonban mégis eddig 2036 korona 67 fillért gyüjtött össze a bizottság, mely a központhoz beküldetett.

12. *Torontálmegyei bizottság.* Elnöke: *Rónay* Olga. Alelnökök: dr. Dellimánics Lajos, Dellimánics Lajosné, Terisics Zoltánné, Botha Béla. Pénztárnok Grandjean József. Titkár: Strosz Béla. Gyüjtésének eredménye 4878 korona 90 fillér, melyből 4000 korona a központba beküldetett, 878 korona 90 fillér, a bizottság kezelése alatt áll.

13. *Baranyamegye.* Kiterjed Baranya vármegye és Pécs város területére. Elnöke: *özv. Mailáth Györgyné.* Alelnök: Jável Kálmánné. Jegyző: Döbröny Alajos. E bizottság most október 28-án tartotta évi közgyülését, melyen Jável Kálmánné alelnök egy lelkes nyomtatásban is megjelent jelentésben számolt be a bizottság müködéséről. A bizottság által gyüjtött összeg; 4322 korona és 50 fillér, a központi pénztárba küldetett.

14. *Turóczmegyei bizottság.* Elnöke ifj. *Justh* Györgyné. Alelnök: Fekete Miklósné. Jegyző: Cserei Emil. Gyüjtésének összege 1183 korona 93 fillér, mely összeg a központhoz beküldetett.

15. *Zemplénmegyei bizottság.* Elnökei: özv. báró *Sennyey* Pálné és *Sennyey* Miczi bárónő, kik a mult évben nagy lelkesedéssel fáradoztak még a megye határain tul is ügyünk érdekében. Mint a bizottság jelentése irja: az idén az eredményes gyüjtést akadályozta az a körülmény, hogy a megye közönsége más helybeli jótékony czélokra volt igénybe véve. Özv. báró Sennyey Pálné utján ez évben a központi pénztárba befolyt 1464 korona.

(Folytatása következik.)

Oltáregyesületi ügyek.

A budapesti Oltáregyesület alapitásának 42-ik évfordulóját kilencz napi ájtatossággal ünnepelte meg november 11.—20-ig az angolkisasszonyok templomában. Mindennap este hat órakor szentbeszéd és litánia volt a legfölségesebb Oltáriszentség kitétele mellett, mikor is a hivek nagy számmal és épületes buzgósággal vettek részt az ájtatosságon. November 18-án és 19-én Erdély fáradhatatlan püspöke, *Mailáth Ausztáv Károly gr.* végezte a szertartást s ugyancsak ő szolgáltatta ki 20-án a nagyszámu hivőknek a szent áldozást.

A budapesti Oltáregyesület II. igazgatója, *Kutschera József* ur komáromi plébánossá választatván, a budapesti Oltáregyesületben viselt tisztétől s az «Örökimádás» szerkesztésétől megvált. Midőn a távozó II. igazgatótól és szerkesztőtől bucsut veszünk, kötelességünk a nagyrabecsülés és őszinte szeretet hangján megemlékezni azon érdemekről, melyeket ugy az Oltáregylet szent czéljának buzgó és önzetlen munkálásával, mint lapunk alapitásával és tiz hónapon keresztül való, fáradságot nem kimélő szerkesztésével szerzett. Erős a reményünk, hogy ha testileg el is távozott körünkből, az érzelmek közössége s a törekvések azonossága, melyek ugy az Ő, mint a mi részünkön a szentségi Udvözitő dicsőségét s az eucharisztikus tisztelet terjedését czélozták és czélozzák, továbbra is összetart bennünket s hogy lapunk olvasóközönsége, mely Őt nemes gondolkozásáért tisztelni és szeretni tanulta, gyakran fog találkozni soraival; mert uj, diszes állásában melyet, hogy Isten szive szerint s boldogan viseljen, őszintén kivánjuk — bizonyára fog, bokros teendői mellett is, szükséget érezni, hogy szive meleg érzelmeit az Üdvözitő Jézus dicsőségére a lelkek üdvére régi hivei előtt is kitárja. A távozó II. igazgató helyére Vaszary Kolos bibornok-herczegprimás *dr. Glattfelder Gyulát*, a központi papnevelő tanulmányi felügyelőjét nevezte ki, ki az «Örökimádás» szerkesztését is átvette.

***

A komáromi Oltáregyesület november 11-én tartotta közgyülését, mely alkalommal az egyesület ügyes kis füzetben számolt be 1899/1900. évi működéséről. Bevezetésül következő szavakkal fordult tagjaihoz:

A nemzet nagyjainak szobrokat emel; érczbe, kőbe vési nevüket, hogy az idő el ne törülje emlékőket. De minden névnél maradandóbban, könél, érczbetűnél szilárdabban él egy név emléke: az Ur Jézusé. 1900 esztendő nem törülte ki nevét az emlékezetből, ellenkezőleg ugy irta azt be az emberiség történetébe, hogy nincs küzdelem, háboru, nincs müvelődés, nincs tudomány, csak ezen név körül. Az ember e névért tanul és ha tudományával ellene fordul keserü önvallomással, meghasonlott fájdalmas élettel fizet. Az ember e névben hisz, e névben remél, e név erejében küzd, szenved — meghal. E név körül forog a mi egész életünk. — Ezért akarunk élni, ezért meghalni. — S vajjon miért oly élénk ezen névnek ismerete, miért oly közeli a tisztelete. Azért, mert az Ur Jézus egy soha meg nem hálálható gondviseléssel nevét az Oltáriszentség rendelése által feledhetlenné tette.

Az első egyházról azt mondja a Szentirás, hogy állhatatosak valának az apostolok tanában és a kenyértörésben (az Oltáriszentség vételében és tiszteletében); minden időnek, minden kornak ez a kötelessége.

Előttünk mások tisztelték az Oltáriszentséget, most mi rajtunk a sor s mi majd másoknak adunk idővel helyet.

Az oltáregyesületeknek különösen

czéljuk az, hogy őrizői legyenek egy folytonos tiszteletnek s az Isten mindenkitől számon fogja kérni, hogy mennyit tett annak érdekében. Mert mindenki nemcsak magáért felelős, hanem azokért is, a kik tőle függenek. Nagyobb érdemet nem szerezhetünk, mintha a személyes buzgóságunk által oda hatunk, hogy körünkben mindenkit annak őszinte tiszteletére birjunk, a mit mi is szivünk legigazibb érzelmével tisztelünk. A mi buzgóságunk mások buzgóságának csirája, a mi lanyhaságunk mások romlása. — Milyen kegyelettel lép bárki is Róma földalatti katakombáiba, a hol a keresztények az Oltáriszentség tiszteletére és vételére gyültek s ezrével ontották vérüket; meggyőződésük, hitük szilárdsága a mi hitünket is erősíti. Milyen fájdalmas emlékü e mellett mások hitgyöngesége, hittagadása. Ugy állunk mi is. Hiterősségünk másokat is buzdit, gyöngeségünk, lanyhaságunk másokat is lankaszt. — Tartson össze mindnyájunkat az Oltáriszentség tisztelete és egyesületünk hasonló lesz egy épülethez, melynek alapköve maga az Oltár, háziszabálya Krisztus törvénye, czélja az Ur Jézus tisztelete, jutalma magunk és mások örök üdve.

Majd közli az 1899/1900-i pénztári kimutatást, mely szerint a *bevétel:* 1. Az 1899/1900. évi tagsági dijakból, 315 kor. 89 fill. 2. A szeptember 2-iki kegyes adományokból 8 kor. 55 fill. 3. Kamat 2 kor. 74 fill. 4. Érmekből 1 kor. 60 fill. Összesen 328 kor. 78 fill. *Kiadás:* 1. 1899. október 30-án Requiemért 7 kor. 2. 5 méter szalag 6 kor. 3. 8 méter fekete posztószőnyeg az ujszőnyi templomnak 25 kor. 60 fill. 4. Az egyes. zászlóra adott az egyl. pénztára 200 korona. 5. A meghivók szétküldésére 10 kor. 6. Nyomtatványokra 20 kor. 40 fill. Összesen 269 kor. Bevétel összesen 328 kor. 78 fill. Kiadás összesen 269 kor. Pénztári maradmány 59 kor. 78 fill.

Az egyesület diszlobogót is készittetett, melynek, költségeit részint gyüjtésből fedezték, részint az egylet hozzájárulásából.

A gyüjtés utján befolyt adományok összege 135 kor. 20 fill. Ehhez a számadás kiadás rovatának 4. tétele szerint az egylet pénztára még 200 koronát adott s igy összesen 335 kor. 20 fill. járult a diszlobogó költségeihez, mely összesen 675 kor. 80 fillt tett ki.

Az egyesület jelenlegi tisztviselői: Igazgató-helyettes: Böschatt Ferencz. Elnök: özv. Stollár Alajosné. Alelnök: Markovics Józsa. Titkár és pénztáros: Hollaky Árpádné. Gondnok: Mirkva Henrikné. Jegyző: Wiedermann János. *Választmányi tagok:* Angeli Józsefné, Bodor Béláné terjesztőnő, Diósy Antalné, Ghyczy Dénesné, özv. Gregovics Gáborné, Hornyák Lajosné, Horvát Anna terjesztőnő †, Horvát Jánosné terj., Kalabusz Istvánné, özv. Kálmán Istvánné, K. Lendvay Sarolta, özv. Kutschera Györgyné terj., özv. Mager Ottóné terj. Marczeglia Antalné, özv. id. Mike Károlyné, Molecz Tivadarné, Nagy Jánosné, özv. Pázmány Béláné, özv. Piller Antalné, Rixner Lipótné, özv. Siegler Károlyné, Schmidthauer Lajosné, özv. Székelyi Jánosné, Szilágyi Lenke, özv. Szombati Floriánné, özv. Takáts Jánosné, Tátray Józsefné, özv. Vellert Józsefné terj., Ziegler Albertné, Ziegler Nándorné, Zsidek Mihályné.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1900. junius és julius hóban befolyt dijak.

Pfannenwaldné 2 k, Deák Rozália 1 k, Deák Julianna 40 f, Sándor Julanna 24 f, Zupka Erzsébet 24 f, Timár Zsigmondné 2 k, Bakó Mari 40 f, Bakó Ferenczné 24 f, ifj. Vimmer Józsefné 1 k, Poór Mari 24 f, Szmicsek Róza 2 k, Ürge Antalné 40 f, Dénes Ferencz 1 k, Jámbor Mária 4 k, Sternéder Róza 2 kor., id. Kizsó Józsefné 24 f, ifj. Kizsó Józsefné 24 f, Pálfi Jánosné 2 k, Skalicza Mari 24 f, Mohácsi Karolin 2 k, Mohácsi Emma 2 k, Mohácsi Mariska 2 k, Biroy Gyuláné 4 k, Ullerich Anna 2 k, Rihacsek Luiza 1 k, özv. Pataky Károlyné 2 k, Margarita Sperling 4 kor., Száder Apolónia 3 k, Szwoboda Amália 1 k, Alexy Anna 1 k, Szabó Mária 1 k, Major Józsefné 60 f, Németh Erzsébet 60 f, Mukrauer Anna 2 k, özv. Garder Józsefné 1 k, özv. Gohlné 2 k, Matulay Magdolna 1 k 20 f, Salvini Teréz 6 k, Zehrmann Mária 2 k, Jiskra Magdolna 2 k, Fekete Julianna 1 k, Müller Mórné 1 k, Csövek Rózi 1 k, Bors Rózi két évre 2 k, Rétay Jánosné 2 k, Noszeda Tivadarné 2 k, Richter Józsefné 4 k, Palomsky Zsuzsanna 24 f, Muncz Mária 24 f, dr. Emmer Kornélné 24 k, Posztoczky Ivánné 2 k, Ft. Zsetkey Lajos plébános ur a dobó-ruszkai tagok részéről 44 k 38 f, Erl György 2 k, M. Thérese de Beynac 2 kor, Beösze Jánosné 2 k, ft. dr. Tóth József megbizott ur által Alsó-Bagodról 4 k és Szombathelyről 14 k 32 f, ft. Szentes Anzelm Zirez 4 k, ff. Ehrengruber Viktor plébános ur által Nadlányról 12 k, Patay Istvánné 2 k, Wagner Ilona 2 kor, Metzner Erzsébet 80 f, Kálhock Gézáné 2 kor, Gundrum János 1 k, Gundrum Erzsébet 1 k, Szabó Mária 1 k, Fehér Antalné 4 k, Fligell Vinczéné 2 k, Hummayer Józsefné 4 k, Villing Nándorné 4 k, ft. dr. Tóth József 19 k 40 f, özv. Nagy Józsefné 2 k, Müllig Erzsike 2 k, Pataky Jánosné 2 kor, Pintér Zsuzsanna 1 kor,

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

KIMUTATÁS

a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1897—1899. években elajándékozott egyházi szerekről.

Jelzések: † Plébániatemplom. * Filiatemplom. © Kápolna, zárda vagy kórház.

XV. A szepesi egyházmegyében:

1897.

* *1. Csorba:*

1 szenteltviztartó hintővel
1 kis rituale
1 oltártakaró
8 corporale
10 kehelytörlő
4 vállkendő
8 kéztörlő
3 alba
2 ov.

* *2. Csorba-Vazsecz:*

1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 szenteltviztartó hintővel
1 misekönyv
1 oltártakaró
1 karing
3 corporale 6 kehelytörlő.

† *3. Durand.:*

1 fehér miseruha

1 fekete miseruha
1 fehér palást
1 alba.

† *4. Helivágás:*
6 oltárgyertyatartó
1 oltárlámpa
1 fehér ünnepi miseruha
1 fehér palást
1 velum
3 canontábla
1 karing.

† *5. Hibbe:*
1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 magánstola
1 misekönyv.

* *6. Szepeshely — Baldócz:*
1 fekete palást
1 alba.

* *7. Szepeshely = Lucska:*
6 gyertyatartó
3 canontábla
1 alba
1 karing.

† *8. Szepeshely = Nemessán:*
1 oltárkereszt
1 alba
1 karing.

* *9. Szepes-Olaszi = Kohanfa:*
1 menyezet 2 ruddal
1 szentségmutató
1 ciborium
1 velum
1 magánstola
1 alba
2 vállkendő.

° *10. Thurlossin:*
1 szenteltviztartó hintővel
1 ciboriumköpenyke.

† *11. Topporcz:*
1 fekete palást
1 velum.

1898.

† *1. Bussócz:*
1 fehér palást
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
3 kehelyfedő
2 vállkendő 1 öv.

† *2. Csimhova:*
1 viola miseruha
1 velum
1 oltártakaró

† *3. Hanusfalva:*
2 oltárgyertyatartó
1 velum
1 karing
2 viola ministránsruha
4 ministránskaring.

† *4. Lokcza:*
1 menyezet 4 rúddal.

† *5. Liptó-Szent-Erzsébet:*
1 viola miseruha
1 ciboriumköpenyke
2 viola ministránsruha
4 ministránskaring.

† *6. Liptó-Szent-Kereszt:*
1 fehér palást
1 burza
1 beteglátogatási készülék.
1 alba
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kéztörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

† *7. Nagy-Hnilecz:*
1 fehér palást
1 velum
1 ciboriumköpenyke
1 szenteltviztartó hintővel
1 kézmosó készlet.

† *8. Novaty:*
1 violaszinű palást.

† *9. Szepes-Béla:*
1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 corporale.

° *10. Szepes-Váralja:*
1 viola miseruha
1 fehér palást
1 karing.

† *11. Topporcz:*
1 fekete miseruha
1 alba
2 oltárterítő.

° *12. Trsztena:*
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 fehér palást
3 magánstola.

† *13. Zavada:*
1 fehér palást
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 beteglátogatási készülék
2 öv.

* *14. Zavada — Ulozsa:*
1 vörös miseruha
1 burza
2 corporale.

1899.

† *1. Alsó-Lapos:*
1 fehér miseruha
2 oltárterítő
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
12 kehelytörlő
2 kehelyfedő
2 öv.

* *2. Kvacsán-Hosszúrét:*
1 kehely
1 ciborium
4 oltárgyertyatartó
1 fehér miseruha
1 vörös miseruha
1 ciboriumköpenyke
3 canontábla
1 alba
2 vállkendő

6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 kehelyfedő
1 öv.

† *3. Lechnicz:*
1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 velum
1 alba
1 karing
2 vállkendő
2 kehelyfedő
1 öv

2 ministránskaring.

† *4. Novaty:*
1 menyezet 4 rúddal
1 szenteltviztartó hintővel
1 misekönyv
2 ministránskaring.

† *5. Topporcz:*
1 menyezet 2 rúddal
4 kehelyfedő
1 oltárterítő.

† *6. Zazriva:*
1 fehér miseruha

1 burza
1 beteglátogatási készülék
1 misekönyv
1 imatábla.

† *7. Zubrohlava:*
1 velum
1 oltárterítő.

* *8. Zubrohlava — Klia:*
1 fehér miseruha
1 fehér palást
1 velum
3 készlet canontábla
1 oltárterítő.

XVI. A kassai egyházmegyében:

1897.

† *1. Czéke:*
1 viola miseruha
1 fehér
2 viola ministránsruha.
2 karing
2 ministránskaring.

† *2. Hilyó:*
1 fehér miseruha
1 velum
1 magánstola.

† *3. Hilyó = Binkócz:*
1 violaszinű miseruha
1 karing.

† *4. Krivány:*
1 szentségmutató
1 kehely megaranyozása
1 fekete miseruha
1 viola palást
1 velum
1 füstölő tömjéntartóval.

† *5. Pólyi:*
1 szentségmutató
1 füstölő tömjéntartóval
1 beteglátogatási készülék
2 vörös ministránsruha
4 ministránskaring.

* *6. Pólyi = Kis-Ida:*
1 füstölő tömjéntartóval
1 vörös miseruha
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

* *7. Pólyi = Szt-Lőrinczke:*
1 kehely
6 oltárgyertyatartó.

† *8. Szinye:*
1 ciboriumköpenyke
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

* *9. Szinye-Ujfalu:*
1 szenteltviztartó hintővel
1 fehér miseruha
1 velum
1 ciboriumköpenyke.

* *10. Szinye-Kajatha:*
1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke.

† *11. Vásárhely:*
1 fehér miseruha
1 fehér palást
2 vörös ministránsruha
1 karing
2 ministránskaring.

* *12. Vásárhely — Morva:*
1 viola miseruha
2 vörös ministránsruha
1 karing
2 ministránskaring.

* *13. Vásárhely-Lazony:*
1 viola miseruha
1 karing.

1898.

† *1. Erdőbénye:*
1 viola miseruha
1 fehér palást
1 halotti misekönyv
1 karing.

† *2. Felső-Gagy:*
1 fehér palást
1 karing.

* *3. Hertnek = Bartosfalu:*
1 fekete palást
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
6 kehelyfedő
1 öv.

† *4. Hidas-Németi:*
1 fehér palást
1 karing.

* *5. Hidas-Németi = Tornyos-Németi:*
1 violaszinű miseruha
1 karing
2 vállkendő
6 kehelytörlő

6 kéztörlő
6 kehelyfedő
1 öv
2 viola mintstránsruha.
2 ministránskaring.

° *6. Kassa:*
1 fehér palást
1 velum.

† *7. Kassa-Béla:*
1 fehér miseruha
2 ministránskaring.

* *8. Kassa-Béla = Kassa-Hámor:*
1 vörös miseruha
1 velum
1 alba
1 karing
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 kehelyfedő
1 öv
2 ministránskaring.

* *9. Keczer-Peklin = Bolyár:*
1 fehér miseruha
1 pacificale
1 karing.

* *10. Keczer-Peklin = Ófalu:*
1 beteglátogatási készülék
1 burza
1 halotti misekönyv
1 alba
1 karing
2 oltárteritő
2 vörös ministránsruha
2 ministránskaring.

* *11. Lófalu = Bérczatja:*
1 tabernaculum
2 tab. gyertyatartó
3 canontábla
1 alba
1 karing
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
6 kehelyfedő
1 öv
2 ministránskarig.

† *12. Palocsa:*
1 vörös miseruha
1 pacificale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
6 kehelyfedő
2 ministránskaring.

† *13. Radács:*
1 ciboriumköpenyke
1 burza
1 oltárteritő
1 alba
2 corporale
2 vállkendő
1 öv.

* *14. Radács-Szt-Imre:*
1 vörös miseruha.
1 oltárteritő
1 alba
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kehelyfedő.

* *15. Radács = Berzenke:*
1 vörös miseruha
1 oltárteritő
1 alba
2 vállkendő
1 öv.

† *16. Szinye:*
1 szenteltviztartó hintővel
3 alba
3 karing
12 kehelytörlő
2 vállkendő
1 kehelyfedő
2 viola ministránsruha.

* *17. Szinye-Ujfalu:*
1 füstölő tömjéntartóval
1 alba
1 karing
2 vállkendő
6 kéztörlő
2 kehelytörlő
1 kézmosó készülék.

* *18. Szinye-Kajatha:*
1 karing
2 vállkendő
6 kéztörlő
2 kehelyfedő.

1899.

† *1. Bárcza:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 ciboriumköpenyke
1 velum
1 burza
3 magánstola
1 beteglátogatási készülék
1 alba
1 karing
1 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
4 kehelyfedő
1 öv.

† *2. Enyiczke:*
1 kehely
1 fehér miseruha
1 fekete miseruha
1 velum
1 pacificale
1 füstölő tömjéntartóval
1 misekönyv
1 halotti misekönyv.

* *3. Hertnek-Bartosfalva:*
1 viola miseruha
1 viola palást.

† *4. Inánes:*
1 viola palást
2 viola ministránsruha
1 oltárteritő.

† *5. Kenyhecz:*
1 fehér palást.

† *6. Papina.*
1 fehér palást
2 corporale
4 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 kehelyfedő
4 ministránskaring.

† *7. Pósfalu:*
1 fehér miseruha
1 velum.
1 oltárteritő
1 corporale
2 vállkendő
6 kehelytörlő
6 kéztörlő
2 kehelyfedő
1 misekönyv
1 csengetyű
1 karing.

† *8. Szinye:*
1 violaszinü miseruha
1 viola palást
4 corporale
1 öv.

* *9. Szinye = Kajatha:*
4 corporale
2 kehelyfedő
1 öv.

Az Oltáriszentség hivei.

1. Egy nagy király rendületlen hite.

IX. Szent Lajos, franczia király udvarát egy reggel nagy zaj verte föl. «Csoda történt! A gyermek Jézus megjelent a szentmise alatt látható módon az oltáron!» E kiáltás hangzott végig a palotán. Egy főur lelkendezve jelenté a királynak: «Felség, a kápolnában a gyermek Jézus azon pillanatban, midőn a pap a szent ostyát fölmutatta, megjelent az egész udvar szemeláttára az oltáron! Siessen Felséged s győződjék meg saját szemeivel is a csodáról, melyet egész udvara látott».

És mit tett a szent király!

Első pillanatban hirtelen fölugrott, hogy a kápolnába siessen s lássa a csodát; de alig haladt néhány lépést, hirtelen megáll s ily szavakkal fordul kiséretéhez:

«Még sem! Nem megyek! Nem akarom látni a rendkivüli tüneményt. Nem akarok jobban hinni szemeimnek, mint hitemnek. Szemeim megcsalhatnának; olyat mutatnának, a mi valóságban nem létezik; de hitem nem csalhat, mert az Ur Jézus szavain alapszik: «Ez az én testem.» S én tudom, mennél erősebb s mennél vakabb a hit, annál érdemszerzőbb s annál kedvesebb Isten előtt».

2. Egy sokat mondó kép.

Leonardo az ép oly jeles, mint hivő festőművész, utazás közben egy izben protestánsok társaságába került, kik gunyolódtak a katholikusok «vakbuzgó» hitén s különösen Jézus valóságos jelenlétét az Oltáriszentségben támadták meg s e hitet babonának mondották.

A gunyolódók egyike, ki kálvinista volt, azt állitá, hogy a kenyér és bor csak *jelenti* Jézus testét és vérét. A másik lutheránus lévén, mestere tanitása szerint azt vallá, hogy a kenyér és bor, *mikor magunkhoz*

vesszük, lesz csak Krisztus testévé és vérévé; ép ezért mielőtt magunkhoz vettük volna, nem szentség az s bálványozás, ha imádjuk.

Leonardó mit sem szólt, hanem gyors elhatározással találó vázlatban egy képet rajzolt. A kép közepén Krisztus volt látható, tőle jobbra és balra Luther és Kálvin. Az Ur Jézusnak az Oltáriszentséget rendelő szavait adá szájába: «*Ez az én testem*», a két reformatornak pedig önkényes magyarázatuk szavait, Luthernek e szavakat: «*Ez lesz az én testem*», Zwinglinek pedig: «*Ez jelenti az én testemet*». Alul e kérdés állt irva: «*Kinek van a három közül igaza?*»

Mikor a képet odanyujtotta gunyolódó ellenfeleinek, rögtön elhallgattak; nem gunyolódtak, nem vitatkoztak többet.

3. *A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.*

1. Imádlak elrejtett Istenség és elismerem, hogy a legfőbb tiszteletre vagy méltó. Engesztelésül mind amaz istentelenségekért, melyeket szined előtt elkövetnek, neked ajánlom szentséges anyádnak a boldogságos szűz Máriának imádását, a melylyel fogantatásod első pillanatától kezdve imádott.

Engedd nekem, kérlek, ama kegyelmet, hogy vele együtt örökön örökké én is mondhassam és énekelhessem:

«Imádtassék vég nélkül és áldassék a legméltóságosabb Oltáriszentség.

Az ünneplő Szent-Sziv-Társaság.

E hó 21-én áhitatos szivek csendes, de annál bensőségesebb ünnepet ültek. Száz éves évfordulóját annak, hogy egy egyszerű, igénytelen családból származó, de szivtisztaságban és erényekben annál kiválóbb hajadon, a már tiszteletreméltónak elnevezett *Barat Magdolna Zsófia* néhányad magával az isteni Szivnek ajánlotta föl magát s a szent Szűz bemutatásának ünnepén életüket, tehetségüket, imáikat a szent Sziv tiszteletének terjesztésére s az ifjuság vallásos nevelésére áldozták föl.

Az épen akkor még javában dühöngő forradalmi viharok között, csendben s föltünés nélkül ment végbe e bensőséges ünnepély. Ki gondolta volna, hogy száz év mulva a világnak mind a négy részében 116 zárdában hatezer Istennek élő szerzetesnő fogja hálás kegyelettel a csendes fölajánlást megünnepelni s örömükben, imáikkban osztoznak ama százezrek is, kik áldón tapasztalták a szent Sziv szerzetesnőinek kegyelemterjesztő befolyását.

Oly parányi volt s oly észrevétlenül hullot a földbe a csekély mustármag, hogy működésének emberileg ily

óriási eredményt jósolni valóban lehetetlenség volt. De az Üdvözitő áldóan mosolygott le reájuk s ez áldás növeszte nagygyá a tiszta szüzek kis társulatát.

A Szent-Sziv-Társaság történetét elmondani, keletkezésének, fejlődésének s győzelmeinek hű képét nyujtani tulajdonképen annyi, mint alapitónőjének élettörténetét ismertetni. E csodálatos nő 1802-től 1865-ig, tehát 63 éven keresztül vezette s terjesztette társaságát s annak minden diadalmas emléke, történetének minden fő mozzanata összeforr az alapitónő emlékével.

Barat Magdolna Zsófia 1779-ben született Joignyban, Franczia ország egyik kis helységében. Atyja egyszerü kádármester volt, ki leányát ugyan a helység viszonyaihoz miért gondos nevelésben részesitette, de korántsem gondolta, hogy azt a Gondviselés oly fontos szerepre fogja meghivni.

A kis Zsófia kiváló szellemi tehetségeit bátyja, Lajos, ki a papi pályára készült s mint szerpap tért vissza szülőföldjére, ismerte föl először. Mig tanitani kezdte egyrészt a nyelvekre, s bevezette a tudományokba is, addig másrészt gyöngéd lelkébe is az erények minél szebb virágait igyekezett elültetni.

Később, midőn pappá szentelték, s Párisban lelkipásztorkodott, nővérét is magával vitte ide, s a még akkor jóformán csak gyermek-leány keblében — alig volt 18—19 éves — itt támad föl először a vágy, hogy életét, mint szerzetesnő, teljesen Istennek szentelje. Arra azonban alázatosságában nem is mert gondolni, hogy szerzetalapitó legyen s leginkább a karmelitanők csendes magánya után sóvárgott.

Ez időközben ismerkedett meg Lajos bátyja P. Varinnal, egy lángbuzgalmu pappal, ki minden erejével a Jézus-Társaság visszaállitásán fáradozott. Látni ennek a fejlődő nővét, csodálni lelki kiválóságait s korát és társadalmi állását messzi tulhaladó müveltségét s egyben tudatára jutni annak, hogy e szüzet Isten magasabb czélokra teremtette: első gondolata volt P. Varinnak. Ő vette tehát át Barat Magdolna vezetését s azt hozzá méltó buzgó nőkkel megismertetvén, elfogadtatá velük ama gondolatát, hogy alapitsanak egy szerzetet, melynek kiváló hivatása legyen az ifjuságot müvelni s oktatni, de nemcsak a tudományban, hanem főként a hitben, az erkölcsökben is.

Ezeknek lön azután eredménye az 1800. évi fölajánlási ünnepély november 21-én. Ekkor alakult meg a kis társaság, neve azonban nem volt még a jelenlegi. A «hit anyáinak» nevezték magukat s ezért van az mai nap is, hogy szerzetesnőiknek neve nem «testvér», hanem «anya». S e névre rá is szolgálnak, mert a reájuk bizott lelkeknek — legyenek azok gazdagok s szegények — egyforma szeretettel gondozó anyáik.

A szerzetesnők a szent-Szivről csak is később nevezték el magukat. Akkor, a midőn belátták, hogy a romlott társadalmat csak is sziv képes

regenerálni, még pedig nem gyönge sziv, csakis a legszentebb: az Ur Jézusnak szentséges Szive.

A társaságot 1822-ben XII. Leo pápa erősitette meg s azóta él és virágzik az egész földkerekségen. 1865-ig maga Barat anya terjesztette s növeszte nagyra azzal a bámulatra méltó kitartással, a mi emberileg és joggal kiérdemelteti számára a tiszteletreméltó nevet. Noha egész életén át gyönge, beteges nő volt, mégis majdnem minden zárdáját maga látogatta meg, az ujoncznőket maga avatta be fönséges hivatásukba s a gyermekek nevelésére is a legébenebben figyelt mindig.

Szent-Sziv-Társaság, a mennyiben otthont nyujt a tisztaságra törekvő lelkeknek, kettős hivatásnak akar eleget tenni. A bensőséges Mária s a tevékeny Márta életét valósitják meg önnönmagukon tagjai. Mig egyrészt a Szent-Sziv arái, annak élnek s az ő szereteléből táplálkoznak, a mellett a világról sem feledkeznek meg. Minden zárda-épület kapui nyitva állanak egyaránt mindenki számára. Az előkelő családok számára belnöveldét tartanak fönn, hol azok leánygyermekei a leggondosabb lelki és szellemi kiképzésben részesülnek. Minden zárda külön iskolát tart a szegények számára is és itt a tanulók nem csak dijtalanul részesülnek oktatásban, de igényeik szerint még anyagi támogatást is nyerhetnek. Sőt érezheti az egész család is a Szent-Sziv-Társaság áldó befolyását, mert nem egyszer megtörténik, hogy 'a legszegényebbeket ruházattal és élelemmel is ellátják. Van azután minden házban Mária-Congregatió, mely az intézetből kikerült növendékek összetartására szolgál s mely jótéteményei által szintén számtalan áldást terjeszt szét.

Végül fölkarolja a Társaság a lelkigyakorlatokat a világi nők számára is, igy például a budapesti zárda évenként a világi nők számára háromszor rendez lelkigyakorlatot: a Mária-Congregatió tagjai számára, általában világi hölgyek számára, a tanitónők számára s a mellett lehetőleg évenként tart népmissiókat.

Tehát teljesen megfelel annak a szándéknak, melyet alakulásakor kifejezett.

«*Nagylelkűség!*» ezt irták Barat anya és követői zászlójukra s ez erény kincsében pazarul részesit mindenkit, a ki csak követi őket. És ezért nem kér mást, csak áhitatos, jó szivet, mely a szent Szivért minél lelkesebben égjen.

Ez az ő kérelme s jutalma egyaránt.

Valóban megérdemli, hogy most, századéves fönnállása ünnepén osztatlan tiszteletérzetünkkel hódoljunk előtte.

És megérdemli, mert működése által egyik oszlopa lett ama törhetetlen Anyaszentegyháznak, mely minden küzdelmét Krisztusért viseli, melynek csak egy a czélja: az Ur Jézus tiszteletének terjedése.

«Adja a jó Isten, hogy minél tovább terjeszsze áldó befolyását fölöttünk.»

* * *

IRODALOM.

Zubriczky Aladár dr.: *Mária teremtett eszménykép. Esztergom, Buzárovits Gusztáv.* A boldogságos Szűz tisztelőinek nem ajánlhatjuk eléggé e könyvecskét. A mit az ideális fölfogás az Isten Anyjában magasztosat és kedveset találhat, a miben a Szűzanya legtökéletesebb példakép az összes századoknak, azt ez ügyes könyvecskében az olvasó mind megtalálja. A dogmatikus igazságoknak *precziz* előadása, az *érzés* melegsége az előadás szépsége ajánlják e művet, mely remélhetőleg szives pártolásra fog találni lapunk buzgó olvasóközönségének körében is.

Erdősi Károly: *A Szent-Szív-Társaság alapitónője, Barat Magdolna Zsófia élettörténete*-t irta meg a Szent-Szív-Társaság alapitásának százéves fordulójára. A kik érzik, hogy korunknak nagy szívre, főkép az Ur Jézus Szivére van szüksége s be akarnak pillantani egy lélekbe, mely e szent Szív szeretetétől lángolt s annak diadaláért buzgólkodott, kedves olvasmányt találnak Erdősi könyvében. Bemutatja a tiszteletreméltó Barat Magdolna Zsófia élettörténetének keretében a Szent-Szív-Társaság szervezetét s szellemét is s azon nevelési elveket, melyekkel a társaság ma már a világ minden tájékán sikerrel tériti a sziveket az Ur Jézus szentséges Szivéhez. Ha kiemeljük még az előadás élénkségét s bensőségét, joggal állithatjuk, hogy szerző e művével méltó módon járult a Szent-Szív diadalmas ünnepének emeléséhez.

Folyóiratok. *Reménységünk* novemberi számának tartalma: A legm. Oltáriszentség hittani igazsága. Gondolatok a szentségház előtt. A szentáldozás után. Az életből. Miért látogassuk a legm. Oltáriszentséget? A tisztitóhely. Szent Alajos társulata. Szent Antal áldásai. Irodalom.

Jézus szentséges Szivének Hirnöke. Mint a harmat... Jézus sz. Szive tiszteletének gyakorlata. Visszaemlékezés egy szép halálra. Croiset elmélkedései Jézus szent Szivéről. China. Jézus szentséges Szivének ügyei. Halottak napján. Árvák atyja. Szülők, tanitsátok gyermekeiteket imádkozni.

Szűz Mária Virágos Kertje. Őszi dal. Mária szenvedései. Boldogasszony bemutatásának ünnepe és Turrianus Ferencz S. J. Egy atya életrajza. Palesztina. A lyoni Mária-kongresszus. Rövidebb történetek. A holds. Szűz tiszteletének nyilvánulásai Nyitra egyházmegye területén. Krónika.

Pádai Szent Antal Lapja. A november 16-án megjelent 4. szám érdekes tartalmat nyujt az olvasóknak. A lap élén közli Firczák Gyula munkácsi püspöknek az egyházmegyei klérushoz intézett körlevelét, melyben a nagytudományu főpap szent Antal kultuszát és a «Páduai Szent Antal Lapját», mint e kultusz hivatott terjesztőjét a lelkészkedő papság külö-

nős figyelmébe ajánlja. — *Költemények:* Erős bizalom. Irta B. Takács Lajos. Ugolino gróf és Buggieri érsek. (Dante.) Forditotta Gárdonyi Géza. A purgatóriumbeli lelkek imája. (Dante.) Szent Bernát imája szűz Máriához. Forditotta Csicsáky Imre. Magyar szent Erzsébet. Irta Zafféry Károly. A kis gyermek imája. Irta Széman István. — *Közlemények:* Istennek hű szolgája. Irta Szentesy Alfonz. Nerli Miklós kenyerei. Irta Anatole France. Asztal-áldás. Dante Alighieri. (Képpel.) Irta —de —l. Dante és a Szentév. Irta B. A. Szűz Mária bemutatása. Mikép tért szent Kelemen és családja a keresztény hitre? Irta P. Mészáros Kálmán. Szent Antal ügyei. Gondolatok. Naptár. *Páduai Szent Antal Lapja* megjelenik minden hó 1-én és 16-án; előfizetési ára 3 kor. 20 fillér; megrendelhető Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28. sz., Buday Aladár szerkesztőnél. Magunk részéről is melegen ajánljuk a változatos, csinos hitbuzgalmi folyóiratot.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1900. évben.

Agárdi Erzsébet Budapest, Bucsek Mária, özv. Böröcz Jánosné Kis-Unyom, Bocsi Ágnes Pétervására, Császár István Kis-Unyom, Doktorits József Kis-Unyom Deutsch Flórián, Deutsch Borbála Strém, Fáber Anna Budapest, Fischer szül. Demel Magdolna Plaicz, Jell Teréz Budapest, Kecskés Rozália Budapest, Kovács Verona, Kuglics Rozália, Kálmán Teréz Kis-Unyom, Kroboth Ferencz Strém, özv. Kauser Jakabné Budapest, Leisztinger István Kis-Unyom, Magyar Katalin, Móricz Ida, Mészáros József, Móricz János Kis-Unyom, Medvecki Anna Budapest, Nagy Rozália, Németh János Kis-Unyom, Nagy Magdolna Pétervására, Tanesics Rozália Kis-Unyom, Tóth Anna Pétervására, Unger Rozália Strém, Velbász Anna Budapest, Varga Franczíska.

(Folytatjuk.)

Szerkesztő: Dr. Glattfelder Gyula.

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal

magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

WALSER-VARGA-féle Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra), Akantisz V. számos szinezett művészi rajzalval és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, pártázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finomán szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, pártázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a leglinomabb bőrbe kötve, a leglinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapcsosal 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségü papiron, háromszázénál több szép képpel, vászonkötésben, fokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A menyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. Félévre csak 1 kor. 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhimzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentsrobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.

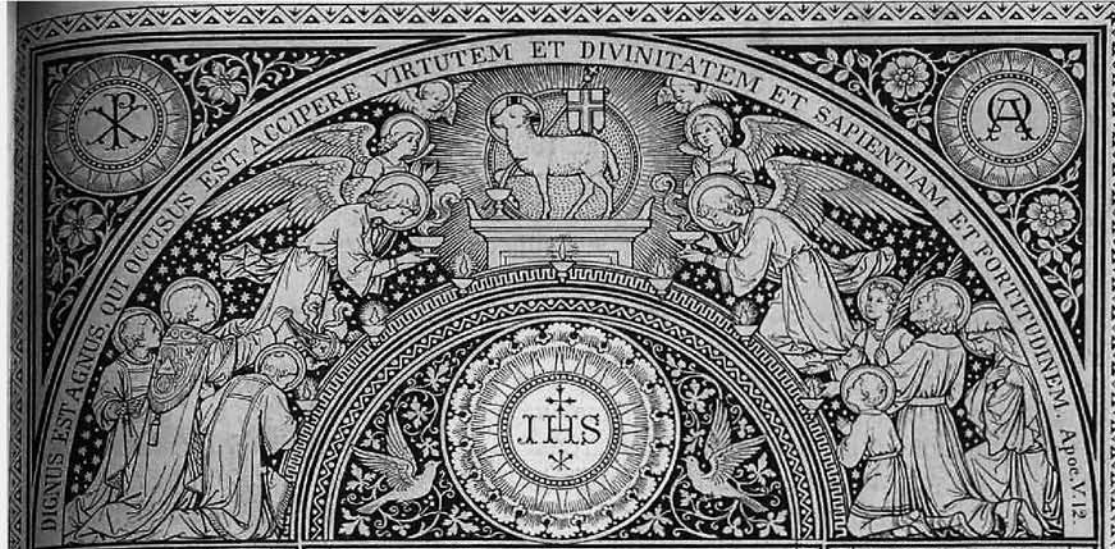

I. ÉVF. 1900 12. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGITÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IV., váczi-u. 46

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó 20-dikán

STEPHANEUM NYOMÁSA BUDAPESTEN

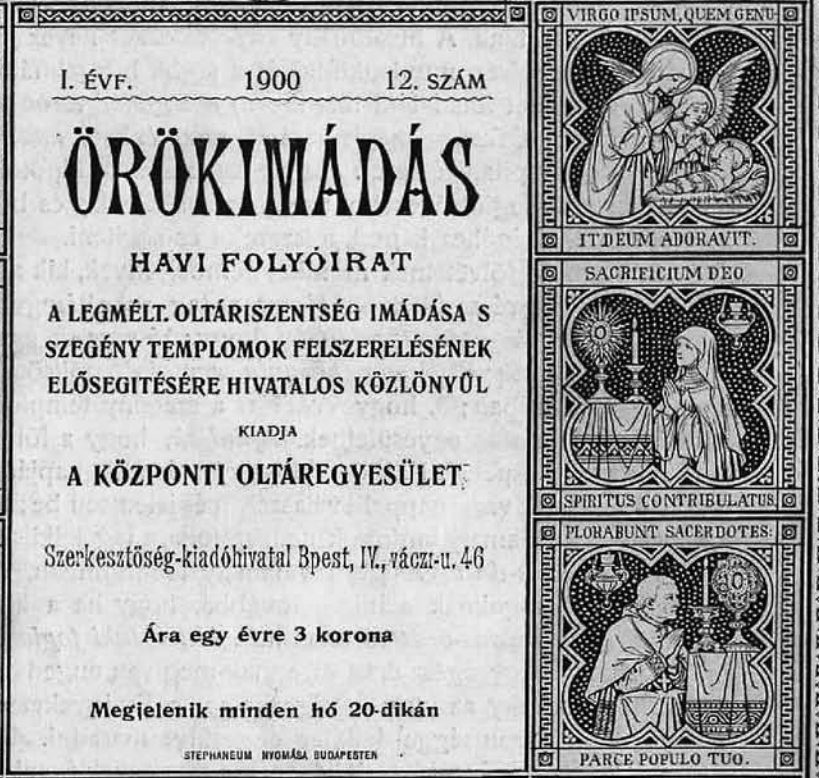

I. ÉVFOLYAM. 1900. DECZEMBER 20. 12. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Jászol és tabernaculum. — Karácsony éjjelén. — Hit, tudomány és áhitat. — Közel az éghez. — Nélkülözhetlen nevelő. — Az Oltáriszentség a XX. században. — Jelképek. — Oltáregyesületi ügyek: 1. A központi Oltáregyesület választmányi ülése. 2. Csézsla György körlevele. 3. A kézdivásárhelyi Oltáregyesület közgyülése. 4. Eucharisticus papi recollectio. 5. Befolyt pénzek nyugtázása. — Elmélkedés. — A legszebb ajándék. — Adatok az Oltáriszentség tiszteletéhez a XVII. és XVIII. században. — B. Clet Ferencz. — Irodalom. — Elhunytak. — Hirdetések.

JÁSZOL ÉS TABERNACULUM.

Sötét éjben, hideg télben megkondul világszerte a harang s a sziv legnemesebb hurjait megrezditő hangjával hivja a világot, hogy beteges ambicióját, féktelen büszkeségét letéve, *Isten dicsőségét* hirdesse s a testvérharczot rövid időre megszüntetve, az *ember békéjéről*, a sziv nyugalmáról, a lélek boldogságáról elmélkedjék.

Tizenkilencz század óta csendül meg e hang karácsony éjjelén s mintha a hideg ércz életre kelne, mintha érthető szavakra fakadna, az emberek a harangok kongásában az angyaloknak *dicsőséget* és *békeséget* hirdető énekét hallják.

A gondolat, melyet a jászolban fekvő Isten a világra hozott, hogy az embereket szerető, érettük magát föláldozó Isten dicsőségében s nem a földi vágyak kielégitésében, a szenvedélyek legyezgetésében, az anyagi javak minél nagyobb tömegében kell keresni az annyira óhajtott békét, nyugalmat és boldogságot, bejárta a világot, átalakitotta az emberek gondolkozását s czélt szabott a társadalom törekvéseinek.

Dicsőség! Mily mozgalmakra, páratlan erőfeszitésre, hihetetlen áldozatokra nem képesitette a dicsőség vágya a nemzeteket és egyeseket! Az egyptomi fáraók siremlékeit, a gulákat látva, elszörnyüködünk, ha tudjuk, hogy százezreknek azért kellett e bámulatos épületek létesitésében görnyedniök, hogy egy szeszélyes kényur dicsőségét megörökiteni segitsenek s hogy e czélt még csak meg sem közelitették, mert a fáraónak a gulából kihozott holtteste fölött a tudósok is vitatkoznak, hogy kilétét megállapitsák, a népek milliói pedig nem is sejtik, hogy az összeaszott holttest, melyet néhány fillérért mutogatnak, egy dicsőségszomjas, hatalmas uralkodónak utolsó

földi maradványa, ki bizonyára nem hitte volna, hogy dicsőségéről oly hamar meg fognak feledkezni.

Nagy Sándor, midőn győzhetetleneknek hitt ősi birodalmakat döntött meg s szolgaságba hajtott fejedelmek tömjéneztek vélt dicsőségének; Caesár, midőn ismeretlen tájakon hordozta meg diadalmasan Róma harczi jelvényeit; az imperatorok, midőn képüket az istenek bálványszobrai közé helyezték, mind meg voltak győződve, hogy örök dicsőségüket biztositották, pedig a közel jövő megmutatta, hogy mindezen fény és látszólagos nagyság csak képzelt dicsőség, a hiuság játéka, mely ideig-óráig káprázat, de kétes értékü, mert az *önzés* szülötte s csak addig marad fönn, mig az önös érdek küzdelmes harczokkal támogatja, de meginog, mihelyt a muló szeszélyen emelkedő dicsőség érzetét kikezdi az *unalom* s megdöl, midőn az egyéni önzés emelte bálványt a többségnek önzése érdekeivel ellenkezőnek látja. Ezért nem is követi a világi dicsőséget a béke, mert a dicsőség a leigázott vágyak romjain emelkedik s csak harczczal tartható fönn ideig-óráig.

A *béke* is örök vágya az emberiségnek, mely ha a dicsőség eléréséért lehetetlen eszközökkel is küzdött, a békét nem kevésbbé mohó vágygyal kereste, de állandóan sohasem volt tulajdona s ha látszólag békét élvezett is, az nem volt a lelkek tisztességes békéje.

Béke volt az is, melynek karjai között Sybaris elernyedt lakói átengedték magukat az elfajulásnak, de az ily béke vége a testi, szellemi és erkölcsi halál. Már pedig az ember élni akar s az életnek vágya nem tud belenyugodni a megsemmisülés gondolatába. Békét keresett a buddhista vallás is s abban vélte föltalálni, hogy a lelket tétlenségre kárhoztatta, a törekvéseket a szivből kiirtotta s az ember elé czélul a Nirvánát, a teljes nyugalmat vagyis megsemmisülést állitotta. De a szélső kelet megkövesedett kulturája, lakóinak élhetetlensége és ellenállásra való képtelensége tiltakozik a béke, a szív, a lélek áldott békéjének ilyetén fölfogása ellen. Az emberiség, mely oly kegyetlen küzdelmeket folytatott a dicsőségért s nem tudta kivivni, hiába esengett a béke után is, nem tudta megtalálni négyezer éven keresztül.

De végre megcsendült egy kedves hang, mely természetfölötti s nem emberi bizonyossággal hirdette, hogy a bethlehemi jászolnál megtalálható az oly epedve keresett dicsőség s az annyira nélkülözött békeség s hogy e dicsőség, mely nem üres és mulandó, hanem végtelen és örök, mert Istené teszi az ember békeségét s hogy e békét élvezhessük, nem kell már a diadalmas, dicsőséges király hatalma elől menekülnünk, hanem ebben kell keresnünk szivünk nyugalmát s nem a halálnak, hanem az örök életnek békéjét, mely az első karácsony óta tulajdona a léleknek, mely az embert szerető, érte hozott áldozatban dicsőségét kereső Istent magasztalja. Igy egyesült a bethlehemi jászolnál a dicsőség és békeség, az emberi szív törekvéseinek

kettős czélja, melyeket addig kibékiteni nem tudtak, az egyik diadala, a másik halála volt.

S ez a gondolat, hogy a bennünket szerető Isten dicsőségében kell keresni az ember békéjét, bejárta a világot s csodákat müvelt. A dőzsölő római polgár, ki élvezetei közt nem tudta megtalálni a megelégedettséget s hallva a dicsőség és béke e szent harmoniáját, azt önmagán megvalósitani pusztába vonult s nehezen tengetve életét minden vágyával és sóhajával Istent dicsérő himnuszt akart zengeni: megnyugodva s a szenvedélyek harczai közül szabadulva áldotta a pillanatot, melyben a dicsőség és békeség szent szövetségét először hangoztatták.

A középkor marczona lovagja, ki száz ütközetben, életveszélyek között kereste a babért s a dicsőség után való szertelen törekvésben megállni, zaklatott lelke számára nyugalmat lelni nem tudott: a karácsonyéji harangszóban megértette az igazi dicsőség szózatát s midőn a fényes vértet a szerzetes szőrcsuhájával cserélte föl, a megnyugtatott szív Isten dicsőségében megtalálta azt, mit a világban hiába keresett, repeső örömmel énekelte karácsony éjjelén a diadalmas Te Deumot, mert a Krisztus születése a legnagyobb dicsőség s az örök béke születése.

A dicsőség utáni vágy a s béke óhaja ma sem kisebb, mint az emberiség életének eddigi hatezer évében volt. De mintha ma sokkal többen keresnék téves utakon a dicsőséget és végtelen azon lelkek száma, kik fölzaklatott szenvedélyeikre enyhitést, küzdelmes szivüknek békét szerezni nem képesek. Oda szeretnők vezetni őket a bethlehemi jászolhoz, de vajjon megtaláljuk-e ma is ott a dicsőség és béke Istenét? Vajjon képesek lesznek kétezer évnek távolságát áthidalni s leborulni a vágyakat kielégitő, szenvedélyeket csillapitó Isten-ember előtt?

Hányan fogják megérteni a karácsony boldogitó titkát, ha nem találják a jászolban a dicsőséges béke-királyt?

De vigasztalódjunk! Nem kell üres jászolhoz zarándokolnunk. Nem kell puszta emlékek közt vergődő szivünk számára gyógyitó irt keresnünk. A dicsőséges béke-királyt magát valósággal üdvözöljük, átkaroljuk s szivünkbe zárjuk s napról-napra, minden helyen, szegény és gazdag, koldus és hatalmas ur önmagában uj életre keltheti az első karácsonyest érzelmeit, joggal hirdetheti az ujra meg ujra dicsőséggel bevonuló király himnuszát, élvezheti az ő békéjének áldásait.

A tabernakulum titkos csöndjében örökké él az ember boldogitásában örömét találó király dicsősége s szünet nélkül hirdeti az angyalok kara: Dicsőség Istennek, ki elrejtett fönségében mutatja meg nagyságát, szeretetének végtelenségét, áldozatának mérhetetlenségét! Ott egyesülnek a népek fohászai, könyörgő és hálaadó imái az Oltáriszentség szine alatt dobogó isteni Szivben, mely föntartja a századok részére azokat a nagy érzelmeket,

diadalmas igazságokat, győzhetetlen isteni szeretetet, melyeket a bethlehemi szent éjben az angyalok serege, mint a hamisitatlan dicsőséget magasztalt.

De megtaláljuk ugyanitt azt a szent békét is, melyet ma a világ annyira nélkülöz s oly mohó vágygyal, mindenfelé hiába keres. A tabernakulum körül napról-napra megujul az a látvány, melyben a világnak először a bethlehemi jászolnál volt része, hogy a társadalom azon elemei, kik eleddig a hatalom szolgálatában görnyedtek s elégedetlen, fenyegető tekintettel nézték az emberi dicsőség megnyilvánulását, mely az ő szolgaságukon emelkedett, megbékülve, boldogan élvezték a szerető Isten békéjét. Az első karácsonyest jóleső békéje költözik a társadalom üldözött fiának lelkébe, midőn zaklatott, igazságtalanul bántott érzelmeivel leborul az Oltáriszentség előtt s a mit a világ kegyetlensége kitépett szivéből, ujra meghonositja ott az oltár dicsőséges béke-királya: a szent békét.

S ott találjuk az oltár lépcsőjén azokat is, kik a szent királyok példáját követve, téves ösvényeken keresték a dicsőséget s szerte bolyongva, téves utakra térve csak veréségeket szenvedtek, keresték légyen a diadalt a harczmezőn vagy a tudomány csarnokaiban; mig végre őket is elvezette a Gondviselés csillaga a dicsőséges királyhoz, a szeretetnek végtelen hősiségét gyakorló szentségi Üdvözitőhöz. S a Gloria énekében, mely a tabernakulum Istenének szól, a hivők ezreinek imádásában, mely az Oltáriszentség felé száll a megelégedettségben s a diadal büszke érzetében, mely sok babérral övezett hadvezérnek lelkében is jobban kél a Szentség látogatása, az Ur vétele mint fényes, hadi diadalünnep után, boldogan vallják és érzik, hogy a dicsőség, melyről az angyalok éneke s az emberek küzdelmes vágya szól, nem mulandó s mindnyájunk tulajdona lehet, ha az örök lámpa fénye lesz a mi vezető csillagunk, mely a tabernakulum elé vezetve, a földi ellentéteket Isten dicsőségének árnyékában békére váltja.

Üdvözlünk és imádunk isteni Kisded, ki az isteni szeretet erejével boldogságot árasztottál a világra s ki e boldogitó diadalmas szeretetet lelkünk üdvére föntartottad a késő nemzetek számára, kik tabernakulumod előtt magasztalva Isten fönségét, az angyalok érzelmeit keltik életre e karácsonyi szent időben s velük éneklik a kenyérszin alatt rejtőző Isten-ember előtt: Dicsőség Istennek! Békeség embernek!

Karácsony éjjelén.

Nincs az erdőn vig madárdal,
Nincs virág, se zöld tavasz,
Mégis völgyön, bérczen által
Édesen, mint csalogánydal
Cseng a hang, — ki hangja az?

Ki, mi kelti ébredésre
Lelkem alvó hurjait?
Ünnepet a szürke télbe,
Enyhülést a szenvedésre
Mi varázsol, nyujt ma itt?

Mint a hogy a prófétáknak
Csengett egykor jósszavuk
S meghirdetve a világnak
Jövetét a Messiásnak
Messze hangzott jóslatuk:

Akkép hallik, messze hangzik
Ez a hang is érczesen,
Érczharang az... az hallatszik:
Örömhir az... az nyilallik
Át sovárgó lelkemen.

A kit egykor Izráel várt,
Azt sovárgá lelkem is:
— Harmatozd le ég az áldást,
Föld, teremd meg a megváltást,
S jusson abból nekem is!...

S jós harangszó — zengi végre:
Jön, közelg a várva-várt!
Szent karácsony éjjelére
Jer az éji szentmisére,
Itt van az, a ki megáld!...

Ott van Ő? — ah, ugy van, égnek
Rég leszállt már harmata,
Csak a föld nem termelé meg,
Csak a sziv nem ismeré meg:
Tartja még a tél fagya...

Oh, nagy ég! mi balga lettem,
Messze föntről várva Őt,
Pedig itt van a közelben,
Csak szemünknek leplezetten,
De meleg sziv látja Őt!

Olvadj fel hát lelkem ujra,
Tél csak ottan kint legyen!
Jer világnak Megváltója,
Jer, szüless szivemben ujra,
Jövel édes Istenem!...

Pannón.

Hit, tudomány és áhitat.

A mozgalmat, mely e folyóiratnak életet adott, szükebb értelemben az örökimádás, tágabb értelemben az Eucharisztia (Oltáriszentség) mozgalmának nevezzük. Ma ez a mozgalom igazán katholikus, általános, mert behálózta az egész egyházat és mindenfelé fölséges gyümölcsöket terem. A mint a IV—VII. századok a Christologia, vagyis a Krisztus személye körül csoportosuló dogmák fényében állanak: a jövő század — ha a látszat nem csal — az Oltáriszentség jegyébe lép. Nem ugy értem ezt, mintha az előbbi századok nem méltatták volna kellően az Oltáriszentséget, hanem ugy, hogy a XX. században ez a mélységes titok lesz a mag, mely körül a katholicizmus legbensőbb életének mozzanatai kristályosodnak.

Az Eucharistia mozgalma ma határozottan megérett. Háromszáz éves küzdelmes fejlődés után elérte májusát, midőn mindenfelé megnyilnak bimbói, hogy illatukat áraszszák.

A ki ismeri e mozgalomnak történetét és a történeti kutatás eszközeivel elhatolt e mozgalomnak alig-alig észrevehető finom gyökérszáláig,

tudja, hogy a forrás, hol ez a szép eszme megfakadt, nem a hideg tudomány, hanem a forró sziv volt. Az eucharisztikus mozgalom első csirája ugy jelentkezett mint visszahatás. A meggyalázott Oltáriszentség emléke beleesimpeszkedett a megdöbbent szivek finom hurjaiba és kiváltotta belőlök az engesztelő örökimádás harmonikus gondolatát. Az anyaföld, hová a jó mag először hullott, női sziv volt s valljuk be bátran, hogy háromszáz éven át női szivek melegéből táplálkozott. Itt élte le gyermek- és ifju éveit, hogy innen lépjen férfieröben a katholikus világ nagy nyilvánossága elé. Eddig beérte a nők szivével, de e század közepe óta jogot formál a férfiak szivére is.

Az eszmét tehát a sziv termelte a kegyelem erejével; a tudomány csak utólag foglalkozott vele. Ha a sziv magától foganta volna, a tudomány talán kénytelen-kelletlen lerontotta volna a vak szivnek hiu ábrándját. A sziv azonban a kegyelemtől fogant s a kegyelem megőrizte a keserves csalódástól. A tudomány elemzi a sziv nagyranőtt gyermekét és szigoru kritikája daczára nem talál benne kivetni valót.

A katholikus egyház a maga híveinek nevelésében egy pillanatra sem hagyja el a józan psychologiai alapot. Ha eltekintünk is a Szentlélek megvilágositásától, lehetetlen figyelmen kivül hagynunk, hogy közel kétezer éves tapasztalat áll az egyház rendelkezésére és e kétezer év alatt oly kitünő lélektani eszköz segitségével gyüjthette tapasztalatait, mint a minőt a gyóntatószék nyujt. A gyakorlati lélektan és neveléstan terén az egyház nem kér és nem is kérhet senkitől tanácsot. Ezen a téren ő a mester és nagy szellemeinek irataiban összegyüjtötte s késő gyermekeire hagyta eddigi pályájának megfigyeléseit.

Az egyház ismeri az emberi lélek titkait és nevelési rendszerét e titkok ismeretén épiti föl. Tudja, hogy az egyének lelkében hiányzik a kellő egyensuly és az egyéni lelkeknek sulypontja majd ebbe, majd abba a tehetségbe esik. Ezt a hiányt az egyház el nem tüntetheti, de ahhoz sem járulhat hozzá, hogy nevelésével az egyensulynak természetes hiányát növelje. Az ő ideálja az egész embernek egyenletes, harmonikus nevelése.

Felöleli az egész embert és óvakodik tőle, hogy bármely tehetségét a másiknak rovására tultengésnek engedje át. Az értelemnek a hitet adja, de ugy, hogy a hitben az akaratnak is nagyszerü szerepet juttat, mert a hithez az értelemnek megismerésén tul az akaratnak bizonyos jósága is szükséges, mely kész meghajolni az előtt, a mit teljesen be nem lát. Az akaratnak az egyház az erényeket juttatja, de ugy, hogy az akaratnak jósága az okosságtól mint irányitótól függ — nincs erény okosság nélkül. Az egyház beszél világositó malasztról, mely az értelmet illeti, de hangoztatja a segitő malasztot is, mely az akaratra vonatkozik; a megszentelő malaszt által pedig az egész lelket Istenhez fűzi.

Épen ezért az egyház nem szereti, ha a sziv egyoldalulag fejlődik az

értelem rovására. Nem szereti tehát a szellemtelen áhitatot, sőt fél tőle, mert a szivnek veszedelmes tultengését látja benne.

Az ő szemében a szellemtelen áhitat nélkülözi az okosságot, a hitet, a kegyelmet s mindazt, a mi irányitó gyanánt szolgálhatna.

A szellemtelen áhitat kóválygás a sötétben, veszedelmes egy állapot, melyben a lélek egész sulya a szivbe esik, mely az ő fölfogása szerint okosság, hit és kegyelem hiányában vak.

A szellemtelen áhitat legtöbb esetben csak magasabb foku, elfinomult érzékiség, mely az érzékiségnek egész mérgét magában rejti s ha ideig-óráig ártatlan is, adott alkalommal kiönti mérgét.

A szellemtelen áhitatot csak papirosfalak választják el a babonától és épen ezért a szellemi korlátoltságnak ősi hibája, a makacsság, rendesen karöltve jár vele.

Ezt a szellemtelen áhitatot az egyháztörténelem a pietismus nevén ismeri és más és más alakban az egyháztörténet minden korszakában találkozunk vele.

Jellemző vonása az egyoldalusag, mely egyes kedvelt hittételeket a többiek rovására a szélsőségig elnagyitva állit előtérbe s a lelket beteges képzelődések játéklabdájává teszi.

Az egyház, mivel harmonikusan és teljesen az igazság talaján óhajtja nevelni a lelkeket, az áhitat alapjává mindig a hitet teszi. Az igaz a hitből él — ez az egyház fölfogása. Ebből a jól fölfogott hitből kell megfakadnia annak a gyöngéd hajtásnak, a mit áhitatnak nevezünk. Szükséges tehát, hogy az ájtatos lelkek, kivált azok, a kik valami különös áhitatnak kedvelői, tisztában legyenek mindazzal, a mit a hit áhitatuk tárgyáról tanit. Ha ez az ismeretök nem világos és ha áhitatuk tárgya nincsen értelmökben kellően keretezve, áhitatuk irányitó nélkül fog bolyongani bolygótüzek után, melyek nem az örökkévalóság révpartjára vezetnek, hanem hinárba, honnan nincs menekvés.

Az Oltáriszentségnek csak az lesz állhatatos imádója, a ki a titkot nemcsak hiszi, hanem e hiten tul kellő ismeretei is vannak róla s a ki ezeket az ismereteket egyéb ismereteinek szintájára emeli. A hit müvelt és müveletlen embernél egyforma, de ennek a hitnek alapozása és kidolgozása kell, hogy változzék egyénenkint és megfeleljen egyéb müveltségünknek. Ha az Örökimádás megnyitja hasábjait komolyabb fejtegetéseknek is, melyek kissé talán nehezebbek s első tekintetre távolabb esnek a szorosabb értelemben vak eucharisztikus áhitattól, csak köveket akar szolgáltatni ahhoz, hogy áhitatunkat jól megalapozzuk.

Kérjük e pontoknál szives olvasóink türelmét és érdeklődését.

Zubriczky Aladár dr.

Közel az éghez!

Cordula Peregrina.

Oh fák, az éghez lombotokkal
Mily közel is álltok!
Ah, ugy szeretnék a magasba
Fölkerülni rátok.
Szemem tán onnan mennybe nézve
Többet tudna látni...
De hajh, csak itt lenn kell maradnom
Epekedni, vágyni!

Oh szirt, az éghez mily közel vagy!
Társaloghatsz véle,
Mi sok csodás titok fonódik
Ormodnak köréje!
Azért vágyódom annyi vágygyal
Én is föl a bérczhez:
Ott, ott szeretnék lakni én csak,
Fönt, közel az éghez!

Pacsirtám, éghez mily közel jársz,
Szinte meg se látlak,
A szemhatáron tulemelnek
Szárnyaid meg vágyad.
S hogy látnod kell a tulvilágot,
Éneked mutatja...
— Oh, mért nincs szárnyam! hadd re-
Én is a magasba! [pülnék

— Az ég, oh sziv, közel van hozzád,
Észre kell csak venned:
Nézd, ott a templom, ott az oltár,
Oda menj, s a mennyet
Te közelebb találod, mint a
Fák, hegyek, madárka:
Az oltár, látod, — oh borulj le! —
Jézusod lakása...

Pannón.

Nélkülözhetlen nevelő.

Multkor e helyütt arra kértelek magyar anyák titeket, hogy *neveljétek cselekvési tényezővé az eucharisztiát gyermekeitek szivében.* Most elétek tárom azt, hogy *ez egyuttal lelki szükséglet, mely elemi erővel sürgeti kielégitietését.* Rá vagytok szorulva az eucharisztiára, mint nevelőre. Munkátok gyermekeitek képzésében nélküle félmunka és ez a félmunka is megbizhatatlan, nem a körülmények, a korszellem vagy egyéb külső oknál fogva — ezekről nem is beszélek most — hanem *a dolgok belső természeténél fogva.*

Gondolataim kiindulását hadd füzzem most is a szép természethez. Mikor tavasszal megpezsdül az élet, a dermedt természet ereiben hogyan lesz az esőből tápláló virágnedv? Hogyan lesz a napmelegből illat, a napfényből szin? Hogy épül ki a szerves test a szervetlenből? Hogy hasonul át az élettelen anyag élővé? Hogy terem egyik sejt a másik mellé? Hogy lesz e sejtek egyikéből szár, másikából szirom, a többiből porzó, bibe, levél, kéreg? Ez csupa titok, a természet titka. A poros országut partján tengődő gyomocska minden ága meg van rakva e titkokkal. Minden titok egy-egy szfinkszi kérdés. És olyan Linné még nem akadt, a ki ez utszéli kis szfinkszeknek kérdéseit megfejtette volna.

Vajjon a szellemi élet tényeit kevesebb miszterium veszi-e körül?

A szellem, a lélek az csupa élet: fogékoy, rugékony, mozgékony. Egy ilyen lénynek kevesebb miszteriuma volna, mint egy utszéli kósza növénynek? Ez képzelhetetlen.

Az emberi lélekben egész tengere ring a titkoknak. Mi ezen a tengeren ismerjük a főirányokat és azokon hajókázunk. De mondhatjuk-e, hogy már hatalmunkban van a tenger, ha tudunk rajta hajókázni?

Hát most én mindezeket átviszem a szülőkre és gyermekekre és aztán áttérek az eucharisztiára.

A lélek már a gyermekben is valóságos titoktenger. Még nagy viharok nem csatáznak rajta, de a különféle szörnyek apró csemetéi már ott mozognak benne. Ezek a vérmérséklettel, a szellemi tehetségekkel és főleg az eredeti bűnnel öröklött hajlandóságok.

A nevelés czélja az, hogy e hajlandóságok, a mennyiben nemesithetők, nemesitessenek, a mennyiben kárhozatosak, elnyomassanak, az értelem látóköre minél tisztább és szélesebb legyen és a szabadakarat minél higgadtabban tegye meg elhatározó lépéseit a megismert jó felé. Mindennek megvalósitására pedig a Teremtő már a természeti rend szerint is a gyermek szülőit jelölte ki.

Hát mondd meg nekem, te jó szülő, ki érzed roppant kötelességedet gyermekeddel szemben, nem félsz-e nagy feladatodtól? Nem érzed-e gyöngeségedet, mikor az Isten téged arra hiv, hogy egy titkos tengernek légy okos, óvatos ura és királya? Mondd meg nekem, hogyan fogod te gyermeked lelkében a szabadakarat cselekvéseit ellenőrizni, hogy ezek a cselekvések legyenek az Isten szine előtt értékes aranyhalacskák, ne pedig szörnyetegek? Hogyan akarsz te benyulni gyermeked titokzatos lelkivilágába, hogy onnét szétrebbentsd a kisértő szenvedélyek fenevadait és kifejleszd a tiszta jellemnek örökértékű gyöngyeit, a keresztény erényeket? Nem érzed emberi eszednek és kezednek durvaságát, merevségét, ügyetlenségét ily roppant finom munkához?

Lelkekben dolgozni! Istenem! hisz ez isteni mű! Hát te a te gyarló elégtelenségeddel akarnál isteni müveleteket véghezvinni, gyöngylelkeket nevelni, akaratokat idomitani, tiszta jellemeket produkálni?

Ládd-e, hová jutunk ki? Oda, hogy isteni műhöz isteni erőre van szükség és ha te abban a titokzatos tengerben — a te gyermekeid lelkében gyöngyöket akarsz produkálni, lehetsz ültető, lehetsz öntöző — de a ki a növekedést adja az az Isten lesz.

Már most hozzuk ide közelebb az eucharisztiát! Vetitsük bele fényét abba a gyermeki lélekbe. Gondoljuk csak el, mi fog ott történni?

Ott egy darabja lesz a mennyek országának, ott föléled a régi paradicsom szinpompás világa, kedvesség, öröm és gyönyör üt benne tanyát. Hogy is lehetne elképzelni egy gyermeki lelket máskép, mikor szereti az

eucharisztiát? Gondoljunk csak egy szent Ágnesre és a mi saját első áldozásunk napjára!

Oh ez itt egy más erő! Ez valahogy beveszi magát a gyermeki sziv legbelső oszlásaiba és ott édes hatalommá növi ki magát, a mely kiszorit minden nemtelen érzelmet, minden csunya kivánságot, minden neveletlen gondolatot és megnemesiti a szabadakaratot, erénynyé növeli az elhatározásokat, boldoggá teszi a lelket, mindezt láthatatlanul, csendesen, de annál mélyebben, annál őszintébben.

Szeretném tudni, lehet-e ennél nagyobb, nemesebb nevelő hatalom az ég alatt?

Szülők! Tanitsátok meg valahogy módjával gyermekeiteket az Oltáriszentségben jelenlevő Jézust szeretni. Oh ha ez sikerül, olyan nevelőt kaptok, hogy az angyalok is bámulni fogják sikereiteket fiaitok nevelésében. —*f.*

Az Oltáriszentség a XX. században.

A XIX. század az Oltáriszentség nagy meggyalázásával kezdődött, midőn a forradalom helyébe egy becstelen személytállitott az oltárra, jelezve ezzel, hogy az uj században föl akarják szabaditani a legnemtelenebb szenvedélyeket is s ezeknek uralmával akarják pótolni a szentségi Üdvözitő békés és szent hatalmát. A XIX. század szörnyű válságai, a megdöbbentő társadalmi sülyedés volt eredménye e szentségtörő vállalkozásnak s a szenvedés vezette vissza a népek jó részét az Ur Jézushoz, hogy az Ő, érettünk minden városban és faluban dobogó szivén pihenjék ki fáradalmaikat.

S a pirkadó XX. század mintha szebb reményekkel kecsegtetne. A szentséges Atya rendeletéből a fénynyel és dicsőséggel övezett Oltáriszentség előtt fogjuk minden templomban üdvözölni az uj század első óraütését a századot megnyitó éjféli szentmisén.

A legf. Oltáriszentség ujév napján imádásra lesz kitéve s hisszük, hogy a hivők buzgó seregének szent áhitata lesz fenséges ellentéte az elmult század kezdetén a meggyalázott oltár körül tomboló és káromkodó tömeg gonoszságának.

De ennek az *egész* uj századnak is engesztelést kell nyujtani az Üdvözitő Jézusnak azért a sok bántalomért, melylyel szentséges Szivét az Oltáriszentségben illették. A hivek fokozott buzgalma, az Oltáriszentséghez való gyakoribb járulás kell, hogy némileg megvigasztalja a szent Szivet; kell, hogy a XX. században a

katholikus hivek lelkében diadalmaskodjék az Ur Jézus.

A párisi «Croix», a franczia kath. jeles lapja figyelemreméltó czikket közöl erre nézve. Miután a mult év folyamán Paray-le-Monialba özönlött zarándokok óriási (150,000-t meghaladó) számára mutatott, következőkép folytatja:

«Ez a nagyszerű és békéltető látvány izgalomba hozta a szabadság jóbarátait, a kik nem tudnak egy imádkozó kereszténre nézni a nélkül, hogy föl ne bőszülnének. A Lanterne, Aurore, Petite Republique, Radical, Siecle hasábjain száz meg száz epés czikk fordult durva káromlásaival a szent Sziv ellen s a zarándoklatok elősmozditói ellen. Clemenceau, Jaures, Ranc, Isambert, Victor Charbonnel stb. büszkén kardot rántottak a klerikális uralom ellen, a melynek rettegéssel látják közeledtét a «Visitatio» mogyoróbokros ligetéből. Paray ujra éledt dicsősége bámulatra és boszankodásra ragadja őket.

Ezen köznapias irkálás fölött nagy nyomatékkal hallatta szózatát a hitvédő ékesszólás Perrand biboros, Touchet, Turinaz, Luçon (prelatusok), Ollivier, du Lac, Pottier, Poulin atya stb. ajakáról.

A montmartre-i zarándokok is többen voltak ez évben, mint máskor. A nagy fehér emlékmű (Jézus szent Szivének fogadalmi temploma) megszabaditva állványaitól, teljes fényben tündöklik most a párisi akropolisz csucsán és magára vonja mindenki figyelmét. Különösen megható látvány minden hónap utolsó vasárnapján, midőn ezer és ezer ember kezében égő viaszgyertyával csatlakozik az Oltáriszentség körmenetéhez, a hol megujitják a keresztségben tett fogadásukat, mialatt P. Lemiusnak, a szent Sziv fáradhatatlan apostolának erős hangja rezgetteti meg a lelkeket.

A szent Sziv zászlója egyre jobban s jobban bontakozik, polgárjoga lassankint kiterjeszkedik közöttünk. Látni ragyogását a templomokban, egyesületekben, patronage-okban. — «Pierre l'Eremite» megrenditő szózatára a városok nagy része zászlódiszt öltött az idei junius 22-én. Az ország tizenegy «Croix»-ja (u. m. a gers-i, forez-i, l'ardeche-i, morbihan-i, l'allier-i, l'ain-i, a loir-et-cher-i, a középvidéki, a midi-i, isére-i) tűzte ki e zászlót, mint üdvösségünk eszközét. Ezek lobogói a királyok királyának: Vexilla regis! és egyességük szembeszökően váltja valóra XIII. Leo szavait: En alterum divinissimum signum! Ime a második, isteni jelvény! A nép megszokja az uj Labarum látását és vannak, a kik élesztik a szent Sziv óhajának megvalósitására azt a véleményt, hogy a szent Szivnek Francziaország zászlóin valóban ott kell lennie.

***

Ám, ha fontos, hogy a haldokló XIX. század a szent Szivnek bemutatta hódolatát, törekednünk kell, hogy ez a XX. században emelkedjék. Társadalmunk jövője kétes; a pápa ő szentsége mondja nekünk: nincs másban üdvösség, mint a szent

Szivben. Kell tehát, hogy minél többen közeledjenek az egyedül Üdvözitőhöz. Kell, hogy a kezdődő század oltalma alá helyeztessék; a XX. századnak a szent Sziv századának kell lennie.

Azt mondják, hogy a XIX. század Máriáé volt, a nagyszerű megjelenéseké, szeplőtelen Fogantatásáé. A ki tud olvasni az idő bizonyos jeleiből s a lelkek és a katholikus szivek állapotából, a ki megemlékezik arról, hogy az isteni Gondviselés utjában csak Mária által mehetünk Jézushoz, Ad Jesum per Mariam: az következtetheti, hogy Mária századának előkészitő szerepe van a szent Sziv századára.

Sohasem alkalmazhatták volna az Ur Jézusra több igazsággal, *mint a jelen év végén* ezt a szép messiási czimet: Pater futuri saeculi, a jövő század Atyja. Atyja, mivel jótevője és királya! Igen, Jézus Szivének kell uralkodnia a XX. századon. Oportet illum regnare. Kell, hogy neki ajánljuk föl az uralkodást s ennek első megnyilvánulását. De hogyan? A zarándoklatoknak Paray-le-Monialba s a Montmartrera a következő században is folytonosan kell tartaniok. Bizonyos — nekünk van okunk hinni — hogy azok számosabbak lesznek, mint rendesen és hogy a nép mindig nagyobbodó tömegben fog eljárni e két szentélyhez. De még ez nem elég.

Beszélnek egy szent Sziv kongresszusról, a melyet Paray-ban lehetne megtartani. Ez a meglepő eszme egy fenkölt spanyol szivében fogamzott meg ez évi junius 22-én. Paray-le-Monialban. Franeziaországban lelkesedéssel fogadták, a hogy illett is. Az emberi ismeret és tevékenység különböző ágaiban mindig jobban és jobban szétágaznak a törekvések. A szent Sziv tisztelete igazán megérdemli ezt a különös, együttes erőkifejtést, a melyre a kongresszusok képesek.

Tartottunk eucharisztikus kongresszusokat, a melyek XIII. Leo szavai szerint oly sokat tettek a legméltóságosabb Oltáriszentség diesőségére. Szeptember havában 33 főpap: biborosok, érsekek, püspökök tisztelték meg jelenlétükkel a lion-i Mária-kongresszust, a mely fényesen zárta be Mária századát Mária városában. A fölületes szellemek előtt ezek a ragyogó drágakövek értéktelenek látszanak, mivel nem abból a hitvalló seregből valók, a mely kész a hitetleneket karddal kezében széthasogatni. De az a keletkező eszme, a melyet az Egyház megszentelt, sokkal erősebb, jobb az okiratok és próbálgatások egész tömegénél, sokkal alkalmasabb arra, hogy az Ő békéltető utját egyengesse s meggyőzze a világot. Kell tehát, hogy a szent Szivnek is kongresszusa legyen. Lesz is. Azonban, a kik e téren tekintélyek, azt gondolják, hogy a kegyelet e megnyilvánulása, természetszerűen boldog Mária Margit szentté avatásának ünnepségén lesz helyén való; és remélhető, hogy a szenttéavatás napja nem fog sokáig elmaradni.

Tehát mi a teendőnk, ha azt akarjuk, hogy a XX. század a szent Szivnek legyen szentelve? Hódolat, a melylyel sok hivő könnyen áldozhat a szent Szivnek, hódolat, a mely annyira kedves Szivének, a melyet a legbiztosabb igérettel, az örök üdvösség igéretével szentelt meg mindazok részére, a kik magukat a kilenez egymásra következő hónapban neki fölajánlják. S ez a hódolat a *szentáldozás minden hónap első péntekjén.* Az Egyház elfogadta, helybenhagyta e szokást s az idő elérkezett erre a kis ünnepre, a szent Sziv megható s benső ünnnpére.

Fölhivjuk azért a buzgó hivőket, végezzenek *engesztelő szentáldozást* a következő év minden hónapjának első péntekjén arra a szándékra, hogy a XX. század Jézus szent Szivének legyen szentelve s ajánlják föl neki az uralmat s ennek első zsengéit. A kik ily hittel, ily szeretettel, az akarat ilyen bensőségével mintegy az eget is hatalmukba ejtik, ujra elmondják az Üdvözitő előtt ama szavakat, a melyeket XIII. Leo többször ismételt az egész emberi nem fölajánlása érdekében: Rex esto! Légy király! Mondják azt: igen, Urunk, légy királyunk, légy királya a XX. századnak. Vedd birtokodba mindörökre és mentsd meg azt!

Mily szép látvány lenne az uj század hajnalhasadásán, ha minden faluban és minden városban számos hivő találkoznék időnként a szent Vendégségnél s ha e szó: Rex esto! szállana a világ egyik végétől a másikig Krisztus testétől megtisztitott ajkaikon! E szó hangja fog vissza-vissza csengeni a XX. század utolsó napjáig. Az *engesztelő áldozás* emléke mintegy uj életre keltő látomás fog megmaradni, a mely uralkodni fog az uj idők fölött. Ez lesz biztos záloga a szent Sziv uralmának a századon, a melynek az ő nevét kell viselnie.

A szokás, a melyet ajánlunk, nem uj. Régi időktől fogva jóváhagyta az Egyház. A szándéknak pedig, melyet mi hozzá akarunk füzni, minden keresztény sziv előtt kedvesnek kell lenni. Benn foglaltatik ez a szentséges atya legutóbbi tetteiben és mi biztosan tudjuk, hogy *ez engesztelő áldozások nagyon tetszenek ő szentségének,* a ki ezt élőszóval is diesérni kegyeskedett nov. 12-én. Azok a hivek, *a kik nem képesek pénteken misére menni, elhalaszthatják áldozásukat a következő vasárnapra.* Ugyanez fog elrendeltetni az egész világra nézve április elején, a mikor a legelső péntek szent péntek (Urnap) lesz.

Mi e szokásnak egy másik jó oldalát is látjuk. A lelkek, a kik a nagyszerű eszmétől vezetve, hogy tudniillik a XX. századot a szent Szivnek fölajánlják, 1901-ben minden hónap első péntekjén áldozni fognak, oly nagy kegyelmekre találnak itt, hogy nem akarják majd többé elhagyni e szokást s ez az áhitatgyakorlat meggyökerezik sok oly helyen, hol eddig nem volt otthonos.

E tekintetben Észak-Amerika ad nekünk példát. Lássuk, mit irnak New-Yorkból: «Itt a szent Sziv tisztelete valami rendkivüli. Az első pénteken a templomok tele vannak imá-

dókkal és a székesegyházban az áldozók száma ezrekre megy. Reggel 9 órától a szentmisék után egész este 10 óráig 60 személyből álló (diszőrség) imádkozó sereg adorál óránként a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt.

Nem tudnánk mi is nagyobb fényt adni az első pénteki ünnepnek, mint a hogy eddig volt? Nálunk most már, a templomok és kápolnák nagy száma mellett, a papok és szerzetesek különös gyakorlatokkal tették ezt ünnepélyessé, miután a püspökök helybenhagyták s a Szentszék bőven ellátta bucsukkal. Miért ne vonzana minden testvért ez a megható példa?»

Ide igtattuk a francia katholikusok XX. századbeli aspirációinak e megnyilatkozását; vajha Magyarországon is minél több lelket mozgásba hozna e szózat s a gyakori buzgó szentáldozással készülnének a bekövetkezendő küzdelmekre.

Krisztus szellemének élni kell szivünkben, ha azt akarjuk, hogy éltesse s mozgassa a társadalmat.

Jelképek.

Szarvas.

A 41. Zsoltár e szavakkal kezdődik: «A mint kivánkozik a szarvas a vizforrásokhoz, ugy kivánkozik lelkem tehozzád Isten.»

A léleknek vágyódását Isten után, fejezik ki hasonlatban e szavak. E hasonlatot az egyházművészet is használja.

Szarvast fest, vagy himez, midőn azt akarja szemléltetni, hogy a lélek vágyva vágyódik Istenhez jutni.

A szarvas tehát az *Istennel való egyesülésre törekvő léleknek* jelképe.

Tulok.

A szárnyas tulok *szent Lukács evangelista jelképe.* Szent Lukács ugyanis evangeliumát Zakariás pap áldozatának fölemlitésével kezdi; a tulok pedig áldozati állat volt a zsidóknál.

Jelképezi a tulok az *Úr Jézust is;* mint áldozatot, még pedig *a legnagyobb áldozatot;* a minthogy a jeruzsálemi templomban bemutatott áldozatok között a tulok volt a legnagyobb.

Griff.

Mesebeli, négylábu szárnyas állat. Félig sas, félig oroszlán. Fejét, nyakát, szárnyait és első lábait tekintve: sas; hátsó felében pedig oroszlán. Czimereken látható. Lépő, vagy ugróhelyzetben ábrázolják. A görög mithologia a származási helye.

A látnoki képességet és éleselmüséget jelképezi.

Főnix.

Szintén a mesék országából való. Származására nézve egyptomi. — A monda azt állitotta róla, hogy minden 500 évben elégeti magát, azután pedig megifjodott uj életre kel ki hamvaiból.

Ebbeli mondai tulajdonságánál fogva a keresztény művészetben

mint *Krisztus feltámadásának* jelképe szerepelt már Alexandria Kelemen, szent Ágoston, Tertullián idejében és szerepel ma is.

Sas.

Az Urat jelképezi, nemkülönben *hatalmát, feltámadását és megujulását.*

«*Megujuljon ifjuságod, mint a sasé*», olvassuk a 102. Zsoltár 5. versében. Izaiás prófétánál pedig, (40. r. 31. v.): «Kik az Urban biznak, megifjodnak erejökben, *szárnyok kel, mint a sasoknak*».

A sas szent *János* apostol és evangelista *jelképe* is. Miként ugyanis a sas magasan szárnyal, a napba tekint, akkép szent János is, mind evangeliumában, mind pedig a «Titkos Jelenések» könyvében ugy ir, mint a ki az isteni napba, a titkokba beletekintett.

Pelikán.

Vizi madár ez. Halakkal táplálkozik. Csőrének alsó része bőrzacskóval van ellátva, a melybe az el nem költött halakat teszi el fiai számára. Midőn e halakat a zacskóból ki akarja szedni: csőrét melléhez szoritja. Ekkor ugy tünik föl, mintha melléből szedné ki azokat és ugy táplálná velök fiait.

Kedvelt jelképe ez az Oltáriszentségnek. Ilyenül emliték már szent Gergely és szent Ágoston egyházatyák is.

Az egyház énekében is föl van emlitve: «Pie Pellicane, Jesu, Domine».

Páva.

A rómaiaknál Juno bálvány szent madara volt. 15—20 évig élél. Szent Ágoston szerint, minthogy romolhatatlan hussal és évenkint megujuló tollazattal bir: *Krisztust* jelképezi, a kinek teste halála után föl nem oszolt, hanem a feltámadásban megujult.

A páva egyébként általában a hiuságnak és büszkeségnek is jelképe.

Galamb.

A *Szentléleknek* ismert képe. Kiterjesztett szárnyaival kereszt alakot ábrázol.

Az isteni Mester az egyszerüség jelképeül vette; mondván: Legyetek egyszerüek, mint a galambok. (Máté 10, 16.)

Csőrében olajággal: Noé galambjára emlékeztet és az Istenben megnyugvó, békés lelket jelképezi.

Sárkány, kigyó, skorpio.

Ezek a sátán jelképei; azért az egyházi ruhák himzésénél lehetőleg — teljesen — mellőzendők, vagy legalább ritkán alkalmazandók.

* * *

Az egyházi müvészet szolgálatában álló állati jelképek nem a maguk természetes alakjában, hanem stilizálva veendők használatba.

A stilizálás ugyanis az alakokat megfosztja érzékiességüktől és érzékfölötti jelentőséggel ruházza fel őket.

Oltáregyesületi ügyek.

Választmányi ülés. A központi Oltáregyesület választmánya deczember hó 10-én *Pallavicini Edéné őrgrófné* elnöklete alatt gyülést tartott. Az értekezletet szentséglátogatás előzte meg. *Kánter Károly* apát, kir. palotai plébános, igazgató üdvözölvén a megjelenteket, bejelenti, hogy a Bibornok Herczegprimás Ő Eminenciája az egyesület másodigazgatójává kinevezte *dr. Glattfelder Gyula* közp. papneveldei tanulmányi felügyelőt, ki az Örökimádás szerkesztését is átvette. Főtisztelendő Kutschera József volt másodigazgatónak és egyesületi közlönyünk első szerkesztőjének, az egyesület körüli fáradozásaért jegyzőkönyvileg is kifejezé a választmány hálás köszönetét s örvend, hogy a komáromi plébániára ily kitűnő egyházi férfiu jutott.

A kilenczedet illetőleg köszönetet mond mindazon uraknak, kik közreműködtek ez alkalommal; szentbeszédet vagy szentmisét mondtak; főkép pédig méltóságos *gróf Majláth Gusztáv* püspök ur iránt hálás köszönetét jegyzőkönyvileg is kifejezi, hogy az áldást megtartani és a befejező szentmise alkalmával a szent áldozást kiosztani méltóztatott. Határozatba ment, hogy ezen novena az Oltáregyesület czéljaira minden évben meg fog tartatni és pedig ugy, hogy nov. 6-án véget ér. A választmány évi 200 koronát szavazott meg *Szautner Zs.* karnagynak a Nt. Angolkisasszonyoknál, a közös istentiszteletek alkalmára, mely összeg évenkint május végével fizetendő.

Budán az Erzsébet-rendiek kolostori templomában minden hó III. vasárnapján a közös istentisztelet ugyanazon sorrendben fog megtartatni, mint eddig a Nt. Angolkisasszonyoknál minden II. vasárnapon. Ez évben, mint a század végén és az uj század hajnalán Ő Szentsége rendelete folytán az ujév éjjelén 12 órakor az Oltáriszentség kitétetik; ismét egy alkalom, hogy főleg a terjesztőnők kimutathassák szeretetüket az Ur Jézus iránt s buzditsanak minél többeket az imádásra és a Szentségekhez való járulásra.

Egyéb tárgy nem lévén, rövid hálaadó ima után a gyülés föloszlott.

Császka György kalocsai érsek ur az Oltáregyesület érdekében következő sorokat intézte utolsó előtti körlevelében papságához:

A kalocsai Oltáregyesületet, mely a legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletének és imádásának terjesztése és ápolása mellett, a szegény templomoknak illő fölszerelését tüzte ki föladatául: s a mely, anyagi erejéhez képest, főegyházmegyém több templomát már is különféle szép szerelvényekkel fölékesitette: t. cz. Papságomnak különös figyelmébe és

hathatós pártolásába ajánlom s egyben fölhivom, hogy a nevezett egyesület üdvös czéljának előmozditása végett, a legfölségesebb Oltáriszentségben köztünk lakozó Jézus Krisztus iránti szeretetből, a körülményekhez képest, szentmiséket vállalni és ezek számát a minden esperesi kerületben köröztetendő ivnek megfelelő rovataiba bejegyezni sziveskedjék.

A kézdivásárhelyi Oltáregyesület november 20-án tartotta közgyülését *Szentkereszty Stephanie bárónő* elnöklete alatt, melyen elmondott elnöki megnyitó beszédet egész terjedelmében közöljük emelkedett gondolatai miatt s mert más egyleteknek is például szolgálhat.

D. a J. Kr.! Tisztelt Közgyülés!

Szivesen üdvözlöm mindnyájokat az Ur Jézus Krisztus szent nevében, kinek szent malasztja árassza áldását a mai közgyülésünkre s annak határozataira s különösen oltsa sziveinkbe azon isteni szikrát, mely világosságot terjeszt mindenfelé!

Ha az «Oltáregylet» hivatását minden irányban hiven betölti a legdicsőségesebb Oltáriszentség buzgó imádása által, akkor az Ur Jézus Krisztus állandóan véle leend s a földön szentebb missiót az Oltáregyletnél egy egyesület sem gyakorolhat. Isteni Megváltónk, ki az Oltáriszentségben velünk van, kihez méltó imádással, ragyogó szeretettel közeledve magunkhoz vesszük, a kegyelmek kegyelmében fog minket részesiteni s megdicsőült lelkünk örök életét egy tökéletes boldogság hazájában biztositani fogja.

Földi zarándokságunk rögös utain a Mindenható által reánk mért keresztet az Ő szent akaratábani megadással kell hordoznunk s az Ur Jézus Krisztus szenvedéseinek emlékére ajálva föl azt s ha roskadozunk is alatta, mint egykoron isteni Megváltónk, meg fog Ő segiteni annak tovább hordozására!

A mennyei boldogság elnyeréséhez még a szentek is sok könyhullatás, tüzpróbák s mártiri kinok után jutottak, lehetetlen tehát, hogy a mi életünk ment legyen a keresztektől, melyek lelkünket szennyétől megtisztitják s megdicsőitik, hogy fölszállva az égbe Alkotójával örökre egyesüljön.

Tekintsük földi pályafutásunkat egy rövid utnak, mely az örökké tartó élethez vezet s nem szivesen álltunk-e ki már itt a földön akadályokat, küzdelmeket oly utainkért, melyek kitüzött czélaink elérésére vezetnek? Hogyne hordoznók tehát igazi keresztényi megadással életünk keresztjét, mely lelkünk boldog halhatatlanságát biztositja!

Az Oltáregylet a legmagasztosabb föladatot tüzte maga elé a legdicsőségesebb Oltáriszentség imádása által, ha ezt fönti értelemben fogta föl s nemcsak saját maga követi, hanem minél szélesebb körben terjeszti is, azon esetben az Ur Jézus Krisztus mindenkor körében leend azoknak, kik Őt méltán keresik föl.

Méltóságos gróf Majláth Gusztáv Károly nagyérdemű püspökünk, az Oltáregylet fővédnőke, oly apostoli buzgalommal tesz meg mindent a

legdicsőségeseb Oltáriszentség méltó imádására — minek az Oltáregylethez intézett átiratában ujabb jelét adta — s hogy ha fenkölt szellemű főpásztorunk nyomdokain haladunk, az igazi vallásosság lépten-nyomon terjedni fog s drága hazánk meg lesz óva a sok csapásoktól, melyet a vallástalanság maga után kell, hogy vonjon.

Vajha mindenki ezen elvitázhatatlan igazságokkal csöndes óráiban gyakrabban foglalkoznék s meggondolná azt, hogy ezen mulandó vajmi rövid élet hiu örömeit nem hajhászva, szentelné életét a mennyei örökké tartó boldogság elnyerésére.

A dicsőséges Oltáriszentség imádása, annak méltó vétele ad nekünk erőt, kitartást, vigasztalást az élet küzdelmeiben s lelkünket a valódi tiszta örömben részesiti. Tüzzük ki tehát ezt életünk főczéljává s akkor az áldott Jézus halálunk óráján közelünkben leend s megfogja könnyiteni haláltusánkat s egykoron az utolsó itélet nagy napján igy szóland hozzánk: «Jöjjetek, Atyámnak választottai s birjátok a világ kezdete óta nektek készitett országot!» Ily végnélküli boldogság elérését azonban ki kell érdemelnünk s életünk minden perczét arra szentelnünk s minél gyakrabban részesülni az Oltáriszentségben, mely megvilágositja lelkünket, miként az örök lámpa azon templomokat, hol az Oltáriszentség honol. Mily magasztos, mily könyekig megható az éj sötétében ezen kis lámpa fénye, mely jelzi az Ur Jézus Krisztus jelenlétét s Ő viszont honol azok szivében, kik méltók reá, mire, hogy az Egek ura megsegitsen, foglaljuk buzgó imáinkba s ezzel a mai közgyülést megnyitottnak nyilvánitom.

Eucharisztikus papi rekollekczió tartatott a vácz-egyházmegyei Nagykátán decz. 6-án. Miután az egybegyült szentségimádó papok igazgatójuk vezetése alatt délelőtt elmélkedéseket végeztek, délután példásan meggyóntak, azután a templomban lévő ájtatos néppel egyesülve szentségimádást végeztek. Szentség kitétel után volt szentbeszéd, ennek végével a papság égő gyertyákkal kivonult az Oltáriszentség elé, hol minden pap külön imádást végzett, közben a nép énekelt. Végre litánia és áldással véget ért az ünnepély. Legvégül a hivek gyóntatása következett.

Kivánatos volna, ha minél gyakrabban tartatnának mindenfelé ily összejövetelek. Beláthatatlan a lelki haszon, mely ezekből a nép közé árad, ha látja, hogy papjaival egyesül a szentségi Üdvözitő dicsőitésében.

A kassai egyházmegye oltáregyesületi megbizottja, ft. *Plent István,* koksó-mindszenti plébánossá neveztetett ki, mely állásában az oltáregyesület egyházmegyei intézését megtartotta.

***

A budapesti közp. Oltáregyesület

rendes tagjaitól 1900 julius és augusztus hóban befolyt dijak.

Müller Katalin 24 fill, Oberhauser Eleonora 2 k, Simon Pálné 1 k, Schützenberger Ilona 2 k, Schützenberger Irma 2 k, Varga Mari 40 f, Kiss Rozi 40 f, Thulner Katalin 2 k, Sztancsik Rózália 60 f, Balázs Mária 60 f, Auer Ilona 2 k, Kis Apoló 60 f, Kis Julia 60 f, Friedrich István 24 f, Kemény János 24 f, Bokoli Lajos 1 k, Bokoli Lajosné 1 k, Kubási Mária 1 k, Szlávik Anna 1 kor, Hegedüs Margit 50 f, Wiernbienta Mária 80 f, Ladányi Julis 48 f, Nagy Zsuzsa 48 f, Vég Julis 50 f, Kovács János 24 f, Bicskei Zsigmondné 44 f, Lovas Sándor 30 f, Ladányi Rozália 32 f, Pelsőczi István 24 f, Surányi Julianna 24 f, Lovas Rozália 24 f, Szabó Mária 1 kor, Filla Mihályné 4 k, Bezák István 2 k, Friedrich Sándor 2 k, Kasztell Aladár 2 kor, Mihálovics Gyula 2 k, Holma István 2 k, Horváth Sándor 2 k, Nagyfalusi Lajos 2 k, Breyer István 2 k, Császik István 2 k, Léday Sándor 2 k, Vegele Lajos 2 kor, Wágner Mihály 2 k, Tóth Béla 2 kor, Czier István 2 k, Melles Géza 2 k, Holma Mária 2 k, Fogolyán Anna 2 k, Tolonits Julcsa 4 k, Váczi Ferenczné 2 k, Gergely Gizella 4 k, Horváth Irma 2 k, Gazder, Józsefné 1 k, Sulin Anna 60 fill, Smelovszky Emma 4 k, Tihanyi Józsa 1 k, Hegedüs Anna 2 k, Szegedi Karolin 1 k, Röhl Borbála 40 f, Toncsék Mária 2 k, Szegedi Mária 1 k, Ulicska Mária 40 f, Kaldenecker Magdolna 2 k, Jeruska Terézia 40 fill, Szegedi János 1 kor, Árolt Julia 80 f, Debreczenyi Eleonora 80 f, Zsofonyi Julia 40 f, Jeli Teréz 40 fill, Szabó Mária 1 k, Bárány Ilonka 1 kor. 40 f, Gácsi Erzsébet 1 k, Priszinger Erzsébet 1 k, Takács Jánosné 1 k, Naibauer Irma 2 k, Korimszky Philomena grófnő 10 k, Boldog Istvánné 40 f, Schützinger Károlyné 2 k, Bodnár Józsefné 40 fill, Kertsner Anna 1 k, Nekovár Józsefné 1 k, Bencs Borbála 2 k, Primus Erzsi 24 f, Papóczi Róza 4 k, Maret Hermence 2 k, Simon Julianna 40 f, Nagy Rozália 24 f. Mayer Anna 80 f, Hoenning bárónő 10 k, Müller Katalin 24 f, Oberhauser Eleonora 2 k, Simon Pálné 1 k, Schützenberger Ilona 2 k, Schützenberger Irma 2 k, Varga Mari 40 f, Kis Rózi 40 fill, Thulner Katalin 2 k, Sztancsik Rozália 60 f, Balázs Mária 60 f, Auer Ilona 2 k, Kis Apoló 60 f, Kis Julia 60 f, Friedrich István 24 f, Kemény János 24 fill, Bokoli Lajos 1 k, Bokoli Lajosné 1 k, Kubási Mária 1 k, Szlávik Anna 1 kor, Hegedüs Margit 50 f, Wiernbienta Mária 80 f, Ladányi Julis 48 f, Nagy Zsuzsa 48 f, Vég Julis 50 f, Kovács János 24 f.

(k = korona, f = fillér.)

(Folytatása következik.)

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillerie carcassonei püspöktől.

Szövetseg szekrénye.

I.

Az Oltáriszekrény valóban folyton közöttünk levő szövetség-szekrény; a melynek már puszta jelenléte is a keresztény nép dicsőségét és győzelmét jelenti.

***

A jelkép helyét a valóság foglalja el. Izrael dicsősége eltünik az Oltáriszentség buzgó hiveinek dicsőségével szemben.

A zsidók diadalszekrénye eltörpül az Oltáriszekrény előtt.

Ime, az Ur szekrénye előtt mily tisztelettel válnak szét Jordán hullámai. Jerikó falai pedig megrendülnek és leomlanak.

Midőn e szekrény a táborban volt, a hadseregek biztosak levén győzelmükről, bátran mentek a harczba.

Midőn pedig Heli utolsó napjaiban az ellenség kezébe került; visszautasitottak minden más vigasztalást, minthogy a szekrény már nem volt velök.

De vajjon az, a ki a zsidó népet dicsőségre és diadalra segité: a mi dicsőségünk és diadalunk érdekében mitse tenne-e?

A szövetség szekrénye csak jelkép és csak egy helyen volt, a hol folytonosan és féltékenyen kellett reá vigyázni, hogy a népe számára megőrizzék.

Oh, midőn mi a templomban vagyunk; midőn tekintetünk a szentélyben elmerül; midőn azt ragyogni látjuk; akkor e szekrény számunkra valóban az uj szövetség szekrénye. Az van itt, a kit itt a szeretet őriz, a kinek jelenlétéről oly igéret kezeskedik, a mely nem is tudna minket megcsalni.

Nem igaz-e talán, amit, szemlélve a tabernakulumot, oly gyakran mondottunk: Itt van! Igen, itt van, az a szeretett kedves, a ki a mi Istenünk, az a fogoly a ki a mi királyunk; az az alázatos, a ki minket győzelemre segit. Itt van és hatalmát jelképbe rejtve hiveivel titokzatos módon közlekedik.

Fa vagy kőfal mögött tartózkodik ugyan; de mégis lát engem, reám néz és megszólit. Igen, igen, itt van a ki szeretettel szólt hozzám.

Ne félj, szegény, számüzött lélek — mondja nekem — te az én galambom vagy; A ragadozó madarak ugyan álnokul vesztedre törnek; de én itt vagyok és sietve sietek segitségedre. Láttam aggodalmadat, hallottam kiáltásodat. Védelmedre kelek e sötétségben; megerősitlek, győzelemre, diadalra segitlek.

Valaki elbeszélé, hogy egy iszonyu vihar nagy rémületbe ejtette ama kolostor lakóit, a melyben aquinói sz. Tamás is élt. A szerzetesek rémületükben, mintegy magukon kivül idestova futkostak a kolostorba; biztos menedéket kerestek az egymásután csaknem folytonosan, megszakitás nélkül csapkodó villámok ellen.

Sz. Tamás, az angyali tudor, oda sietett, a hová szive vonzotta; az oltáriszekrény elé és ezt átölelte. Azután az egyháznak eme fölötte becses és tiszteletreméltó lángelméje a szeretet eme bőrtönének neki támaszkodva, várta be a vihar végét.

E világ viharai, a szenvedések orkánai, az ellenséges ember által támasztott hullámok vajjon ne inditsanak-e minket sőt még inkább arra, hogy azonnal és buzgón az erős Istenhez meneküljünk, a ki az Oltáriszekrényeinkben lakik. Ekkor azután, ha fujnak is a szelek, ha zugnak is a habok, ha tornyosulnak is a hullámok: ne féljünk se a szelektől, se a haboktól, se a hullámoktól.

***

A legfölségesebb Oltáriszentség imádása.

«Imádlak szent emberség. Elismerem, hogy végtelen szeretetre vagy méltó. A jelenlétedben elkövetett tiszteletlenségekért elégtételül az angyalok és arkangyalok hódolatát ajánlom fel neked; a kikkel reményben én is mondhatom és énekelhetem majd, hogy

Imádtassék végnélkül és áldassék a legfölségesebb Oltáriszentség!»

(Folytatása következik.)

A legszebb ajándék.

A téli napok rövidek s négy óra után már bontogatja az est-szürkület szárnyait; lassan-lassan mindenre kiterjeszti azokat s félhomálylyal leplezi a tárgyakat.

A kis szobában csupán halvány fényü mécses serczeg s áraszt maga körül gyönge világosságot s a háttérben szüz Mária szobra áll, a mint kezeiben rózsafüzért tart s szemeivel égre tekint.

Az ablaknál Kádasné ül s himzése fölé hajolva nézi, mennyire haladt. Oltárkendőt készit az egyik templom számára s ezzel tölti karácsonyig minden szabad idejét. Szemei kissé el is fáradtak a megerőltető munkába s most, hogy beesteledett, nem gyujt mindjárt világosságot, hanem ölébe téve a himzést, kezeit összekulcsolja s hosszasan tekint a boldogságos Szüz szobrára. Majd halk sóhaj kél ajkairól s önkénytelenül férjére gondol.

. . . Férjére, a ki komoly és szorgalmas ember, de vallásával édeskeveset törődik. Igaz, hogy feleségét nem zavarja vallásos cselekedeteiben nem tesz neki szemrehányást, hogy gyakran jár templomba, havi gyónását sem kifogásolja, sőt ha az oltáregyletnek olykor himez valamit, pénzt is szivesen ád hozzá. Mihelyt azonban férjét is hasonlókra kéri a jámborlelkü nő, ellenkezésre talál. Szentmisére nem jár, gyónását nem végzi s folyton azt hangoztatja, hogy mindez nagyon szép, ha nő teszi, a kié a gyermeknevelés gondja, de férfinak bizony fölösleges. A férfi, az erős, a munkabiró egyébre forditsa idejét. Gondoskodjék családja fentartásáról, vezesse gyermekei tanulmányait; a lélek kimüvelése a nő, az anya kötelessége . . . .

És ezt hajtogatja Kádas folyton felesége unszolásaira, könyörgéseire; arra azonban nem gondol, hogy az élet sokszor keserüséget, szenvedést, fájdalmat nyujt s ilyenkor az ima enyhit s mintha simogatná a lelket, a vallás vigasztal, az áldozat erősit...

Ám Kádasné nem csüggedt el, belenyugodott sorsába és szünet nélkül imádkozott férjéért. Imádkozott, hogy megértse őt. Esedezett, hogy erős hite legyen, a minő az övé.

És a Boldogságos, ki a szomoruak vigasztalója, betegek gyógyitója, ingadozók erőssége, ime meghallgatta kérését.

Kádasék kis fiacskája sulyos beteg lett. Az orvos kevés reményt fűzött életben maradásához s talán vallásos érzésből, vagy csupán megszokásból igy szólott egy alkalommal az apához, a férfihez, kit erősnek vélt:

— Uram, Istennél a segitség. Emberi tudomány itt már nem segit. Feleségének kiméletből nem szólok, de önnek, a férfinak megmondhatom. S az «erős férfi» most először kezdett eszmélni. Hát egy orvos is belsmeri, hogy a tudomány nagyon is véges s egyedül Isten segithet?! S arczán kétségbeesés tükröződött.

Az orvos vigasztalni iparkodott Kádast:

— Nincs minden vesztve. Emberfölötti ápolás mellett még van remény. Önagysága gyönge ugyan, de fölváltva állandóan a fiucska mellett lehetnének s akkor még minden jobbra fordulhatna.

Kádas csakugyan virrasztani kezdett beteg gyermeke mellett; azonban alig volt egy-két éjen át fönn, ereje hanyatlani kezdett s a gyönge nő váltotta föl.

S most látta csak, mire képes az erős hit, a mély vallásosság. Kádasné éjjel-nappal a kis beteg ágya mellett volt; szemeit perczre sem hunyta le s elmult egy hét, két hét s az anya még mindig győzte, bár az álmatlanság megtörte; arcza megsápadt, tekintete révedező lett. Maga az orvos is csodálta a gyönge nő emberfölötti erejét, mely a férjet is megszégyenité s egyik napon örömmel adta az aggódó szülők tudtára, hogy a veszély elmult. A kis fiucska okvetlenül fölgyógyul. De hozzá tette: Egyedül Isten adhatott nejének ily emberfölötti erőt, hogy ekkora odaadással, önfeláldozással képes volt gyermekét az életnek megmenteni.

S a mit a sok kérés könyörgés nem tudott Kádasban előidézni, megcselekedte a hősies példa.

Érezte, hogy a hit nem csupán képzelődés, hanem valóság. Belátta, hogy a vallásosság nemcsak érzelgés, hanem erő, hatalom. Valóság, mely az életbe kihat; erő, mely a gyöngeséget istápolja és hatalom, mely az akadályokat legyőzi.

Mikor pedig elkövetkezett a karácsony, a sziv békéjének, a lélek összhangjának ünnepe, Kádas szivébe is béke költözött. Az ő lelkében is összhang rezgett s a nagy nap előestéjén oda ment nejéhez és igy szólt:

— Édesem, a sok ajándék közül, melyekkel a mai napra megleptelek, a legbecsesebbet ime mindjárt átadom.

És kis czédulát nyujtott nejének, melyre e néhány szó volt nyomtatva:

«A szent gyónást és szent áldozást elvégezte.»

A nő sápadt arczáról boldogság sugárzott s megcsókolta férjét, a hivő férfit, kinek szivében megszületett az Ur Jézus....

Vainicsek Béla.

Adatok az Oltáriszentség tiszteletéhez a XVII. és XVIII. századból.

Alkalmunk volt a loretói szerviták az országos levéltárban őrzött alapitványi iratait és 1683-tól 1765-ig terjedő naplóit átlapozni. Ezekből közöljük — részben tanulságul, részben buzditásul — az Oltáriszentség tiszteletére vonatkozó következő adatokat.

1. *Örök lámpa.* Loósy Erzsébet, a földesurnak Stotzing János bárónak a felesége, az 1644-től 1650-ig terjedő időközben a Loretó-kápolna örök lámpájának javára 300 forintnyi alapösszeggel terhelte meg a szarvkői uradalmat. Ezt az alapitványt Nádasdy Ferencz gróf a rákövetkező földesur is elismerte s a 300 forintot az alapitványi tőkékhez csatolta.[1]

2. *40 órai szentségimádás.* Az elsőről 1685-ben van szó. A pápa meghagyására a püspök rendeli el (április 28-án) *a török hatalmának megsemmisitésére.* 1738 junius 8-án is ilyen ájtatosság kezdődött, ismét püspöki rendeletre. Ez alkalommal a községi birók *házszám* szerint rendelték ki a szentségimádókat; *egy-egy órára* 3—5 család került. Ezekkel, a khórus idején kivül, egy-egy szerzetes is imádkozott. A szerzetesek is óránként váltakoztak. Az 1763 máj. 22—24-én tartott 40 órai szentségimádásban a hivek már nem házszám, hanem *osztályok* szerint vettek részt; pld. délben a filie ifjusága, 1 órakor a plébánia ifjusága stb.

Ezen szentségimádásokat, a plébánia piaczán tartott ünnepélyes, szentséges körmenettel szokták befejezni.

3. *Nagyheti szentségimádás.* Isten koporsóját ugyan csinálták, de a szentséget *csak az istentisztelet ideje alatt* tették ki imádásra, mig a nép szét nem oszlott.[1]

4. *Áldozók.* Sarlós B.-asszony, Kisasszony, N.-asszony és Hétfájdalmu B.-asszony voltak a loretói szenthely főünnepei. Egy-egy ilyen alkalommal rendesen 3—6 ezer bucsujáró járult a szentségekhez. A fájdalmas Szűzanya ünnepén ezen szám hét-nyolcz ezerig, sőt ezen felül is emelkedett. Igy 1743-ban ezen napon 8700 áldozót számláltak össze. A hajnali órától d. u. 2-ig egyre folytak a szentmisék a cziboriumos oltárnál, hogy a rengeteg népet megáldoztathassák. Az áldoztatás nem is a templomban, hanem a tágas keresztuti folyosókon történt; részint, hogy a tolongást elkerüljék, részint, hogy az istentiszteletet ne zavarják. 20—25 szerzetes s 30—35 világi pap verődött ez alkalommal, már a megelőző nap délutánján össze, hogy a gyónókat kihallgassák.

Ilyen tömeges áldozások mellett

[1] Századok. 1900. VII. I.

[1] Diarium. 1691. IV. 13. 14.

épenséggel nem csodálkozhatunk, hogy egy-egy esztendőben rendesen 40, egész 60 ezerre fölment az áldozók száma. Jó esztendőben ezen szám természetesen szaporodott 70—80 ezerig.[1] 1706-ban 87.300 áldozó van kimutatva. Ennél magasabb számot már nem is értek el. De ugy hisszük, nem volt akkor Magyarországban olyan templom, olyan szenthely, hol egy-egy napon, vagy egy-egy esztendőben csak annyian is áldoztak volna, mint Loretóról kimutattak!

5. *Urnap.* A szokásos körmenetek alkalmával angyalruhába öltöztetett *fiucskák* kisérték az Oltáriszentséget. (1696—1691) Ezek az öltözetes fiucskák ugy megtetszettek az ájtatos falusi népnek, hogy a szomszédos plébániák is többször kölcsönkérték az angyalruhákat.

Nyolczad alatt nemcsak a mise és litánia volt szentséges, hanem már reggel 6 órakor kitették az Oltáriszentséget s igy maradt kitéve a 10 órakor tartott utolsó miséig. Csakhogy ezen közbecsó időben álló függönyt helyeztek a kitett szentség elé, sőt még a gyertyákat is eloltották. (Diarium. 1704. V. 22.) Ilyen függönyöket régi templomokban most is látni. Igy például meg van még a loretói, kismartoni stb.

6. *Egyéb körmenetek.* A szerviták nagyobb ünnepségeiket rendesen szentséges körmenettel szokták bezárni. Ilyen ünnepségek voltak, mint már emlitettük, a 40 órai szentségimádások, továbbá missiók, sz. Peregrinnek szentté avatása alkalmából tartott 8 napi ájtatosság (1727. VIII. 17—24.), a fájdalmas Szűzanya társulatának havi és évi ájtatosságai stb.

Ezen társulati körmenetek alkalmával a papok és elökelő világiak fáklyákkal vagy égő gyertyákkal kisérték a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Ekkép cselekedett Stotzing János báró 1645—1650-ig; Eszterházy Pál, a nádor-herczeg 1689, 1691, 1694-ben s még többször. Ugyanő többször magával hozta családját, rokonait és udvari embereit is, kik aztán mind résztvettek a körmenetben. Azonképen hires kismartoni zenekarának is megengedte, hogy ezen ünnepen, nevezetesen a körmeneten muzsikáljanak.

Még sok más is hozzájárult ezen ünnepség fényéhez. Hét-hét öltözetes fiu vitte a fájdalmas Szűzanya tiszteletére készült zászlókat, paizsokat, botokat; öltözetes leányok a fájdalmas Szűzanya szobrát, festett képét (Vesperbild) stb.

Nem csoda, ha annyian özönlöttek ezen ünnepre, nemcsak hogy lássanak, hanem hogy az Oltáriszentség iránt való áhitatukat tettleg is kimutassák, miként ezt az e napi áldozók föntebb kimutatott óriási számával, ugy hisszük fényesen igazoltuk.

7. *Művészet.* Végül néhány az Oltáriszentség tiszteletére készült műtárgyat akarunk fölsorolni. A nagyszámu monstranciákról, kelyhekről nem szólhatunk, mert ezek a fölosztalás alkalmával köztudomásulag kó-

[1] Der Gnadenort Loreto in Ungarn cz. műveczkének 91. lapján megtalálható a hivatalos és részletes kimutatás.

tyavetyére kerültek. Van még azonban egy *két rudas* kis menynyezet, melynek czifrán kovácsolt vasa igen szép munka. A nagyobbik mennyezetnek rudjai szépen faragott, aranyozott oszlopfökben végződnek s a négy evangelista szintén aranyozott jelképeit hordozzák. Mindezeknél sokkal becsesebb egy fölötte ékesen faragott, barock izlésü képráma. Maga a kép az Oltáriszentség imádását ábrázolja; a hosszukás keretet szintén az evangelisták jelképei környezik s ezek körül fonódik a dus lombozat. Műismerők e faragott rámát 3 ezer koronára becsülik. Alighanem azon czélból készült, hogy az ünnepélyes szentségimádások alkalmával a templom bejáróját vagy az oltárt, esetleg a templom vagy szentély más helyét diszitsék vele.

Más városi és falusi templomokban is láttunk már efféle festett képeket vagy táblákat, melyeket a 40 órai vagy a 13 órai szentségimádás alkalmával a templom főbejáratánál helyeznek el. *Mohl Adolf.*

B. Clet Ferencz, kinai vértanu.

Az egyház Istent «a századok halhatatlan királyának» nevével tiszteli. Az égben a választottak az Isten trónja előtt leteszik koronáikat, miként azt szent János a jelenések könyvében irja. A földön hasonló látvány tárul szemeink elé. A századok halhatatlan királya előtt elvonulnak az egyes korok és időszakok s az Isten gyermekei, mint az ő bátor harczosai lerakják lábaihoz az ő koronáikat és pálmáikat.

Az elmult század is lerótta e tekintetben adóját. Méltóan sorakozik a többi századokhoz a szeplőtelen lelkek, hitvallók és vértanuk számára nézve. Csak egyet akarunk ezek közül bemutatni s pár szóval jellemezni.

1900 május 27-én a Szentséges Atya a boldogok sorába avatott 77 vértanut, kik e század elején Kinában és Annamban Krisztusért életüket áldozták föl. Ezek közt voll a missiótársaság, máskép lazarista atyáknak egyik tagja, b. Clet Ferencz. Született Grenobleban 1748-ban, a társulatba fölvétetett 1769 márcziusában, vértanuságot szenvedett 1820 februárjában.

Élete látszólag egy közönséges, szintelen élet volt. Olyan mint a tiszta forrásviz, se szine, se szaga, se ize. Ha kortársai előtt, kik ünnepelve emlegették a franczia forradalom hőseinek neveit, valaki esetleg a Clet Ferencz nevét emlitette volna, ez nekik nagyon idegenül hangzott volna. Nem csodálatos erények gyakorlása által tünt ki, hanem a lelki élet alapjait alkotó erények csodásan hű és következetes elsajátitása által. Ez erények szöttek alakja körül egy sajátságosan vonzó nimbust, mely őt már életében, azok előtt, kik vele érintkeztek, kedvessé és tiszteletreméltóvá tette. Kinában

ép ugy mint Franciaországban, mint előljáró vagy mint alattvaló egyaránt értett hozzá a lelkekben bizalmat kelteni egyrészt, másrészt kiérdemelni azok nagyrabecsülését. A pogányok is, nemcsak a keresztények szinte vallásos tisztelettel viselkedtek irányában s mindenféle szükségleteikben hozzáfordultak. Mindez következménye volt az ő nemes jellemének, gyökeres erényeinek, okosságának, főleg pedig mély alázatosságának, mely őt az emberek szemében annál magasabbra emelte, mennél inkább törekedett elrejtőzve maradni.

Az alázatosság eme erénye leghősiesebben az ő dicsőséges vértanuságában mutatkozott, a mennyiben arra törekedett, hogy őt nagy gonosztevőnek tartsák, ki a halált megérdemelte, s a kivégzés helyére nem mint vértanu kivánt menni, hanem mint bánkódó bűnös, s ép e miatt az ünnepi ruhákat is visszautasitotta, melyeket neki e nagyszerü órára a hívek gyöngéd figyelemből készitettek.

Az egyház különösen kiemeli b. Clet Ferencznél hősies és hosszas fáradozásait a lelkek megmentése körül. Övéi őt égő vágya miatt, mely őt a lelkek megtérítése iránt hevité, «Belzebub rettenetes ellenségé»-nek nevezték. Mint theologiai tanár egészen hivatása kötelmeinek, az ifju clerus kiképeztetésének élt. Hallgatói őt nagy tudománya miatt «élő könyvtár»-nak hivták.

Kinában való tartózkodása 30 évet foglal magában. 30 év a lelkipásztorkodásban! Arra, ki szivesen foglalkozik a tudományokkal, s kinek a theologia müvelésére határozottan nagy tehetségei vannak, ez annyit jelent, mint 30 éven át az önmegtagadás és önkiüresités áldozatait hozni meg. Foglalatossága látszólag nagyon igénytelen volt: a katekizmust magyarázni folyton, gyóntatni, betegeket látogatni, egyes viszályokat övéi között lecsendesiteni, mindeme dolgok a természetes emberre kevés vonzóerővel birnak. Missiójának nagy kiterjedése miatt nagy utakat kellett tennie. Ezeket majdnem mindig gyalog tette meg, mindenféle nélkülözések és bajok közt, melyeket hiveinek figyelme se tudott az európai kultura légkörében felnőtt missionáriusra nézve megszüntetni. De azért távol állott tőle panaszkodni, ellenkezőleg, mindig megelégedett és vidám volt. Mikor pedig visszatért rezidenceiájába, vagy a mint ő nevezte, szalmakastélyába, korántsem a pihenésnek engedte át magát, melyre annyira rászorult, hanem a rendes lelkipásztori teendőket végezte s egy apostoli iskolát szervezett, hogy abból missiója számára Krisztus szellemü hittéritőket képezzen.

E 30 évi időtartam alatt ama földterület, melyen a boldog működött, négy izben volt kitéve polgárháborunak és nagy üldözéseknek. Ilyenkor állandóan életveszélyben forgott, bujdosnia kellett, ismeretlen barlangokba rejtőznie; és még itt sem volt biztos, gyakran éjszakának idején kellett egyik barlangból a másikba futnia.

Hogy valaki 30 éven át ilyen fáradságos működésben kitartson; hogy

minden panasz nélkül, teljes önuralommal viseljen el éhséget és betegségeket, rágalmakat és árulást, vagyonvesztést és bebörtönzést, végre a tortura kinjait és a halált — ehhez hősies lélekerőre van szükség. Isten megadta ezt a szent vértanunak, hanem ő maga is buzgó volt e lélekerőt gyakori buzgó szent áldozás által magában fóntartani.

Erre figyelmeztet bennünket az egyház a boldog tiszteletére rendelt mise csendes imájában. A vértanunak egész élete, megszámlálhatlan megpróbáltatásai, keresztjei, törhetetlen állhatatossága, mind a lelkierőnek egy magasabb fonására utalnak, mely csak az eucharistikus Jézusból eredhetett. Van-e meghatóbb látvány, mint e 70 éves aggastyán, a ki halála előtt való nap a fogságba magához hivatja a keresztény községek nyolcz kiválóbb előljáróit, s a magaköré gyültekkel utolsó szeretetlakomát tart, mely az első keresztények agapéira emlékeztet, utolsó intelmeit adja nekik, főleg pedig a szivükre köti, hogy soha az igaz hittől el ne tántorodjanak, hanem Isten iránt való szeretetből készek legyenek inkább minden kint, még a halált is elszenvedni; aztán derült kedélylyel és sugárzó arczczal megy a kivégzés helyére; odaérkezve, kéri engedjék meg, hogy keresztje mellett, melyen meghal, egy rövid imát mondhasson; végre fölemelkedik és határozottsággal mondja hóhérainak: «Kössetek meg». — Valóban igy csak egy nemes, erős, az eucharistiával táplálkozó vértanui lélek halhat meg.

Stolz Albánnak mondta valaki, hogy ő főleg még ismeretlen szentekhez szeret folyamodni; ezeknek — ugymond — nagyobb tartaléktőkéjük van ama hatalomból, melyet Isten az ő kezükbe letett; még nem volt alkalmuk azt annyira kihasználni, mint a nagy és hiresebb szenteknek. Vajha az ujonnan boldoggá avatott b. Clet Ferencz rajtunk is, az Oltáriszentség szerény tisztelőin, kimutatná hathatós pártfogásának nagyságát!

IRODALOM.

A Rózsafüzér az Oltáriszentség előtt. *A kármelita-atyák* kiadásában jelent meg e czimen egy csinosan illusztrált kis könyvecske, mely 15 fohászban szellemesen egyesiti az Oltáriszentségnek s a boldogságos Szűznek a rózsafüzér 15 titka szerint alakuló tiszteletét. A könyvecske megrendelésével a kármeliták templomát is támogatjuk, miért is melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Megrendelhető Budapesten a kármeliták zárdájában, VI., Huba-utcza.

A katholikus papság szaknaptára. Schmidt Ferencz szerkesztette «Kath. papság naptára» 1901-re megjelent. Gazdag, szakszerü tartalommal, igen gondos szerkesztésben kapjuk a most már negyedik évfolyamba lépő nap-

tárt, melynek becsét tudatja maga a tartalom jegyzéke; mivel közleményei kiterjednek az élet minden szükségességére. A rendes naptári részen kivül a következőket foglalja magában: jegyzéknaplók a kiadásokról, bevételekről, ingatlanokról, elhelyezett tőkékről, kölcsönökről, évi terhekről, misékről, intenciókról, beteglátogatásról könyvtárról sorsjegyekről stb. Azután következnek a névnapok betűrendben. A hasznos tudnivalókban van a czimtár, még pedig az összes, 1867 óta volt miniszterekről; a főrendiházi tagok jegyzéke, a főpapi kar névsora. A posta- és távirótarifa. Örök naptár. Római naptár. Határnapemlékeztető. Pénzátszámitó. Európa államai és fejedelmei. Vadászati naptár. A régi uj mértékek. Ügyvédi díjak meghatározása. Sacrum Collegium S. R. E. Cardinalium. A Szentszéknél meghatalmazott diplomácziai képviselet. A férfi szerzetek és rendek elöljárói. A szent kongregácziók. Ezután következnek a tabula horarum perpetuarum, aurorae, pro missis votivis stb. Közli a közistentiszteleteken olvastatni szokott szentirási szakaszokat. Számos gyakorlati kérdés valósággal gazdagsága ennek a nagybecsü naptárnak, mely igy örök gyakorlati becset nyer, de nem csupán az egyházi, hanem a világi életre vonatkozólag is, a menynyiben az a lelkipásztor mindennapi életét illeti. A záradékot a mérgek és ellenszereinek ismertetése képezi. Szóval a naptár az egyházi férfiunak igazán nélkülözhetetlen kinese lesz. A csinos, erős vászonkötésü könyv ára 3 korona. Megrendelhető Schmidt Ferencznél, Budapesten, erzsébetvárosi plébánia, Szegényházter 8.

Páduai Szent Antal Nagy Képes Naptára méltán sorakozik Páduai Szent Antal Lapjához, gazdag és sokoldalu tartalma, gyönyörü (80) képei követelik az elismerést. Ára 80 fillér. Megrendelhető Buday Aladár szerkesztőnél. VIII., Szentkirályi-u. 28/b.

* * *

Folyóiratok. *Religio-vallás.* A december 1-én megjelent 44. szám tartalma: Vezéreszmék és Tanulmányok: A Szent-Sziv-Társaság alapitónője. — Szentséges atyának, XIII. Leo pápának körlevele Megváltó Jézus Krisztusról. — Andor György dr. beszéde a katholikus körök nagygyülésén. — Egyházi tudositások: Budapest: Vörösmarty Mihály századik születési napja. — Róma: Az uj pápai papnevelő a portugál nemzet számára. — Kath. egyesületi élet és köztevékenység: A budapesti paulai szent Vincze-Egyesület. — Irodalom: Ünnepi beszéd: — Stampay katholikus ének- és imakönyve. — Néri szent Fülöp emlékmondatai az ifjak számára. — A napon észlelt jelenségek természetének magyarázata. — Rómába és a Szentföldre. — Vegyesek: A szent év utolsó magyar zarándoklata. — Grillparzer hires mondása Radetzkyhez — zsidó ajkakon. — Sátán parnassusa a XIX. században. — Nem boldog a magyar. — A györi benczés fögymnasium. — A benczések térfoglalása Jeruzsálemben. — A róm. benczés kollegium templomában oltárszentelést végeztek. — Langénieux bibornok a törvényszék előtt. — Kongresszusaikban mivel foglalkoznak a franciák? — Előfizethetni a szerkesztőségnél VI., Bájza-utcza 14. sz., egész évre 10 forint, félévre 5 forint, negyedévre 2 forint 50 krajczárral, korona értékben.

*

Jézus Szentséges Szivének Hirnöke. Kalocsa. Ára 3 korona. A 12. füzet tartalma: Bucsuzás a XIX. századtól. Szent István Jézus Szive előtt. Megtartja-e igéretét a legszentebb Sziv? Jézus szentséges Szivének ügyei. Árvák atyja. Croiset elmélkedései Jézus szent Szivéről. Halhatatlanság igéi. Jézus szentséges Szivének áldásai. Az imaapostolkodás havi szándékai deczemberben.

*

Szüz Mária Virágos Kertje. Kalocsa. Ára 2 korona. A 12. füzet tartalma: Mélyen tisztelt olvasóink! A boldogságos Szüz örömünknek oka. Karácsonyesti látogatás. Mária szenvedései. Egy atya életrajza. Rövidebb történetek. Palesztina. Hazánk. Krónika.

*

Katholikus Egyházi Zeneközlöny. Budapest, VIII. ker. Mária-Teréziatér 9. szám. 3 kor. 20 fill. A decz. szám tartalma: Előfizetési fölhivás. — Beszámoló. — Felhivás a papi gyülésekhez. — A misekönyv kincsei. — Az egyház hivatalos korális-könyvei. — Egyesületi ügyek. — Irodalom. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenet. — Hirdetések.

*

Páduai Szent Antal Lapjának karácsonyi száma megjelent. A gondosan munkált folyóirat ebben különös élvezetet szerez olvasóinak. Vezérczikkében a szent év lelki gyümölcseiről értekezik, utána Jézusról irt nagyszabásu tanulmányt közöl a szerkesztő tollából, melyben az Üdvözitő istenségének fokozatos megnyilatkozását tünteti elő annak földi életében, de kivált az Egyház alapitása és kormányzása által. A tanulságos olvasmányt huszonegy remek kivitelü metszet illusztrálja, bemutatván Jézus életét Betlehemtől egészen a mennybemenetelig. — Karácsonyi versek, egy szép költemény Máriáról, tudósitások Szent Antal ügyeiről, hálaszavak, könyvismertetések és időszaki naptár egészitik ki az ünnepi szám tartalmát, melyeknél fogva ismételten is melegen ajánljuk olvasóinknak Páduai Szent Antal Lapját, mint hitbuzgalmi olvasmányt. — Megrendelhető a szerkesztőnél: Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28/b. szám alatt.

A folyóirat havonta kétszer jelenik meg egy nagy iven számos képpel, előfizetési ára egész évre 3 kor. 20 fillér.

*

A Kath. Hitterjesztés Lapja. A deczemberi szám érdekes közölményeket és illusztrácziókat hoz Kináról s a Fidzsi szigetekről. Előfizetési ára egész évre 6 korona.

*

A Szent Család Kis Követe. Havi folyóirat. A názárethi szent család s szent József társulatának közlönye.

Megrendelhető Virág Ferencz káplánnál Pécsett. Egész évre 1 korona 44 fillér.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai

1900. évben.

Berta Rozál Szeged, Eisler Mária Budapest, Kovács Veronika Tolcsva, Lauró Teréz, Molnár Julis, özv. Magyar J.-né Vámos-Mikola, Osztie Magdolna Szeged, Radovics Mária Szent-Iván, Sitz Magdolna Ó-Buda, Vöneki Anna Szeged.

(Folytatjuk.)

Szerkesztő: **Dr. Glattfelder Gyula.**

JUSTH BÉLA

kárpitos-mester és diszitő,

a budapesti közp. Oltáregyesület szállitója,

Budapesten,

VII., Rottenbiller-utcza 6a.

*

Elvállal

magánlakások, egyesületi- és körhelyiségek teljes berendezését, továbbá elfogad és pontosan teljesit minden e szakmába vágó javitásokat.

Kitüntetések:

1894. Ő szentsége XIII. Leo pápa által.

Turin, 1898.

1900.

1900.

Kitüntetések:

1898. aranyéremmel London és

1893. Columbus-érem Chicagóban.

STUFLESSER NÁNDOR

templomi műszobrász és oltárépitő.

SZENT-ULRICH-GRÖDEN (TIROL).

Ajánlja szentszobrait fából finom olajfestéssel.

	100	120	140	150	160	180	170	cm.
Ára	35.—	50.—	68.—	78.—	84.—	100.—	115.—	forint.

Árjegyzék oltárokról és szentkeresztuti stácziókról ingyen és bérmentve.

WALSER-VARGA-féle **Sacerd. etiam. erga s. à 1 kor.**

ÖRÖKIMÁDÁS IMAKÖNYVE

gyönyörü teljes kiadásban (30 óra). Akantisz V. számos szinezett művészi rajzaival és képekkel, megjelent és kapható. És pedig:

I. Számos szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 2 kor. 60 fill., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor.

II. Finomabb papiron, szines rajzokkal (körülbelül 130 képpel):
a) füzve 3 kor., *b)* vászonkötés, vörösvágás 3 kor. 40 fill., *c)* bőrkötés, vörösvágás 5 kor., *d)* bőrkötés, aranyvágás 6 kor., *e)* finomabb borjubőrkötés, pántázva, aranyvágás 8 kor.

III. Igen finom papiron, számos finoman szinezett rajzokkal (összesen körülbelül 130):
a) finom bőrkötés, aranyvágás 7 kor., *b)* finom borjubőrkötés, pántázva, aranyvágás 9 és 11 kor., *c)* ugyanez a legfinomabb bőrbe kötve, a legfinomabb aranyozással, oxidált ezüstkapcsesszel 20 kor.

IV. Ugyanez a könyv öreg betűkkel (Arany Korona nagyságban):
a) jó minőségű papiron, háromszázféle több szép képpel, vászonkötésben, tokkal 6 korona, *b)* tartós bőrkötés, aranyvágással 7 kor.

V. Pótkönyv az első és második kiadáshoz:
A mennyivel terjedelmesebb ez a *teljes* kiadás (30 óra van benne), az külön is kapható.

Ára a 14 uj órának vászonkötésben 1 korona 20 fillér.

Az uj teljes kiadás megrendelhető:

VARGA MIHÁLY plébánosnál Csongrád-Csanyon.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill. **Félévre csak 1 kor. 40 fill.**

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A kik kér, hap mutatványszámot ingyen.

Egyházi ruhák és fehérnemüek.

Egyházi és egyleti zászlók. Műhímzés.

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntetve: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klotild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállitója

BUDAPEST, IV. kerület, Váczi-utcza 15. szám alatt.

Alapittatott 1863-ik évben.

Elismert megbizhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dalegyleti és temetkezési egyleti zászlókat.

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket. Fali és oltárgyertyatartókat és oltáriámpákat. Monstrancziák, stáczió-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javitását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltáriámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készitem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kivánatra bérmentve küldök.

Stephaneum nyomása Budapesten, VIII., Szentkirályi-utcza 28a.